

THE CRITICALLY ACCLAIMED NOVEL NOW A MAJOR
MOVIE FROM CLINT EASTWOOD AND WARNER BROS.
STARRING SEAN PENN, TIM ROBBINS, KEVIN BACON,
LAURENCE FISHBURNE, MARCIA GAY HARDEN, LAURA LINNEY

DENNIS LEHANE

MYSTIC
RIVER

"A POWERHOUSE." *New York Times Book Review*

Dennis Lehane

Mistična rijeka

Sadržaj

Mistična rijeka

PRVI DIO Dječaci koji su pobjegli pred vukovima (1975.)

1 Rt i Ravnica

2 Četiri dana

DRUGI DIO Sinatre tužna pogleda (2000.)

3 Suze u njezinoj kosi

4 Više nisam toliko u điru

5 Narančasti zastori

6 Zato što je slomljen

7 U krvi

8 Stari MacDonald

9 Ljudi-žabe u Penitentiaryju

10 Dokaz

11 Crvena kiša

12 Boje oko tebe

13 Svjetla

14 Nikad više neću doživjeti nešto takvo

TREĆI DIO Anđeli tišina

15 Savršen momak

16 I meni je drago što te vidim

17 Za svaki slučaj

18 Riječi koje je jednom znao

19 Kako su namjeravali živjeti

20 Kad se ona vrati kući

21 Zlodusi

ČETVRTI DIO Malograđani

22 Riba grabljivica

23 Mali Vince

24 Prognano pleme

25 Dečko iz prtljažnika

[26 Izgubljeni u svemiru](#)

[27 Koga voliš?](#)

[EPILOG Jimmy Ravnica \(nedjelja\)](#)

[28 Pričuvat ćemo ti mjesto](#)

ZAHVALE

Hvala, kao i uvijek, Michaelu Lawnu iz Policijske uprave u Watertownu, Brianu Honanu, članu gradskog vijeća grada Bostona, Davidu Meieru, pročelniku Odjela za umorstva pri Uredu državnog odvjetnika kotara Suffolk; također, hvala Teresi Leonard i Ann Guden što su ispravljale moje pogreške, kao i Tomu Murphyju iz pogrebnog poduzeća James A. Murphy and Son iz Dorchestera. Posebnu zahvalnost dugujem Robertu Manningu iz Teritorijalne obrane Savezne države Massachusetts, koji je dao sve od sebe da odgovori ozbiljna lica na moja, koliko god glupa, pitanja.

Duboko sam zahvalan i svojoj iznimnoj agentici Ann Rittenberg i vrsnoj urednici Claire Wachtel, koje su me čitavo vrijeme vodile.

Nije shvaćao žene. Ne onako kako konobari ili zabavljači ne shvaćaju žene, već onako kako siromašni ljudi ne shvaćaju gospodarstvo. Možeš stajati pred zgradom banke Girard svakog dana, do kraja života, a da i ne naslutiš što se sve događa tamo unutra. Zato će se, duboko u sebi, uvijek radije držati svoga non-stop marketa.

Peter Dexter, Božji džep

Nema ceste nijemih kamenova, Niti kuće u kojoj ne odzvanja jeka.

Gongora

PRVI DIO

Dječaci koji su pobjegli pred vukovima (1975.)

1

Rt i Ravnica

Kad su Sean Devine i Jimmy Marcus bili klinici, njihovi očevi radili su zajedno u tvornici slatkiša Coleman Candy\ svakog dana donosili sa sobom kući jak miris tople čokolade. To je postalo stalnim obilježjem njihove odjeće, kreveta u kojima su spavali, čak i polivinilskih naslona na sjedalima njihovih automobila. Kuhinja je u Seanovoj kući mirisala na lučku, a kupaonica na čokoladicu Chew-Chew. Do njihova jedanaestog rođendana razvila se u Seanu i Jimmyju tako snažna mržnja prema svim vrstama slatkiša da su do kraja života pili crnu kavu i ostavljali desert na stolu.

Subotom, Jimmyjev bi otac svratio kod Devineovih da popije pivce sa Seanovim ocem. Doveo bi i Jimmyja, i dok se jedno pivce pretvaralo u šest njih, uz obvezatne dvije-tri žestice, Jimmy i Sean igrali su se iza kuće. Ponekad bi im se pridružio i Dave Boyle, klinac ženskih zapešća i slabih očiju, koji je vječito pričao viceve koje je naučio od svojih stričeva. S druge strane mrežice na kuhinjskom prozoru čuli su šištanje otpirača na limenkama piva, salve gruba, iznenadna smijeha i glasan škljocaj Zippo upaljača kad bi tata Devine i tata Marcus zapalili svoje Lucky Strike.

Seanov otac imao je bolje radno mjesto — bio je predradnik. Onako visokog i zgodnog, krasio ga je još i opušten, ležeran smiješak koji je mnogo puta, kako se Sean sjećao, umirio ljutnju njegove majke. Jednostavno bi je ugasio kao da je pritisnuo prekidač negdje u njoj. Jimmyjev otac radio je na utovaru. Bio je nizak, zamršena crna kosa padala mu je preko čela, i kao da mu je nešto sve vrijeme vrcalo u očima. Kretao se nevjerovatno brzo; dok bi trepnuo, on bi se već nalazio na drugoj strani prostorije. Dave Boyle nije imao oca, tek mnoštvo stričeva, a provodio je te subote zajedno s njima samo zato što je posjedovao svojevrsan dar da se priljepi za Jimmyja poput pahuljica; čim bi ga vidio gdje izlazi s ocem iz kuće, izronio bi kraj njihova auta, sav zadihan, i oglasio se: “Bok, Jimmy”, s prizvukom tugaljiva nadanja u glasu.

Svi oni Uvjeti IU u East Buckinghamu, zapadno od centra, u četvrti tijesnih malih trgovina na uglu, malih igrališta i mesnica u kojima je meso, još sve ružičasto od krvi, visjelo u izlogu. Kafići su bili nazvani irskim imenima, i pred njima su, uz rub pločnika, stajali dodge dartovi. Njihove žene nosile su rubce svezane na zatiljku i torbice s gumbima od imitacije kože, u kojima su držale cigarete. Sve do prije par godina, starije dečke kupili su im po cesti i slali ih u rat — nestali bi kao da su ih ugrabili svemirski brodovi. Vraćali su se prazni i turobni oko godinu dana kasnije, ili se pak uopće ne bi vratili. Danju su majke tražile kupone po novinama. Noću, očevi su odlazili u kafiće. Svi su se poznavali,

nitko, osim onih starijih dečki, nije otud odlazio.

Jimmy i Dave potjecali su iz Ravnice, dolje uz Penitentiary Channel s južne strane Buckingham Avenuea. Bilo je to tek dvanaest ulica dalje od Seanove kuće, ali su zato Devineovi živjeli sa sjeverne strane Avenije, na Rtu — a Rt i Ravnica nisu se nikad mnogo miješali jedni s drugima.

— Nije stvar u tome da su se na Rtu rađali sa srebrnom žličicom u ustima. Rt je isto tako bio radnička klasa, šljakeri u plavim kombinezonima, s chevyjima, fordovima i dodgeovima parkiranim pred običnim kućicama u obliku slova A i, tu i tamo, pokojom nastambom u viktorijanskom stilu. Ali zato su stanovnici Rta posjedovali, dok su stanovnici Ravnice unajmljivali. Obitelji s Rta odlazile su na misu, držale se zajedno, postavljale natpise na uglovima ulica u vrijeme predizbornih kampanja. Ovi iz Ravnice, međutim — bog zna što su radili; katkad su živjeli kao svinje, po deset njih u jednom stanu, s gomilom smeća po cesti. Sean i njegovi prijatelji iz Saint Mikea zvali su ih Luzergrad: njihove obitelji živjele su od socijalne pomoći, slale djecu u javne škole, razvodile se. Stoga, dok je Sean pohadao župnu školu Saint Mike u crnim hlačama i plavoj košulji s crnom kravatom, Jimmy i Dave išli su u javnu školu “Louis M. Dewey” u Blaxstonu. Klinci iz te škole, koju su zvali “Luje i Duje”, mogli su tako nositi u školi odjeću s ulice, što je bilo kul; no, obično bi imali na sebi istu majicu tri dana zaredom, što nije uopće bilo kul. Oko njih je zračila nekakva aura masnoće - krasila ih je masna kosa, masna koža, kao i masni ovratnici i manšete. Mnogim dečkima lica su bila obrubljena planinskim pojasom prišteva, i mnogi su rano ispali iz škole. Nekoliko cura nosilo je u četvrtom razredu trudničke haljine.

I tako, da nije bilo zbog njihovih očeva, vjerojatno nikad ne bi postali prijatelji. Preko tjedna nisu se družili, ali zato su tu bile subote, i bilo je nečega posebnog u tim danima, bilo da se motaju po travnjaku iza kuće ili lunjaju kroz šodergrabe uz Harvest Street, ili pak uskaču u podzemnu i voze se do centra; ne da su namjeravali išta razgledavati, već im je jednostavno godilo kretati se mračnim tunelima i slušati štropot vagona i škripu kočnica na tračnicama u zavojima, dok su se svjetla naglo palila i gasila — sve to činilo se Seanu kao zadržani dah. Moglo ti se dogoditi svašta kad izađeš s Jimmyjem. Ako je i bio svjestan da postoje pravila—u podzemnoj, po cesti, u kinu — nikad ti to nije davao do znanja.

Jednom su stajali na South Stationu, nabacujući se narančastom lopticom za ulični hokej po peronu, kad je loptica izmakla Jimmyjevu zahvatu i odskočila dolje na kolosijek. Prije nego je Seanu palo na pamet da bi Jimmy uopće i pomislio takvo nešto, ovaj je već skočio s perona na kolosijek, među miševe i štakore, dolje gdje je pomoćna tračnica.

Ljudi su gore na peronu popizdili. Vrištali su na Jimmyja. Neka žena posivjela je u licu kao pepeo cigarete i sagnula se, vičući: “Vrati se ovamo, jebenti, vrati se odmah ovamo!” Sean je začuo potmulo brektanje, koje je moglo dopirati bilo od vlaka što ulazi u tunel s druge strane, na Washington Streetu, bilo od kamiona koji su jurili cestom iznad postaje — čuli su ga i ljudi na peronu. Stali su lamati rukama i okretati glavu na sve strane u potrazi za policajcem. Neki tip položio je podlakticu preko očiju svoje kćeri. Jimmy je stajao pognute glave, zureći u tminu pod peronom kako bi pronašao lopticu. Naposljetku

mu je uspjelo. Obrisao je rukavom košulje crnu Čadu što se nakupila na njoj, ne obraćajući pažnju na ljude što su klečali uz rub perona, pružajući ruke dolje prema kolosijeku.

Dave je badnuo Seana i rekao, malo preglasno: “Ti bokca!”

Jimmy se zaputio sredinom kolosijeka prema stepeništu sasvim na drugom kraju perona, gdje je širom zjapio mračan otvor tunela, dok je postajom već drmala snažnija tutnjava, a ljudi doslovno skakali, udarajući se šakama o bedra. Jimmy je, međutim, dokono ietaOi okrenuo se načas i ogledao preko ramena, uhvatio Seanov pogled i nacerio se.

Dave je rekao: “Smješka se. On ti je lud. Kužiš ti to?”

Kad je Jimmy zakoračio na prvu stepenicu betonskog Itepentltai nekoliko ga je ruku zgrabilo i povuklo gore. Sean je gledao kako mu se noge podižu i naginju nalijevo, a glava zaranja nadesno, kad ga je dohvatila neka grdosija od čovjeka — Jimmy se sad činio tako sitnim i laganim kao da je podstavljen slamom, ali je zato još uvijek čvrsto stiskao lopticu uz prsa premda su ga ljudi čupali za lakat, a goljenicom je udario o rub perona. Sean je osjetio kako pokraj njega Dave gubi nadzor nad sobom. Zagledao se u lica ljudi koji su izvukli Jimmyja s kolosijeka, i više nije vidio brigu ni strah, ni bespomoćnost što im se prije samo koju minutu ocrtavala na licu. Vidio je, naprotiv, gnjev na njihovim unakaženim licima, iskrivljenim i divljim, kao da će se nagnuti nad Jimmyjem i odgristi mu komad mesa, a zatim ga namlatiti na mrtvo.

Izvukli su Jimmyja na peron i čvrsto ga držali, prstiju zarinutih u njegova ramena, tražeći pogledom nekoga tko će ih uputiti što im je činiti. Tad je vlak izletio iz tunela, netko je vrisnuo, ali netko se i nasmijao — kreštavim glasom, čije je kokodakanje podsjetilo Seana na vještice oko kotla — jer je vlak izronio na suprotnom kraju stanice, u pravcu sjevera, i Jimmy se zagledao u oči ljudima što su ga držali kao da hoće reći: “Aha, a što sad?”

Kraj Seana, Dave se još jednom zakikotao kao kokoš i povraćao sebi u ruke.

Sean je okrenuo glavu, pitajući se kakve samo veze on ima sa svim tim.

Te večeri otac je posjeo Seana u drvarnici u podrumu. Drvarnica je bila uzak prostor u kojem su držali crne škripove i limenke kave pune čavala i šarafa, uredno poslagana drva pod izbrazdanom daskom koja je razdvajala prostoriju na dva dijela, čekiće obješene o stolarske pojaseve poput pištolja u futrolama, list tračne pile okačen o klin. Seanov otac, koji je često radio po susjedstvu kao majstor za sve, silazio je ovamo kako bi tesao kućice za ptice i police za prozore na kojima je njegova žena uzgajala cvijeće. Ovdje je zacrtao stražnji trijem, koji je zajedno s prijateljima podigao za onog pasjeg ljeta kad je Seanu bilo pet godina, i ovamo je silazio kad je bio željan mira i tišine, ponekad i kad bi se naljutio — Sean je to znao — kad bi ga razljutio Sean, ili žena, ili prilike na poslu. Kućice za ptice, izrađene kao minijature tudorskih, kolonijalnih i viktorijanskih kuća, ili pak alpskih seljačkih kućica — završile su na hrpi u jednom kutu podruma, jer bilo ih je toliko mnogo da bi ih valjalo postaviti u amazonsku prašumu, ako se htjelo za njih pronaći dovoljno ptičjih korisnika.

Sean je sjedio na starom crvenom barskom stolcu i prčkao po unutrašnjosti teškog

crnog škripa, u kojoj je napipao ulje izmiješano s pilovinom, dok njegov otac nije progovorio: — Seane, koliko ti to puta moram reći?

Sean je izvukao prst i obrisao masnoću o dlan.

Otac je pokupio par zalutalih čavala s daske i spremio ih u žutu limenku kave.

—Znam da ti je Jimmy Marcus prijatelj, ali ako se vas dvojica odsad nadalje želite igrati zajedno, činit ćete to pred kućom. Pred našom kućom, gdje vas mogu vidjeti, ne pred njegovom.

Sean je kimnuo glavom. Prepirati se s ocem bilo je besmisleno kad je ovako staloženo i polagano govorio, i kad mu je svaka riječ izlazila iz usta kao da je kakav kamenčić okačen o nju.

—Je li se razumijemo? — Otac je odgurnuo limenku nadesno i pogledao dolje na Seana.

Sean je opet kimnuo glavom, gledajući kako otac otresa piljevinu s vršaka svojih krupnih prstiju.

— Koliko dugo?

Otac je posegnuo za pramenom prašine što se zakačio za kuku na stropu. Mijesio ga je neko vrijeme između prstiju, zatim odbacio u koš za smeće pod daskom. — Oh, pa rekao bih dosta vremena. I, Seane?

— Molim?

— Nemoj ni pomisliti da trčiš mami kako bi me nagovorila da se predomislim. Jer ona ne želi da se ikad više družiš s Jimmyjem nakon današnje akrobacije.

— Ali on nije loš dečko. On je samo...

— Nisam ni rekao da je loš. On je samo divalj, a tvoja je majka imala dovoljno divljine za cijeli život.

Sean je vidio kao neki sjaj na očevu licu kad je izgovorio “divljine”, i shvatio je da je načas ugledao onog drugog Billyja Devinea, kojega je upoznao tek iz ulomaka razgovora koje je načuo između stičeva i teta. Stari Billy, tako su ga zvali, “fajter”, kako se jednom izrazio stric Colm uz smiješak, onaj Billy Devine koji je iščeznuo nedugo prije Seanova rođenja, i kojega je zamijenio ovaj staloženi, pažljivi čovjek krupnih, vještih prstiju koji je gradio bezbrojne kućice za ptice.

— Zapamti što smo rekli — zaključio je otac i potapšao Seana po ramenu, dajući mu do znanja da je slobodan.

Sean je izašao iz drvarnice i zaputio se hladnim podrumom premišljajući ne uživa li on u Jimmyjevu društvu iz istog razloga iz kojega se njegov otac voli naći s gospon Marcusom i ispijati piva sa subote na nedjelju, smijući se preglasno i naglo, i nije li upravo to ono čega se pribojava njegova majka.

Nekoliko subota kasnije, Jimmy je s Daveom Boyleom došao do kuće Devineovih. Jimmyjev otac nije bio s njima. Pokucali su na stražnja vrata upravo u času kad je Sean dovršavao doručak, i ovaj je čuo kako majka otvara vrata i kaže: “Jutro, Jimmy. Jutro,

Dave”, onim svojim pristojnim tonom, kojim se obično obraćala ljudima koje baš i nije htjela sresti.

Jimmy je tog dana bio miran. Sva ona njegova poskočna energija kao da se sklupčala i pritajila negdje u njemu. Seanu se činilo da je čuje gdje udara o zidove Jimmyjevih prsa, dok ovaj guta knedle ne bi li je zaustavio. Jimmy je izgledao nekako manji, tamniji, kao da će se rasprsnuti ako ga se samo probode iglicom. Sean ga je već vidio takvoga. Jimmy je oduvijek bio pomalo turoban. Pa ipak, Seana se to svaki put iznova dojmilo, i pitao se ima li Jimmy uopće ikakav nadzor nad tim čudnim raspoloženjima, ili se ova pojavljuju u njega kao grlobolja, ili pak kao mamini rođaci, koji bi navratili u bilo koje doba, bez obzira jesu li Seanovi bili raspoloženi da ih prime ili ne.

Dave Boyle bio je upravo iritantan kad bi Jimmy zapao u takvo raspoloženje. Dave Boyle kao da je vjerovao kako je njegov posao usrećiti sve ljude oko sebe — zapravo bi ih samo raspizdio nakon nekog vremena.

Dok su tako stajali na pločniku pred kućom, neodlučni što da poduzmu, Jimmy sav povučen u sebe a Sean još pospan, vrpoljeći se pred čitavim danom što ih očekuje, nažalost ograničen krajevima Seanove ulice, Dave je rekao: — Hej, znate zakaj cucek liže svoja jaja?

Ni Sean ni Jimmy nisu ništa rekli. Čuli su taj vic valjda petsto puta.

— Zato kaj on može! — zakreštao je Dave Boyle i uhvatio se kao da je to toliko smiješno da ga je zabolio trbuh.

Jimmy se zaputio prema drvenim konjićima, k mjestu gdje su građevinari iz grada mijenjali nekoliko dijelova pločnika. Radnici su svezali žutu vrpcu s natpisom POZOR za četiri konjića raspoređena u četverokut i tako podigli ogradu oko novih dijelova pločnika, ali Jimmy je otkačio vrpcu prošavši preko nje. Čučnuo je na rub, s tenisicama Keds na starom pločniku, i s pomoću grančice stao utiskivati u meki beton tanke crte, koje su Seana podsjetile na staračke prste.

— Moj stari više ne šljaka s tvojim.

— Kako to? — Sean je čučnuo pokraj Jimmyja. Nije imao grančicu, premda je to želio. Htio je činiti što i Jimmy, i ne znajući zašto, svjestan da bi mu otac oribao guzicu da sazna.

Jimmy je slegnuo ramenima. — Bio je pametniji od njih. Preplašio ih je jer zna ful puno stvari.

— Guba! — rekao je Dave Boyle. — Kaj ne, Jimmy?

Kaj ne, Jimmy? Kaj ne, Jimmy? Dave je koji put zaista bio kao papiga.

Sean se pitao kako to netko može znati puno o slatkišima, i zašto bi to moralo biti važno. — Kakve stvari?

— Kako bi trebalo voditi poduzeće. — Jimmy nije zvučao vrlo siguran u sebe, zatim je slegnuo ramenima. — Stvari, kužiš. Važne stvari.

— Aha.

— Kako treba voditi poduzeće. Kaj ne, Jimmy?

Jimmy je još malo kopao po betonu. Dave Boyle je našao neku grančicu, te se sagnuo nad mekim betonom i stao povlačiti kružnicu. Jimmy se namrštitio i odbacio svoju grančicu. Dave je prestao crtati i zagledao se u Jimmyja kao da pita: “Kaj sam napravio?”

— Znaš kaj bi bilo fora? — U Jimmyjevu glasu začulo se ono lagano povišenje od kojega su Seana podilazili mravci, vjerojatno stoga što su Jimmyjeve predodžbe o tome što je fora obično bile drastično različite od predodžbi normalnih ljudi.

— Kaj?

— Vozit auto.

— Aha — rekao je Sean polagano.

— Kužite — Jimmy je ispružio dlanove, grančica i beton već su bili zaboravljeni — samo par ulica.

— Samo par ulica — rekao je Sean.

— Bilo bi fora, kaj ne? — Jimmy se nacerio.

Sean je osjetio kako mu se usne kovrčaju, a smiješak širi čitavim licem. — Bilo bi fakat fora.

— Čovječe, bilo bi guba, ne fora. — Jimmy je poskočio stopu iznad zemlje. Pogledao je Seana uzdignutih obrva i opet skočio.

— Bilo bi fakat fora. — Sean je već osjećao u ruci veliki volan.

— Čovječe! — Jimmy je opalio Seana u rame.

— Čovječe! — Sean je opalio Jimmyja u rame, osjećajući kako nešto vrije i struji u njemu, a sve oko njega odjednom je zablistalo i pokrenulo se.

— Čovječe! — rekao je Dave, ali je promašio Jimmyjevo rame. Sean je načas bio i zaboravio da je Dave s njima. To se često događalo s Daveom. Sean nije imao pojma zašto.

— Jebenti, kak bi to bilo fora! — Jimmy se nasmijao i opet poskočio.

A Seanu se učinilo da će svakog časa krenuti. Sjest će na prednje sjedalo (Davea će spremi na stražnje, ako ga uopće povedu) i krenuti, dvojica jedanaestogodišnjih klinaca u vožnji po Buckinghamu, i trubit će frendovima, naganjati se u autu sa starijim dečkima po Dunboy Avenueu, dok im gume budu prašile kroz škripeće oblake dima. Kao da je već osjećao vjetar kako puše kroz prozor i mrsi mu kosu.

Jimmy se zagledao niz ulicu. — Znaš nekog u ovoj ulici tko ostavlja ključeve u autu?

Znao je Sean. Gospon GrifBn ostavljao ih je ispod sjedala, Dottie Fiore u pretincu, a Deda Makowski, pijanac koji je puštao Sinatrine ploče na sav glas u svako doba dana i noći, ostavljao ih je više-manje uvijek u bravi ispod volana.

Ali, dok je pratio Jimmyjev pogled i birao aute u kojima su zasigurno čekali ključevi, Sean je osjetio kako mu tupa bol počinje bubnjati u očima; u oštroj sunčevoj svjetlosti što se odbijala o prtljažnike i haube, učinilo mu se da osjeća svu težinu ulice, okolnih kuća i svih nada koje su stanovnici Rta polagali u njega. On nije bio klinac koji krade aute. Bio je

klinac koji će jednog dana upisati faks i postati nešto bolje od predradnika ili utovarivača kamiona. Takav je bio njegov plan, i Sean je vjerovao da planovi u životu mogu uspjeti ako si pažljiv, ako si oprezan. Bilo je to kao da si odlučio neki film odgledati do kraja, bez obzira na to koliko bio dosadan ili zbrčkan. Jer na kraju su katkad nejasnoće bivale razjašnjene, ili je čak sam svršetak ispaao tako fora da ti nije bilo krivo što si odsjedio čitav dosadni film.

Zamalo je to rekao Jimmyju, ali Jimmy se već bio zaputio niz ulicu, zagledavajući se kroz prozore automobila, te je Dave potrčao za njim.

— Kaj misliš o ovom? — Jimmy je položio ruku na bel air gospona Carltona, glasno izgovarajući riječi na suhom vjetru.

— Hej, Jimmy. — Sean mu je prišao. — Možda drugi put. Može? Jimmyjevo se lice odjednom nabralo i stislo. — Zakaj drugi put? Ajmo to sad napraviti. Bit će fora, jebenti. Kužiš?

— Bit će fora, jebenti — rekao je Dave.

— Ali ak' nemremo ni vidit preko šoferšajbe.

— Stavit ćemo telefonske imenike. — Jimmy se nasmiješio u sunčevoj svjetlosti. — Budemo ih nabavili kod tebe.

— Telefonske imenike — rekao je Dave. — To, čovječe! Sean je ispružio ruke. — Nemoj, daj.

Jimmyju je osmijeh zgasnuo na usnama. Pogledao je u Seanove ruke kao da ih želi odrezati ispod lakta. — Zakaj nećeš nekaj napraviti čisto za zabavu? Ha? — Uhvatio se za ručku bel aira, ali su vrata bila zaključana. Jimmyju su obrazi načas zadrhtali, donja mu je usnica poskočila, i tad se zagledao Seanu u oči s takvim izrazom divljačke usamljenosti da ga je Seanu bilo žao.

Dave je pogledao Jimmyja, pa Seana. Nespretno je izbacio ruku i udario Seana u rame. — Čovječe, zakaj nećeš da se zabavimo?

Sean nije mogao vjerovati da ga je Dave upravo udario. Dave. Bubnuo je Davea u prsa, i ovaj je legao.

Jimmy je gurnuo Seana. — Koji kurac radiš?

— Udario me je — rekao je Sean.

— Nije te udario — rekao je Jimmy.

Seanove oči stisnule su se u nevjerici. Jimmy ga je oponašao.

— Udario me.

— Udario me — rekao je Jimmy ženskim glasom i ponovno gurnuo Seana. — On je moj prijatelj, jebenti mater.

— I ja sam ti prijatelj — rekao je Sean.

— I ja sam ti prijatelj — rekao je Jimmy. — I ja sam ti. I ja sam ti. I ja sam ti.

Dave Boyle je ustao i počeo se smijati. Sean je rekao: — Prekini.

— Prekini, prekini, prekini. — Jimmy je ponovno odgurnuo Seana, zabijajući mu zadlanice u rebra. — Hajde prisili me. Hoćeš?

— Hoćeš ga prisilit? — Sad se Dave zaletio u Seana.

Sean nije imao pojma kako je do toga došlo. Nije se čak sjećao ni zbog čega se Jimmy zapravo naljutio, ni zašto je Dave bio tako glup da ga udari. U jednom su času stajali kraj auta. Sad su se odjednom nalazili nasred ulice, Jimmy ga je gurao, sjebanog, retardiranog izraza lica i stisnutih crnih očiju, i Dave mu se upravo pridruživao.

— Hajde. Prisili me.

— Ja nisam...

Opet ga je gurnuo. — Hajde, ak' nisi fufica.

— Jimmy, je li možemo jednostavno...

— Ne, nemremo. Kaj si pičkica, ha? Ha?

Zaletio se da ga opet gurne, ali je zastao, ona divlja (i umorna, Sean je odjednom postao toga svjestan) osamljenost unakazila mu je crte lica, kadli se zagledao u nešto što se, iza Seanovih leđa, približavalo ulicom.

Bio je to tamnosmeđi automobil, četvrtast i dugačak, kakav obično voze policijski istražitelji; valjda nekakav plymouth, i branik mu se zaustavio tik do njihovih nogu, te su se iznutra dva policajca zagledala u njih kroz vjetrotlan, vodenastih lica iza odraza drveća što su plutala staklom.

Sean je osjetio kao nekakvo naglo posrnuće u tom jutru, kao da se nešto izgloobilo u njegovoj mekoći.

Vozač je izišao. Izgledao je kao policajac — kratko podšišane plave kose, crvena lica, u bijeloj košulji s crno-zlatnom najlon-kravatom, s većim dijelom trbušine prevaljenim preko kopče pojasa poput hrpe palačinki. Drugi je izgledao bolesno. Bio je vrlo mršav i činio se umornim. Ostao je sjediti, ruke priljubljene uz glavu kroz crnu masnu kosu, zureći u retrovizor sa strane dok su trojica dječaka zaobilazila automobil kako bi prišla vozačevim vratima.

Debeljko je podigao ruku prema njima, iskrivio prst i stao ih njime pozivati, sve dok se nisu zaustavili pred njim. — Da vas nešto pitam, može? — Nagnuo se preko svoje trbušine, i golema mu je glava ispunila čitav Seanov vidik. — Jel' vi dečki mislite da je u redu da se tucete nasred ulice?

Sean je uočio zlatnu značku, pričvršćenu za kopču pojasa uz desno bedro te ljudine.

— Ništa ne čujem. — Drot je prislonio šaku u obliku školjke uz uho.

— Nije u redu, striček.

— Nije u redu.

— Nije u redu.

— Vidi ti ovaj brlog luzera, čovječe. — Pokazao je svojim debelim palcem prema čovjeku u autu. — Ja i moj kolega imamo pun kurac vas luzera iz East Buckyja, koji

plašite pristojne ljude po cesti.

Znate to?

Sean i Jimmy su šutjeli.

— Žao nam je — rekao je Dave Boyle, koji je izgledao kao da je na rubu plača.

— Jeste li vi klinici iz ove ulice? — pitao je krupni drot. Očima je preletio preko kuća s lijeve strane ceste kao da poznaje svakoga od njihovih stanara, kao da će ih strijeljati budu li mu lagali.

— Aha — rekao je Jimmy i pogledao preko ramena prema Seanovoj kući.

— Da, gospon — rekao je Sean. Dave je šutio.

Drot je spustio pogled prema njemu. — Ha? Jesi li ti nešto rekao, mali?

— Kaj? — Dave je pogledao u Jimmyja.

— Ne gledaj njega. Mene gledaj. — Krupni drot udahnuo je glasno na nosnice. — Jel' tu živiš, mali?

— Ha? Ne.

— Ne? — Drot se nagnuo nad Daveom. — A gdje živiš, sinko?

— U Rester Streetu. — Još je uvijek gledao u Jimmyja.

— Dakle, smeće iz Ravnice nam je došlo na Rt? — Zaoblio je svoje usne boje višnje kao da cucla lizaljku. — Slabo ćemo mi napredovati na taj način, ha?

— Molim?

— Jel' ti stara kod kuće?

— Da, gospon. — Jedna suza kapnula je s Daveova obraza. Sean i Jimmy su okrenuli glavu.

— E, onda ćemo lijepo popričati s njom i reći joj da joj luzer od sina radi nered po kvartu.

— Ali ja sam.;, ja... — počeo je šmrcati Dave.

— Upadaj. — Drot je otvorio stražnja vrata, i Seana je zapuhnuo miris jabuka, rezak dah listopada.

Dave je pogledao Jimmyja.

— Upadaj — rekao je drot. — Ili hoćeš da ti stavim lisičine?

— Ali...

— Kaj? — Drot se sad raspizdio. Udario je dlanom o rub otvorenih vrata. — Upadaj unutra, u pičku materinu!

Dave je sjeo na stražnje sjedalo. Sad je već tulio.

Drot je uperio svoj dežmekasti prst u Jimmyja i Seana. — Sad pođite svojim majkama i recite im kakav ste rusvaj napravili. I da vas nisam više uhvatio da se preseravate i tučete

na ulicama di ja dežuram.

Jimmy i Sean su se odmaknuli, a drot je uskočio u auto i odvezao se. Gledali su kako na uglu ulice skreće udesno, dok Daveova glava, koja se uslijed daljine i sjenki činila tamnijom, gleda prema njima. Zatim je cesta opet opustjela, kao da je sasvim utihnula nakon što su se zatvorila vrata automobila. Jimmy i Sean su sad stajali na mjestu gdje se nalazilo vozilo i gledali u vrške svojih cipela, zatim se ogledali po cesti, samo da ne pogledaju jedan drugome u oči. Seana je ponovno obuzeo onaj osjećaj posrtanja, ovaj put popraćen okusom prljavih novčića u ustima. Osjećao se kao mu je netko žlicom izdubio želudac.

Tad se Jimmy vratio na svoje:

— Ti si počeo.

— On je počeo.

— Ne, nego si ti počeo. Sad je sjeban. Njegova stara nije totalno čitava u glavi. Bog te pita kaj će napraviti kad joj dva drota dovedu sina doma.

— Ja nisam počeo.

Jimmy ga je odgurnuo, ali ovaj put mu je Sean uzvratilo. U tren oka bili su na zemlji, valjajući se i mlateći jedan drugoga.

— Hej!

Sean se otkotrljao dalje od Jimmyja, te su obojica ustala, očekujući da će opet ugledati dva drota, no ovaj put bio je to tata Devine, koji je silazio kućnim stepenicama u njihovu pravcu.

— Koga vruga radite vas dvojica?

— Ništa.

— Ništa. — Seanov se otac namrštitio kad je dospio do pločnika. — Maknite se s ceste. Zakoračili su na pločnik i stali pokraj njega.

— Zar vas nije bilo trojica? — Tata Devine je pogledao niz cestu. — Gdje je Dave?

— Kaj?

— Dave. — Seanov otac je pogledao u Seana i Jimmyja. — Zar Dave nije bio s vama?

— Tukli smo se na cesti.

— Molim?

— Tukli smo se na cesti pa je došla murja.

— Kad?

— Prije nekih pet minuta.

— Dobro. Znači, došla je murja.

— I pokupila Davea.

Seanov otac se ponovno ogledao po cesti. — Što su učinili? Pokupili su ga?

— Da ga odvedu kući. Ja sam lagao. Rekao sam im da tu živim.

Dave je rekao da živi u Ravnici, pa su...

— Sto to pričaš? Seane, kako su izgledali policajci?

— Ha?

— Jesu li bili u uniformi?

— Ne. Bili su...

— Kako si onda znao da su policajci?

— Nisam znao. Bili su...

— Bili su što?

— Imao je značku — rekao je Jimmy. — Na pojasu.

— Kakvu značku?

— Zlatnu.

— Okej. Ali što je pisalo na njoj?

— Pisalo?

— Riječi. Jesi li vidio nekakve riječi na njoj?

— Ne. Ne znam.

— Billy?

Svi su podigli pogled k Seanovoj majci koja je stajala na trijemu, napeta i znatiželjna lica.

— Hej, zlato, daj molim te, pozovi policiju, hoćeš li? Vidi ako su neki istražitelji pokupili dečka koji se tukao ovdje na ulici.

— Dečka?

— Davea Boylea.

— Isuse Kriste, što će mu reći mama?

— Pusti to sad, molim te. Može? Daj da najprije vidimo što će reći policija. Okej?

Seanova majka se vratila u kuću. Sean je pogledao oca. Nije znao kamo će s rukama, te ih je naposljetku strpao u džepove, zatim ih izvukao i obrisao o hlače. Rekao je, sasvim tiho: — Nek sam proklet - i zagledao se niz ulicu, kao da će na njezinu kraju ipak ugledati Davea kako lebdi negdje na uglu, kao kakvo treperavo priviđenje tik iza Seanova vidnog polja.

— Bio je smed — rekao je Jimmy.

-Što?

— Auto. Bio je tamnosmed. Izgledao je kao plymouth.

— Još nešto?

Sean se trudio da ga zamisli, ali nije uspijevaao. Činio mu se kao predmet koji mu je zaklonio vidik, ali nije sasvim ušao u njegovo vidno polje. Zaklonio je narančasti pinto gospode Ryan i donju polovinu njezine živice, ali Sean se nikako nije mogao prisjetiti samog automobila.

— Mirisao je na jabuke — rekao je.

-Što?

— Na jabuke. Auto je mirisao na jabuke.

— Mirisao je na jabuke — rekao je otac.

Sat vremena kasnije, u Seanovoj kuhinji, druga dva drot postavljala su Seanu i Jimmyju svu silu pitanja, kad se pojavio treći tip, koji je uzeo crtati dvojicu muškaraca na temelju podataka koje su im dali Jimmy i Sean. Krupni plavokosi drot činio se nekako zloćudnijim na crtaćem bloku, još većeg lica nego u stvarnosti, ali u načelu je sličio na njega. Drugi tip, koji je stalno gledao u retrovizor, nije u stvari sličio ničemu konkretnom — tek mutan obris uokviren crnom kosom, budući da ga se ni Sean ni Jimmy nisu jako dobro sjećali.

Pojavio se i Jimmyjev otac, koji se smjestio u uglu kuhinje. Izgledao je izvan sebe, rastresen, suznih očiju, ljuljajući se gotovo neprimjetno, kao da se zid iza njega stalno pomiče. Nije se obraćao Seanovu ocu, niti se itko obraćao njemu. Njegova uobičajena sposobnost da se hitro pokreće s mjesta na mjesto kao da je nestala; Seanu se činio manjim nego inače, nekako nestvarnijim, kao da će se, okrene li samo Sean načas pogled od njega, stopiti sa zidnim tapetama.

Nakon što su četiri-pet puta ponovili što se dogodilo, otišli su — i drotovi, i tip koji je crtao po bloku, i Jimmy zajedno s ocem. Seanova majka se povukla u svoju sobu i zatvorila vrata za sobom, i za nekoliko minuta Sean je začuo njezin prigušen plač.

Sjeo je na trijem. Otac mu je rekao kako nije učinio ništa loše, kako su on i Jimmy pametno postupili što nisu ušli u taj auto. Otac ga je potapšao po koljenu i rekao kako će se sve dobro svršiti. Dave će se večeras vratiti kući. Vidjet ćeš.

Tad je otac ušutio. Pijuckao je pivo i sjedio kraj Seana, ali Sean je osjećao kako više nije uz njega, kako se u mislima možda nalazi u spavaćoj sobi zajedno s njegovom majkom, ili u podrumu, gdje se prihvaća svojih kućica za ptice.

Sean se zagledao niz cestu u nizove automobila, u njihov blještavi sjaj. Rekao je sam sebi kako je ovo — sve ovo — zasigurno dio nekakva smislenog plana. Tek, on toga još nije svjestan. No jednog dana sve će mu postati jasno. Adrenalin koji mu je strujio tijelom otkad su odveli Davea, a on se s Jimmyjem povaljao po cesti, napokon je otekao kroz njegove pore kao otpad.

Vidio je sad mjesto gdje su se on, Jimmy i Dave Boyle tukli kraj bel aira, čekajući da se praznine, što su ostale nakon što mu je adrenalin napustio tijelo, iznova popune. Čekao je da se plan iznova oblikuje i zadobije smisao. Čekao je, gledajući niz ulicu i osluškujući njezino brujanje, čekao je sve dok njegov otac nije ustao, te su se zajedno vratili u kuću.

Jimmy se vraćao u Ravnicu hodajući iza staroga. Stari je lagano krivudao, pušeci cigarete do samog ruba i mrmrljajući sam sebi u bradu. Kad stignu kući, stari će ga možda namlatiti — a možda i neće, bilo je prerano reći. Kad je dobio otkaz, rekao je Jimmyju neka više nikad ne ode k Devineovima, i Jimmy je pretpostavljao da će morati platiti što je prekršio očevu zapovijed. Ali, možda ne danas. Kad bi mu otac zapao u ovakvu pospanu priplitost, obično bi, po dolasku kući, samo sjeo za kuhinjski stol i opijao se sve dok ne bi zaspao, glave naslonjene na ruke.

Jimmy se držao nekoliko koraka iza njega, za svaki slučaj, i bacao lopticu u zrak, hvatajući je bejzbol-rukavicom koju je ukrao u Seanovoj kući dok su se drotovi oprastali s Devineovima, a Jimmyju i njegovu ocu nitko nije rekao niti riječ kad su se zaputili niz hodnik k izlaznim vratima. Vrata Seanove sobe bila su otvorena, i Jimmy je vidio gdje rukavica leži na tlu, s lopticom na dlanu, te je posegnuo za njom i podigao je s poda, i čas kasnije već je s ocem izlazio iz kuće. Nije imao pojma zašto je ukrao rukavicu. Nije to učinio zbog tračka ponosna iznenađenja koji je načas zasjao u očima staroga kad ju je podigao s poda. Zajebi to. Zajebi staroga.

To je imalo neke veze s tim što je Sean udario Davea Boylea, što je srao oko krađe automobila, i s još nekim stvarima koje su se nakupile tijekom godine dana, koliko su bili frendovi, s osjećajem, koji je obuzeo Jimmyja, da je sve što je ikad dobio od Seana — sličice igrača bejzbola, pola čokoladice, što već — dobio kao milostinju.

Kad je Jimmy podigao rukavicu s poda i odnio je sa sobom, isprva se osjećao ushićeno. Osjećao se sjajno. Malo kasnije, dok su prelazili preko Buckingham Avenuea, osjetio je onaj poznati sram i nelagodu, što su ga obuzimali svaki put kad bi nešto ukrao, kao kakav gnjev spram ljudi i stvari koje su ga navodile da čini takvo što. Zatim, još malo 'kasnije, dok su silazili Crescentom u pravcu Ravnice, osjetio je žalac ponosa kad je ugledao govnašte trokatnice i Usporedio ih s rukavicom u svojoj ruci.

Jimmy je prisvojio rukavicu, i bilo mu je krivo. Seanu će nedostajati. Prisvojio je rukavicu, i bilo mu je drago. Seanu će nedostajati.

Jimmy je gledao kako mu se otac spotiče pred njim, stari je izgledao kao da će se svakog časa srušiti i pretvoriti u gomilu blata, i mrzio je Seana.

Mrzio je Seana, i bio je tako glup što je vjerovao kako bi njih dvojica ikad mogla biti prijatelji, i znao je da će tu rukavicu čuvati do kraja života, paziti je, i da je neće nikome pokazivati, i pogotovo nikad, nikad upotrijebiti tu prokletu stvar. Radije će umrijeti. Jimmy je gledao u Ravnicu što se pomaljalo pred njegovim pogledom, hodajući tako sa starim u dubokoj sjeni željezničkog nasipa, približavajući se točki na kojoj Crescent dosiže dno, a teretni vlakovi tutnje mimo stare, oronule restauracije i Penitentiary Channela za njom, i znao je — duboko, duboko u sebi — da više nikad neće vidjeti Davea Boylea. Tu gdje je Jimmy živio, u Resteru, čitavo se vrijeme kralo. Jimmyju su ukrali dječji automobil kad mu je bilo četiri godine, a bicikl kad mu je bilo osam. Starome je nestao auto. A majka je odnedavno vješala robu u kući, nakon što su joj toliko toga otrgli s konopca iza kuće. Bio je to drukčiji osjećaj, kad ti nešto ukradu, nego kad nešto samo zametneš. Kao da osjetiš negdje u sebi da to više nikad nećeš povratiti. Tako je osjećao za Davea. Možda je tako Sean, u ovom času, osjećao za svoju bejzbol-rukavicu, stojeći nad praznim mjestom na podu gdje se nalazila, znajući, onkraj svake logike, da mu se nikad,

nikad više neće vratiti.

Zapravo šteta, jer Jimmyju je Dave bio drag, iako ne bi točno znao reći zašto. Bio je to jednostavno neki osjećaj koji je taj mali širio oko sebe, možda način na koji je uvijek izranjao negdje oko tebe, čak i ako ga najčešće ne bi uopće ni primijetio.

Četiri dana

Ispalo je da je Jimmy bio u krivu.

Dave Boyle se vratio kući četiri dana nakon svoga nestanka. Vratio se na prednjem sjedalu policijskih kola. Dvojica drotova koja su ga dovela kući dopustila su mu da se igra trubom i da dodirne kundak dvocijevke spremljene pod šoferšajbom. Dali su mu počasnu značku, i kad su ga doveli pred kuću njegove majke u Rester Streetu, tamo su već bili novinari i televizijske ekipe da ovjekovječe taj čas. Jedan od policajaca, neki Eugene Kubiaki, podigao je Davea iz patrolnih kola i zanjihao mu noge visoko iznad pločnika, prije nego što ga je položio natrag na tlo pred njegovom majkom, koja se tresla, kikotala i plakala u isti mah.

Tog je dana na Rester Streetu bilo mnoštvo ljudi — roditelja, djece, našao se tu i poštar, pa dvojica debeljuškaste braće iz Pork Chopa, sendvič-bara čiji su bili vlasnici i koji se nalazio na uglu ulica Rester i Sidney, čak i gospođica Powell, Daveova i Jimmyjeva učiteljica iz petog razreda u “Luji i Duji”. Jimmy je stajao uz svoju majku. Majka mu je privila potiljak uz svoj trbuh, pritišćući mu svoj vlažan dlan uz čelo, kao da provjerava nije li možda pokupio nešto od Davea, dok je Jimmyja probo žalac ljubomore kad je policajac Kubiaki podigao Davea u zrak, smijući se s njim kao da su stari prijatelji dok je gospođica Powell pljeskala.

Skoro su i mene uvukli u taj auto, došlo je Jimmyju da kaže. Najviše bi to volio reći gospođici Powell. Bila je prekrasna i tako čista, i kad se smijala vidjelo se da joj je jedan od gornjih zuba pomalo iskrivljen, i Jimmyju se činilo da je to čini još ljepšom. Jimmy joj je želio reći da su zamalo i njega uvukli u taj auto, želio je vidjeti bi li se njezino lice ispunilo izrazom koji je sad bio namijenjen Daveu. Želio joj je reći da misli na nju čitavo vrijeme, i da je u svojim mislima stariji, i vozi automobil, i vodi je na mjesta gdje mu se ona stalno smiješi, i da tamo rade piknik, i da se ona smije svemu što on kaže i pokazuje mu taj svoj zub, i dodiruje mu lice svojim dlanom. No, gospođici Powell bilo je ovdje neugodno. Jimmy je bio siguran u to. Nakon što je razmijenila nekoliko riječi s Daveom, dodirnuta mu lice i poljubila ga u obraz — i to dvaput — pojavili su se drugi ljudi, te se gospođica Powell odmaknula i zastala na raspuklu pločniku, gledajući u nagnute trokatnice, u njihovu krovnu Ijepenku što se ljuštila, razotkrivajući drvenu podlogu, i Jimmyju je tad izgledala mlađom, ali u isti mah nekako tvrđom, kao da se najednom pretvorila u časnu sestru, koja dodiruje kosu da provjeri je li joj pokrivalo na mjestu i trza prćastim nosićem, spremna suditi. Jimmy joj je poželio prići, ali majka ga je i dalje čvrsto držala, ne obraćajući pažnju na njegovo meškoljenje, kadli je gospođica Powell krenula prema uglu ulica Rester i Sidney, gdje ju je Jimmy vidio kako nekome očajnički domahuje. Tad se nekakav tip, koji je izgledao poput hipija, dovezao u žutom kabrioletu, koji je također izgledao vrlo hipi sa svojim slikarijama grimiznih cvjetova navratima oljuštenim od sunca, gospođica Powell ukrcala se u auto, i dok su se udaljivali, Jimmy je mislio: “O, ne”.

Napokon se istrgnuo iz zagrljaja svoje majke. Stajao je nasred ulice, motreći mnoštvo što se okupilo oko Davea, priželjkujući da su i njega uvukli u onaj automobil, samo zato da i on osjeti bar tračak divljenja koje se sad slijevalo na Davea, da vidi oko sebe sve te oči kako zure u njega kao da je nešto posebno.

Naposljetku je na Rester Streetu nastao pravi tulum, ljudi su trčali od kamere do kamere, nadajući se da će završiti na televiziji ili ugledati svoje lice u sutrašnjim novinama — Aha, poznam Davea, on mi je najbolji prijatelj, odrasli smo zajedno, znate, super dečko, hvala Bogu da mu se nije ništa dogodilo.

Netko je otvorio hidrant, i voda je prsnula po Rester Streetu kao uzdah olakšanja, klinici su odbacili cipele dalje od pločnika, zavrnuili hlače i zaplesali pod vodenim mlazovima. Dovezao se i sladoledar u svojem kamionetu, te je Dave mogao odabrati kakav god sladoled je poželio, kuća je častila, i čak je gospon Pakinaw, zločesti udovac koji je pucao iz zračne puške u vjeverice (ponekad i u djecu, dok roditelji nisu gledali) i čitavo se vrijeme izderavao na ljude da već jednom prestanu dizat jebenu galamu — širom otvorio prozore, postavio zvučnike uz mrežicu za muhe i, ne lezi vraže, zaorio se Dean Martin i Memories Are Made of This i Volare, i hrpa drugog sranja od kojega bi se Jimmyju obično povraćalo, ali danas se nekako uklapalo u prigodu. Danas je glazba tekla Rester Streetom poput svijetlih vodopada krep-papira. Miješala se s bučnim pljuskanjem vode iz hidranta. Nekoliko tipova koji su bili zaduženi za papirologiju u stražnjem dijelu bradina Pork Chopa iznijeli su rasklopni stol i roštilj, ubrzo je još netko iznio minihladnjake krcate pivom, i zrakom se proširio mastan miris roštiljanih hot dogova i talijanskih kobasica, i taj zadimljeni, pougljenjeni miris što je lagano klizio zrakom uz zadržanih limenki piva podsjetio je Jimmyja na bejzbol-igralište Fenway Park i nedjelje ljeti, na onu prisnu radost što ti obuzme srce kad se odrasli skuliraju i počnu ponašati više kao djeca, i svi se smiju, svi izgledaju mlađi nego što jesu, i veseliji, i sretni su što su zajedno. Upravo je to bio razlog — i u najcrnjem bezdanu mržnje nakon što bi ga stari namlatio, nakon što bi mu štogod ukrali — što je Jimmy volio živjeti ovdje, i tu odrastati: način na koji bi ljudi najednom zbacili sa sebe višemjesečne patnje i tužaljke, rasječene usnice, probleme na poslu i davne svađe, i jednostavno se prepustili ugođaju kao da im se nikad ništa loše nije dogodilo u životu. Na Dan sv. Patrika ili na Dan grada Buckinghamama, ponekad i na Dan nezavisnosti, ili kad su Soxii dobro igrali u rujnu, ili pak kad je bilo pronađeno nešto što su zajedno izgubili, kao sad — pogotovo u takvim prilikama — ljude iz njegove četvrti znalo je preplaviti burno oduševljenje.

Ne kao gore na Rtu. Na Rtu su se, naravno, održavale zajedničke proslave među susjedima, ali bile su uvijek planirane, tražila su se redovito općinska odobrenja, svi su vrebali na druge da se nešto ne dogodi automobilima i urednim travnjacima — Pazi, tek sam ofarbao ogradu.

U Ravnici, pola njih uopće i nije imalo travnjak pred kućom, ograde su im bile sve uleknute, pa te nitko nije jebao ni dva posto. Ako ti se tulumari, ti samo tulumari, jer jebemu mater, bar na to imamo pravo. Nema tu danas nikakvih šefova ni socijalnih radnika ni zelenaških glavonja. A što se tiče drotova — pa evo, i drotovi tulumare zajedno s ostalima, i onaj policajac Kubiaki upravo se poslužio superpaprenom kobasicom u pecivu s roštilja, dok mu kolega sprema pivce u džep za poslije. Novinari su otišli, sunce je već polako stalo zalaziti, plaveći ulicu onim prisnim sjajem predvečerja u susjedstvu,

kad se žene spremaju kuhati večeru — no sve su još bile vani, i nitko se još nije mislio povući u kuću.

Osim Davea. Dave je otišao, primijetio je Jimmy kad je izašao ispod vodenog mlaza iz hidranta i stao žmikati nogavice i navlačiti majicu, dok je čekao u redu za hot dog. Tulum u čast Davea bio je na vrhuncu, ali Dave se, po svemu sudeći, vratio u kuću zajedno sa svojom majkom, i kad je Jimmy podigao pogled k njihovim prozorima na drugom katu, žaluzije su bile spuštene, kao da su osamljene.

Te su ga spuštene zaluzije iz nekog razloga podsjetile na gospođicu Powell, na to kako se ukrcala u onaj hipijevski auto, i osjetio se nekako moker i tužan, prisjećajući se kako ju je gledao gdje sagiba list i gležanj desne noge na ulazu u auto, prije nego je zatvorila vrata za sobom. Kamo se zaputila? Juri li u ovom času autocestom, dok joj vjetar mrsi kosu kao što glazba teče niz Rester Street? Spušta li se suton nad njima u tom hipijevskom autu dok se voze tamo... kamo? Jimmy bi to volio znati, a opet nije želio znati. Vidjet će sutradan u školi — osim ako ne proglašavaju slobodan dan u školi, u čast Daveova povratka — i htjet će je pitati gdje je bila, ali to neće učiniti.

Jimmy je primio svoj hot dog, sjeo na rub pločnika preko puta Daveove kuće i stao jesti. Kad je došao do polovine hot doga, jedna se žaluzija podigla, i ugledao je Davea kako stoji na prozoru i zuri u njega. Jimmy je podigao napola pojedeni hot dog prema njemu kao pozdrav, ali Dave se nije obazirao na njega, čak ni kad mu je mahnuo drugi put. Dave je samo zurio. Zurio je u Jimmyja, i premda mu Jimmy nije vidio oči, osjećao je prazninu u njima — prazninu i optužbu.

Jimmyjeva majka je sjela do njega na rub pločnika, kad se Dave odmaknuo od prozora. Jimmyjeva majka bila je niska, tanašna ženica sasvim blijede kose. No, i onako mršava, kretala se kao da nosi hrpu cigli na svakom ramenu, i tako je mnogo i glasno uzdisala da Jimmy više nije bio siguran je li ona uopće svjesna da takvi zvukovi izlaze iz nje. Znao je razgledati njezine fotografije iz doba kad još nije bila trudna s njim, i na njima se činila daleko manje mršavom, i mnogo mladom, kao prava tinejdžerica (što se, kad je izveo računicu, pokazalo ispravnom pretpostavkom). Lice joj je na slikama bilo zaobljenije, bez borića kraj očiju i na čelu, i krasio ju je divan, pun osmijeh koji se činio tek mrvicu preplašenim, ili — Jimmyju je to zauvijek ostalo nejasno — možda znatiželjnim. Otac je bezbroj puta rekao Jimmyju kako ju je zamalo ubio izlazeći iz nje, kako je krvarila i krvarila nakon toga, i to toliko da su se liječnici zabrinuli hoće li se krv uopće zaustaviti. To ju je uništilo, rekao je njegov otac. Podrazumijevalo se da više neće imati djece. Nikome od njih nije se ponovno prolazilo kroz taj pakao.

Položila je ruku Jimmyju na koljeno i rekla: — Kako si, Mazinga Zeta? — Majka ga je uvijek zvala različitim nadimcima, često smišljenim na licu mjesta, i Jimmy često nije ni znao na koga se odnose.

Slegnuo je ramenima.

— Znaš.

— Nisi ništa rekao Daveu.

— Držala si me cijelo vrijeme, mama.

Majka je povukla ruku s njegova koljena. Prekrižila je ruke da se zaštiti od hladnoće,

koja je rasla zajedno s tamom. — Mislila sam poslije. Dok je još bio vani.

— Vidjet ću ga sutra u školi.

Majka je posegnula u džep, izvadila Kent i zapalila, brzo otpuhujući dim. — Ne mislim da će sutra ići u školu.

Jimmy je dokrajčio svoj hot dog.

— Pa, onda uskoro. Kaj ne? Majka je kimnula glavom i opet otpuhnula. Oslonila je lakat o dlan druge ruke, povukla još jedan dim i podigla pogled k Daveovim prozorima. — Kako je bilo danas u školi? — rekla je, premda nije zvučala kao da je uistinu zanima odgovor na to pitanje. Jimmy je slegnuo ramenima. — Dobro.

— Srela sam tvoju učiteljicu. Slatka je. Jimmy je šutio.

— Stvarno je slatka — ponovila je majka, a riječi su joj se izgubile u sivom kolutu dima.

Jimmy je i dalje šutio. Najčešće nije znao što bi rekao svojim roditeljima. Njegova majka bila je tako iscrpljena. Zagledala bi se u neku točku izvan Jimmyjeva pogleda, dimila svoje cigarete, i često nije ni čula što joj govori, sve dok on ne bi ponovio istu stvar nekoliko puta. Otac mu je obično bio u nekom sjebanom raspoloženju, ali čak i kad je bio dobre volje, kad se s njim moglo zafrkavati, Jimmy je znao da se svakog časa može pretvoriti u staru sjebanu pijanduru i odalamiti ga zato što je nešto rekao, čemu bi se stari, međutim, još pola sata ranije bio od srca nasmijao. Znao je da, bez obzira koliko se trudio da sama sebe uvjeri u suprotno, svoga oca i majku nosi u sebi — majčine duge šutnje i očeve iznenadne napadaje bijesa.

Kad Jimmy nije maštao o tome kako bi bilo da je dečko gospođice Powell, katkad je maštao o tome kako bi bilo da joj je sin.

Majka je sad gledala u njega, držeći cigaretu kraj uha, promatrajući ga ispitivačkim pogledom.

— Kaj? — rekao je i nasmiješio joj se od nelagode.

— Imaš zlatni osmijeh, Cassius Clay. — Uzvratila mu je smiješkom.

— A, da?

— O, da. Bit ćeš srcolomac.

— Opa, guba — rekao je Jimmy, pa su se zajedno nasmijali.

— Mogao bi malo manje šutjeti — rekla je majka. Mogla bi i ti, htio je reći Jimmy.

— Ali to je u redu. Cure vole šutljive frajere.

Jimmy je, preko majčina ramena, vidio kako mu otac tetura preko kućnog praga, zgužvane odjeće i podbuhla lica od spavanja ili cuge - ili od oboga. Otac se zagledao u tulum što se događao pred njim kao da mu nikako nije jasno otkud sad to.

Majka je pogledala u smjeru Jimmyjeva pogleda, i kad je opet svrnula oči k njemu, bila je iznova iscrpljena, a smiješak joj je tako nepovratno nestao s lica da bi se čovjek pitao zna li se ta žena uopće nasmiješiti. — Hej, Jime.

Volio je kad ga je zvala „Jim“ Osjećao se tad kao da dijele kakvu zajedničku tajnu.

— Kaj?

— Tako mi je drago da nisi ušao u onaj auto, maleni. — Poljubila ga je u čelo, i Jimmy je vidio kako joj oči blistaju. Zatim je ustala i zaputila se k drugim majkama, leđima okrenuta svome mužu. Jimmy je podigao pogled i ugledao Davea na prozoru. Opet je zurio u njega, iza njega gorjelo je u sobi prigušeno žuto svjedo. Ovaj put Jimmy se nije ni potrudio mahnuti. Sad kad su policajci i novinari otišli, kad se tulum tako razuzdao da su vjerojatno svi već zaboravili zašto uopće slave, Jimmy je zamišljao kako mora biti Daveu u tom stanu, onako samom s norom materom, okruženom smeđim zidovima i slabom žutom svjetlošću dok je čitava ulica podrhtavala od tuluma.

I ponovno je osjetio kako mu je drago što ga nisu uvukli u onaj auto.

Kao oštećena roba. To je Jimmyjev otac sinoć rekao svojoj ženi: — Ako ga i pronađu živoga, mali će biti kao oštećena roba. Neće nikad više biti kao prije.

Dave je podigao jednu ruku. Zaustavio ju je kraj ramena, i dugo vremena ostao tako, i kad mu je Jimmy odmahnuo, osjetio je kako ga preplavljuje tuga, kako se uvlači u njega i ispunjava mu i najmanje žilice. Nije znao rastužuje li ga to njegov otac, majka, gospođica Powell, ovo mjesto ili Dave, koji tako čvrsto drži ruku u zraku tamo kraj prozora, ali što god bilo uzrokom tog tuzi — jedna od tih stvari ili sve one zajedno — znao je sasvim izvjesno da ga nikad više neće napustiti. Jimmy je imao jedanaest godina, sjedeći tako na rubu pločnika, ali ih više nije osjećao. Osjećao se star. Star kao njegovi roditelji, star kao ova ulica.

Kao oštećena roba, pomislio je Jimmy, i spustio ruku u krilo.

Gledao je kako mu Dave kima glavom, da bi zatim spustio žaluzije i povukao se opet u taj odveć spokojan stan smeđih zidova, ispunjen tiktakanjem satova, i Jimmy je osjetio kako tuga hvata korijenje u njemu, kako se gnijezdi u njegovoj utrobi kao da je tamo našla toplo stanište, i više nije čak ni želio da je se oslobodi, jer je negdje duboko u sebi shvatio da više nema smisla.

Ustao je s pločnika, načas neodlučan što mu je poduzeti. Osjetio je kako ga obuzima ona svrbljiva, mravinasta potreba da nešto udari, ili da učini nešto novo i otkačeno. Ali tad je čuo kako mu krulji u želucu, i shvatio je da je još uvijek gladan, te se zaputio natrag po još jedan hot dog, nadajući se da ih je još ostalo na roštilju.

Nekoliko je dana Dave Boyle bio lokalnom medijskom zvijezdom, i to ne samo u četvrti, već i u čitavoj saveznoj državi. Glavni naslov u Record Americanu sljedećeg jutra glasio je NESTAO DJEČAK/PRONAĐEN DJEČAK. Fotografija u gornjem dijelu stranice prikazivala je Davea kako sjedi na trijemu, s majčinim tanašnim rukama preko grudi i gomilom nasmiješene dječurlije iz Ravnice što se naguravaju pred aparatom oko Davea i njegove majke, i svi su izgledali sretni kao dobar dan — osim Daveove majke, koja je izgledala kao da je propustila bus usred zime.

Isti klinici koji su se našli uz njega na naslovnoj stranici počeli su ga, za tjedan dana, u školi zvati “čudovište”. Dave bi im se zagledao u oči i ugledao u njima zlobu, pitajući se

shvaćaju li oni uopće razlog te svoje zlobe bolje nego on sam. Daveova majka rekla je da su to vjerojatno pokupili od roditelja, i ne obraćaj ti pažnju na njih, Davey, dosadit će im, prije ili kasnije sve će se zaboraviti i sljedeće godine bit će opet tvoji prijatelji.

Dave je samo kimao glavom, pitajući se što to na njemu — kakav biljeg na njegovu licu, njemu samome nevidljiv — navodi ljude da mu nanose bol. Kao i oni tipovi u automobilu. Zašto su povelili baš njega? Kako su znali da će se on ukrcati u auto, dok bi Jimmy i Sean odbili to učiniti? Tako se bar činilo Daveu kad se toga prisjećao. Ti su muškarci (a on je znao njihova imena, ili barem nadimke kojima su se međusobno nazivali, ali se nikako nije mogao prisiliti da ih izgovori) znali da Sean i Jimmy neće svojom voljom ući u taj auto. Sean bi vjerojatno pobjegao prema svojoj kući, vrišteći, a Jimmy — Jimmyja bi morali onesvijestiti da ga ukrcaju. Veliki Vuk je to čak i rekao, nakon nekoliko sati vožnje: — Jesi li vidio onog klinca u bijeloj majici? Kako me pogledao, bez trunca straha, ravno u oči? Taj će mali jednog dana nekoga spizdit, i neće se ni okrenut za sobom.

Njegov partner, Masni Vuk, samo se osmjehnuo. — Sviđa mi se kad se opiru.

Veliki Vuk je odmahnuo glavom. — Odgrizao bi ti palac dok bi ga samo pokušavao uvući u auto. Mali jebač nema milosti.

Pomoglo mu je to što su se nazivali lažnim imenima: Veliki Vuk i Masni Vuk. Pomoglo je Daveu da ih doživi kao stvorenja, kao vukove skrivene pod kostimima od ljudske kože, dok je on sam,

Dave, bio lik u toj priči: Dječak kojega su ugrabili vukovi. Zatim, Dječak koji je uspio pobjeći, probivši se kroz vlažnu šumu do Esso benzinske stanice. Dječak koji je ostao miran isналаžljiv, stalno tražeći način kako da izmakne.

No u školi je on bio tek Dječak kojega su odveli, i svi su pustili mašti na volju da zamisle što se moralo događati za ona četiri dan koliko ga nije bilo. Jednog jutra u zahodu, sedmaš po imenu Junior McCaffery prikrao se k Daveu kraj pisoara i rekao: — Jesi li im pušio? — i svi njegovi prijatelji iz sedmog razreda nasmijali su se na to, i počeli cmokati usnama.

Dave je zakopčao šlic dršćućim prstima, crven u licu, te se okrenuo k Junioru McCafferyju i pogledao ga u oči. Pokušao je svojem pogledu dati prijeteći izraz, ali Junior se namršio i pljusnuo ga po licu.

Pljuska je glasno odjeknula u zahodu. Jedan je sedmaš uzdahnuo kao curica.

Junior je rekao: — Imaš mi nešto reći, pederu? Ha? Hoćeš da te opet udarim, peško?

— On plače — rekao je netko.

— Naravno da plače — zaskvičio je Junior McCaffery, a Daveu su se suze svom težinom slile niz obraze. Osjetio je kako ga koža, otupjela od pljuske, počinje peći, ali nije ga brinula bol. Bol ga nikad nije odveć brinula, niti je ikad plakao zbog nje, čak ni kad je razbio bicikl i toliko rasjekao koljeno na pedali da je trebalo sedam šavova da se rana zatvori. Ono što se usjeklo u njega tada bio je raspon emocija čije je zračenje osjetio oko sebe u zahodu, okružen tim dječacima — mržnja, gađenje, gnjev i prijezir, upereni protiv njega, a da nije shvaćao zašto. Nikad nikome nije učinio našao, a opet su ga mrzili. I zbog

te mržnje osjetio se siročetom. Osjetio se gnjilim i sitnim, kao da je nešto skrivio, i plakao je zato što se nije želio takvim osjećati.

Oni su se smijali njegovim suzama. Junior je skakutao oko njega, praveći nakazne grimase, oponašajući Daveove jecaje. Kad se Dave napokon svladao i sveo plač na šmrcaje, Junior ga je ponovno pljusnuo, na istom mjestu, istom snagom.

— Gledaj me u oči! — rekao je Junior kad je Dave osjetio kako mu naviru nove suze.
— Gledaj me u oči!

Dave je podigao pogled prema Junioru, nadajući se da će u njegovim očima naići na sućut, ili ljudskost, ili barem milost — prihvatio bi i milost — ali dočekao ga je tek gnjevan, podrugljiv pogled.

— Dakle — rekao je Junior — pušio si im.

Zamahnuo je rukom kao da će ga još jednom pljusnuti, Dave je pognuo glavu i šćućurio se, ali Junior se već udaljavao sa svojim prijateljima, smijući se s njima dok su izlazili iz zahoda.

Dave se sjetio što mu je jednom rekao gospon Peters, prijatelj njegove majke, koji je s vremena na vrijeme prespavao u njihovoj kući: — Postoje dvije stvari koje nikad ne smiješ primiti od drugog muškarca: da te pljune ili pljusne. I jedno i drugo je gore nego da te udario šakom, i ako ti to muškarac napravi, ti ga moraš ubiti.

Dave je sjeo na pod u zahodu, i poželio da to ima u sebi — volju da nekoga ubije. Počeo bi s Juniorom McCafferyjem, mislio je, zatim bi prešao na Velikog Vuka i Masnog Vuka, ako ikad opet naleti na njih. No, istini za volju, nije baš vjerovao da bi bio u stanju to učiniti. Nije shvaćao zašto su ljudi zločesti jedni prema drugima. Nije to mogao shvatiti. Nikako.

Nakon incidenta u zahodu, glasina o tome kao da je pala s neba i proširila se po školi, tako da su svi, od trećeg razreda nadalje, čuli što je Junior McCaffery učinio Daveu, i kako je Dave reagirao. Donesena je konačna odluka, i Dave se morao suočiti s činjenicom da ga čak i onih nekoliko drugova, koji su se prema njemu još odnosili donekle prijateljski nakon što se vratio u školu, sada zaobilazi kao gubavca.

Nisu svaki put promrsili “Pederčina” kad bi ga mimoišli na hodniku, niti su svaki put sisali jezikom po ustima. U stvari, većina se njegovih školskih drugova jednostavno pravila da ne postoji. No, na neki način, to je bilo gore od svega. Osjetio se sam pred njihovom šutnjom.

Ako bi koji put naletio na njega kad su izlazili iz kuće, Jimmy Marcus ponekad bi šutke hodao uz njega do škole — jer bilo bi čudno da nije — i rekao bi: “Hej”, kad bi ga mimoišao u hodniku, ili se sudario s njim na putu u razred. Dave je vidio neku čudnu mješavinu samilosti i nelagode u Jimmyjevim očima kad bi im se pogled sreo, kao da mu Jimmy želi nešto reći, ali ne uspijeva to izraziti — Jimmy ionako nije, sam po sebi, bio jako razgovorljiv, osim kad bi ga zasvrbjela kakva iznenadna dosjetka, kao, na primjer, da skoči na tračnice u podzemnoj ili da ukrade auto. Ali Daveu se činilo da je njihovo prijateljstvo (a Dave nije bio posve siguran da se uistinu radilo o prijateljstvu; sjećao se, srameći se pomalo, svih prigoda kad je nametao Jimmyju svoje društvo) zamrlo u času kad se Dave ukrcao u onaj automobil, a Jimmy ostao, čvrsto stojeći na cesti.

Ispalo je tako da Jimmy nije trebao još dugo biti u istoj školi s Daveom, te su stoga mogli očekivati da će s vremenom izbjeći taj zajednički prolazak ulicom. U školi se Jimmy oduvijek družio s Valom Savageom, malim psihopatom s mozgom čimpanze, koji je dvaput pao razred i znao se pretvoriti u zakovitlani, vrtoglavi tornado nasilja od kojeg bi se usrali svi, i nastavnici i učenici. Vic koji je kružio o Valu (naravno, nikad u njegovoj blizini) glasio je da njegovi roditelji ne štede za faks, nego za jamčevinu. Čak i prije nego se Dave ukrcao u onaj auto, Jimmy se uvijek družio s Valom kad bi stigli u školu. Katkad bi dopustio Daveu da se vuče za njima kad bi provalili u kantu krasti čokoladice, ili pronašli neki krov kojim se još nisu pentrali, ali nakon događaja s automobilom Dave je bio isključen čak i iz toga. U trenucima kad ga nije mrzio zbog svoga izgnanstva, Dave je znao primijetiti da je crni oblak koji se prije, s vremena na vrijeme, znao nadвити nad Jimmyjem, sad postao stalnim obilježjem, kao kakva naopaka svetačka aureola. Jimmy se u posljednje vrijeme činio nekako starijim, tužnijim.

Naposljetku je ipak ukrcao auto. Dogodilo se to gotovo godinu dana nakon onog prvog pokušaja u Seanovoj ulici, zbog čega je Jimmy izbačen iz “Luje i Duje”, te je morao svaki dan busom prevaliti pola grada do škole “Carver”, gdje ga je očekivao zanimljiv suživot bijelog klinca iz East Buckyja s učenicima većinski crnačke škole. No, s njim se u busu vozio i Val, i Dave je čuo da su njih dvojica uskoro postali strah i trepet “Carvera” — dva bijela klinca toliko opičena da je strah za njih bio nepoznat pojam.

Auto je bio kabriolet. Do Davea su doprle glasine da je pripadao prijatelju nekoga od nastavnika, no nije uspio saznati kojega. Jimmy i Val su ga ukrali na školskom parkiralištu dok su nastavnici, zajedno sa svojim supružnicima i prijateljima, slavili kraj godine u zbornici poslije škole. Jimmy je bio za volanom, i on i Val krenuli su u vražji pohod Buckinghamu, trubeći u sav glas i mašući curama, pritišćući do daske sve dok ih nije spazila patrola, pa su pustolovinu okončali tako da su spičkali auto o kontejner iza trgovine Zayres. Val je iščaošio gležanj dok je izlazio iz auta, pa se Jimmy, koji se već bio napola popeo uz ogradu i preskočio na opustjelo parkiralište, vratio da mu pomogne — Daveu se taj prizor uvijek činio kao scena u kakvom ratnom filmu, u kojem se hrabri vojnik vraća da oslobodi svog palog druga dok mu meci proljeću oko glave (iako je Dave sumnjao da su policajci odista pucali, no tako je stvar izgledala više kul). Drotovi su ih obojicu šćepali na licu mjesta, pa su proveli noć u maloljetničkom pritvoru. Dopustili su im da završe šćesti razred, budući da je nedostajalo još samo par dana do kraja godine, ali je zatim njihovim obiteljima dano do znanja da moraju potražiti drugu školu za svoju djecu.

Dave jedva da je više sretao Jimmyja nakon toga, možda jednom ili dvaput na godinu, dok nisu došli u adolescenciju. Davea majka više nije puštala iz kuće, osim do škole i natrag. Bila je uvjerena da su ona dvojica još uvijek tamo vani, i da čekaju, vozikajući se okolo u automobilu koji miriši po jabukama, antena uperenih prema Daveu kao projektili osjetljivi na toplinu.

Dave je znao da to nije istina. Na kraju krajeva, oni su bili vukovi, a vukovi njuše u noći najbliži, najpodatniji plijen, da bi ga stjerali u zamku. No, sad su ga češće posjećivali u njegovim mislima — taj Veliki Vuk i Masni Vuk — zajedno s prizorima onoga što su mu radili. Ti su se prizori rijetko uvlačili u Daveove snove, radije bi ga zaskočili u strašnoj tišini majčina stana, za dugih razdoblja šćutnje, za kojih se trudio čitati kakav strip ili

gledati televiziju, ili samo zuriti kroz prozor na Rester Street. Dolazili bi k njemu, i Dave bi ih pokušao otjerati tako što bi sklopio oči, trudeći se da zaboravi da je ime Velikog Vuka bilo Henry, a Masnog Vuka George.

Henry i George, vrištao je glas dok su mu glavom protjecali prizori. Henry i George, Henry i George, Henry i George, mali seronjo.

A Dave bi u mislima rekao tom glasu da on nije seronja. On je bio Dječak koji je pobjegao pred vukovima. I ponekad, kako bi smirio priviđenja, vrtio bi u glavi snimku svog bijega, sa svim pojedinostima — od pukotine koju je uočio kraj šarke u vanjskom otvoru podruma i zvuka njihova automobila kojim su se odvezli na piće, do šarafa bez glavice kojim je razvalio pukotinu sve dok nije izbio zahrđalu šarku, i zajedno s njom komad drveta u obliku kuhinjskog noža. Dječak koji je tako pametan izašao je kroz vanjski otvor podruma i zaputio se putanjom zalazećeg sunca do Esso stanice, udaljene oko kilometar i pol. Bio je to šok za njega— ugledati okrugli plavobijeli znak koji je već bio upaljen u očekivanju mraka, premda je još bilo svjedosti. Neonska bjelina kao da je probola Davea. Pao je na koljena na kraju šume, tamo gdje počinje bijeli pošljunčani asfalt. U takvom ga je položaju Ron Pierrot i pronašao: na koljenima, zagledana u znak. Ron Pierrot bio je mršav čovjek, ruku koje su izgledale kao da bi mogle slomiti olovnu cijev, i Dave se često pitao što bi se dogodilo da je Dječak koji je pobjegao pred vukovima doista bio lik u nekom filmu. Pa, on i Ron bi se skompali, i Ron bi ga naučio svim onim stvarima kojima očevi uče svoje sinove, osedlali bi konje, nabili puške i zaputili se k pustolovinama bez kraja. Sjajno bi se zabavljali njih dvojica — Ron i Dječak. Bili bi junaci, daleko u divljini, i svladali bi vukove.

U Seanovu snu, ulica se micala. Zagledao se u otvorena vrata auta, koji je mirisao na jabuke, a ulica ga je zgrabila za noge i povukla prema vozilu. Unutra je bio Dave, šćućuren na kraju sjedala uz vrata, usta razjapljenih u bezglasnu krik, dok je ulica nosila Seana prema automobilu. Ta otvorena vrata i stražnje sjedalo bili su sve što je vidio u snu. Nije vidio tipa koji je izgledao kao policajac. Nije vidio njegova pratioca, koji je sjedio sprijeda. Nije vidio ni Jimmyja, iako se Jimmy sve vrijeme nalazio uz njega. Samo je vidio to sjedalo, Davea i vrata, i smeće pod sjedalom. To je, shvatio je tek sad, bio alarm koji u tom času čak i nije čuo: pod sjedalom je ležalo smeće. Papiri za sendvič, zgužvane vrećice čipsa i prazne limenke piva i gaziranih pića, plastične čaše za kavu i prljava zelena majica. Tek kad se probudio i promislio o tome što je sanjao, shvatio je da je pod stražnjeg sjedala u njegovu snu bio istovjetan podu automobila u stvarnosti, i da se sve dosad nije sjetio smeća što je tamo ležalo. Čak i kad su policajci došli u njegovu kuću i rekli mu da se prisjeti — da se doista pokuša prisjetiti — svake pojedinosti koju im je možda zaboravio spomenuti, nije mu palo na um da je stražnji dio automobila bio prljav, jednostavno se toga nije sjetio. Ali u snu mu se napokon vratilo to sjećanje, a upravo je to — više nego bilo što drugo — bilo probudilo u njemu slutnju, koje i nije bio posve svjestan, da nešto nije u redu s “policajcem”, njegovim “kolegom” i njihovim kolima. Sean nikad nije u stvarnom životu vidio stražnje sjedalo policijskih kola, bar ne izbliza, ali negdje u sebi znao je da pod njim ne može ležati smeće. Možda su se pod smećem nalazile kore napola pojedjenih jabuka, pa je stoga auto mirisao na njih.

Njegov otac došao mu je u sobu, godinu dana nakon Daveove otmice, da mu kaže

dvoje.

Prvo, Sean je prihvaćen u Latin School, i tamo će u rujnu krenuti u sedmi razred. Otac je rekao da su on i majka vrlo ponosni na njega. U Latin School odlazili su oni koji su namjeravali nešto postići u životu.

Drugo što je rekao Seanu, i gotovo da je zaboravio, kad je već bio na vratima:

— Uхватili su jednoga od one dvojice, Seane.

— Molim?

— Jednoga od muškaraca koji su oteli Davea. Uхватili su ga. Mrtav je. Ubio se u zatvoru.

— Da?

Otac ga je pogledao. — Da. Sad više ne moraš imati noćne more.

Ali Sean je rekao: — Što je s drugim?

— Tip kojega su uhvatili — rekao je otac — ispričao je policiji da je drugi također mrtav. Poginuo je prošle godine u prometnoj nesreći. U redu? — Otac mu je uputio takav pogled da je Sean znao kako je ovo posljednja rasprava koju imaju na tu temu. — Hajde, operi ruke prije večere, mali.

Otac je izašao, te je Sean sjeo na krevet. Madrac je bio kvrgav na mjestu gdje je spremio novu bejzbol-rukavicu, s lopticom umotanom u nju, debelih crvenih gumenih traka usko omotanih oko kože.

I drugi je mrtav. U prometnoj nesreći. Sean se nadao da je poginuo u autu koji je mirisao na jabuke, da je iskočio s hridi u ponor i poveo taj automobil sa sobom ravno u pakao.

DRUGI DIO

Sinatre tužna pogleda (2000.)

3

Suze u njezinoj kosi

Brendan Harris je ludo volio Katie Marcus, volio ju je kao na filmu, dok mu je krvlju tutnjao orkestar i zapljuskivao mu sluh. Volio ju je kad se budio, kad je odlazio na spavanje, volio ju je čitavog dana i svake sekunde. Brendan Harris volio bi Katie Marcus sve da je ružna i debela. Volio bi je s hrapavom kožom i bez grudi, i s gustim dlačicama na gornjoj usni. Volio bi je i da je krezuba. Volio bi je i da je ćelava.

Katie. Bilo je dovoljno da vibrato njezina imena sklizne Brendanu niz mozak, pa da osjeti kako mu kroz udove teče dušični oksid, kako je sposoban hodati po vodi i dignuti teretnjak s osamnaest kotača kao uteg, pa ga šutnuti preko ceste kad mu dosadi.

Brendan Harris sad je volio cijeli svijet, zato što je volio Katie i što je ona voljela njega. Brendan je volio promet, smog i zvuk električnih uređaja za šarafljenje. Volio je svog bezvrijednog staroga, koji mu nikad u životu nije poslao božićnu čestitku otkako je napustio njegovu majku kad je Brendanu bilo šest godina. Volio je ponedjeljak ujutro, humoristične serije koje ne bi nasmijale niti debila, volio je stajati u redu za registraciju automobila. Čak je volio i svoje radno mjesto, premda se više nikad neće vratiti na posao. Brendan je sutradan ujutro trebao napustiti ovu kuću, napustiti svoju majku, izaći na ova rasklimana vrata, niz ove napukle stepenice, i zaputiti se niz veliku, široku ulicu dvostruko parkiranih automobila sa svih strana, s ljudima što sjede na svojim trijemovima, izaći kao u kakvoj proklesnoj pjesmi Brucea Springsteena, i to ne onog Springsteena iz Nebraska Ghost of Tom Joad, već Brucea iz Born to Run Two Hearts Are Better Than One Rosalita (Won't You Come Out Tonight), Brucea iz himne. Da, himne: jer upravo će tako proći samom sredinom ceste, pa neka mu branici automobila udaraju u listove i trube pište za njim, poći će tom ulicom do srca Buckinghama po Katienu ruku, i njih dvoje ostavit će za sobom sve, jednom zauvijek, uskočiti u taj zrakoplov, otići u Las Vegas i svezati čvor, isprepletenih prstiju, dok Elvis bude čitao iz Biblije, pitajući njega uzima li je za ženu, i Katie će reći uzimam ovog čovjeka i onda — onda, adio, bit će muž i žena, otići će zauvijek i nikad se više neće vratiti, nema šanse, samo on i Katie i nitko drugi, i ostatak njihovih života ležat će otvoren i čist pred njima kao životna crta na dlanu, oribana od prošlosti, oribana od svijeta.

Ogledao se po spavaćoj sobi. Odjeća je već posložena u kofer. Travelers čekovi American Expressa također. Tenisice također.

Slike njega i Kade također. Portabl CD, CD-ovi, nesaset također. Pogledao je i što ostavlja za sobom. Poster s Birdom i Parrishom. Poster s Carltonom Fiskom u času

slavnog homeruna 1975. Poster sa Sharon Stone u bijelom (koji je zamotao i sakrio ispod kreveta još prve noći kad je prokrijumčario Katie ovamo unutra, ali opet...). Polovina njegovih CD-ova. Jebeš to; većinu njih poslušao je samo dvaput. MC Hammer, bog te vidio. Billy Ray Cyrus. God/Par ludih Sonyjevih zvučnika kao dopuna Jensen desk-top sistemu, sve u svemu dvjesto watta, koje je isplatio prošlog ljeta kad je ispomagao kao krovopokrivač u ekipi Bobbyja O'Donnella.

Tom se prilikom prvi put i približio Katie u dovoljnoj mjeri da uvali šprehu. Isuse. Prije samo godinu dana. Ponekad mu se to doslovno činilo kao čitavo desetljeće, drugi put opet kao samo jedna minuta. Katie Marcus. Znao je naravno za nju; svi su u kvartu znali za Katie. Tako je bila lijepa. Ali malo ju je ljudi istinski poznavalo. Jer, ljepota je znala imati i takav učinak: plašila bi ljude, držala ih na odstojanju. Nije to bilo kao u filmovima, gdje ljepota, pred kamerom, izgleda kao da te poziva da uđeš. U stvarnosti, ljepota te kao kakva ograda zaustavljala pred ulazom i odbijala.

Ali Katie, čovječe, od onog prvog dana kad je svratila s Bobbjem O'Donnellom, a on ju je ostavio na gradilištu jer je morao gibati na drugi kraj grada po nekom hitnom poslu, ostavio je Katie kao da su zaboravili da je ona uopće s njima — od tog prvog dana nadalje, ona je bila uz njega kao nešto samotazumljivo i uobičajeno; držala se Brendana, dok je ovaj postavljao metalne listove na krov, kao da je ona još jedan od njegovih kompa. Znala je kako se on zove, i rekla: "Kako to da tako fin dečko kao ti, Brendane, radi za Bobbyja O'Donnella?" Brendane. Kad je izustila tu riječ, a izgovorila ju je kao da je to za nju nešto svakidašnje, Brendanu se, dok je onako klečao na rubu krova, učinilo da će se onesvijestiti i srušiti na zemlju. Bez zajebancije: onesvijestiti. Eto, takav je dojam ostavila na njega.

A sutradan, čim je nazvala, oni su otišli. Zajedno. Zauvijek.

Brendan je ležao na leđima na krevetu, i zamišljao kako mjesec njezina lica pluta iznad njega. Znao je da neće moći zaspati. Bio je odveć nabrijan za to. Ali nije ga bilo briga. Samo je ležao tako, s Katienom slikom što je, nasmiješena, plutala nad njim, a oči su joj sjale u tami za njegovim očima.

Nakon posla te večeri, Jimmy Marcus otišao je popiti pivo sa svojim šurjakom Kevinom Savageom u pivnicu Kod Warrena. Sjeli su kraj prozora i gledali neke klince kako igraju ulični hokej. Bilo ih je šestorica, borili su se protiv mraka, i njihova su lica postajala bezličnima u sutonu. Pivnica Kod Warrena nalazila se bogu iza nogu, u jednoj od sporednih uličica u staroj stočnoj četvrti, što je bilo idealno za hokej jer nije bilo mnogo prometa, ali je zajeb nastajao kod večernjih tekmi, jer ulična svjetla općenito nisu radila posljednjih deset godina.

Kevin je bio ugodan u društvu, jer uglavnom nije mnogo pričao, kao ni Jimmy, tako da su jednostavno sjedili, pijuckali pivce i slušali naguravanje i struganje gumenih potplata i lopatica drvenih palica, iznenadni metalni zvuk gumene lopte svaki put kad bi udarila o felgu.

S trideset šest godina, Jimmy Marcus volio je mir svojih subotnjih večeri. Nije imao što raditi u bučnim, pretrpanim kafićima, niti su ga zanimala pijane ispovijedi. Trinaest godina nakon što je izašao iz zatvora, bio je vlasnik trgovine delikatesama, imao kod kuće ženu i tri kćeri, i vjerovao kako je nekadašnjeg hiperaktivnog dečka zamijenio čovjek koji

cijeni ravnomjerni ritam života — polagano guckanje piva, jutarnju šetnju, zvuk bejzbola s radija.

Pogledao je na ulicu. Četvorica su klinaca odustala i pošla kući, ali dvojica su još uvijek bila na ulici, u tmini, i naguravala se oko lopte. Jimmy ih je jedva raspoznavao, ali osjećao je silinu njihova poleta u udarcima palica, u divljačkoj jagmi njihovih nogu.

Sva ta mladenačka energija morala se nekamo sliti. Kad je Jimmy bio klinac — ma vraga, gotovo do svoje dvadeset treće godine — ta je energija bila uzrokom svakog njegova čina. A tad... tad jednostavno naučiš kako da je spremiš nekamo na stranu, valjda — u nekakvu ladicu.

Njegova najstarija kći Katie upravo je prolazila kroz tu fazu. Devetnaest godina, tako lijepa — ali tako lijepa! — s hormonima na vrhuncu, kao da se budi. Ali u posljednje vrijeme primijetio je kako neka nova ljupkost zrači iz njegove kćeri. Nije mogao sa sigurnošću reći otkud to; neke cure ljupko izrastu u žene, druge čitavog života ostanu cure. Ali nije bilo sumnje da se u Katie, sasvim iznenada, pojavila nekakva staloženost, čak duševni mir.

U dućanu, danas poslijepodne, na odlasku je poljubila Jimmyja u obraz i rekla: “Vidimo se poslije, tata”, i pet minuta kasnije Jimmy je shvatio da joj još uvijek osjeća glas u svojim grudima. Bio je to glas njezine majke, sinulo mu je, malo dublji i povjerljiviji nego prije, i Jimmy se pitao kad li je taj glas zalutao u glasne žice njegove kćeri, i kako mu je to moglo promaći.

Glas njezine majke. Njezine majke, koja je sad već bila mrtva skoro četrnaest godina, i koja se vraćala Jimmyju kroz njegovu kćer, govoreći mu: ona je sad žena, Jimmy. Odrasla je.

Žena. Wow. Kako se to samo dogodilo?

Dave Boyle nije uopće ni namjeravao izaći te večeri.

Naravno, subota je navečer, i radni tjedan bio je naporan, ali on je dosegao dob u kojoj subota i nije toliko drukčija od utorka, i otići na cugu u kafić ne izgleda mnogo veselije od toga da ostane i cuga kod kuće. Kod kuće, ako ništa drugo, daljinski upravljač je u tvojim rukama.

Kasnije će reći sam sebi, kad sve bude svršeno, da je sudbina umiješala prste. Sudbina je već i prije znala umiješati prste u život Davea Boylea — ili barem sreća, ako ne sudbina, samo najčešće loša sreća — ali dotad je još nikad nije doživio kao silu koja bi ga k nečemu vodila; sudbina mu je uvijek izgledala kao poprilično sjebana, svojehlava stvar. Sjedi Sudbina na tom svom oblaku negdje gore, i kažu joj: “Kaj ti je danas, Sudbino, ti dosadno?” A Sudbina veli: “Malo jest. Ali evo, idem baš sjebat Davea Boylea da se malo razveselim. I kaj ćeš mi?”

I tako, Dave Boyle je poznavao Sudbinu po njezinim djelima.

Možda je te subotnje večeri Sudbina imala rođendan, kaj znaš, pa je odlučila napokon pustiti dobrog starog Davea na miru, neka se dečko malo ispuše, a da baš ne mora snositi posljedice, veli Sudbina: “Samo naprijed, Davey, svijet je tvoj. Neću ti ga ovaj put srušiti

na glavu, časna riječ.” Kao da je Lucy, pridržavajući nogometnu loptu Charlieju Brownu, prvi put u životu odlučila da ne bude prasica, pa mu je dopustila da je mazne kako bog zapovijeda. Jer, to mu nije bila namjera. To mu zaista nije bila namjera. Dave, sam u kuhinji kasno noću, u danima što su uslijedili, pružat će ruke kao da se obraća poroti i tiho progovoriti: “Morate shvatiti. To mi nije bila namjera.”

Te večeri, upravo je sišao niz stepenice nakon što je svoga sina Michaela poljubio za laku noć, hodajući u pravcu hladnjaka po pivo, kad ga je njegova žena Celeste podsjetila da je Djevojačka večer.

— Opet? — Dave je otvorio hladnjak.

— Prošla su četiri tjedna — zapjevušila je Celeste onim svojim maznim glasićem, od kojega je Daveu Boyleu znala zaškripati kičma.

— Fakat. — Dave se naslonio na perilicu za sude i otvorio pivo. — Kaj ste si večeras izabrale?

— Maćehu— rekla je Celeste, zacakljenih očiju i sklopljenih ruku.

Jednom mjesečno, Celeste se s trima svojim kolegicama iz Ozma's Hair Designa nalazila u svom stanu kako bi zajedno čitale iz tarota, ispijale demižone vina i kuhale specijalitete koje dotad nisu kušale. Večer bi slavno zaključile s neakvim teta-filmom, obično o zagriženoj ali usamljenoj poslovnoj ženi, koja je na kraju ipak pronašla ljubav svog života u kuratom i mudatom izdanju nekakvog ishlapjelog kauboja, ili o dvije trebe, koje su shvatile što znači biti žena i vezale se vječnim prijateljstvom, kadli se jedna od njih, u trećem činu, smrtno razboljela i morala otegnuti papke, jadna, i na kraju umrla s novom trajnom na krevetu veličine Texasa.

Dave je imao tri mogućnosti za Djevojačku večer: mogao je sjediti u Michaelovoj sobi i gledati svog sina kako spava, mogao se skrivati u spavaćoj sobi koju je dijelio s Celeste i prčkati po kablovskoj televiziji, ili se išuljati kroz vrata i pronaći neko mjesto gdje neće morati slušati kako četiri žene šmrcaju jer je Mudati odlučio da se ne želi vezivati, pa je odjahao natrag u planine u potrazi za prirodnim životom.

Dave bi obično odabrao izlaz broj 3.

Tako je bilo i večeras. Ispio je svoje pivo i poljubio Celeste — kad ga je zgrabila za guzicu i snažno ga cmoknula, učinilo mu se kao da mu je loptica usirena mlijeka skliznula niz želudac — te je izišao iz stana i sišao niz stepenište, mimo stana gospodina McAllistera, pa na glavni ulaz u subotnju večer u Ravnici. Mislio je prošetati do Buckyja ili do pivnice, i stajao je tako pred kućom par minuta, sve premišljajući se, da bi na kraju odlučio uzeti auto. Možda ode do Rta, da malo razgleda trebe s faksa i yuppieje koji su se u posljednje vrijeme sjatili na to mjesto — u stvari, toliko ih se nagruvalo na Rtu da je dio njih već polako naginjao i prema Ravnici.

Razgrabili su tako trokatnice od cigle, koje su se preko noći pretvorile u kuće u stilu kraljice Ane. Okružili bi ih skelama, temeljito ispraznili, po tri mjeseca radnici bi se motali amo-tamo oko njih sve dok, napokon, gospoda u sportskoj odjeći L. L. Beans ne bi pred ulazom parkirala svoje volvoe i unijela u kuću kutije s tapiserijama i loncima Pottery Barn. Kroz mrežice na prozorima pokuljao bi tiho jazz, nakupovali bi skupih sranja u Eagle Liquorsu, izišli prošetati svoje pudlice i dali okljaštriti travnjak i grmlje po uzoru na

francuski park. Zasad su zaposjeli samo trokatnice od cigle na avenijama Galvin i Twoomey, ali ako je trebalo suditi prema Rtu, mogla se uskoro očekivati najezda saabova i vrećica iz delikatesa sve do Penitentiary Channela, dolje na rubu Ravnice.

Baš je prošlog tjedna gospodin McAllister, Daveov kućegazda, rekao Daveu (slučajno, u prolazu): — Cijene stanova rastu, znate. Doslovno rastu.

— A vi se lijepo držite toga što imate — rekao je Dave, podigavši pogled prema kući u kojoj je imao stan s deset godina najma — i s vremenom ćete moći...

— S vremenom? — Gospodin McAllister zagledao se u njega. — Dave, u međuvremenu ću propasti od poreza na nekretnine. Za boga miloga, nemam izgleda za povišicu plaće. Ako uskoro ne prodam stan, za dvije-tri godine oduzet će mi ga seronje iz Poreznog.

— Kamo ćete onda? — rekao je Dave, misleći: “Kamo ću onda ja?” McAllister je slegnuo ramenima. — Nemam pojma. Možda u Weymouth. Imam prijatelje u Leominsteru.

Rekao je to kao da je već nazvao neke ljude i posjetio par kuća na prodaju.

Skrećući prema Rtu, Dave se pokušavao prisjetiti poznaje li ikoga svojih godina, ili mlađega, tko još uvijek stanuje ovdje. Kad se zaustavio na crvenom, prozvjerao je malo pogledom okolo i ugledao dvoje yuppieja u sličnim trenirkama boje brusnice i kaki šorcu kako Sjede na betonu ispred nekadašnje Primo's Pizze. Sad se lokal zvao Cafe Society, i dvoje yuppieja, bespolni i snažni, trpali su žlicom sladoled ili ledeni jogurt u usta, preplanulih nogu ispruženih preko pločnika i prekriženih preko gležnjeva, s blještavim terenskim biciklima naslonjenim na izlog obasjan bijelim neonskim sjajem.

Dave se pitao što će se, kvragu, dogoditi s njegovim domom ako istraživački duh tih yuppieja na Rtu tako temeljito istraži cijenu njegova stana da se on na kraju mora iseliti. Ako se kafići i picerije nastave ovako prevarati u elitne cafe, na kraju će biti sretan ako se, sa svojom i Celestinom plaćom, nakon osamnaest mjeseci čekanja uspije zgurati u dvosobnom stanu u stambenom naselju Parker Hill, gdje stepeništa smrde po pišalini, smrad truljenja štakorskih leševa širi se kroz pljesnive zidove, a narkići i psihopati sa skakavcem vrebaju po hodnicima, čekajući vrijeme kad bijeli luzeri spavaju. Otkad mu je neki gangster iz Park Hilla pokušao oteti auto dok je on bio unutra s Michaelom, Dave je držao 22-milimetarski pištolj pod sjedalom. Nikad nije pucao iz njega, čak ni u streljani, ali zato ga je često znao uzeti u ruku i zagledati se niz cijev. Prepustio se načas sanjariji, zamišljajući kako bi ono dvoje jednojajčanih yuppieja izgledalo da se, kojim slučajem, nadu s druge strane cijevi, a usne su mu se razvukle u osmijeh.

No, upalilo se zeleno, a on je još bio u leri, pa se iza njega začula prava eksplozija truba. Dvoje yuppieja podiglo je glave i zagledalo se u njegov ulupljeni automobil, kao da se pitaju otkud taj rusvaj u njihovoj novoj četvrti.

Dave je krenuo preko raskrižja, gušeći se pod njihovim iznenadnim pogledima, pod tim iznenadnim, nerazumnim pogledima.

Te večeri Katie Marcus izašla je sa svoje dvije najbolje frendice Diane Cestra i Eve

Pigeon kako bi s njima proslavila posljednju noć koju će provesti u Ravnici i, vjerojatno, posljednju noć u Buckinghamu uopće. Dale su se na feštu kao da ih je dobra vila posula zlatnim prahom i prorekla im ostvarenje svih snova. Kao da su istog dana dobile zgoditak na lutriji i negativan rezultat testa na trudnoću.

Tresnule su mentol-cigarete na stol u dnu Spires Puba i svaki put kad bi neki zgodan frajer jednu od njih pogledao jeba-pogledom, stale bi pocikivati i gutati žestice kao kamikaze. Nažderale su se u East Coast Grillu sat vremena ranije, zatim se vratile autom u Buckingham i ušle u kafić nakon što su popušile džoint na parkiralištu. Sve — od prastarih zgoda koje su prepričale već tisuću puta i Dianine priče o tome kako ju je njezin seronja od dečka opet pretukao, do Eveine šminke koja se razmazala i dvojice bucmastih tipova što su se gegali oko biljarskog stola — sve je bilo za krepiti od smijeha.

Kad se lokal toliko nakrcao da je rulja stajala utroje za šankom, a cuga se čekala po dvadeset minuta, odlučile su otići do Curley's Follyja na Rtu. U autu su zapalile još jedan džoint, a Katie je osjetila kako joj se iskrzane rbine paranoje zabijaju u rubove lubanje.

— Onaj auto nas prati.

Eve je pogledala u retrovizor. — Ma, prati ti mamu.

— Prati nas otkad smo izašle iz kafića.

— Kaj ti je, jebote, to je bilo prije pola minute.

— Aha.

— Aha — oponašala ju je Diane, zatim se zakikotala kao da štuca i dodala džoint Katie.

Eve je rekla, snizivši glas. — Kakva tišina. Katie je naslutila kamo Eve cilja. — Daj, začepi.

— Koja čudna tišina — složila se Diane i prasnula u smijeh.

— Jebite se — rekla je Katie, trudeći se da joj glas zazvuči negodujuće, dok ju je, naprotiv, zapljusnuo val nezadrživa kikota. Zavalila se na stražnjem sjedalu, prepustivši se potpuno, naslonivši potiljak između sjedala i ručke, osjećajući kako joj se obrazima šire mravinci, kao i uvijek kad je pušila travu, premda je to bilo prilično rijetko. Tad se smirila i počela zapadati u sanjarenje, onako zagledana u blijedo svjetlo na stropu, misleći kako za ovo vrijedi živjeti — da se možeš totalno otkaçiti i do sita nasmijati s najboljim frendicama, večer prije nego što ćeš se udati za čovjeka kojega voliš. (Dobro, u Las Vegasu. Okej, malo mamurna.) Ali ovo je bio smisao svega, o tome je oduvijek sanjala.

Nakon četiri kafića, tri runde žestice i par telefonskih brojeva na salvetama, Katie i Diane bile su tako zabetonirane da su se u McGillsu uspentrale na šank i počele plesati na melodiju Brown Eyed Girl, a da se nisu ni potrudile upaliti džuboks. Eve je zapjevala: “Kad s tobom zaronim u vodopad”, pa su Katie i Diane zaronile u vodopad do grla, ritajući se bedrima i tresući glavom sve dok im kosa nije prekrila lice. U McGillsu je rulja pomislila da se radi o nekakvoj tučnjavi, a u Brownu, dvadesetak minuta kasnije, nisu ih uopće pustili unutra.

Diane i Katie su sad već morale pridržavati Eve, koja je i dalje pjevala (ovaj put

Gloriju Gaynor i I Will Survive), što je predstavljalo stanoviti problem, i usput teturala kao metronom, što je također predstavljalo stanoviti problem.

Tako da su dobile nogu prije nego su uopće stupile u Brown, što je za tri hrome cure iz East Buckyja, ako su htjele biti poslužene, značilo da im jedino preostaje Posljednja kapljica, vlažna rupčaga u najgorerh dijelu Ravnice — tri ulice koje su sličile na frik-šou, gdje su totalno nadrogirane kurve plesale svoje rituale zavodjenja s isto tako nadrogiranim mušterijama, i gdje je bilo koji auto bez alarma imao životni vijek od oko minute i pol.

Eto, tu su se njih tri zatekle kad se pojavio Roman Fallow s posljednjom curom, koja je sličila na akvarijsku ribicu, budući da je Roman volio male okate plavuše. Romanova pojava bila je dobra vijest za konobare, jer je Roman davao napojnice u visini od oko 50%, ali zato loša za Katie, jer je Roman bio prijatelj Bobbyja O'Donnella.

Roman je rekao: — Jesmo se nabrijali, ha, Kade?

Katie se nasmiješila, jer se bojala Romana. Gotovo svi su se bojali Romana. Bio je to zgodan tip, pametan, i mogao je ludilo nasmijavati ljude kad mu se samo prohtjelo, ali jebenti, u Romanu je zjapila i takva jedna rupa, iz očiju mu je sijevala tako savršena bezosjećajnost da ti se činilo da gledaš u znak STOP.

— Malo sam nabrijana — priznala je.

Roman je to smatrao duhovitim. Kratko joj se nasmijao, pokazujući svoje bijele zube, zatim srknuo svoj Tanqueray. — Malo nabrijana, ha? Dobro, dobro, Katie. Daj da te nešto pitam — rekao je blago. — Misliš da će Bobbyju biti drago čuti da si se glupirala ko krava u McGillsu večeras? Misliš da će mu biti drago to čuti?

— Ne.

— Jer ni meni to nije bilo drago čuti, Katie. Kužiš?

— Aha.

Roman je stavio ruku iza uha kao školjku. — Molim?

— Da.

Roman se nagnuo prema njoj, ruke i dalje za uhom. — Ne čujem te dobro. Sto si rekla?

— Idem odmah kući — rekla je Katie.

Roman se osmjehnuo. — Sigurno? Ne želim te siliti ni na što.

— Ne, ne, stvarno. Dosta mi je.

— Dobro onda. Hej, hoćeš da ti platim račun?

— Ne, ne. Hvala, Romane, već smo platili u gotovini.

Roman je prebacio ruku preko svoje trebe. — Da ti pozovem taksi?

Katie se skoro zaletila i rekla da se dovezla autom, ali se sjetila na vrijeme. — Ne, ne. U ovo doba noći naći ćemo taksi bez frke.

— Samo naprijed. Onda, u redu, Katie, vidimo se.

Eve i Diane već su čekale na vratima. U stvari, klisnule su prema vratima čim su ugledale Romana.

Kad su izašle na pločnik, Diane je rekla: — Isuse, mislite da će nazvati Bobbyja?

Katie je zavrtjela glavom, iako nije bila sasvim sigurna. — Ne. Roman ne prenosi loše vijesti. On uvijek sredi stvar na licu mjesta.

— Naslonila je ruku na lice i načas, u tami, osjetila kako joj se u krvi alkohol pretvara u svrbljiv mulj, osjetila svu težinu svoje samoće. Oduvijek se osjećala usamljenom, još otkad joj je umrla majka, a ona je umrla jako, jako davno.

Na parkiralištu, Eve je povratila, zalivši jednim dijelom stražnji kotač Katieine plave toyote. Kad je završila, Katie je izvadila bočicu vodice za ispiranje usta iz torbice i dodala je Eve. Ova je rekla: — Hoćeš li biti u stanju voziti?

Katie je kimnula glavom. — To je samo nekih petnaestak ulica odavde. Mogu ja to.

Kad su izašle iz parkirališta, Katie je rekla: — Još jedan razlog da odem. Još jedan razlog da gibam što dalje od čitave ove posrane četvrti.

Diane se oglasila jednim malodušnim "Ah".

Oprezno su klizile niz Ravnicu. Katie je držala brzinomjer na 40 km/h, trudeći se da ostane usredotočena i da vozi desnom stranom. Vozile su niz Dunboy dvanaest ulica, zatim se spustile uz Crescent, gdje su ulice bile mračnije, tiše. Na rubu Ravnice, krenule su uz Sydney Street, u pravcu Eveine kuće. Dok su se vozile, Diane je odlučila da će se radije strovaliti na kauč kod Eve nego otići kući k svom dečku Mattu, koji bi joj srao što se pojavila zabetonirana, pa su tako Diane i Eve izašle kod razbijene lampe na Sidney Streetu. Počela je kiša, već je pomalo pijuckala o Katieina stakla, ali Diane i Eve kao da je uopće nisu primjećivale.

Njih dvije sagnule su se i zagledale kroz prozor suvozača u Katie. Kako je večer stala tonuti u nekakvu gorčinu, promatrale su je žalosnih lica, spuštenih ramena, i Katie je osjećala kao da joj njihova tuga dodiruje desnu stranu lica dok gleda u kapljice kiše što tuckaju po staklu. Osjećala je kao da ostatak njihovih života, paraliziran i nesretan, leži svom težinom na njihovim leđima. Bile su joj najbolje prijateljice još iz vrtića, a ona ih možda nikad više neće vidjeti.

— Čuvaj se. — Dianin glas zazvučao je piskutavo, grgoljavo.

Katie je svrnula lice k njima i potrudila se svom snagom da se osmijehne, premda joj se činilo kao da će joj se čeljust rascijepiti udvoje od tog osmijeha. — Okej. Nema frke. Nazvat ću vas iz Las Vegasa. Doći ćete mi u posjet.

— Pa avionske karte su jeftine — rekla je Eve.

— Vrlo jeftine.

— Vrlo jeftine — složila se Diane, glasom koji joj je zamirao u grlu, te je okrenula glavu i zagledala se u oštećeni pločnik.

— Okej — rekla je Katie, a riječ joj je pućnula iz usta kao svijetla eksplozija. — Idem, prije nego se rasplačemo.

Eve i Diane su ispružile ruke kroz prozor, i Katie ih je obje stisnula, oklijevajući pustiti ih. Tad su se odmaknule od automobila. Mahnule su joj. Katie im je odmahнула, zatrubila i odvezla se.

Ostale su na pločniku, dugo gledajući prema oštrom zavoju posred Sydney Streeta, gdje su Katiena crvena svjetla bljesnula i zatim nestala. Činilo im se da je ostalo još neizgovorenih stvari. Njušile su miris kiše i Penitentiary Channela, koji je smrdio na staniol dok je tekao, mračan i nečujan, s druge strane parka.

Do kraja života Diane će žaliti što nije ostala u tom automobilu. Za manje od godinu dana rodit će sina i, kad ovaj poodraste (prije nego se prometne u svoga oca i postane zao čovjek, prije nego sjedne pijan za volan i pregazi ženu na pješačkom prijelazu na Rtu), reći će mu kako je njoj bez sumnje bilo predodređeno da ostane sjediti u onom automobilu, i kako je, odlučivši iz nekog hira da želi izaći iz auta, promijenila štošta u svojoj budućnosti — i to nepovratno. Nosit će taj osjećaj u sebi zajedno s neprevladivim dojmom da je čitavog života bila tek pasivan promatrač tuđih tragičnih poriva, koje je bilo na njoj da obuzda, ali to nije učinila u dovoljnoj mjeri. Pričat će to ponovno svom sinu kad ga bude posjećivala u zatvoru, a on će samo slegnuti ramenima, uzvrpoljiti se na stolcu i odgovoriti: — Jesi li mi donijela cigare koje sam te molio, mama? Eve će se udati za električara i nastaniti u prizemnici u Braintreeju. S vremena na vrijeme, kasno uvečer, spustit će dlan na njegova široka, blaga prsa i pričati mu o Katie, a on će je slušati, gladeći joj kosu i leđa, uglavnom šuteći, jer će mu biti jasno da se tu nema što reći. S vremena na vrijeme, Eve bi jednostavno osjetila potrebu da izgovori ime svoje prijateljice, da ga čuje, da osjeti njegovu težinu na svom jeziku. Imat će djecu. Eve će odlaziti na njihove nogometne utakmice, stajati uz bočnu liniju, i svako toliko usne će joj se razdvojiti i izgovorit će tiho, za sebe, Katieno ime, na igralištu pod travanjskim kišama.

Ali te noći njih dvije bile su tek pijane cure iz East Buckyja, i Katie ih je gledala gdje nestaju u retrovizoru dok je ulazila u zavoj na Sydney Streetu, zaputivši se prema svojoj kući.

Tu dolje vladala je navečer mrtva tišina, budući da je većina kuća što je gledala na Pen Channel Park izgorjela u požaru prije četiri godine, te su ostale puste i crne, s daskama pričvršćenim preko prozora i vrata. Katie je samo željela doći kući, uvući se pod pokrivač, ujutro ustati i, kad se Bobby ili njezin otac sjete da je potraže, biti već daleko. Željela je zbaciti ovo mjesto sa sebe kao kakvu odjeću, koju je nosila u oluji. Željela ga je zgnječiti u šaci i odbaciti u stranu, i zauvijek svrnuti pogled od njega.

Tad se sjetila nečega o čemu već godinama nije mislila. Sjetila se kako je, s pet godina, otišla s majkom u zoološki vrt. Sjetila se toga bez ikakva razloga, vjerojatno samo zato što su obješene vitice ustajale marihuane i cuge u njezinu mozgu naletjele na stanicu u kojoj je to sjećanje bilo pohranjeno. Majka ju je držala za ruku dok su silazile prema zoološkom vrtu niz Columbia Road, i Katie je mogla osjetiti koščice majčine šake svaki put kad bi se zgrčila uslijed trzaja u zapešću. Zagledala se u majčino tanašno lice i upale oči, u nos što se od gubitka težine činio orlovskim, dok joj se brada stisnula kao da ju je netko uštupnuo. A Katie je rekla, jer bilo joj je pet godina, bila je znatiželjna i tužna: — Kako to da si cijelo vrijeme umorna?

Majčino tvrdo, lomno lice razmrvilo se poput suhe spužve. Cučnula je pred Katie,

položila joj oba dlana na obraze i zagledala se u nju crvenim očima. Katie je pomislila da se naljutila, ali se majka načas osmjehnula, da bi joj osmijeh odmah zamro na usnama, brada uzdrhtala, a ona izustila: — Malena moja — i privila Katie uza se.

Priljubila je bradu uz Katieno rame i ponovila: — Malena moja — i Katie je u svojoj kosi osjetila njezine suze.

Osjećala ih je sad, blagu rosu suza u svojoj kosi, poput kiše što je sipila po staklu automobila, i pokušavala se sjetiti boje majčinih očiju, kad je ugledala tijelo nasred ulice. Ležalo je kao vreća pred samim kotačima, ona se naglo zaniijela udesno, osjetila udar o lijevi stražnji korač, misleći OIsuse Bože, ne, samo tone, reci mi da ga nisam udarila, Isuse Bože.

Zaletjela se toyotom u rub pločnika s desne strane ceste, noga joj je iskliznula sa spojke, auto je poskočio prema naprijed, zaštektao, i ugasio se.

Netko joj je doviknuo: — Hej, je 1' sve u redu?

Katie ga je vidjela kako joj prilazi, i taman se mislila opustiti, jer izgledao je nekako prisno i bezopasno, kad je ugledala pištolj u njegovoj ruci.

U tri sata ujutro, Brendan Harris napokon je uspio zaspati.

Zaspao je sa smiješkom na usnama, dok je Katiena slika lebdjela nad njim, govoreći mu da ga voli, šapćući njegovo ime, i njezin blagi dah bio mu je kao poljubac uz uho.

Više nisam toliko u điru

Dave Boyle završio je te večeri u McGillsu, gdje je sjedio sa Stanleyjem Mrcinom u kutu kafića i gledao Sockse, koji su igrali u gostima. Budući da je Pedro Martinez igrao bacača, Angelsi su morali pišati od muke pod Socksima, a car Pedro bacao je tako jezovitim zamahom da je loptica sličila na tabletu dok bi dosegla četvrtu bazu. U trećem dijelu, braniči Angelsa izgledali su preplašeno; u šestom, izgledali su kao da samo žele poći kući i na miru promisliti kamo će izaći na večeru. Kad je Garret Anderson, uz samrtni hropac, poslao lopticu nisko desno umjesto na prvu bazu i time dovršio Pedrovo nastojanje da protivnička momčad ne dobije pravo na bacanje, posljednji preostali tračak uzbuđenja ishlapio je s tribina, i Dave je zatekao sama sebe kako više pažnje poklanja reflektorima, navijačima i samom stadionu Anaheim nego igri na terenu.

Ponajviše je promatrao lica na tribinama — njihovo gađenje i porazan umor, kao da gubici nanose više bola navijačima nego dečkima na klupi. Možda je tako doista i bilo. Nekima od njih, razmišljao je Dave, ovo je bila jedina utakmica kojoj će prisustvovati ove godine. Dovedi su klince i ženu, izašli iz svojih domova u kalifornijsko predvečerje s minihladnjacima za tulum u stražnjem dijelu kombija i pet ulaznica od trideset dolara, kako bi sjeli na loša sjedala, stavili kape od dvadeset pet dolara klincima na glavu, pojeli par hamburgera za šest dolara i hot dog za 4,50\$, uz razvodnjen Pepsi i ljepljivu lučku s koje sladoled curi po dlačicama oko zapešća. Dave je znao da su došli kako bi se razveselili i oraspoložili, kako bi ih rijedak prizor pobjede izdigao iz kolotečine njihovih života. Upravo su zato borilišta i stadioni i sličili katedralama — u njima je zujalo od svjetlosti, promrljanih molitava i četrdeset tisuća srdaca što udaraju u bubanj zajedničke nade. Pobjedite za mene. Pobjedite mi za klince. Pobjedite mi za ženu, tako da ponesem vašu pobjedu sa sobom natrag u auto, da sjedim s obitelji u sjaju vaše slave dok se vozimo natrag k svojim životima bez pobjeda.

Pobjedite za mene. Pobjedite. Pobjedite. Pobjedite.

Ali kad je momčad izgubila, ta se zajednička nada skrhalo, i s njom sav privid jединства koje ti se činilo da osjećaš sa svojim bližnjima. Tvoja te momčad iznevjerila, i jedina njezina zasluga bila je u tome što te podsjetila da i ti svaki put izgubiš kad pokušaš, da te nada svaki put izda. Na kraju se nadaš gdje sjediš među otpacima — omotima od celofana, kokicama i mekim, gnjecavim čašama — bačen natrag među olupine svoga tupog života, suočen s činjenicom da te sad čeka dug, mračan povratak dugim mračnim parkiralištem uz horde pijanih, ljutih stranaca, troje daveža od djece i ženu koja šutke uvodi u evidenciju još jedan dokaz da si gubitnik. A sve to da bi se ukrcao u auto i odvezao natrag kući, na isto mjesto iz kojega si mislio da će te ova katedrala izbaviti.

Dave Boyle, nekadašnji igrač u sredini polja i zvijezda bejzbol momčadi Srednje tehničke škole Don Bosco tijekom zlatnih godina, od 1978. do 1982., znao je da navijač spada među najmušičavija bića na kugli zemaljskoj. Znao je što to znači vapiti za njima, mrziti ih, klečati pred njima i preklinjati ih da još jednom zagrme u znak odobravanja,

htjeti se objesiti kad si jednom slomio njihovo zajedničko, bijesno srce.

— Jesi snimio ove trebe? — rekao je Stanley Mrcina, a Dave je podigao pogled i najednom ugledao kako dvije cure stoje na šanku i plešu, dok im frendica raštmano pjeva Brown Eyed Girl, a njih dvije mrdaju guzovima i njišu bokovima. Desna cura bila je sva bublasta, s blistavim sivim očima što su govorele “pojebi me”, i Dave je pomislio kako je friško procvjetala i kako bi je rado valjao sljedećih pola godine. No, za dvije godine bit će već sasvim ocvala - vidjelo joj se po bradi — bit će debela i mlohava, i kad se zaogrne šlafrokom, bit će nemoguće i zamisliti da je, ne tako davno, još bila vrijedna požude.

Ali, ona druga...

Dave ju je poznao otkad je bila djevojčica — Katie Marcus, kći Jimmyja i sirote preminule Marite, a sad Annabethina pokćerka (Annabeth je bila sestrične njegove žene), ali već odrasla, u svakom centimetru svoga čvrstog, svježeg i prkosnog dostojanstva. Promatrajući je kako pleše, zamahuje i okreće se, sva nasmijana, dok joj plava kosa pada na lice poput vela i zatim odskače svaki put kad zabaci glavu, otkrivajući mliječnobijelo, izvijeno grlo, Dave je osjetio kako crna, čeznutljiva nada vrca iz njega kao ulje na vatri — a nije izvirala niotkud. Izvirala je iz nje. Dopirala je iz njezina tijela k njegovu, iz iznenadna znaka prepoznavanja na njezinu znojnom licu kad su im se oči srele, a ona se osmjehnula i mahnula mu prstom, prodirući mu kroz prsne kosti i odzvanjajući o srce. Pogledao je ostale tipove u kafiću, njihova zanesena lica dok gledaju kako te dvije cure plešu, kao da gledaju u božansko ukazanje. Dave je vidio na njihovim licima istu čežnju kao i u navijača Angelsa u prvom dijelu igre, tužnu čežnju bijednika koji se pomirio s time da će se kući vratiti nezadovoljan. Kojemu ne preostaje ništa drugo nego da si navlači pišu u kupaonici u tri ujutro, dok mu žena i klinci hrču u sobama.

Dave je gledao kako Katie bliješti nad njim, prisjećajući se kako je izgledala Maura Keaveny dok je stajala gola pred njim, čela orošena kapljicama znoja, drskih očiju mutnih od cuge i požude. Požude za njim — Daveom Boyleom, bejzbolskom zvijezdom, ponosom Ravnice tijekom triju kratkih godina. Nitko ga više nije pamtio kao klinca kojega su oteli kad mu je bilo deset godina. Sad je bio junak njihova predgrađa, Maura je ležala u njegovom krevetu, Sudbina je bila na njegovoj strani.

Dave Boyle. Tad još nije bio svjestan kako budućnosti znaju biti kratke. Kako brzo nestaju, ostavljajući ti samo ubitačnu sadašnjost bez ikakvih iznenađenja, bez razloga nadanju, bez ičega osim svakodnevice što tako neprimjetno prelazi iz danas u sutra, kao da tiho krvari, da je još jedna godina prohujala, a kalendar u kuhinji još uvijek pokazuje ožujak.

Neću više snatriti, rekao si. Neću se zagrijavati, pa da me poslije samo još više boli. Ali, tad bi tvoja momčad pobijedila završnu utakmicu, ili bi pogledao kakav film, ili reklamu za Arubu kako isijava zagasitonarančastim sjajem, ili curu koja je neodoljivo sličila nekoj ženi s kojom si hodao u srednjoj školi — ženi koju si volio, koju si izgubio — i koja sad pleše iznad tebe, blistavih očiju, i ti si rekao Jebeš sve, pusti me da još jednom sanjam.

Kad je Rosemary Savage Samarco po peti put bila na samrti (čekalo ju je još pet puta), rekla je svojoj kćeri Celeste Boyle: — Tako mi boga, jedini gušt koji sam izvukla iz života bio je da jebem tvog oca u zdrav mozak.

Celeste se odsutno nasmiješila i pokušala okrenuti glavu, ali ju je majka šćepala svojom artritičnom kandžom za zapešće i zgnječila je do kosti.

— Slušaj me dobro, Celeste. Umirem, i jebeno sam ozbiljna. To je sve što ćeš dobiti od života, ako imaš sreće, i samo po sebi nije velika stvar. Ja ću sutra biti mrtva, i hoću da moja kći zna: u životu ćeš pronaći samo jedno. Čuješ li me? Samo jednu priliku da uživaš. Moj gušt je bio da jebem ono kopile od tvog oca u zdrav mozak svaki put kad mi se pružila prilika. — Oči su joj zasjale, a usne joj se umrljale pljuvačkom. — I znaš što ću ti reći? Na kraju mu se to počelo sviđati.

Celeste je ručnikom obrisala majčino čelo. Osmjehnula joj se i rekla: “Mama”, tihim, umiljatim glasom. Posušila joj je pljuvačku na ustima i pomilovala je po ruci, misleći sve vrijeme: “Samo da odem odavde. Iz ove kuće, iz ove četvrti, iz ovog ludog mjesta gdje ljudima istruli mozak od prevelikog siromaštva, sjebanosti i nesposobnosti da išta poduzmu da se izvuku iz tog sranja.”

No, majka je živjela i dalje. Preživjela je kolitis, dijabetske napadaje, uremiju, dva infarkta miokarda i zloćudne tumore na dojci i debelom crijevu. Gušterača joj je jednog dana otkazala, jednostavno se pozdravila, da bi se tjedan dana kasnije, puna poleta, iznenada vratila na posao, i liječnici su više puta upitali Celeste smiju li, nakon majčine smrti, zadržati njezino tijelo za znanstvena istraživanja.

Prvih nekoliko puta, Celeste je upitala: — Koji dio tijela?

— Sve.

Rosemary Savage Samarco imala je brata u Ravnici kojega nije mogla smisliti, dvije sestre u Floridi koje nisu razgovarale s njom, i tako je uspješno svog muža jebala u zdrav mozak da je ovaj rano otišao u grob, samo da pobjegne od nje. Celeste je bila njezino jedino dijete, nakon osam pobačaja. Dok je bila mala, Celeste je običavala zamišljati svoju zamalo-braću i zamalo-sestre kako lebde u predvorju pakla, misleći: Vi ste barem odahnuli.

Kad je Celeste bila tinejdžer, vjerovala je da će se pojaviti netko tko će je izvući iz svega toga. Nije bila ružna. Nije bila mrgud, često se smijala, bila je vedra osoba. Smatrala je, kad se sve zbroji, kako do toga mora doći. Problem je bio samo u tome što kandidati, koje je upoznala, nisu bili takvog kalibra da je obore s nogu. Većinom su bili iz Buckinghamama, uglavnom niškoristi iz Rta ili Ravnice ovdje u East Buckyju, nekolicina je bila iz Rome Basina, uz jednog tipa iz predgrađa kojega je upoznala u školi za frizere Blaine, ali on je bio gej, premda to on sam još nije shvatio.

Zdravstveno osiguranje njezine majke bilo je govno, tako da je uskoro Celeste morala zarađivati samo kako bi isplatila najhitnije od čudovišnih liječničkih računa za čudovišne majčine bolesti, koje opet nisu bile dovoljno čudovišne da joj mater skinu s grbače. Svaka od njezinih borbi s bolešću predstavljala je za nju novi adut u igri koju je Dave nazvao Kladimo se da je Rosemaryn život više sjeban nego tvoj. Gledali bi vijesti, vidjeli neku ožalošćenu majku gdje kuka i leleče na pločniku nakon što su joj kuća i dvoje djece izgorjeli u požaru, a Rosemary bi cmoknula desnim i izjavila: — Uvijek možeš napraviti još jedno dijete. Pokušaj ti živjeti s kolitisom i propalim plućnim krilom u isto vrijeme.

Dave bi se kiselo nasmiješio i pošao po još jedno pivo.

Rosemary, čim bi začula kako se u kuhinji otvaraju vrata hladnjaka, rekla bi Celeste: — Zlato, ti si mu samo ljubavnica. Njegova žena se zove Budweiser.

Celeste bi rekla: — Mama, prestani.

Njezina majka rekla bi: — Kaj?

Celeste se naposljetku (možda kao kompromis?) odlučila za Davea. Bio je zgodan, zabavan, i činilo se da ga malo toga uzrujava. Kad su se vjenčali, imao je dobar posao — vodio je poštanski odjel na Raytheonu, i premda je izgubio to mjesto kao radni višak, naposljetku se domogao drugoga, kao utovarivač pri nekom hotelu u centru (za otprilike pola nekadašnje plaće), i nije se nijednom požalio. Dave se, u stvari, nikad nije žalio ni na što, i gotovo nikad nije pričao o svom djetinjstvu prije srednje škole, što je njoj postalo čudno tek one godine kad joj je umrla majka.

Dokrajčila ju je napokon kap. Celeste se jednog dana vratila iz kupovine i pronašla majku u kadi, mrtvu, zabačene glave, usana nabranih s desne strane lica, ukočenih, kao da je zagrizla u nešto odveć kiselo.

Tijekom mjeseci što su uslijedili nakon pogreba, Celeste se tješila pomišlju kako će sad sve biti bar donekle lakše bez majčinih neprestanih prigovaranja i zajedljivih komentara. No, nije baš tako ispalo. Daveov posao donosio je otprilike koliko i Celestin, dakle koji dolar više na sat nego u McDonald'su, i dok liječnički računi koje je Rosemary nagomilala za života, srećom, nisu preneseni na kćer, ova je ipak morala platiti pogreb i ukop. Celeste je promatrala financijski debakl njihovih života — račune koje će morati godinama isplaćivati, "nedostatak novca" kao jedinu stvarnu stavku svog računovodstva, kojoj je parirala samo stavka "odlijevanje novca", brdo novih računa koje je donosio Michael i njegovo neizbježno školovanje, kao i proćerdani kredit — i osjećala kako će ostatak života provesti bez daha. Ni ona ni Dave nisu imali fakultetsku diplomu, kao ni najmanje izgleda da je steknu; i dok su na vijestima svakodnevno graktali o tome kako je stopa nezaposlenosti niska i kako u zemlji vlada osjećaj sigurnosti na poslu, nitko se nije sjetio da se to tiče uglavnom kvalificiranih radnika i ljudi kojima nije ni na kraj pameti da se negdje privremeno zapošljavaju radi zdravstvenog osiguranja, već šibaju ravno naprijed prema karijeri koju su zacrtali.

Ponekad bi se Celeste zatekla kako sjedi na zahodskoj školjci kraj kade, gdje je pronašla majku. Sjedila je u mraku. Sjedila je tako, trudeći se da ne zaplače, pitajući se kako je moguće da joj je život ispao takav. Upravo je to činila u tri ujutro, rano jedne nedjelje dok je kišurina lupala o prozorska stakla, kad je Dave ušao sav obliven krvlju.

Začudio se što ju je tu zatekao. Ustuknuo je kad je ustala. Rekla je:

— Zlato, što se dogodilo? — i posegnula rukom prema njemu. Ponovno je ustuknuo, udarivši nogom o dovratnik. — Izrezali su me.

— Što?

— Izrezali su me.

— Dave, za boga miloga. Što se dogodilo!

Zadigao je majicu, i Celeste se zagledala u dugačku, oštru posjekotinu duž njegova grudnog koša, obrubljenu crvenim mjehurićima.

— Isuse, ljubavi, moraš odmah u bolnicu.

— Ne, ne — rekao je. — Gledaj, nije tako duboko. Samo je iskrvarilo ko vrag.

Bio je u pravu. Na drugi pogled, primijetila je da posjekotina nije dublja od nekoliko milimetara. Ali bila je dugačka. I bila je krvava. Doduše, ne dovoljno da objasni količinu krvi na njegovoj majici i vratu.

— Tko ti je to učinio?

— Neka napušena crnčuga, psiho — rekao je i odlijepio majicu od sebe, te je bacio u umivaonik. — Zlato, sjebao sam.

— Kako to misliš? Što si učinio?

Pogledao ju je, razrogačenih očiju. — Tip me pokušao opljačkati, kužiš? A ja sam ga odalamio. Onda me izrezao.

— Dave, odalamio si tipa s nožem!

Otvorio je slavinu i podmetnuo glavu, te srknuo vode. — Ne znam zašto. Popizdio sam. Mislim, doslovno popizdio, čovječe. Sjebao sam tipa.

— Što si...?

— Razbio sam ga, Celeste. Jednostavno sam se usrao kad sam osjetio nož u rebrima. Kužiš? Oborio sam ga na zemlju, stao na njega i, čovječe, puknuo.

— Dakle, bila je samoobrana?

Mahnuo je rukom kao da želi reći “tako-tako”. — Sumnjam da bi to tako protumačili na sudu, da ti pravo kažem.

— Ne mogu vjerovati da se to dogodilo. Zlato... — uhvatila ga je za zapešća — ispričaj mi točno što se dogodilo.

Tad je, gledajući mu u lice, u djeliću sekunde osjetila mučninu. Kao da je ugledala posprdan izraz, narajcan i slavljenički izraz, u njegovim očima.

— To je zbog osvjetljenja, zaključila je, zbog jeftine neonke ravno iznad njegove glave, jer kad je spustio bradu na prsa i pomilovao joj ruke, mučnine je nestalo, a izraz njegova lica opet je bio normalan - preplašen, ali normalan.

— Bio sam se zaputio do automobila — rekao je, a Celeste je sjela na zahodsku školjku, i on je kleknuo pred njom — kad mi je prišao taj tip i zamolio za vatru. Rekao sam mu da ne pušim. A tip mi kaže: “Ni ja ne pušim.”

— Ni on ne puši.

Dave je kimnuo glavom. — Srce mi je u tom trenutku počelo lupati sto pedeset na sat. Jer nije bilo ni žive duše oko nas. Tad sam spazio nož, a tip je rekao: “Novčanik ili život, pederu. Ne mičem se bez jednog ili drugog.”

— Tako je rekao?

Dave se odmaknuo i podigao pogled. — Zašto?

— Ništa. — Celeste se učinilo da to nekako čudno zvuči, malo prepametno, kao u

filmovima. Pa opet, danas svi gledaju filmove, još i više sad kad postoji kabelaška, i pljačkaš je možda naučio svoj tekst od nekog pljačkaša na platnu, i do kasno u noć izgovarao tu rečenicu pred ogledalom, dok nije zvučao kao Wesley Snipes ili Denzel Washington.

— Onda... eh, onda — rekao je Dave — ja mu kažem: “Daj, čovječe. Pusti me da jednostavno sjednem u auto i odem kući”, što je bilo glupo, jer je sad počeo tražiti i moje ključeve od auta. A ja sam se, ne znam, zlato, naljutio umjesto da se preplašim, kao da sam skupio hrabrosti. Možda je to bila samo šminka prdolinka, tko zna, ali pokušao sam prošišati pokraj njega. Onda me izrezao.

— Zar nisi rekao da te htio odalapati?

Celeste, jebemu mater, je li mogu ispričati priču do kraja? Položila mu je ruku na obraz. — Oprosti, ljubavi. Poljubio ju je u dlan. — Pa da, nekako me odgurnuo prema autu i zamahnuo prema meni. Izbjegao sam za dlaku šaku u glavu. Tad me gangster izrezao, i kad sam osjetio kako mi nož reže kožu, jednostavno sam puknuo. Maznuo sam ga šakom po sljepoočnici, nije to očekivao. Ostao je, ono, “Hej, jebenti mater”. Opalio sam ga još jednom, ovaj put u vrat. Pao je na zemlju. Nož mu se otkotrljao, ja sam skočio na njega, i... i onda...

Dave se zagledao u kadu, kao da će nešto zaustiti, napola napućenih usana.

— Sto? — rekla je Celeste, pokušavajući i dalje zamisliti kako pljačkaš zamahuje prema Daveu stisnutom šakom, dok u drugoj drži nož na gotovs. — Sto si napravio?

Dave se okrenuo prema njoj i zagledao joj se u koljena. — Popizdio sam na njega, čovječe. Možda sam ga ubio, kužiš. Lupao sam mu glavom po betonu na parkiralištu, unakazio mu lice, spljoštio nos, ne znam više ni sam. Bio sam tako bijesan, prestrašen. Mislio sam jedino na tebe i Michaela, i na to kako zamalo nisam živ dospio do auta, kako sam mogao otegnuti papke na nekakvom jebenom parkiralištu samo zato što je neko napušeno govno bilo odveć lijeno da zarađuje za život. — Pogledao ju je u oči i ponovio: — Zlato, možda sam ga ubio.

Izgledao je tako mlad. Razrogačenih očiju, blijeda, znojna lica, kose slijepljene uz glavu od znoja, straha i — zar je to bila krv? — da, krvi.

Sida, proletjelo joj je glavom. Što ako je tip imao sidu? Rekla je sama sebi: Ne. Misli najprije na ono pozitivno. Misli najprije na to. Dave ju je trebao. To nije bio njegov običaj. U tom je času shvatila tašto joj je počelo smetati što joj se on nikad ne žali. Kad se nekome žališ, zapravo ga moliš da ti pomogne, da te oslobodi nečeg što te muči. Ali Dave nju nikad prije nije trebao, pa se nikad nije ni žalio - ni nakon što je izgubio posao, ni dok je Rosemary bila s njima. Ali sad, na koljenima pred njom, očajnički govoreći kako je možda ubio čovjeka, on ju je zapravo molio da mu kaže kako je sve u redu. A sve je bilo u redu. Zar ne? Ako pokušaš opljačkati poštenog građanina, kome se jebe što ti nije uspjelo kako si planirao. Možda si ostavio kožu, pa što. Celeste je govorila u sebi, Mislim, ono, sori. Tko se mača laća, od mača i umire.

Poljubila je muža u čelo. — Dušo — šapnula je — skoči pod tuš. Ja ću se pobrinuti za odjeću.

— Hoćeš.

— Aha.

— Što ćeš učiniti s njom?

Nije imala pojma. Da je spali? Naravno, ali gdje? Sigurno ne u stanu. Znači, iza kuće. No, sinulo joj je prilično brzo da bi ljudi primijetili kako pali odjeću iza kuće u tri ujutro. Kao i u bilo koje drugo doba.

— Oprat ću je. — Rekla je to čim se dosjetila. — Dobro ću je oprati, staviti u vreću za smeće, pa ćemo je zakopati.

— Zakopati?

— Ili baciti u kontejner. Ne, čekaj — misli su joj sad letjele brže od riječi — sakrit ćemo vreću do utorka ujutro. Taj dan kupe smeće, ne?

— Da... — Otvorio je vodu pod tušem i zagledao se u nju, čekajući. Posjekotina je već tamnjela, i ona se ponovno zabrinula zbog side, ili hepatitisa — raznih načina na koje tuđa krv može ubiti ili otrovati čovjeka.

— Znam kad dolaze. U sedam i petnaest, točno na minutu, svaki tjedan, osim prvog tjedna u lipnju, kad mladárija s fakulteta koja odlazi na praznike ostavi dodatno smeće, onda obično kasne, ali...

— Celeste, zlato. Prijeđi na stvar.

— Evo, dakle kad čujem kamion, potrčat ću dolje za njima, kao da sam zaboravila vreću i baciti im je ravno u drobilicu. Kužiš?

Ispružio je ruku ispod mlaza, dok je ostatkom tijela još bio okrenut prema njoj. — Okej. Slušaj...

— Što?

— Jesi li sigurna da mi želiš pomoći?

— Da.

Hepatitis A, B i C, pomislila je. Ebola. Načini prenošenja. On je opet razrogačio oči. — Mogao sam ubiti čovjeka, zlato.

Isuse.

Poželjela mu je prići i dodirnuti ga. Poželjela je da izađe iz te prostorije. Poželjela ga je pomilovati po vratu i reći mu da će sve biti u redu. Poželjela je pobjeći negdje daleko, gdje će o svemu moći promisliti hladne glave.

Ostala je gdje je i bila. — Oprat ću odjeću.

— U redu — rekao je. — Dobro.

Našla je nekakve gumene rukavice ispod umivaonika, koje je koristila pri čišćenju zahoda, pa ih je navukla na ruke, provjeravajući nisu li možda poderane. Kad je zadovoljno ustanovila da nisu, podigla je njegovu majicu iz umivaonika i traperice s poda. Traperice su također bile crne od krvi, i ostavile su mrlju na bijelim pločicama.

— Kako ti je poprskala hlače?

— Što?

— Krv.

Zagledao se u traperice, koje su joj visjele u ruci. Zatim je pogledao u pod. — Klečao sam nad njim. — Slegnuo je ramenima. —

Nemam pojma. Valjda je štrcnulo, kao i na majicu.

— Aha.

Pogled mu se susreo s njezinim. — Da. Baš aha.

— Tako — rekla je.

— Tako.

— Dobro, oprat ću ih u sudoperu.

— Okej.

— Okej — rekla je i šmugnula iz kupaonice, ostavivši ga tako, s jednom rukom pod vodom, čekajući da se ugrije.

U kuhinji, Celeste je bacila odjeću u sudoper i pustila vodu, gledajući kako krv, zajedno sa sluzavim komadićima mesa i, Isuse, komadima mozga — bila je uvjeren da je to mozak — klizi niz odvod. Zaprepastilo ju je koliko ljudsko tijelo može iskrvariti. Čula je da u tijelu ima pet litara krvi, ali oduvijek joj se činilo da je toga mnogo više. Kad je bila u četvrtom osnovne, trčala je s prijateljima po parku i spotaknula se. Pokušavajući ublažiti pad, ispružila je ruku, i razbijena boca što je stršala iz trave zarinula joj se posred dlana. Probila joj je sve važnije vene i arterije u šaci, i žile su tijekom idućih deset godina zacijelile samo zahvaljujući tomu što je bila tako mlada. Usto, tek s dvadeset godina mogla je ponovno osjetiti sva četiri vrška prstiju. No, najjasnije se sjećala krvi. Kad je podigla ruku s trave, osjećajući kako joj laktom struje žmarci kao da se udarila u lakatnu kost, krv je prsnula ravno uvis iz razdrta dlana, i dvoje je njezinih prijatelja vrisnulo. Kad je stigla kući, krv je ispunila čitav lavabo dok je majka zvala hitnu. U kolima hitne pomoći omotali su joj oko ruke toliko zavoja da joj je ruka sličila na bedro, ali slojevi gaze obojali su se zagasitocrveno za manje od dvije minute. U bolnici, ležeći na bijelim kolicima, promatrala je kako se po naborima plahte, kao malim kanjonima, širi crvena rijeka. Kad je ispunila sva kolica, krv je stala kapati po podu, stvorile su se lokve, i naposljetku je njezina majka toliko i tako vrištala da je jedan od liječnika na hitnoj ipak odlučio pustiti Celeste preko reda. Sva ta krv samo iz jedne ruke.

I sad, sva ta krv samo iz glave. Zato što je Dave maznuo drugo ljudsko biće po licu, lupao mu glavom o beton — histeričan od straha, bila je uvjeren u to. Podmetnula je gumene rukavice pod vodu i ponovno provjerila nisu li negdje poderane. Nisu. Zalila je majicu deterdžentom i oribala je žicom, izmikala, zatim ponovila čitav postupak, sve dok ružičasta voda što se cijedila iz majice kad bi je stisnula nije postala prozirnom. Isto je učinila i s trapericama, i kad je napokon bila gotova, Dave je već izašao ispod tuša, i sad je sjedio za kuhinjskim stolom s ručnikom oko pasa, pušeći jednu od dugačkih bijelih cigareta koje je njezina majka ostavila iza sebe u ormariću, pijuckajući pivo i gledajući u nju.

— Sjebao — rekao je tiho. Ona je kimnula glavom.

— Mislim, kužiš — prošaptao je — izađeš, očekujući jedno, subotnja večer, lijepo vrijeme, kad ono... — Ustao je i prišao joj, naslonio se na pećnicu i gledao kako ona žmika lijevu nogavicu njegovih traperica. — Zašto nisi stavila robu u perilicu u drvarnici? Pogledala ga je i primijetila kako se posjekotina, nakon tuširanja, nabrala i pobijelila. Obuzela ju je nervozna potreba da se zakikoće. Progutala je knedlu da to spriječi i rekla: — Zbog dokaza, dušo.

— Dokaza?

— Pa, nije da sam baš sigurna, ali čini mi se da krv i... ono drugo imaju više šanse da se zalijepe za unutrašnjost perilice nego za odvod sudopera.

Tiho je fućnuo. — Dokaži.

— Dokaži — rekla je, lagano se osmjehnuvši, osjećajući se kao da kuju kakvu opasnu zavjeru, kao da su dio nečega značajnog i vrijednog.

— Kvragu, mala — rekao je. — Ti si genijalac.

Završila je sa žmikanjem traperica, zatvorila vodu i skromno se naklonila.

U četiri ujutro bila je razbuđena kao rijetko kad, posljednjih godina. Budna kao dijete od osam godina za Božić. Umjesto krvi, žilama joj je tekao kofein.

Cijeli život priželjkivao si ovakvo nešto. Uvjeravaš samoga sebe da nisi, ali zapravo jesi. Da budeš upleten u neku dramu. I to ne dramu neplaćenih računa i zanemarivih bračnih prepirki uz pratnju vriskova. A, ne. Ovo je stvarnost, samo veća od stvarnosti. Ovo je hiperrealnost. Njezin je muž možda ubio zlog čovjeka. I ako je taj zao čovjek doista mrtav, policija će htjeti znati tko ga je ubio. A ako ih trag navede ovamo, do Davea, trebat će dokaze.

Već ih je vidjela kako sjede za kuhinjskim stolom, nad otvorenim notesima, smrdeći po kavi i sinočnjim krčmama, postavljajući pitanja njoj i Daveu. Bit će pristojni, ali zastrašujući. A ona i Dave odvrćat će im također pristojno, ali netremice.

Jer, sve se svodilo na dokaze. A ona je samo htjela da dokazi spuznu niz odvod sudopera u mračnu kanalizaciju. Ujutro će izvaditi cijev ispod sudopera, oprati i nju, isprati unutrašnjost izbjeljivačem i vratiti je na mjesto. Staviti će majicu i traperice u plastičnu vrećicu za smeće i sakriti je do utorka ujutro, kad će je baciti u stražnji dio kamiona za odvoz smeća, i vreća će biti zgnječena, samljevena i zdrobljena zajedno s trulim jajima, pokvarenom piletinom i pljesnivim kruhom. Tako će učiniti, i osjetiti se većom i boljom od same sebe.

— Osjetiš se sam — rekao je Dave.

— Molim?

— Kad nekoga ozlijediš — rekao je tiho.

— Ali morao si to učiniti.

Kimnuo je glavom. Put mu je bila siva u polutmini kuhinje. Izgledao je još mlađi, kao da je upravo izašao, zadihan, iz majčina trbuha. — Znam. Stvarno. Ali opet, nekako se

osjetiš sam. Osjetiš se...

Položila mu je ruku na lice, a njemu je Adamova jabučica poskočila u grlu kad je progutao knedlu. — Kao stranac — rekao je.

Narančasti zastori

U nedjelju, u šest sati ujutro, četiri i pol sata prije prve pričesti njegove kćeri Nadine, Jimmyja Marcusa nazvao je Pete Gilibowski iz trgovine delikatesama da mu kaže kako je zaglibio.

— Zaglibio? — Jimmy se uspravio na krevetu i pogledao na sat. — Jebenti, Pete, sad je šest ujutro. Ako ste ti i Katie zaglibili u šest, kako ćete izaći na kraj u osam, kad vam počnu dolaziti ljudi s mise?

— U tome i jest stvar, Jime. Katie nema.

— Molim? — Jimmy je odbacio pokrivač i izašao iz kreveta.

— Nema je. Trebala je doći u pol šest, ne? E, pa tip koji raznosi krafne upravo mi trubi na stražnjem ulazu, i kava nije gotova zbog toga što...

Jimmy je rekao: “Oh-ho”, i pošao hodnikom prema Katienoj sobi, osjećajući kako mu hladan propuh struji stopalima, u rano svibanjsko jutro, koje je još uvijek oštro grizlo poput poslijepodneva u ožujku.

— ...što mi je u dvadeset do šest nahrupilo društvo građevinskih radnika, tip ljudi koji obično prave najezdu na krčme, loču po parkovima i stavljaju metamfetamin u limunadu, i koji su mi počistili i svu kolumbijsku i svu francusku prženu kavu. Opustošili su mi izlog s delikatesama. Koliko plaćaš tim klincima da rade subotom uvečer, Jime?

Jimmy je ponovio: “Oh-ho”, i otvorio vrata Katiene sobe nakon što je kratko pokucao. Krevet joj je bio prazan i, još gore od toga, napravljen, što je značilo da nije prespavala kod kuće.

— Jer, ili ćeš im dati povišicu, ili ćeš im dati dvije po guzici — rekao je Pete. — Trebat će mi sat vremena da dovedem stvari u red prije nego počnem poslu... Dobar dan, gospođo Carmody. Sad će kavica, zlato, kuha se.

— Dolazim — rekao je Jimmy.

— Tu su mi i sve nedjeljne novine, još zamotane, s reklamnim letcima na vrhu. Izgleda kao u zahodu...

— Rekao sam da dolazim.

— Bez zajebancije, Jime? Stvarno? Hvala ti.

— Pete, nazovi Sala, pitaj ga ako može doći u pol devet umjesto u deset.

— Da?

Jimmy je začuo kako s druge strane slušalice netko drži ruku na trubi. — I daj, molim te, otvori tom dečku iz Ysera, neće valjda čekati cijeli dan s tim krafnama.

Jimmy je poklopio slušalicu i vratio se u sobu. Annabeth se bila uspravila na krevetu,

razmaknula plahte, i zijevala.

— Opet trgovina? — rekla je, izgovarajući riječi dok je zijevala. Kimnuo je glavom.
— Katie se nije pojavila.

— Baš danas — rekla je Annabeth — kad Nadine prima prvu pričest, ona se ne pojavi na poslu. Sto ako se ne pojavi ni na misi?

— Uvjeren sam da će stići.

— Ne znam, Jimmy. Ako se sinoć napila, pa markirala posao, nikad ne znaš...

Jimmy je slegnuo ramenima. Nije imalo smisla pokušavati razgovarati s Annabeth o Katie. Annabeth je funkcionirala na samo dva kanala kad se radilo o njezinoj pokćerci — ili se uzrujavala i odnosila se hladno prema njoj, ili je pak bila oduševljena što su njih dvije najbolje prijateljice. Nije znala ni za kakvu sivu zonu između tih dviju krajnosti, i Jimmy je znao — osjećajući se pritom pomalo i krivim — da je čitava zbrka nastala uglavnom zato što je Annabeth upala u igru kad je Katie bilo sedam godina, i kad je taman počela upoznavati svoga oca, tek što je preboljela gubitak majke. Katie je bila otvoreno i iskreno zahvalna za tu žensku pojavu u usamljenu stanu koji je dijelila s ocem. No, bila je i povrijeđena majčinom smrću — ako već ne neizlječivo, ono barem duboko, Jimmyju je to bilo jasno — i kad god taj gubitak, tijekom godina, uzme rovati i probijati se kroz zidove njezina srca, ona će se uglavnom iskaljivati na Annabeth, koja, kao prava majka, nikad nije sasvim dorasla svemu što je Maritin duh mogao ili trebao postići u odnosu prema kćeri.

— Isuse, Jimmy —: rekla je Annabeth kad je Jimmy navukao trenirku preko majice u kojoj je spavao, i krenuo u potragu za trapericama — ne ideš valjda u trgovinu?

— Samo sat vremena. — Jimmy je pronašao traperice, bile su omotane oko noge kreveta. — Najviše dva. Sal je ionako trebao zamijeniti Katie u deset. Pete ga upravo zove, reći će mu da dođe što prije.

— Sal ima sedamdeset i nešto godina.

— Zato ga i zove. Misliš da on spava? Mjehur ga je sigurno probudio u četiri ujutro. Bit će da je dosad gledao holivudske klasike u noćnom maratonu.

— Sranje. — Annabeth je sasvim odmaknula plahte i izašla iz kreveta. — Jebenti Katie. Zar mora sjebati i današnji dan?

Jimmy je osjetio kako mu se vrućina penje vratom. — A koji je drugi dan sjebala, molim te?

Annabeth je samo odmahнула rukom, zaputivši se prema kupaonici. — Imaš li pojma gdje bi mogla biti?

— Kod Diane ili Eve — rekao je Jimmy, još uvijek zatečen njezinim odmahivanjem. Ta Annabeth, čovječe, jest da je ljubav njegova života, ali nema pojma kakva zna biti s vremena na vrijeme, kako njezini loši dani i mrzovolje (a to je bilo tipično za sve Savageove) znaju djelovati poput kiseline na druge ljude. — Možda kod nekog dečka.

— Da? Koga viđa u posljednje vrijeme? — Annabeth je otvorila tuš i stala kraj lavaboa, čekajući da se voda zagrije.

— Mislio sam da ti to znaš bolje od mene.

Annabeth je stala kopati po ormariću u potrazi za zubnom pastom i odmahнула glavom. — Prestala je viđati Cezara Malog u studenom. To mi je dovoljno.

Jimmy se nasmiješio dok je navlačio cipele. Annabeth je običavala zvati Bobbyja O'Donnella "Cezar Mali" (znala ga je, doduše, nazivati i daleko gorim imenima), i to ne samo zato što je čovjek bio gangster u malom, ledena pogleda, već i zato što je bio onizak i bucmaš kao Edward G. Robinson, glavni glumac u Malom Cezaru. Katie se počela viđati s njim prošlog ljeta, te je uslijedilo nekoliko napetih mjeseci — braća Savage rekla su Jimmyju da će, ako zatreba, zaklati jebača. Samo, Jimmy nije bio siguran potječe li njihovo moralno zgražanje otud što im takvo govno hoda s voljenom nećakinjom, ili pak otud što je Bobbyju O'Donnellu prvom pala sjekira u med.

Katie je, međutim, sama raskinula, i ako se ne računa niz noćnih poziva i jedan zamalo izbjegnuti pokolj oko Božića, kad se Bobby pojavio s Romanom Fallowom na trijemu pred njihovom kućom, raskid je prošao prilično bezbolno.

Jimmyja je znao zabavljati Annabethin zazor spram Bobbyja O'Donnella, jer se katkad pitao ne mrzi li Annabeth Bobbyja — osim zato što slični na Edwarda G. Robinsona i što joj je spavao s pokćerkom — i zbog toga što je ovaj običan bezveznjaković od kriminalca, dok su njezina braća, barem je ona tako vjerovala, profesionalci, kao što je bez sumnje bio i njezin muž u vrijeme prije Maritine smrti.

Marita je umrla prije četrnaest godina, dok je Jimmy bio na dvogodišnjoj u kaznionici Deer Island u Winthropu. Jedne subote, za vrijeme posjeta, dok joj se petogodišnja Katie meškolljila u krilu, Marita je rekla Jimmyju kako joj je madež na ruci u posljednje vrijeme potamnio, i kako će poći k liječniku u lokalnu polikliniku. Za svaki slučaj, rekla je. Četiri tjedna kasnije već se morala podvrći kemoterapiji. Šest mjeseci nakon što mu je rekla za madež, bila je mrtva. Jimmy je, za svih tih subota, bio prisiljen gledati kako se tijelo njegove žene polako pretvara u pire, sve bjelje i bjelje, poput krede, dok je sjedila s druge strane tamna drvenog stola uprljanog cigaretama, znojem, mrljama sperme i čitavim jednim stoljećem zatvoreničkih sranja i tužbalica. Tijekom posljednjeg mjeseca svoga života, Marita je bila odveć bolesna da dođe, preslaba da mu piše, i Jimmy se naposljetku morao zadovoljiti telefonskim pozivima, tijekom kojih je ona bila ili iscrpljena, ili nadrogirana lijekovima, ili pak oboje. Najčešće oboje.

— Znaš što sanjam cijelo vrijeme? — jednom je promrmljala.

— Što, zlato?

— Narančaste zastore. Velike, debele narančaste zastore kako... — Cmoknula je usnama, i Jimmy je čuo kako guta vodu —... kako lepršaju na vjetru dok vise s tih visokih konopa .za rublje, Jimmy. Samo lepršaju, ništa drugo. Lepršaju i lepršaju. Na stotine, na nekom velikom, nepreglednom polju. Lepršaju na vjetru...

Očekivao je da će još štogod dodati, ali to je bilo sve. Kako nije želio da mu Marita zadrijema usred razgovora kao nekoliko puta dosad, rekao je: — Kako je Katie?

— Ha?

— Kako je Katie, zlato?

— Tvoja mama se brine o njoj, kao i o meni. Tužna je.

— Tko? Moja mama ili Katie?

— I jedna i druga. Slušaj, Jimmy, moram prekinuti. Zlo mi je. Umorna sam.

— U redu, dušo.

— Volim te.

— I ja tebe volim.

— Jimmy, mi nismo nikad imali narančaste zastore, zar ne?

— Ne.

— Čudno — rekla je, te poklopila slušalicu.

To je bilo posljednje što mu je rekla: “Čudno”.

Da, bilo je čudno. Madež, koji je nosila na ruci otkad je iz kolijevke gledala u kartonsku igračku što joj je bila obješena iznad glave, najednom je potamnio, i za dvadeset četiri tjedna, gotovo pune dvije godine nakon što je posljednji put ležala u krevetu s mužem i povila svoju nogu preko njegove, položili su je u kutiju i zakopali pod zemljom, dok joj je muž stajao, pedeset metara dalje, u pratnji naoružanih stražara, s lisičinama na gležnjevima i zapešćima.

Jimmy je pušten iz zatvora dva mjeseca nakon pogreba, te se našao u svojoj kuhinji u istoj odjeći u kojoj ju je i napustio, smiješeći se svome stranom djetetu. On se još i sjećao prvih četiriju godina njezina života, ali ona nije. Ona se sjećala tek posljednjih dviju, možda i poneke raspršene krhotine čovjeka koji je jednom nešto predstavljao u toj kući, prije nego što ga je smjela vidati tek subotom, s druge strane starog stola, u vlažnoj, smradnoj prostoriji izgrađenoj na ukletom zemljištu indijanskih grobišta, gdje su vijali vjetrovi, zidovi prokišnjavali, a strop ležao prenisko. Stojeći tako u kuhinji, gledajući kako ga ona gleda, Jimmy se osjetio potpuno beskorisnim. Još se nikad nije osjetio ni upola tako osamljen i preplašen, kao kad je čučnuo pred Katie, uhvatio je za ruke i u mislima ugledao njih dvoje kao da lebdi nad prostorijom. Taj lebdeći on pomislio je: ‘Čovječe, kako mi je žao ovih dvoje. Kao dva stranca u zasranoj kuhinji, odmjeravaju se, trudeći se da se ne mrze zato što je ona umrla i ostavila ih jedno drugome na grbači, u potpunoj neizvjesnosti oko toga što im valja dalje činiti.’

Ta kći — to stvorenje, koje je živjelo, disalo i bilo djelomično već oblikovano u mnogo pogleda — sad je ovisila o njemu, bilo da njih dvoje to žele ili ne.

— Ona nam se smiješi s neba — rekao joj je Jimmy. — Ona je ponosna na nas. Jako ponosna.

Katie je rekla: — Je li se moraš vratiti na ono mjesto?

— Jok. Nikad više.

— Onda ćeš otići negdje drugdje?

Jimmy bi u tom času radije proveo još šest godina u kakvoj rupčagi poput Deer Islanda ili nekom još gorem mjestu, nego da se mora suočiti s idućih dvadeset četiri sata u kuhinji s tom kćeri strankinom, s budućnošću koja se pomaljalo kao zastrašujuća nepoznanica,

kao čep — doslovno — na onome što je preostalo od njegova nekadašnjeg života.

— Nema šanse — rekao je. — Bit ću uz tebe.

— Ja sam gladna.

Tad mu je odjednom sinulo: Bože, pa ja moram hraniti ovu curicu, i to svaki put kad bude gladna. Do kraja života. Isuse Bože.

— Dobro, onda — rekao je, osjećajući kako mu osmijeh zamire na usnama — idemo jesti.

Jimmy je stigao u Cottage Market, trgovinu delikatesama čiji je bio vlasnik, u pola sedam i odmah se prihvatio kase i loto-mašine, dok je Pete slagao uz šank krafne iz Dunkiri Donutsa Ysem Gaswamija na Kilmeru, kao i kekse, rolade i pecivo sa svinjetinom iz pekare Tonyja Bucae. Kad nije bilo mušterija, Jimmy bi lijevao kavu iz uređaja u goleme termosice na šanku i otpakiravao nedjeljne primjerke Globea, Heralda i New York Timesa. Reklamne letke i stripove smjestio je u sredinu, zatim ih sve uredno posložio ispred police s čokoladicama pod kasom.

— Jel' Sal rekao kad će doći?

Pete je rekao:—Ne može prije pola deset. Auto mu je u kurcu, pa ga mora dati na kompletan popravak. To znači da će morati presjedati na drugi vlak, uzeti bus dovde, a još se nije ni obukao.

— Sranje.

Oko sedam i petnaest morali su se pozabaviti djelomičnom navalom rulje koja dolazi iz noćne smjene — uglavnom drotovi iz obližnje postaje, par sestara iz bolnice Saint Regina, kao i nekoliko kurvica koje su opsluživale nezakonite noćne klubove u Ravnici, na suprotnoj strani Buckingham Avenuea, i u Rome Basinu. Svi su bili premoreni, ali ipak druželjubivi i vedri; iz njih je zračila neka aura silnog olakšanja, kao da su svi zajedno upravo napustili isto bojno polje, blatnjavi i okrvavljeni, ali uspravni i sa svim udovima na broju.

Za petminutnog zatišja, prije nego će svjetina s jutarnje mise navaliti na vrata, Jimmy je nazvao Drewa Pigeona i pitao ga je li vidio Katie.

— Da, mislim da je ovdje — rekao je Drew.

— Da? — Jimmy je začuo tračak nade u vlastitom glasu, i tek tad shvatio da je čitavo vrijeme bio još i više zabrinut nego što bi bio spreman priznati.

— Bar tako mislim — rekao je Drew. — Čekaj da provjerim.

— Bit ću ti zahvalan, Drew.

Slušao je kako Drewovi teški koraci odjekuju hodnikom od bjelogoričnog drveta, sve isplaćujući staroj babi Harmon dva listića lutrije, trudeći se da ne trepće pod navalom suza što ih je izazvao njezin oštar miris stare dame. Čuo je kako se Drew vraća k telefonu, i osjetio nekakav slabašan lepet u grudima dok je pružao babi Harmon njezinih petnaest baksi, mahnuvši joj pritom rukom u znak pozdrava.

— Jimmy?

— Slušam, Drew.

— Žalim. To je Diane Cestra prespavala kod mene. Leži na podu Eveine spavaće sobe, ali Katie nije s njima.

Lepet u Jimmyjevim grudima naglo je zastao, kao da su ga iščupali pincetom.

— Hej, nema frke.

— Eve je rekla da ih je Katie iskrcala oko jedan ujutro. Nije im rekla kuda ide.

— Sve u redu, čovječe. — Jimmy se potrudio da mu glas zazvuči vedro. — Već ću je naći.

— Vida li nekoga?

— Čuj, Drew, to su devetnaestgodišnje cure. Tko bi tu vodio knjigovodstvo?

— To je gola istina — rekao je Dawn, zijevajući. — Znaš moju Eve, Jimmy? Sa svim dečkima koji je nazivaju, kladim se da mora držati vozni red kraj telefona, ako hoće izaći s njima na kraj.

Jimmy se prisilio da se nasmije..— Hej, hvala ti još jednom, Drew.

— Nema uopće problema, Jimma. Čuvaj se.

Jimmy je poklopio slušalicu i zagledao se u tipkovnicu kase, kao da će mu ona pružiti odgovor. To nije bio prvi put da je Katie čitavu noć provela izvan kuće. Kvragu, istini za volju, nije bio ni deseti. I nije bio prvi put da je markirala na poslu, premda bi, u oba slučaja, obično nazvala. Pa opet, ako je sreća kakvog tipa koji izgleda kao filmska zvijezda i šarmira cure gradskim manirama... Jimmy nije bio toliko udaljen u vremenu od vlastitih devetnaest godina da ne bi mogao zamisliti kako je to. I, premda to nikad ne bi otvoreno odobrio pred Katie, u duši nije mogao biti toliko licemjerman da je osuđuje.

Zvonce obješeno o vrpce iznad vrata odjednom je zazvečalo, i Jimmy je ugledao kako se prva skupina nafriziranih modrokosih iz naroda bogomoljaca slijeva u trgovinu, klepećući o jutarnjoj hladnoći, svećenikovoju uspješnoj propovijedi i smeću na ulicama. Pete je podigao glavu iza izloga s delikatesama i obrisao ruke istim ručnikom kojim je brisao stol za dostavu. Bacio je punu kutiju kirurških rukavica na šank i prišao Jimmyju iza druge kase. Nagnuo se i prišapnuo mu: — Dobro došao u pakao — upravo u času kad se sljedeća skupina katoličkih gerilaca slijevala za prvom.

Jimmy već gotovo dvije godine nije radio u jutarnjoj nedjeljnoj smjeni, te je zaboravio kakav zoološki vrt zna tada nastati. Pete je bio u pravu. Vjerski fanatici, koji su dupkom punili crkvu sv. Cecilije u sedam ujutro dok normalni ljudi spavaju, nahrupili su u Jimmyjevu trgovinu kao starozavjetna najezda skakavaca: potamanili su sve kolače i krafne, iscijedili i posljednju kapljicu kave iz automata, opustošili čitavu hladnjaču s mliječnim proizvodima i prepolovili broj novina pod kasom. Sudarali su se s policama i gazili po vrećicama čipsa i kikirikija koje su im pale pod noge. Izvikivali su narudžbe za delikatesama, listićima za lutriju i loto, kutijama Pali Malla i Chesterfielda, blaženo nehajni spram svog mjesta u redu za čekanje. Zatim, kad je more modrih, bijelih i ćelavih glava isplivalo iza njihovih leđa, počeli su se zadržavati za šankom i raspitivati o Jimmyjevoj i Peteovoj obitelji, pomno brojeći vraćeni ostatak, sve do posljednjeg centa

dlakavog od plijesni, i trebala im je čitava vječnost da podignu kupljenu robu sa šanka i maknu se, kako bi ih zamijenila bijesna, bučna svjetina koja je naišla u međuvremenu.

Jimmy nije sreo takav kaos još od posljednjeg irskog vjenčanja — dobro opskrbljenog žesticom — kojem je prisustvovao, i kad je napokon podigao pogled k satu, koji je već pokazivao pet do pola devet, dok su posljednje mušterije izlazile iz trgovine, osjetio je kako mu je majica ispod trenirke natopljena znojem, a koža sva vlažna. Zagledao se u bombu što je eksplodirala usred njegove trgovine, zatim u Petea, i osjetio iznenadnu provalu bratskog, rodbinskog osjećaja prema njemu, misleći na drotove, medicinske sestre i kurve koje dolaze u sedam i petnaest, kao da su on i Pete uzašli na novu razinu prijateljstva zahvaljujući goloj činjenici da su preživjeli nalet halapljivih grabežljivica s gerijatrije nedjeljom u osam.

Pete mu je dobacio umoran smiješak. — Sad će ritam jedno sat vremena biti nešto sporiji. Hoće li ti smetati da odem iza i popušim cigaru?

Jimmy se nasmijao, dobro raspoložen, osjećajući se najednom obuzet neobičnim ponosom što je ovaj njegov dućančić postao svojevrsnim tradicionalnim mjestom okupljanja u četvrti. — Zajebi to, Pete, popuši cijelu kutiju ako hoćeš.

Počistio je pod između šanka i kase, iznova napunio hladnjak mliječnim napitcima, i upravo je slagao nove kolače i krafne na police pod staklom, kad je ugledao Brendana Harrisa i njegova mlađeg brata Tihog Raya kako prolaze mimo šanka u pravcu polica s kruhom, deterdžentima, keksima i čajevima. Jimmy se dao na pokrivanje krafni i kolača celofanom, nadajući se da Pete nije shvatio kako, umjesto na običnu čik-pauzu, može otići na praznike u stražnji dio trgovine, i kako će se smjesta nacrtati natrag za šankom.

Pogledao je na drugu stranu i primijetio kako Brendan viri preko stalaža prema kasama kao da ih namjerava opljačkati, ili pak u nadi da će nekoga ugledati. U jednom nerazumnom času, Jimmy se zapitao ne treba li otpustiti Petea zato što dila u trgovini. Ali tad se urazumio, prisjetivši se kako ga je Pete pogledao ravno u oči i zakleo se kako nikad ne bi doveo Jimmyjevo životno postignuće u opasnost time da dila travu na radnom mjestu. Jimmy je znao da govori istinu, jer, osim ako nisi bio Veliki meštar sviju lazova, bilo je gotovo nemoguće lagati Jimmyju kad bi ti se zagledao u oči nakon što ti je postavio jasno pitanje; prepoznao bi svaki tik i mig, koliko god neprimjetan, kojim bi se odao. To je naučio promatrajući svoga oca, dok mu je ovaj nizao pijana obećanja koja nikad neće održati — bilo je to jasno, zvijer se poznavala čim bi izronila na površinu. Tako se Jimmy sjetio kako ga je Pete hladnokrvno pogledao u oči i zakleo se kako ovdje nikad neće dilati, i Jimmy je znao da govori istinu.

Sto je onda tražio Brendan? Zar je bio toliko glup da smjera krađu? Jimmy je poznavao Brendanova oca, Samo Raya Harrisa, pa mu je bilo jasno da poveći komad gluposti teče u njihovim genima, ali ipak nitko nije toliko glup da opljačka trgovinu na liniji Ravnica-Rt u East Buckyju u pratnji nijemog trinaestogodišnjeg mlađeg brata.

K tome, ako je itko imao mozga u toj obitelji, Jimmy je bio spreman nevoljko priznati da je to Brendan. Bio je sramežljiv dečko, ali zgodan kao vrag, a Jimmy je odavno naučio razliku između čovjeka koji šuti zato što ne poznaje značenje mnogih riječi i čovjeka koji je povučen, ali istovremeno pozorno gleda, sluša i upija sve oko sebe. Brendana je krasila ta vrlina; bilo je jasno da i odveć razumije ljude, i da ga upravo to i uznemiruje.

Okrenuo se spram Jimmyja, pogledi su im se ukrstili, i klinac mu se uznemireno, prijateljski nasmiješio, odveć prijateljski, kao da se ispričava što u tom času misli na nešto drugo.

Jimmy je rekao: — Mogu li ti pomoći, Brendane?

— Ovaj, ne, gospon Marcus, samo tražim onaj, ovaj, irski čaj koji voli moja mama.

— Barry's!

— E, da, toga.

— Preko puta, druga stalaža.

— Aha. Hvala.

Jimmy se vratio za kasu upravo u času kad se Pete vratio za šank, okružen tipičnim bljutavim smradom na brzaka popušene cigare.

— Kad ono Sal treba doći? — rekao je Jimmy.

— Svaki čas. — Pete se naslonio na pomični stalak s cigaretama, ispod stalaže s lutrijom, i uzdahnuo. — Spor je, Jimmy.

— Sal? — Jimmy je gledao kako se Brendan s pomoću znakova sporazumijeva s Tihim Rayom, stojeći kraj središnje stalaže, s kutijom Barry'sa pod miškom. — Njemu je preko sedamdeset pet godina, čovječe.

— Znam zašto je spor, Jime — rekao je Pete. — Samo kažem. Da je on bio ovdje sa mnom u osam umjesto tebe, čovječe, zaglibili bismo do grla.

— Zato sam ga i stavio u smjenu gdje je sporiji ritam. U svakom slučaju, ni ja ni Sal nismo trebali jutros ispomagati. Trebala je Katie. Brendan i Tihi Ray u međuvremenu su prišli kasi, i Jimmy je primijetio kako se Brendanovo lice malko iskrivilo kad je spomenuo ime svoje kćeri.

Pete se odmaknuo sa stalka s cigaretama i rekao: — Je li to sve, Brendane?

— Ovaj., .ovaj... — zamucnuo je Brendan, okrenuvši se zatim k mlađem bratu. — Ovaj, mislim da jest. Čekajte da pitam Raya.

Stali su opet lamati rukama, i to takvom brzinom da bi ih Jimmy teško mogao pratiti, sve da su se i služili riječima. No, lice Tihog Raya bilo je mrtvo hladno, dok su mu ruke bile sve žive i naelektrizirane. Jimmy ga je oduvijek smatrao jezovitim klintcem, više na majku nego na oca, s nekakvom prazninom u očima, odlučnom poput prkosa. Spomenuo je to jednom Annabeth, a ona ga je optužila da je neosjetljiv spram invalida, ali Jimmy se nije s time složio — bilo je nečega živog u Rayevu mrtvom licu i bezvučnim ustima, i hvatala te želja da mu to izbiješ čekićem.

Završili su napokon mahati rukama, te se Brendan sagnuo nad stalkom s čokoladicama i odabrao Colemanovu čokoladicu Chew-Chew, što je Jimmyja opet podsjetilo na oca, na njegov vonj one godine kad je radio u odjelu za čokoladu.

— I Globe, molim vas — rekao je Brendan.

— Nema frke, mali — rekao je Pete i kasirao.

— Ovaj, a ja mislio da nedjeljom radi Katie. — Brendan je predao Peteu deseticu.

Pete je podigao obrve, pritisnuo gumb za gotovinu, te je pretinac iskočio i odbio mu se o trbuh. — Da se nisi popalio za kćerkom moga šefa, Brendane?

Brendan se nije usuđivao pogledati u Jimmyja. — Ne, ne, ne. — Nasmijao se, ali smijeh mu je smjesta zamro na usnama. — Samo sam se pitao, znate, budući da je obično tu vidim.

— Mlada sestra joj danas ima prvu pričest — rekao je Jimmy. — Aha, Nadine. — Brendan je pogledao u Jimmyja, pretjerano raširenih očiju i pretjerano nasmiješen.

— Da, Nadine — rekao je Jimmy, radoznao što se Brendan tako brzo sjetio njezina imena.

— Pa, čestitajte joj u moje i Rayevo ime.

— Budem. Hvala, Brendane.

Brendan je spustio pogled na banak kraj kase, i nekoliko puta zaredom kimnuo glavom dok je Pete spremao čaj i čokoladicu u vrećicu. — E, pa, ljudi, bilo mi je drago. Idemo, Ray.

Ray nije gledao u brata dok mu se ovaj obraćao, ali je ipak pošao za njim, i Jimmy se ponovno sjetio nečega što su ljudi obično zaboravljali, kad se radilo o Rayu: on nije bio gluh, već samo nijem, i Jimmy je bio uvjeren da se malo tko u njihovoj četvrti, pa i šire, imao priliku susresti s takvim slučajem.

— Hej, Jimmy — rekao je Pete kad su braća otišla — mogu te nešto pitati?

— Reci.

— Zašto toliko mrziš tog klinca?

Jimmy je slegnuo ramenima. — Ne znam je li to mržnja. Jednostavno... Daj, čovječe, zar ti taj mali nijemi jebač ne izaziva jezu?

— Ah, on — rekao je Pete. — To da. Klinac je jebeni frik, stalno bulji u tebe kao da ti nešto vidi u očima, pa ti ih zato želi iskopati. Kužiš? Ali nisam govorio o njemu. Govorio sam o Brendanu. Mislim, dečko se čini dosta pristojan. Sramežljiv, ali na svom mjestu, kužiš? Jesi li primijetio kako koristi znakove kad razgovara s bratom, premda to nije potrebno? Kao da hoće pokazati klinцу da nije usamljen. To je lijepo od njega. Ali, čovječe, Jimmy, gledao si ga kao da ćeš mu svaki čas odrezati nos i zabit mu ga u usta.

— Ma ne.

— Aha.

— Stvarno?

— Časna riječ.

Jimmy se zagledao preko loto-mašine, kroz prašnjavo prozorsko staklo, u Buckingham Avenue što je ležala, siva i mokra, pod jutarnjim nebom. Osjećao je kako ga prokleti sramežljivi osmijeh Brendana Harrisa svrbi u žilama.

— Jimmy, samo sam se zezao. Nisam ništa loše mi...

— Evo Sala — rekao je Jimmy, očiju prikovanih uz prozor, glave okrenute od Petea, gledajući kako se starkelja vuče avenijom u njihovom pravcu. — Bilo je i vrijeme, jebemu mater.

Zato što je slomljen

Nedjelja je za Seana Devinea — njegov prvi dan ponovnog odlaska na posao, nakon tjedan dana suspenzije — počela kad ga je zujanje budilice otrglo, iščupalo iz sna, i već je u sljedećem hipu bolno shvatio, kao novorođenče kad isklizne iz trbuha, da se više nikad neće moći u nj vratiti. Nije se sjećao konkretnih događaja — tek nekolicine nepovezanih pojedinosti — a i činilo mu se da nije bilo neke logične priče u samom snu. Pa ipak, njegovo mu se grubo tkanje zarinulo poput zasjeka britve u potiljak, i zbog toga se vrpeljio čitavo jutro.

U snu se pojavljivala njegova žena Lauren, i još je uvijek osjećao miris njezine puti. Imala je zamršenu kosu boje mokra pijeska, tamniju i dulju nego u stvarnom životu, i nosila je moker bijeli kostim. Bila je sva preplanula, i za gole gležnjeve i ristove prilijepila su joj se zrnca pijeska. Mirisala je na more i sunce, sjela je Seanu u krilo i poljubila ga u nos, te ga stala škakljati po vratu dugačkim prstima. Nalazili su se na terasi vikendice uz more, i Sean je čuo pljuskanje valova, ali nije vidio vodu. Namjesto mora vidio je prazan televizijski ekran veličine nogometnog igrališta. Kad se zagledao u njegovo središte, Sean je raspoznao jedino vlastiti odraz, ne i Laurenin, kao da mu u krilu sjedi praznina.

Ali pod rukama je osjećao put, toplu put.

Sljedeće čega se sjećao bilo je kako stoji na krovu, a Laureninu put zamijenio je gladak metalni vjetrokaz. Zgrabio ga je, kadli se pod njim, u podnožju kuće, razjapila golema rupa, na čijem je dnu ležala nasukana naglavačke okrenuta jedrilica. Zatim je ležao gol na krevetu sa ženom koju nikad prije nije vidio, dodirujući je, osjećajući, po nekakvoj logici snova, da se Lauren nalazi negdje u kući, gledajući ih na videu, i tad se neki galeb sjurio kroz staklo prozora u sobu, a krhotine su se rasprsnule po krevetu poput kockica leda, i Sean je, odjeven od glave do pete, stajao nad njim. Galeb je dahtao. Galeb je rekao: “Boli me vrat”, i Sean se probudio čas prije nego mu je uspio odgovoriti: “To je zato što je slomljen.” Probudio se dok mu je san, u gustim potocima, istjecao iz lubanje na potiljku, osjećajući kako mu se njegove trice i kućine još lijepe za unutarnju stranu očnih kapaka i jezik. Oči je i dalje držao sklopljenima, budilica je zujala i zujala, a on se nadao kako to počinje novi san, kako još spava, kako zujanje čuje tek u mislima.

Naposljetku je otvorio oči. Osjećaj dodira čvrsta tijela one nepoznate žene i miris mora na Laureninoj puti bili su mu još uvijek pripijeni za moždano tkivo, i on je shvatio da to nije san, niti film, niti tužna, tužna pjesma.

Bile su to njegove plahte, spavaća soba i krevet. Bila je to prazna limenka piva na prozoru, i sunčane zrake u očima, i budilica što zuji — titititi titititi— na ormariću uz krevet. Bila je to slavina što kaplje, i koju vječito zaboravlja popraviti. Bio je to njegov život — samo njegov.

Ugasio je budilicu, ali nije odmah ustao iz kreveta. Nije još želio podići glavu, jer nije želio saznati je li mamuran. Ako je mamuran, prvi dan ponovnog odlaska na posao

— Kako je onda došlo do toga — rekao je Brendan — da si prohodala sa mnom?

Okrenula se u njegovu zagrljaju i tužno mu se osmjehnula. — Ne znaš?

Istini za volju, Brendan nije imao pojma. Katie je bila Sve, bila je Božica. A Brendan je bio, eto, samo Brendan.

— Ne, ne znam.

— Dobar si.

— Da?

Kimnula je glavom. — Vidim te s Rayem ili s tvojom majkom, čak s običnim ljudima na ulici, i jednostavno si tako dobar, Brendane.

— Ima puno dobrih ljudi.

Odmahnula je glavom. — Ima puno ljudi koji tu okej. Ali to nije isto.

Brendan je, zamislivši se, morao priznati da u cijelom svom životu još nije susreo čovjeka kojemu se ne bi svidio — ne u smislu nekakva natječaja za dečka godine, već u najobičnijem smislu “Taj mali Harris je dečko i pol”. Nikad nije imao neprijatelje, nije se potukao još od osnovne škole, i nije se mogao sjetiti kad mu se posljednji put netko obratio grubim tonom. Možda je to zaista bilo stoga što je dobar. I možda je to rijetkost, baš kako je Katie i rekla.

A možda on jednostavno nije bio tip osobe koja će nekoga razljutiti. Osim, naravno, Katiena oca. To je bio pravi fenomen. I nije bilo ni najmanje sumnje o čemu se radi: bila je to mržnja.

Prije samo pola sata, Brendan ju je osjetio u trgovini gospodina Marcusa — tihu, sklupčanu mržnju što je isijavala iz tog čovjeka poput virusne infekcije. Pred njom je klonuo. Zbog nje je zamučao. Za čitava puta kući nije mogao pogledati u Raya, toliko ga je ta mržnja obilježila — osjetio se neopranim, kose pune gnjida, zubi prekrivenih prljavštinom. A činjenica da je besmislena — Brendan nije ništa našao učinio gospodinu Marcusu, kvragu, pa jedva je i poznavao čovjeka — nije nimalo olakšavala stvar. Samo jedan pogled na Jimmyja Marcusa bio je Brendanu dovoljan da shvati kako se ovaj, da slučajno vidi Brendana kako gori u požaru, ne bi zaustavio ni da se popisa na njega.

Brendan nije mogao nazvati Katie na jedan od njezina dva broja, budući da je telefon na suprotnom kraju linije mogao imati uređaj za identifikaciju broja, te bi se netko mogao zapitati koga vruga onaj mrski Brendan Harris ima nazivati njihovu Kade. Već je tisuću puta podigao slušalicu da je nazove, ali bi se onda sjetio gospodina Marcusa, Bobbyja O'Donnella i onih psihopata, braće Savage, i od same pomisli da bi netko od njih mogao odgovoriti na telefon, slušalica bi mu iz znojne ruke skliznula natrag na ležaj.

Brendan nije znao koga se treba više bojati. Gospodin Marcus bio je sasvim običan tip, vlasnik trgovine delikatesama u koju je Brendan redovito dolazio već godinama, ali bilo je nečega u tom tipu, neovisno o njegovoj očitoj mržnji prema Brendanu, nečega što je uznemiravalo ljude, kao da je sposoban učiniti nešto — a Brendan nije točno znao što — zbog čega si pred njim automatski riše govorio, trudeći se da ga ne pogledaš u oči. Bobby O'Donnell je spadao u tipove za koje nitko ne zna čime zarađuju za život, ali bi svatko

prešao na drugu stranu ceste da se ne susretne s njim, a braća Savage — oni su se pak nalazili u sasvim drugoj galaksiji, u odnosu na većinu ljudi, po pitanju normalnog i prihvatljivog ponašanja. Braća Savage bili su najluđi, najbješnji, najzagriženiji i najopičeniji jebači koji su se ikad rodili u Ravnici: imali su pogled koji je prodirao kilometar daleko, i tako raspaljiv temperament da bi popis stvari na koje su mogli popizditi ispunio čitavu jednu bilježnicu veličine Starog zavjeta. Njihov otac—i sam opičeni bolesnik—zajedno s njihovom majkom sveticom štancao ih je jednog za drugim svakih jedanaest mjeseci, kao da od 0-24h vodi brzi pogon ratne industrije. Braća su odrastala, nagruvana jedno na drugo, šugava i gnjevna, na krevetu veličine japanskog radioprijemnika, uz željezničke instalacije što su se nekoć nadvijale nad Ravnicom i skrivale sunce, prije nego su ih srušili kad je Brendan bio dijete. Pod je u stanu bio oštro nagnut prema istoku, i vlakovi što su tutnjali pod braćinim prozorom dvadeset jedan sat na dan, svakog prokletog dana, tresući posranom trokatnicom takvom snagom da bi braća najčešće poispadala iz kreveta i ujutro se probudila nagomilana jedno na drugo, te bi dočekala jutro ljutita kao lučki štakori, mlateći se namrtvo da raščiste teren, kao za dobro jutro.

Dok su bili klinici, pred vanjskim svijetom nisu se uopće razlikovali jedno od drugoga. Bili su jednostavno Savageovi, kao leglo, kao čopor, kao skup udova, pazuha, koljena i čupave kosurine, koji su u pokretu izgledali obavijeni oblakom prašine kao tasmanijska neman. Samo bi vidio kako ti se oblak približuje, pa bi se odmaknuo u stranu, nadajući se da će naći drugu žrtvu koju će spičkati prije tebe, ili pak da će jednostavno prošišati, izgubljeni u opsesiji vlastitih prljavih psihoza.

Dovraga, dok nije počeo potajno hodati s Katie, Brendan nije ni znao koliko ih zapravo ima, a odrastao je u Ravnici. No, Katie mu ih je nabrojala: Nick je bio najstariji, i već ga šest godina nije bilo u četvrti, jer je služio desetogodišnju u Walpoleu; mlađi od njega bio je Val — prema Katienu mišljenju, duša od čovjeka; zatim su tu bili Chuck, Kevin, A1 (kojega su obično brkali s Valom), Gerard koji se upravo vratio iz Walpolea, i Scott, najmlađi brat, mamin ljubimac dok je još bila živa, koji je jedini među njima završio fakultet, i jedini nije stanovao s njima u kući, u stanovima na prvom i trećem katu koje su ostala braća konfiscirala nakon što su tako uspješno utjerala strah u kosti prethodnim stanarima da su ovi pobjegli u drugu saveznu državu.

— Znam da se o njima svašta priča — rekla je Katie Brendanu - ali stvarno su super dečki. Dobro, osim Scotta. Na njega se treba priviknuti.

Osim Scotta. Jedinog relativno normalnog.

Brendan je opet pogledao na sat, zatim na budilicu kraj kreveta. Pogledao je telefon.

Pogledao je krevet, na kojem je sinoć zaspao, zagledan u Katien vrat, brojeći svijetle dlačice što su tamo izrasle, ruke tako prebačene preko njezina bedra da mu je dlan počivao na njezinu toplom truhuu, a miris njezine kose, parfema i lagana znoja ispunjavao mu nosnice.

Opet je pogledao telefon.

Daj, nazovi više, kvragu. Nazovi više.

Njezin automobil pronašla su dva klinca. Nazvali su policiju, a mali koji je držao slušalicu zvučao je kao da mu je nešto presjeklo dah. Uspio je izustiti, kao da se zapleo u nešto čemu nije dorastao:

— Tu je neki auto, ima krvi u njemu, ovaj, vrata su otvorena, i, ovaj...

Operater ga je prekinuo i rekao: — Gdje se nalazi automobil?

— U Ravnici — rekao je klinac. — Kod Pen Parka. Ja i moj frend smo ga pronašli.

— U kojoj ulici?

— Sydney Street — bubnuo je klinac u slušalicu. — Unutra ima krvi, i vrata su otvorena.

— Reci mi ime, sinko.

— Pita me kak joj je ime — rekao je klinac svom prijatelju.

— Nazvao me “singo”.

— Singo? — rekao je operater. — Pitao sam te kako je tebi ime. Reci mi svoje ime.

— Čovječe, mi gibamo odavde, jebenti mater — rekao je klinac. — Sretno.

Klinac je poklopio slušalicu, i operater je na računalnom zaslonu vidio da je poziv stigao iz kabine na uglu Kilmera i Nauseta u Ravnici East Buckyja, oko pola kilometra daleko od ulaza u Penitentiary Park na Sydney Streetu. Prenio je obavijest centrali, i centrala je poslala patrolu na Sydney Street.

Patrola je nazvala centralu i zatražila pojačanje, uz dva-tri tehničara iz Službe za nadzor mjesta zločina i, ne bi bilo naodmet, par dečki iz Odjela za umorstva. Za svaki slučaj.

— Jeste li pronašli tijelo, Trideset tri? Slušam.

— Ovaj, nismo.

— Trideset tri, zašto zahtijevate intervenciju Odjela za umorstva ako nema tijela? Slušam.

— Znae kak' izgleda auto? Nekako imam osjećaj da ćemo prije ili kasnije naletjeti na njega.

Seanov prvi dan na poslu započeo je tako što se parkirao na Crescentu i pješice zaobišao plave pregrade na raskrižju sa Sydneyjem. Pregrade su nosile biljeg Policijske uprave Bostona, budući da su njezini djelatnici prvi stigli na mjesto zločina, ali Sean je, prema onome što je čuo na prijemniku dolazeći ovamo, zaključio da će slučaj morati rješavati Odjel za umorstva Teritorijalne policije - njegov tim.

Automobil je, barem je tako shvatio, pronađen na Sydney Streetu, koji spada u nadležnost gradskih vlasti, ali je zato krvni trag vodio u Penitentiary Park, koji je, kao dio prirodnog rezervata, potpadao pod nadležnost savezne države. Sean se spustio niz Crescent, hodajući uz rub parka, i prvo što je uočio bio je kombi Službe za nadzor mjesta zločina parkiran uz cestu.

Prišavši bliže, ugledao je svoga narednika Whiteyja Powersa kako stoji par koraka dalje od auta, čija su vrata vozača bila odškrinuta. Souza i Connolly, koje su tek prije tjedan dana prebacili u Umorstva, pretraživali su drač ispred ulaza u park s kavom u ruci, dok su dvojica patrolna kola, zajedno s kombijem Službe za nadzor mjesta zločina, bila parkirana duž pošljunčanog prilaza, a ekipa SNMZ-a pretraživala je automobil, strijeljajući pogledom Souzu i Connollyja koji su riskirali da zgaze mogući dokazni materijal, a nisu se niti potrudili staviti poklopac preko svojih plastičnih čaša s kavom.

— Hej, zločko. — Whitey Powers podigao je obrve u znak čuđenja.

— Zar su te već pozvali?

— Da — rekao je Sean. — Ali nemam partnera, naredniče. Adolph ima slobodno.

Whitey Powers kimnuo je glavom. — Najprije tebe udare po prstima, onda onaj niškoriš od Švabe uzme bolovanje. — Obavio je ruku oko Seana. — Bit ćeš uz mene, mali. Za vrijeme pokusnog roka.

Dakle, tako su to isplanirali. Whitey je trebao nadzirati Seana dok glavonje iz Odjela ne odluče odgovara li on njihovim uzvišenim kriterijima.

— A taman sam se ponadao da će biti miran vikend — rekao je Whitey, okrećući Seana prema automobilu s otvorenim vratima. — Moj Seane, čitav okrug se jučer činio miran ko krepana mačka. Samo jedan ubod nožem u Parker Hillu, još jedan u Bromley Heathu, i neki studentić kojega su namlatili bocom piva preko u Allstonu. Ništa ozbiljno, i sve u nadležnosti grada. Jebenti, ova žrtva iz Parker Hilla — tip je jednostavno sam prošetao do Hitne pri gradskoj bolnici s kuhinjskom nožinom koja mu je stršala iz ključne kosti, i pitao sestru na recepciji jel' možda imaju automat za koka-kolu negdje u blizini.

— I, je li mu rekla? — rekao je Sean.

Whitey se nasmiješio. Bio je to jedan od najperspektivnijih dečki u Odjelu za umorstva pri Teritorijalnoj policiji, oduvijek i zauvijek, pa se često imao priliku smiješiti. No, mora da je zaprimio poziv na putu za svoju smjenu, jer je na sebi imao majicu svoga sina, trenirku, bejzbol-kapu okrenutu naopako i fluorescentne plave natikače na bosim nogama, dok mu je zlatna značka visjela na najlonskoj vrpici preko majice.

— Lijepa majica — rekao je Sean, a Whitey je još jednom lijeno razvukao usne u osmijeh. Uto je neka ptica izletjela iz parka i stala kružiti nad njima, ispuštajući kreštave graktaje od kojih su Seana prošli srsi duž kičme.

— Čovječe, prije pola sata sam još sjedio na kauču.

— Gledao crtice?

Hrvanje. — Whitey je pokazao na drač i na park što se prostirao iza njega. — Mislim da ćemo je tamo negdje pronaći. Ali, znaš, tek što smo počeli pretraživati, Friel je predložio da klasificiramo slučaj kao "nestala osoba" dok ne pronađemo tijelo.

Ptica je opet preletjela iznad njihovih glava, ovaj put nešto niže, a oštar joj se graktaj ovaj put prilijepio za rub Seanova mozga i stao se zabadati u njega.

— Ali, u našoj je nadležnosti? — rekao je Sean.

Whitey je kimnuo glavom. — Osim ako žrtva nije istrčala iz parka, pa su je ukokali

negdje niz ulicu.

Sean je pogledao uvis. Ptica je imala veliku glavu i kratke noge, skupljene pod bijelim grudima sa sivim crtama u sredini. Sean nije mogao prepoznati kojoj vrsti pripada, ali ionako se nije mnogo kretao prirodom. — Sto je to?

— To je ceryle alcyon. Vrst vodomara — rekao je Whitey.

— Serete.

Podigao je ruku. — Kunem se Bogom, čovječe.

— Gledali ste Carstvo divljine kao klinac, ha?

Ptica je opet ispustila svoj težak graktaj, i Sean bi je najradije bio ustrijelio.

Whitey je rekao: — Želiš li baciti pogled na auto?

— Rekli ste da se radi o “njoj” — rekao je Sean, sagnuvši glavu ispod žute vrpce oko mjesta zločina i zaputivši se s Whiteyjem do automobila.

— Dečki iz SNMZ-a su pronašli vozačku dozvolu u pretincu. Auto pripada Katie Marcus.

— Jebemu — rekao je Sean.

— Poznaješ je?

— Možda je to kći jednog tipa kojega poznam.

— Blizak si s njim?

Sean je odmahnuo glavom. — Ne, samo si kimnemo glavom kad se sretnemo u kvartu.

— Sigurno? — Whitey je postavio pitanje kao da će ovog časa predati slučaj dalje.

— Da — rekao je Sean. — Sigurno do pakla.

Prišli su automobilu, i Whitey je pokazao na otvorena vrata vozača. Tehničarka iz SNMZ-a odmaknula se i protegnula, izvijajući leđa i podižući uvis prekrizene ruke. — Samo ništa ne dirajte, dečki. Kome pripada ovaj slučaj?

Whitey je rekao: — Meni, rekao bih. Park spada u nadležnost savezne države.

— Ali auto je na gradskom teritoriju.

Whitey je uperio prst u drač. — Krv je prsnula na državno zemljište.

— Ne znam — rekla je tehničarka, s uzdahom.

— Pomoćnik državnog odvjetnika je na putu ovamo — rekao je Whitey. — On će odlučiti. Dotad, ovo je u državnoj nadležnosti. Sean je pogledao u drač ispod parka. Ako pronađu tijelo, pomislio je, moraju ga pronaći ovdje. — Sto imamo?

Tehničarka je zijevnula. — Vrata su bila pritvorena kad smo pronašli auto. Ključevi su bili u bravi, svjetla su bila upaljena. Baterija je crknula deset sekundi nakon što smo stigli, kao da je bila navijena.

Sean je uočio mrlju od krvi nad zvučnikom na vratima vozača. Nešto crne, skorene krvi kapnulo je na sam zvučnik. Čučnuo je i okrenuo se, te ugledao još jednu crnu mrlju

navrh volana. Treća mrlja, dulja i šira od prethodnih, zalijepila se za rubove rupe od metka, koja je probila polivinil na vozačevu naslonu u visini ramena. Sean se ponovno okrenuo i zagledao preko vrata u drač s lijeve strane automobila, zatim je izduljio vrat kako bi pregledao vanjsku stranu vrata vozača, gdje je primijetio svježu ulupinu. Podigao je pogled prema Whiteyju, a ovaj je kimnuo glavom. — Kriminalac je vjerojatno stajao pred autom. Ta cura, Katie Marcus, ako je to bila ona za volanom, udari ga vratima. Jebać se odmakne i pogodi je, recimo, u rame, možda u biceps. Cura ipak pokuša pobjeći. — Pokazao je na mjesto gdje je drač bio svježe izgažen stopalima u trku. — Gazili su po draču u pravcu parka. Vjerojatno nije bila teško ranjena, jer je drač bio poprskan krvlju samo na nekoliko mjesta.

Sean je rekao: — Je li počelo pretraživanje parka?

— Dosad smo poslali dvije patrole.

Tehničarka iz SNMZ-a frknula je kroz nos. — Jesu li vam ti dečki pametniji od ove dvojice?

Sean i Whitey slijedili su njezin pogled i vidjeli da je Cpnolly slučajno ispustio kavu u drač, te je sad stajao nad njom i jebao mater čaši.

— Hej — rekao je Whitey — oni su novi, pa imajte razumijevanja.

— Moram još malo prašiti, dečki.

Sean se odmaknuo da žena može proći. — Jeste li pronašli još neke identifikacijske isprave osim vozačke dozvole?

— Da. Novčanik pod sjedalom, s osobnom iskaznicom na ime Katherine Marcus. Na naslonu suvozača visjela je naprtnjača. Billy upravo pregledava što je unutra.

Sean je preko haube pogledao u tipa na kojega je žena pokazala pokretom glave. Ovaj je klečao pred automobilom, s modrom naprtnjačom ispred sebe.

Whitey je rekao: — Sto je pisalo na osobnoj, koliko joj je godina?

— Devetnaest, narednice.

— Devetnaest — rekao je Whitey Seanu. — A ti joj poznaješ oca? Jebenti, čovječe, tipa očekuje takav udarac da jadnik vjerojatno nema pojma.

Sean je okrenuo glavu i zagledao se u samotnu pticu što se, kreštavo grakćući, vraćala prema kanalu, dok su oštre zrake sunca zasijecale oblake. Sean je osjetio kako mu se ptičje kreštanje zariva preko slušnog kanala u mozak, i načas ga je probolo sjećanje na divljačku samoću koju je ugledao u očima jedanaestogodišnjeg Jimmyja Marcusa kad su skoro ukrali onaj auto. Sean ju je sad opet osjećao, stojeći tako uz drač pod Penitentiary Parkom, kao da je dvadeset pet godina u međuvremenu prohujalo poput tv-reklame; osjećao je tu izubijanu, nabrijanu, molećivu samoću što je ležala u Jimmyju Marcusu kao srž izvađena iz umirućeg stabla. Da strese sa sebe to sjećanje, pomislio je na Lauren — onu Lauren duge, pješćane kose koja je bila opojnim začinom njegova jutrošnjeg sna, i mirisala na more. Pomislio je na tu Lauren i poželio da se jednostavno uspne natrag u tunel tog sna, navuče ga sebi preko glave i nestane u njemu.

U krvi

Nadine Marcus, mlada kći Jimmyja i Annabeth, primila je blaženi sakrament svete pričesti prvi put u nedjelju ujutro, u crkvi sv. Cecilije u Ravnici East Buckyja. Ruku sklopljenih od početka dlana do vršaka prstiju, u bijeloj haljini s bijelim velom, u kojoj je izgledala poput male nevjeste ili anđela, zaputila se niz lađu u procesiji s četrdesetoro druge djece, i dok su se ostali spoticali i gurkali, ona kao da je klizila.

Tako se barem činilo Jimmyju, i dok je bio spreman priznati da je, okej, pristran prema vlastitoj djeci, bio je također uvjeren da je u pravu. Druga djeca tih su dana govorila i vrištala kad god im je palo na pamet, prostačila pred roditeljima, zahtijevala sad ovo sad ono, ne pokazujući ni najmanje poštovanja prema odraslima, i u očima im se zrcalio onaj lagano omamljeni, grozničavi pogled ovisnika koji previše vremena provode pred televizijom ili računalom — ili oboje. Podsjećali su Jimmyja na srebrne loptice flipera, koje su se načas činile tromima, da bi u idućem času jurile na sve strane, bučno odzvanjajući i odbijajući se o sve oko sebe. Sve što bi zatražili obično bi i dobili. U protivnom, zatražili bi glasnije. Ako je odgovor ponovno bio nesigurno “ne”, počeli bi vrištati. Naposljetku bi roditelji — pičke sve do jednoga, što se Jimmyja tiče — obično popustili.

Jimmy i Annabeth svoje su curice pazili i mazili. Silno su se trudili da one budu sretno i vesele, da se osjećaju voljenima. Ali postojala je tanka crta koja je to dijelila od preseravanja s roditeljima, i Jimmy im je jasno dao do znanja gdje se ta crta nalazi.

Kao ova dvojica malih seronja, koji su upravo prolazili kraj Jimmyjeve klupe u procesiji — dva dječaka, koji su se nagurali i glasno smijali, ne obazirući se na časne sestre koje su šušale “psssst”, izvodeći kerefeke pred okupljenima, a neki su im se odrasli čak i smješkali. Isuse. Kad je Jimmy bio mali, roditelji bi izašli iz mnoštva, šćepali tu dvojicu za kosu i povukli ih uvis, dali im dvije po guzici, i još im šapnuli kako ih kod kuće očekuje dodatak.

Jimmy, koji je mrzio svog staroga, bio je svjestan da i tradicija zna biti puna sranja, ali jebemu, morala je postojati neka zlatna sredina, a većina ljudi kao da to uopće nije vidjela. Morao je postojati neki teren u sredini između dviju krajnosti, gdje je klinac znao da ga roditelji vole, ali da im ne može zapovijedati, da pravila postoje iz nekog razloga, da “ne” znači “ne” i točka, i da to što si sladak ne znači i da si kul.

Naravno, mogao si im to sve utuviti, odgojiti dobro dijete, pa da te opet udare na muke. Kao Katie, danas. Ne samo da se uopće nije pojavila na poslu, već će po svoj prilici i propustiti prvu pričest svoje mlade polusestre. Sto joj je, kvragu, bilo na pameti?

Vjerojatno ništa, u čemu i jest problem.

Okrenuvši se kako bi vidio Nadine gdje se približuje sredinom lade, Jimmy je bio tako ponosan da je ljutnja na Katie (i, priznat će to, tračak zabrinutosti) malo popustila, premda

je znao da će ga opet obuzeti. Prva pričest bio je važan događaj u životu katoličkog djeteta — dan kad se zrihta, kad mu se svi dive i tetoše ga, kad ga vode u ChuckE. Cheese poslije svečanosti — a Jimmy je vjerovao kako valja obilježiti važne događaje u životu njegove djece, kako ih treba učiniti radosnima i nezaboravnima. Zato ga je toliko razljutilo što se Katie nije pojavila. U redu, devetnaest joj je godina, pa se svijet njezinih mladih polusestara vjerojatno ne može mjeriti sa svijetom komada, markica i povlačenja po kafićima u kojima su fleksibilni prema maloljetnicima. Jimmy je to shvaćao, te se stoga obično sklanjao Katie s puta, ali da preskoči tako važan događaj, pogotovo nakon svega što je Jimmy učinio, dok je Katie bila mlađa, da obilježi događaje u njezinu životu, bilo je ipak malo previše. Osjetio je kako ljutnja ponovno raste u njemu, i znao kako će, čim je vidi, njih dvoje opet imati jednu od svojih “diskusija”, kako ih je nazivala Annabeth, a koje su počesto imali u posljednjih nekoliko godina.

Ma, jebeš to.

Jer, Nadine je sad prilazila, već je bila gotovo u istoj ravni s Jimmyjevom klupom. Annabeth je zahtijevala od Nadine da joj obeća kako neće pogledati u oca dok bude prolazila kraj njega i tako upropastiti svu ozbiljnost sakramenta neozbiljnim, smušenim ponašanjem, ali Nadine je ipak kriomice priškiljila — bio je to neprimjetan pogled, tek toliko da Jimmy zna kako je ona spremna izložiti se gnjevu svoje majke da pokaže ocu koliko ga voli. Nije se šepurila pred svojim djedom Theom, niti pred šestoricom ujaka što su ispunili klupu ispred Jimmyja, i Jimmy je to poštivao; kretala se uz sam rub crte, ali je nije prekoračila. Lijevo oko prikralo joj se k uglu, Jimmy je to primijetio kroz veo, te joj je potajno mahnuo s tri prsta u razini kopče na pojasu, dok joj je ustima rekao veliko, bezglasno “hej”.

Nadinin osmijeh buknuo je bjelji od vela, haljine i cipela, i Jimmy je osjetio kako mu vije kroz srce, oči i koljena. Žene njegova života—Annabeth, Katie, Nadine i njezina sestra Sara — imale su takvu moć nad njim, bio je dovoljan jedan njihov mig; paralizirale bi mu koljena jednim osmijehom, učinile ga slabim i ranjivim. Nadine je spustila pogled i zgrčila svoje maleno lice da prikrije osmijeh, ali Annabeth ga je svejedno spazila. Zabila je lakat između Jimmyjevih rebara i lijeva bedra. On se okrenuo prema njoj, osjećajući kako crveni do ušiju, i rekao: — Sto?

Annabeth mu je dobacila pogled koji je značio: gotov si, kad se vratimo kući. Potom se zagledala ispred sebe, stisnutih usana, čiji su uglovi tek neprimjetno podrhtavali. Jimmy je znao da samo treba reći “Pa nema frke” onim svojim glasom nedužna dečkića, i Annabeth bi se predala i protiv svoje volje, jer je u crkvi bilo nečeg što te jednostavno tjeralo na smijeh, a to je oduvijek bio jedan od Jimmyjevih velikih talenata: znao je nasmijati dame u svakoj prilici. No, neko vrijeme nakon toga nije pogledavao prema Annabeth; samo je pratio misu, zatim sakramente, kad je svako dijete moralo uzeti hostiju u sklopljene ruke po prvi put. Zamotao je knjižicu s programom, i ova je već bila vlažna od topline njegova dlana dok je njome bubnjao po svom bedru, gledajući kako Nadine podiže hostiju s dlana i polaže je na jezik, zatim se križa, pognute glave, a Annabeth je prislonila glavu k njemu i šapnula mu u uho: — Naše dijete. Bože, Jimmy, naše dijete.

Jimmyju je obujmio rukom, povukao je k sebi, žaleći što nije moguće zalediti neke trenutke u životu kao fotke, i ostati na njima, liekako viseći u zraku, dok opet ne budeš spreman vratiti se u stvarnost, koliko god ti sati ili dana za to trebalo. Okrenuo je glavu

prema Annabeth i poljubio je u obraz, a ona je još više približila glavu k njemu, i oboje su stajali tako, očiju prikovanih uz svoju kćer - svoju curicu, svog anđela što klizi niz lađu.

Tip s mačem samuraja stajao je na rubu parka, leđima okrenut Pen Channelu, jedne noge uzdignute s tla dok se polako okretao na drugoj, držeći mač pod čudnim kutom za svojim tjemenom. Sean, Whitey, Souza i Connolly prišli su mu polako, gledajući se pogledom koji je govorio: “Koji je ovo kurac?” Frajer se i dalje polako okretao, ne obazirući se na četiri čovjeka koja su mu prilazila preko travnjaka u nepravilnoj crti. Podigao je mač iznad glave, te ga počeo spuštati na grudi. Bili su udaljeni od njega kojih pet metara, frajer se bio okrenuo za 180 stupnjeva, te im je sad bio okrenut leđima, i Sean je vidio kako Connolly stavlja ruku na svoje desno bedro, otkapča kopču futrole i hvata se drška svoga Glocka.

Prije nego ovo prijede u nešto luđe i netko ostane ležati, ili pak frajer počne raditi harakiri po svima njima, Sean je pročistio grlo i rekao: — Oprostite, gospodine. Gospodine? Oprostite.

Frajer je lagano trgnuo glavu kao da je čuo Seana, ali nastavio se svjesno okretati, ovaj put u njihovu pravcu.

Gospodine, molimo vas da spustite oružje na travnjak. Frajer je spustio nogu na tlo i okrenuo se ravno prema njima, šireći oči i trepćući pred svakim od njih — jedan, dva, tri, četiri pištolja — te je ispružio mač, no Sean nije bio siguran je li ga uperio u njih ili im ga je pokušavao predati.

Connolly je rekao: — Koji kurac... jeste li gluhi? Na zemlju.

Sean je rekao: — Pssst — i zastao, udaljen tri metra od frajera, misleći na kapljice krvi koje su pronašli duž staze za jogging nekih šezdesetak metara prije, znajući sva četvorica što te kapljice znače, da bi sad ugledali ovog Brucea Leeja kako vitla mačem dugačkim poput manjeg zrakoplova. Tek, Bruce Lee je bio Azijat, dok je ovaj frajer definitivno bio bijelac, običan dečko, oko dvadeset pet godina, kovrčave crne kose, izbrijanih obraza, u bijeloj majici uvučenoj u sivu trenirku. .

Sad se zaledio, i Sean je bio poprilično siguran da ga to strah nagoni da podiže mač prema njima. Vjerojatno mu je mozak u ovom času paraliziran, nesposoban da upravlja tijelom.

— Gospodine — rekao je Sean, dovoljno oštro da frajer svrne pogled k njemu. — Učinite mi uslugu, hoćete li? Spustite mač na zemlju. Samo otvorite šaku i pustite ga da padne.

— Koji ste vi tipovi, jebemu?

— Mi smo policija. — Whitey Powers pokazao je značku. — Vidite? Zato me radije poslušajte, gospodine, i spustite taj mač.

— Ovaj, naravno — rekao je frajer, i mač mu je tek tako ispao iz prstiju i muklo udario u travu.

Sean je, sa svoje lijeve strane, osjetio kako se Connolly pomaknuo, spreman da

zaskoči frajera, pa je ispružio raku, gledajući tipa ravno u oči, i rekao: — Kako se zoveš?

— Ha? Kent.

— Kako si, Kente? Ja sam Devine iz Teritorijalne policije. Htio bi da se samo par koraka odmakneš od oružja.

— Oružja?

— Od mača, Kente. Samo se par koraka odmakni. Kako ti je prezime, Kente?

— Brewer — rekao je, te je ustuknuo, ruku podignutih u zrak, ispruženih dlanova, kao da će oni svakog časa isukati svoje Glockove i obasuti ga paljbom.

Sean se nasmiješio i mahnuo glavom-Whiteyju. — Hej, Kente, što si to ovdje izvodio? Meni je izgledalo kao kakav balet. — Slegnuo je ramenima. — Doduše, s mačem, ali opet...

Kent je gledao kako se Whitey sagiba nad mačem i oprezno ga hvata za balčak uz pomoć rupčića.

— Kendo.

— Što kažeš, Kente?

— Kendo — rekao je Kent. — To je borilačka vještina. Idem na tečaj utorkom i četvrtkom, a ujutro vježbam. Samo sam vježbao. To je sve.

Connolly je uzdahnuo.

Souza je pogledao u Connollyja. — Zajebavaš me, zar ne?

Whitey je ispružio oštricu mača prema Seanu, da ovaj pogleda. Bilo je nauljeno, blistavo i tako čisto, kao da je upravo izašlo ispod nakovnja.

— Gledaj ovo. — Whitey je prešao oštricom preko otvorena dlana.

— Žlice kod mene kući su oštrije od ovoga.

— Nisam ga nikad brusio — rekao je Kent.

Sean je opet osjetio kako mu ona ptica kriči u glavi. — Ovaj, Kente, koliko si dugo već ovdje?

Kent je pogledao prema parkiralištu iza njih, kojih stotinjak metara udaljenom. — Oko petnaest minuta, maksimum. U čemu je problem? — Glas mu je sad postajao sve samouvjereniji, pomalo uvrijeđen. — Zar je protuzakonito vježbati kendo u javnom parku, pozornice?

— Razmišljamo o tome — rekao je Whitey. — I ja sam narednik, Kente.

— Možeš li dokazati gdje si bio kasno sinoć i jutros rano? — upitao je Sean.

Kent je sad opet izgledao nervozno, naprežući mozak i zadržavajući dah. Načas je sklopio oči, zatim izdahnuo. — Da, da. Bio sam... bio sam sinoć na tulumu s frendovima. Otišao sam kući s curom. Pošli smo spavati oko tri sata. Jutros sam s njom popio kavu, i zatim došao ovamo.

Sean se uštipnuo za vršak nosa i kimnuo glavom. — Morat ćemo zaplijeniti mač,

Kente, i bili bismo zahvalni kad bi svratio kod nas u baraku da odgovoriš na par pitanja. Otpratit će te jedan od naših teritorij alaca.

— Kakvu baraku?

— Policijsku postaju — rekao je Sean. — Samo je mi tako zovemo.

— Zašto?

— Kente, možeš li jednostavno poći s jednim od naših teritorij alaca?

— Ovaj, nema frke.

Sean je pogledao Whiteyja, a ovaj se nacerio. Znali su da je Kent odveć preplašen da bi lagao, i znali su da će se mač vratiti čist s forenzičke analize, ali morali su odigrati predstavu do kraja i sastaviti izvješće, kako bi papirologija na njihovim radnim stolovima naposljetku sličila na svečanu paradu.

— Moram dobiti crni pojas — rekao je Kent. Okrenuli su se i zagledali u njega. — Ha?

— U subotu — rekao je Kent, a lice mu je zasjalo pod kapljicama znoja. — Trebalo mi je tri godine, ali, ovaj, zato sam jutros došao ovamo, da provjerim jesam li u savršenoj kondiciji.

— A-ha — rekao je Sean.

— Hej, Kente — rekao je Whitey, a Kent mu se nasmiješio. — Bez uvrede, ali što misliš, kome se jebe za to?

Kad se Nadine s ostalim klincima sjatila kroz stražnji izlaz iz crkve, Jimmy je već bio manje nabrijan na Katie, a više zabrinut za nju. Koliko god tulumarila kasno navečer i povlačila se okolo s dečkima koje on i ne poznaje, Katie nije bila osoba koja bi iznevjerila svoje polusestre. Ove su je obožavale, a ona ih je zauzvrat pazila i mazila - vodila ih u kino, na rolanje, na sladoled. U posljednje vrijeme ih je zagrijavala za mimohod sljedeće nedjelje, ponašajući se kao da je Dan grada Buckinghama nacionalno priznati blagdan, zajedno s Danom sv. Patrika i Božićem. U srijedu uvečer vratila se ranije i potjerala obje curice na gornji kat da izaberu što će odjenuti, te sve skupa pretvorila u malu predstavu — sjela je na krevet, dok su curice šetale između sobe i hodnika, pokazujući se u svojim haljinama, pitajući je što misli o njihovoj frizuri, pogledu, načinu hodanja. Naravno, soba dviju djevojčica pretvorila se u ciklon odbačene odjeće, no Jimmyju nije bilo krivo; Katie je pomagala djevojčicama da obilježe još jedan važan događaj, i to koristeći se trikovima kojima ju je naučio Jimmy, s pomoću kojih su se i najnevažnije stvari činile velikima i jedinstvenima.

Zašto se onda nije pojavila na Nadininoj prvoj pričesti?

Možda je naletjela na nekog komada mitskih proporcija. Možda je zaista sreća novog tipa koji izgleda kao filmska zvijezda i ima šarma na bacanje. Možda je jednostavno zaboravila.

Jimmy je napustio klupu i zaputio se niz lađu s Annabeth i Sarom, dok mu je Annabeth stiskala ruku, shvaćajući i predobro što znači njegova zgrčena čeljust, njegov

odsutan pogled.

— Sigurna sam da je sve u redu. Bit će vjerojatno mamurna, ali joj se ništa nije dogodilo.

Jimmy se osmjehnuo i kimnuo glavom, te uzvratio stisak. Annabeth je, sa svojom nadnaravnom sposobnošću da pogađa njegova raspoloženja, svojim pravovremenim stiskom ruke, svojom nježnom praktičnošću, bila Jimmyjev temelj u životu. Bila mu je supruga, majka, najbolja prijateljica, sestra, ljubavnica i svećenik. Bez nje, Jimmy je u to bio sasvim siguran, završio bi opet u Deer Islandu ili, još gore od toga, u nekom od zatvora za izdržavanje maksimalnih kazni, poput Norfolka ili Cedar Junctiona, gdje bi mu zubi istrulili na robiji.

Kad je upoznao Annabeth, godinu dana nakon što je pušten iz zatvora, s još dvije godine uvjetne, njegov odnos s Katie bio se upravo počeo učvršćivati, i to sve više. Ona kao da se bila navikla na njegovu neprestanu prisutnost i skrb — strogu, ali i utješnu — a Jimmy se navikao na neprestani umor: radio je deset sati na dan, trčkarao preko cijelog grada da pokupi Katie ili je ostavi kod svoje majke, odveze u školu, u produženi boravak. Bio je umoran i bilo ga je strah: to su bile dvije konstante njegova tadašnjeg života, i on je očekivao da će tako zauvijek i ostati. Budio bi se u strahu, bojeći se da se Katie nije u snu krivo okrenula i ugušila, bojeći se da će gospodarstvo i dalje teći nizbrdo sve dok on ne ostane bez posla, bojeći se da Katie ne padne sa sprava u školskom dvorištu za vrijeme odmora, bojeći se da će joj trebati nešto što joj on ne može pružiti, bojeći se da će mu život i dalje izgledati kao sad — kao neprestano žderanje od straha, ljubavi i iscrpljenosti, i to unedogled.

Jimmyja je ta iscrpljenost pratila i u crkvu, onog dana kad se jedan od Annabethine braće, Val Savage, ženio Teresom Hickey. I nevjesta i mladoženja bili su ružni, ljutiti i niska rasta. Jimmy je pomislio kako će njih dvoje, prije nego izroditi djecu, okotiti leglo - čopor neraspoznatljivih bjesomučnika psećih njuški, koji će poskakivati gore-dolje po Buckingham Avenueu idućih nekoliko godina i paliti sve pred sobom. Val je radio u Jimmyjevoj ekipi, davno, dok je Jimmy još imao ekipu, i bio je zahvalan Jimmyju što je ovaj preuzeo na sebe tešku dvogodišnju kaznu s trogodišnjom suspenzijom u ime čitave ekipe, premda su svi znali da ih je jednostavno mogao cinkati, i pustili bi ga na miru. Val, sitna tijela i još sitnijeg mozga, bio bi vjerojatno obožavao Jimmyja kao božanstvo, da se ovaj nije oženio Portorikankom, koja usto i nije bila iz njihova kvarta.

Kad je Marita umrla, susjedi su šaptali: “Tako je trebalo biti, ne? Tako je to kad čovjek pliva protiv struje. Ali ona Katie, sigurno će biti komad i pol; polutani su uvijek takvi.”

Kad se Jimmy vratio iz Deer Islanda, ponude su počele pljuštati. Jimmy je bio profesionalac, jedan od najboljih provalnika koji se ikad rodio u četvrti, koja se inače dičila čitavom plejadom slavni provalnika. Čak i kad je Jimmy rekao: Ne, hvala, sad ću se uozbiljiti, znate, zbog djeteta, ljudi su samo kimali glavom i smiješili se, znajući da će se vratiti na staro čim zagusti, a on bude morao birati između troškova oko automobila i božičnog poklona za Katie.

No, to se nije dogodilo. Jimmy Marcus — genij za provalu, frajer koji je imao vlastitu ekipu prije nego je uopće navršio zakonski propisanu dob za kupovinu alkoholnih pića, čovjek koji je stajao iza pljačke u Keldar Technicsu i hrpe drugih sranja — ostao je tako

čist da su ljudi na kraju pomislili da ih zafrkava. Kvragu, čak se šuškalu da Jimmy pokušava dogovoriti sa starim Alom DeMarcom kupovinu njegova dućana delikatesama: trgovina je i dalje trebala glasiti na njegovo ime, dok je on sam trebao poći u mirovinu s dijelom love koju je Jimmy navodno stavio na stranu nakon poslića u Keldaru. Da Jimmy obuče pregaču i bude vlasnik trgovine — malo sutra, rekli su.

Na proslavi svadbe Vala i Terese, u dvorani Knights of Columbus na Dunboyu, Jimmy je zamolio Annabeth za ples, i rulji je odmah sve bilo jasno — dosta ih je bilo vidjeti kako se izvijaju u ritmu glazbe, kako zabacuju glavu i gledaju se ravno u oči, smiono kao bikovi, kako je on lagano miluje dlanom po križima, a ona mu se posve prepušta. Poznavali su se još kao klinici, rekao je netko, on je bio par godina stariji od nje. Možda im je bilo suđeno, samo je ona Portorikanka trebala najprije reći dovidenja, ali dobri Bog se za to već pobrinuo.

Plesali su na pjesmu Rickieja Lee Jonesa, i nekoliko stihova te pjesme urezalo se Jimmyju u pamćenje, a da nikad nije shvatio zašto: “Hej, zbogom, prijatelji/Prijatelji moji/Vi Sinatre tužna pogleda... “. Bezglasno je izgovarao te riječi usnama dok se njihao s Annabeth, osjećajući se po prvi put nakon toliko godina slobodan, nesputan, izgovarao je riječi pratećeg zbora zajedno s Rickyjevim žalobnim, maglovitim glasom: “Zbogom, usamljena ulico... “. smiješeci se Annabethinim kristalno zelenim očima, i ona se nasmiješila njemu, tako meko, gotovo kriomice, da mu je slomila srce, i bilo im je kao da im ovo nije prvi ples, već tko zna koji po redu.

Otišli su posljednji. Sjedili su vani, na prostranom trijemu pred ulazom, ispijajući light piva, pušeci cigarete, kimajući glavom ostalim gostima u znak pozdrava dok su ovi odlazili po auta. Ostali su vani sve dok ljetna noć nije zahladnjela; Jimmy joj je prebacio svoj kaput preko ramena, te joj je pričao o zatvoru, o Katie, o tome kako je Marita sanjala narančaste zastore; ona mu je, pak, pričala o tome kako je bilo odrastati kao jedino žensko u obitelji Savage, okružena braćom manijacima, o tome kako je jedne zime plesala u New Yorku ali je potom shvatila da nije dovoljno nadarena, o svojoj medicinskoj školi.

Kad ih je osoblje iz Knights ofColumbusa potjeralo s trijema, odšetali su do tuluma koji je uslijedio nakon svadbene svečanosti, i stigli taman na vrijeme da prisustvuju prvom bračnom natjecanju u vrištanju između Vala i Terese. Otišli su, nakon što su se opskrbili pakiranjem od šest piva iz Valova hladnjaka, i zaputili se prema mračnom otvorenom kinu Hurley’s, gdje su sjeli uz kanal i slušali monotoni mrmor valova. Kino već godinama nije radilo, pa su zdepasti žuti bageri i kamioni za odvoz iz Uprave za parkove i zabavišta i Uprave za prijevoz, koji su svakog dana pristizali na zemljište, pretvorili čitav teren oko Penitentiary Channela u erupciju blata i raskomadana betona. Pričalo se da će zemljište pretvoriti u park, ali zasad je tu stajalo tek iznakaženo kino na otvorenom, s platnom koje se još uvijek bijelilo u tami, iza brda smeđeg blata i s crnosivim naslagama istrgnuta asfalta.

— Kažu da ti je to u krvi — rekla je Annabeth.

— Što?

— Krađa, zločin. — Slegnula je ramenima. — Kužiš. Jimmy joj se nasmiješio preko svoje boce piva, te ispio gutljaj.

— Je li? — rekla je.

— Možda. — Sad je on slegnuo ramenima. — Puno je toga u mojoj krvi. Ne znači da će nužno isplivati na površinu.

— Ne osuđujem te. Vjeruj mi. — Lice joj je bilo nepronichno, glas također, i Jimmy se pitao što ona zapravo želi čuti od njega. Da je još uvijek u điru? Da više nije u điru? Da će se ona obogatiti uz njega? Da više nikad neće počinuti zločin?

Annabeth je izdaleka imala mirno, gotovo zaboravljivo lice, ali zato bi te izbliza na njemu dočekalo toliko mnogo stvari koje nisi mogao razumjeti, kao kakav predosjećaj da joj je um neprestano u pokretu, nikad u mirovanju.

— Mislim, ples ti je u krvi, zar ne?

— Nemam pojma. Valjda.

— Ali sad, kad su ti rekli da više ne možeš plesati, prestao si, zar ne? Možda boli, ali suočio si se s tim?

— Okej...

— Okej — rekao je, te izvukao cigaretu iz kutije što je ležala na kamenoj klupi između njih dvoje. — Da, bio sam dosta dobar u svom poslu. Ali su me ćopili, žena mi je umrla, i to je sjebalo život moje kćeri. — Zapalio je cigaretu i povukao dugačak dim, kao da se trudi izraziti misao točno onako kako ju je više od stotinu puta izrazio u svojim mislima. — Neću dopustiti da život moje kćeri opet bude sjeban, Annabeth. Kužiš? Ona ne bi mogla izdržati još dvije moje godine u gajbi. Majka mi nije zdrava. Da umre dok sam ja iza rešetaka, oduzeli bi mi kćer, stavili je na državnu skrb, u nekakav Deer Island za bebe. To ne dolazi u obzir. U tome je stvar. U krvi, izvan krvi — što već, odlučio sam ostati čist.

Jimmy je pratio njezin pogled dok mu je promatrala lice. Bilo mu je jasno da ona traga za propustima u njegovu obrazloženju, za znakovima preseravanja, i nadao se da će mu govor uspjeti nekako poteći. Dovoljno je dugo radio na tome, pripremajući se za ovakav trenutak. Bez sumnje, rekao joj je gotovo svu istinu. Ispustio je samo jednu stvar, za koju se zakleo da je nikad neće povjeriti drugoj osobi, ma tko ona bila. Tako je sad gledao Annabeth u oči, čekajući da ona donese odluku, i trudeći se da zaboravi slike one noći na rijeci Mystic — tip je klečao, slina mu se cijedila niz bradu dok je kričao, preklinjao — slike koje su mu se probijale kroz mozak kao ulošci svrdla.

Annabeth je izvadila cigaretu. Zapalio joj je, a ona je rekla: — Jednom sam se palila u tebe kao blesava. Znaš to?

Jimmy nije pomaknuo glavu ni pogled, ali olakšanje koje je osjetio preplavilo ga je kao zračni udar — uspio joj je prodati poluistinu. Ako upali ovo s Annabeth, više nikad neće morati prodavati poluistine.

— Bez zajebancije? Ti u mene?

Kimnula je glavom. — Kad si znao doći kod nas kući s Valom, znaš? Bože, Jimmy, bilo mi je nekih četrnaest, petnaest. Koža bi mi se naježila kad bih ti samo čula glas u kuhinji.

— Kvrugu. — Dotakao joj je ruku. — Nije se naježila.

— Naježila se, naježila, Jimmy. Itekako.

I Jimmy je ponovno osjetio daleko zapljuskivanje Mystica, čuo gaje kako nestaje u prljavim dubinama Penitentiary Channela gdje zamire, otječući u daljinu kamo i pripada.

Dok se Sean vratio na stazu za jogging, žena iz Službe za nadzor mjesta zločina već je bila tamo. Whitey Powers javio je preko radija svim jedinicama na mjestu zločina da pakupe i zadrže sve skitnice na koje naiđu u parku, te je čučnuo kraj Seana i žene iz SNMZ-a.

— Krv ide u onom pravcu — rekla je žena, pokazujući prstom prema šumi. Staza za jogging prelazila je preko drvenog mostića i zatim skretala k gusto pošumljenom dijelu parka, zaobilazeći platno starog kina na otvorenom u dnu. — Ima još krvi s ove strane. — Uperila je kemijsku olovku u tom pravcu i, kad su se okrenuli i zagledali preko ramena, Sean i Whitey ugledali su kapljice krvi na travnjaku, s druge strane staze za jogging, kraj drvenog mostića, gdje je lišće visoka javora zaštitilo krv od noćasnje kiše. — Mislim da je otrčala prema onom kanalu.

Whiteyjev se radio oglasio, te ga je prinio ustima. — Powers.

— Naredniče, trebamo vas kod vrta.

— Stižem.

Sean je gledao kako se Whitey udaljuje stazom za jogging u pravcu vrtne zadruge iza zavoja, dok mu skut sinove majice za hokej leprša oko pasa.

Sean se uspravio na noge i zagledao u park, postajući svjestan njegove veličine — svakog grma, svake uzbrdice, čitave te vode. Svrnuo je pogled na drvene mostić, koji je ležao iznad uskog kanala, u kojemu je voda bila dvostruko tamnija i onečišćena od one u Penitentiary Channelu. Na njoj se skorio stalan mastan sloj, i ljeti je vrvjela od komaraca. Sean je uočio crvenu mrlju među stabalcima duž kanala što su se već polako zelenjela, te je krenuo prema njoj, a žena iz SNMZ-a, koja ju je također uočila, odmah mu je bila za petama.

— Kako se zovete? — rekao je Sean.

— Karen — rekla je. — Karen Hughes.

Sean joj je pružio ruku, pa su se oboje usredotočili na crvenu mrlju i prešli preko staze za jogging. Nisu ni čuli kako ih Whitey Powers zove, sve dok im gotovo nije bio za vratom, sav zadihan od trčanja.

— Pronašli smo cipelu — rekao je Whitey.

— Gdje?

Whitey je pokazao prstom niz stazu za jogging, s onu stranu zavoja oko vrtne zadruge..— U vrtu. Ženska cipela. Broj 37.

— Nemojte je dirati — rekla je Karen Hughes.

— Stvarno? — rekao je Whitey, a ona ga je prostrijelila pogledom. Krasio ju je jedan od onih ledenih pogleda od kojih ti se nešto skvrči u trbuhu. — Oprostite, htio sam reći: stvarno, kolegice!

Sean se opet okrenuo k stablima, i shvatio da crvena mrlja zapravo nije mrlja. Bio je to

trokut rasparane tkanine, koji je visio s grančice u visini ramena. Njih troje stajalo je pred tim prizorom sve dok se Karen Hughes nije odmaknula i snimila nekoliko fotografija iz različitih kutova, te uzela kopati po svojoj torbi.

Sean je bio siguran da je to najlon, vjerojatno s jakne, i da je premazan krvlju.

Karen je, s pomoću pincete, skinula tkaninu s grane, zureći u nju neko vrijeme prije nego ju je ubacila u plastičnu vrećicu.

Sean se sagnuo, nakrivio glavu i zagledao se u kanal. Zatim je pogledao na drugu obalu i ugledao nešto slično otisku pete u mekom tlu.

Gurnuo je Whiteyja laktom i pokazivao mu prstom sve dok ovaj nije ugledao trag. Karen Hughes također je pogledala u tom smjeru, i smjesta snimila nekoliko fotki svojim radnim Nikonom. Zatim se uspravila, prešla preko mostića, spustila niz obalu i snimila još nekoliko fotografija.

Whitey je čučnuo i zagledao se ispod mosta. — Može biti da se htjela ovdje sakriti. Kad se pojavio napadač, skočila je na drugu stranu i potrčala dalje.

Sean je rekao: — Zašto je trčala sve dublje u park? Hoću reći, naredniče, ovdje je bila leđima okrenuta vodi. Zašto jednostavno nije otrčala natrag do ulaza?

— Možda je bila dezorijentirana. Bio je mrak, pogodio ju je metak. Whitey je slegnuo ramenima i preko radija pozvao centralu.

— Ovdje narednik Powers. Naišli smo na mogući slučaj umorstva. Trebat ćemo sve raspoložive policajce za temeljitu pretragu Pen Parka. Pogledajte možete li nam brže-bolje nabaviti i par ronilaca.

— Ronilaca?

— Potvrđeno. Trebamo istražitelja-poručnika Friela i, što je brže moguće, nekoga iz terenske ekipe iz Državnog odvjetništva.

— Istražitelj-poručnik upravo stiže. Ured državnog odvjetnika je primio obavijest. Slušam!

— Potvrđeno. Gotovo!

Sean je podigao pogled iznad otiska pete i uočio slijeva nekoliko ogrebotina, kao da je žrtva zabijala prste u zemlju dok se pokušavala popeti iz kanala do drveća. — Da pokušamo pogoditi koji se kurac ovdje dogodio sinoć, naredniče?

— Neću ni pokušati — rekao je Whitey.

Stojeći na vrhu stepenica pred crkvom, Jimmy je razabirao Penitentiary Channel u daljini. Izgledao je kao grimizna traka bez odsjaja, s onu stranu nadvožnjaka autoceste, i park koji je graničio s njim predstavljao je jedino zelenilo s ovu stranu kanala. Jimmy je pogledao u bijeli okvir filmskog platna koji se pomaljao iznad nadvožnjaka, smješten posred parka. Još je uvijek bilo na svom mjestu, dugo nakon što je država ugrabila zemljište za neki sitniš na aukciji kad je palo u stečaj, i predala ga Upravi za parkove i zabavišta. Uprava je čitavo iduće desetljeće uljepšavala teren, trgajući stupove sa

zvučnicima, poravnavajući i pošumlj avaj ući zemljište, uređujući trim-staze duž vode, podigla je ograđenu vrtnu zadrugu, i čak izgradila spremište za čamce s pristaništem za veslače, koji, međutim, nisu mogli daleko dospjeti, budući da su se s obiju strana u blizini nalazile lučke ustave. No, platno je ostalo, i naposljetku stršalo na kraju slijepe ulice koja je nastala kad su tamo zasadili niz već izraslih stabala, dopremljenih iz sjeverne Kalifornije. Ljeti, lokalna je kazališna družina izvodila Shakespearea pred platnom, projicirajući na nj srednjovjekovne kulise i čitavo vrijeme poskakujući pozornicom uz riječi poput “kanda”, “djeva” i slična sranja. Jimmy je pretprošlo ljeto poveo na predstavu Annabeth i cure, no Annabeth je, kao i Nadine i Sara, zadrijemala već pri kraju prvog čina. Katie je, međutim, ostala budna, nagnuta nad pokrivačem, s laktom na koljenu, brade naslonjene na ruku, te je Jimmy bio prisiljen pratiti predstavu.

Te su večeri izvodili Ukročenu goropadnicu, i Jimmy većinu toga nije razumio — radilo se uglavnom o nekakvom frajeru koji maltretira zaručnicu kako bi je doveo u red i učinio od nje prihvatljivu sluškinju. Jimmy nije shvaćao u čemu je umjetnička vrijednost te predstave, ali je zaključio da se mnogo toga gubilo u prijevodu. Katie je, međutim, upijala događanja na pozornici. Cesto se smijala, još češće tonula u tišinu i zanos, i kasnije je rekla Jimmyju da je bilo “čarobno”.

Jimmy nije imao pojma koji kurac to treba značiti, pa ni sama Katie to nije mogla objasniti. Samo je rekla da se osjetila “uzdignutom”, i sljedećih šest mjeseci stalno je pričala kako će se, kad završi fakultet, preseliti u Italiju.

Na stepenicama ispred crkve, zagledan u rub Ravnice East Buckyja, Jimmy je pomislio: U Italiju. Možeš mislit.

— Tata! Tata! — Nadine se otrgla od skupine prijatelja i potrčala prema Jimmyju kad je ovaj sišao do prve stepenice, te mu se punom snagom zabila u noge, govoreći i dalje: — Tata! Tata!

Jimmy ju je podigao k sebi. Zapljusnuo ga je jak miris štirka s njezine haljine. Poljubio ju je u obraz. — Zlato moje.

Istim pokretom kojim je njezina majka razmicala kosu s očiju, Nadine je, s pomoću dva prsta, podignula veo s lica. — Ova haljina me svrbi.

— Svrbi i mene — rekao je Jimmy — a uopće je ne nosim.

— Baš bi bio smiješan u haljini, tata.

— Ne da se zrihtam kao ti.

Nadine je zakolotala očima, zatim mu ogrebla podbradak uškrobljenim rubom vela. — Je li te škaklje?

Jimmy je pogledao preko njezine glave u Annabeth i Saru i osjetio kako mu te tri žene preplavljaju grudi, ispunjavaju ga, i u isti ga mah pretvaraju u prah i pepeo.

Mogao mu je netko ispucati čitav šaržer u leđa, ovog časa, i on se ne bi bunio. Bilo bi sasvim u redu. Bio je sretan. Bio je najsretniji na svijetu.

Skoro. Preletio je pogledom preko svjetine, tražeći Katie, nadajući se da je dospjela u posljednji čas. Umjesto toga, ugledao je kako policijska patrolna kola izlijeću iza ugla

Buckingham Avenue, ulijeću u lijevi trak Roseclaira, škripajući stražnjim kotačem o središnji trak, dok meketava zvonjava i oštro skvičanje njihove sirene siječe jutarnji zrak. Jimmy je gledao kako vozač dodaje gas i čuo kako moćni motor ubrzava dok se patrolna kola obaraju niz Roseclair prema Pen Channelu. Drugo vozilo, crno, bez oznaka, naišlo je za nekoliko sekundi s ugašenom sirenom, ali nije bilo nikakve sumnje — vozač je uletio u Roseclair zavojem od čitavih devedeset stupnjeva, brzinom od 60 km/h, uz bučno rzanje motora. A kad je spustio Nadine natrag na tlo, Jimmy je odjednom osjetio u krvi zlokobnu izvjesnost, predosjećaj da stvari polako dolaze na svoje mjesto. Gledao je kako ona dva policijska automobila prolijeću ispod nadvožnjaka i skreću udesno na prilaz Pen Parku, i osjetio je kako mu Katie struji krvlju zajedno s bukom motora, škripanjem guma, kapilarima i stanicama.

Katie, zamalo je naglas izgovorio. Isuse Bože. Katie.

Stari MacDonald

Celeste se u nedjelju ujutro probudila misleći na cijevi — na čitavu mrežu cijevi, kojom su premrežene kuće i restorani, velika kina i robne kuće, koja prozirnije od vrha do dna poslovne zgrade od četrdeset katova poput divovskog kostura, zaranjajući u još velebniju mrežu vodovoda i kanalizacije što se širi ispod gradova i mjesta, povezujući ljude više životnije od jezika, s jedinom svrhom da ispere stvari koje smo potrošili i izbacili iz svojih tijela, svojih života, svojih tanjura i hladnjaka.

Kamo to sve odlazi?

Vjerojatno se to već i prije pitala, onako bez veze, kao što se pitaš kako je moguće da zrakoplov doista leti a da ne mora mahati krilima; sad je, međutim, doista željela znati. Uspravila se u praznom krevetu, puna tjeskobe i znatiželje, i začula kako Dave s Michaelom igra mali bejzbol iza kuće, tri kata niže. Kamo?

Sve je to moralo negdje završiti. Sva ta ispiranja, sapun za ruke, šampon, deterdžent, toaletni papir i povraćanje iz zahoda u kafiću, sve mrlje od kave, krvi i znoja, prljavština s nogavica i unutrašnje strane ovratnika, hladno povrće koje oribaš s tanjura i koje se slijeva niz odvod, cigarete, mokraća i čvrste, čekinjave dlake s nogu, obraza, medunožja i brade, sve to susretalo se, svake noći, sa stotinama tisuća sličnih ili istovjetnih predmeta—barem joj se tako činilo — i slijevalo dalje niz vlažne, mračne hodnike prepune gamadi, u goleme katakombe gdje se miješalo s vodenim tijekom koji je otjecao... kamo?

Više ne ispuštaju otpad u more, zar ne? To je nemoguće. Sjećala se da je nešto čula o obradi septičkih voda i kompresiji otpadnih materijala, ali nije bila sigurna da to nije gledala u nekom filmu, a filmovi su uglavnom puni sranja. A ako ne u more, kamo onda?

Ako ipak bacaju u more, zašto? Zar ne bi trebao postojati neki bolji način? Tad joj je misli ponovno obuzeo taj splet cijevi, sav taj otpad, i našla se zatečenom.

Začula je prazan, plastični zvuk udarca palice za mali bejzbol o lopticu. Čula je Davea kako viče: “Hej!”, Michaela kako vrišti i lavež psa, a zvuk je bio isto tako rezak kao pri udarcu palice o lopticu. Celeste se izvalila na leđa, i tek joj je u tom času sinulo da je gola i da je već deset sati. Ni jedno ni drugo nije joj se često događalo — ako ikad — otkako je Michael prohodao, te je osjetila kako joj grudi zapljuskuju valići grižnje savjesti, koji su joj međutim zamrli u trbušnoj šupljini čim se sjetila kako je ljubila meso oko Daveova svježeg ožiljka u kuhinji u četiri ujutro, na koljenima, osjećajući pod jezikom okus straha i adrenalina u njegovim porama, a njezina briga zbog side i hepatitisa bila je prevladana iznenadnom potrebom da ga okusi, da se priljubi uz njega što je bliže moguće. Šlafrok joj je spuznuo s ramena dok mu je jezikom palucala po koži, klečeći pred njim u kratkoj majici i crnim gaćicama, osjećajući kako se noć provlači ispod ulaznih vrata i ledi joj gležnjeve i koljena. Strah je Daveovu mesu podario napola gorak, napola slatkast okus, i ona ga je lizala od ožiljka do vrata, stišćući ga za medunožje, osjećajući kako mu se ukrućuje, osluškujući njegovo sve više isprekidano disanje. Htjela je da to traje što je dulje

moguće — taj okus njega, moć koju je najednom posjedovala u svom tijelu, te je ustala i nadvila se nad njim. Ispreplela je svoj jezik s njegovim, ukočila prste u njegovoj kosi, i zamislila da siše iz njega bol onog susreta na parkiralištu, upijajući ga u sebe. Držala je njegovu ruku u svojoj, pritiskala mu kožu svojom vlastitom, dok joj on nije otrgnuo majicu i obujmio ustima njezinu dojku, te se stala njihati o njegovo međunožje, čuvši ga gdje stenje. Htjela je da Dave shvati da su njih dvoje upravo to: ovo pritiskanje mesa uz meso, ovo ispreplitanje tijela, mirisa, potrebe i ljubavi, da, ljubavi, jer ga je ona voljela dublje nego ikad prije, sad kad je znala da ga je zamalo izgubila. Njegovi zubi štípali su joj dojku, nanoseći joj bol, sišući je prejako, a ona ju je gurnula još više u njegova usta i voljela tu bol. Ne bi joj smetalo da je prokrvarila, jer sad ju je sisao, trebao ju, i vršci njegovih prstiju zabijali su joj se u leđa, oslobađajući njegov strah i prelijevajući ga u nju. A ona će prihvatiti sav njegov strah i ispljunuti ga za nj, te će se oboje osjetiti jačima nego ikad dosad.

Bila je uvjerenjena u to.

Dok je hodala s Daveom, njihov seksualni život bio je obilježen sirovom odsutnošću bilo kakvih granica; vratila bi se u stan koji je dijelila s Rosemary prekrivena ožiljcima, ugrizima i ogrebotinama na leđima, oribana do kostiju nekom vrsti požudne iznemoglosti, kakvu — tako joj se činilo — mora osjećati ovisnik između dva šuta. Od Michaelova rođenja — zapravo, od časa kad se Rosemary doselila k njima nakon što je preboljela rak, prvi po redu — Celeste i Dave uplovili su u onu vrstu predvidljive bračne rutine s kojom se non-stop sprdaju humoristične serije; obično su bili odveć umorni, ili im je nedostajala potrebna osama, kako bi učinili više od par površnih minuta predigre, malo oralnoga, prije nego bi se posvetili glavnome, koje je, iz godine u godinu, sve manje nalikovalo nečemu “glavnom”, a sve više popunjavanju slobodnog vremena između dnevnika i Jay Leno talk showa.

Ali sinoć — sinoćnja je strast bez sumnje bila događaj godine, ostavivši je, pa i sad dok leži u krevetu, izranjenu do srži.

Tek kad je opet začula Daveov glas kako vani govori Michaelu da se usredotoči, kvragu, usredotoči, sjetila se što ju je sve vrijeme mučilo - prije cijevi, prije sjećanja na ludi seks u kuhinji, možda čak i prije nego što se jutros uvukla u krevet: Dave joj je lagao.

Shvatila je to još u kupaonici, kad se vratio kući, ali bila je odlučila da će prijeći preko toga. Zatim, kad je ležala na linoleumu, pa je podigla leđa i guzicu s tla kako bi ušao u nju, ponovno joj je to sinulo. Gledala ga je u oči, pomalo zacakljene, dok joj ga je uvlačio i smještao joj listove oko svojih bedara, i kad se počeo zabijati u nju, njoj je bivalo sve bjelodanije da njegova priča nije imala smisla.

Kao prvo, tko je mogao reći: “Novčanik ili život, pederu. Ne mičem se bez jednog ili drugog! Pa to je smiješno. Tako se govori u filmovima, to joj je sinulo još u kupaonici. Čak da je pljačkaš prethodno pripremio tu rečenicu, nema šanse da bi to rekao kad je zagustilo. Nema šanse. Celeste su jednom opljačkali u bostonskom gradskom parku, moglo joj je biti osamnaest godina. Pljačkaš, svijetlosmeđi crnac plosnatih, tankih zapešća i plutaj ućih smeđih očiju, zaskočio ju je u osami hladnog sumraka i položio joj skakavac na bedro, pogledavši je svojim zimskim očima prije nego što je prošaptao: “Daj ovamo.”

Oko njih je bilo samo drveće koje je prosinac razgolitio, a najbliža osoba bila je

poslovni čovjek, koji je žurio kući po Beaconu s druge strane ograde od ljevana željeza, dvadesetak metara dalje. Pljačkaš joj je jače pritisnuo nož uz traperice, nije ju probo, ali je htio da osjeti pritisak, a dah mu je mirisao na trulež i čokoladu. Predala mu je novčanik, trudeći se da ne gleda u te plutajuće smeđe oči i iracionalni osjećaj kako on skriva i drugo oružje osim noža, a on je ubacio novčanik u džep kaputa i rekao: “Budi sretna da mi se žuri”, i zaputio se polako prema Park Streetu, bez žurbe, bez straha. Mnoge su joj žene ispričale sličnu priču. Muškarce su, bar u ovom gradu, rijetko pljačkali, osim ako to baš nisu tražili, dok su žene stalno napadali. Uvijek je bila prisutna prijetnja silovanjem, bilo da je to napadač dao do znanja, bilo da je žena sama naslutila, i u svim pričama koje je čula još nikad nije sreala pljačkaša mudrijaša. Za to jednostavno nisu imali vremena. Morali su biti sažeti do krajnje mjere, obaviti posao dok žena ne počne vriskati.

Zatim, tu je bilo pitanje šake u glavu, koju je pljačkaš navodno odvalio dok je drugom rukom držao nož. Daj, molim te. Ako pretpostavimo da je dešnjak, onda je nož držao u desnoj ruci; zar bi opalio čovjeku šaku u glavu lijevom rukom?

Da, vjerovala je da se Dave našao u tako užasnoj situaciji da je bio prisiljen podleći reakciji “ubij ili budi ubijen”. Da, bila je uvjerena da on nije tip čovjeka koji će to namjerno tražiti. Pa ipak... Pa ipak, u njegovoj je priči bilo rupa, propusta. Bilo je to kao da pokušaš obrazložiti zašto imaš trag ruža za usne na unutarnjoj strani košulje: možda si mi stvarno ostao vjeran, ali zato ti obrazloženje, koliko god smiješno, mora biti stopostotno uvjerljivo.

Zamislila je kako im dvojica istražitelja u kuhinji postavljaju pitanja, i bila je sigurna da bi se Dave slomio. Njegova verzija priče raspala bi se pod njihovim bezličnim očima i ponovljenim pitanjima. Kao kad ga je ona ispitivala o njegovu djetinjstvu. Čula je priče o tome, naravno; Ravnica i nije bila drugo do gradić u sklopu velegrada, i ljudi su šuškali. Jednom je tako upitala Davea je li mu se nešto užasno dogodilo kad je bio dijete, nešto što ne bi nikad povjerio drugoj osobi, dajući mu do znanja da to može podijeliti s njom, svojom ženom, koja je u to vrijeme bila noseća s njegovim djetetom.

Pogledao ju je zbunjeno. — Misliš, ono?

— Koje?

— Kad sam se igrao s Jimmyjem i onim klinkem, Seanom Devineom. Ma, znaš ga. Ošišala si ga jednom ili dvaput.

Celeste ga se sjećala. Radio je u policiji, ali ne gradskoj. Bio je visok, kovrčave kose i jantarna glasa kojim te obavijao. Krasila ga je ista prirodna samouvjerenost kao i Jimmyja, kakva obično krasí vrlo privlačne muškarce, i one koji rijetko kad sumnjaju u sebe.

Nije joj nikako polazilo za rukom da zamisli Davea u njihovu društvu, čak ni kao dječake.

— Okej — rekla je.

— Prišao nam je taj autom, ja sam ušao unutra, i ubrzo nakon toga sam pobjegao.

— Pobjegao.

Kimnuo je glavom. — To ti je otprilike to, zlato.

— Ali, Dave...

Podigao je prst k usnama. —To bi bilo sve, kužiš? Smiješio joj se, ali Celeste je vidjela — što li je to bilo? — kao kakvu blagu unezvijerenost u njegovim očima.

— Mislim, ono, sjećam se da smo šutirali loptu i igrali se lovice — rekao je Dave — i išli u “Luju i Duju”, trudeći se da ostanemo budni na nastavi. Sjećam se nekih rođendanskih proslava i takvih pizdarija. Ali to ti je, sve u svemu, bilo dosta dosadno vrijeme. Dok, u srednjoj...

Pustila mu je na volju, kao i svaki put kad joj je lagao o tome zašto je izgubio posao u American Messenger Serviceu (Dave je tvrdio kako se radilo o još jednom rezanju proračuna, ali bilo je drugih frajera iz njihova kvarta, koji su baš u to vrijeme dobivali radna mjesta na sve strane, i uskakali na njih direktno s ulice), kao i kad joj je rekao da mu je majka umrla od srčanog udara, dok je čitav kvart brujao kako se Dave u četvrtom srednje vratio kući i našao je kako sjedi uz pećnicu, iza zatvorenih vrata u kuhinji, s ručnicima pod vratima, uz otvoren plin. Zaključila je da Dave osjeća potrebu za svojim lažima, potrebu da iznova ispiše svoju vlastitu životnu priču, oblikujući je tako da ova postane podnošljivom, kao nešto što se može staviti na stranu, spremiti na neku stalažu daleko od sebe. A ako ga je to činilo boljim nego što jest — vjernim, iako katkad dalekim, mužem i brižnim ocem — tko je imao pravo baciti prvi kamen?

Ali ova laž, Celeste je to znala dok je navlačila traperice i Daveovu majicu, mogla ga je pokopati. Zapravo, mogla ih je oboje pokopati, sad kad se Celeste pridružila uroti za ometanje zakona time što je oprala odjeću. Ako Dave nije želio biti iskren prema njoj, nije mu mogla pomoći. A kad stigne policija (a hoće, jer ovo nije televizija - kad se radi o kriminalu, i najgluplja pijandura od istražitelja sigurno je pametnija od njih dvoje), skrhat će Daveovu priču kao jaje o rub tave.

Davea je ubijala desna ruka. Zglobovi prstiju tako su mu otekli da su sad bili dvostruko deblji od normalnoga, a imao je utisak da će mu koščice blizu zapešća svakog časa probiti kožu. Mogao si je, naravno, oprostiti što je Michaelu dobacivao naporne loptice, ali to nije htio. Ako klinac ne može udariti felš-lopticu i lopticu s vrška prstiju u malom bejzbolu, kako će onda jednom uhvatiti pravu bejzbol-lopticu koja dolijeće dvostrukom brzinom i udariti je deset puta težom palicom.

Sin mu je bio premalen za svojih sedam godina, i odveć, odveć lakovjieran s obzirom na to u kakvom svijetu živi. Vidjelo se to u otvorenosti njegova lica, u tračku nade što mu je isijavala iz plavih očiju. Dave je upravo to i volio kod svoga sina, kao što je to i mrzio. Nije bio siguran ima li dovoljno snage da mu to iščupa, ali znao je da to mora učiniti prije ili kasnije, jer će inače svijet to učiniti umjesto njega. Ta nježna, krhka crta u njegovu sinu bila je prokletstvo Boyleovih, isto ono zbog čega su za Davea, s njegovih trideset pet godina, uvijek iznova mislili da je student, i tražili od njega osobnu iskaznicu kod kupovine alkoholnih pića izvan kvarta. Kosa mu se nije prorijedila otkad je bio Michaelove dobi; na njegovu licu nije bilo niti jedne bore; plave oči, kao i Michaelove, bile su mu živahne i pune nevinosti.

Dave je promatrao kako Michael daje sve od sebe, baš kako ga je on i naučio, kako popravlja kapu i podiže palicu visoko iznad ramena. Malo je iskrivio koljena, savijajući ih

— bila je to navika koju se Dave trudio iskorijeniti, ali se ova vraćala kao kakav tik — i Dave je bacio lopticu velikom brzinom, nadajući se da će iskoristiti njegove slabosti, kamuflirajući potez s vrška prstiju time što je ispustio lopticu prije negoli je sasvim ispružio ruku, dok mu je sredina dlana vrištala uslijed stiska.

Međutim, Michael bi prestao savijati koljena čim bi Dave započeo svoju hitru kretnju, i dok je loptica šišala zrakom i padala preko četvrte baze, Michael bi se naglo sagnuo i zamahnuo palicom kao da igra golf. Dave bi ugledao blijesak osmijeha punog nadanja na Michaelovu licu, pomiješan s tračkom zaprepaštenja nad vlastitom vještinom, i zamalo bi bacio lopticu; no, umjesto toga ispustio bi je na tlo, osjećajući kako mu se cijeli svijet ruši u grudima kad je osmijeh, nestao sa sinova lica.

— Hej, hej, frajeru — rekao je Dave, kako bi mu sin bio ponosan uslijed dobrog zamaha — bio je to super zamah.

Michael se još uvijek durio. — Zašto si je onda oborio?

Dave je podigao lopticu s travnjaka. — Nemam pojma. Valjda zato što sam puno viši od klinaca u juniorskoj ligi.

Michaelov osmijeh probijao se sve više kroz namrgođeno lice. — Stvarno?

— Da te nešto pitam. Znaš li nekog klinca iz drugog razreda koji postiže 5-10?

— Ne.

— A ja sam to iskoristio.

— Aha.

Da. Nastoj pogoditi prvu bazu, svih mojih 5-10. Michael se sad već smijao. Bio je to Celestein smijeh, sličan žuborenju. — Okej...

— Ali savijao si koljena.

— Znam, znam.

— Kompa, kad jednom zauzmeš položaj i namjestiš se, nema više mrdanja.

— Ali Nomar...

— Znam sve o Nomaru. I o Dereku Jeteru. Okej, to su tvoji junaci. Ali kad zarađuješ deset milijuna po tekmi, možeš šalabajzati. A dotad?

Michael je slegnuo ramenima i udario nogom u travu.

— A dotad, Mike?

Michael je uzdahno. — Dotad se moram usredotočiti na temelje. Dave se nasmiješio i bacio lopticu u zrak, uhvativši je a da nije ni gledao kako pada. — Svejedno, zamah ti je bio baš okej.

— Stvarno?

— Čovječe, bio biš je šutnuo sve do Rta. Do Rta!

— Do Rta — rekao je Michael, i iznova zažuborio majčinim smijehom.

— Tko ide do Rta?

Okrenuli su se i ugledali Celeste kako stoji na stražnjem trijemu, kose svezane na zatiljku, bosa, u Daveovoj majici prebačenoj preko izbljedjelih traperica.

— Bok, mama.

— Bok, srce. Ideš do Rta s tatom?

Michael je pogledao u Davea. Sad je to bila njihova interna šala, i on se smijuljio. — Ne, mama.

— Dave?

— Govorili smo o loptici koju je šutnuo, zlato. Loptica bi mogla odletjeti do Rta.

— Ah, loptica.

— Ubio sam je u pojam, mama. Ali tata ju je oborio jer je previsok. Dave je osjećao kako ga ona gleda, premda su joj oči bile okrenute prema Michaelu. Gledala ga je i čekala, želeći mu postaviti pitanje. Sjetio se njezina hrapava glasa blizu svog uha, sinoć, kad se podigla s poda u kuhinji, zgrabila ga za vrat, privukla mu uho k svojim usnama i rekla: “Ja sam ti, sada. Tisi ja.”

Dave nije imao pojma o čemu ona priča, ali svidjelo mu se kako je to zazvučalo, a hrapavost njezinih glasnih žica samo je ubrzala orgazam.

No, sad mu se činilo kako je to bio tek još jedan Celestein pokušaj da mu se ušulja u glavu i kopa po mislima, i to ga je ljutilo. Jer, kad god su zavirili unutra, nije im se svidjelo, i pobjegli bi od njega.

— Što je, zlato?

— Oh, ništa. — Obgrlila se rukama, premda je jutro bilo sve toplije.

— Hej, Mike, jesi li doručkovao?

— Ne još.

Celeste se namrštila na Davea, kao da je počinio zločin stoljeća time što je pustio Michaela da šutne par loptica prije nego dobije povišeni šećer od onih zagasitocrvenih mueslija koje je obično jeo.

— Napunila sam ti tanjur i stavila mlijeko na stol.

— Supač. Umirem od gladi. — Michael je bacio palicu, i Dave je osjetio kao neku izdaju u načinu na koji je odbacio palicu i potrčao prema stepenicama. Umireš od gladi? Zar sam ti vezao usta izolir-bandom, pa mi to nisi mogao reći? Jebenti.

Michael je potrčao uz majku, te se ustrčao maksimalnom brzinom stepenicama do trećeg kata, kao da će stepenice nestati ako ne stigne na vrh dovoljno brzo.

— Preskačeš doručak, Dave?

— Spavaš do podne, Celeste?

— Sad je deset i petnaest — rekla je Celeste, i Dave je osjećao kako se dobra volja, koju su za sinoćnjeg ludovanja po kuhinji napumpali natrag u svoj brak, pretvara u dim i odlijeće u neka druga dvorišta.

Prisilio se da se nasmiješi. Ako ti smiješak izgleda dovoljno iskreno, malo će tko odoljeti. — Onda, zlato? U čemu je stvar?

Celeste je sišla u dvorište, bose noge bile su joj svijetlosmeđe u travi. — Što se dogodilo s nožem?

— Molim?

— S nožem, Dave — prošaptala je, zagledajući se preko ramena prema prozoru McAllisterove spavaće sobe. — Gdje je završio pljačkašev nož?

Dave je bacio lopticu u zrak i uhvatio je iza leđa. — Nema ga.

— Nema ga? — Napućila je usne i zagledala se u travu. — Mislim, Dave, posrani smo.

— Kako posrani, zlato?

— Nema ga u smislu da je nestao?

— Nestao.

— Siguran si?

Dave je bio siguran. Osmjehnuo se i pogledao je u oči. — Sto posto.

— Ali tvoja krv je na njemu. Tvoj DNK, Dave. Je li nestao tako da ga nikad neće pronaći?

Dave nije očekivao takvo pitanje, pa se samo zagledao u ženu, čekajući da ova promijeni temu.

— Jesi li jutros pogledao u novine?

— Naravno — rekao je.

— Jesi li nešto vidio?

— O čemu?

Celeste je prosiktala: — O čemu!

— Pa... aha, to. Ne. — Dave je odmahnuo glavom. — Ne, nije bilo ničega. Ni spomena o tome. Pa, sjeti se, zlato, bilo je kasno.

— Bilo je kasno, ha? Pliz. A gradske novosti? One uvijek posljednje idu u tisak, jer svi čekaju izvješće iz policije.

— Ti, kao, radiš u novinama?

— Dave, ovo nije vic.

— Zlato, znam da nije. Samo kažem da u jutarnjim novinama nema ništa. To je sve. Zašto? Nemam pojma. Gledat ćemo podnevne vijesti, možda nešto kažu.

Celeste je opet spustila pogled na travu, te kimnula sebi u bradu nekoliko puta. — Hoće li reći, Dave? Dave je ustuknuo.

— Mislim, kako su nekog crnca pronašli premlaćenog skoro nasmrt na parkiralištu kod... gdje je ono bilo?

— Kod, ovaj... Posljednje kapljice.

— Dakle, kod-ovaj-Posljednje-kapljice.

— Da, Celeste.

— Oh, pa dobro, Dave — rekla je. — Bez daljnega.

Tad ga je ostavila. Okrenula mu je leđa, popela se stepenicama na trijem, ušla, i Dave je čuo meki zvuk njezinih bosih nogu dok se penjala stepeništem.

To je sve što su znali. Ostaviti te. Možda ne uvijek fizički. Ali emocionalno, psihički? Nikad nisu bili tu kad si ih trebao. Isto je bilo i s njegovom majkom. Onog jutra kad ga je policija vratila kući, majka mu je skuhala doručak, okrenuta leđima, pjevušeći “Stari MacDonald”, gledajući svako toliko preko ramena na njega, uz nervozni smiješak, kao da je on podstanar u kojega nije sasvim sigurna.

Stavila mu je na stol tanjur s gnjecavim jajima, pocrnjelom slaninom i slabo pečenim, mekanim tostom, pitajući ga želi li soka od naranče.

— Mama — rekao je — tko su bili oni ljudi? Zašto su me... ?

— Davey — rekla je — hoćeš li soka od naranče? Nisam čula.

— Hoću. Slušaj, mama. Ne znam zašto su me odve...

— Izvoli. — Stavila je sok ispred njega. — Pojedi doručak, pa ću ti onda... — Mahnula je rukom po zraku, nije imala pojma koji kurac će “onda” napraviti. — Onda ću ti... oprati robu. Okej? A onda, Davey, otići ćemo u kino. Sto misliš?

Dave je pogledao majku, tražeći na njezinu licu izraz koji će mu reći da treba samo otvoriti usta i sve joj ispričati — ispričati joj o onom automobilu, o kući u šumi, o mirisu losiona za brijanje koji je koristio onaj krupni tip. Umjesto toga, ugledao je ozareno i nepronichno lice, pogled koji je sretao u njezinim očima kad se spremala izaći petkom uvečer, trudeći se da pronađe nešto prikladno što će obući, očajnički se nadajući da će se nešto promijeniti.

Dave je pognuo glavu i počeo jesti. Čuo je majku kako izlazi iz kuhinje, pjevušeći “StariMacDonald čitavom hodniku.

Stojeći sad u dvorištu, oteklih zglobova na prstima, još ju je uvijek čuo. Stari MacDonald imao je farmu. Na njegovoj je farmi sve bilo supač-dupač. Oralo se, sadilo, želo, uzgajalo, i sve je bilo tako sjajno da se možeš posrati. Svi su se slagali, čak i kokoši i krave, nije bilo potrebe o bilo čemu razgovarati, jer se ništa loše nije nikad ni dogodilo, i nitko nije imao nikakvih tajni, jer tajne imaju samo zli ljudi — ljudi koji ne pojedu doručak do kraja, koji ulaze u automobile što mirišu na jabuke, koji odu s čudnim muškarcima i nema ih četiri dana, a kad se napokon vrate kući, shvate da nikoga od njihovih poznatih više nema: zamijenili su ih dvojnici nasmiješenih lica, koji će za tebe sve učiniti, samo te neće saslušati. Sve, samo ne to.

Ljudi-žabe u Penitentiaryju

Prvo što je Jimmy ugledao kad je, s Roseclair Streeta, prišao ulazu u Penitentiary Park, bio je policijski kombi parkiran dolje na Sydney Streetu. Stražnja vrata bila su otvorena, dva drota pokušavala su izaći na kraj sa šest njemačkih ovčara, držeći ih na dugačkim kožnim uzicama. Iz crkve se pješice zaputio Roseclairom, trudeći se da ne ubrzava korak, te se približio skupini znatiželjnika što se okupila oko nadvožnjaka nad Sydneyjem. Stajali su na početku uspona, gdje se Roseclair počinje penjati ispod autoceste, da bi iz Buckinghama prešao preko Pen Channela u Shawmut i na drugoj obali promijenio ime, postavši Valenz Boulevard.

Tamo gdje se okupilo mnoštvo, moglo se popeti navrh potpornog betonskog zida, visokog četiri i pol metra, koji je stajao na kraju Sydneyja, pretvarajući ga tako u slijepu ulicu. Otud se vidjela posljednja ulica Ravnice East Buckyja, koja se protezala na liniji sjever-jug. Koljena bi naslonio na hrđavu ogradu, koja je prestajala nekoliko metara dalje s istočne strane, da bi je zamijenio grimizni vapnenac. Kao klinci, znali su katkad ovamo dovoditi cure, pa bi sjedili u mraku, dodavajući si litru Millera i gledajući slike kako trepere bijelim platnom otvorenog kina Hurley's. Ponekad bi im se pridružio i Dave Boyle, ne zato što im je bio drag, već zato što je Dave bio prava filmska enciklopedija, i s vremena na vrijeme, ako su bili zabetonirani, tražili bi da im Dave naizust govori rečenice iz filma dok su oni promatrali bezglasna događanja na platnu. Dave bi se katkad tako uživio da je čak prilagođavao glas pojedinim likovima. Zatim je Dave iznenada počeo dobro igrati bejzbol, prešao u "Don Bosco", gdje je postao sportskom zvijezdom, i više ga nisu mogli pozivati samo kako bi mu se izrugivali.

Jimmy nije imao pojma zašto su ga sva ta sjećanja odjednom preplavila, kao ni zašto se sledio uz ogradu, pogleda prikovana uz Sydney Street — činilo mu se da to ima veze s njemačkim ovčarima, koji su razdraženo poskakivali na mjestu i kandžama grebli po asfaltu, nakon što su iskočili iz kombija. Jedan od ljudi koji su ih držali podigao je vokitoki k usnama u času kad se na nebu iznad centra pojavio helikopter, koji se smjesta zaputio u njihovu pravcu poput debele pčele, i Jimmyju se činilo da je, svaki put kad trepne, helikopter sve deblji.

Neki golobradi drot postavio se tamo kako bi zapriječio prilaz, a malo dalje na Roseclairu, dvojica patrolna kola i još nekolicina dečki u odori stražarili su na početku ceste što vodi do ulaza u park.

Psi nisu niti jednom zalajali. Jimmy je svrnuo pogled natrag k njima, shvativši da ga je upravo to mučilo od trenutka kad ih je ugledao. Iako su njihove dvadeset četiri šape razdraženo pocupkivale po asfaltu, bilo je to usredotočeno, koncentrično pocupkivanje, kao kad vojnici koračaju na mjestu, i Jimmy je osjetio zastrašujuću učinkovitost njihovih crnih njuški i glatkih bokova, dok su mu se njihove oči učinile poput žeravice.

Preostali dio Sydney Streeta izgledao je poput čekaonice za uličnu demonstraciju.

Drotovi su preplavili ulicu i sustavno prolazili kroz drač ispod parka. Odavde je Jimmy mogao djelomice vidjeti i sam park; policajci su se raširili i po parku, krećući se travnjacima u plavim odorama i sportskim sakoima zemljanih boja, zagledajući se preko ruba u Pen Channel, dozivajući se.

Na Sydneyju su se, međutim, počeli okupljati oko nečega što se nalazilo s druge strane kombija, gdje je stajalo niz istražitelja u civilu, koji su ispijali kavu naslonjajući se na kola bez oznaka, ali se nitko od njih nije zajebavao kako to drotovi obično čine, kujući jedni druge u zvijezde pričama o ratnim podvizima u prethodnoj smjeni. Jimmy je osjećao golu napetost — u njemačkim ovčarima, u šutljivim drotovima naslonjenim na kola, u helikopteru, koji sad više nije bio pčela, već je grmio nad Sydney Streetom, spustivši se nisko i preletjevši preko njihovih glava, da bi nestao u Pen Parku, s onu stranu uvezenih stabala i filmskog platna.

— Hej, Jimmy. — Ed Deveau, koji je upravo zubima otvarao vrećicu M&M-a, bocnuo je Jimmyja laktom.

— Što ima, Ede?

Deveau je slegnuo ramenima. — To je već drugi helikopter. Prvi je kružio iznad moje kuće prije nekih pola sata. Kažem ja ženi: “Zlato, preselimo se u Watts, tamo ćemo biti na miru.” — Nasipao je M&M-a u usta i opet slegnuo ramenima. — Pa sam došao vidjeti oko čega se digla cijela frka.

— Što si saznao?

Deveau je odmahnuo rukom. — Ništa. Usta su im zatvorena čvršće nego torbica moje stare. Ali stvar je ozbiljna, Jimmy. Jebenti, blokirali su Sydney apsolutno sa svih strana. Ogradili su Crescent, Harborview, Sudan, Romsey, sve je puno drotova, a čuo sam da su se spustili sve do Dunboya. Ljudi koji tu žive ne mogu izaći na ulicu, rulja je totalno nabrijana. Čuo sam da su poslali barke niz kanal, a nazvao me i Boo Durkin zvani Medo, kaže da je s prozora vidio kako ljudi-žabe zaranjaju u vodu. — Deveau je pokazao prstom. — Daj, pogledaj koji zajeb tamo dolje.

Jimmy je pogledom slijedio Deveauov prst i vidio kako tri drota izvlače nekog kronera iz jedne od izgorjelih, ruševnih trokatnica na drugom kraju Sydney Streeta. Kroner se opirao i batrgao, sve dok ga drot nije bacio naglavačke niz ostatak pocrnjela stepeništa. Jimmy je još uvijek bio pomalo zatečen riječju koju je Ed upotrijebio: ljudi-žabe. Ne bi poslali ljude-žabe u vodu da su tragali za nečim dobrim, nečim još živućim.

— Ovi se ne šale. — Deveau je fućnuo, zatim se zagledao u Jimmyjevu odjeću. — A što si ti sav zrihtan?

— Nadine je imala prvu pričest. — Jimmy je promatrao kako drot podiže kronera i nešto mu govori na uho prije nego ga je strpao u maslinasto vozilo, na čijem je krovu, iznad vrata vozača, bila pričvšćena nakrivljena sirena.

— Hej, čestitam — rekao je Deveau. Jimmy mu se zahvalno osmjehnuo.

— Koga vruga onda radiš ovdje?

Deveau je svrnuo pogled natrag niz Roseclair, prema crkvi sv. Cecilije, i Jimmyju se odjednom učinilo da je smiješan. Doista, što radi ovdje u svilenj kravati i odijelu od šest

stotina dolara, guleći cipele u draču što je rastao ispod ograde?

Katie, sinulo mu je.

Ali to je još uvijek bilo smiješno. Katie je propustila prvu pričest svoje polusestre kako bi se naspavala nakon pijane večeri, ili još malo slušala šaputanja na jastuku od najnovijeg frajera. Jebote.

Zašto bi i dolazila u crkvu, ako je nitko nije vukao za rukav? Do Katie na krštenja, sam Jimmy nije ušao u crkvu čitavo desetljeće. Pa ni poslije, i tek kad je upoznao Annabeth, počeo je opet redovito odlaziti na misu. Pa što ako je izašao iz crkve, vidio kako patrolna kola ulijeću u zavoj na Roseclairu i osjetio — što li je to bilo, nekakav nagovještaj? — straha? To se dogodilo zato što se zabrinuo za Katie — i naljutio na nju, bez daljnega — pa mu se ona nužno motala po glavi dok je gledao kako murja istražuje teren oko Pena. Ali sad? Sad se osjećao glupo. Glupo, nakindureno i stvarno jebeno blesavo što je rekao Annabeth da odvede cure u ChuckE. Cheese, a on će im se pridružiti kasnije. Annabeth ga je pogledala u oči s jedva sudržanim očajanjem, smetenošću i gnjevom.

Jimmy se okrenuo Deveauu. — Valjda sam bio radoznao kao i svi ostali. — Pljesnuo je Deveaua po ramenu. — Sad moram ići, Ede — rekao je, a dolje na Sydney Streetu drot je dobacio ključeve automobila drugom drotu, te je ovaj uskočio u kombi.

— Nema frke, Jimmy. Čuvaj se.

— I ti isto — rekao je Jimmy polagano, sve gledajući prema ulici dok je kombi uzmicao, zastao kako bi promijenio brzinu i okrenuo kotače nadesno, i Jimmy je iznova osjetio onu zloslutnu izvjesnost. Osjetiš to u duši, nigdje drugdje. Tu predosjetiš katkad istinu — onkraj svake logike — i obično si pogodio, ako se radilo baš o onoj vrsti istine s kojom se nisi htio suočiti, za koju nisi bio spreman. I to se trudiš zaboraviti, to je razlog zašto odlaziš k psihijatrima, zašto previše vremena provodiš u kafićima i otupljuješ si mozak pred tv-ekranom — da se sakriješ pred golim, ružnim istinama koje je tvoja duša prepoznala davno prije tvog uma.

Jimmy je osjetio kako mu ta zloslutna izvjesnost ruje kroz cipele, zabijajući ga kao kakvim čavlama za to mjesto, premda je više od svega želio potrčati, potrčati brže nego ikad dosad, bilo kamo, samo da ne mora stajati na tom mjestu i promatrati kako kombi izlazi na cestu. No, čavli su mu doprli do grudi, čitav debeli svežanj čavala kao ispaljenih iz topa, i on je samo želio sklopiti oči — ali i one su bile pričvršćene čavlama, širom otvorene, i kad se kombi povukao do sredine ceste, Jimmy se zagledao u automobil koji je kombi prije zaklanjao, automobil oko kojega su se svi i okupili, i koji su četkali, fotografirali, zavirivali u njegovu unutrašnjost, vadili predmete iz njega i spremali ih u vrećice, koje su onda dodavali drotovima što su stajali na cesti i pločniku.

Katien auto.

Ne samo isti model. Ne auto koji slični na Katien. Već njezin auto. Sve do uleknuća na prednjem braniku s desne strane, i desnog prednjeg žmigavca bez stakla.

— Isuse, Jimmy. Jimmy? Jimmy? Pogledaj me. Jesi li dobro? Jimmy je podigao pogled k Edu Deveauu, pitajući kako je završio na koljenima, na ovom zidu, šakama oslonjen o zemlju, s okruglim irskim licima što ga gledaju, okupljena iznad njega.

— Jimmy? — Deveau mu je pružio ruku. — Je li sve u redu? Jimmy se zagledao u njegovu ruku, ne znajući što da mu kaže.

Ljudi-žabe, pomislio je. U Penitentiaryju.

Whitey je pronašao Seana u šumi, oko stotinu metara dalje od kanala. Izgubili su krvni trag, kao i svaku naznaku stopa, na čistinama u parku, nakon što je sinoćnja kiša isprala sve što priroda nije prekrila svojim krošnjama.

— Psi su nešto nanjušili preko, kod starog otvorenog kina. Hoćeš li prošetati do tamo? Sean je kimnuo glavom, kad mu se oglasio voki-toki.

— Devine iz Teritorijalne.

— Tu je neki tip na ulazu...

— Kojem ulazu?

— Na Sydney Streetu.

— Slušam.

— Tip tvrdi da je otac djevojke koja je nestala.

— Koji kurac radi na mjestu zločina? — Sean je osjetio kako mu se lice pumpa krvlju i postaje sve vrelije i crvenije.

— Valjda se provukao, otkud znam.

— Onda ga vratite. Je li tamo psiholog?

— Stiže.

Sean je sklopio oči. Svi su stizali, samo još nitko nije bio na svom mjestu, kao da su svi zajedno zapali u isti jebeni zastoj na cesti.

— Pobrinite se da otac ostane miran dok ne stigne šrink. Znaete proceduru.

— Da, ali pita za vas.

— Za mene?

— Kaže da vas poznaje. Da mu je netko rekao da ste ovdje.

— Ne, ne, ne. Slušajte.

— S njim su neki tipovi.

— Kakvi tipovi?

— Pa, hrpa nekakvih frikova. Pola njih izgleda kao da su polupatuljci, a svi sličje jedan drugom.

Braća Savage. Sranje.

— Stižem — rekao je Sean.

Trebalo je samo da jedna kap prelije čašu, pa da Valu Savageu stave lisičine. Možda i Chucku, jer krv Savageovih — rijetko kad mirna - sad je uzavrela kao u paklu: braća su se izderavala na drotove, drotovi su izgledali kao da će svakog časa izvaditi pendreke i navaliti.

Jimmy je s Kevinom Savageom, jednim od relativno zdravijih u obitelji, stajao nekoliko metara dalje od vrpce kojom je bilo ograđeno mjesto zločina, i kamo su Val i Chuck pokazivali prstom, govoreći: Tamo unutra je naša nećakinja, pederi jedni, jebao vam pas mater.

Jimmy je osjećao kako ga obuzima suspregnuta histerija, kao kakva teškom mukom suzdržana potreba da prasne, od koje je otupio i postao nekako odsutan. Okej, ono tamo je njen auto, tri metra dalje. Okej, nitko je nije vidio od sinoć, i ono crveno što je primijetio na naslonu vozačeva sjedala doista je krv. Tako da stvar, bez sumnje, ne sluti na dobro. Ali tu je i čitav eskadron drotova koji pretražuju teren, i još se nije pojavila vreća s lesom. I to je to.

Jimmy je gledao kako neki stariji drot pali cigaretu, i poželio je da istrgne tu cigaretu iz drotovih usta i zabije mu gorući žar duboko u nosne žile, i da mu kaže: Vрати se na posao, jebenti, i traži mi kćer. Računao je u sebi od deset do jedan, obrnutim redosljedom. Bio je to trik koji su ga naučili u Deer Islandu. Trebalo je brojati polako, predočiti si brojke u mislima, vidjeti ih kako plutaju, sive, u tami njegova mozga. Da je počeo urlati, maknuli bi ga otuda. Bilo koji vanjski znak boli, tjeskobe ili naelektrizirana straha kojemu bi dopustio da izroni iz uzavrele krvi na površinu rezultirao bi istim ishodom. Tad bi se Savagei raspištoljili, i čitav dan proveli u pritvoru umjesto na ulici u kojoj im je nećakinja viđena posljednji put.

— Val — zazvao je.

Val Savage je povukao ruku k sebi s policijske vrpce, odmaknuvši prst dalje od drotova neumoljiva lica, i pogledao u Jimmyja.

Jimmy je zavrtio glavom. — Oladi.

Val je sad prasnuo protiv njega. — Jebemu mater, Jime, ne žele nam ništa reći. Ne puštaju nas unutra.

— Oni rade svoj posao — rekao je Jim.

— Svoj posao! Jime, jebemu mater, uz sve dužno poštovanje, ali dućan s krafnama ti je na drugom kraju ulice.

— Hoćete li mi pomoći ili ne? — rekao je Jimmy kad se Chuck prišuljao k bratu. Bio je gotovo dvostruko viši od njega, ali upola manje opasan, što je još uvijek značilo da je opasniji od većine lokalnog stanovništva.

— Naravno — rekao je Chuck. — Reci što treba učiniti.

— Val — rekao je Jimmy.

— St a?—Val je zakolutao očima, a bijes se izlijevao iz njega poput smradnih valova.

— Hoćeš li pomoći?

— Da, da, da, normalno da hoću, Jimmy. Jebemu Isusa, znaš!

— Znam — rekao je Jimmy, osjećajući kako gubi nadzor nad sobom, trudeći se da se suspregne. — Znam, Val, jebemu. Tvoja nećakinja je moja kći. Je li ti razumiješ što ja pokušavam reći?

Kevin je položio ruku Jimmyju na rame, a Val je ustuknuo i pogledao u pod. Ostali su tako neko vrijeme.

— Oprosti, Jimmy. Žao mi je, čovječe. Popizdio sam. Mislim, jebemu mater.

Jimmy se opet umirio, trudeći se da smisli što im je činiti. — Val, podi s Kevinom do Drewa Pigeona. On živi na drugom kraju ulice. Reci mu što se dogodilo.

— Drewa Pigeona? Zašto?

— Reći ću ti zašto. Razgovaraj s njegovom kćeri Eve, i s Diane Cestra ako je još tamo. Pitaj ih kad su vidjele Katie posljednji put. Doznaj točno vrijeme, Val. Pitaj ih jesu li se napile, je li se Katie namjeravala s nekim naći, s kim hoda. Možeš li to učiniti, Val? — upitao je Jimmy gledajući u Kevina, nadajući se da će ovaj držati Vala na oku.

Kevin je kimnuo glavom. — Nema frke, Jime.

— Val?

Val se zagledao preko ramena u drač ispod parka, zatim u Jimmyja, trzaj ući svojom sitnom glavom. — Da, da, dobro.

— Te cure su njene prijateljice. Ne moraš ih maltretirati, ali doznaj to što sam ti rekao. Okej?

— Okej — rekao je Kevin, dajući Jimmyju na znanje da će držati situaciju pod kontrolom. Pljesnuo je starijeg brata po ramenu. — Daj, Val. Idemo to obaviti.

Jimmy ih je gledao kako se udaljavaju Sydney Streetom. Tad je osjetio kako mu je Chuck prišao, sav na bodljama, spreman ubiti nekoga.

— Kako se držiš?

— Jebemu — rekao je Chuck. — Ja sam okej. Ti me brineš.

Bez brige. Zasad sam kul. Nemam drugog izbora, ne? Chuck nije ništa odgovorio. Jimmy se zagledao niz Sydney Street, s onu stranu kćerina automobila, i ugledao Seana Devinea kako izlazi iz parka u drače, gledajući li Jimmyja čitavo vrijeme. Sean je bio visok i kretao se brzo, ali Jimmy je svejedno u njegovu licu vidio ono što je oduvijek mrzio — izraz tipičan za ljude kojima sve teče kao po loju, a Sean je taj izraz nosio kao kakvu značku, još veću od one zakačene o pojas, i bio je u stanju tim svojim držanjem dignuti čovjeku tlak, premda toga nije bio svjestan.

— Jimmy — rekao je Sean i rukovao se s njim. — Hej, čovječe.

— Hej, Seane. Čuo sam da si tu.

— Od jutros rano. — Sean je pogledao preko svog ramena, zatim se opet okrenuo k Jimmyju. — Ne mogu ti još ništa reći, Jimmy.

— Je li ona tamo? — Jimmy je čuo podhtavanje u svom glasu.

— Ne znam, Jime. Još je nismo pronašli. Samo ti toliko mogu reći.

— Pustite nas onda unutra — rekao je Chuck. — Možemo pomoći tražiti. To sam vidio na vijestima, obični ljudi tragaju za nestalim klincima i ta sranja.

Sean je gledao u Jimmyja kao da Chuck uopće ne postoji. — Ne radi se samo o tome, Jimmy. Ne možemo dopustiti da se bilo tko izvan policijskih snaga kreće terenom, dok ne pretražimo i posljednji centimetar mjesta zločina.

— Koje je točno mjesto zločina? — upitao je Jimmy.

— Zasad, čitavi prokleti park. Slušaj — Sean je potapšao Jimmyja po ramenu — došao sam vam reći da u ovom času ne možete biti ni od kakve pomoći. Žao mi je. Zaista. Ali to je tako. Čim bilo što saznamo, to ti mogu jamčiti, Jimmy, odmah ćemo ti javiti. Ozbiljno ti govorim.

Jimmy je kimnuo glavom i dotakao se Seanova lakta. — Mogu li s tobom razgovarati jedan čas?

— Naravno.

Ostavili su Chucka Savagea i zaputili se nekoliko metara niz cestu. Sean je zauzeo borbeni stav, pripremajući se da dočeka poslovnim tonom i nemilosrdnim pogledom drota sve što bi Jimmy mogao reći.

— Ono je auto moje kćeri — rekao je Jimmy.

— Znam. Upravo sam...

Jimmy je podigao ruku. — Seane, ono je auto moje kćeri. Na njemu ima krvi. Nije se jutros pojavila na poslu, nije se pojavila ni na prvoj pričesti svoje mlade sestre. Nitko je nije vidio od sinoć. Okej? Govorimo o mojoj kćeri, Seane. Ti nemaš djece, i ne očekujem da shvatiš kako je to, ali daj, čovječe. To je moja kći.

Sean ga je i dalje gledao očima drota, Jimmyjev monolog nije ostavio u njima ni najmanjeg traga.

— Sto da ti kažem, Jimmy? Ako mi kažeš s kim je sinoć izišla, poslat ću par policajaca da razgovaraju s tim ljudima. Ako ima neprijatelje, odmah ću ih srediti. Ako hoćeš...

— Seane, doveli su jebene njemačke ovčare. Dovedi su pse da mi traže kćer. Pse i ljude-žabe.

— Hvala bogu. Dovedi smo pola policijskih snaga, Jimmy, za ime božje. Tu su i teritorijalci i dečki iz bostonske Policijske uprave. Imamo dva helikoptera i dvije barke. Pronaći ćemo je. Ali što se tebe tiče, ne možeš ništa učiniti. Zasad još ne. Ništa. Shvaćaš? Jimmy je pogledao natrag prema Chucku, koji je i dalje stajao na pločniku gdje su ga ostavili, pogleda prikovana za drač ispod parka, tijela nagnuta naprijed kao da će svakog časa iskočiti iz vlastite kože.

— Zašto ste poslali ljude-žabe da mi traže kćer, Seane?

— Istražujem cijeli teren, Jimmy. Kad naidemo na vodu, zovemo njih.

— Je li ona pod vodom?

Jimmy, nje zasad nema. To je sve što ti mogu reći. Jimmy se naćao okrenuo na drugu

stranu, osjećajući kako mu um zatajuje, smrkava se, postaje nekako ljepljiv. Želio je ući u taj park, krenuti stazom za jogging i vidjeti Katie kako mu dolazi ususret. Nije bio u stanju razmišljati. Želio je ući.

— Želiš li ti da napravimo skandal na televiziji? — upitao je Jimmy.

— Da me morate uhititi, zajedno sa svim Savageovima, koji pokušavaju ući unutra i tražiti našu malenu?

Onog časa kad je dovršio rečenicu, Jimmy je znao da je to slaba prijetnja, tek hvatanje za slamku, i mrzio je činjenicu da to Sean isto tako dobro zna.

Sean je kimnuo glavom. — Ne želim to. Vjeruj mi. Ali ako me prisiliš, Jimmy, ja ću to učiniti. — Sean je otvorio notes. — Slušaj, jednostavno mi reci s kim je sinoć bila, što je radila, i ja ću...

Jimmy se već udaljavao kad se oglasio Seanov voki-toki, glasno i prodorno. Jimmy se okrenuo u času kad ga je Sean prinosiso usnama i rekao: — Slušam.

— Našli smo nešto.

— Ponovite.

Jimmy je prišao Seanu i začuo teško suspregnuto uzbuđenje u glasu s druge strane linije.

— Rekao sam da smo nešto našli. Narednik Powers je rekao da je bolje da dođete. I to iz ovih stopa. Ovog časa.

— Gdje se nalazite?

— Kod filmskog platna. Jebemu, ovdje je bilo krvavo.

Dokaz

Celeste je gledala podnevne vijesti na malom televizoru koji su držali u kuhinji. Gledala je dok je peglala, i u jednom je času pomislila kako vjerojatno sličići kućanici iz pedesetih, koja obavlja fizičke poslove i brine se o djeci, dok muž odlazi na posao s metalnom škatuljicom za ručak i očekuje spremno piće i večeru na stolu kad se vrati kući. Ali nije bilo tako, zaista. Dave, kakve god mane imao, bio je zlata vrijedan u kući. Brisanje prašine, usisavanje i pranje suda spadalo je u njegovu domenu, dok je Celeste uživala u pranju rublja. Voljela je raspoređivati, slagati, peglati, voljela je topao miris oprane i izglačane tkanine.

Koristila je majčinu peglu, raritet iz ranih šezdesetih. Bila je teška poput cigle, neprestano je šištalala i bez upozorenja ispuštala iznenadne mlazove pare, ali je zato bila dvostruko učinkovitija od svih onih novih pegla koje je Celest, primamljena rasprodajama i reklamama u kojima se govorilo o tehnologiji svemirskog doba, iskušala tijekom vremena. Pegla njezine majke ostavljala je crte na kojima si mogao razlomiti francuski kruh, i brisala pred sobom tako zgužvane nabore u jednom jedinom glatkom potezu, preko kojih bi novom, plastičnom peglom trebalo proći barem pet puta.

Celeste se znala baš naljutiti kad bi se sjetila kako današnji proizvodi — videorekorderi, automobili, računala, mobiteli — izgledaju kao da su namjerno izgrađeni tako da se što prije raspadnu, dok su naprave iz doba njezinih roditelja bile izgrađene da traju. Ona i Dave još su uvijek koristili peglu i mikser koji su pripadali njezinoj majci, kao i njezin zdepast, crni kružni telefon, koji je stajao na noćnom stoliću. Pa ipak, za svih ovih godina što su zajedno živjeli, bacili su u smeće niz uređaja koji su crkli daleko prije nego što je bilo razumno očekivati: televizore sa sjebanim ekranom, usisivač koji je ispuštao plavi dim, mašinu za kavu koja je kuhala kavu tek malo topliju od vode u kupaonici. Te su aparate, zajedno s još nekolicinom, odlučili baciti u smeće jer je bilo skoro jeftinije da kupe nove nego da daju popraviti stare. Skoro. Tako si, naravno, morao potrošiti dodatni novac na novi model, na što su proizvođači — bila je uvjerena u to — i računali. Ponekad bi se Celeste istinski trudila odagnati od sebe pomisao kako sam njen život, baš kao i predmeti kojima se služila, nije bio stvoren da traje i da ima neku težinu, već je programiran da se razbije prvom prilikom, kako bi par još upotrebljivih dijelova moglo biti reciklirano za nekog drugog, dok ostatak nje ima nestati.

Tako je peglala, razmišljajući o svojoj vlastitoj kratkotrajnosti, kad je spiker na televiziji, deset minuta nakon početka vijesti, zagledavši se ozbiljna lica u kameru, najavio da policija traga za napadačem koji je zaskočio žrtvu pred kafićem u jednoj od četvrti izvan centra. Celeste je prišla televizoru pojačati zvuk, a spiker je rekao: “O tome više, kao i o vremenu sutra, nakon reklama.” Sekundu kasnije, Celeste je već gledala kako njegovane ženske ruke ribaju tepsiju koja je izgledala kao da su je zaronili u topli karamel, dok je glas u pozadini izvikivao prednosti novog, boljeg deterdženta, i Celeste je došlo da vrišti. Vijesti su, na neki način, bile slične peri-deri aparatima — tako izrađene da draškaju

i mame, smijuljeći se sebi u bradu što si tako naivan da si još jednom povjerovao kako će ispuniti svoje obećanje.

Namjestila je ton, obuzdavši želju da otrgne rasklimanu ručicu s tog sranja od televizora, i vratila se dasci za peglanje. Dave je prije pola sata izašai s Michaelom kako bi kupili štitnike za koljena i kacigu za hvatača, rekavši kako će poslušati vijesti na radiju, i Celeste se nije niti potrudila pogledati u njega da vidi ako joj laže. Michael, onako malen i sitan, pokazao se nadarenim hvatačem — “čudom od djeteta”, rekao je njegov trener Evans, s rukom “kao raketa”, s obzirom na njegovu dob. Celeste je pomislila na klince s kojima je odrastala, a koji su igrali na tom položaju — bili su to obično krupni dječaci, spljoštenih noseva i izbijenih prednjih zubi — te je izrazila Daveu svoju bojazan.

— Da samo vidiš današnje kacige, zlato. Izgledaju kao kavezi za zaštitu od morskih pasa. Da ih pogodi kamion, razbio bi se kamion. Premišljala je nad tim jedan dan, i naposljetku izložila Daveu svoje uvjete. Michael može biti hvatač, kao i bilo koji drugi položaj u bejzbolu, pod uvjetom da mu Dave nabavi najbolju opremu i — kao presudan faktor — da se nikad ne bavi profesionalnim američkim nogometom.

Dave, koji nikad nije igrao američki nogomet, pristao je nakon desetak minuta mlake rasprave.

Danas su tako otišli kupiti opremu za Michaela, kako bi ovaj postao pljunuti otac, dok je Celeste zurila u televizor, s peglom u zraku, nekoliko centimetara nad pamučnom majicom; reklama za pseću hranu upravo je završila, na redu su ponovno bile vijesti.

— Sinoć u Allstonu — počeo je spiker, a Celeste su potonule sve lađe — studenta druge godine s Boston Collegea napala su dvojica muškaraca pred ovim popularnim noćnim okupljalištem. Izvori kažu da je žrtva, Carey Whitaker, pretučena bocom piva i nalazi se u životnoj opasnosti na...

Tad joj je već bilo jasno — osjetila je kako joj nekakve grudice mokra pijeska padaju na želudac — da te večeri neće ništa čuti o napadu ili ubojstvu muškarca pred Posljednjom kapljicom. Kad su prešli na vremensku prognozu, najavljujući usput sportske vijesti poslije vremena, nije više bilo nikakve sumnje.

Dosad bi već pronašli čovjeka. Daje bio mrtav (“Zlato, možda sam ga ubio”), novinari bi dosad već doznali preko svojih izvora na policiji, preko izvještaja, ili jednostavno prisluškujući policijske frekvencije.

Možda je Dave precijenio silinu svog napada na pljačkaša. Možda je pljačkaš (ili tko god to bio) jednostavno otpuzao u nekakav zakutak, da vida rane nakon što je Dave otišao. Možda ono nisu bili komadi mozga, koje je sinoć gledala kako u vrtlogu otječu niz odvod. Ali sva ona krv? Kako je itko mogao izgubiti toliko krvi iz glave i preživjeti, kamoli ustati i udaljiti se?

Kad je ispeglala i posljednji par gaćica, te sve uredno složila u ormare u Michaelovoj i njihovoj sobi, vratila se i zaustavila posred kuhinje, ne znajući čega da se sad prihvati. Na televiziji je sad bio golf, i meko lupkanje o lopticu, popraćeno suhim, prigušenim šumom pljeska, privremeno je primirilo ono nešto u njoj, što ju je svrbjelo čitavo jutro. Nije se radilo o njezinim problemima s Daveom, kao i o rupama u njegovoj priči, pa ipak je u isti mah bilo povezano sa sinoćnjim događajem, kad ga je ugledala kako ulazi u kupaonicu

sav krvav, a krv s hlača ostavljala je mrlje na pločicama, krv s rane proizvodila mjehuriće i postajala ružičastom dok se u vrtlogu slijevala niz odvod.

Odvod. To je to. Na to je zaboravila. Sinoć je rekla Daveu da će isprati unutrašnjost cijevi ispod sudopera i tako iskorijeniti sve preostale dokaze. Dala se odmah na posao: kleknuia je na tlo u kuhinji, otvorila ormarić pod sudoperom i pogledom potražila kliješta između mnoštva boca s deterdžentom i svakakvih krpa. Stajao je sasvim iza, te je ispružila ruku, trudeći se da zaboravi svoj strah od posezanja u ormarić pod sudoperom, pri čemu bi je svaki put obuzeo iracionalan osjećaj da ispod gomile krpa vreba štakor, koji njuši u zraku miris njezina mesa i počinje razgrtati krpe njuškom, nakostriješenih brkova...

Izvukla je kliješta, zatim uz veliki štropot prodrmla njime krpe i limenke izbjeljivača, za svaki slučaj, potpuno svjesna da su njezini strahovi glupi, što nije smanjilo njezinu odlučnost, jer, hej, zato se to i zove fobija. Mrzila je zavlačiti ruku u niska mračna mjesta; Rosemary se panično bojala dizala; njezin otac mrzio je visine; Davea bi oblio hladan znoj svaki put kad je morao sići u podrum. Smjestila je vjedro ispod cijevi, kako voda ne bi kapala po ormariću. Zatim je legla na leđa i posegnula rukom za kolutom zavidanim na kraju cijevi, olabavila ga kliještima i stala okretati sve dok nije ispao. S njim je potekla i voda, koja se sručila u plastično vjedro. Načas se zabrinula da će se voda prelići preko ruba, no ubrzo se mlaz smanjio, sve dok se nije sveo na par kapi. S posljednjim ostatkom vode u vjedro je upao i pramen tamne kose, zajedno s nekoliko sitnih zrna kukuruza. Sljedeći je na redu bio zavrtnanj, koji je bio najbliži zidu, i s kojim se poprilično namučila, jer zavrtnanj nikako da se pomakne s mjesta, te je Celeste na kraju dospjela dotle da se nogom odupirala o dno ormarića i takvom snagom navlačila zavrtnanj kliještima da se pobojala kako će se ovaj prepoloviti — ako njoj prije ne otpadne ruka. Tad se zavrtnanj okrenuo, tek koji milimetar, uz glasnu metalnu škripu, pa ga je Celeste ponovno zahvatila kliještima i povukla; ovaj put zavrtnanj se okrenuo više nego prije, premda se još uvijek odupirao.

Nekoliko minuta kasnije, čitava odvodna cijev ležala je na kuhinjskom podu pred njom. Kosa i majica bile su joj natopljene znojem, ali je zato osjetila ponos koji je graničio s trijumfom, kao da se borila s nečim svojeglavim i muževnim, prsa o prsa, i pobijedila. U gomili krpa našla je majicu koju je Michael prerastao, pa ju je namotala kako bi je mogla progurati kroz cijev. Provukla ju je kroz cijev nekoliko puta, i nije bila zadovoljna dok nije iz nje istjerala sve osim hrde. Majicu je stavila u plastičnu vrećicu, a cijev, zajedno s bocom Cloroxa, odnijela na stražnji trijem, gdje je isprala unutrašnjost cijevi, izlijevajući tekućinu na suhu, izmrvljenu zemlju oko biljke u loncu koja je uvenula prošlog ljeta i čitavu zimu provela na trijemu čekajući da je bace.

Kad je završila s poslom, vratila je cijev na mjesto. Bilo ju je mnogo lakše vratiti nego izvući, te je ponovno prišarafila kolut. Našla je vreću za smeće u koju je sinoć stavila Daveovu odjeću, ubacila u nju i vrećicu s Michaelovom majicom, izlila sadržinu plastičnog vjedra kroz cjedilo u zahod, obrisala cjedilo papirom koji je potom bacila u vreću za smeće, zajedno sa svim ostalim.

I to je bilo sve: čitav dokazni materijal.

Barem što se tiče dokaza koji su ovisili o njoj. Ako joj je Dave lagao o nožu, o eventualnim otiscima prstiju, eventualnim svjedocima njegova... zločina (ili

samoobrane?) — tu mu nije mogla pomoći.

Ali u vlastitoj kući ona se suočila s izazovom i uspjela. Uхватила se u koštac i obračunala sa svime što ju je zadesilo otkako se on sinoć vratio kući. Svladala je sve poteškoće. Osjetila se iznova opijenom, moćnom, ustreptalom i jakom kao nikad prije, i odjednom ju je obuzeo osvježavajući osjećaj sigurnosti da je još uvijek mlada i snažna, i da bez daljnega nije pokvareni toster ili usisivač koji treba baciti u smeće. Doživjela je smrt obaju roditelja, godine financijskih kriza, strah kad joj je sin sa šest mjeseci uhvatio upalu pluća, i svi ti udarci nisu je oslabili kako je mislila; samo su je izmorili, ali i to će se promijeniti sad kad je opet ona stara. A ona je svakako bila žena koja neće ustuknuti pred opasnošću, već se s njome hvatala u koštac, i samo bi rekla: Da te vidimo. Sruši me, ja ću se podići.

Svaki put. Neću se skvrćiti i umrijeti. I zato, pazi se.

Podigla je zelenu vreću za smeće s poda i pritiskala je dok ova nije počela sličiti mršavu staračkom vratu, zatim je namotala pri vrhu i svezak. Zastala je načas, misleći kako je čudno što ju je vreća podsjetila na starački vrat. Otkud to? Tad je primijetila da se slika na televiziji izgubila. U jednom času na ekranu se šepirio Tiger Woods, u idućem je bio prazan.

Bijela crta prešla je ekranom, i Celeste je odlučila da će ovaj televizor, ako se pokvario kao i nekoliko prethodnih, letjeti preko prozora. Istog časa. Zajebi posljedice, televizor leti van.

No, umjesto bijele crte pojavila se spikerica u studiju, koja je užurbano i zabrinuto rekla: — Prekidamo prijenos zbog najnovijih događaja. Valerie Corapi izvješćuje s terena izvan Penitentiary Parka u East Buckinghamu, gdje je policija pokrenula masovnu potragu za nestalom ženom. Valerie?

Celeste je gledala kako sliku iz studija zamjenjuje snimka iz helikoptera — drhtava panorama Sydney Streeta i Penitentiary Parka, dok je okolica parka vrvjela čitavom armijom policajaca. Vidjela je kako deseci sitnih pojava, koje su izdaleka izgledale crne poput mrava, hodaju parkom, kao i policijske barke u kanalu. Vidjela je kako se niz mravolikih pojava ravnomjernim korakom kreće prema šumarku što okružuje fdmsko platno nekadašnjeg kina.

Helikopter se zanio pod vjetrom, pa se slika pomaknula, i Celeste je načas vidjela zemljište s druge strane kanala, sa Shawmut Boulevardom i njegovom industrijskom zonom.

— Ovo je mjesto u East Buckinghamu gdje je policija stigla rano jutros i započela veliku akciju traganja za nestalom ženom. Akcija je i dalje u tijeku, u ovo rano poslijepodne. Neslužbeni izvori rekli su nam da su na žrtvinom napuštenom vozilu nađeni znakovi nasilja. Ovo ovdje je, ne znam vidi li se dobro...

Kamera u helikopteru okrenula se od industrijskih zgrada u Shawmutu za 180 stupnjeva i pokazala tamnoplavi automobil otvorenih vrata na Sydney Streetu, koji se doimao bespomoćno dok ga je policija vezivala za pauk.

— Da — rekla je novinarka. — Ovo šro sad vidite je, prema onome što znamo, automobil nestale žene. Policija ga je pronašla jutros i smjesta pokrenula potragu. Još nam

nitko nije htio potvrditi ime nestale žene, kao ni razloge za ovako opsežnu policijsku akciju. No, naši izvori potvrdili su nam da se potraga usredotočila na platno nekadašnjeg otvorenog kina, na kojem ljeti, kako znate, lokalne skupine izvode kazališne predstave. No ovo što danas vidimo nije glumljena drama. Ovo je stvarnost. Virginia?

Celeste se trudila povezati sve što je upravo čula. Nije bila sigurna da je išta shvatila, osim da je policija doista izvršila najezdu na njezin kvart kao da ga kani zaposjesti.

Spikerica se također činila zbunjena, kao da su je pozvali u eter na nekom nepoznatom jeziku. Rekla je: — Izvještavat ćemo vas i dalje o ovim... događajima, čim doznamo nove pojedinosti. Sad nastavljamo s najavljenim programom.

Celeste je pretražila nekoliko tv-kanala, ali ostale stanice naizgled nisu još izvještavale o toj vijesti, pa je opet uključila golf i ostavila pojačan ton.

Netko je nestao u Ravnici. Automobil neke žene pronađen je prazan na Sydney Streetu. No, policija ne bi pokrenula ovako opsežnu operaciju — a bila je doista opsežna: primijetila je na Sydneyju patrolna kola i teritorijalne i gradske policije — da nije pronašla dokaze o nečemu težem od običnog nestanka osobe. Na tom automobilu moralo je biti nečega što ih je navelo na zaključak kako je došlo do nasilja. Sto je rekla novinarka? Znakovi nasilja. To je to.

Krv, nije moglo biti drugo. Moralo je biti krvi. Dokazi. Tad je pogledala u vreću koju je, onako zamotanu, držala u ruci, i pomislila: Dave.

Crvena kiša

Jimmy je stajao sa slobodne strane žute vrpce, suočen s nepravilno poredanim policijskim kordonom, dok se Sean udaljavao, prilazeći parku kroz drač, i nije se nijedanput okrenuo.

— Gospodine Marcus — rekao mu je taj neki drot, Jefferts — hoćete li možda kavu ili štogod? — Drot je gledao Jimmyja u čelo, i Jimmy je osjećao blagi prijezir i samllost u tom neodređenom pogledu i načinu na koji se drot palcem češkao po trbuhu. Sean ih je upoznao, rekavši Jimmyju da je to kolega Jefferts iz teritorijalne policije, a Jeffertsu da je Jimmy otac žene koja je, ovaj, vlasnica napuštenog auta. Pobrinite se da ga ugostite i povežite ga s Talbotovom čim stigne. Jimmy je zaključio da je ta Talbotova nekakav policijski psihijatar ili nekakav raščupani socijalni radnik s brdom studentskih zajmova i autom koji smrdi po Burger Kingu. Nije se obazirao na Jeffertsovu ponudu, već se vratio na drugu stranu ceste, gdje ga je čekao Chuck Savage.

— Sto ima novo, Jime?

Jimmy je odmahnuo glavom, gotovo uvjeren da će povraćati od muke, zajedno s Chuckom, ako pokuša izraziti svoje osjećaje riječima.

— Imaš mobitel?

— Imam. — Chuck je pretražio jaknu. Položio je mobitel Jimmyju na dlan, i ovaj je nazvao informacije. Snimljeni glas operatera upitao ga je koji grad i saveznu državu želi, i on je jedan časak oklijevao prije nego je izrekao riječi u telefon. Ukazala mu se slika njegovih riječi kako putuju kilometrima i kilometrima bakrenih žica dok ne urone, u velikom vrtlogu, u dušu nekakva gargantuovskog računala s crvenim lampicama umjesto očiju.

— Koji broj? — upitalo je računalo.

— Chuck E. Cheese. — Jimmy je osjetio kako ga preplavljuje iznenadan val gorke strave što je izgovorio tako smiješno ime rta ulici kraj praznog automobila svoje kćeri. Htio je strpati mobitel sebi u usta i zagristi, čuti ga kako krčka.

Kad je dobio broj i nazvao ga, morao je čekati da pronađu Annabeth. Tko god se javio na telefon, nije ga stavio na čekanje, već je jednostavno spustio slušalicu na šank, i Jimmy je čuo kako slabašno odjekuje ime njegove žene: “Moli se Annabeth Marcus da se javi na šalter za informacije. Annabeth Marcus.” Jimmy je čuo buku zvonca i osamdesetak klinaca koji trče okolo kao manijaci, navlačeći se za kosu, vriskajući, pomiješanu s očajničkim-glasovima odraslih koji su se trudili nadglasati galamu, kad je iznova odjeknulo ženino ime. Jimmy ju je zamislio kako podiže glavu, zbunjena i umorna, dok se čitav eskadron prvopričesnika iz sv. Cecilije oko nje jagmi za komadima pizze.

Tad joj je začuo glas, prigušen i radoznao: “Zvali ste me?”

Jimmyju je došlo da poklopi. Sto da joj kaže? Kakva je korist bila u tome da je zove, kad još nema nikakvih sigurnih novosti, ve ć samo strahove vlastite izludjele mašte? Zar nije bolje da nju i djevojčice ostavi još malo u miru neznanja?

No, znao je da se danas dogodilo već dovoljno bolnih stvari, a Annabeth bi se našla povrijeđenom da joj nije javio kako se upravo čupa za kosu od jada na Sydney Streetu, kraj Katienog auta. Ona bi se sjetila svoje radosti s djevojčicama u restoranu kao nečega nezasažženog, ili još gore, kao silovanja, kao lažnog obećanja. I mrzila bi Jimmyja zbog toga.

Začuo je opet njen prigušeni glas: “Ovaj telefon?”, zatim šuškanje kad je podigla slušalicu sa šanka. — Molim?

— Dušo — uspio je izgovoriti Jimmy, prije nego je bio prisiljen pročistiti grlo.

— Jimmy? — U glasu joj se čula lagana razdraženost. — Gdje si?

— Ja sam... Slušaj... Ja sam na Sydney Streetu.

— Što se dogodilo?

— Pronašli su njezin auto, Annabeth.

— Čiji auto?

— Katien.

— Tko oni? Policija? Na njih misliš?

— Da. Ona je... nestala. Negdje u Pen Parku.

— Isuse Bože. Samo to ne. Ne, ne, Jimmy.

Jimmy je sad osjetio kako ga preplavljuje sav strah, užasna izvjesnost, sva strava misli koje je pokušao suzbiti ispod nekog poklopca u mozgu.

— Još se ništa ne zna. Ali auto joj je bio ovdje cijelu noć, a policija...

— Isuse Kriste, Jimmy.

— ... je krenula u potragu za njom po parku. Ima ih gomila. Tako da...

— Gdje si ti?

— Na Sydneyju. Slušaj...

— Jebenti, zar si na ulici? Zašto nisi u parku?

— Ne puštaju me unutra.

— Tko te ne pušta? Tko su oni, jebenti? Je li ti ona kći ili nije?

— Ne, slušaj, ja sam...

— Da si odmah ušao unutra. Isuse! Možda je ranjena. Možda leži tamo negdje, smrznuta, krvava.

— Znam, ali oni...

— Odmah dolazim.

— Okej.

I da si ušao unutra, Jimmy. Bože, pa što je to s tobom? Jimmy je vratio Chucku mobitel, svjestan da je Annabeth u pravu. Bila je tako potpuno u pravu da je Jimmyja ubijalo u pojam kad je pomislio kako će se cijeloga života kajati zbog svoje nemoći u posljednjih četrdeset pet minuta, kako će se toga uvijek sjećati s gađenjem, trudeći se da otpuže što dalje od tog sjećanja u svojim mislima. Kad li se samo pretvorio u takvo stvorenje — čovjeka koji govori “razumijem”, “oprostite” i “imate pravo” jebelim drotovima, kad mu je nestala prvorodena kći? Kad li je došlo do toga? Kad je on to stao pred šalter na kojemu je predao svog pišu u zamjenu za osjećaj kako je on pošten građanin?

Okrenuo se k Chucku. — Imaš li još onaj alat za obijanje brava pod rezervnom gumom u prtljažniku?

Chuck je napravio grimasu kao da su ga zatekli na djelu. — Pa moram od nečega živjeti, Jime.

— Gdje ti je auto?

— Dalje niz ulicu, na uglu s Dawesom.

Jimmy je krenuo, a Chuck je potrčao za njim. — Idemo provaliti unutra?

Jimmy je kimnuo glavom i ubrzao korak.

Kad je Sean dospio do mjesta gdje je trim-staza ulazila u zavoj oko ograde vrtne zadruga, kimnuo je glavom nekima od policajaca što su tragali po cvijeću i zemlji za eventualnim tragovima, i na njihovim je licima vidio napetu slutnju koja mu je govorila da su već doznali vijest. Nad parkom se nadvila takva atmosfera kakvu je osjetio već nekoliko puta na mjestima zločina tijekom godina, atmosfera koja je slutila na fatalizam, na hladnokrvno prihvaćanje tuđeg udesa.

Znali su da je mrtva čim su stupili u park, međutim, Sean je znao da u najskrovitijem dijelu duše svi oni priželjkuju da to nije istina. Tako je to uvijek i bilo: došao bi na lice mjesta znajući istinu, ali bi se cijelo vrijeme nadao da si pogriješio. Sean je prošle godine radio na slučaju gdje je bračni par prijavio nestanak djeteta. Pojavila se hrpa novinara, jer su roditelji bili bijelci i ugledni građani. No, svi iz policije (a i Sean zajedno s njima) znali su od početka da roditelji seru, znali su da je dijete mrtvo i dok su tješili to dvoje seronja, gugutali im i uvjerali ih kako im je dijete sigurno u redu, provodili bezizgledne istrage nad sumnjivim Hispanoamerikancima koji su tog jutra viđeni u blizini, da bi pronašli dijete u predvečerje, utrano u vreću s usisivača i nagurano u pukotinu ispod stepenica koje vode u podrum. Sean je tog dana vidio nekog mladog, novopečenog policajca kako plače — klinac se naslonio na svoja patrolna kola i tresao, dok su ostali drotovi izgledali gnjevno, ali ne iznenađeno, kao da su sinoć svi zajedno sanjali isti posrani san.

To je bilo ono što si nosio u sebi na povratku kući, u kafiće i svlačionice u policijskoj postaji: ogorčeno prihvaćanje činjenice da su ljudi govna, da su glupi i zločesti, često ubilački zločesti, i da lažu čim otvore usta, uvijek, a kad nestanu bez razmjerno opravdanog razloga, najvjerojatnije ćeš ih naći mrtve ili nešto još gore.

Cesto ono najgore nisu bile same žrtve — one su bile mrtve, na kraju krajeva, i više nisu mogle osjetiti bol. Ono najgore bilo je suočiti se s ljudima koji su ih voljeli i nadživjeli. Cesto su postajali živim mrtvacima, paralizirani od šoka, slomljenih srca, i teturali preostalim godinama svojih života bez ičega u sebi osim krvi i tjelesnih organa, neosjetljivi čak i na bol, s jedinom spoznajom da se ono najgore katkad doista i dogodi.

Kao Jimmy Marcus. Sean nije imao pojma kako da tog tipa ikad pogleda u oči i kaže mu: Da, ona je mrtva. Kćer ti je mrtva, Jimmy. Netko ju je uklonio, nepovratno. I to Jimmyju, koji je već izgubio ženu. Sit. Hej, Jime, zamisli: Bog je rekao da si mu još uvijek dužan. Pa je došao po naplatu. Nadam se da shvaćaš, prijatelju. Vidimo se. Sean je prešao kratki daščani most između dva obronka nad kanalom, te pošao stazom prema šumarku kružna oblika što je ležao pod filmskim platnom kao kakav poganski auditorij. Svi su se okupili oko stepeništa koje je vodilo k vratima sa strane platna.

Sean je vidio Karen Hughes kako fotografira na sve strane,

Whiteyja Powersa kako se naslanja na do vratnik, pogledava unutra i nešto bilježi, pomoćnika mrtvozornika na koljenima kraj Karen Hughes, čitav prokleti bataljun gradskih i teritorijalnih policajaca u odori kako se vrzmaju iza ovih troje, Connollyja i Souzu kako nešto istražuju ha stepenicama, i napokon velike glavonje — Franka Krausera iz bostonske Policijske uprave i Martina Friela, Seanova pretpostavljenog iz Teritorijalne policije — kako stoje malo dalje, uz pozornicu što se rasprostirala ispod platna, i razgovaraju pognute glave, sasvim blizu jedan drugom.

Ako pomoćnik mrtvozornika utvrdi da je preminula ovdje u parku, slučaj spada u državnu nadležnost i bit će povjeren Seanu i Whiteyju. Seanova zadaća bit će da kaže Jimmyju. Seanova zadaća bit će da se upozna sa žrtvinim životom, da postane opsjednut njime. Seanova zadaća bit će da na kraju odloži slučaj i pruži svima barem iluziju da je ovaj zatvoren.

No, gradska policija mogla je zatražiti nadležnost nad slučajem.

Friel je imao ovlasti da im ga preda, budući da je park sa svih strana bio okružen gradskim zemljištem, a prvi napad na žrtvin život dogodio se također na teritoriju u nadležnosti grada. Sean je bio siguran da će slučaj podići prašinu. Umorstvo se dogodilo u gradskom parku, žrtva je pronađena blizu građevine (ili čak u njoj samoj) koja je sve više postajala lokalnim spomenikom popularnoj kulturi. Bez očitog motiva. Ubojica u bijegu, osim ako nije ubio samoga sebe tamo dolje kraj Katie Marcus, što je bilo malo vjerojatno, inače bi Sean već bio doznao za to. Kad se sve zbroidi, ovo je trebao biti golem zalogaj za medije, s obzirom da je u gradu posljednjih godina uglavnom vladala nestašica takvih slučajeva. Jebenti, mediji će ispuniti čitav Pen svojim blebetanjem.

Sean nije nimalo želio taj slučaj, što je više-manje značilo, s obzirom na prethodna iskustva, da će slučaj dopasti baš njega. Spustio se niz nagib do samog platna, promatrajući Krausera i Friefa, trudeći se iščitati presudu u najmanjim pokretima njihovih glava. Ako je tamo unutra doista Katie Marcus — a Sean je bio poprilično siguran da jest — Ravnica će eksplodirati. Lako za Jimmyja — on će najvjerojatnije ionako zapasti u katatoniju. Ali braća Savage? U Jedinici za najteže zločine imali su dosjee veličine kutije za cipele o skoro svakome od tih poremećenih jebača. I to samo za sranja u nadležnosti Teritorijalne. Sean je znao da drotovi iz bostonske policije običavaju reći kako je subota

navečer bez bar jednog Savagea iza rešetaka kao pomrčina sunca — drugi drotovi došli bi svaki put da to vide, jer se činilo toliko nevjerovatnim.

Na pozornici ispod platna Krauser je jedanput kimnuo glavom, a Friel okrenuo glavu i ogledao se sve dok mu se pogled nije susreo sa Seanovim, i Sean je znao da slučaj sad pripada njemu i Whiteyju. Primijetio je kako je dio lišća uz dno platna poprskan s nešto krvi, dok je više krvi bilo na stepenicama što su vodile do vrata.

Connolly i Souza podigli su pogled s krvi na stepenicama i tmurno kimnuli Seanu glavom, te se opet zagledali u pukotine između vodoravnih i okomitih ploha stepenica. Karen Hughes, koja je dotad čučala, uspravila se, i Sean je začuo zvrjanje njezina fotoaparata kad je palcem gurnula ručicu kako bi namotala film do kraja. Posegnula je u torbu za novim i otvorila stražnji dio aparata, a Sean je primijetio kako joj je pepeljastoplava kosa potamnijela na sljepoočnicama i šiškama. Bezizražajno ga je pogledala, spremila potrošeni film u torbu, zatim ubacila novi u aparat.

Whitey je klečao kraj pomoćnika mrtvozornika, i Sean je čuo kako je izgovorio “Molim?” oštrim šapatom.

— To što sam rekao.

— Sad ste sigurni?

— Ne baš sto posto, ali skoro.

Sit. — Whitey je pogledao preko ramena kako mu Sean prilazi i zavrtio glavom, pokazujući palcem na pomoćnika mrtvozornika. Seanov vidik proširio se kad se uspeo stepenicama mimo njih, kad su im se ramena razmaknuta, a on se s vrata zagledao u tijelo što je tamo stajalo, skvrčeno, u prostoru manjem od jednog metra između dva zida. Leš je bio u sjedećem položaju, leđima oslonjen o zid s njegove lijeve strane, nogu uprtih u zid zdesna, i Seanova prva asocijacija bila je fetus na ekranu ultrazvuka. Lijevo stopalo bilo joj je boso i blatnjavo. Ono što je preostalo od čarape visjelo joj je oko gležnja, zgužvano i poderano. Na desnoj je nozi imala običnu crnu cipelu s ravnim đonom, na kojoj se skorilo blato. Čak i nakon što je izgubila jednu cipelu u vrtu, drugu je ostavila na nozi. Mora da joj je ubojica čitavim putem bio doslovno za petama. Pa ipak, došla se ovamo sakriti. Dakle, načas mu je morala izmaknuti, što znači da ga je nešto usporilo.

— Souza — pozvao je.

— Da?

— Pošalji par dečki da pregledaju trag koji vodi ovamo gore. Pogledajte ako u grmlju ima kakvih komadića poderane odjeće, kože i slično.

— Već smo poslali jednog tipa da obradi otiske.

— Da, ali treba nam više od toga. Jesi li ti s nama?

— Da, s vama sam.

Sean je opet pogledao tijelo. Nosila je meke crne hlače i modru bluzu sa širokim ovratnikom. Jakna joj je bila crvena i poderana, i Seanu je izgledala kao odjeća za izlazak, odveć elegantna da bi je cura iz Ravnice nosila svaki dan. Bila je negdje vani, na nekom zgodnom mjestu, možda na spoju.

A onda je odjednom završila ovdje, ugurana u ovaj uski hodnik, i njegovi pljesnivi zidovi bili su posljednje što je vidjela, možda posljednje što je pomirisala.

Bilo je to kao da se ovamo sklonila pred crvenom kišom, pa joj je taj obojeni pljusak ostao u kosi i na obrazima, uprljavši joj odjeću svojim mokrim trakama. Koljena je čvrsto pritisla uz grudi, desni lakat pritisla je o desno koljeno, a stisnutu šaku podigla k uhu, te je Seana opet podsjetila na dijete, prije nego na ženu, ovako sklupčana, kao da pokušava odagnati od sebe nekakav strašan zvuk. Tijelo je govorilo: Prestani, molim te, prestani, prestani.

Whitey se maknuo s puta, pa je Sean čučnuo pred samim pragom. Čak i uz svu tu krv što je oblila tijelo i skupila se u lokvi pod njim, s plijesni što se zalijepila za beton svuda uokolo, Sean je osjetio miris njezina parfema, tek tračak mirisa, pomalo slatkast, pomalo puten, sasvim slabašan dašak mirisa, koji ga je podsjetio na spojeve u srednjoj školi, zamračen auto, usplahireno prtljanje po tkanini i naelektrizirano dodirivanje kože. Pod tom crvenom kišom Sean je vidio niz tamnih modrica na njezinu zapešću, podlaktici i gležnjevima, znajući da su to mjesta gdje su je udarali.

— Je li pretučena? — rekao je Sean.

— Tako izgleda. Vidite li krv koja joj je iscurila s vrha glave? To je od raspukline na vrhu lubanje. Tip je morao razbiti predmet kojim ju je tukao, tolikom ju je snagom udario.

Naslagani iza nje, ispunjavajući tako taj uzak hodnik iza platna, stajali su drveni praktikabli i nekakvi predmeti slični kulisama: drvene škune, zvonici, pramac nekakva plovila što je izgledalo kao venecijanska gondola. Ovuda više nije mogla proći. Kad je jednom ušla ovamo, zaglavila je. Bilo je dovoljno da je tip, koji ju je progonio, ovdje pronađe, i bila je mrtva. A pronašao ju je.

Otvorio je vrata nad njom, a ona se čvrsto sklupčala, pokušavajući zaštititi tijelo golim udovima. Sean je ispružio glavu i ogledao joj stisnutu šaku, zagledao joj se u lice. I ono je bilo obliveno crvenim, očiju stisnutih isto tako čvrsto kao i šaka, kao da je zaželjela da sve to nije istina, očnih kapaka zgrčenih najprije od straha, a sad od mrtvačke ukočenosti.

— To je ona? — rekao je Whitey Powers.

— Ha?

— Katherine Marcus — rekao je Whitey. — Je li to ona?

— Da — rekao je Sean. Imala je omanji ožiljak ispod brade, zdesna, gotovo neprimjetan i izbljedio s vremenom, ali su ga ljudi u kvartu primjećivali kad bi vidjeli Katie, jer je u svemu ostalom bila tako savršena, a lice joj je bilo kao besprijekorna snimka majčine tamne, koščate ljepote ukrštene s očevom ponešto raskuštranijom privlačnošću, svijetlim očima i kosom.

— Sto posto sigurno? — upitao je pomoćnik mrtvozornika.

— Devedeset devet — rekao je Sean. — Otac će morati potvrditi identifikaciju u mrtvačnici. Ali, da, to je ona.

— Jesi li joj vidio potiljak? — Whitey se sagnuo i zadigao joj kosu s ramena s pomoću kemijske.

Sean je zavirio i primijetio kako nedostaje komadić lubanje pri dnu glave, a vrat se zacrnjeo od krvi.

— Kažete mi da je ustrijeljena? — Pogledao je u mrtvozornika. Tip je kimnuo glavom. — Rekao bih da je to rana od metka. Sean se odmaknuo od tog mirisa parfema, krvi, pljesniva betona i raskvašena drveta. Poželio je u jednom času da može otrgnuti stisnutu šaku Katie Marcus s njezina uha, kao da bi na taj način modrice koje je vidio, kao i one koje će joj zasigurno naći ispod odjeće, isparile, a crvena kiša povukla joj se s kose i tijela, te bi ona ponovno zakoračila van iz ovog groba, trepćući da odagna snenost s očiju, pomalo mamurna.

Malo dalje, sa svoje desne strane, začuo je nekakvo komešanje, niz glasova kako viču u jedan glas, zvukova ljutita naguravanja i luđački, bijesan lavež i rezanje policijskih pasa. Kad je svrnuo pogled na tu stranu, ugledao je Jimmyja Marcusa i Chucka Savagea kako iz drveća u šumarku izbijaju na uredno podšišan travnjak, koji se ljupko spuštao niz padinu k platnu, i na kojemu su ljeti gledaoci prostirali pokrivače kako bi, sjedeći na travi, gledali predstave. Najmanje osam policajaca u odori i dvojica u civilu sjatili su se prema Jimmyju i Chucku, te su u tren oka oborili Chucka na tlo. Jimmy je, međutim, bio btz i znao je kako treba izmigoljiti. Klisnuo je ravno kroz njihov kordon nizom hitrih, naizgled nelogičnih okretaja, koji su ostavili njegove progonitelje praznih ruku, i da se nije spotaknuo spuštajući se niz padinu, nitko ga na putu do platna ne bi mogao zaustaviti osim Krausera i Friela.

No, spotaknuo se, zapravo poskliznuo na vlažnoj travi, i pogled mu se susreo sa Seanovim u času kad se sručio truhom na travnjak, udarivši bradom o zemlju. Neki mladi teritorijalac, četvrtaste glave i tijela srednjoškolskog mrge, sletio je na Jimmyja kao na sanjke, te su zajedno otklizili još koji metar niz padinu. Drot je povukao Jimmyjevu desnu ruku iza leđa i posegnuo za lisičinama.

Sean je zakoračio na pozornicu i doviknuo: — Hej! Hej! To je otac. Samo ga zadržite.

Mladi drot pogledao je u njega, sav blatnjav i nabrijan.

Samo ga zadržite — rekao je Sean. — Zadržite obojicu. Okrenuo se natrag prema platnu, kad je Jimmy zazvao njegovo ime, hrapavim glasom, kao da su mu vriskovi u glavi doprli do glasnih žica i iščupali ih: — Seane!

Sean je zastao i primijetio da ga Friel gleda.

— Pogledaj me, Seane!

Sean se okrenuo i vidio Jimmyja kako se pokušava pridići pod težinom mladog policajca, s tamnom mrljom od zemlje i vlatima trave zalijepljenim za bradu.

Jeste li je pronašli? Je li to ona? — vikao je Jimmy. — Je li? Sean se nije micao, samo je gledao Jimmyja u oči, dok Jimmy nije i sam ugledao pred očima isto što i Sean, i shvatio da je gotovo, da su se ostvarili njegovi najgori strahovi.

Jimmy je počeo zapomagati, a mlazovi pljuvačke prsnuli su mu iz usta. Još jedan drot spustio se niz padinu da pomogne ovome koji se navalio na Jimmyja, i Sean je okrenuo glavu. Jimmyjev jauk razlegao se zrakom kao kakva mukla, grlena stvar, bez ičega oštrog ili prodornog, kao prva reakcija zvijeri na gubitak mladunčadi. Sean je u svom životu

imao priliku čuti jauke roditelja mnogih žrtava. U njima je uvijek bilo nečeg plačnog, neke molitve Bogu ili razumu da se vrati k njima i kaže im da je to san. No u Jimmyjevu jauku nije bilo ničega sličnog, tek ljubav i gnjev, u istoj količini — u tom jauku sto je rastjerao ptice s drveća i odjeknuo nad Pen Channelom. Sean se vratio k hodniku i opet pogledao u Katie Marcus. Prišao mu je Connolly, najnoviji član ekipe, pa su neko vrijeme gledali bez riječi, dok je zapomaganje Jimmyja Marcusa postajalo sve hrapavije i promuklije, kao da sa svakim udisajem usisava u usta krhotine stakla.

Sean je pogledao u Katie, koja je zgrčila šaku kraj uha, sva promočena od crvene kiše, zatim onkraj njezina tijela u drvene kulise koje su je spriječile da ne dopre na suprotnu stranu.

S njihove desne strane, malo podalje, Jimmy je i dalje jaukao dok su ga odvlačili natrag uz padinu, a neki helikopter zatutnjao je zrakom iznad šumarka u oštrom zaokretu, s motorom što je zujao kao trut dok se ovaj zanosio u stranu i vraćao. Sean je pretpostavio da pripada nekoj tv-postaji, jer je bio tiši od policijskih helikoptera. Connolly je promrsio: —Jeste li ikad vidjeli nešto ovakvo?

Sean je slegnuo ramenima. Ne bi bogzna kako pomoglo ni da jest. Dodeš do neke točke kad jednostavno prestaneš uspoređivati.

— Mislim, ovo je... — zamucio je Connolly, pokušavajući naći riječi — ovo je kao... — Okrenuo je glavu da ne gleda u tijelo i zagledao se u drveće, kao da se osjeća zaprepašten i beskoristan u isti mah, i načas se učinilo kao da će opet nešto zaustiti.

Tad je zatvorio usta, i uskoro prestao pokušavati pronaći odgovarajuće ime za to što je vidio.

Boje oko tebe

Sean se naslanjao na pozornicu ispod filmskog platna zajedno sa svojim šefom, istražiteljem-poručnikom Martinom Frielom, te su gledali kako Whitey Powers usmjerava mrtvozornikov kombi dok se ovaj spuštao u rikvercu niz padinu što je vodila prema vratima gdje je pronađeno tijelo Katie Marcus. Whitey je uzmicao, uzdignutih ruku kojima je mahao sad desno sad lijevo, dok su se zrakom prolamali njegovi jetki zvižduci koje je ispuštao kroza zube poput cvileža štenadi. Pogledom je prelijetao od vrpce, kojom je bilo ograđeno mjesto zločina s njegove lijeve i desne strane, do kotača kombija i vozačevih nervoznih očiju u retrovizoru, kao da se natječe za kakav posao u prijevoznj tvrtki, trudeći se da debele gume kotača ne zastrane ni za jedan centimetar od propisanog.

— Još malo. Samo ravno. Još ma-a-a-alo, ma-a-a-lo. Tako. — Kad je kombi zauzeo željeni položaj, odmaknuo se u stranu i pljesnuo rukom po stražnjim vratima. — Sad je dobro.

Whitey je otvorio stražnja vrata kombija i rastvorio ih širom, zapriječivši tako svima pogled na ono što se događa iza filmskog platna, i Sean je tad pomislio kako se on nikad ne bi dosjetio da zakrili i time zaštitili vrata iza kojih je umrla Katie Marcus, ali se odmah i podsjetio kako Whitey ima neusporedivo više iskustva s očividima od njega, budući da je Whitey bio stari bojni konj, aktivan još u vrijeme kad je Sean tek pokušavao pipnuti malo golog mesa na srednjoškolskim plesnjacima, trudeći se da ne čupa bubuljice s lica.

Dvojica pomoćnika mrtvozornika nestala su za vratima kako bi podigli tijelo, i Sean je u njihovu nestanku osjetio neku vrst konačnosti, izvjesnosti da će slučaj sad pasti na njegova pleća.

Ostali policajci, ekipe tehničara i novinari što prelijeću nad njihovim glavama u helikopterima i skupljaju se s druge strane žute vrpce kojom je okružen park posvetit će se nečem drugom, dok će on i Whitey morati sami ponijeti teret smrti Katie Marcus: ispunjavati izvještaje, pripremati izjave pod zakletvom, baviti se njezinom smrću dugo nakon što većina ovih ljudi bude prebačena na druge slučajeve — prometne nesreće, krađe ili pak samoubojstva u sobama što su se usmrdjele od ustajala zraka i krcatih pepeljara. Martin Friel je skočio na rub pozornice i sjeo, njišući svoje kratke noge u zraku. Mirisao je na kremu za sunčanje pod plavom dolčevitom i kaki hlačama. Stao je bubnjati petama o rub pozornice, i Sean je u njemu osjetio tračak moralnog zgražanja.

— Već si radio s narednikom Powersom, ne?

— Da — rekao je Sean.

— Je li bilo problema?

— Ne. — Sean je gledao kako Whitey odvodi nekog teritorijalca na stranu i pokazuje mu na drveće iza filmskog platna. — Radio sam s njim prošle godine na ubojstvu Elizabeth Pitek.

— To je ona žena s nalogom za zabranu prilaska? — rekao je Friel.

— Je li muž nešto rekao o papiru?

— Rekao je: “Možda ona sluša papire, ali ja sigurno ne.”

— Dobio je dvadeset godina, ne?

— Točno dvadeset, da. — Sean je poželio da su ženi pribavili sigurniju mjeru od običnog komada papira. Sad će joj dijete odrastati kod posvojitelja, pitajući se što se dogodilo, kome sad pripada na jebenom svijetu.

Teritorijalac se odmaknuo od Whiteyja, skupio još nekoliko kolega, te su se zaputili prema drveću.

— Čuo sam da pije — rekao je Friel i podigao jednu nogu na pozornicu, pritisnuvši koljeno o prsa.

— Ne znam — rekao je Sean, pitajući se tko je zapravo na kušnji u Frielovim očima, on ili Whitey? Gledao je kako se Whitey sagiba i pogledava na busen trave uz stražnji kotač kombija, poravnavajući nogavicu trenirke kao da nosi odijelo Brooks Brothers.

— Partner ti je dobio bolovanje zahvaljujući nekom sranju od liječničke potvrde. Navodno ga je nešto pogodilo u leđa, pa se sad oporavlja kupajući se i jedreći po Floridi, prema onome što čujem.

— Friel je slegnuo ramenima. — Powers je tražio da radi s tobom kad si se vratio na posao. I eto te tu. Hoćeš li nam prirediti još koji incident kao onaj nedavni?

Sean je očekivao da će morati jesti govna, pogotovo s Frielom, pa je odgovorio savršeno skrušenim glasom: — Ne, poručnice. To je bio trenutačni propust u disciplini.

— Bilo ih je nekoliko — rekao je Friel.

— Da, poručnice.

— Privatni život ti je kaos, čovječe, ali to je tvoj problem. Nemoj da ti to utječe na posao. — Sean je pogledao u Friela i zatekao mu sjaj u očima, sličan aktivnoj elektrodi, koji mu je već bio poznat, i koji je značio da Friel nema ni najmanju namjeru raspravljati o tome što je rekao.

Sean je opet kimnuo glavom i progutao što je morao.

Friel mu se hladno nasmiješio i pogledao prema helikopteru tv-ekipe, koji se u luku nadvio nad filmskim platnom, leteći niže nego što je bilo dogovoreno s policijom, i na Frielovu se licu pojavio izraz koji je mogao značiti da će nekome od policajaca uručiti otpremninu još prije nego padne noć.

— Poznaješ njezinu obitelj, ne? — rekao je Friel, motreći helikopter. — Tu si odrastao.

— Odrastao sam na Rtu.

— Ovo je Rt.

— Ovo je Ravnica. To je različito, poručnice.

Friel je odmahnuo rukom. — Odrastao si ovdje. Stigao si među prvima na lice mjesta, i poznaješ te ljude. — Raširio je ruke. — Griješim li?

— U pogledu čega?

— Tvoje sposobnosti da izađeš na kraj s ovim slučajem. — Nasmiješio se Seanu svojim smiješkom ljetnog trenera malog nogometa. — Ti si mi jedan od kvalitetnih dečki, ne? Odslužio si kaznu. Jesi li sad spreman za povratak u igru?

— Da, poručnice — rekao je Sean. Još pitate, poručnice. Štoga hoćete, samo da zadržim radno mjesto, poručnice.

Pogledali su prema kombiju, kad je nešto u njemu bubnulo na pod, a šasija potonula prema kotačima. Zatim se šasija ponovno podigla, a Friel je rekao: — Jesi li primijetio da ih uvijek bace na pod?

Doista, uvijek bi ih bacili na pod. Sad je to bila Katie Marcus, u tamnoj, plastičnoj vrećini vreće za mrtvaca, pod patentnim zatvaračem, ubačena u to vozilo, dok joj se kosa mrsila u naborima plastične vreće, a organi omekšavali.

— Kolega — rekao je Friel — znaš li što mi je još mrskije od toga da desetogodišnji crni dječaci dobiju metak u unakrsnoj vatri među zaraćenim bandama?

Sean je znao odgovor, ali nije ništa rekao.

— To da netko ubije devetnaestogodišnju bijelu curu u mom parku. Jer onda ljudi ne kažu: “Ah, to su posljedice gospodarske nejednakosti”, niti ih obuzme sjetan osjećaj tragičnosti života, već su bijesni kao risovi i žele da im dovedu nekoga u okovima da ga objese. — Friel je bocnuo Seana laktom. — Mislím, ne?

— Istina.

— A oni to žele zato što su oni isti kao i mi, a mi to želimo. — Friel je uhvatio Seana za rame kako bi ga ovaj pogledao.

— Da, poručnice — rekao je Sean, jer je u Frielovim očima ugledao čudno svjetlucanje, kao da vjeruje u ono što govori na način na koji neki ljudi vjeruju u Boga, u NASDAQili u Internet kao globalno selo. Friel je od glave do pete sličio na kakvog friškog preobraćenika, samo što Sean nikako nije uspijevaio zaključiti na što se točno preobratio; no bilo mu je jasno da je Friel u svom poslu pronašao nešto — Seanu neprepoznatljivo — što mu je pružalo utjehu, možda čak i uvjerenje, kao kakav siguran teren pod nogama. Istini za volju, na mahove se Seanu činilo da mu je šef kreten, kao kad bi srao mudroserske bisere o životu i smrti, vi o tome kako bi se moglo postići opću sreću, izliječiti tumore društva i ostvariti svjetsko zajedništvo, kad bi samo ljudi htjeli poslušati.

No, u drugim prilikama, Friel je znao podsjetiti Seana na njegova oca, koji je gradio kućice za ptice u podrumu gdje nikakvih ptica nije bilo, i Sean ga je tad obožavao.

Martin Friel bio je istražitelj-poručnik Odjela za umorstva u njihovoj postaji, gdje je doživio izmjenu nekoliko američkih predsjednika, i koliko je Seanu bilo poznato, još ga nitko nikad nije nazvao “Marty”, “kompa” ili “stari”. Da ga čovjek vidi na ulici, pomislio bi da je računovođa ili pravnik u nekoj tvrtki osiguranja, ili nešto slično. Njegov bezličan glas savršeno je odgovarao njegovu bezličnom licu, a od čitave kose ostalo mu je samo

par smeđih čuperaka. Bio je onizak tip, neobično za nekoga tko se probio u teritorijalnoj hijerarhiji, i lako bi ga se izgubilo iz vida u gomili, jer u njegovu hodu nije bilo ničega osobenog. Bio je vjeran muž i otac dvoje djece, angažirao se u lokalnoj crkvi, podržavao poreznu i socijalnu politiku konzervativne stranke.

Ali ono čemu u tom bezličnom glasu i isto takvu licu nije bilo traga, bio je njegov um — um praktičnog moralista skučenih vidika, ali neograničene samouvjerenosti. Samo se usudi počinuti težak zločin na teritoriju u nadležnosti Martina Friela — dakle na njegovu teritoriju, i bolje ti je da to što prije shvatiš — i stao si mu opasno na žulj.

— Budi prodoran i oštar — rekao je Seanu čim je ovaj dodijeljen Odjelu za umorstva. — Nemoj se otvoreno žestiti, jer je ljutnja emocija, a emocije treba uvijek čuvati za sebe. Ali neka te vječito nešto grize. Neka te grize to što su stolci ovdje pretvrđi, i što svi tvoji prijatelji s faksa voze audi. Neka te grize to što su kriminalci toliko blesavi da misle kako mogu raditi svoja ogavna sranja na našem teritoriju. Neka te toliko grize, Devine, da se uhvatiš za najmanje sitnice u slučajevima, tako da pomoćnici državnog odvjetnika ne izgube na sudu zbog nepropisnih naloga i nedostatka uvjerljiva motiva. Neka te toliko grize da raščistiš svaki pojedini slučaj i strpaš te trule seronje u trule zatvore do kraja njihovih trulih života.

U postaji su to zvali “Friellova govorancija”. Svaki novi teritorijalac na Odjelu, čim bi stigao, morao je poslušati uvijek isti tekst, od riječi do riječi. Kao i gotovo uvijek kad ti se Friel obraćao, nisi imao pojma vjeruje li doista u to, ili samo izvodi drotovske štoševske za bruce. U svakom slučaju, ljudi su ga slušali — ili bi ispali iz igre. Sean je u Odjelu za umorstva pri Teritorijalnoj policiji proveo dvije godine, tijekom kojih je postigao najvišu kvotu uspješno riješenih slučajeva u ekipi Whiteyja Powersa, ali Friel bi ga još uvijek pogledao s vremena na vrijeme kao da nije siguran što će s njim. Upravo ga je tako sad gledao, kao da baždari nešto u njemu, premišljajući se je li Sean dorastao ovom slučaju: djevojka je ubijena u njegovu parku.

Whitey Powers je došetao do njih, listajući svoj istražni zapisnik, te je kimnuo Frielu. — Poručnice.

— Narednice Powers — rekao je Friel. — Čime dosad raspolažemo?

— Preliminarne indicije naznačuju da je smrt nastupila između 2.15 i 2.30 ujutro. Nema znakova seksualnog napastovanja. Uzrok smrti je najvjerojatnije metak u potiljak, ali nije isključeno ni da je preminula uslijed premlaćivanja tupim predmetom. Ubojica je, po svemu sudeći, dešnjak. Metak se zabio u praktikabl s lijeve strane žrtvina tijela. Izgleda kao metak za Smith 38, ali znat ćemo sa sigurnošću nakon što ga pregleda balističar. Ronioci sad tragaju za mogućim oružjem u kanalu. Nadamo se da je ubojica bacio u vodu pištolj, ili barem predmet kojim ju je istukao, a čini se da je to bila neka vrst palice.

— Štapa — rekao je Friel.

— Dvojica djelatnika bostonske policije razgovarali su, tijekom provjere od kuće do kuće duž Sydney Streeta, sa ženom koja tvrdi kako je čula udarac automobila, koji se potom ugasio, u jedan i četrdeset pet ujutro, oko pola sata prije pretpostavljenog vremena smrti.

— Kakvim materijalnim dokazima raspolažemo? — upitao je Friel.

— Pa, tu nas je kiša malo sjebala, poručnice. Dobili smo nekoliko prilično zasranih otisaka prstiju koji možda pripadaju počinitelju, dok bez ikakve sumnje nekoliko njih pripada žrtvi. Izvukli smo oko dvadeset pet zasebnih sekundarnih tragova s onih vrata iza filmskog platna. Opet, moglo bi se raditi i o žrtvinim i o počiniteljevim otiscima, kao i o prstima pedeset drugih ljudi koji s ovim nemaju nikakve veze, već noću dolaze ovamo piti ili predahnuti za vrijeme jogginga. Imamo krv ispod vrata i u prostoriji — opet, dio te krvi mogao bi biti ubojičin, ali ne nužno. Većina zasigurno potječe od žrtve. Imamo nekoliko jasnih otisaka s vrata žrtvina automobila. To je zasada sve što se tiče materijalnih dokaza.

Friel je kimnuo glavom. — Imate li nešto konkretno što mogu javiti državnom odvjetniku kad me nazove za deset-petnaest minuta? Powers je slegnuo ramenima. — Recite mu da je kiša sjebala mjesto zločina, poručnice, i da dajemo najbolje od sebe.

Friel je zijevnuo u šaku. — Išta drugo što bih trebao znati?

Whitey se zagledao preko ramena u trag što je vodio prema vratima iza filmskog platna, posljednjeg zemljišta kojega se dotaknula noga Katie Marcus.

— Ne ide mi u glavu da nema otisaka.

— Spomenuli ste kišu...

Whitey je kimnuo glavom. — Ali ona ih je ostavila nekoliko. Kladim se da su njezini, jer su svježiji, a ona je na nekim mjestima zabijala pete u zemlju, na drugima se odbacivala stopalima u zrak. Takvih smo pronašli tri, možda i četiri, i poprilično sam siguran da potječu od Katherine Marcus. Ali od počinitelja? Ništa.

— Opet kiša — rekao je Sean.

— Kiša je razlog što smo pronašli samo tri njezina traga, to prihvaćam. Ali nema niti jednog traga tog tipa, koliko vidim. — Whitey je pogledao u Seana, zatim u Friela, te slegnuo ramenima.

— Ne znam. Ne ide mi u glavu.

Friel se odgurnuo s pozornice i otresao prašinu s dlanova. — U redu, dečki. Imate na raspolaganju šesteročlani tim istražitelja. Sve laboratorijske pretrage koje se tiču slučaja stavljene su na prvo mjesto i označene kao hitne. Dobit ćete koliko god teritorij alaca vam bude potrebno za terensko istraživanje. Stoga, narednice, da čujem kako namjeravate upotrijebiti sav taj ljudski potencijal koji smo vam dodijelili u našoj velikoj mudrosti.

Pretpostavljam da ćemo najprije popričati sa žrtvinim ocem i vidjeti što on zna o njezinom kretanju sinoć, s kim je bila, je li joj se netko možda želio osvetiti. Zatim ćemo popričati s tim ljudima, iznova razgovarati sa ženom koja tvrdi da je čula kako se automobil ugasio na Sydney Streetu. Ispitat ćemo sve pijandure koje su izvukli iz parka i na Sydney Streetu. Nadajmo se da će nam pomoćne ekipe tehničara pružiti solidnije tragove, možda vlasi kose na kojima možemo raditi. Možda je ostalo nešto njegove kože pod noktima Marcusove kćeri. Možda na onim vratima još ima njegovih otisaka. Ili joj je to možda dečko, s kojim se posvađala. — Whitey je još jednom slegnuo ramenima, kao po običaju, i vrškom cipele odgurnuo nešto zemlje u stranu. — To bi bilo to.

Friel je pogledao u Seana.

— Uхватit ćemo tog tipa, šefe.

Friel je izgledao kao da je očekivao nešto bolje od toga, ali je ipak kimnuo glavom i potapšao Seana po laktu. Zatim je sišao s pozornice u udolinu sa sjedećim mjestima, gdje je stajao poručnik Krauser iz bostonske Policijske uprave, koji je upravo razgovarao sa svojim šefom, natporučnikom Gillisom iz Odjela D-6. Svi su uporno pogledavali u Seana i Whiteyja, kao da im hoće reći: “Da se niste usudili sjebati stvar.”

— Uхватit ćemo tipa, kažeš? — rekao je Whitey. — Nakon četiri godine faksa, to je najbolje što možeš smisliti?

Sean je još jednom načas uhvatio Frielov pogled i kimnuo glavom, nadajući se da mu iz izraza lica zrači samosvijest i profesionalizam.

— Tako piše u udžbeniku — rekao je Whiteyju.

— Odmah nakon “Stjerat ćemo kopile u kut” i prije “Budi hvala Gospodu”. Zar niste došli dotle?

Whitey je odmahnuo glavom. — Tog dana nisam bio u školi. Okrenuli su se kad su začuli kako je pomoćnik mrtvozornika zalupio stražnjim vratima kombija i prišao vratima vozača.

— Imate li kakvu teoriju? — rekao je Sean.

— Prije deset godina — rekao je Whitey — svidjela bi mi se teorija o o rituelu inicijacije nekakve bande. Ali sad? Jebeš to. Zločin je kompliciraniji, stvari su mnogo manje predvidljive. A ti?

— Možda ljubomorni dečko, ali to je linija manjeg otpora.

— Da ju je dečko premlatio palicom! Tomu bi bolje bilo da si odnekud stvori dosje s psihijatrije.

— Oni uvijek imaju spreman dosje s psihijatrije. Pomoćnik mrtvozornika otvorio je vrata vozača i pogledao na Whiteyja i Seana. — Rekli su mi da će nas netko izvesti.

— Mi ćemo — rekao je Whitey. — Vi prijedite ispred nas kad napustimo park. Ali, hej, danas prevozimo rodbinu, pa je nemojte baš ostaviti u hodniku kad stignete u centar. U redu?

Tip je kimnuo glavom i ušao u kombi.

Whitey i Sean ukrcali su se u patrolno vozilo, i Whitey ga je izveo ispred kombija. Zatim su krenuli niz padinu, okruženi čitavom rijekom žutih vrpca kojima je bilo ograđeno mjesto zločina, i Sean je promatrao kako se sunce počinje spuštati među drvećem. Pen Channel se u suton prelijevao hrđavozlatnom bojom, nad obasjanim krošnjama sve se crvenjelo, i Sean je pomislio kako će mu upravo to najviše nedostajati kad jednom umre — te boje, koje su se iznenada pomaljale iz praznine, koje su znale čovjeka pomalo i rastužiti, navesti ga da se osjeti malenim, kao da zapravo ne pripada ovamo.

Tijekom prve noći koju je proveo u kaznionici Deer Island, Jimmy je prosjedio čitavu noć, od devet navečer do šest ujutro, pitajući se hoće li ga njegov cimer napasti.

Tip je bio biker iz New Hampshirea po imenu Woodrell Daniels. Jedne večeri prešao

je u Massachusetts kako bi obavio nekakav posao s metamfetaminima, zaustavio se u kafiću, popio nekoliko žestica za bolji san, i na kraju iskopao drugom tipu oko biljarskim štapom. Woodrell Daniels bio je mesna gromada prekrivena tetovažama i ožiljcima od noža, i kad se zagledao u Jimmyja uz suh, šaputav hihot, ovomu se činilo da mu se komad cijevi zarinuo u srce.

— Vidimo se kasnije — rekao je Woodrell kad su se pogasila svjetla. — Vidimo se kasnije — ponovio je, i još jednom ispustio onaj svoj šaputavi kikut.

I tako je Jimmy prosjedio čitavu noć, osluškujući povremenu škripu kreveta iznad sebe, znajući da mora udariti Woodrella u dušnik ako dode do toga, pitajući se hoće li biti u stanju opaliti šakom kako treba kroz Woodrellove ručetine. Udari u grlo, govorio si je. Udari u grlo, udari u grlo, udari u grlo, o Isuse, evo ga...

Ali to se Woodrell samo okrenuo u snu, i opruge su zaškripale pod težinom njegova tijela, koje se zakopavalo u madrac sve dok nije visjelo nad Jimmyjem kao slonovski trbuh.

Jimmyju se te noći činilo da čuje zatvor kao živo biće, kao stroj koji diše. Čuo je kako se štakori tuku, žvaču i skviče u bijesnom, cijukavom očajanju. Čuo je šaptanje, uzdisanje, monotonu škripu krevetnih opruga što odskaču gore-dolje, gore-dolje. Kapala je voda, ljudi su govorili u snu, koraci stražara odjekivali su iz nekog udaljenog hodnika. U četiri sata začuo je vrisak — jedan jedini — koji je tako brzo zamro da je čak dulje poživio u jeci i sjećanju nego što je trajao u stvarnosti, i Jimmyju je u tom času palo na pamet da izvuče jastuk ispod glave, popne se iza Woodrella Danielsa i uguši ga njime. Ali ovomu su ruke bile odveć vješte, čvrste poput kliješta, i tko zna spava li Woodrell uistinu, ili se samo pravi; a možda bi Jimmyju nedostajalo čak i tjelesne snage da zadrži taj jastuk na mjestu kad bi ljudina jednom ispružila svoje ručetine prema njegovoj glavi, izgrebla mu lice, izgulila mu komade mesa sa zglobova, razmrskala mu hrskavicu u uhu svojim šakama poput čekića.

Najgori je bio posljednji sat noći. Sivo svjetlo pomaljalo se polako kroz debele prozore pri stropu i ispunjalo prostor metalnom hladnoćom. Jimmy je čuo kako se ljudi bude i vrzmaju se po ćelijama. Čuo je hrapavo, suho kašljanje. Obuzimao ga je osjećaj kako stroj ubrzava okretaje, sav hladan i željan goriva, znajući da će umrijeti bez nasilja, bez okusa ljudskog mesa.

Woodrell je skočio s kreveta odveć brzo da bi Jimmy uspio reagirati. Ovaj je stisnuo oči, ostavivši tek uzak prorez da može škiljiti, i počeo dublje disati, čekajući da mu se Woodrell dovoljno približi kako bi ga mogao udariti u grkljan.

No, Woodrell Daniels nije ga ni pogledao. Uzeo je knjigu s police iznad umivaonika i otvorio je, spuštajući se na koljena, da bi se tad počeo moliti.

Pomolio se, pročitao nekoliko ulomaka iz poslanica sv. Pavla, zatim se opet pomolio, i svako toliko ispustio bi onaj svoj šaputavi hihot, koji međutim nikad nije prekidao tijek njegovih riječi, pa je Jimmyju na kraju sinulo da je taj kikut neka vrst nesvjesnog glasanja, poput uzdisaja koje je ispuštala Jimmyjeva majka kad je on bio mladi. Woodrell vjerojatno više nije ni primjećivao da ispušta te zvukove.

Kad se Woodrell napokon okrenuo i upitao Jimmyja bi li ovaj promislio o tome da

prihvati Krista kao svog Spasitelja, Jimmy je shvatio da je najdulja noć njegova života prošla. Vidio je na Woodrellovu licu svjetlost prokletnika koji traži put prema luci svog spasenja, i taj je sjaj na njemu bio tako izražen, da se Jimmy pitao kako to da ga nije opazio čim se upoznao s čovjekom.

Jimmy nije mogao vjerovati kakva ga je glupa, prekrasna sreća dopala: završio je u lavljem brlogu, samo — njegov je lav bio kršćanin, i Jimmy je bio spreman prihvatiti Isusa, Boba Hopea,

Doris Day i koga god još Woodrell obožava svojim grozničavim umom vjerskog fanatika, pod uvjetom da se taj napumpani frik drži svog kreveta po noći i da sjedi uz njega za vrijeme ručka.

— Nekoć sam bio izgubljen — rekao je Woodrell Jimmyju. — Ali sad sam ponovno pronašao sebe, neka bude na hvalu Gospodnju. Jimmy je skoro naglas rekao: Jebenti, Woodrell, totalno si u pravu. Sve do danas, Jimmy je mjerio težinu svih kušnji strpljenja, koje je morao izdržati, prema toj prvoj noći u Deer Islandu. Svaki put govorio je sam sebi kako bi bio u stanju stajati na istom mjestu koliko god trebalo — dan ili čak dva — da dobije što hoće, jer se ništa nije moglo usporediti s onom dugom prvom noći, kad je živi stroj Zatvora štropotao i dahtao svud oko njega, štakori cviljeli, krevetne opruge škripale, a vriskovi zamirali čim su se prolomili. Sve do danas.

Stojeći na ulazu u Pen Park s Roseclair Streeta, Jimmy i Annabeth su čekali. Stajali su s onu stranu prve zapreke koju su teritorij alci podigli na prilaznom putu, ali zato s ovu stranu druge. Dobili su kavu i stolce na rasklapanje kako bi mogli sjesti, i teritorijalci su se lijepo odnosili prema njima. Ali opet, morali su čekati, i kad su pitali ima li kakvih novosti, lica teritorij alaca kao da su se pomalo rastužila, i u isto vrijeme postala od kamena: ispričali su im se, i rekli kako ne znaju ništa više od ljudi što stoje izvan parka.

Kevin Savage je poveo Nadine i Saru natrag kući, ali Annabeth je ostala. Sjedila je tako s Jimmyjem, odjevena u haljinu blijedoljubičaste boje koju je nosila na Nadininoj prvoj pričesti, jednom događaju koji se već činio kao da se dogodio prije mnogo tjedana, i ona je šutjela, zatvorena u očajanje vlastite nade — nade da je Jimmy krivo protumačio ono što je vidio na licu Seana Devinea, da nekim čarobnim slučajem nema nikakve povezanosti između Katiena napuštenog automobila, njezine cjelodneve odsutnosti i drotova u Pen Parku. Da je ono što je vjerojatno istina (a ona je toga svjesna), zapravo nekim divnim, divnim slučajem laž. Jimmy je rekao: — Hoćeš li još kave?

Nasmiješila mu se sirovim, odsutnim osmijehom. — Ne. Dobro mi je ovako.

— Sigurno?

— Aha.

Ako nisi vidio tijelo, još nije mrtva. Jimmy je to znao. Na taj je način racionalizirao vlastitu nadu tijekom onih nekoliko sati otkako su njega i Chucka Savagea odvukli s brda iznad udoline pod pozornicom. To je mogla biti neka cura koja joj sličí. Ili je možda samo u komi. Ili se možda tako zavukla u prostor iza pozornice da je ne uspijevaju izvući. Možda je u bolovima, strašnim bolovima, ali živa. Takva je bila nada — krhotina nade, sićušna kao vlas u novorođenčeta — koja je treperila u nedostatku konačne potvrde.

I premda je znao da je to sve sranje, jedan dio Jimmyja nikako da popusti.

— Mislim, nitko ti nije ništa određeno rekao— bila je rekla Annabeth, kad su tek započinjali svoje bdjenje ispred parka. — Zar ne?

— Nitko ništa. — Jimmy ju je pogladio po ruci, znajući da im veća potvrda od same činjenice da su ih propustili kroz policijske zapreke nije ni potrebna.

Pa ipak, taj mikrob nade odbijao je odumrijeti dok nije vidio tijelo i dobio priliku da kaže: — Da, to je ona. To je Katie. To je moja kći. Jimmy je gledao u policajce što su stajali kraj luka od kovana željeza, koji se nadvijao nad ulazom u park. Taj luk bio je sve što je ostalo od kaznionice koja se uzdizala na tom zemljištu prije nego što su nastali park i otvoreno kino, prije nego što je itko od njih, koji sad tu stoje, uopće rođen. Gradić je izrastao oko kaznionice, umjesto da bude obratno. Tamničari su se smjestili na Rtu, dok su se obitelji zatvorenika ugnijezdile u Ravnici. Pripajanje gradu počelo je kad su tamničari ostarjeli i počeli razmišljati o karijeri u gradskoj upravi.

Odjednom se začuo voki-toki teritorijalca koji je stajao uz sam luk, i ovaj ga je podigao k ustima.

Annabeth je tako snažno stisnula Jimmyjevu ruku da su mu se koščice dodirnule.

— Ovdje Powers. Izlazimo.

— Primljeno.

— Jesu li Marcusovi tamo?

Teritorijalac je virnuo prema Jimmyju i spustio pogled na zemlju.

— Potvrđeno.

— U redu.

Annabeth je rekla: — Isuse Bože, Jimmy. O, Isuse Bože.

Jimmy je začuo škripu guma, i vidio kako se nekoliko automobila i kombija parkira pred zaprekom na Roseclairu. Kombiji su imali satelitske antene na krovu, i Jimmy je gledao kako skupina izvjestitelja i snimatelja iskače iz njih na cestu, naguravajući se, podižući kamere u zrak, odmatajući mikrofonske kablove.

— Maknite ih odavde! — viknuo je teritorijalac kraj luka. — Odmah! Mičite ih odavde!

Teritorij alci koji su čuvali prvu zapreku nahrupili su na izvjestitelje, i počela je vriska.

Teritorijalac kraj luka rekao je u voki-toki: — Ovdje Dugay. Narednik Powers?

— Powers.

— Ovdje imamo gužvu. Novinari.

— Očistite ih.

— Radimo na tome, naredniče.

Na vrhu prilazne ceste, oko dvadesetak metara dalje od luka, Jimmy je ugledao kako patrolno vozilo teritorijalne policije izlazi iz zavoja i naglo zastaje. Za volanom je sjedio tip s voki-tokijem na ustima, a kraj njega je sjedio Sean Devine. Drugo vozilo zaustavilo

se tik iza patrolnih kola i zamalo ih okrnulo svojom rešetkom, i Jimmy je osjetio kako mu se usta suše.

— Makni ih odavde, Dugay. Nije me briga ako tim pederima zapucaš i u guzicu. Makni tu gamad odavde.

— Razumijem.

Dugay je, zajedno s još tri teritorij alca, protrčao mimo Jimmyja i Annabeth s ispruženim kažiprstom, vičući u trku: — Stupili ste na zatvoreno mjesto zločina! Vratite se odmah u svoja vozila! Pristup ovom terenu nije dopušten! Vratite se odmah u vozila!

Annabeth je rekla: — Jebo te — a Jimmy je osjetio silinu helikoptera čak i prije nego što mu je čuo zvuk. Podigao je pogled prema njemu dok im je ovaj prelijetao nad glavama, zatim se opet zagledao u patrolno vozilo koje se zaustavilo na vrhu ceste. Vidio je kako vozač vrišti u voki-toki, zatim je začuo sirene, čitavu kakofoniju sirena, i odjednom su sa svih strana Roseclaira izronila modro-srebrna patrolna kola, pa su se izvjestitelji brže-bolje uzverali natrag u svoje kombije, a helikopter se naglo zanio u stranu i odletio u park.

— Jimmy — rekla je Annabeth najtužnijim glasom koji je Jimmy ikad čuo iz njezinih grudi. — Jimmy, molim te. Molim te.

— Sto, zlato? — Jimmy ju je pridržao. — Sto?

— Jimmy, molim te. Ne. Ne. Samo to ne.

Taj zvuk — sirene, škripa guma, glasovi što vrište i jeka elise helikoptera. Taj zvuk bio je vrisak mrtve Katie u njihovim ušima, i Annabeth se skutrila pod njim u Jimmyjevim rukama.

Dugay je opet protrčao mimo njih i odmaknuo drvene prepreke ispod luka, i prije nego što je Jimmy uopće shvatio da se patrolno vozilo pokrenulo, ovo se naglo zaustavilo pokraj njega, dok je bijeli kombi projurio s druge strane, skrenuo udesno i izašao na Roseclair, gdje je napokon skrenuo ulijevo u oštrom zavoju. Jimmy je na jednoj strani kombija vidio ispisanu riječi MRTVOZORNIK — OKRUG SUFFOLK, i osjetio je kako mu svi zglobovi u tijelu — gležnjevi, ramena, koljena i bedra— postaju krhki i zatim se tope.

— Jimmy.

Jimmy je spustio pogled na Seana Devinea. Sean je zurio u njega kroz otvoreni prozor na vratima suvozača.

— Hajde, Jimmy. Molim te. Uđi.

Sean je izašao iz auta i otvorio stražnja vrata u času kad se helikopter vraćao, ovaj put na većoj visini, ali još uvijek sijekući zrakom dovoljno blizu da ga Jimmy osjeti u kosi.

— Gospodo Marcus — rekao je Sean. — Jimmy, čovječe. Uđi u auto.

— Je li mrtva? — rekla je Annabeth, a riječi su prodrle u Jimmyja kao kiselina.

Molim vas, gospodo Marcus. Ako biste mogli ući u auto. Čitava falanga patrolnih vozila formirala je dvostruki kordon na Roseclairu, i njihove su sirene bješnjele.

Annabeth je zavrištala nad svom tom galamom: — Je li moja kći...?

Jimmy ju je povukao, jer nije mogao čuti još jedanput onu riječ. Povukao ju je usred galame, te su sjeli na stražnje sjedalo automobila, Sean je zatvorio vrata i sjeo na svoje mjesto, policajac za volanom nabio je gas i uključio sirenu u isti mah. Projurili su prilaznom cestom, pridružili se pratnji, i zatim u skupini krenuli Roseclairom — čitava armija vozila sa zavijaj učim motorima i zavijaj učim sirenama što su zavijale vjetrom sve do autoceste, i zavijale, i zavijale.

Ležala je na metalnom stolu.

Oči su joj bile zatvorene, jedna joj je cipela nedostajala. Koža joj je bila crnogrimizna, Jimmy još nikad nije vidio takvu boju.

Osjećao je miris njezina parfema, tek tračak mirisa u vonju formaldehida kojim je bila prožeta ta hladna, ledena soba.

Sean je položio ruku Jimmyju na križa, i Jimmy je progovorio, jedva osjećajući vlastite riječi, uvjeren kako je u ovom času mrtav, baš kao i to tijelo pod njim:

— Da, to je ona — rekao je.

— To je Katie — rekao je.

— To je moja kći.

Svjetla

— Gore je kamina — rekao je Sean Jimmyju. — Kako bi bilo da odemo gore i popijemo kavu?

Jimmy je i dalje stajao nad mrtvim tijelom svoje kćeri. Tad su ga opet prekrili plahtom, no Jimmy je podigao gornji kut plahte i pogledao u kćerino lice, kao da je promatra s vrha kakva bunara, i želi zaroniti kako bi je izvukao. — Zar imaju kaminu u istoj zgradi gdje je mrtvačnica?

— Aha. To je velika zgrada.

— Čudno je to — rekao je Jimmy bezbojnim glasom. — Što misliš, kad udu patoloji, da li svi ostali sjednu na suprotnu stranu? Sean se zapitao nije li ovo početna faza šoka. — Ne znam, Jime.

— Gospodine Marcus — rekao je Whitey — nadali smo se da bismo vam mogli postaviti nekoliko pitanja. Znam da je ovo vrlo težak trenutak za vas, ali...

Jimmy je spustio plahu natrag na kćerino lice, pomičući usnama, no nikakav zvuk nije izlazio iz njegovih usta. Pogledao je u Whiteyja kao da je iznenađen što se ovaj nalazi u sobi, stojeći s kemijskom olovkom naslonjenom na notes. Tad je okrenuo glavu i pogledao u Seana.

— Jesi li ikad pomislio — rekao je Jimmy — kako najmanja odluka može izmijeniti čitav tijek tvojega života?

Sean ga je pogledao u oči. — Kako to? Jimmyjevo je lice bilo blijedo i prazno, oči svrnute uvis, kao da se pokušava sjetiti gdje je ostavio ključeve automobila.

— Jednom sam čuo da se Hitlerova majka skoro odlučila na pobačaj, ali se pokolebala u posljednji čas. Čuo sam da je napustio Beč jer nije mogao prodati svoje slike. Ali, što da je prodao sliku, Seane? Ili da je njegova majka zaista pobacila? Svijet bi bio sasvim drukčiji. Shvaćaš? Ili, recimo da jednog jutra propustiš bus, pa naručiš još jednu kavu i kupiš lutriju dok je ispijaš, i dobiješ zgoditak. Najednom, više se ne moraš voziti autobusom. Voziš se na posao u lincolnu. Ali doživiš sudar i pogineš. Sve zbog toga što si jednog dana propustio autobus.

Sean je pogledao u Whiteyja. Whitey je samo slegnuo ramenima.

— Ne — rekao je Jimmy — ne čini to. Ne gledaj u njega kao da sam poludio. Nisam poludio. Nisam u šoku.

— U redu, Jime.

Samo kažem da postoje neke niti, u redu? Neke niti u našim životima. Povučesh jednu, i sve drugo pokrene se zajedno s njom. Recimo da je u Dallasu kišilo, pa se Kennedy nije mogao voziti u otvorenom automobilu. Ili da je Staljin postao svećenik kao što je

namjeravao. Recimo da smo ja i ti, Seane, ušli u onaj auto s Daveom Boyleom.

— Što? — rekao je Whitey. — Kakav auto?

Sean je podigao ruku prema njemu i rekao Jimmyju: —Tu te više ne pratim.

— Stvarno? Da smo ušli u onaj auto, naš život ispao bi potpuno drukčiji. Sjećaš se moje prve žene, Marite, Katiene majke? Bila je tako lijepa. Bila je kao kraljica. Znaš kakve znaju biti latinoameričke žene? Prekrasne. A ona je toga bila svjesna. Ako joj je neki tip htio prići, morao je stvarno imati muda. A ja sam ih imao. Sa šesnaest godina bio sam kralj svih seronja. Bio sam neustrašiv. I stvarno sam joj prišao i pitao je da izađe sa mnom. A godinu dana poslije... Isuse, bilo mi je sedamnaest, bio sam običan jebeni klinac, vjenčali smo se, i ona je bila noseća s Katie.

Jimmy je polagano, ravnomjerno kružio oko kćerina tijela.

— Stvar je u ovome, Seane: da smo ušli u onaj auto, da su nas odveli bogzna kamo i da su nam ona dva frika sjebana u glavu četiri dana činila bogzna što kad nam je bilo jedanaest, ne vjerujem da bih sa šesnaest bio onakav frajer. Mislim da bih završio kao slučaj za smeće, kužiš, da bi me uglavnom trpali apaurinima i slično. Znam da nikad ne bih smogao toliko hrabrosti da pitam takvu žensku kao što je bila Marita, ponosna, prekrasna, da izađe sa mnom. I nikad ne bismo imali Katie. Tako Katie nikad ne bi bila ubijena. Ali to se dogodilo. Sve zbog toga što nismo ušli u onaj auto, Seane. Shvaćaš što hoću reći?

Jimmy je pogledao u Seana kao da čeka potvrđan odgovor, ali Sean nije imao pojma na što da mu potvrdno odgovori. Izgledao je kao da osjeća potrebu za iskupljenjem — da se iskupi što kao dječak nije ušao u onaj auto, da se iskupi što je postao otac djetetu koje će biti ubijeno.

Ponekad, tijekom jogginga, Sean bi se opet našao na Gannon Streetu i zastao na mjestu posred ceste, gdje su se on, Jimmy i Dave Boyle tukli valjajući se po tlu, zatim ugledali kako ih onaj auto čeka. Ponekad je Sean još uvijek mogao osjetiti miris jabuka koji se širio iz automobila. A ako je naglo okrenuo glavu, mogao je vidjeti Davea Boylea na stražnjem sjedalu automobila, udaljavajući se prema zavoju, gledajući natrag prema njima, zatočen, nestajući s njihovih pogleda.

Seanu je jednom palo na um — na tulumu s nekim frendovima prije deset godina, kad mu je žilama već tekao sam viski, Sean je postao vrlo filozofski raspoložen — da su se oni možda doista i ukrcali u onaj automobil. Sva trojica. I da sve ovo što im se sad čini kao njihov život nije drugo nego stanje sna. Da su njih trojica u stvarnosti još uvijek jedanaestogodišnji dječaci, zatočeni u nekom podrumu, koji zamišljaju što će postati od njih ako uspiju pobjeći i odrasti.

No, ta pomisao, premda je Sean očekivao da će prva pasti žrtvom kad cjelonoćna pijačina počne hlapjeti, ostala mu je zarinuta u mozgu kao kakav kamenčić u potplatu cipele.

Tako se, s vremena na vrijeme, našao na Gannon Streetu pred svojom nekadašnjom kućom, zirkajući krajičkom oka na Davea Boylea koji se udaljava, s mirisom jabuka u nosnicama, misleći: Ne. Vрати se.

Sreo se s Jimmyjevim žalobnim pogledom. Želio je progovoriti. Želio mu je reći da je i on razmišljao o tome što bi se dogodilo da su ušli u onaj auto, da pomisao na to kako bi izgledao njegov život u tom slučaju progoni i njega katkad, titrajući oko njega dok prilazi uglovima ulica, lebdeći na lahoru poput jeke imena koje je netko zazvao s prozora. Želio je reći Jimmyju da se katkad preznoji u snu - svom starom snu, u kojemu ga cesta zgrabi za noge i nosi ga prema otvorenim vratima automobila. Želio mu je reći kako od tog dana nije uistinu znao što bi sa svojim životom, kako je on čovjek koji se često osjetio kao da leti u bestežinskom stanju, kao da je sama priroda njegove osobnosti sačinjena od zraka.

No, nalazili su se u mrtvačnici, Jimmyjeva kći ležala je na * čeličnom stolu među njima, Whitey je držao kemijsku položenu na notes, te je na beznadnu molbu, što se ocrtavala na Jimmyjevu licu, Sean mogao samo odgovoriti: — Hajde, Jime. Idemo po tu kavu.

Prema Seanovu mišljenju, Annabeth Marcus bila je proketo čvrsta ženska. Sjedila je u hladnoj kantini u javnoj zgradi u nedjeljno poslijepodne, okružena vonjem podgrijane hrane, celofana i isparavanja, sedam katova iznad mrtvačnice, razgovarajući o svojoj pokćerci s hladnim državnim službenicima, i Sean je jasno vidio da je to ubija, pa opet — nije se dala slomiti. Oči su joj bile crvene, ali Sean je već nakon nekoliko minuta znao da neće proplakati. Ne pred njima. Nema šanse.

Dok su razgovarali, morala je zastati nekoliko puta kako bi duboko udahnula. Grlo bi joj se zatvorilo usred rečenice, kao da joj se nekakva šaka provukla kroz grudi i pritisnula joj organe. Tad bi položila ruku na grudi, rastvorila malo usta, i čekala dok ne bi povratila dovoljno kisika da može dalje govoriti.

— Vratila se kući iz trgovine gdje radi, u subotu, u četiri i trideset.

— Koja je to bila trgovina, gospodo Marcus?

Pokazala je na Jimmyja. — Moj muž je vlasnik Cottage Marketa.

— Na uglu između East Cottagea i Bucky Avenue? — rekao je Whitey. — Najbolja kava u gradu.

Annabeth je rekla: — Ušla je u kuću i uletjela pod tuš. Kad je izašla iz kupaonice, večerali smo... ne, čekajte malo, nije jela. Sjedila je s nama, razgovarala s curicama, ali nije jela. Rekla je da ide na večeru s Eve i Diane.

— To su cure s kojima je izašla? — rekao je Whitey Jimmyju. Jimmy je kimnuo glavom.

— Dakle, nije jela... — rekao je Whitey.

Annabeth je rekla: — Ali se motala oko curica, naših curica, njezinih sestara. Pričale su o paradi koja će se održati sljedećeg tjedna, i o Nadininoj prvoj pričesti. Potom je neko vrijeme razgovarala na telefonu u svojoj sobi, i onda je, oko osam, otišla.

— Zna li s kim je razgovarala preko telefona? Annabeth je zavrtjela glavom.

— Taj telefon u njezinoj sobi — rekao je Whitey. — To je njezina privatna linija?

— Da.

Biste li imali nešto protiv da pregledamo zapise telefonske kompanije za tu liniju?

Annabeth je pogledala u Jimmyja, a ovaj je rekao: — Ne.

Nemamo ništa protiv.

— Dakle, otišla je u osam. Koliko vi znate, trebala se sresti s prijateljicama, Eve i Diane?

— Da.

— A vi ste u to vrijeme još bili u trgovini, gospodine Marcus?

— Da. Promijenio sam smjenu u subotu. Od dvanaest do osam. Whitey je okrenuo stranicu notesa i oboma im se lagano osmjehnuo. — Znam da je ovo teško za vas, ali sjajno se držite. Annabeth je kimnula glavom i okrenula se svom mužu. — Nazvala sam Kevina.

— Da? Jesi li razgovarala s curama?

— Razgovarala sam sa Sarom. Samo sam joj rekla da ćemo se brzo vratiti kući. Nisam joj ništa više rekla.

— Je li pitala za Katie? Annabeth je kimnula glavom.

— Sto si joj rekla?

Samo sam joj rekla da ćemo se vratiti brzo — rekla je Annabeth, a Sean je začuo kako joj je glas pukao-kad je izgovorila brzo.

Ona i Jimmy okrenuli su se natrag prema Whiteyju, a on im je ponovno uputio diskretan, umirujući smiješak.

Vjerujte mi, ovaj slučaj sad ima apsolutni prioritet. To nam je javljeno iz samog gradonačelnikova ureda. A mi nećemo činiti greške. Kolega Devine je dobio ovaj zadatak zato što je prijatelj vaše obitelji, a naš šef zna da će upravo zbog toga dati sve od sebe. On će biti uz mene sve vrijeme. Pronaći ćemo čovjeka koji je audio vašoj kćeri.

Annabeth je zbunjeno pogledala u Searta. — Prijatelj naše obitelji? Ja vas ne poznajem.

Whitey se namrgodio, izbačen iz igre.

Sean je rekao: — Vaš muž i ja bili smo prijatelji, gospodo Marcus.

— Davno — rekao je Jimmy.

— Naši su očevi radili zajedno.

Annabeth je kimnula glavom, još uvijek pomalo zbunjena. Whitey je rekao: — Gospodine Marcus, proveli ste dobar dio subote sa svojom kćeri u trgovini. Je li to točno?

— Jesam i nisam — rekao je Jimmy. — Uglavnom sam bio straga. Katie je radila na kasi sprijeda.

— Ali, sjećate li se ičega neobičnog? Je li se čudno ponašala? Je li bila uznemirena? Prestrašena? Da se nije možda sukobila s mušterijom?

— Ne dok sam bio tamo. Dat ću vam broj čovjeka koji je radio s njom ujutro. Možda

se nešto dogodilo prije nego sam došao, pa se on može toga sjetiti.

— Bio bih vam zahvalan na tome. Ali dok ste vi bili tamo?

— Bila je kakva je uvijek. Bila je sretna. Možda malo...

-Što?

— Ne, ništa.

— Gospodine, i najmanja stvar može nam biti od pomoći u ovom trenutku.

Annabeth se nagnula prema njemu. — Jimmy.

Jimmy ih je sve zbunjeno pogledao. — Ništa. Tek... Podigao sam u jednom času pogled, a ona je stajala na vratima. Samo je stajala tamo, srkala kolu na slamku, i gledala u mene.

— Gledala je u vas.

Da. I na trenutak je izgledala kao kad joj bilo pet godina, a ja sam je trebao ostaviti u autu na samo jednu sekundu kako bih otrčao na kiosk. Taj put se rasplakala jer sam se ja bio tek vratio iz zatvora, a majka joj je upravo umrla, i valjda je pomislila kako, ako je netko ostavi, makar samo na trenutak, više se nikad neće vratiti. Tad bi joj se u očima pojavio taj izraz. Mislim, bez obzira na to hoće li zaplakati ili ne, pojavio bi se taj izraz na licu kao da se priprema na to da vas više nikad ne vidi. — Jimmy je pročistio grlo i ispustio dug uzdah, od kojega su mu se raširile oči. — U svakom slučaju, ima nekoliko godina da više nisam vidio taj izraz na njezinu licu, ali te subote, u onih par sekundi, baš je tako gledala u mene.

— Kao da se priprema da vas nikad više ne vidi?

— Da. — Jimmy je gledao kako Whitey zapisuje u notes. — Hej, ne očekujte previše od toga. To je bio samo izraz na njezinu licu.

— Neću ništa očekivati od toga, gospodine Marcus, obećajem vam. Ali to su podaci. U tome se sastoji moj posao: skupljam podatke sve dok se dva-tri podatka ne povežu u cjelinu. Kažete da ste bili u zatvoru?

Annabeth je rekla: — Isuse — vrlo tiho, i zavrtjela glavom. Jimmy se naslonio na stolac. — Tu smo.

— Samo pitam — rekao je Whitey.

— A to biste učinili i da sam rekao kako sam prije petnaest godina radio u Searsu, zar ne? — zahihotao se Jimmy. — Odslužio sam kaznu za pljačku. Dvije godine u Deer Islandu. Zapišite to u notes. Hoće li vam taj podatak pomoći da uhvatite tipa koji mi je ubio kćer, narednice? Mislim, samo pitam.

Whitey je virnuo na Seana.

Sean je rekao: — Jime, nikome ovdje nije namjera da ikoga vrijeđa. Pustimo to na miru i vratimo se na ono bitno.

— Ono bitno — rekao je Jimmy.

— Osim tog izraza lica na Katienu licu — rekao je Sean — sjećaš li se ičega drugog

što nije bilo uobičajeno?

Jimmy je prestao gledati u Whiteyja pogledom zatvorenika na šetnji i otpio još kave. — Ne. Ničega. Čekaj... Onaj klinac, Brendan Harris... Ali ne, to je bilo jutros.

— Što s njim?

— To je klinac iz susjedstva. Ušao je jutros i pitao je li Katie tu, kao da je očekivao da će je vidjeti. Ali jedva da su se poznavali. Bilo mi je samo malo čudno. Ali to ništa ne znači.

Whitey je svejedno zapisao ime dečka u notes.

— Je li moguće da se s njim viđala? — rekao je Sean.

— Ne.

Annabeth je rekla: — Nikad ne znaš, Jime...

— Znam — rekao je Jimmy. — Nije se viđala s tim dečkom i točka.

— Ne? — rekao je Sean.

— Ne.

— Kako možeš biti tako siguran?

— Hej, Seane, kakvo je to sad zajebavanje? Da me nećeš sad unakrsno ispitivati?

— Ne, Jime. Samo pitam kako možeš biti tako siguran da ti se kći nije viđala s tim kincem, Brendanom Harrisom.

Jimmy je ispuhao zrak iz usta prema stropu. — Otac to zna. U redu?

Sean je odlučio da tu temu zasad pusti na miru. Prepustio je ispitivanje Whiteyju, kimnuvši mu glavom.

Whitey je rekao: — Dobro, a inače? S kim se viđala?

— Trenutačno ni s kim — rekla je Annabeth. — Koliko znamo.

— Što je s bivšim dečkima? Je li joj neki od njih nešto zamjerio? Neki frajer kojega je napustila?

Annabeth i Jimmy zagledali su se jedno u drugo, i Sean je mogao osjetiti kako oboje misle na mogućeg osumnjičenika.

Bobby O'Donnell — rekla je napokon Annabeth. Whitey je položio kemijsku na notes i zagledao se u njih preko stola. — Govorimo li o istom Bobbyju O'Donnellu?

Jimmy je rekao: — Ne znam. Ovaj je dilao kokain i bio je svodnik. Oko dvadeset sedam godina.

— To je taj — rekao je Whitey. — Sumnjičimo ga za mnoga sranja koja su se dogodila u vašoj četvrti u posljednje dvije godine.

— Pa ipak, niste ga ni za što optužili.

— Pa, kao prvo, gospodine Marcus, ja sam iz teritorijalne policije. Da se ovaj zločin nije dogodio u Pen Parku, ne bih ni bio ovdje.

East Bucky nalazi se uglavnom pod gradskom nadležnošću, a ja ne mogu govoriti u ime gradske policije.

Annabeth je rekla: — Reći ću to svojoj prijateljici Connie. Bobby joj je sa svojim pajdašima dignuo cvjećarnicu u zrak.

— Zašto? — upitao je Sean.

— Zato što mu nije htjela platiti — rekla je Annabeth.

— Platiti za što?

— Za to da joj ne digne jebenu cvjećarnicu u zrak — rekla je Annabeth, i popila još gutljaj kave, a Sean je pomislio: ova je žena zakon. Samo se probaj zajebavati s njom, ideš na vlastiti rizik.

— Dakle, vaša kći je hodala s njim — rekao je Whitey. Annabeth je kimnula glavom. — Ne dugo. Nekoliko mjeseci.

Zar ne, Jime? To je završilo u studenome.

Kako je Bobby to primio? — upitao je Whitey. Marcusovi su se opet zagledali, zatim je Jimmy rekao: — Jedne je večeri došlo do gužve. Došao je do naše kuće sa svojim psom čuvarom, Romanom Faliowom.

— I?

— I mi smo im dali do znanja da moraju otići.

— Tko to “mi”?

Annabeth je rekla: — Nekoliko moje braće živi u stanu iznad nas, i u onome ispod. Vrlo se zaštitnički odnose prema Katie.

— Braća Savage — rekao je Sean Whiteyju.

Whitey je opet položio kemijsku na notes, i pritisnuo vrške kažiprsta i palca o kožu u uglovima očiju. — Braća Savage.

— Da. Zašto?

— Uz sve dužno poštovanje, gospodo, bojim se da bi se ovo moglo izroditi u nešto ružno. — Whitey je držao pognutu glavu i masirao si vrat. — Ne želim apsolutno nikoga vrijeđati, ali...

—To obično ljudi kažu prije nego što će reći nešto uvredljivo.

Whitey ju je pogledao sa zbunjenim smiješkom. — Pa, znate, vaša braća nisu baš nepoznata.

Annabeth je na Whiteyjev smiješak odgovorila svojim, nesmiljenim. — Znam što su moja braća, narednice Powers. Ne morate kružiti oko toga kao mačka.

— Prijatelj iz Odjela za teške zločine rekao mi je prije nekoliko mjeseci da O'Donnell planira započeti sa zelenašenjem i heroinom. A te su dvije stvari, kako mi kažu, u nadležstvu Savageovih.

— Ne u Ravnici.

— Kako to mislite, gospođo?

— Ne u Ravnici — rekao je Jimmy, položivši ruku na ženinu. — Hoće vam reći da ne rade ta sranja u vlastitoj četvrti.

— Nego u nekoj drugoj — rekao je Whitey, i pustio da stvar sjedne.

— U svakom slučaju, to ostavlja prazninu u Ravnici. Zar ne? I to poprilično iskoristivu prazninu. A upravo je to, ako su moje informacije točne, Bobby O'Donnell namjeravao iskoristiti.

— Pa? — rekao je Jimmy, podigavši se malo na stolcu.

— Pa što?

— Kakve to veze ima s mojom kćeri, narednice?

— Svakakve — rekao je Whitey, raširivši ruke. — Svakakve, gospodine Marcus, jer objema stranama trebala je samo sitna izlika da se zarate. A sad su je dobili.

Jimmy je zavrteo glavom, a gorak osmijeh iskrivio mu je krajičke usana.

— A vi ne mislite tako, gospodine Marcus?

Jimmy je podigao glavu. — Narednice, mislim da će moja četvrt uskoro nestati. A zločin zajedno s njim. A to se neće dogoditi zbog Savageovih niti zbog O'Donnellovih, niti zato što ste vi frajeri krenuli u borbu protiv njih, nego zato što su kamate niske, a porez na nekretnine sve viši i viši, i svi se žele preseliti u grad zato što su restorani u predgrađima rupe. A ovim ljudima koji se naseljavaju jednostavno neće biti potreban ni heroin, ni šest kafića na svaku ulicu, ni pušenje za deset dolara. Njihovi životi su okej. Vole svoj posao. Imaju budućnost, sređeni porez i dobre njemačke automobile. I tako, kad se usele, a hoće, kriminal će se iseliti zajedno s polovinom sadašnjih stanovnika. Zato se ne bih zabrinjavao zbog eventualnog rata između Bobbyja O'Donnella i mojih šurjaka, narednice. Jer, radi čega bi se zaratili?

— Radi sadašnjeg trenutka — rekao je Whitey.

Jimmy je rekao: — Vi doista mislite da je O'Donnell ubio moju kćer?

— Mislim da bi ga Savageovi mogli osumnjičiti za to. I mislim da je potrebno da ih netko odvraća od takvih namjera dok mi ne obavimo posao.

Jimmy i Annabeth samo su sjedili s druge strane stola. Sean je na njihovim licima pokušavao iščitati što misle, ali lica su im bila nepronična.

— Jimmy — rekao je Sean — ako nam ništa ne bude stajalo na putu, okončat ćemo ovaj slučaj brzo.

— Ah, da? — rekao je Jimmy. — Na tvoju časnu riječ, Seane?

— Da. K tome, riješit ćemo slučaj čisto, tako da poslije nemamo nikakvih repova na sudu.

— Koliko dugo?

— Što?

— Koliko dugo smatraš da će vam trebati da strpate njezinog ubojicu u zatvor?

Whitey je podigao ruku u zrak. — Samo malo... Da se vi to ne cjenkate s nama, gospodine Marcus?

— Cjenkam? — Na Jimmyjevu licu pojavio se opet prijašnji, prazni, zatvorenički izraz.

— Da — rekao je Whitey. — Jer kao da primjećujem...

— Ah, primjećujete!

— ...svojevrsnu prijetnju u vašem istupu.

— Stvarno? — Lice mu je sad bilo utjelovljenje nedužnosti, ali su oči još uvijek bile prazne.

— Kao da nam dajete rok — rekao je Whitey.

— Vaš kolega Devine dao je svoju časnu riječ da će pronaći ubojicu moje kćeri. Samo pitam koliko vremena misli da će mu trebati da to obavi.

— Moj kolega Devine — rekao je Whitey — ne vodi ovaj slučaj. Vodim ga ja. I tko god da je to počinio, mi ćemo ga teretiti najtežim optužbama, gospodine i gospodo Marcus. Međutim, ono što mi nikako nije potrebno, to je da netko misli da može iskoristiti naš strah pred mogućim ratom između Savageovih i O'Donnellove bande kao neku vrst sredstva kojim će nas moći ucjenjivati. Ako samo pomislim da takvo nešto smjeraju, sve ću ih uhititi pod optužbom za remećenje javnog reda i mira i pobrinuti se da papirologija oko toga uzme taman toliko vremena koliko nam je potrebno da zaključimo slučaj.

Nekoliko je podvornika prošlo kraj njih, s poslužavnicima u rukama, na kojima se s vodenaste hrane podizala siva para. Sean je osjetio kako zrak u prostoriji postaje ustajao, i kako se noć spušta oko njih.

— Dakle, u redu — rekao je Jimmy, s vedrim smiješkom na usnama.

— Što “u redu”?

— Pronađite ubojicu. Neću vam stajati na putu. — Ustajući, okrenuo se svojoj ženi i pružio joj ruku. — Zlato?

Whitey je rekao: — Gospodine Marcus. Jimmy je spustio pogled na njega, a Annabeth je prihvatila njegovu ruku i ustala.

— Dolje vas čeka teritorijalac koji će vas odvesti kući — rekao je Whitey i posegnuo rukom u lisnicu. — Ako se ičeg sjetite, nazovite nas.

Jimmy je uzeo Whiteyjevu posjetnicu i spremio je u stražnji džep.

Sad, kad je stajala na nogama, Annabeth je izgledala mnogo manje čvrsto, kao da su joj noge ispunjene tekućinom. Stisnula je muževu ruku, dok je njezina vlastita pobijeljela.

— Hvala vam — prošaptala je prema Seanu i Whiteyju. Sean je vidio kako joj se pustošenja, kojima je bila podvrgnuta čitavog tog dana, sad hvataju lica i tijela, kako je omataju svojim skutdvima. Oštro svjetlo iznad njihovih glava razlilo joj se po licu, i Sean je već uviđao kako će ona izgledati kad ostari — kao lijepa žena koja nosi ožiljke

mudrosti koju nije sama tražila.

Sean nije imao pojma otkud mu naviru riječi. Nije čak ni bio svjestan da ih izgovara, dok nije začuo kako zvuk njegova glasa ispunjava hladnu kaminu:

— Zauzet ćemo se za nju, gospođo Marcus. Ako je to u redu s vama, učinit ćemo to.

Annabethino lice načas se nabralo, a onda je požudno udahнула zrak i nekoliko puta kimnula glavom, poduprijevši se o svog muža, jer se bila lagano zareturala.

— Da, gospodine Devine. To je u redu. Tako će biti dobro.

Dok su se automobilom vraćali kroz grad, Whitey je rekao: — Što je cijela ta priča o autu? Sean je rekao: — Molim?

— Marcus je rekao da ste kao klinici zamalo ušli u nekakav auto.

— Mi smo... — Sean je posegnuo rukom preko šoferšajbe i prilagodio retrovizor sa strane, kako bi mogao vidjeti bujicu farova što se sjajila iza njih, mnoštvo mutnih žutih točkica koje su lagano poskakivale u noći, podrhtavajući. — Mi smo... uf, sit. Pa dobro, radi se o jednom autu. Ja i Jimmy, i još jedan klinac koji se zvao Dave Boyle, igrali smo se pred mojom kućom. Moglo nam je biti jedanaest godina. Uglavnom, taj auto nam je prišao niz cestu i odveo Davea.

— Otmica?

Sean je kimnuo glavom, promatrajući i dalje ona žuta svjetla što su podrhtavala. — Tipovi su se pravili da su drotovi. Nagovorili su Davea da ude u auto. Jimmy i ja smo ostali vani. Držali su Davea četiri dana. Uspio je pobjeći. Sad živi u Ravnici.

— Jesu li uhvatili te tipove?

— Jedan je poginuo, drugoga su šćepali oko godinu dana kasnije, objesio se u zatvoru.

— Čovječe — rekao je Whitey — volio bih da postoji nekakav otok, kužiš? Kao u onom starom filmu sa Steveom McQueenom, gdje on glumi da je Francuz. Svi u filmu imaju strani akcent osim njega, a on je samo Steve McQueen s francuskim imenom. Na kraju skoči s hridi na splav napravljen od kokosovih oraha. Jesi li gledao taj film?

— Ne.

— Dobar film. Ali kužiš, kad bi imali takav otok samo za silovatelje i otmičare djece! Dopremali bi im hranu zrakoplovom nekoliko puta tjedno, a more oko otoka napunili minama. Nitko ne bi mogao pobjeći. Nema veze ako si samo jedan put počinio zločin. Jebeš to, svejedno ti ne gine doživotna na otoku. Sori, dečki, jednostavno ne možemo riskirati da se izvučete i otrujete još nekoga. Jer to je zarazna bolest, znaš? Dobiješ je zato što ti je netko to napravio. A ti nastavljaš i prenosiš je dalje. Kao gubu. Čini mi se, ako bismo ih sve strpali na takav otok, da bi imali manje prilike da je prenose. Sa svakom generacijom bilo bi ih sve manje i manje. Kroz nekoliko stoljeća pretvorili bismo otok u centar za medicinska istraživanja ili nešto slično. Klinici bi slušali priče o tim frikovima kao što sad čuju za duhove, kao nešto što je čovječanstvo preraslo u evoluciji, kužiš. Sean je rekao: — Jebemu, naredniče, što ste filozofski raspoloženi. Whitey se nacerio i skrenuo na prilaz za autocestu.

— Što se tiče tvog frenda Marcusa — rekao je. — Onog časa kad sam ga pogledao,

znao sam da je bio u zatvoru. Takvi uvijek zadrže tipičnu napetost, znaš? Najviše u ramenima. Proveo je dvije godine pazeći što mu se događa iza leđa, i to svakog časa svakog dana. Ta napetost na kraju ostavi traga.

—Čovječe, pa upravo je izgubio kćer. Možda mu je to ostavilo traga u ramenima.

Whitey je odmahnuo glavom. — Ne. To mu je sad u želucu. Jesi li vidio kako se cijelo vrijeme cerio? To mu se gubitak kćeri smjestio u želucu, i tamo mu stvara kiselinu. Vidio sam to milijun puta. Ali ramena? To je od zatvora.

Sean je svrnuo pogled s retrovizora i neko vrijeme promatrao svjetla s druge strane autoceste. Stizala su u njihovom pravcu poput metaka, poput mnogih očiju, prolijetala mimo njih poput maglovitih vrpca, stapajući se jedna s drugima. Osjetio je kako se grad steže oko njih sa svojim neboderima, stambenim i poslovnim zgradama, podzemnim garažama, stadionima, noćnim klubovima i crkvama, i znao je da se ništa ne bi promijenilo da jedno od tih svjetala zgasne. I da se upali novo svjetlo, opet to nitko ne bi primijetio. Pa ipak su svjetla titrala, sjajila se, poskakivala, bljeskala i zurila u ljude, baš kao u ovom času: zurila su u svjetla Whiteyjeva i njegova automobila dok su ova treperila duž autoceste, običan par crveno-žutih svjetala što teku usporedo s bujicom drugih crveno-žutih svjetala, koja sva trepere, i trepere, i trepere, krećući se uobičajenim nedjeljnim sumrakom.

Kamo?

Prema ugašenim svjetlima, glupane. Prema razbijenom staklu. Nakon ponoći, kad su Annabeth i curice napokon otišle spavati, a Annabethina sestrična Celeste, koja je dotrčala čim je čula što se dogodilo, zadrijemala na kauču, Jimmy je sišao niz stepenice i sjeo na trijem ispred trokatnice koju je dijelio s braćom Savage. Ponio je sa sobom Seanovu rukavicu i navukao je na ruku, iako nije mogao uvući palac, a sama rukavica sezala mu je tek do polovine šake. Sjedio je tako, promatrajući četiri traka Buckingham Avenue, bacajući lopticu u isprepletene kožne trake na sjedalu stolca. Prigušeni zvuk udarca kože o kožu smirivao ga je.

Jimmyju se oduvijek sviđalo sjediti ovdje noću. Izlozi trgovina preko puta bili su zatvoreni i uglavnom mračni. Noću je tim područjem, gdje se tijekom dana odvijala trgovačka aktivnost, vladala tišina, i ta je tišina bila različita od svih drugih. Jer, šum koji je vladao tijekom dana nije sasvim nestajao, već kao da je bio usisan u nekakva pluća i tamo zadržan, čekajući da bude opet ispuhan. A on je vjerovao toj tišini, ona ga je grijala, jer je u njoj osjećao obećanje da će se šum vratiti, čak i ako je sad još zarobljen u tišini. Jimmy nije mogao zamisliti da živi negdje na selu, gdje je tišina zapravo jedini zvuk, i gdje je šutnja krhka i lomi se najmanjim dodirima.

Ali ova mu se tišina sviđala — taj mir što bruji. Sve dosad, večer se činila tako bučnom, tako silovito ispunjenom glasovima i plačem njegove žene i njegovih kćeri. Sean Devine poslao je k njima dva istražitelja, Bracketta i Rosenthala, da pretraže Katienu sobu. Bilo im je neugodno, gledali su u pod i šaptom se ispričavali Jimmyju dok su pretraživali ladice, krevet i madrac, a Jimmy je samo želio da ubrzaju prokletu stvar i prestanu razgovarati s njim. Na kraju nisu pronašli ništa neobično, osim sedamsto dolara u novim novčanicama u ladici gdje je Katie držala čarape. Pokazali su novac Jimmyju, kao i njezinu bankovnu knjižicu, na kojoj je stajao pečat "Zatvoren račun". Račun je zatvorila u

petak poslijepodne.

Jimmy nije znao što da im kaže. Bilo je to iznenađenje za njega. Ali, s obzirom na sva iznenađenja tog dana, nije imalo bogzna kakav učinak. Samo je još pridonijelo općoj otupljenosti.

— Možemo ga ubiti.

Val je zakoračio na trijem i dodao Jimmyju pivo. Sjeo je kraj njega, položivši bosa noge na stepenice.

— O'Donnella?

Val je kimnuo glavom. — Volio bih to. Znaš, Jime?

— Misliš da je on ubio Katie.

Val je kimnuo glavom. — Ili je poslao nekoga da to učini. Ne misliš li tako? Tako se barem učinilo njezinim frendicama. Kažu da ih je Roman gnjavio u kafiću, da je prijetio Katie.

— Prijetio?

— Pa, srao joj je, u svakom slučaju, kao da je ona još uvijek O'Donnellova cura. Daj, Jimmy! To je sigurno bio Bobby.

Jimmy je rekao: — To još ne znam sto posto.

— Što ćeš učiniti kad saznaš?

Jimmy je spustio bejzbol-rukavicu na stepenicu ispod sebe i otvorio limenku. Polako je, dugo, ispijao pivo. — Ni to još ne znam.

Nikad više neću doživjeti nešto takvo

Radili su na slučaju čitavu noć i jutro — Sean, Whitey Powers, Souza i Connolly, još dva člana Teritorijalne jedinice za umorstva, Brackett i Rosenthal, uz čitavu legiju teritorijalaca i tehničara iz SNMZ-a, fotografa i forenzičara. Udarali su o slučaj kao o čeličnu kutiju. Prevrnuli su svaki listić u parku u potrazi za tragovima. Ispunili su čitave notesne tablicama i izvješćima s terena.

Teritorijalci su redom preispitali ljude u svim kućama u blizini parka, napunili čitav kombi beskućnicima iz parka i ispaljenim čahurama pokupljenim na Sydney Streetu. Pretražili su naprtnjaču pronađenu u automobilu Katie Marcus, u kojoj su pronašli uobičajena sranja — dok nisu naišli na brošuru o Las Vegasu i popis tamošnjih hotela na žutom papiru s crtama.

Whitey je pokazao brošuru Seanu i fućnuo. — To je ono što u našoj branši zovemo ključ. Moramo popričati s prijateljicama.

Eve Pigeon i Diane Cestra, koje su, prema riječima Katienina oca, možda bile posljednja ljudska bića koja su Katie vidjela živu, izgledale su kao da ih je netko odalamio u potiljak istom lopatom. Whitey i Sean polako su napredovali u ispitivanju, suočeni s čitavim vjedrima suza što su se slijevala jedno za drugim niz obraze djevojaka. Ove su im pružile satnicu Katienih aktivnosti te posljednje noći, kao i imena kafića u kojima su bile i otprilike točno vrijeme dolaska i odlaska iz svakog pojedinog lokala. Ali kad su došli do osobnih stvari, i Sean i Whitey osjetili su da su djevojke rezervirane, primijetivši kako razmjenjuju poglede prije nego što će odgovoriti, i kako se počinju izmotavati.

— Je li hodala s nekim?

— Ne, ni s kim redovito.

— As vremena na vrijeme?

— Pa...

— Da?

— Nije nam baš govorila o takvim stvarima.

— Diane, Eve, molim vas. To vam je bila najbolja prijateljica još iz vrtića, pa da vam neće reći s kim hoda?

— Dosta je držala do svoje privatnosti.

Da, do privatnosti. Katie vam je bila takva, znate. Whitey je pokušao na drugi način: — Dakle, te noći se nije dogodilo ništa posebno? Ništa što bi odskakalo od uobičajenoga?

— Ne.

— Zašto je onda namjeravala otići iz grada?

— Što? Ne.

— Ne? Diane, u prtljažniku je imala naprtnjaču. U njoj su bile brošure o Las Vegasu. Hoćete reći da ih je nosila nekom drugom?

— Možda, ne znam.

Evein se otac tad javio: — Zlato, ako znaš išta što bi moglo pomoći, govori. Za ime Isusovo, Katie je ubijena, o tome se radi!

No, to je samo izazvalo novu poplavu jecaja. Sad su dvije djevojke totalno izgubile kontrolu: počele su jaukati, grliti jedna drugu, tresti se, široko razjapljenih usta u obliku slova O, pomalo iskrivljenih, u pantomimi bola koju je Sean vidio mnogo puta, u času kad, prema riječima Martina Friela, brana popušta i ukućani konačno postaju svjesni da više nikad u životu neće vidjeti nestalu žrtvu. U takvim prilikama nije bilo drugoga nego šutke gledati ili otići.

Stoga su šutke gledali. Dugo.

Sean je pomislio kako Eve Pigeon{1} doista pomalo slični na pticu, kako joj ime i kaže!. Lice joj je bilo vrlo izoštreno, nos vrlo tanak. No, to joj je u neku ruku pristajalo. Krasila ju je neka ljupkost, koja je njezinoj tanašnosti davala auru gotovo aristokratske pojave. Sean je pretpostavio da ona pripada onim ženama koje bolje izgledaju u svečanoj haljini nego u sportskoj odjeći, a zračila je takvom pristojnošću i inteligencijom kakva će — mislio je Sean — privući samo ozbiljne muškarce, i udaljiti iz igre prevarante i ženskaroške.

S druge strane, Diane je bila kao natopljena nekom vrsti poražene putenosti. Sean je uočio izbljedjelu modricu tik iza desnog oka, i Diane ga se dojmila kao opipljivija od Eve, više predana emocijama, možda i smijehu. Zamiruća nada isijavala joj je iz očiju, neka nagonska potreba za koju je Sean znao da uglavnom privlači samo muškarce koji pripadaju vrsti grabežljivaca. Sean je pretpostavio da će Diane idućih godina biti u središtu niza poziva policiji za pomoć protiv kućnog uznemiravanja, ali dok policajci stignu do njezinih vrata, ta zamiruća nada već će odavno nestati iz njezinih očiju.

— Eve — rekao je Whitey nježno kad su napokon prestale plakati.

— Moram saznati više o Romanu Fallowu.

Eve je kimnula glavom, kao da je očekivala takvo pitanje, ali nije odmah odgovorila. Grizla je kožu oko nokta na palcu i zurila u mrvice na stolnjaku.

—Jel' to onaj drkadžija koji se mota oko Bobbyja O'Donnella? — rekao je njezin otac.

Whitey je podigao ruku prema njemu i pogledao na Seana.

— Eve — rekao je Sean, znajući da je Eve ona koju im valja osvojiti. Bit će je teže slomiti nego Diane, ali pružit će im mnogo više važnih pojedinosti.

Ova ga je pogledala.

— Neće biti nikakvih posljedica za tebe, ako te to brine. Ako nam nešto kažeš o Romanu Fallowu ili Bobbyju, to ostaje među nama. Oni nikad neće saznati da smo dobili informaciju od tebe.

Diane je rekla: — A što kad stvar dođe na sud? Ha? Što tad? Whitey je pogledao Seana kao da mu hoće reći: Sam si zakuhao.

Sean se usredotočio na Eve. — Osim ako nisi vidjela kako Roman ili Bobby izvlače Katie iz automobila...

— Nisam.

— Onda državni odvjetnik neće prisiljavati nijednu od vas dvije da javno svjedočite na sudu, Eve. To nikako. Vjerojatno bi vas pokušavao nagovoriti, ali vas ne bi prisilio.

Eve je rekla: — Ne znate vi njih.

— Bobbyja i Romana? Kako da ne. Spremio sam Bobbyja u zatvor na devet mjeseci kad sam radio na slučajevima s drogom. — Sean je ispružio ruku preko stola i položio je na centimtar razdaljine od njezine. — A prijetio mi je. Ali to je sve što su on i Roman u stanju: brijati šprehu.

Eve je pogledala Seanovu ruku s gorkim polusmiješkom, napućenih usana. — Serete — rekla je, izvlačeći riječi.

Njezin je otac rekao: — Tako se ne govori u ovoj kući.

— Gospodine Pigeon — rekao je Whitey.

— Ne — rekao je Drew. — U mojoj kući se poštuju moja pravila. Moja kći neće razgovarati kao da je...

— S Bobbyjem — rekla je Eve, a Diane se omaknuo mali uzdah, i zagledala se u prijateljicu kao da je sišla s uma.

Sean je vidio kako Whitey podiže obrve.

— Što s Bobbyjem? — rekao je Sean.

— S njim je Katie hodala. Ne s Romanom.

— Zna li Jimmy za to? — upitao je Drew svoju kćer.

Eve je natmureno slegnula ramenima. Sean je primijetio da je to gotovo endemska pojava u klinaca njezine dobi: tijelo se tako polako tržne, kao da hoće reći da mu je taman toliko i stalo.

— Eve — rekao je Drew. — Je li Jimmy znao?

Znao je i nije znao — rekla je Eve. Uzdahnula je i zabacila glavom, zagledavši se u strop svojim tamnim očima. — Njezini roditelji mislili su da je s time gotovo zato što je neko vrijeme ona sama mislila da je gotovo. Jedini koji nije mislio da je gotovo bio je Bobby. Nije to htio prihvatiti. Stalno joj se vraćao. Jedne večeri prijetio joj je da će je baciti s trećeg kata na stepeništu.

— Jesi li to vidjela? — rekao je Whitey.

Zavrtjela je glavom. — Katie mi je ispričala. Naletio je na nju na nekom tulumu prije mjesec dana, ili malo više. Nagovorio ju je da izađe na hodnik da porazgovaraju. Tulum je bio u stanu na trećem stanu, kužite? — Eve je obrisala lice zadlanicom, iako se činilo da je već odavno prestala plakati. — Katie mi je rekla da mu je pokušala objasniti da je među

njima gotovo, ali Bobby nije htio ni čuti, pa se napokon tako razbjesnio da ju je zgrabio za ramena i podigao je preko ograde. Držao ju je tako, dok je visjela sa stepeništa. Na trećem katu! Koji je to psiho. I rekao joj je da, ako prekine s njim, on će nju prekinuti na dva dijela. Da je ona njegova cura dok se on ne predomisli, i, ako joj se to ne sviđa, da će je istog časa pustiti da padne.

— Isuse — rekao je Drew Pigeon nakon kratke šutnje. — I vi poznajete te ljude?

Whitey je rekao: — Dakle, Eve, što joj je Roman rekao u kafiću u subotu navečer?

Eve je neko vrijeme šutjela.

Whitey je rekao: — Zašto nam nećeš reći, Diane? Diane je izgledala kao da joj treba piće. — Rekli smo Valu. To je dovoljno.

— Valu? — rekao je Whitey. — Valu Savageu? Diane je rekla: — Bio je ovdje danas poslijepodne.

— Njemu si ispričala što je Roman rekao, ali nama nećeš.

— On joj je rod — rekla je Diane i prekrižila ruke preko grudi, gledajući u njega kao da mu hoće reći: Jebi se, drote.

— Ja ću vam reći — rekla je Eve. — Isuse. Rekao je da je čuo kako smo se napile i kako se glupiramo, i da mu se to ne sviđa, a Bobbyju se sigurno neće svidjeti, pa je zato najbolje da pođemo kući.

— Pa ste otišle.

— Jeste li vi ikad razgovarali s Romanom? — rekla je. — On zna postići da mu pitanja zvuče kao prijatne.

— I to je bilo to — rekao je Whitey. — Niste vidjele da vas prati izvan kafića ili nešto takvo?

Zavrtjela je glavom. Pogledali su u Diane.

Diane je slegnula ramenima. — Dotad smo već bile dosta pijane.

— Te večeri ga više niste srele? Nijedna od vas?

— Katie nas je odvezla do moje kuće — rekla je Eve. — Tu nas je ostavila. Tad smo je posljednji put vidjele. — Ugrizla se za usnu kod posljednje riječi, zgrčivši lice poput šake i ponovno zabacivši glavu, te je pogledala u strop i duboko udahнула.

Sean je rekao: — S kim je namjeravala otputovati u Las Vegas? S Bobbyjem?

Eve je neko vrijeme zurila u strop, dok nije ponovno došla do daha.

— Ne s Bobbyjem — rekla je napokon.

— S kim onda, Eve? — rekao je Sean. — S kim je trebala otputovati u Las Vegas?

— S Brendanom.

— Brendanom Harrisom? — rekao je Whitey.

— Da — rekla je. — S Brendanom Harrisom. Whitey i Sean samo su se pogledali.

— Sin Samo Raya? — rekao je Drew Pigeon. — Onaj koji ima brata mutavca?

Eve je kimnula glavom, a Drew se okrenuo prema Seanu i Whiteyju.

— Dobar dečko. Ne bi mrava zgazio.

Sean je kimnuo glavom. Ne bi mrava zgazio. Kako da ne.

— Imate li možda adresu? — upitao je Whitey.

Nikoga nije bilo kod kuće na adresi Brendana Harrisa, pa se Sean javio u centralu i zatražio dva teritorijalca kako bi nadzirali kuću i pozvali ih kad se Harris vrati.

Zatim su otišli kod gospode Prior, gdje su morali sjediti dok nisu dokrajčili čaj i bljutave kekse, slušajući Dodir anđela tako glasno da je Seanu još sat kasnije odzvanjala u ušima Delle Reese kako vrišti “Amen” i govori o spasenju.

Gospoda Prior rekla je da je pogledala kroz prozor oko 1.30 h te noći i vidjela dvoje dječaka kako se igraju na cesti, sasvim malih dečkića, pa još u to doba sami vani, kako se gađaju kantama, mačuju palicama za hokej i prostače na sav glas. Htjela im je nešto reći, ali sitne starice danas moraju biti oprezne. Djeca su danas poludjela, pucaju na školu, nose onu odjeću poput vreće, i tako strašno psuju. Osim toga, dječaci su se naposljetku stali natjeravati niz ulicu i zamakli iza ugla, pa neka se netko drugi s njima bavi, ali molim vas lijepo, kako se ta djeca danas ponašaju, pa čovjek više ne može normalno živjeti.

— Naš kolega Medeiros rekao nam je da ste oko 1.45 ujutro čuli automobil — rekao je Whitey.

Gospoda Prior pogledala je kako Delia objašnjava publici preobraćenje Rome Downey. Roma je izgledala vrlo svečano, zacakljenih očiju, do grla ispunjena Isusom. Gospoda Prior nekoliko je puta kimnula glavom prema televizoru, zatim se ponovno okrenula Whiteyju i Seanu.

— Čula sam kako je neki automobil udario u nešto.

— U što?

— Kad uzmete u obzir kako ljudi danas voze, zahvaljujem Bogu što nemam vozačku. Bilo bi me strah voziti se tim ulicama. Ljudi kao da su poludjeli.

— Upravo tako, gospodo — rekao je Sean. — Je li zazvučalo kao da je automobil udario u drugo vozilo?

— O, ne, ne.

— Ili u čovjeka? — rekao je Whitey.

— Gospode Bože, pa kako bi to zvučalo? To ne želim ni znati.

— Dakle, nije se radilo o vrlo bučnom udarcu — rekao je Whitey.

— Kaj velite, zlato?

Whitey je ponovio rečenicu, nagnuvši se k njoj.

— Ne — rekla je gospoda Prior. — Bilo je to više kao da je auto udario u kamen ili u

pločnik. Onda se motor ugasio, a netko je rekao: “Bok”.

— Netko je rekao “bok”?

— Baš tako. Bok. — Gospoda Prior pogledala je u Seana i kimnula glavom. — A onda je dio auta puknuo.

Sean i Whitey su se zagledali. Whitey je rekao: — Puknuo? Gospoda Prior je kimnula svojom smjernom kršćanskom glavicom.

— Kad je moj Leo bio živ, jednom mu je pukla osovina na našem plymouthu. Upravo je tako zazvučalo! Krc! — Oči su joj se zacaklile. — Krc! — rekla je. — Krc!

— I to ste čuli nakon što je netko rekao “bok”. Kimnula je glavom.

— Bok, a onda krc.

— Tad ste pogledali kroz prozor, i što ste vidjeli?

— O, ne, ne, ne — rekla je gospoda Prior. — Nisam pogledala kroz prozor. Tad sam već bila u šlafroku. Spremala sam se za spavanje. Neću valjda gledati kroz prozor u šlafroku? Ljudi bi me mogli vidjeti.

— Ali petnaest minuta prije toga, ipak ste...

— Mladiću, petnaest minuta prije toga još nisam bila u šlafroku.

Bila sam upravo završila gledati televiziju, prekrasan film s Glennom Fordom. Kad bih se barem mogla sjetiti naslova!

— Ugasili ste televiziju...

— Tad sam vidjela onu nesretnu dječurliju na ulici, pošla na gornji kat, presvukla se u šlafrok, i onda, mladiću, više nisam dizala rolete. — Taj glas koji je rekao “bok” — rekao je Whitey — je li bio muški ili ženski?

— Ženski, čini mi se — rekla je gospoda Prior. — Bio je visok. Ne kao vaši — rekla je vedro. — Vas dvojica imate prave muške glasove. Vaše mame su sigurno ponosne.

Whitey je rekao: — O, svakako, gospodo. Ne biste mogli vjerovati. Kad su se oprostili s njom, Sean je rekao: — Krc! Whitey se osmijehnuo. — Uživila se dok je to izgovarala, znaš? Još je baba đavo, nema šta.

— Misliš li da se radilo o puknuću osovine ili o pucnju?

— O pucnju, naravno — rekao je Whitey. — Ali ne kužim ono “bok”.

— Moglo bi značiti da je poznavala onoga koji je pucao, pa mu je rekla “bok”.

— Moglo bi. Ali ne bih se kladio.

Zatim su prešli na kafiće, i jedino što su dobili bila su mamurna sjećanja konobara kako su možda vidjeli djevojke, možda nisu, i beskorisne popise eventualnih gostiju koji su se mogli naći tamo u to vrijeme.

Kad su stigli do McGillsa, Whitey je već počinjao pizditi.

— Dvije mlade cure! Itekako mlade, jer zapravo još nisu imale dob za ulazak u kafiće! Skoče vam na ovaj šank ovdje i počnu plesati, a vi me hoćete uvjeriti da se toga ne

sjećate!

Napol Whiteyjeva pitanja konobar je već kimao glavom. — Aha, one cure! Da, da. Sjećam ih se. Kako da ne. Mora da su imale neke dobro krivotvorene osobne, istražitelju, jer smo im ih provjerili.

— Kao prvo, ja sam narednik — rekao je Whitey. — Najprije ste se jedva sjećali da su bile ovdje, sad se odjednom sjećate i da ste im provjerili osobne. Da se možda ne sjećate i kad su napustile lokal? Ili i tu imate selektivno pamćenje?

Konobar, mlad dečko s tako velikim bicepsima da su mu zasigurno upijali svu krv koja je bila namijenjena mozgu, rekao je: — Napustile lokal?

— To znači: kad su otišle odavde.

— Ne bih...

— To je bilo čas prije nego je Crosby razbio sat — rekao je tip za šankom.

Sean je pogledao tipa. Bio je to oldtajmer s Heraldom rasprostrtim na šanku pred sobom, između boce Budweisera i čašice viskija, s cigaretom čiji se pepeo već skvrčio na rubu pepeljare.

— Bili ste ovdje — rekao je Sean.

— Bio sam ovdje. Onaj kreten Crosby htio se odvesti kući, ali su mu prijatelji pokušali oduzeti ključeve. Seronja ih je onda gađao tim ključevima, ali je promašio i pogodio onaj sat.

Sean je pogledao uvis i ugledao sat iznad vrata koja su vodila u kuhinju. Staklo je bilo prošarano pukotinama, a kazaljke su se zaustavile na 12.52.

— A one su otišle prije toga? — upitao je Whitey staroga. — Te cure?

— Oko pet minuta prije — rekao je tip. — Ključevi su udarili u sat. Ja si mislim: “Sva sreća da one cure više nisu ovdje, da ne moraju gledati ova sranja.”

U automobilu, Whitey je rekao: — Jesi li možda izradio točnu satnicu?

Sean je kimnuo glavom i prolistao svoje bilješke. — Izašle su iz Curleys Follyja u 21.30, zatim su na brzaka prošle kroz Banshee, DickDoyle’s Pub i Spire, da bi završile u McGillsu oko 23.30, a u Posljednjoj kapljici u 1.10.

— A oko pola sata kasnije ona je razbila auto. Sean je kimnuo glavom.

— Vidiš li koje poznato ime na konobarovu popisu?

Sean se zagledao u popis gostiju u subotu uvečer, koji je konobar iz McGillsa naškrabao na komadu papira.

— Dave Boyle — pročitao je glasno kad je došao do njega.

— Isti onaj tip s kojim si se družio kad si bio klinac?

— Vjerojatno — rekao je Sean.

— Možda bismo trebali razgovarati s njim — rekao je Whitey. — Ako te smatra prijateljem, neće nas tretirati kao drotove i zatvoriti se u sebe bez razloga.

— Naravno.

— Staviti ćemo ga na popis stvari koje trebamo sutra obaviti.

Pronašli su Romana Faliowa dok je pijuckao bijelu kavu u Cafe' Societyju na Rtu. Sjedio je sa ženom koja je izgledala kao manekenka — koljena su joj bila oštro izražena, baš kao i obrazi, a oči pomalo izbuljene, jer joj je koža lica bila tako čvrsto zategnuta da se činilo kao da je prilijepljena uz kosti. Bila je odjevena u zgodnu ljetnu haljinu boje bijele kave s tankim crticama, zbog kojih je izgledala seksi i supermršavo u isti mah. Sean se pitao kako joj to samo polazi za rukom, i zaključio kako je tomu vjerojatno razlog biserni sjaj njezine savršene kože.

Roman je nosio svilenu majicu kratkih rukava, zataknutu u lanene hlače. Izgledao je baš kao je netom sišao sa seta jednoga od onih starih filmova čija se radnja odvija u Havani ili Key Westu.

Pijuckao je svoju bijelu kavu i listao novine zajedno s curom — dok je Roman čitao poslovne stranice, manekenka je vrtjela stranice s modom.

Whitey je približio stolac k njihovom stolu i rekao: — Hej, Romane, prodaju li i mušku odjeću tamo gdje si kupio tu majicu?

Roman nije micao očiju s novina. Samo je ubacio komadić kroasana u usta. — Narednice Powers, kako ste? Kako vas služi taj hyundai? Whitey se zahihotao dok je Sean sjedao kraj njega. — Kad te gledam, Romane, znaš, na ovakvom mjestu, zakleo bih se da si najobičniji yuppie, koji se rano ujutro diže iz kreveta da ode crnčiti na burzu.

— Pa imam ja komp kod kuće, narednice. — Roman je sklopio novine i tek tad pogledao u Whiteyja i Seana. — Oh, zdravo — rekao je Seanu. — Poznajem vas odnekud.

— Sean Devine, teritorijalna policija.

— Da, da — rekao je Roman. — Naravno, sad vas se sjećam. Vidio sam vas jednom na sudu, kad ste svjedočili protiv jednog mog prijatelja. Zgodno odijelo. Zar sad nabavljaju robicu za vas drotove u Searsui Hvataj u korak s modom.

Whitey je zirnuo na manekenku. — Jesi li možda za šniclu, zlato? Manekenka je rekla: — Molim?

Ili malo glukoze, onako intravenozno? To ti je super. Roman je rekao: — Ne činite to. Ovo je poslovno, ne? Neka ostane među nama.

Manekenka je rekla: — Romane, ne shvaćam.

Roman se nasmiješio: — U redu je, Michaela. Ne obraćaj pažnju na nas.

— Michaela — rekao je Whitey. — Kul ime. Michaela nije dizala očiju s novina.

— Koji vas vjetar nosi, narednice?

— Palačinke — rekao je Whitey. — Obožavam palačinke koje ovdje rade. Ah, da, usput: da možda ne poznaješ ženu po imenu Katherine Marcus, Romane?

— Naravno. — Roman je ispio malo kave i obrisao gornju usnu ubrusom, zatim ga

vratio u krilo. — Čuo sam da su je danas poslijepodne pronašli mrtvu.

— Jesu — rekao je Whitey.

— Kad se nešto takvo dogodi, četvrt silom prilika dođe na zao glas.

Whitey je prekrižio ruke i zagledao se u Romana.

Roman je stao žvakati drugi komadić kroasana i otpio još malo kave. Prekrižio je noge, opet obrisao usta ubrusom, pa se zagledao Whiteyju u oči. Sean je pomislio kako je to jedna od stvari koje mu polako počinju dosađivati na poslu kojim se bavi — sva ta natjecanja tko će ga dulje drkati, kad ljudi zure jedni drugima u oči dok ne oslijepe, i nitko ne želi popustiti.

— Da, narednice — rekao je Roman. — Poznavao sam Katherine Marcus. Jeste li me to došli pitati?

Whitey je slegnuo ramenima.

— Poznavao sam je, i vidio sam je u kafiću sinoć.

— I razmijenio si nekoliko riječi s njom — rekao je Whitey.

— Jesam — rekao je Roman.

— Koje riječi? — rekao je Sean.

Roman je uporno gledao u Whiteyja, kao da Sean ne zaslužuje više od priznanja s njegove strane nego što je već dobio.

— Hodala je s mojim prijateljem. Bila je pijana. Rekao sam joj da ne čini glupaču od sebe, i da je najbolje da sa svoje dvije prijateljice pode kući.

— Tko je tvoj prijatelj? — rekao je Whitey.

Roman se nasmiješio. — Hajte, narednice. Znate tko je.

— Svejedno reci.

— Bobby O'Donnell — rekao je Roman. — Jeste li sad sretni? Hodala je s Bobbyjem.

— Još uvijek?

— Molim?

— Još uvijek — ponovio je Whitey. — Je li još uvijek hodala s njim? Ili je jednom hodala s njim?

— Još uvijek — rekao je Roman.

Whitey je nešto naškrabao u notes. — To se kosi s informacijama koje smo dobili drugdje, Romane.

— Ah, da?

— Da. Čuli smo da je prije sedam mjeseci raskinula s njim, ali ta debela guzica se nije htjela pomiriti s time.

— Znate kakve su žene, naredniče.

Whitey je zavrtio glavom. — Ne, Romane. Reci mi ti kakve Roman je sklopio svoj dio novina. — Ona i Bobby su stalno prekidali i vraćali se. U jednom trenutku on bi bio ljubav njezina života, u drugom bi izvisio.

— Izvisio? — rekao je Whitey Seanu. — Zvuči li ti to kao nešto što bi se dogodilo Bobbyju O'Donnellu? Da bi on izvisio?

— Ni u kom slučaju — rekao je Sean.

— Ni u kom slučaju — rekao je Whitey Romanu. Roman je slegnuo ramenima. — Kažem vam ono što znam.

To je sve.

— Tako i treba. — Whitey je opet nešto zapisao u notes. — Romane, kamo si otišao sinoć, nakon što si napustio Posljednju kapljicu!

— Otišli smo na tulum kod frenda, koji ima mansardu u centru.

— Ooooo, tulum u mansardi — rekao je Whitey. — Oduvijek sam želio poći na takav tulum. Dizajneri, guba droga, manekenke, hrpa bijelih frajera koji slušaju rep i natječu se u tome tko je više haj. A pod onim "mi", Romane, misliš sigurno na sebe i onu Ally McBeal tamo prijeko?

— Michaela — rekao je Roman. — Da. Michaela Davenport, ako to želite zapisati.

— Oh, bez daljnijega — rekao je Whitey. — Je li ti to pravo ime, zlato?

— Molim?

— Pravo ti je ime Michaela Davenport? — rekao je Whitey.

— Da. — Manekenkine oči još su se više izbuljile. — Zašto?

— Je li ti mama gledala puno sapunica prije tvog rođenja? Michaela je rekla: — Romane.

Roman je podigao ruku u zrak i pogledao u Whiteyja. — Što sam ono rekao o tome da to ostane među nama? Ha?

— Uvrijeđen si, Romane? Da mi ne bi sada igrao Clarka Gablea i tu mi se kurčio? Jesi li to mislio? Jer, mislim, možemo se mi malo i provozati dok ne utvrdimo imaš li alibi. To svakako možemo. Imaš li možda nekih planova za sutra?

Roman je taj zauzeo stav koji je Sean vidio kod većine kriminalaca kad ih drot priklješti — tako potpun uzmak da bi se čovjek zakleo kako su prestali disati. Samo te još gledaju njihove oči, onako tamne, nezainteresirane i sitne.

— Bez uvrede, narednice — rekao je Roman glasom koji je zvučao šuplje. — Bit ću sretan ako vam mogu pružiti imena svih koji su me vidjeli na tulumu. Uvjeren sam i da će konobar u Posljednjoj kapljici, Todd Lane, potvrditi da nisam napustio kafić prije dva ujutro.

— To je dobar dečko — rekao je Whitey. — A kako stoje stvari s tvojim frendom Bobbyjem? Gdje možemo njega naći?

Roman si je dopustio luksuz da se nasmiješi od uha do uha. — Ovo će vas oboriti s

nogu.

— Što to, Romane?

— Ako ste mislili osumnjičiti Bobbyja za umorstvo Katherine Marcus, ovo će vas fakat oboriti s nogu.

Roman je zirnulo svojim pogledom ptice grabežljivice na Seana, i Sean je osjetio kako mu najednom ishlapljuje oduševljenje koje ga je bilo obuzelo čim je Eve Pigeon spomenula Romana i Bobbyja.

— Bobby, Bobby, Bobby. — Roman je uzdahnuo i namignuo svojoj curi, a zatim se ponovno okrenuo Seanu i Whiteyju. — Bobbyja su u petak navečer uhvatili zbog vožnje u pijanom stanju.

— Roman je otpio još malo bijele kave, ovaj put polako, temeljito.

— Proveo je u zatvoru cijeli vikend, naredniče. — Mahnuo im je prijekorno kažiprstom ispred nosa. — Zar vi frajeri ne provjeravate takve stvari?

Sean je već osjećao kako mu se taj dan uvlači u kosti i siše mu moždinu, kad su teritorij alci javili putem radija da se Brendan Harris vratio u stan zajedno s majkom. Sean i Whitey stigli su tamo u jedanaest sati, sjeli u kuhinju s Brendanom i njegovom majkom Esther. Sean je pomislio: Na svu sreću, više ne grade ovakve stanove. Bilo je to kao u onim starim tv-serijama — recimo, Na medenom mjesecu— i jedini način da se doista shvati o čemu se tu radi bio je da se takav stan vidi u crno-bijeloj tehnici, na 13-inčnom ekranu s vodenastom slikom i povremenim smetnjama. Stan je izgledao kao rupčaga radničke klase; sa stepeništa se ulazilo direktno u dnevni boravak. Zdesna je stajala nevelika blagovaonica, koja je Esther Harris služila kao spavaća soba, s četkama, češljevima i raznoraznom šminkom naslaganom u rasklimanom ormariću za srebrninu. Dalje se nalazila soba koju je Brendan dijelio s mladim bratom Raymondom.

S lijeve strane dnevnog boravka stajao je kratak hodnik, u kojemu se zdesna ulazilo u asimetričnu kupaonicu, dok se na kraju nalazila kuhinja, zgurana u samu pozadinu, kamo je danje svjetlo dopiralo možda ciglih četrdeset pet minuta dnevno, i to u kasno poslijepodne. Kuhinja je bila sva u blijedozelenim i masnožutim tonovima, i tu su Sean, Whitey, Brendan i Esther sjedili za stolićem s metalnim nogama, kojima je nedostajalo nekoliko šarafa na spojevima. Stolić je bio prekriven žutozelenim plastičnim stolnjakom s cvjetnim uzorkom, koji se bio već sav skvrčio na rubovima, dok su se u sredini izgulili komadići veličine nokta. Esther kao da je savršeno pristajala u takav ambijent. Bila je malena i gruba, i moglo joj je biti četrdeset godina, kao i pedeset pet. Smrdjela je na jeftini sapun i duhan, a njezina odbojna modrikasta kosa slagala se s odbojnim modrim žilama na njezinim rukama. Bila je odjevena u izbljedjelu ružičastu trenirku, traperice i otrcane crne papuče. Pušila je jeftine cigare jednu za drugom i gledala kako Sean i Whitey razgovaraju s njezinim sinom kao da misli: Ala ste dosadni kao proljev. Ali ja nažalost nemam kamo otići dok ste tu.

— Kad si posljednji put vidio Katie Marcus? — upitao je Whitey Brendana.

— Bobby ju je ubio, zar ne? — rekao je Brendan.

— Bobby O'Donnell? — rekao je Whitey.

— Da. — Brendan je prčkao po stolnjaku. Činilo se da je u šoku. Glas mu je bio jednoličan, tek bi iznenada oštro udahnuo, a desna strana lica zgrčila bi mu se, kao da ga je netko ubo u oko.

— Sto te navodi na tu pomisao? — upitao je Sean.

— Bojala ga se. Hodala je s njim, i uvijek je govorila da će nas oboje ubiti ako sazna za nas.

Sean je tad virnuo prema majci, očekujući da će vidjeti nekakvu reakciju, ali ona je mirno pušila, dimeći kao lokomotiva, omatajući čitav stol sivim oblakom dima.

— Izgleda da Bobby ima alibi — rekao je Whitey. — Kako ti stojiš s tim, Brendane?

— Nisam je ubio — rekao je Brendan Harris tupo. — Ne bih naučio Katie. Nikad.

— Dakle, ispočetka — rekao je Whitey. — Kad si je posljednji put vidio?

— U petak uvečer.

— U koje vrijeme?

— Oko osam, ne znam.

— Oko osam, Brendane, ili baš u osam!

— Ne znam. — Brendanovo lice bilo je zgrčeno od tjeskobe, i Sean ju je osjećao s druge strane stola. Brendan je stisnuo šake i neko se vrijeme ljuljao na stolcu. — Da, u osam. Bili smo u Hi-Fiju. A onda... onda je morala otići.

Whitey je zapisao: "Hi-Fi, 8 već, pet" u notes. — Kamo je morala otići?

— Ne znam — rekao je Brendan.

Majka je zgnječila još jednu cigaretu na hrpu koju je nagomilala u pepeljari, pa se jedna od dokrajčenih cigareta ponovno zažarila, i s nje se zakolutao u zrak tračak dima koji se uvukao Seanu u desnu nosnicu. Esther Harris smjesta je zapalila novu, a Sean je pokušao zamisliti njezina pluća — čvorava i crna kao ebanos.

— Brendane, koliko ti je godina?

— Devetnaest.

— Kad si završio srednju školu?

— Da završio... — rekla je Esther.

— Ovaj, stekao sam kvalifikaciju prošle godine — rekao je Brendan.

— Dakle, Brendane — rekao je Whitey — ne znaš kamo je mogla otići Katie u petak navečer, nakon što te ostavila u Hi-Fiju!

— Ne — rekao je Brendan, a riječ mu je zamrla u grlu, dok su mu se oči počinjale crvenjeti. — Hodala je s Bobbyjem, a on ju je progonio kao psiho. A njezin otac me ne voli iz nekog razloga, pa smo morali skrivati našu vezu. Ponekad mi nije htjela reći kamo ide, jer se vjerojatno trebala sastati s Bobbyjem, da mu pokuša objasniti da je među njima gotovo. Ne znam. Te večeri je samo rekla da ide kući.

— Jimmy Marcus te ne voli? — rekao je Sean. — Zbog čega? Brendan je slegnuo

ramenima. — Nemam pojma. Ali rekao je Katie da me nikad ne želi vidjeti.

Majka je rekla: — Što? Zar ta lopuža misli da je bolja od naše familije?

— On nije lopuža — rekao je Brendan.

— E, bio je — rekla je majka. — Ti to kao ne znaš, gospodin kvalificirani? Jednom davno bio je smeće od kriminalca. Kći mu je vjerojatno pokupila te gene. S vremenom bi postala ista takva. Možeš se smatrati srećkovićem, sinko.

Sean i Whitey samo su se zagledali. Esther Harris bila je najvjerojatnije najgroznija zla ženska koju je Sean ikad vidio u životu. Bila je kao Smrt na dopustu.

Brendan Harris taman je zaustio da majci nešto odgovori, ali je odustao.

Whitey je rekao: — Katie je u naprtnjači imala brošure o Las Vegasu. Čuli smo da je namjeravala otputovati tamo. I to s tobom, Brendane.

— Mi smo... — Brendan je pognuo glavu. — Da, trebali smo otići u Las Vegas. Trebali smo se vjenčati. Danas. — Podigao je glavu, i Sean je vidio kako mu suze naviru u crvenim vrećicama ispod očiju. Brendan ih je obrisao zadlanicom prije nego su skliznule na obraze, i rekao: — Hoću reći, takav je bio naš plan, shvaćate.

— Mislio si me ostaviti? — rekla je Esther Harris. — Tek tako, bez ijedne riječi?

— Mama, ja sam...

— Kao tvoj otac? Tek tako? Ostaviti me sa svojim bratom, koji samo šuti, kao vuk? To si mi htio učiniti, Brendane?

— Gospodo Harris — rekao je Sean — molim vas da se ne udaljavamo od teme. Kasnije će biti dovoljno vremena da vam Brendan sve objasni.

Ona ga je prostrijelila pogledom koji je Sean već sretao na tvrdokornim robijašima i hospitaliziranim psihopatima, koji mu je govorio: Sad ne zaslužuješ da se tobom pozabavim, ali ako nastaviš bockati, sredit ću te tako da će ti ostati ožiljci.

Pogledala je opet svog sina. — To si mi htio učiniti, ha?

— Mama, slušaj...

— Šta da slušam? Šta da slušam, ha? Što sam loše učinila? Ha? Jesam li te odgojila, nahranila i kupila ti onaj saksofon za Božić, koji nisi nikad naučio svirati? Čudo još uvijek stoji u ormaru, Brendane.

— Mama...

— Ne, idi po njega. Neka ova gospoda čuju kako lijepo sviraš. Idi po njega.

Whitey je pogledao Seana kao da ne vjeruje da se ovo sranje doista događa.

— Gospodo Harris — rekao je — nije potrebno.

Ona je zapalila još jednu cigaretu, a žigica joj je poskakivala u ruci od bijesa. — A hranila sam ga — rekla je. — Oblačila ga. Odgojila ga.

— Da, gospodo — rekao je Whitey u času kad su se otvorila ulazna vrata, a dva klinca ušla u stan sa skejtovima pod miškom. Obojici je moglo biti oko dvanaest godina, možda

trinaest, i jedan od njih bio je pljunuti Brendan — bio je isto tako zgodan, s tamnom kosom, samo je u očima naslijedio nešto od majke, kao nekakvu sablasnu zamućenost pogleda.

— Hej — rekao je drugi klinac kad su ušli u kuhinju. Poput Brendanova brata, i ovaj se činio premalenim za svoje godine, i usto ga je zapalo prokletstvo da izraste s izduljenim i istovremeno upalim licem, staračkim licem na dječjem tijelu, koje je izvirivalo ispod končastih prstenova plave kose.

Brendan Harris je podigao ruku u zrak. — Hej, Johnny. Naredniče Powers, istražitelju Devine, ovo je moj brat Ray i njegov prijatelj, Johnny O'Shea.

— Bok, dečki — rekao je Whitey.

— Bok — rekao je Johnny O'Shea. Ray im je kimnuo glavom.

— Ovaj ne govori — rekla je majka. — Njegov otac nije znao začepit, a ovaj šuti ko zaliven. Jebenti, život je Božji blagoslov.

Ray je s pomoću znakova nešto rekao Brendanu, a ovaj mu je odgovorio: — Da, tu su zbog Katie.

Johnny O'Shea je rekao: — Htjeli smo skejtati u parku. Zatvorili su ga.

— Sutra će opet biti otvoren — rekao je Whitey.

— Sutra očekuju kišu — rekao je klinac, kao da su oni krivi što njih dvojica ne mogu skejtati u jedanaest sati navečer. Sjetivši se kako klinци sutradan moraju u školu, Sean se zapitao kad su to roditelji počeli tolerirati djeci takva sranja.

Whitey se ponovno okrenuo Brendanu. — Znaš li je li imala kakve neprijatelje? Bilo koga, osim Bobbyja O'Donnella, tko joj je nešto zamjerio?

Brendan je odmahnuo glavom. — Ona je bila dobra. Bila je tako dobra osoba. Svi su je voljeli. Ne znam što bih vam rekao.

Mali O'Shea je rekao: — Jel' možemo mi ići?

Whitey je podigao obrvu prema njemu. — Zar je netko rekao da ne smijete?

Johnny O'Shea i Ray Harris izašli su iz kuhinje. Mogli su ih čuti kako bacaju skejtove na pod u dnevnom boravku i odlaze u Rayevu sobu, udarajući u sve što im se nade na putu, kao što već dvanaestogodišnjaci i čine.

Whitey je upitao Brendana: — Gdje si bio jutros, između 1.30 i tri sata?

— Spavao sam.

Whitey je pogledao majku. — Možete li to potvrditi?

Ova je slegnula ramenima. — Ne mogu potvrditi da se nije popeo na prozor i sišao niz požarno stepenište. Mogu potvrditi da je otišao u svoju sobu u deset sati, i da sam ga sljedeće jutro vidjela u devet. Whitey se protegnuo na stolcu. — U redu, Brendane. Morat ćemo te zamoliti da se podvrgneš detektoru laži. Možeš li to učiniti?

— Zar ćete me uhititi?

— Ne. Samo želimo da se podvrgneš detektoru laži. Brendan je slegnuo ramenima. — Što god hoćete. Može.

— Evo ti moja posjetnica.

Brendan se zagledao u posjetnicu, gledao je u nju i rekao: — Tako sam je volio. Nikad... nikad više neću doživjeti nešto takvo. Hoću reći, to se ne događa dvaput, zar ne? — Pogledao je u Whiteyja i Seana. Oči su mu bile suhe, ali bol u njima bila je tako prodorna da se Sean poželio sakriti pred njom.

— Najčešće se ne dogodi ni jedanput — rekao je Whitey.

Odvezli su Brendana natrag kući oko jedan u noći, nakon što je dečko prošao na detektoru četiri puta, a zatim je Whitey odbacio Seana do njegova stana i rekao mu neka se naspava, jer sutra počinju rano ujutro. Sean je ušao u svoj prazan stan, čuo kako njime odzvanja tišina, i osjetio kako mu duž kičme klizi kao nekakav mulj, sačinjen od viška kofeina i fast fooda, koji mu se skupio u krvi. Otvorio je hladnjak i izvadio pivo, sjeo kraj sudopera kako bi ga ispio, dok su mu lubanjom odjekivali galama i svjetla te večeri, i on se napokon zapitao nije li prestar za sve to, nije li već pomalo umoran od smrti, besmislenih motiva i glupih zločinaca, koji su u njemu izazivali osjećaj sličan dodiru zamašćene vrećice čipsa.

No, u posljednje vrijeme bio je nekako općenito umoran. Umoran od ljudi. Umoran od knjiga, televizije, noćnih vijesti i pjesama na radiju koje su zvučale potpuno isto kao i druge pjesme na radiju, koje je čuo davno, i koje mu se također nisu svidjele. Dozlogrdila mu je njegova odjeća, njegova kosa, kao i odjeća drugih ljudi i njihova kosa. Dozlogrdilo mu je stalno priželjkivati da stvari oko njega dobiju neki smisao. Dozlogrdilo mu je kadrovska politika na poslu, i tko koga jebe, u prenesenom i svakom drugom smislu. Dospio je do točke kad je mogao sa sigurnošću ustvrditi da je već čuo sve što je itko imao reći o svim mogućim temama, te mu se činilo kao da provodi dane preslušavajući stare tonske zapise o stvarima koje mu se nisu izgledale nove čak ni kad ih je čuo prvi put.

Možda je jednostavno bio umoran od života, od silnog napora koji je ulagao da ustane svako prokleta jutro i zaputi se u uvijek isti jebeni radni dan, u kojemu su bili podložni promjenama jedino vrijeme i hrana. Bio je odveć umoran da mu bude stalo do jedne mrtve cure, jer će se nakon nje ionako pojaviti sljedeća. Zatim još jedna. A činjenica da ubojice šalje u zatvor — čak i kad bi im uspjeli priskrbiti doživotnu — više nije bila u stanju pružiti mu odgovarajuću razinu zadovoljenja, jer su oni samo odlazili kamo ionako spadaju, na mjesto prema kojemu su težili za čitavog svog glupog, jadnog života, a mrtvi su i dalje ostajali mrtvi. Kao što su opljačkani i silovani i dalje ostajali opljačkani i silovani.

Zapitao se ne sliča li njegovo stanje na kliničku depresiju — posvemašnja otupjelost, premorena beznadnost.

Katie Marcus je mrtva. Da. To je tragedija. Shvaćao je to mentalno, ali nije to bio u stanju emocionalno doživjeti. Ona je bila tek još jedan leš, još jedno razbijeno svjetlo.

A što je drugo bio i njegov brak, ako ne smrskano staklo? Isuse Kriste, volio ju je, ali njih dvoje bili su toliko različiti, da ih je još jedino povezivala pripadnost ljudskoj vrsti.

Lauren se zanimala za kazalište, knjige i filmove koje Sean nije razumio, bilo da su imali titlove ili ne. Bila je razgovorljiva, osjećajna, i obožavala je slagati riječi u vrtoglave nakupine koje su se dizale u sve višim i višim razinama, gradeći kulu od jezika u kojoj se Sean gubio već negdje na trećem katu.

Vidio ju je prvi put na pozornici na fakultetu, kad je igrala napuštenu djevojku u nekakvoj pubertetskoj farsu, pri čemu nitko u publici nije htio ni načas vjerovati da bi ijedan muškarac odbacio ženu koja toliko zrači energijom, koja se toliko žarko predaje svemu što doživljava — iskustvima, poletu, znatiželji. Čak su i onda bili čudan par — Sean, onako miran, praktičan i vječito rezerviran, osim u trenucima koje je provodio uz nju, i Lauren, jedinica u obitelji ostarjelih hipi-liberala koji su je vodili po čitavom svijetu dok su radili za mirovnu organizaciju i ispunili joj krv potrebom da uvijek vidi, dodirne i traži ono najbolje u ljudima.

Baš se nekako uklapala u kazališni svijet, najprije kao amaterka u studentskoj družini, zatim kao redateljica u malim lokalnim kazalištima, i naposljetku kao menadžer velikih putujućih predstava. No, nisu bila njezina putovanja ta koja su preopteretila njihov brak. Kvrugu, Sean još uvijek nije bio siguran što je tomu bio uzrok, no pretpostavljao je da to ima neke veze s njegovom osobnošću i njegovim šutnjama, i postupnim rađanjem prijezira u koji na kraju zapadne svaki policajac — prijezira prema ljudima općenito, nesposobnosti da i dalje vjeruje u plemenite osjećaje i nesebičnost.

Njezino društvo, koje ga je nekoć fasciniralo, sve mu se više činilo djetinjastim, kao da je zaštićeno od stvarnog svijeta usporavajućim učinkom umjetničkih teorija i filozofija bez veze sa životom. Sean je provodio noći vani, po borilištima od betona gdje se silovalo, kralo i ubijalo čisto iz gusa, da bi zatim morao preživjeti subotnji party na kojemu su glave s konjskim repom čitavu večer raspravljale (uključujući njegovu ženu) o uzrocima ljudskog zla. A uzrok je tako jednostavan — ljudi su glupi. Kao čimpanze. Samo što se čimpanze ne ubijaju međusobno zbog listića lutrije.

Rekla mu da postaje težak, da se s njim više ne može razgovarati, da su njegovi pogledi sve uskogrudniji. Nije joj ništa odvratio, jer nije imao što dodati na to. Jer pitanje nije bilo postaje li on doista takav kakvim ga je ona opisala, već je li samo to postajanje nešto pozitivno ili nešto negativno.

Pa ipak, voljeli su se. I dalje su pokušavali, svatko na svoj način — Sean se trudio iskobeljati iz svoje čahure, a Lauren prodrijeti u nju. U čemu se god sastojala veza između dvoje ljudi — ona potpuna, kemijska potreba da se priljube jedno uz drugo — oni su to imali. Oduvijek.

Pa ipak, morao je primijetiti da se bliži njezina veza s drugim čovjekom. Možda ju je i primijetio. Možda ga i nije sve vrijeme mučila sama veza, već trudnoća koja je uslijedila.

Sit. Sjeo je na pod u kuhinji, u odsutnosti svoje žene, i naslonio čelo na zadlanice, pokušavajući po tko zna koji put u posljednjih godinu dana sagledati brodolom svog braka u svom njegovom opsegu. No, sve što mu je uspijevalo vidjeti bile su tek krhotine i odlomljeni komadi njihova braka, razbacani širom prostorija u njegovu umu. Kad je zazvonio telefon, predosjetio je — čak i prije nego što ga je spustio s njegova mjesta kraj sudopera i pritisnuo gumb — da je to ona.

— Ovdje Sean.

S druge strane linije čuo je prigušeno brektanje kamiona s prikolicom što se polagano vuče, kao i meko šuštanje automobila što prolijeću autocestom. Odmah mu se stvorila slika u glavi: odmorište uz autocestu, s benzinskom pumpom i nizom govornica pokraj McDonaldsa. A Lauren tamo stoji i sluša.

— Lauren — rekao je. — Znam da si to ti.

Netko je prošao kraj govornice, zveckajući ključevima.

— Lauren, samo reci nešto.

Kamion s prikolicom je prebacio u prvu, i zvuk motora izmijenio se dok je klizio parkiralištem.

— Kako je mala? — rekao je Sean. Zamalo je rekao: — Kako je moja kćerkica? — ali onda se sjetio da ne zna je li doista njegova, tek da je Laurenina. Stoga je ponovio: — Kako je mala?

Kamion je prebacio u drugu, i zvuk njegovih guma nad šljunkom stao se udaljavati kako se kamion kretao prema izlazu parkirališta i skretao na cestu.

— Ovo previše boli — rekao je Sean. — Zar ne možeš jednostavno razgovarati sa mnom?

Sjetio se što je Whitey rekao Brendanu Harrisu o ljubavi, kako se većini ljudi ne dogodi ni jedanput, i sad je vidio svoju ženu kako tamo stoji, promatrajući kako se kamion udaljava, sa slušalicom pritisnutom uz uho, ali ne i uz usta. Bila je mršava i visoka, kose boje višnjina drveta. Kad se smijala, pokrila bi usta rukom. Na fakultetu, kad su se jednom štrcali preko kampusa da pobjegnu pred olujom, poljubila ga je prvi put pod arkadom ispod knjižnice kamo su se sklonili, i Sean je osjetio kako mu se nešto otvara u grudima kad ga je ona mokrom rukom zagrlila oko vrata — nešto što je tako dugo bilo zgrčeno i bez daha u njemu, zapravo otkad zna za sebe. Rekla mu je da ima najljepši glas koji je ikad čula, glas koji zvuči poput viskija i dima s gorućeg drveta.

Otkako je otišla, uobičajeni ritual sastojao se u tome da on govori u slušalicu sve dok ona ne odluči poklopiti. Nije niti jedanput progovorila, za svih onih poziva koje je dobio otkad ga je napustila, poziva s odmorišta uz cestu, iz motela i prašnjavih govornica na rubovima pustih sporednih cesta odavde pa sve do granice s Meksikom i natrag. Pa iako se s druge strane slušalice obično čulo tek šuškanje otvorene telefonske linije, uvijek je znao da je to ona. Mogao je osjetiti njezinu prisutnost preko telefona. Ponekad je njušio njezin miris.

Razgovori — ako ih se tako može nazvati — znali su potrajati i do petnaest minuta, ovisno o tome koliko bi toga on izgovorio, ali večeras je Sean bio iscrpljen od svega, usto još i umoran od svoje patnje za njom, ženom koja ga je ostavila jednog jutra u sedmom mjesecu trudnoće, i bilo mu je dosta toga da njegovi osjećaji prema njoj budu jedini osjećaji koji su mu preostali.

— Nisam sposoban za ovo večeras — rekao je. — Umoran sam, sve me boli, a tebi ni toliko nije stalo da mi jednom dopustiš da ti čujem glas.

Stojeći tako u kuhinji, odlučio joj je dati beznadnih trideset sekundi da se javi. Začuo je zvence u pozadini, dok je netko pumpao gumu.

— Zbogom, zlato — rekao je, jedva izgovorivši riječi od knedle što mu se skupila u grlu, i poklopio slušalicu.

Načas je zastao, šutke osluškujući kako se jeka zvonca s pumpe miješa sa zvonjavom tišine koja se spustila nad kuhinju i stala mu tutnjati srcem.

To će ga još mučiti, bio je uvjeren u to. Možda čitave noći i sutrašnjeg dana. Možda čitavog tjedna. Prekinuo je ritual. Poklopio joj je slušalicu. Što ako je, u samom času kad je to učinio, ona upravo bila razdvojila usne da progovori, da izgovori njegovo ime? Isuse.

Pred tom slikom počeo je bježati, hodajući prema kupaonici, želeći se skloniti pred pomišlju kako ona stoji kraj telefonskih govornica, upravo zaustivši da izgovori riječi što joj se penju uz grlo.

Seane — možda se upravo spremala reći — vraćam se kući.

TREĆI DIO

Andeli tišina

15

Savršen momak

U ponedjeljak ujutro Celeste je bila u kuhinji sa svojom sestričnom Annabeth dok su posjetitelji nadolazili da žaluju, a Annabeth je stajala uz plin i kuhala, kao odsutna i upijena u ono što radi, kad je Jimmy, koji je tek izašao ispod tuša, pomolio glavu da ih upita trebaju li njegovu pomoć.

Kad su bile djeca, Celeste i Annabeth izgledale su više kao sestre nego kao sestrične. Annabeth je bila jedina curica u obitelji s mnogo sinova, dok je Celeste bila jedinica roditelja koji se nisu podnosili — pa su mnogo vremena provodile zajedno, a u prvim razredima srednje razgovarale su preko telefona gotovo svake večeri. To se, tijekom godina, gotovo neprimjetno izmijenilo, paralelno s otuđenjem koje je nastupilo između Celestine majke i Annabethina oca, čiji je odnos, od nekadašnjeg srdačnoga, postao najprije hladan, da bi naposljetku prerastao u neprijateljstvo. Nekako, bez nekog posebnog povoda, to se otuđenje između brata i sestre uvuklo i u odnos njihovih kćeri, te su se Celeste i Annabeth naposljetku viđale tek u svečanim prigodama — na vjenčanjima, nakon poroda i prilikom krštenja, i povremeno za Božić i Uskrs. Celeste je najviše patila zbog toga što nije vidjela nikakav jasan razlog tom raskidu, nesretna što se prijateljstvo, koje se nekoć činilo nerazdvojnim, tako lako može raspasti, zahvaljujući jedino protoku vremena, obiteljskim nesuglasticama i krizama odrastanja. Međutim, stvari su krenule nabolje kad joj je majka umrla. Evo, prošlo ljeto ona i Dave sastali su se s Annabeth i Jimmyjem na roštilju, a preko zime dvaput su izašli na večeru i piće. Svaki put razgovor je među njima tekao lakše, i Celeste je osjetila kako se deset godina izolacije, koja ju je toliko zbunjivala, udaljuje od nje pod jednim imenom: Rosemary.

Annabeth je bila uz nju kad je Rosemary umrla. Dolazila joj je kući svako jutro i ostajala dok ne bi zanoćalo, i tako tijekom tri dana. Pekla je, ispomagala kod organizacije sprovoda i sjedila uz Celeste dok je ova plakala za majkom koja je baš i nije nešto obasipala ljubavlju dok je bila živa, ali joj je ipak bila majka.

Sad je Celeste bila spremna biti uz Annabeth, premda je sama pomisao na to da bi netko tako neustrašivo samouvjeren kao Annabeth trebao podršku većini ljudi bila strana, uključujući i Celeste.

Ali ipak, stajala je sad kraj svoje sestrične, puštajući je da kuha, dodavajući joj hranu iz hladnjaka kad bi je ova zatražila, javljajući se na telefon.

A onda Jimmy! Nije prošlo ni dvadeset četiri sata otkako je saznao da mu je kći umrla,

već je pitao ženu može li joj ikako pomoći. Kosa mu je još bila mokra i jedva počešljana, košulja mu se pripijala uz vlažna prsa. Bio je bos, vrećice ispod očiju bile su mu obješene od tugovanja i nesanice, i Celeste se nije mogla oduprijeti pomisli: Isuse, Jimmy, a ti? Misliš li imalo na sebe?

Drugi ljudi, kojih je kuća upravo bila puna— dnevni boravak i blagovaonica vrvjeli su njima, kao i hodnik, a jakne su slagali na krevete u Nadininoj i Sarinoj sobi — samo su išli za Jimmyjem, kao da nikomu nije palo na pamet da mu pode ususret. Kao da im samo on može objasniti tu okrutnu šalu, smiriti njihovu tjeskobu, pridržati ih kad prođe šok, a tijela im shrvaju novi naleti bola. Jimmy je prirodno posjedovao auru zapovjednika, i Celeste se često pitala je li toga uopće svjestan, kao i činjenice da ona može postati velikim teretom, napose u ovakvim trenucima.

— Molim? — rekla je Annabeth, ne mičući očiju sa slanine koja se pržila na crnom tignju pred njom.

— Treba li ti nešto? — upitao je Jimmy. — Mogu preuzeti šparhet, ako hoćeš.

Annabeth se kratko, slabašno osmjehnula nad plinom i odmahнула glavom. — Ne, hvala. Dobro mi je.

Jimmy je pogledao Celeste kao da pita: Je li joj zaista dobro?

Celeste je kimnula glavom. — Ovdje nema puno posla, Jime.

Jimmy se ponovno zagledao u svoju ženu, i Celeste je osjećala svu bolnu nježnost tog pogleda. Kao da se još jedan komad odlomio poput suze s Jimmyjeva srca i pao u dubinu grudi. Nagnuo se prema njoj, posegnuo rukom preko plina i obrisao kažiprstom kapljicu znoja s Annabethina obraza. Ona mu je rekla: — Nemoj.

— Pogledaj me — šapnuo je Jimmy.

Celeste se pitala ne bi li ih trebala ostaviti same u kuhinji, ali bojala se da bi njezin pokret prekinuo neku nit između njezine sestrične i Jimmyja, nešto odveć krhko što se u tom času isplelo među njima.

— Ne mogu—rekla je Annabeth. — Jimmy, ako te pogledam, popustit ću, a ne želim popustiti pred svim onim ljudima. Molim te. Jimmy se odmaknuo od plina. — U redu, zlato. U redu. Annabeth je prošaptala, pognute glave. — Jednostavno ne želim opet popustiti.

— Razumijem.

Načas se Celeste učinilo kao da su goli pred njom, kao da je bila svjedok nečemu između muža i žene, isto toliko intimnom kao da ih je vidjela kako vode ljubav.

Otvorila su se vrata na suprotnoj strani hodnika, i u kuću je ušao Theo Savage, Annabethin otac. Zaputio se hodnikom s po jednom gajbom piva na svakom ramenu. Bio je prava ljudina, rumen, stamen kao Kojak, i provlačio se uskim hodnikom s gajbama piva na ramenima poput jarbola s nekom čudnom elegancijom plesača. Celeste se nije mogla načuditi tomu što se takva planina od čovjeka tresla da bi urodila tek gomilom zakržljala muškog potomstva — od njegovih sinova jedino su Kevin i Chuck naslijedili nešto od njegove visine i obujma, dok je Annabeth jedina naslijedila njegovu eleganciju.

— Samo malo, Jime — rekao je Theo, pa mu se Jimmy maknuo s puta, i Theo se vješto okrenuo oko njega i ušao u kuhinju.

Dodirnuo je Celestin obraz usnama i tiho joj rekao: — Kako si, zlato? — zatim odložio obje gajbe na kuhinjski stol i obujmio kćerin trbuh rukama, naslonivši joj bradu na rame.

— Kako se držiš, ljubavi? Annabeth je rekla: — Trudim se, tata. Poljubio ju je u vrat. — To je moja curica — zatim se okrenuo Jimmyju. — Ako imaš koji slobodan minihladnjak, možemo ga napuniti.

Uzeli su puniti minihladnjak na podu kraj smočnice, a Celeste je počela odmatati svu hranu koju su donijeli prijatelji i rodbina kad su se rano jutros stali vraćati k njima. Bilo je toliko toga: irskog slanog kruha, pita, kroasana, keksa, kolačića i tri različite salate od krumpira. K tome još i nekoliko mesnih rolada, nekoliko tanjura mesnih delikatesa, puna tepsija mesnih rolada, dvije šunke i golema purica u celofanu. Zaista nije bilo razloga da Annabeth kuha — svi su to znali — ali shvaćali su: to joj je bilo potrebno. Stoga je pržila slaninu i kobasice, uz dvije pune tave jaja, a Celeste je slagala hranu na stol koji su postavili uza zid u blagovaonici, pitajući se jesu li prijatelji donijeli svu tu hranu da pokušaju utješiti voljene koji ostaju za mrtvima, ili se svi zajedno nadaju da će, s pomoću hrane, uspjeti nekako progutati vlastitu bol, prekriti je jelom i zaliti kolama, alkoholom, kavom i čajem, dok se tako ne napune i napuhnu da im se počne spavati. Jer, to se obično i radilo na žalobnim okupljanjima — bdjenjima, sprovodima, spomen-danima i sličnim prigodama: jelo se, pilo i razgovaralo dok se više nije bilo u stanju ni jesti, ni piti, ni razgovarati.

Ugledala je Davea u gomili u dnevnom boravku. Sjedio je kraj Kevina Savagea na kauču i razgovarao s njim, ali kao da je obojici bilo neugodno, razgovarali su nekako preko volje, sjedeći na samom rubu kauča, te je izgledalo kao da se natječu tko će prvi pasti. Celeste je pomalo žalila svog muža — ponekad se činilo kao da oko njega lebdi gotovo neprimjetna, ali stalna aura stranca, pogotovo u ovom društvu. Na kraju krajeva, svi su ga poznavali. Svi su znali što mu se dogodilo kad je bio dečko, i makar su mogli živjeti s tim i ne osuđivati ga (što vjerojatno jesu), Dave se nije bio u stanju u potpunosti opustiti među ljudima koji su ga poznavali čitavog života. Kad su god on i Celeste izlazili, u malim skupinama, s kolegama s posla ili prijateljima iz druge četvrti, Dave bi postao sasvim ležeran i prislan, pun duhovitih dosjetki i oštroumnih primjedbi, ukratko posve neopterećena osoba. (Njezine prijateljice iz Ozma'sHairDesigna, kao i njihovi muževi, obožavale su Davea.) Ali ovdje, gdje je odrastao i pustio korijenje, činio se uvijek kao da zaostaje za pola rečenice u razgovoru, za pola koraka u hodu, kao da nikako ne shvaća njihove viceve.

Pokušavala je uhvatiti njegov pogled i osmjehnuti mu se, dati mu do znanja kako nije sam, dokle god je ona u stanu. Ali skupina ljudi ugurala se u tom času u prolaz između dnevnog boravka i blagovaonice, pa ga Celeste više nije vidjela.

Obično tek u gomili čovjek shvati koliko rijetko vida ljude koje voli i s kojima živi, i koliko malo vremena provodi s njima na način vrijedan pažnje. Tog tjedna nije mnogo vidjela Davea, osim u subotu navečer na kuhinjskom podu, nakon što su ga zamalo opljačkali. A jedva da ga je i srela od jučerašnjeg dana, nakon što je Theo Savage nazvao u

šest sati da joj kaže: — Bok, zlato. Imam loše vijesti. Katie je umrla.

Celestina prva reakcija bila je: — Nije umrla, striček Theo.

— Dušo, jedva imam snage da ti to kažem. Ali istina je. Curicu su pronašli mrtvu, netko ju je ubio.

— Ubio.

— U Pen Parku.

Celeste je pogledala televizor u kuhinji. Upravo su emitirali glavnu vijest u dnevniku u šest sati, uživo, i kamera je iz zraka snimala mnoštvo policajaca na jednom kraju filmskog platna u parku. Izvjestitelji još nisu znali ime žrtve, ali potvrdili su da je pronađeno tijelo djevojke.

Samo ne Katie. O, ne.

Celeste je rekla Theu da će odmah otrčati do Annabeth, i kod* nje je ostala čitavo vrijeme, samo se u tri sata ujutro vratila kući da kratko odspava, i u šest je opet krenula ovamo.

Pa ipak, još uvijek nije mogla povjerovati. Ni nakon što se isplakala s Annabeth, Nadine i Sarom. Ni nakon što je grlila Annabeth na podu u dnevnom boravku, dok joj se sestrična pet silovitih minuta tresla u zadihanim grčevima. Ni nakon što je zatekla Jimmyja kako stoji u mraku u Katienoj sobi, s kćerinim jastukom pripijenim uz lice. Nije plakao ni razgovarao sam sa sobom, nije uopće davao glasa od sebe. Samo je tako stajao, s jastukom pripijenim uz lice, udišući miris kćerine kose i obraza, neposoban da se trgne. Samo je stajao i disao. Disao.

Ni nakon svega toga, još uvijek se ta spoznaja nije slegla u njoj. Činilo joj se da će Katie svakog časa ući na ona vrata, uletjeti u kuhinju i ukrasti komadić slanine s tave. Nije moguće da Katie više nema. To jednostavno nije moguće.

Pa možda samo zbog onoga — zbog one nelogičnosti koja se zarinula u najdublju pukotinu Celestina uma, koju je osjetila kad je na vijestima ugledala Katien automobil i pomislila (opet, sasvim nelogično): krv = Dave.

Sad je pak osjećala kako se Dave nalazi s druge strane mnoštva u dnevnom boravku. Osjećala je njegovu samoću, i znala da je njezin muž dobar čovjek. Čovjek sa svojim manama, ali dobar. Voljela ga je, a ako ga ona voli, znači da je dobar čovjek, a ako je dobar čovjek, onda krv na Katienu automobilu ne može imati veze s krvlju koju je ona čistila s Daveove odjeće u subotu uvečer. Zato Katie mora, ovako ili onako, još biti na životu. Jer su sve druge mogućnosti zastrašujuće.

I nelogične. Sasvim nelogične. Celeste je u to bila uvjerena dok je hodala prema kuhinji kako bi donijela još hrane.

Zamalo se sudarila s Jimmyjem i ujakom Theom. Ovi su vukli rashladni uređaj po kuhinjskom podu u pravcu dnevnog boravka. Theo se izmaknuo u posljednji čas i rekao: — Moraš paziti na ovu žensku, Jimmy. Ona ti je vrag na kotačima.

Celeste se smjerno nasmiješila, onako kako je ujak Theo očekivao od žena da se smiješe, i progutala knedlu da se odupre osjećaju koji ju je obuzimao kad god bi je ujak

Theo pogledao — osjećaju koji je poznavala od svoje dvanaeste godine — da njegovi pogledi istrajavaju na njoj malo predugo.

Ponijeli su golemi uređaj za rashlađivanje mimo nje. Bili su tako čudan par: Theo, onako rumen, golema tijela, prodorna glasa; Jimmy, miran, lijep i bez trunka masnoće u tijelu, tako da se uvijek činilo kao da se upravo vratio iz vojske. Provukli su se kroz gomilu što se vrzmala oko prolaza, i odvukli uređaj do stola uz zid u blagovaonici, i Celeste je gledala kako se ljudi u sobi okreću i gledaju ih dok smještaju uređaj ispod stola, kao da teret između dvojice muškaraca nije veliki rashladni uređaj od tvrde crvene plastike, nego kći koju će Jimmy pokopati još ovog tjedna — kći zbog koje su se svi i okupili ovdje na ručku, kako bi vidjeli imaju li hrabrosti izgovoriti njezino ime.

Gledajući ih kako namještaju uređaje jedan do drugoga i zatim se vraćaju kroz gomilu u dnevnom boravku i blagovaonici — Jimmyja, koji se unatoč razumljivoj potištenosti zaustavljao kod svakog gosta da mu zahvali s gotovo otmjenom toplinom i rukujući se s njime objema rukama, i Thea, s njegovim uobičajenim razmetljivim, prizemljenim istupom — nekoliko je ljudi naglas primijetilo kako su se ta dvojica tijekom posljednjih godina zbližila, i sad se kreću tom prostorijom gotovo kao da su otac i sin.

Nitko nije vjerovao da će se to dogoditi, kad se Jimmy tek oženio Annabeth. Theo tad nije bio poznat kao osoba sklona sklapanju prijateljstava. Znalo se da voli kapljicu i kavgu, a plaću koju je primao kao taksist nadopunjavao je radeći noću kao izbacivač u raznim lokalima poznatim po krvavim situacijama, zbog kojih je njemu posao bio tim draži. Bio je čoporativan, uvijek spreman na smijeh, ali u njegovim je jedrim stiskovima ruku uvijek bilo nekog izazova, u njegovu kikotu uvijek neke prijetnje.

Jimmy je, s druge strane, bio tih i ozbiljan otkako se vratio iz Deer Islanda. Bio je prijazan, ali i pomalo rezerviran, i običavao se držati po strani kad bi se okupili prijatelji. Bio je tip osobe koju će ljudi poslušati kad nešto kaže. Ali tako je rijetko progovarao da ljudima nikad nije bilo jasno kad će, i hoće li uopće, nešto zaustiti.

S Theom se moglo uživati, a ne voljeti ga osobito. Jimmyja su svi voljeli, ali se s njim nije moglo osobito uživati. Posljednje što je itko očekivao bilo je da ta dvojica postanu prijatelji. Kad tamo, Theo pazi na Jimmyjeva leđa, kao da bi svakog časa mogao ispružiti ruke i pridržati ga da ne udari potiljkom o pod, a Jimmy svako toliko zastane da nešto kaže Theu u njegovo golemo uho, da bi se zatim zajedno zaputili dalje kroz gomilu. Pravi kompanjoni, govorili su ljudi. Baš tako izgledaju, kao pravi kompanjoni.

Budući da se približavalo podne — zapravo, jedanaest sati, ali negdje drugdje to je ionako bilo podne — ljudi koji su sad navraćali uglavnom su donosili piće umjesto kave i meso umjesto kolačića. Kad su napunili hladnjak do vrha, Jimmy i Theo Savage pošli su u potragu za novim rashladnim uređajima i za ledom na treći kat, u sat Savageovih, koji je Val dijelio s Chuckom, Kevinom i Nickovom ženom Elaine, koja je nosila crno, bilo zato što se smatrala udovicom dok se Nick ne vrati iz zatvora, bilo zato što — kako su neki ljudi govorili — jednostavno voli nositi crno.

Theo i Jimmy su pronašli dva uređaja u smočnici kraj sušila za rublje, i nekoliko vrećica leda u zamrzivaču. Ispunili su rashlađivače ledom, bacili plastične vrećice u smeće, i taman su krenuli da će izaći iz kuhinje, kad je Theo rekao: — Hej, sačekaj čas,

Jime. Hoćeš li?

Jimmy se zagledao u svog tasta.

Theo je glavom pokazao prema stolcu. — Sjedi.

Jimmy ga je poslušao. Odložio je uređaj kraj stolca i sjeo, čekajući da Theo prijeđe na stvar. Theo Savage je odgojio sedmero djece u tom stanu. Bio je to četverosobni stančić naherenih podova i šumećih cijevi. Theo je jedanput rekao Jimmyju kako, prema njegovu mišljenju, to znači da se nikomu ne treba ni za što ispričavati do kraja života. — Sedmero djece — rekao je Jimmyju - ne više od dvije godine razlike među njima, i svi skupa vrište iz petnih žila u ovom posranom stanu. Ljudi bi mi govorili o tome kako su djeca blagoslov, a ja bih se vratio s posla, uletio u svu tu galamu i pomislio: “Jebenti, pokaži mi gdje je blagoslov”. Nisam imao nikakvog blagoslova od toga. Ali gomilu glavobolja, to da. Tonu glavobolja.

Jimmy je saznao od Annabeth da se njezin otac, kad bi se vratio s posla kući, gdje je dobivao glavobolju, obično taman toliko zadržavao da pojede ručak, i zatim opet izlazio. Theo je sam rekao Jimmyju kako nikad nije previše razbijao glavu u pogledu odgoja. Imao je uglavnom mušku djecu, a njih je, prema Theovu mišljenju, bilo jednostavno odgojiti — bilo ih je dovoljno nahraniti, naučiti ih da se tuku i nabijaju loptu, i to je uglavnom bilo sve što su trebali. Maziti ih i paziti, to je mogla i mater, a starome će se već obratiti kad im bude trebalo love za auto ili za jamčevinu u zatvoru. Kćeri su te koje otac mazi i pazi, rekao je Jimmyju.

— Tako se izrazio? — rekla je Annabeth Jimmyju, kad joj je to spomenuo.

Jimmy se ne bi obazirao na to kakav je Theo bio kao roditelj, da ovaj nije svaki čas gnjavio njega i Annabeth svojim primjedbama o njihovim pogreškama u odgoju vlastite djece, govoreći im uz smiješak kako, bez uvrede, svaka čast njima, ali on ne bi dopustio svom djetetu da se tek tako izvuče.

Jimmy je obično samo kimao glavom, rekao “hvala” i ignorirao. Sad je, međutim, opet vidio kako su se Theove oči zacaklile staračkom mudrošću dok je sjedio nasuprot njemu, gledajući u pod. Sjetno se osmjehnuo nad žamorom koraka i glasova što je dopirao iz donjeg stana. — Izgleda da svoju obitelj i prijatelje srećeš samo na vjenčanjima i sprovodima. Zar ne, Jime?

— Aha — rekao je Jimmy, još uvijek pokušavajući otresti sa sebe osjećaj koji je vladao njime još od jučerašnjeg dana u četiri sata, osjećaj da njegovo pravo Ja lebdi negdje iznad njegova tijela, gazeći zrakom gotovo izbezumljenim pokretima, trudeći se da pronađe način da se ponovno zavuče sam sebi pod kožu, prije nego se zamori od sveg tog lamatanja i potone poput kamena do crnog jezgra zemlje.

Theo je položio ruke na koljena i zagledao se u Jimmyja, dok ovaj nije podigao glavu i pogledao ga u oči. — Kako izlaziš na kraj s ovim?

Jimmy je slegnuo ramenima. — Još nije sjelo do kraja.

— Boljet će te ko vrag kad sjedne, Jime.

— Vjerojatno.

— Kao vrag. To ti mogu jamčiti.

Jimmy je ponovno slegnuo ramenima i osjetio kao nagovještaj neke emocije — možda bijesa? — kako počinje stvarati mjehuriće duboko u želucu. Baš mu je to sad trebalo: da mu Theo Savage drži propovijed o boli. Šit.

Theo se nagnuo prema njemu. — Kad je Janie umrla, znaš? Bog joj dao pokoj duši, Jime, šest mjeseci nisam bio ni za što. Moja krasna žena. Jednog dana je tu uz mene, sutra je odjednom više nema. Ovako — pucnuo je svojim debelim prstima. — Bog je tog dana dobio još jednog anđela na nebu, a ja sam izgubio sveticu. Ali moja djeca bila su već odrasla, Bogu hvala. Hoću reći, mogao sam si priuštiti da žalujem šest mjeseci. To je luksuz koji ti nemaš.

Theo se opet naslonio na stolac, a Jimmy je iznova osjetio kako mu se stvaraju mjehurići od bijesa. Janey Savage umrla je prije deset godina, a Theo se nakon toga objesio za čoko't na mnogo dulje vrijeme od šest mjeseci. Oko dvije godine. To je ionako bila ista ona bačva koju je držao u najmu veći dio svog života, samo što je podigao dodatni kredit na nju kad je Janey umrla. Dok je Janey bila živa, Theo se na nju obazirao otprilike isto toliko kao na kruh star tjedan dana.

Jimmy je trpio Thea zato što je morao — bio je otac njegove žene, na kraju krajeva. Gledano izvana, vjerojatno su izgledali kao prijatelji. Možda je i Theo mislio da to jesu. A godine su ga tako smekšale da je naposljetku istinski zavolio svoju kćer i počeo kvariti unučad. Ali jedno je ne osuđivati čovjeka za davne grijehе, a drugo primati savjete od njega.

— Dakle, shvaćaš što ti hoću reći? — rekao je Theo. — Pazi da ti bol ne postane izlika Jime, i da te ne odvuče od obveza prema tvojoj obitelji.

— Od obveza prema mojoj obitelji — rekao je Jimmy.

— Da. Znaš, moraš se brinuti za moju kćer, i za one curice. One ti sad moraju biti na prvom mjestu.

— A-ha — rekao je Jimmy. — A ti si mislio da bih to mogao smetnuti s uma.

Nisam to rekao, Jime. Nego pazi da do toga ne dođe. Jimmy je promatrao Theovo lijevo koljeno, zamišljajući ga kako eksplodira u mlazu crvenila. — Theo.

— Molim.

Jimmy je zamislio kako i drugo koljeno eksplodira, zatim je premjestio pogled na laktove. — Ne misliš li da si mogao pričekati s ovim razgovorom?

— Treba kovati željezo dok je još vruće. — Theo je prasnuo u svoj poznati smijeh, u kojemu je bio prizvuk upozorenja.

— Recimo, sutra. — Jimmy je sad podigao pogled s Theovih laktova i upravio ga ovomu u oči. — Mislim, i sutra smo mogli o tome razgovarati. Zar ne, Theo?

— Jesam li ti rekao da je bolje kovati željezo dok je još vruće? — Theo se počinjao žestiti. Bio je ljudina sklona kavgi, i Jimmy je znao da ga se neki plaše zbog toga, idajeTheo, koji je na ulici vidio strah na njihovim licima, tako svikao na to, da je počeo misliti kako se tu radi o poštovanju. — Znaš što ja mislim? Ovakav razgovor nikad ne

može biti ugodan. Nije li tako? Zato je dobro da smo ga obavili čim prije. Da to skinemo s grbače.

— Oh, svakako — rekao je Jimmy. — Kao što ti kažeš, dok se još nije ohladilo. Zar ne?

— Nego što. Dobar si ti momak. — Theo je potapšao Jimmyja po koljenu i ustao. — Preboljet ćeš ti to, Jimmy. Poći ćeš dalje. Nosit ćeš i dalje bol u sebi, ali ćeš poći dalje. Jer si pravi muškarac. Rekao sam Annabeth prije prve bračne noći: “Zlato, našla si muškarca iz stare škole. Pravog momka.” Tako sam joj rekao. Frajera i pol. Čovjeka koji će te...

— Kao da su je strpali u vreću — rekao je Jimmy.

— Molim? — Theo je spustio pogled prema njemu.

— Tako je Katie izgledala kad sam je sinoć morao identificirati u mrtvačnici. Kao da ju je netko strpao u vreću, i onda vreću istukao šipkama.

— E, pa nemoj da ti to...

— Nije se više vidjelo ni koje je rase, Theo. Mogla je biti crnkinja, mogla je biti Portorikanka kao njezina majka. Mogla je biti Arapkinja. Ali nije bila bijela. — Jimmy se zagledao u svoje šake, stisnute između koljena, i primijetio mrlje na kuhinjskom podu, jednu smeđu uz svoju lijevu nogu, i još jednu od senfa uz nogu stola. — Janey je umrla u snu, Theo. Uz sve dužno poštovanje i ta sranja, ali to je to. Legla je u krevet i nije se nikad probudila. Umrla je mirno.

— Ne govori o Janey. U redu?

Ali moja kći? Nju su ubili. Tu ima stanovita razlika, znaš. Načas je u kuhinji zavladała tišina, takva tišina da se čulo njezino zujanje, kakvo se čuje jedino u praznom stanu kad je onaj ispod njega pun ljudi, i Jimmy se zapitao hoće li Theo biti toliko glup da nastavi govoriti. Samo naprijed, Theo, reci nešto glupo. U takvom sam stanju da će mi još i prijati da iščupam te mjehuriće iz sebe i svalim ih na nekoga.

Theo je rekao: — Slušaj, razumijem te — i Jimmy je ispustio uzdah kroz nosnice. — Zaista. Ali, Jime, to nije razlog da se sav...

— Što? — rekao je Jim. — To nije razlog da se sav što! Netko je prislonio pištolj mojoj kćeri uz meso i raznio joj potiljak, a ti bi se htio pobrinuti da ja ne smetnem s uma svoje... svoje... obiteljske dužnosti? Hajde, da čujemo. Jesam li dobro shvatio? Htio bi tu stajati i glumiti jebenog patrijarhalnog tatu!

Theo se zagledao u vršak svojih cipela i duboko disao na nos, stisnutih, napetih šaka. — Mislim da nisam to zaslužio.

Jimmy je ustao i vratio stolac k stolu. Podigao je rashladivač s poda. Pogledao je prema vratima i rekao: — Možemo li sad sići, Theo?

— Naravno — rekao je Theo. Ostavio je stolac gdje je i bio, i podigao drugi rashladivač s poda. Rekao je: — U redu, u redu. Bila je to loša zamisao, da ti baš jutros govorim o tome. Još nisi spreman. Ali...

— Theo! Jednostavno to pusti na miru. Prestani govoriti. Razumiješ li me? Čuješ li?

Jimmy je podigao rashladivač i krenuo niz stepenice. Pitao se nije li možda povrijedio Thea, ali je uskoro zaključio da mu se čisto sere ako i jest. Jebeš Thea. U ovom trenutku vjerojatno započinju autopsiju nad Katie. Jimmyju se činilo da još uvijek osjeća miris njezina dječjeg krevetca, ali dolje na sudskoj medicini upravo su vadili skalpele i kliješta za širenje grudnog koša, uključivali motorne pile za kosti.

Kasnije, kad se primirio, Jimmy je izašao na trijem i sjeo ispod odjeće koja je lepršala na vjetru, obješena na štriku duž trijema još od subote navečer. Sjedio je tamo, grijući se na suncu, dok mu se Nadinin traper-kombinezon njihao tik iznad glave, dodirujući mu kosu. Annabeth i curice plakale su cijelu noć, ispunjavajući stan jecajima, i Jimmy je mislio da će im se pridružiti svakog časa. Ali to se nije dogodilo. On se izderao na onoj padini, nakon što je ugledao izraz u očima Seana Devinea, koji mu je rekao da mu je kći mrtva. Izderao se dok nije promukao. Ali nakon toga više nije osjećao ništa, Tako je sad sjedio na trijemu i priželjkivao da može plakati. Mučio se sjećanjima na vrijeme kad je Katie bila beba, kad je stajala s druge strane onog oštećenog stola u Deer Islandu, kad je plakala dok nije zaspala u njegovim rukama šest mjeseci nakon njegova povratka iz zatvora, pitajući ga kad će se mama vratiti. Vidio je malu Katie kako pocikuje u kadi, i osmogodišnju Katie kako se na biciklu vraća iz škole. Vidio je Katie kako se smiješi, Katie kako pući usta, Katie kako se mršti od bijesa, i opet kako se mršti, ovaj put zato što ne razumije dijeljenje koje joj on objašnjava za kuhinjskim stolom. Zatim je vidio malo stariju Katie kako sjedi na ljuljački iza kuće zajedno s Diane i Eve, ljenčareći u ljetno poslijepodne, kad su sve tri ulazile u pubertet i postajale nezgrapnije nego inače, sa zubnim protezama i nogama koje rastu tako brzo da ih roditelji ne stignu ni pratiti. Vidio je Katie kako leži potrbuške na krevetu, a Sara i Nadine pentraju se po njoj. Vidio ju je u haljini za maturu. Vidio ju je kako sjedi kraj njega u njegovu grand marquisu kad ju je učio voziti, i kako joj brada dršće dok prvi put izvlači automobil s pločnika na cestu. Vidio ju je zajapurenu, bučnu i drsku tijekom čitavog puberteta, pa opet, upravo su mu ta sjećanja, te slike često bile još i draže od onih dražesnih i sunčanih.

Tako ju je vidio, u uvijek novim i novim slikama koje su mu navirale, pa opet nije mogao zaplakati.

Polako, šapnuo mu je iznutra spokojan glas. Sad si još u šoku.

Ali šok već popušta, odgovorio je drugi glas u njegovoj glavi. Popušta otkad mije Theo počeo srati kad smo silazili.

A kad jednom popusti, obuzet će te već nekakav osjećaj.

Nešto već osjećam.

To je bol, rekao je glas. To je žalovanje. Nije bol. Nije žalovanje. To je gnjev. I to ćeš osjetiti. Ali proći će. Ne želim da prođe.

I meni je drago što te vidim

Dave je upravo pješice vodio Michaela kući iz škole, kad su skrenuli iza ugla i vidjeli Seana Devinea i još nekog tipa kako se naslanjaju na prtljažnik crnog automobila, parkiranog ispred njegove kuće. Crni automobil imao je službene tablice i dovoljno antena na prtljažniku da komunicira s Marsom ako zatreba, i Daveu je bilo jasno, čim je pogledao Seanova kompanjona s razdaljine od petnaest metara, da je i ovaj drot kao i Sean. Imao je tipičnu drotovsku pozu, malo uzdignute i isturene brade, oslonjen o pete i u isti mah spreman da skoči na tebe. A da ga to i nije odalo, definitivno bi ga izdala frizura — frizura marinca na tipu u kasnim četrdesetima — kao i avijatičarske tamne naočale zlatnih okvira.

Dave je jače stisnuo Michaelovu ruku, i u grudima mu je bilo kao da je netko smočio nož u ledenoj vodi i zatim mu položio tupu stranu oštrice na pluća. Umalo je zastao; noge su mu se pokušavale zaustaviti na pločniku, ali nešto ga je guralo naprijed, pa se ponadao da izgleda normalno, tečno. Sean je okrenuo glavu u njegovu pravcu, oči su mu isprva bile bezbrižne, prazne, da bi se zatim suzile kad je susreo Daveov pogled i prepoznao ga.

Obojica su se istovremeno nasmiješila. Dave je razvukao osmijeh od uha do uha, Sean gotovo isto tako, i Dave se iznenadio što na Seanovu licu vidi skoro pa iskreno zadovoljstvo.

— Dave Boyle — rekao je Sean, odmičući se od automobila i pružajući ruku — koliko se dugo nismo vidjeli?

Dave je stisnuo njegovu ruku i opet se iznenadio kad ga je Sean potapšao po ramenu.

— Od onog puta u pivnici — rekao je Dave. — Prije nekih šest godina, zar ne?

— Da, tako nekako. Čovječe, dobro izgledaš.

— Kako si ti, Seane? — Dave je osjetio kako se čitavim njegovim bićem širi neka toplina, i mozak ga je stao upozoravati da se toga čuva.

Ali zašto? Toliko ih je malo ostalo, iz onih starih dana. Razlozi tomu nisu bili samo oni otrcani — da su završili u zatvoru, kao narkomani, ili pak kao policijski djelatnici. Mnogo ih se otisnulo i u druga predgrađa, čak i u druge krajeve Amerike, primamljeni mogućnošću da se uklope u populaciju ljubitelja golfa, izdašnih kupaca u robnim kućama i malih obrtnika s plavokosim ženama i televizorima s velikim ekranom.

Doista, nije ih mnogo ostalo, i u Daveu se stao buditi ponos, osjećaj zadovoljstva i neko čudno žaljenje kad je stisnuo Seanovu ruku i sjetio se onog dana na peronu u podzemnoj, kad je Jimmy skočio dolje na tračnice, a subota je uglavnom bila Dan kadje sve moguće.

— Ja sam okej — rekao je Sean, i zvučalo je kao da to iskreno misli, iako je Dave primijetio da mu se smiješak malko iskrivio. — A tko je ovo?

Sean se sagnuo k Michaelu.

— To je moj sin — rekao je Dave. — Michael.

— Zdravo, Michael. Kako si?

— Zdravo.

Ja sam Sean, jedan davni, davni frend tvog staroga. Dave je gledao kako Seanov glas pali kao neku svjetlost u Michaelu. Sean je bez ikakve sumnje imao poseban glas, poput tipa koji snima reklame za filmske najave u kinu, i Michael se sav ozario kad ga je čuo, i možda mu se pred očima stvorila bajkovita slika vlastitog oca i ovog visokog, prisnog stranca, kako se, kao klinici, igraju na istim ovim ulicama i sanjaju iste snove kao i Michael i njegovi prijatelji.

— Drago mi je — rekao je Michael.

— I meni je drago. — Sean je stisnuo Michaelovu ruku, i zatim ustao kako bi razgovarao s Daveom. — Baš ti je zgodan dečko, Dave. Kako je Celeste?

— Super, super. — Dave se pokušavao sjetiti imena žene kojom se Sean oženio, ali sjećao se samo da ju je upoznao na faksu. Laura? Erin?

— Reci joj da sam je pozdravio.

— Hoću. Još uvijek radiš u teritorijalnoj? — Dave je zaškiljio, jer se sunce prolomilo iza oblaka i odbilo se, bljesnuvši, o blistavu crnu karoseriju državnog automobila.

— Aha — rekao je Sean. — U stvari, ovo je narednik Powers, Dave. Moj šef. Iz Umorstava pri Teritorijalnoj policiji.

— Kako ste?

— Dobro, gospodine Boyle. Vi?

— Okej.

— Dave — rekao je Sean — ako imaš vremena, htjeli bismo ti postaviti nekoliko pitanja.

— Ovaj, nema problema. O čemu se radi?

— Možemo li ući u kuću, gospodine Boyle? — Narednik Powers pokazao je glavom na Daveova ulazna vrata.

— Naravno, kako da ne. — Dave je opet uzeo Michaela za ruku. — Pođite za mnom, dečki.

Prolazeći kraj McAllisterova stana na stepeništu, Sean je rekao: — Čujem da čak i ovdje raste stanarina.

— Čak i ovdje — rekao je Dave. — Pokušavaju nas pretvoriti u Rt, s antikvarijatom na svakom uglu.

— Baš tako — rekao je Sean, uz suh kikut. — Sjećaš li se kuće mog oca? Podijelili su je na stanove.

— Sereš? — rekao je Dave. — To je bila prekrasna kuća.

— Naravno, on ju je prodao prije nego što su cijene skočile.

— I sad su tamo stanovi!— rekao je Dave, a glas mu je odzvanjao uskim stepeništem. Zavrtio je glavom. — Yuppieji koji su je kupili sad vjerojatno dobivaju za svaki stan onoliko koliko ti je stari dobio za čitavu kuću.

— Tako nekako — rekao je Sean. — Sto se može, ne?

— Ne znam, čovječe, ali sve si mislim da mora postojati neki način da ih se zaustavi. Neka se vrate tamo otkud su došli, i oni i njihovi mobiteli. Kaže mi frend prije neki dan, Sean, da bi ovoj četvrti dobro došao porast kriminala. — Dave se nasmijao. — Jebenti, cijena nekretnina pala bi dok si rekao keks. I stanarina isto tako. Kužiš?

Narednik Powers je rekao: — Ako počnemo nalaziti ubijene cure po Pen Parku, gospodine Boyle, možda vam se želja i ispuni.

— Oh, pa nije da ja to želim — rekao je Dave. Narednik Powers je rekao: — Znam.

— Tata, rekao si onu prostu riječ — rekao je Michael.

— Oprosti, Mike. Neću nikad više. — Namignuo je Seanu preko ramena, pa otvorio vrata stana.

— Je li vam supruga kod kuće, gospodine Boyle? — rekao je narednik Powers dok su ulazili.

— Ha? Ne. Nema je. Mike, ti sad idi napraviti zadaću. U redu? Poslije moramo do ujaka Jimmyja i tete Annabeth.

— Ali tata...

— Mike — rekao je Dave i spustio pogled na sina. — Rekao sam da odeš u sobu. Ja moram razgovarati s ovim stričekima.

Na Michaelovu se licu pojavio izraz potištenosti, kakav je uobičajen u male djece kad su udaljena iz razgovora odraslih, te se zaputio prema stepenicama, spuštenih ramena, vukući noge po podu kao da su mu za gležnjeve svezane velike kocke leda. Uzdahnuo je kao što je to znala činiti njegova majka, i stao se penjati na gornji kat.

— To je valjda opća pojava — rekao je narednik Powers, sjedajući na kauč u dnevnom boravku.

— Što to?

— Taj pokret ramenom. I moj klinac je radio istu stvar u toj dobi, kad bismo ga poslali u krevet.

Dave je rekao: — Ah, da? — i sjeo u naslonjač s druge strane stolića. Čitavu jednu minutu Dave je gledao u Seana i narednika Powersa, dok su ova dvojica gledala u njega, svi uzdignutih obrva, u iščekivanju.

— Čuo si za Katie Marcus — rekao je Sean.

— Kako da ne — rekao je Dave. — Baš sam jutros bio kod njega doma. Celeste je još uvijek tamo. Isuse, Seane, znaš što ću ti reći?

To je zločin i točka, jebemu.

— Tu imate potpuno pravo — rekao je narednik Powers.

— Niste još uhvatili tipa koji je to napravio? — rekao je Dave.

Počeo je trljati nateklu desnu šaku lijevim dlanom, i tek zatim postao svjestan što radi. Stoga se zavalio u naslonjač i zavukao obje ruke u džepove, trudeći se da izgleda opušteno.

— Radimo na tome, gospodine Boyle. Vjerujte mi.

— Kako je Jimmy to primio? — upitao je Sean.

— Teško je reći. — Dave je pogledao u Seana, sretan što može odmaknuti pogled s narednika Powersa. Nešto mu se nije sviđalo na licu tog tipa, možda način na koji je ovaj zurio u čovjeka s kojim razgovara, kao da je prozreo sve njegove laži, od prve do posljednje, koje je čovjek ikad izgovorio u životu.

— Znaš Jimmyja — rekao je Dave.

— Zapravo ne. Više ne.

— Pa, još uvijek sve drži u sebi — rekao je Dave. — Nema šanse da će ti reći što mu se zapravo mota po glavi.

Sean je kimnuo glavom. — Došli smo k tebi, Dave, zato...

— Vidio sam je — rekao je Dave. — Ne znam je li vam to poznato. Pogledao je u Seana, a ovaj je rastvorio ruke, u iščekivanju.

— Te večeri — nastavio je Dave — pretpostavljam da je te noći i ubijena, vidio sam je u McGillsu.

Sean i drot samo su se z gledali, zatim se Sean nagnuo prema Daveu i stao ga prijateljski promatrati. — Pa da, Dave, zbog toga smo u stvari i došli. Tvoje se ime pojavilo na popisu ljudi koji su te večeri bili u McGillsu, barem što se tiče onih kojih se konobar uspio sjetiti. Čujemo da je Katie napravila čitav šou.

Dave je kimnuo glavom. — Popela se s prijateljicom na šank i počela plesati.

Drot je rekao: — Znači da su bile poprilično pijane?

— Da, ali...

— Ali što?

— Ali više bezopasno pijane. Jeste da su plesale, ali nisu izvodile striptiz ni išta slično. Samo su se ponašale kao obične cure od devetnaest godina. Kužite?

— Ako su s devetnaest godina dobile alkoholno piće u kafiću, to za kafić obično znači gubitak dozvole na neko vrijeme — rekao je narednik Powers.

— A vi kao niste?

-Što?

Cugali u kafiću kad vam je bilo devetnaest? Narednik Powers se nasmiješio, i taj smiješak zarinuo se Daveu u mozak na isti način kao i Powersov pogled — kao da ga ovaj prozire svakim centimetrom svoje pojave.

— U koliko ste otprilike sati izašli iz McGillsa, gospodine Boyle? Dave je slegnuo

ramenima. — Oko jedan, valjda. Narednik Powers zapisao je to u notes, koji je pridržavao na koljenu.

Dave je pogledao u Seana.

Sean je rekao: — Samo radimo domaću zadaću, Dave. Bio si sa Stanleyjem Kempom, zar ne? Stanleyjem Mrcinom?

— Da.

— Što je pak s njim? Čuo sam da mu je sin obolio od raka.

— Od leukemije — rekao je Dave. — Prije par godina. Umro je.

Bio je tek navršio četvrtu.

— Čovječe — rekao je Sean — koje je to sranje. Nikad ne znaš. U jednom času ideš punom parom, u drugom, čim si skrenuo iza ugla, uhvatiš nekakvu boleštinu u prsima i umreš za pet mjeseci. Koji je to svijet, čovječe.

— Baš koji svijet — složio se Dave. — Ali Stan je okrej, kad sve uzmeš u obzir. Ima dobar posao u Edisonu. Još uvijek ide igrati u Park League svakog utorka i četvrtka navečer.

— Je li još uvijek strah i trepet na terenu? — zakikotao se Sean.

Dave se također zakikotao. — Pa, još uvijek se služi onim svojim laktovima.

— U koliko su otprilike sati cure izašle iz kafića? — rekao je Sean, još uvijek nasmijan.

— Ne znam — rekao je Dave. — Socksi su upravo dovršavali utakmicu.

Zašto je Sean ubacio pitanje u razgovor baš tad? Mogao ga je to izravno pitati, pa ipak je pokušao zbuniti Davea šprehom o Stanleyju Mrcini. Ili ne? Možda je jednostavno postavio pitanje u času kad mu je palo na pamet. Davea je to mučilo. Sumnjiče li ga?

Je li on zapravo osumnjičeniku slučaju Katiena umorstva?

— Utakmica je počela kasno — rekao je Sean. — U Kaliforniji.

— Ha? Da, oko 10.35. Rekao bih da su cure otišle oko petnaest minuta prije mene.

— Recimo u 12.45 — rekao je drugi drot.

— Tako nekako.

— Imate li ikakvog pojma kamo su se cure zaputile? Dave je zavrtio glavom. — Tad sam ih posljednji put vidio.

— Da? — Narednik Powers je zaustavio načas kemijsku u zraku iznad notesa.

Dave je kimnuo glavom. — Da.

Narednik Powers je to zapisao u notes, a kemijska mu je škripala po papiru kao minijatura kandža.

— Dave, sjećaš li se da je neki tip gađao drugog ključevima?

— Molim?

— Neki tip — rekao je Sean, listajući po svom notesu — zvao se, ovaj, Joe Crosby. Prijatelji su mu pokušali oduzeti ključeve. On je zatim jednoga od njih gađao tim ključevima. Kužiš, raspizdio se.

Jesi li to vidio?

— Ne. Zašto?

— To mi se učinilo dosta bizarnim događajem — rekao je Sean. — Tip je pokušavao spriječiti frendove da mu ne uzmu ključeve, zatim ih je njima gađao. Malo pijana logika, ne čini li ti se?

— Valjda.

— Nisi primijetio ništa čudno te večeri?

— U kom smislu?

— Recimo, da je netko u kafiću krivo gledao cure? Znaš takve tipove. One koji bulje u cure puni mržnje, jer su još uvijek bijesni što su za maturalnu večer ostali kod kuće, a život im ni sad, nakon petnaest godina, nema smisla, pa gledaju žene kao da su svemu one krive. Znaš takve tipove?

— Znam, poznajem par takvih.

— Je li bilo takvih u kafiću te večeri?

— Koliko ja znam, ne. Mislim, uglavnom sam gledao utakmicu. Nisam ni primijetio cure dok nisu skočile na šank.

Sean je kimnuo glavom.

— Dobra utakmica — rekao je narednik Powers.

— Da — rekao je Dave — pa nije uzalud Pedro igrao. Samo da nije bilo onog traljavog šuta u osmom dijelu.

— Slažem se. Čovjek zaslužuje da mu se skine kapa, zar ne?

— Mislim da je on trenutno najbolji.

Narednik Powers se okrenuo prema Seanu, pa su obojica ustali.

— To je sve? — rekao je Dave.

— Da, gospodine Boyle. — Stisnuo je ruku Daveu. — Hvala vam na pomoći.

— Nema frke. U svako doba.

— A joj — rekao je narednik Powers. — Skoro da sam vas zaboravio upitati. Kamo ste otišli nakon McGillsa!

Riječ je izletjela iz Daveovih usta prije nego što ju je uspio zaustaviti: — Ovamo.

— Kući?

— Aha — rekao je čvrstim glasom, gledajući ga ravno u oči. Narednik Powers je rastvorio opet svoj notes. — Kod kuće u 1.15. — Podigao je pogled prema Daveu dok je zapisivao. — Otprilike u to vrijeme, ne?

— Tako nekako.

— U redu, gospodine Boyle. Hvala vam još jednom. Narednik Powers se zaputio niz stepenice, ali Sean se zaustavio na vratima.

— Baš mi je drago da sam te vidio, Dave.

— I meni — rekao je Dave, pokušavajući se sjetiti što mu se ono nije sviđalo na Seanu kad su bili klinici. Ali nikako mu nije polazilo za rukom.

— Trebali bismo koji put otići na pivo — rekao je Sean. — Sto prije.

— Može.

— U redu. Čuvaj se, Dave.

Rukovali su se, a Dave se trudio da ne napravi grimasu kad ga je otekla šaka zaboljela.

— I ti isto, Sean.

Sean je krenuo niz stepenice, dok je Dave ostao na vrhu. Sean je još jednom mahnuo rukom preko ramena, i Dave mu je uzvratio, premda ga ovaj više nije mogao vidjeti.

Odlučio je popiti pivo u kuhinji prije nego krene k Jimmyju i Annabeth. Nadao se da Michael neće odmah dotrčati dolje, čim čuje da su Sean i drugi drot otišli. Trebalo mu je nekoliko minuta mira da se pribere. Nije bio sasvim siguran što mu je točno izletjelo u dnevnom boravku. Sean i onaj drot postavljali su mu pitanja kao da je svjedok ili osumnjičenik, i neobvezatni ton ispitivanja ostavljao je Davea na čudu, jer se pitao koji je stvarni razlog njihovu posjetu. Upravo ta neizvjesnost sad mu je izazivala glavobolju, koja ga je ubijala u pojam. Kad god Dave nije bio siguran u ishod neke situacije, kad god mu se činilo da mu se tlo izmiče i klizi pod nogama, njegov se um počinjao cijepati na dvije polovine, kao razrezan mesarskim nožem. Tad bi se javila glavobolja, a ponekad i nešto još gore.

Jer ponekad Dave nije bio samo Dave. Postajao je onaj dječak. Dječak koji je pobjegao pred vukovima. Ali ne samo to. Dječak koji je pobjegao pred vukovima u međuvremenu je odrastao. A taj stvor bio je sasvim različit od običnog Davea Boylea.

— Dječak koji je pobjegao pred vukovima odrastao je i postao zvijer koja kreće u sumrak, prolijećući, nečujna i nevidljiva, šumskim krajobrazima. Nastavao je svijet koji ostali ne mogu vidjeti, s kojim se nikad ne suočavaju, za koji ne znaju (ili ne žele znati) da postoji svijet koji teče poput mračne struje pokraj našega, svijet zrikavaca i krijesnica, i koji je ostajao nevidljivim, osim u djeliću sekunde, tijekom kojega bi zabljesnuo u krajičku oka, i nestao čim se čovjek okrenuo u njegovu pravcu.

To je svijet u kojem je Dave provodio dio svog života. Ne kao Dave, nego kao onaj dječak. A Dječak nije odrastao kako treba. Postao je gnjevniji, paranoičniji, sposoban za stvari koje pravi Dave ne bi bio u stanju niti pomisliti. Obično je Dječak živio tek u Daveovim snovima, poput zvjerke koja prolijeće u gustišu, i dade se nazrijeti tek u bljeskovima. I dok se god držao šume Daveovih snova, bio je bezopasan.

Međutim, još od djetinjstva Dave je patio od napadaja nesanice. Obuzela bi ga nakon čitavih nekoliko mjeseci urednog sna, i odjednom bi se iznova našao u nespokojnom,

uznemirujućem svijetu neprestanog buđenja i nikad potpunog utonuća u san.

Nakon nekoliko dana takvih nesanica, Dave je počinjao vidati neke stvari u krajičku oka — uglavnom miševе kako jure duž stalaža i stolova, ponekad i crne muhe kako se zalijeću iza ugla u druge prostorije. Zrak pred očima najednom bi zabljesnuo sićušnim svjetlosnim lopticama. Ljudi su postajali kao od gume. A Dječak bi zakoračio preko praga šume iz sna i ušao u stvarni svijet. Daveu je obično polazilo za rukom da ga drži pod nadzorom, ali ponekad ga je Dječak plašio. Derao mu se na uho. Počeo bi se smijati u neumjesnim prigodama. Dječak je prijetio da će proviriti kroz krinku koja je obično prekrivala Daveovo lice, i ukazati se ljudima s druge strane.

Dave nije mnogo spavao posljednja tri dana. Sve tri noći proveo je ležeći budan i promatrajući svoju ženu kako spava, dok mu je Dječak zvjerao kroz spužvu moždanog tkiva, a munje sijevale u zraku pred njegovim očima.

— Trebam se samo dovesti u red — prošaptao je i otpio još piva. Trebam se samo dovesti u red, i sve će krenuti nabolje, govorio je sam sebi, osluškujući kako Michael silazi niz stepenice. Trebam samo izdržati dok sve oko mene opet krene normalnim tijekom, i onda ću se lijepo naspavati, Dječak će se vratiti u šumu otkud je došao, ljudi više neće izgledati kao da su od gume, miševi će se vratiti natrag u svoje rupe, a muhe će poći za njima.

Kad se Dave vratio s Michaelom k Jimmyju i Annabeth, bilo je već prošlo četiri sata. Kuća se polako ispraznila, i zavladala je kao neka ustajala atmosfera, uzrokovana napola praznim poslužavnicima s krafnama i kolačima, zrakom u dnevnom boravku, u kojemu su ljudi pušili cio dan, Katienom smrću. Tijekom jutra i ranog poslijepodneva kućom je još vladala mirna atmosfera zajedništva u kojoj su se izmjenjivali ljubav i bol, ali kad se Dave vratio, već je prerasla u nešto mnogo hladnije, poput rezerviranosti, i u nestrpljivom struganju stolaca o pod i diskretnim pozdravima upućenima iz hodnika osjećalo se kako svi jedva čekaju da odu. Celeste mu je rekla da je Jimmy proveo veći dio kasnog poslijepodneva na trijemu iza kuće. Nekoliko je puta svratio u kuću da provjeri kako je Annabeth i primi još pokoji izraz sućuti za kćerinu smrt, ali tad bi se opet zaputio na trijem i sjedio pod vešom koji je visio sa štrika, i koji se već odavno osušio i skrutio. Dave je upitao Annabeth treba li njegovu pomoć, hoće li da joj nešto donese, ali ona je samo odmahнула glavom dok on još nije bio ni dovršio rečenicu, i Dave je znao da je postavio neumjesno pitanje. Da je Annabeth doista nešto trebala, u kući se već nalazilo barem desetero ljudi, možda petnaestero, kojima bi se obratila prije nego Daveu, i on je shvatio da mora voditi računa o tome koji je razlog njegovu posjetu, i ne dopustiti da ga to povrijedi. Općenito, Daveu je s vremenom postalo jasno da nije osoba kojoj će se ljudi obratiti za pomoć kad se nadu u teškoj situaciji. Katkad se činilo kao da on uopće i ne živi na ovom planetu, i bilo mu je jasno — a to ga je duboko žalostilo, koliko god se on već bio izmirio s tim — da će vječito ostati netko u koga se nema odviše povjerenja.

S tim osjećajem vlastite prozirnosti zaputio se na trijem i prišao Jimmyju s leđa. Ovaj je sjedio pod vešom što je lepršao na vjetru, na starom stolcu za plažu, i lagano iskrivio glavu kad je čuo Davea kako se približava.

— Smetam ti, Jime?

— Dave. — Jim se osmjehnuo kad je Dave zastao kraj stolca. — Ne, ma kakvi. Sjedi.

Dave je sjeo na plastičnu gajbu za boce mlijeka nasuprot Jimmyju. Čuo je kako u stanu iza Jimmyja bruje jedva čujni glasovi i zveči porculanski pribor — komešanje života.

— Danas još nisam imao priliku razgovarati s tobom — rekao je Jimmy. — Kako si?

— Kako si ti? — rekao je Dave. — Sit.

Jimmy je ispružio ruke iznad glave i zijevnuo. — Znaš li da me ljudi to pitaju sve vrijeme? Valjda tako mora biti. — Spustio je ruke i slegnuo ramenima. — Nešto se pomiče u meni, iz sata u sat. Sad sam dobro, ali to bi se moglo promijeniti. Vjerojatno hoće. — Opet je slegnuo ramenima i pogledao u Davea. — Što ti je bilo s rukom?

Dave ju je pogledao. Imao je čitav dan da smisli neko obrazloženje, ali je stalno iznova zaboravljao. — Ovo? Pomagao sam frendu da unese kauč u stan, priklještio sam je o vrata dok smo gurali kauč uz stepenice.

Jimmy je ispružio glavu i zagledao se u modrice između Daveovih prstiju. — Aha, dobro.

Daveu je bilo jasno da je obrazloženje očajno, i odlučio da pod hitno mora smisliti bolju laž za sljedeću osobu koja bude pitala.

— Jedan od onih glupih slučajeva — rekao je Dave. — Znaš kako se koji put čudno ozlijediš, ne bi ti uspjelo ni da si namjeravao.

Jimmy ga je sad gledao u oči, već zaboravivši na ruku, i neka mu se nježnost ocrtavala na licu. Rekao je: — Drago mi je što te vidim, čovječe.

Dave je gotovo odgovorio: Stvarno?

Dave se nije mogao sjetiti da je u dvadeset pet godina, koliko je poznavao Jimmyja, ovomu ijednom bilo drago što ga vidi. Ponekad bi mu se učinilo da Jimmyju nije krivo što ga vidi, ali to nije bilo isto. Čak i kad su im se životne putanje opet ukrstile, nakon što su se oženili sestričnima, Jimmy nikad nije pokazivao da se sjeća da su on i Dave ikad bili više od slučajnih poznanika. Uskoro je i sam Dave počeo prihvaćati Jimmyjevo shvaćanje njihova odnosa kao činjenicu.

Kao da nikad bili prijatelji. Kao da nikad nisu igrali loptu ni zajedno lupali u kante za smeće, niti dangubili po Rester Streetu. Kao da nisu, tijekom čitave jedne godine, svake subote izlazili sa Seanom Devineom, igrajući se rata na šodergrabama uz Harvest, preskačući s jednog krova garaže na drugi u industrijskom pogonu uz Pope Park, gledajući zajedno Ralje u kinu, sklupčani u sjedalima usred prodornih vriskova. Kao da se nikad nisu utrkiivali na biciklima ili svađali tko će biti Starsky a tko Hutch, a tko smrdljivi Kolchak iz Noćnog ubojice. Kao da nikad nisu razbili sanjke vozeći onaj kamikaze-slalom niz Somerset Hill prvih dana nakon snježne oluje 1975. Kao da onaj automobil nikad nije došao Gannon Streetom, mirišući na jabuke.

Pa ipak sad, dan nakon što mu je kći pronađena mrtva, Jimmy Marcus rekao je Baš nije drago što te vidim, Dave, i Dave je osjećao, kao i dva sata prije sa Seanom, da to iskreno misli.

— I meni je drago što te vidim, Jime.

— Kako su naše stare cure? — rekao je Jimmy, a vedar smiješak razvukao mu se gotovo od uha do uha.

— Dobro, čini mi se. Gdje su Nadine i Sara?

— Kod Thea. Hej, čovječe, zahvali Celeste u moje ime, molim te. Spasila nas je danas.

— Daj, Jimmy, ne moraš nam zahvaljivati. Meni i Celeste bit će drago da ti pomognemo kako god možemo.

— Znam. — Jimmy je ispružio ruku i stisnuo Davea ispod lakta. — Tenks.

U tom času Dave je bio spreman podići kuću golim rukama na prsa i premjestiti je, da je Jimmy to zatražio od njega.

Gotovo da je smetnuo s uma zašto je izašao na trijem: morao je reći Jimmyju da je vidio Katie u subotu uvečer u McGillsu. Bilo je već krajnje vrijeme da mu to kaže, jer ako bude i dalje odgađao, reći će mu kad bude prekasno, i Jimmy će se zapitati zašto mu to nije rekao prije. Morao mu je to reći prije nego ovaj sazna od nekog drugog.

— Znaš koga sam danas sreo?

— Koga? — rekao je Jimmy.

— Seana Devinea — rekao je Dave. — Sjećaš ga se?

— Naravno — rekao je Jimmy. — Još uvijek imam njegovu rukavicu.

— Što?

Jimmy je samo odmahnuo rukom. — Sad je drot. Zapravo, on je taj koji istražuje Katieno... Preuzeo je slučaj, uglavnom. Mislim da oni to tako kažu.

— Da — rekao je Dave. — Posjetio me.

— Stvarno? — rekao je Jimmy. — Aha. Što je tražio kod tebe, Dave?

Dave se trudio da odgovor zazvuči spontano, kao usputna primjedba. — U subotu uvečer bio sam u McGillsu. Katie je bila tamo. Moje ime se pojavilo na popisu gostiju koji su se nalazili u lokalima u to vrijeme.

— Katie je bila tamo — rekao je Jimmy, a oči su mu se počele sužavati. — Vidio si Katie u subotu uvečer, Dave? Moju Katie?

— Mislim, da, bio sam u lokalima kad i ona. Onda je otišla s one dvije frendice i...

— Diane i Eve?

— Da, one cure s kojima se uvijek družila. Otišle su, i to je bilo to. — To je bilo to — rekao je Jimmy, pogleda, uperena u daljinu.

— Mislim, tu sam je posljednji put vidio. Ali, kužiš, bio sam na popisu.

— Bio si na popisu, kužim. — Jimmy se nasmiješio, ali ne Daveu, već prema nečemu što je morao ugledati negdje u daljini. — Jesi li možda razgovarao s njom te večeri?

— S Katie? Ne. Pa gledao sam utakmicu sa Stanleyjem Mrcinom. Samo sam joj

kimnuo glavom u znak pozdrava, kužiš. Kad sam sljedeći put pogledao, više nije bila tamo.

Jimmy je neko vrijeme šutke sjedio, dišući glasno na nos i kimajući sam sebi u bradu nekoliko puta. Napokon je opet pogledao u Davea i bolno mu se nasmiješio.

— Lijepo je.

— Sto? — rekao je Dave.

— Sjediti ovako. Jednostavno sjediti. Lijepo je.

— Da?

— Jednostavno sjediti i promatrati četvrt — rekao je Jimmy. — Čitavog života si u pokretu, najprije rad, pa djeca, i jebenti, osim kad legneš u krevet, jedva da imaš vremena tu i tamo usporiti. Vidiš kako je danas? Danas sam potpuno ispaao iz kolotečine, sve je bilo drukčije nego inače, ali sam svejedno morao misliti na pojedinosti. Moram se javiti Peteu i Salu da organiziraju smjene u trgovini. Moram provjeriti jesu li se curice okupale i obukle kad se probude. Moram paziti na ženu, jel' se još dobro drži, kužiš. — Uputio je Daveu osmijeh i nagnuo se naprijed, ljuljajući se pomalo, stisnutih šaka. — Moram se rukovati, primati izraze sućuti, naći mjesta u hladnjaku za svu onu hranu i pivo, trpjeti svog tasta. Zatim moram nazvati sudsku medicinu da se raspitam kad će biti gotovi s tijelom mog djeteta, da se znam dogovoriti s pogrebnim poduzećem i paterom Verom iz Crkve sv. Cecilije, moram pronaći smještaj za bdjenje, zatim prostor gdje ćemo se okupiti poslije sprovoda, zatim...

— Jimmy — rekao je Dave — zašto ne prepustiš nama dio toga?

Ali Jimmy je nastavio govoriti kao da Dave nije prisutan.

— ...i moram paziti da nešto ne zajebem, ni jednu jedinu pojedinost, jer bi to bilo kao da je umrla još jedanput, i svi bi se za deset godina sjećali samo toga kako smo joj sjebali sprovod, a to ne mogu dopustiti, jer... kužiš, čovječe, ako išta možeš reći o Katie, to je da je bila uredna još od svoje šeste godine, uvijek je pazila da ima ispeglanu košulju, i zato je u redu, kužiš, skoro da je u redu sjediti ovako na trijemu, jednostavno sjediti, promatrati četvrt i pokušavati misliti na nešto u vezi s Katie što te može rasplakati, jer, Dave, kunem ti se, popizdit ću zato što još nisam zaplakao za njom, svojom vlastitom kćeri, a jebemu mater, nisam u stanju plakati!

— Jime.

— Što?

— Plačeš.

— Sereš?

— Opipaj si lice, čovječe.

Jimmy je podigao ruku i dodirnuo suze na obrazima. Zatim je odmaknuo ruku i neko vrijeme promatrao svoje mokre prste.

— Jebenti — rekao je.

— Hoćeš da te pustim nasamo?

— Ne, Dave. Ne. Ostani još malo tu, ako ti ne smeta.

— Ne smeta mi, Jime. Uopće mi ne smeta.

Za svaki slučaj

Sat vremena prije dogovorenog početka sastanka u uredu Martina Friela, Sean i Whitey otišli su zajedno do Whiteyjeva stana kako bi ovaj promijenio košulju, po kojoj je prosuo ručak.

Whitey je živio sa sinom Terranceom u bijeloj stambenoj zgradi malo izvan grada, s južne strane. Stan je bio tapeciran tapisonom bež boje, prljavobijelih zidova, i sa sličnim smradom ustajala zraka kakav čovjek nalazi u motelskim sobama i bolničkim hodnicima. Televizor je bio upaljen kad su ušli, linija je treštala na sav glas iako u stanu nije bilo nikoga, i nekoliko različitih dijelova Sega Systema bilo je razbacano po tapisonu pred glomaznom crnom plohom hi-fija. Nasuprot linije stajao je izgužvani kauč, a Sean je pretpostavljao da je koš za smeće pun kutijica za sendviče iz McDonald'sa, a ormarić krcat konzervama.

— Gdje je Terry? — rekao je Sean.

— Bit će na hokeju — rekao je Whitey. — Ili na bejzbolu, s obzirom na doba godine. Ali hokej je njegova pasija. Time se bavi kroz čitavu godinu.

Sean je jednom upoznao Terryja. S četrnaest godina bio je prava gromada od klinca, i Sean je mogao samo zamisliti na što mora sličiti dvije godine kasnije, i kakav strah mora da utjeruje drugim klincima u kosti dok na ledu juri prema njima kao raketa.

Whiteyju je dodijeljeno skrbništvo nad Terryjem jer njegova žena nije htjela preuzeti tu dužnost. Ostavila ih je obojicu prije nekoliko godina, i to radi nekakvog odvjetnika specijaliziranog za odštete, koji je usto bio i ovisnik o cracku — zbog čega je naposljetku izgubio dozvolu i završio na sudu zbog pronevjere. No, ona je svejedno ostala uz tog tipa, ili je barem Sean tako čuo, ali je ostala bliska i s Whiteyjem. Ponekad, kad bi čuo Whiteyja kako govori o njoj, skoro bi smetnuo s uma da su razvedeni.

Sad mu je upravo pričao o njoj, uvodeći ga u dnevni boravak i gledajući u Sega System na podu dok je otkopčavao košulju. — Suzanne kaže da ja i Terry živimo u pravom muškom raju. Svaki put okreće očima kad nas vidi, ali imam dojam da je pomalo i ljubomorna. Hoćeš pivo?

Sean se sjetio što mu je Friel rekao o Whiteyjevima s alkoholom, i pokušao zamisliti facu koji bi ovaj složio da se pojavi na sastanku bazdeći po Altoitsu ili Budweiseru. K tome, poznavajući Whiteyja, posumnjao je da ga možda i ovaj također iskušava, s obzirom na to da je Sean u posljednje vrijeme bio pod povećalom.

— Ja bih samo čašu vode — rekao je — ili kolu.

— Dobar dečko — rekao je Whitey, osmjehnuvši se kao da je doista iskušavao Seana. Međutim, Sean je ipak u njegovu mutnom pogledu osjetio nezadovoljenu potrebu, koju je odavao i način na koji je vrškom jezika paluca po rubovima usana. — Onda dvije kole. Whitey se vratio iz kuhinje s dvije limenke i dodao jednu Seanu. Pošao je zatim u neveliku

kupaonicu u hodniku tik do dnevnog boravka, i Sean je čuo kako svlači košulju i pušta vodu iz slavine.

— Čitava ova stvar počinje mi se činiti kao običan slučaj — doviknuo mu je iz kupaonice. — Imaš li i ti takav osjećaj?

— Pomalo — priznao je Sean.

— Fallowov i O'Donnellov alibi čine se prilično solidnima.

— Što ne znači da nisu nekoga unajmili da to obavi — rekao je Sean.

— Slažem se. Ali, misliš li doista tako?

— Ne baš. Ispalo je odveć nespretno da bi se radilo o atentatu.

— Ali ne isključuješ tu mogućnost?

— Ne.

— Moramo još jednom svratiti do onog klinca, Harrisa, makar samo zato jer dečko nema alibi. Ali, čovječe, nekako mi ne ide u glavu da je on to mogao učiniti. Dečko je previše cica-maca za to.

— Doduše, ima motiv— rekao je Sean. — Recimo, mogao je postati ljubomoran na O'Donnella, ili nešto slično.

Whitey je izašao iz kupaonice, brišući lice ručnikom, a na bijelom trbuhu, kao na kakvom grbu, širio se ožiljak u obliku crvene zmije, poput kakvog osmijeha na mesu, od jedne strane rebara do druge.

— Da, ali ipak? Mislim, taj klinac? — Udaljio se ponovno, ovaj put u spavaću sobu.

Sean je ušao u hodnik. — Ni meni se ne sviđa ta mogućnost, ali moramo biti sigurni.

— Onda moramo ubrojati i oca, i njezine jebene lude ujake.

Ali već sam poslao dečke da razgovaraju sa susjedima. Premda ne mislim da oni imaju išta s tim.

Sean se naslonio na zid i otpio malo kole. — Naredniče, što ako se doista radi o slučajnom ubojici? Najebali smo...

— Pričaj mi o tome. — Whitey se vratio u hodnik s novom košuljom preko ramena.

— Ona baba, gospoda Prior — rekao je zakopčavajući se — nije čula vrisak.

— Čula je pucanj.

— To smo mi zaključili da se radilo o pucnju. No, dobro, neka bude. Ali nije čula vrisak.

— Možda je mala Marcusova bila odveć zauzeta braneći se? Udarila je tipa vratima i pokušala pobjeći.

— U redu. Ali što kad ga je prvi put ugledala? Kad je vidjela da prilazi njezinom automobilu? — Whitey je prošao mimo Seana i ušao u kuhinju.

Sean se odmaknuo od zida i pošao za njim. — Znači da ga je vjerojatno poznavala. Zato je rekla bok.

— Da. —Whitey je kimnuo glavom. — Zašto bi inače uopće zaustavila auto?

— Ne — rekao je Sean.

— Ne? — Whitey se naslonio na sudoper i zagledao u Seana.

— Ne — ponovio je Sean. — Auto se zabio u pločnik. Kotači su bili okrenuti u stranu.

— Ali nije bilo tragova kočenja.

Sean je kimnuo glavom. — Vozila je nekih 20 km/h i zbog nečega je bila prisiljena zanijeti se prema pločniku.

— Zbog čega?

— Koji kurac ja znam? Vi ste šef.

Whitey se nasmiješio i ispio kolu jednim jedinim dugačkim gutljajem. Otvorio je hladnjak i uzeo novu. — Zašto bi se netko zanio u stranu, a da ne pritisne kočnicu?

— Jer mu se nešto isprijecilo na cesti — rekao je Sean. Whitey je podigao u zrak svoju novu limenku u znak slaganja.

— Ali na cesti nije bilo ničega kad smo stigli.

— To je bilo sljedeće jutro.

— Dakle, nešto kao cigla na cesti.

— Cigla je premalena za to. Zar bi je vidjela u to doba noći?

— Onda građevni blok.

— To je već bolje.

— U svakom slučaju neko— rekao je Whitey.

— Nešto — složio se Sean.

— Ona se zanese, udari u pločnik, noga joj sklizne s papuče, i automobil se ugasi.

— U tom trenutku se pojavljuje zločinac.

— Kojega ona poznaje. Što dalje? On joj jednostavno priđe i isprijeci joj se na putu?

— Zatim ga ona udari vratima, i...

— Jesu li te ikad udarili vratima automobila? — Whitey je uzdigao ovratnik i provukao kravatu, pa uzeo vezivati čvor.

— Nisam još doživio to zanimljivo iskustvo.

— To ti je kao da te netko gurnuo. Ako stojiš sasvim blizu i žena od pedeset kila udari te vratima posrane male toyote, jedino što će postići bit će da ti stane na žulj. Karen Hughes je rekla da je ubojica bio udaljen oko petnaest centimetara kad je prvi put opalio.

Petnaest centimetara.

Seanu je bilo jasno u čemu je problem. — U redu. Ali možda je pala na sjedalo i udarila vrata nogom. To bi već imalo nekakav učinak.

— Ali onda su vrata već morala biti otvorena. Inače ih može lupati čitav dan, ako su zatvorena ostat će tamo gdje jesu. Morala ih je otvoriti, i to ručno, zatim ih snažno gurnuti rukom. Dakle, ili se ubojica bio odmaknuo pa su ga vrata udarila dok to nije očekivao, ili...

— Ili čovjek nije imao neku kilažu.

Whitey je spustio ovratnik nad kravatu. — Što nas vraća na otiske stopala.

— Jebeni otisci stopala — rekao je Sean.

— Da! — viknuo je Whitey. — Upravo tako: jebeni otisci stopala!

— Zakopčao je gornji gumb i povukao uzao uz grlo. — Seane, počinitelj naganja tu ženu po parku. Ona trči svom silinom, on je morao toptati za njom kao silovana gorila. Mislim, morao ju je ganjati po tom parku. Hoćeš reći da nije morao bar jednom snalno zagaziti?

— Čitavu noć je kišilo. — Ali pronašli smo tri njezina otiska. Daj. Nešto tu smrdi. Sean je naslonio glavu na ormarić iza leda i pokušao zamisliti taj prizor — Katie Marcus trči niz mračnu padinu prema platnu otvorenog kina, lamatajući rukama, kože izgrebane od grmlja, kose natopljene kišom i znojem, dok joj krv kapa niz ruku i grudi. A ubojica, mračan i bez lica u Seanovu umu, pojavljuje se na vrhu padine nekoliko sekunda iza nje, i trči dok mu u ušima tutnji žed za krvlju. No, Sean ga je zamišljao kao krupnog čovjeka, pravo čudovište prirode — i pametnog, na svoj način. Dovoljno pametnog da postavi neki predmet posred ceste i tako prisili Katie Marcus da se prednjim kotačima zabije u pločnik. Dovoljno pametnog da izabere dio Sydney Streeta gdje je malo vjerojatno da će itko išta čuti ili vidjeti. Činjenica da je gospoda Prior čula zapravo je ono neočekivano u čitavom slučaju, jedino što ubojica nije nikako mogao predvidjeti, jer se čak i Sean iznenadio kad je saznao da još ima živih duša u tom dijelu ulice, izgorjelom od požara. No, u svemu ostalome tip se pokazao kao poprilično pametan.

— Dovoljno pametan da prikrije svoje tragove, što misliš? — rekao je Sean.

— Ha?

— Mislim, počinitelj. Mogao ju je ubiti, zatim se vratiti i prekriti blatom vlastite tragove.

— To je moguće, ali kako se mogao sjetiti svih mjesta na koja je zagazio? Bio je mrak. Čak i da je imao svjetiljku? To je ipak velika površina, previše je otisaka koje bi trebao pronaći i zatrti.

— Ali tu je i kiša, čovječe.

— U redu — uzdahnuo je Whitey. — Prihvaćam teoriju o kiši ako frajer teži sedamdeset kila ili još manje. Inače...

— Brendan Harris ne izgleda puno teži od toga.

Whitey je zastenjao. — Zaista misliš da bi mali bio sposoban za to?

— Ne.

— Niti ja. Što je pak s tvojim prijateljem? On je mrjsav tip.

— Tko to?

— Boyle. Sean se odmaknuo od sudopera. — Otkud vam on?

— Sad ćemo doći do njega.

— Ne, čekajte malo... Whitey je podigao ruku u zrak. — Kaže da je izašao iz kafića oko jedan ujutro? Sere. Oni ključevi od auta udarili su u jebeni sat i zaustavili ga u deset do. Katherine Marcus izašla je iz kafića u 12.45. To su činjenice, Seane. Možemo sa sigurnošću utvrditi da tip u svom alibiju ima rupu od petnaest minuta. Kako možemo znati kad je stigao kući? Mislim, kad je točno stigao?

Sean se nasmijao. — Whitey, pa on je samo jedan od tipova koji su bili u kafiću.

— To je posljednji lokal u kojem se nalazila. Posljednji lokal, Seane. Sam si to rekao.

— Sto sam rekao?

— Da moramo potražiti frajera koji je za maturalnu zabavu ostao kod kuće.

— Ja sam...

— Ne kažem da je on to učinio, čovječe. Nije mi na kraju pameti da takvo nešto tvrdim. Još ne. Ali nešto mi smrdi na tom tipu. Mislim, čuo si kad je srao kako bi ovom gradu dobro došao porast kriminala. On je to sasvim ozbiljno govorio.

Sean je odložio praznu limenku kraj sudopera. — Dajete ih na recikliranje?

Whitey se namrštio. — Ne.

— Znae da plaćaju pet centi po limenki?

— Seane.

Sean je bacio limenku u koš. — Hoćete mi reći da bi čovjek kao Dave Boyle ubio rod svoje žene zato što mu je dopizdilo naseljavanje snobova u njegovu četvrt? To je najgluplja stvar koju sam ikad čuo.

— Jednom sam uhitio frajera koji je ubio svoju ženu jer mu je srala kako on loše kuha.

— Ali to je brak, čovječe. Sigurno se to sranje gomilalo među njima godinama. Ali vi kažete da je ovaj tip jednostavno rekao: “Kvragu, ubijaju me u pojam ove cijene stanova. Idem ubit par ljudi dok ne snize stanarinu.”

Whitey se nasmijao.

— Sto? — rekao je Sean.

— Kad to tako postaviš — rekao je Whitey — onda stvarno zvuči glupo. U redu. Ali ipak mi nešto ne štima kod tog tipa. Da nema rupu u alibiju, rekao bih okej. Da nije vidio žrtvu sat vremena prije nego što je ubijena, isto bih rekao okej. Ali tip ima rupu u alibiju, i vidio ju je, i nešto mi smrdi oko njega. Kaže da je otišao ravno kući. Hoću da mi to potvrdi njegova žena. Hoću da mi susjed s prvog kata kaže da ga je čuo kako se penje stepenicama u jedan-nula-pet. Kužiš? Onda ću ga pustiti na miru. Jesi li mu snimio ruku?

Sean je šutio.

— Desna ruka bila mu je gotovo dvostruko veća od lijeve. Tipu se očito nešto

dogodilo, i to nedavno. A ja želim saznati što. Ako vidim da se potukao u kafiću, ili nešto takvo, čist je. Ali hoću provjeriti.

Whitey je ispio i drugu kolu, pa bacio limenku u koš.

— Dave Boyle — rekao je Sean. — Vi ozbiljno mislite baciti oko na Davea Boylea?

— Malo ćemo pronjuškati — rekao je Whitey. — Za svaki slučaj. Sastali su se u kongresnoj dvorani koju su na trećem katu državnog odvjetništva dijelili Odjel za teške zločine i Odjel za umorstva. Friel je sastanke najradije održavao u toj prostoriji, jer je bila hladna i služila isključivo svojoj svrsi, sa svojim tvrdim stolcima, crnim stolom i zidovima sive boje poput betona. U toj sobi bilo je nemoguće dobacivati duhovite primjedbe ili iznositi besmislice. Ljudi se nisu nikad motali po toj sobi — jednostavno bi održali sastanak i vratili se svojim poslovima.

U sobi je tog poslijepodneva bilo sedam stolaca, i svi su bili zauzeti. Friel je sjedio na čelu stola. Zdesna je sjedila Maggie Mason, pročelnica Odjela za umorstva pri Državnom odvjetništvu Okruga Suffolk, dok mu je slijeva sjedio narednik Robert Burke, voditelj druge ekipe Umorstava. Whitey i Sean sjedili su jedan nasuprot drugome, a za njima Joe Souza, Chris Connolly i još dva istražitelja iz Odjela za umorstva pri Teritorijalnoj policiji — Payne Brackett i Shira Rosenthal. Svatko od njih imao je pred sobom hrpu izvješća ili fotokopija izvješća s terena, kao i fotografije s mjesta zločina, izvješća sudskog vještaka i SNMZ-a, te notese i formulare s vlastitim izvješćima. Tu su još bili i ubrusi s naškrabanim imenima i grubo iscrtani dijagrami mjesta zločina.

Whitey i Sean progovorili su prvi, i izvijestili o razgovorima koje su obavili s Eve Pigeon i Diane Cestra, gospodom Prior, Brendanom Harrisom, Jimmyjem i Annabeth Marcus, Romanom Fallowom i Daveom Boyleom, kojega je Whitey naznačio tek kao “svjedoka iz kafića”, na čemu mu je Sean bio zahvalan.

Brackett i Rosenthal bili su sljedeći na redu. Uglavnom je govorio Brackett, ali Sean je bio uvjeren da je Rosenthal taj koji je obavio lavovski dio posla—takav je barem bio običaj u njih dvojice.

— Njezini kolege iz očeve trgovine svi imaju čvrste alibije i nijedan od njih nema očit motiv za umorstvo. Svi su potvrdili kako žrtva, prema njihovim saznanjima, nije imala neprijatelja, kao ni velike dugove, niti je bila ovisna o drogi. Pretraga žrtvine sobe nije urodila pronalaženjem bilo kakvih opojnih supstanci. Pronađeno je sedamsto dolara u gotovini. Nije nađen nikakav dnevnik. Provjerili smo i žrtvin bankovni račun: polagala je u banku točno onoliko novaca koliko je zarađivala. Nije stavljala na račun niti podizala značajnije svote sve do petka ujutro, kad je zatvorila račun. Novac je pronađen u ladici ormarića u njezinoj sobi, i objašnjava se otkrićem narednika Powersa da je u nedjelju namjeravala otkrpati se iz grada. Pripremni razgovori sa susjedima ne ukazuju ni na kakve obiteljske svađe.

Brackett je odložio papire na stol kako bi dao do znanja da je završio, pa se Friel okrenuo prema Souzi i Connollyju.

Mi smo razgovarali s ljudima čija su se imena pojavila na popisima koje smo dobili u kafićima u kojima je žrtva viđena tijekom posljednje večeri. Dosad smo obavili razgovore s dvadeset osmero gostiju od mogućih sedamdeset pet, ne računajući dvojicu koje su

preuzeli narednik Powers i kolega Devine, dakle... Fallowa i tog Davida Boylea. Kolege Hewlett, Darton, Woods, Cecchi, Murray i Eastman preuzeli su preostalih četrdeset pet. Ovdje su njihova izvješća.

— Što znamo o Fallowu i O'Donnellu? — rekao je Friel Whiteyju.

— Oni su čisti. Što, naravno, ne znači da nisu mogli nekoga unajmiti da to obavi.

Friel se zavalio u stolcu. — Istražio sam dosta naručenih ubojstava. Ovo mi jednostavno ne sliča na to.

— Ako se radilo o naručenom ubojstvu — rekla je Maggie Mason - kako to da ju nije jednostavno upucaao u automobilu?

— Pa jest, kako nije — rekao je Whitey.

— Naredniče, gospođa pita zašto je nije dokrajčio. Zašto nije ispalio čitav šaržer?

— Možda mu je pištolj zatajio — rekao je Sean. Primijetivši da su svi zaškiljili prema njemu, dodao je: — To još nismo uzeli u obzir. Recimo da je pištolj zatajio, i Katherine Marcus je reagirala. Srušila je tipa na tlo i počela bježati.

To je malo smirilo prisutne. Friel se zamišljeno zagledao u zvonik koji je oblikovao svojim kažiprstima. — Može biti — rekao je naposljetku. — Može biti. Ali zašto ju je onda premlatio štapom, odnosno palicom? Meni to ne izgleda kao nešto što bi učinio profesionalac.

— Ne vjerujem da O'Donnell i Fallow već raspolažu toliko profesionalnim izvršiteljima — rekao je Whitey. — Mogli su jednostavno unajmiti nekog narkića u zamjenu za par šutova.

— Ali sami ste rekli da je stara čula kako Marcusova pozdravlja ubojicu. Zašto bi to učinila da je vidjela kako automobilu prilazi nekakav narkić, sav napušten?

Whitey je neodlučno kimnuo glavom. — Dobro pitanje.

Maggie Mason se naslonila na stol. — Krećemo od pretpostavke da je poznavala ubojicu. Je li tako?

Sean i Whitey su se pogledali, zatim se ponovno okrenuli pročelju stola i kimnuli glavom.

— Dakle, iako East Bucky baš ne oskudijeva narkomanima, pogotovo u Ravnici, pitanje je bi li se Katherine Marcus družila s takvima?

— Još jedno dobro pitanje — uzdahnuo je Whitey. — Da. Friel je rekao: — Svima nama bilo bi lakše da se doista radilo o naručenom umorstvu. Ali što ćemo s činjenicom da je žrtva masakrirana? Meni to govori da je ubojica bio pun gnjeva. Da se nije mogao suspregnuti.

Whitey je kimnuo glavom. — Ali ne možemo u potpunosti isključiti mogućnost atentata. Samo to želim reći.

— To bez daljnjega, narednice.

Friel se ponovno okrenuo prema Souzi, koji se činio pomalo razdražen zbog digresije.

Pročistio je grlo i neko vrijeme listao po svojim bilješkama. — Uglavnom, razgovarali smo s jednim tipom, nekim Thomasom Moldanadom, koji je cugao u Posljednjoj kapljici, posljednjem kafiću u koji je Katherine Marcus svratila prije nego što je odbacila kući svoje prijateljice. Čini se da u čitavom lokalu postoji samo jedan zahod. Moldanado kaže da je pred vratima bio red u trenutku kad je vidio cure kako odlaze, pa je izašao na parkiralište da se popisa. Tamo je vidio tipa kako sjedi u automobilu s ugašenim svjetlima. Moldanado kaže da je bilo točno 1.30, jer ima novi sat pa je provjerio da li svijetli u mraku.

— I, je li svijetlio?

— Po svemu sudeći, jest.

— Ali — rekao je Robert Burke — možda se taj tip u autu jednostavno napio, pa je odspavao.

— Upravo smo tako i rekli Moldanadu, narednice. On kaže da je i sam najprije pomislio takvo nešto. Ali tip je sjedio uspravno, otvorenih očiju. Moldanado je onda pomislio da se radi o policajcu, smao što je tip imao mali, inozemni automobil, hondu ili subaru.

— Oštećen — rekao je Connolly. — Imao je ulupinu na vratima suvozača.

— Upravo tako — rekao je Souza. — Moldanado je onda pomislio da tip čeka kurvu. Kaže da je ta zona noću popularna. Samo, u tom slučaju, što je tip radio na parkiralištu? Zašto nije kružio avenijom? Whitey je rekao: — Dakle, vi...

Souza je podigao ruku. — Samo čas, narednice. — Pogledao je u Connollyja zacakljenim, vedrim očima. — Otišli smo provjeriti na parkiralište i pronašli krv.

— Krv?

Kimnuo je glavom. — Da ste to vidjeli, pomislili biste da je netko mijenjao ulje na parkiralištu, toliko je bila gusta. Stvorila je lokvu najednom mjestu. Kad smo se ogledali oko sebe, vidjeli smo da posvuda ima kapljica, i da se udaljavaju s tog mjesta. Nekoliko kapljica pronašli smo na zidovima i podu prolaza iza kafića.

— Kolega — rekao je Friel — koji kurac čujem?

— Još netko je ozlijeđen ispred Posljednje kapljice te noći.

— Kako znate da se to dogodilo baš te noći? — rekao je Whitey.

— U SNMZ-u su potvrdili. Neki noćni čuvar parkirao je svoj auto te noći na parkiralištu i prekrpio krv, ali ju je također zaštitio od teške kiše. Slušajte, tko god bila žrtva, zadobila je ozbiljne ozljede. Ozlijeđen je i napadač. Pronašli smo dvije krvne grupe na parkiralištu. Sad upravo provjeravamo bolnice i taksi prijevoznike, u slučaju da se žrtva ukrcala na taksi. Pronašli smo krvave vlasi kose, kožu i djeliće lubanje. Čekamo da nam se jave iz još šest hitnih službi, ostale nisu imale nikakve informacije, ali kladim se da ćemo naići na nekoga tko se obratio hitnoj zbog potresa mozga uslijed udarca tupim predmetom u subotu navečer, odnosno nedjelju rano ujutro.

Sean je podigao ruku. — Hoćete reći da je iste noći, kad je Katherine Marcus izašla iz Posljednje kapljice, netko drugi razbio glavu čovjeku na parkiralištu istog kafića?

Souza se nasmiješio. — Upravo tako.

Connolly je preuzeo riječ. — Ekipa SNMZ-a je pronašla sasušenu krv, grupe A i negativnu B. Puno više A nego B, pa pretpostavljamo da je žrtva bila A.

— Katherine Marcus ima krvnu grupu O — rekao je Whitey. Connolly je kimnuo glavom. — Analiza kose pokazuje da se radilo o muškarcu.

Friel je rekao: — Koja vam je radna hipoteza?

— Nemamo je. Samo znamo da je te noći, kad je ubijena Katherine Marcus, netko drugi dobio po glavi na parkiralištu istog kafića u kojem se nalazila i ona.

Maggie Mason je rekla: — Znači, bila je tučnjava na parkiralištu. Pa?

— Nitko od gostiju ne sjeća se bilo kakve tučnjave, ni u kafiću ni izvan njega. Između 1.30 i 1.50, iz kafića su izašli jedino Katherine Marcus sa svojim dvjema prijateljicama, i naš svjedok Moldanado, koji se vratio čim se popisao. Nitko novi nije stigao. Moldanado je vidio tog tipa kako stražari na parkiralištu oko 1.30, prema njegovu opisu radi se o muškarcu prosječna izgleda, oko trideset pet godina, tamne kose. Kad je Moldanado konačno napustio kafić u 1.50, tipa više nije bilo.

— U to vrijeme mala Marcusova je trčala Pen Parkom. Souza je kimnuo glavom. — Ne kažemo da postoji jasna veza.

Možda je uopće i nema. Ali podudarnosti su velike.

Ali opet — rekao je Friel — koja vam je radna hipoteza? Souza je slegnuo ramenima. — Ne znam, šefe. Recimo da se doista radilo o naručenom ubojstvu. Tip na parkiralištu motri kad će mala Marcusova izaći. Ona izađe, on telefonira počinitelju, i ovaj je očekuje.

— I što onda? — rekao je Sean.

— Sto onda? Onda je ubije.

— Ne, mislim na tipa u autu. Promatrača. Sto se s njim dalje događa? Još je malo sjedio, i zatim odlučio da udari prvog čovjeka koji naiđe kamenom u glavu? Tek toliko, jer mu je bilo dosadno?

— Možda ga je netko zaskočio.

— Zaskočio? — rekao je Whitey. — Upravo u času dok je razgovarao na mobitelu? Jebemu, uopće ne znamo ima li ovo ikakve veze s ubojstvom Katherine Marcus.

— Narednice — rekao je Souza — hoćete da jednostavno otpišemo tu mogućnost? Mislite da to nikako ne može biti povezano?

— Jesam li to rekao?

— Pa...

— Jesam li to rekao? — ponovio je Whitey.

— Ne.

— Naravno da nisam. I izvoli se prema nadređenima odnositi s malo više poštovanja, Joseph, jer ćemo te inače poslati natrag u Springfield, gdje ćeš se motati oko bikera i cura

kojima smrdi ispod pazuha i koje žderu grah direktno iz konzerve.

Souza je polako ispustio zrak iz pluća da ponovno stekne nadzor nad sobom. — Samo mi se čini da bi to moglo nešto značiti. To je sve.

— Nije da se ne slažem. Samo kažem da moramo saznati što to znači prije nego preusmjerimo istragu prema tom slučaju, koji bi se na kraju mogao pokazati kao sasvim nepovezani, izolirani incident. Usto, Posljednja kapljica je u nadležnosti bostonske Policijske uprave.

— Kontaktirali smo ih — rekao je Souza.

— Jesu li vam rekli da preuzimaju slučaj? Kimnuo je glavom. Whitey je raširio ruke. — Eto. Ostanite u kontaktu s nadležnim istražiteljem i obavijestite nas o svemu što oni otkriju. I to je zasad sve.

Friel je rekao: — Kad smo već dodirnuli temu radnih hipoteza, narednice, koja je vaša?

Whitey je slegnuo ramenima. — Imam ih nekoliko, ali ne više od toga. Katherine Marcus je preminula uslijed metka u potiljak. Nijedna od ozljeda, uključujući i ranu od metka u lijevi biceps, ne smatra se opasnom po život. Masakrirana je drvenim predmetom plosnatih rubova, nekom vrstom palice. Sudski vještak je zanijekao bilo kakvu mogućnost silovanja. Prema našim saznanjima, namjeravala je pobjeći iz grada s malim Harrisom. Bobby O'Donnell bio joj je bivši dečko. Problem je bio u tome što još nije prihvatio da je bivši. Ocu, pak, nisu bili po volji ni O'Donnell ni mali Harris.

— Zašto ne Harris?

— To ne znamo. — Whitey je pogledao u Seana, zatim opet u ostale. — Ali radimo na tome. Dakle, prema onome što smo uspjeli rekonstruirati, namjeravala je klisnuti iz grada ujutro. Imala je kvazidjevojačku večer s dvije frendice, Roman Fallow istjerao ju je iz kafića, nakon čega je cure odvezla kući. Dotle je već počelo kišiti, imala je totalno sjebane brisače i prljava stakla. Ili je krivo procijenila razmak od pločnika zato što je bila pijana, ili je načas zaspala za volanom iz istog razloga, ili je sletjela s ceste jer joj se nešto ispriječilo na putu. U svakom slučaju, udarila je autom u pločnik. Motor joj se ugasio, netko joj priđe. Baba s kojom smo razgovarali tvrdi da je Katherine rekla "bok". Mislimo da je počinitelj u tom trenutku ispalio prvi hitac. Ona ga je uspjela udariti vratima automobila, može čak i biti da mu je pištolj zatajio, i onda je potrčala u park. Tu je odrasla, možda je pomislila kako će mu tuda lakše pobjeći. Opet, možemo samo nagađati zašto je odabrala da se skloni u park. Možda zato što joj se našao pod rukom, ili zato što u barem četiri ulice uokolo ionako ne bi naišla na živu dušu. Da je potrčala niz cestu, napadač ju je mogao pregaziti njezinim vlastitim automobilom, ili je lako upucati. Dakle, zaletjela se u park. Od te točke nadalje kretala se više-manje konstantno u smjeru jugoistoka. Najprije je pretrčala staklenik, zatim se pokušala sakriti na obronku ispod mostića, da bi se na kraju zatrčala ravno prema filmskom platnu. Tad je...

— Kretala se, znači, sve dublje u park — rekla je Maggie Mason.

— Da, gospodo.

— Zašto?

— Zašto!

— Da, naredniče. — Skinula je naočale i odložila ih na stol pred sobom. — Da sam ja žena koju progone po gradskom parku, a poznajem taj teren, možda bih ispočetka navela napadača u park, nadajući se da će se izgubiti ili usporiti. Ali prvom prilikom počela bih se vraćati prema izlazu. Zašto nije skrenula na sjever prema Roseclairu, ili se okrenula sasvim natrag prema Sydney Streetu? Zašto se sve dublje zavlačila u park?

— Možda zbog šoka. I straha. Ljudi ponekad zaborave misliti od straha. Imajte na umu i da je imala devet promila alkohola u krvi. Bila je pijana.

Ona je zavrtjela glavom. — Nagadate. Ima još nešto: prema vašem izvješću, trebala bih pretpostaviti da je gospođica Marcus zapravo bila brža od svog napadača.

Whitey je nešto zaustio, ali kao da je učas zaboravio što je htio reći.

— U vašem izvješću, naredniče, stoji da je barem dvaput gospođica Marcus odlučila sakriti se, radije nego da nastavi trčati. Ili se barem tako čini. Najprije se sakrila u staklenik. Zatim se sakrila pod mostićem. To mi govori dvije stvari: prvo, da je bila brža od napadača, jer inače ne bi imala dovoljno vremena da se uopće pokuša sakriti. Drugo, da joj se nekim nevjerojatnim slučajem učinilo kako nije dovoljno što je stekla prednost nad napadačem. Dodajte tomu i činjenicu da nije pokušala istrčati iz parka. Što vam to govori?

Nitko nije znao što bi odgovorio.

Naposljetku je Friel progovorio: — Što vama to govori, Maggie?

— Ja bih rekla kako postoji mogućnost da je bila opkoljena. Tijekom jedne minute, Seanu se činilo da je zrak u sobi nabijen elektricitetom, i samo što neće prsnuti.

— Mislite na mogućnost da ju je napala banda? — rekao je napokon Whitey.

— Kao jednu mogućnost — odgovorila je ona. — Ne znam, narednice. Jednostavno, pokušavam protumačiti vaše izvješće. Ne mogu shvatiti zašto bi ta žena, koja je po svemu sudeći bila brža od napadača, odlučila da ne istrči čim prije iz parka, osim ako nije primijetila da je netko drugi progoni s boka.

Whitey je pognuo glavu. — Uz sve dužno poštovanje, gospođo, ali da se to dogodilo, morali bismo pronaći vraški puno više tragova na terenu.

— Sami spominjete kišu u svom izvješću, i to više puta.

— Da — rekao je Whitey. — Ali ako imate bandu, ili makar samo dvoje ljudi, toj curi za petama, za njima mora ostati više od onoga što smo zatekli. Bar nekoliko otisaka stopala više. Bar nešto malo, gospođo.

Maggie Mason je opet namjestila naočale na nos i zagledala se u izvješće u svojoj ruci. Napokon je rekla: — To je samo radna hipoteza, narednice. Čini mi se da, s obzirom na podatke iznesene u vašem izvješću, nije za baciti.

Whitey je i dalje sjedio pognute glave, ali Sean je mogao osjetiti kako se s njegovih ramena podižu valovi prijezira poput isparavanja iz kanalizacije.

— Sto mislite o tome, naredniče? — rekao je Friel.

Whitey je podigao glavu i iscrpljeno se osmjehnuo. — Držat ću to naumu. Zaista. Ali

aktivnost bandi u toj četvrti još nikad nije bila tako niska kao u posljednje vrijeme. Ako to uzmemo u obzir, ostaje nam mogućnost dvaju počinitelja, što nas opet dovodi do pretpostavke o naručenom ubojstvu.

— U redu...

— Ali u tom slučaju, a svi smo se složili još na početku da nemamo dovoljno elemenata za takvu pretpostavku, u tom slučaju drugi napadač bio bi pucao u Katherine Marcus još u trenutku kad je ova udarila njegova partnera vratima automobila. Jedino je logično objašnjenje da se radilo o usamljenom napadaču, koji je progonio prestravljenju, pijanu ženu, koja je možda već bila slaba od gubitka krvi, nije bila u stanju razmišljati hladnom glavom, i te večeri je jednostavno imala peh.

— Ali držat ćete na umu moju radnu hipotezu — rekla je Maggie Mason uz gorki smiješak, zureći u stol.

— Hoću — rekao je Whitey. — U ovom času spreman sam bilo što držati na umu. Časna riječ. Ona je poznavala napadača. U redu. Dosad se pokazalo da skoro nijedan od poznanika koji imaju donekle uvjerljiv motiv nije mogao počinuti zločin. Sve više i više se čini da imamo posla s neplaniranim napadom. Kiša je uništila dvije trećine tragova, mala Marcusova nije imala zakletog neprijatelja, nije nikomu dugovala, nije bila ovisna o drogama, niti ju je trebalo ukloniti zato što bi mogla o nekom zločinu svjedočiti na sudu kao očevidac. Njezino ubojstvo, prema onome što znamo, nije koristilo nikomu.

— Osim O'Donnellu — rekao je Burke — koji nije želio da ona otputuje iz grada.

— Osim njega — složio se Whitey. — Ali on ima savršen alibi, a ovo umorstvo ne izgleda kao naručeno. Tko nam još ostaje kao moguć neprijatelj? Nitko.

— Pa ipak, ona je mrtva — rekao je Friel.

— Pa ipak, mrtva je — rekao je Whitey. — Upravo zbog toga i mislim da se radi o neplaniranom napadu. Ako isključimo novac, ljubav i mržnju kao moguće motive, ne ostaje nam mnogo toga. Ostaje nam uobičajeni glupi psiho koji ima web-site posvećen svojoj žrtvi, ili neko slično sranje.

Friel je podigao obrve.

Javio se Shira Rosenthal: — Već smo provjerili, šefe. Dosad, ništa od toga.

— Dakle, u načelu ne znate što tražite — rekao je Friel naposljetku.

— Kako da ne — rekao je Whitey. — Frajera s pištoljem. Ah, da. I palicom.

Riječi koje je jednom znao

Nakon što je ostavio Davea na trijemu, kad su mu oči i lice ponovno bili suhi, Jimmy se po drugi put toga dana istuširao. Osjećao je kako ga obuzima potreba da se isplače. Bubrila mu je u grudima poput balona, sve dok mu nije ponestalo daha.

Otišao je pod tuš jer je želio biti sam u slučaju da plač izbije iz njega kao bujica, za razliku od onih nekoliko suza koje su mu kliznule niz obraze na trijemu. Bojao se da se ne pretvori u drhturavu lokvu, da se na kraju ne rasplače kao što se rasplakao kao dijete u tami svoje sobe, kad je bio uvjeren da je njegovo rođenje zamalo ubilo njegovu majku, i da je to razlog što ga otac mrzi.

Pod tušem je osjetio kako ga opet obuzima onaj nekadašnji val tuge, koji mu se činio već tako drevnim, kao da ga je pratio otkad zna za sebe — svijest da se tragedija pomalja negdje na obzoru u njegovoj budućnosti, tragedija teška kao blokovi vapnenca. Kao da mu je neki anđeo prorekao budućnost dok je još bio u utrobi, pa su mu riječi anđela još bile zasađene negdje u umu kad je izronio iz svoje majke, samo su izbljedjele s usana.

Jimmy je podigao oči prema tušu. Reкао je bezglasno: U duši znam da sam pridonio smrti svoga djeteta. Osjećam to. Ali ne znam kako. A spokojan glas mu je odgovorio: Saznat ćeš.

Reci mi.

Neću. Jebi se.

Nisam gotov.

Aha.

Znanje će doći. I prokleti me? To je tvoj izbor.

Jimmy je pognuo glavu i pomislio kako je Dave vidio Katie nedugo prije njezine smrti. Dok je još bila na životu, pijana i rasplesana. Rasplesana i sretna.

Upravo je zbog svijesti o tome — da se netko drugi, a ne on, sjećao Katie onakve kakva je bila nakon što ju je Jimmy posljednji put vidio — i mogao zaplakati.

Kad ju je Jimmy posljednji put vidio, Katie je izlazila iz trgovine na kraju svoje subotnje smjene. Bilo je četiri sata i pet minuta, i Jimmy je razgovarao na telefonu sa svojim prodavačem u Frito-Layu, diktirao narudžbe, sav rastresen, kad se Katie nagnula prema njemu da ga poljubi u obraz i rekla: “Vidimo se poslije, tata.”

“Vidimo se poslije”, rekao je on, i gledao je kako izlazi iz prostorije. Ali, ne. Sere. Nije ju gledao. Cuo ju je kako izlazi, ali njegove oči gledale su list s narudžbama na stolu.

Dakle, posljednja njezina slika koju je sačuvao u sjećanju bio je zapravo dio njezina lica dok je odmicala usne od njegova obraza i rekla: “Vidimo se poslije, tata”.

Vidimo se poslije, tata.

Jimmyju je sinulo da će ga upravo to “poslije” — kasniji dio večeri, naredne minute njezina života — vječito mučiti. Da je bio s njom, da joj je samo mogao posvetiti malo više vremena, do malo kasnije u noć, možda bi sad mogao čuvati u sjećanju kasniju sliku svoje kćeri.

No, neće je se takve sjećati. Dave hoće. Kao i Eve i Diane. Kao i njezin ubojica.

Ako si već morala umrijeti, mislio je Jimmy, ako su takve stvari doista predodređene, onda bih volio da si, na neki način, mogla umrijeti gledajući me u oči. Boljelo bi me gledati te kako umireš, Katie, ali barem bih znao da si se osjećala manje osamljenom gledajući me u oči.

Volim te. Toliko te volim. Uistinu, volim te više nego što sam volio tvoju majku, više od tvojih sestara, više od Annabeth, tako mi Boga. A volim ih silno, ali tebe volim više zato što smo ja i ti, kad sam se vratio iz zatvora i sjedio s tobom u kuhinji, bili posljednji ljudi na kugli zemaljskoj. Zaboravljeni i neželjeni. I oboje smo bili tako prestrašeni i zbunjeni, tako jebeno izgubljeni. Ali osovili smo se na svoje noge, zar ne? Napravili smo nešto korisno od svojih života, tako da jednog dana više ne budemo preplašeni, da više ne budemo izgubljeni. A to ne bih mogao bez tebe. Ne bih. Nisam tako snažan. Mogla si izrasti u prekrasnu ženu. Možda prekrasnu suprugu. U čudesnu majku. Bila si mi prijatelj, Katie. Vidjela si me dok sam bio preplašen, i nisi pobjegla. Volim te više od života. A gubitak tebe bit će za mene poput raka. Ubit će me.

I samo na jedan čas, stojeći pod tušem, Jimmy je osjetio njezin dlan na svojim leđima. Tu pojedinost posljednjih trenutaka s njom bio je zaboravio. Bila mu je položila ruku na leđa dok se naginjala prema njemu da ga poljubi u obraz. Bila ju je položila na njegovu kičmu, između lopatica, i bila je topla.

Stajao je pod tušem osjećajući dodir njezine ruke na mokroj koži, i potreba da plače počela se povlačiti. Osjetio se iznova snažnim u svojoj boli. Osjetio je ljubav svoje kćeri.

Whitey i Sean pronašli su mjesto za parkiranje iza ugla u blizini Jimmyjeve kuće, pa su se pješice vratili u Buckingham Avenue. Kasno poslijepodne bilo je sve hladnije, nebo se smrkavalo poprimajući tamnomodru boju, i Sean se pitao što li Lauren radi u tom času, stoji li kraj prozora, gleda li isto nebo kao i on, osjeća li kako postaje sve hladnije.

Prilazeći trokatnici u kojoj su živjeli Jimmy i njegova žena, stiješnjeni između raznih luđaka iz obitelji Savage i njihovih žena i cura, ugledali su Davea Boylea kako se izvana nagine kroz otvoreni prozor suvozača honde, koja je bila parkirana ispred kuće. Dave je posegnuo rukom u pretinac, zatim ga zaklopio jednim udarcem i izvukao glavu iz auta s novčanikom u ruci. Primijetio je Seana i Whiteyja dok je zaključavao vrata, pa im se nasmiješio.

— Opet vas dvojica.

— Mi smo kao gripa — rekao je Whitey. — Uvijek odnekud iskočimo.

Sean je rekao: — Kako si, Dave?

— Nije se puno toga moglo promijeniti u četiri sata. Idete k Jimmyju?

Kimnuli su glavom.

— Ima li kakvog... napretka u slučaju?

Sean je odmahnuo glavom. — Samo ćemo svratiti da izrazimo sućut, da vidimo kako su.

— Sad su dobro. Mislim da su iscrpljeni, shvaćate? Koliko mogu reći, Jimmy nije privilegao još od jučer. Annabeth osjeća veliku potrebu za cigaretama, pa sam joj ponudio da ću skočiti kupiti kutiju. Zaboravio sam da sam ostavio novčanik u autu.

Pokazao im je novčanik u otečenoj ruci, zatim ga ubacio u džep.

Whitey je gurnuo ruke u džepove i zanjihao se na petama, kiselo se smiješeći.

Sean je rekao: — To te mora boljeti.

— Ovo? — Dave je opet podigao ruku i zagledao se u nju. — Zapravo i nije tako strašno.

Sean je kimnuo glavom, i sam se kiselo osmjehnuo poput Whiteyja. Njih dvojica samo su tako stajali i gledali u Davea.

— Pred koju večer sam igrao biljar — rekao je Dave. — Znaš kakav stol imaju u McGillsu, Seane. Dobra polovina stola je tik uza zid, tako da moraš cijelo vrijeme upotrebljavati onu posranu kratku palicu.

Sean je rekao: — Znam, znam.

— A kugla je stajala kraj samog ruba, dok je kugla koju sam ciljao, stajala na drugom kraju stola. Izbacio sam ruku da ću naciljati, ali ono, svom snagom. Bio sam totalno zaboravio da je iza zid. I, pam! Skoro sam probio zid.

— Ajoj — rekao je Sean.

— Jesi li pogodio? — rekao je Whitey.

— Što?

— Kuglu.

Dave se namrštio. — Samo sam je okrznuo. Naravno, poslije toga više nisam bio ni za što.

— Naravno da ne — rekao je Whitey.

— Baš tako — rekao je Dave. — Šteta, jer sam dotad šišao sve oko sebe.

Whitey je kimnuo glavom i zagledao se u Daveov auto. — Hej, imaš li s njim isti problem kao i ja?

Dave se okrenuo i pogledao svoj auto. — Ne, nikad nisam imao problema s ovim autom.

— Sranje. Moj accord je riknuo nakon 97,000 km. To se dogodilo i jednom frendu. Popravak toliko košta da mi se gotovo više isplati kupiti novi auto. Znaš?

Dave je rekao: — Jok. Moj je auto iz snova. — Pogledao je preko ramena, zatim opet u njih. — Idem po tu pljugu. Vidimo se kod Jimmyja?

— Vidimo se — rekao je Sean, i lagano mahnuo Daveu prije nego je ovaj sišao s pločnika i prešao cestu.

Whitey je pogledao hondu. — Bogme je dobro ulupljen s prednje strane.

Sean je rekao: — Oh, naredniče, zar ste to doista primijetili?

— Što misliš o pripovijetki o biljarskoj palici? — Whitey je fućnuo.

— Čekaj malo. On je, kao, naslonio vrh palice o dlan!

— Doduše, ima jedan problem — rekao je Sean dok su gledali kako Dave ulazi u Eagle Liquors.

— Kakav problem, Superdrote?

— Ako je Dave tip kojega je Souzin svjedok vidio na parkiralištu pred Posljednjom kapljicom, onda je morao nekoga drugoga mlatiti u vrijeme kad je Katie Marcus ubijena.

Whitey mu se razočarano namrštio. — Misliš? Samo kažem da on može biti tip koji je sjedio na parkiralištu u času kad je cura, koja će pola sata kasnije umrijeti, izašla iz kafića. Tip koji nije bio kod kuće u jedan i petnaest kao što tvrdi.

Kroz stakleni izlog vidjeli su kako Dave razgovara s prodavačem za kasom.

Whitey je rekao: — Krv koju su SNMZ-ovci ostrugali s tla na parkiralištu mogla je tamo stajati danima. Nemamo nikakva dokaza da se tamo išta dogodilo osim kavanske tučnjave. Je li rulja u kafiću kaže da te večeri nije bilo ničega? Moglo se dogoditi dan prije. Moglo se dogoditi tog poslijepodneva. Nema uzročno-posljedične veze između te krvi na parkiralištu i činjenice da je Dave Boyle sjedio u svojem autu u jedan i trideset. Ali ima itekakva uzročno-posljedična veza u činjenici da je sjedio u tom autu u času kad je Katie Marcus izlazila iz kafića. — Pljesnuo je Seana po ramenu. — Hajde, idemo gore.

Sean je još jedanput pogledao preko ceste. U trgovini, Dave je upravo davao novac prodavaču. Bilo mu je žao Davea. Sto god da je učinio, Dave je neizostavno izazivao taj osjećaj u ljudima — sućut, pomalo grubu i ružnu, oštru poput škriljevca.

Celeste je, sjedeći na Katienu krevetu, čula kako dvojica policajaca uzlaze stepenicama. Teške cipele odzvanjale su sa stepeništa s druge strane zida. Annabeth ju je nekoliko minuta prije bila poslala u tu sobu da donese Katienu haljinu kako bi je Jimmy odnio u pogrebno poduzeće. Annabeth se ispričala što sama nema dovoljno snage da pode u sobu. Bila je to modra haljina s prorezom, i Celeste se prisjetila kako ju je Katie nosila na vjenčanju Carle Eigen, uz plavožuti cvijet zakačen u kosi, tik iznad uha. Toga je dana doslovno izazvala nekoliko uzdaha. Celeste je znala da ona nikad u životu nije tako dobro izgledala, a Katie je bila tako potpuno nesvjesna vlastite zasljepljujuće ljepote. Čim je Annabeth spomenula modru haljinu, Celeste je odmah shvatila na koju haljinu misli.

Ušla je tako u sobu, u kojoj je prošle večeri ugledala Jimmyja kako pritišće Katien jastuk uz lice, udišući njezin miris, i otvorila prozore kako bi otjerala iz prostorije pljesniv miris korote. Pronašla je haljinu, koja je bila spremljena u plastičnu vrećicu za odjeću u

dnu ormara, izvadila je i načas sjela na krevet. Čula je zvukove s ceste ispod prozora — zatvaranje vrata, usputno čavrljanje ljudi dok se udaljavaju niz pločnik, šištanje autobusnih vrata na uglu Crescenta, a onda pogledala fotografiju na Katienu noćnom ormariću, na kojoj su bili Katie i njezin otac. Bila je snimljena prije nekoliko godina, Katienu osmijeh otkrivao je zubnu protezu. Sjedila je ocu na ramenima. Jimmy joj je rukama pridržavao gležnjeve i gledao u fotoaparat, smiješeći se svojim karakterističnim, prekrasnim, prisnim osmijehom, koji je čovjeka mogao iznenaditi, ako ništa drugo, zato što se Jimmy uopće nije činio prisnom osobom, dok je njegov osmijeh bio jedino na njemu čega se njegova uobičajena suzdržanost nije mogla dočepati.

Upravo je posezala za slikom na ormariću kad je začula Daveov glas s pločnika pod prozorom: “Opet vas dvojica.”

I tako je sjedila na krevetu, polako umirući u duši, slušajući Daveov razgovor s policajcima, dok nije čula razgovor Seana Devinea i njegova kolege nakon što je Dave prešao cestu kako bi kupio cigarete za Annabeth.

Desetak stravičnih minuta bojala se da će povraćati po Katienu haljini. Dijafragma joj se grčila, grlo stezalo, a hrana u želucu uzavrela. Sagnula se i pritisnula trbuh kako bi se suzdržala, a hrapav rezak zvuk nekoliko joj je puta prešao preko usana, ali nije povraćala. Zatim je napad prošao.

Međutim, još joj je bilo mučno. Mučno i ljigavo, i činilo joj se da joj mozak gori. Kao da ga je zahvatio požar i bjesnilo, kao da se u njemu gase svjetla i ispunjavaju joj ognjem sinuse, i prostor tik iza očiju.

Zavalila se na krevet dok su Sean i njegov kolega uzlazili stepeništem, i poželjela da je udari grom ili da se strop sruši na nju, ili da je neka nepoznata sila jednostavno podigne i baci preko otvorena prozora. Svaki od tih scenarija bio je bolji od onoga s kojim se upravo morala suočiti. Ali možda je on tek branio nekoga drugoga, ili je možda vidio nešto što nije trebao vidjeti, pa se bojao za svoj život. Možda je činjenica da ga je policija ispitivala značila samo da su ga smatrali sumnjivim. Bez ikakve sumnje, ništa od svega toga nije značilo da je njezin muž ubio Katie Marcus.

Njegova priča o pljačkašu bila je laž od samog početka. To je znala čitavo vrijeme. Pokušala je otkloniti od sebe svijest o tome nekoliko puta tijekom posljednjih dana, zapriječiti joj prilaz svojim mislima kao što tamni oblak zapriječi prodor sunca. Ali čitavo je vrijeme znala, još od večeri kad joj je to ispričao, da pljačkaši ne udaraju jednom šakom ako te mogu probosti nožem u drugoj, i da ne izgovaraju pametne rečenice poput “Novčanik ili život, pederu. Ne mičem se bez jednog ili drugog”. I ne događa se da ih razoružaju i istuku ljudi poput Davea, koji se nisu potukli još od osnovne škole. Da joj je Jimmy došao s istom takvom pričom, to bi već bilo drugo. Jimmy, onako vitak, izgledao je kao netko tko bi mogao ubiti čovjeka. Izgledao je kao netko tko se zna tući, samo je nadrastao doba kad je nasilje bilo potrebno u njegovu životu. Ali Jimmy je još uvijek širio oko sebe dah opasnosti, sposobnosti uništenja.

Dave je ostavljao sasvim drukčiji dojam. Činio se kao čovjek koji čuva neku tajnu, kao da mu se masni kotači okreću u katkad masnom mozgu, kao da čitav jedan svijet mašte živi iza njegova odveć mirna pogleda, u koji drugi nemaju pristupa. Bila je udata za Davea osam godina, i oduvijek je mislila da će joj se Daveov tajni svijet jednom otvoriti, ali to se

nije dogodilo. Dave je živio u visinama svijeta u svojoj glavi mnogo više nego što je živio dolje na zemlji, u svijetu drugih ljudi, i možda su se ta dva svijeta tako prelila jedan u drugi da se tmina iz Daveova mozga izlila po ulicama East Buckinghamama.

Zar je moguće da je Dave ubio Katie?

Uvijek mu je bila draga. Zar nije?

K tome, zar je Dave — njezin muž— odista bio sposoban za umorstvo? Zar je bio u stanju stjerati kćer svoga starog prijatelja u mračni park? Tući je, slušajući je kako zapomaže i preklinje? Ispaliti joj metak u potiljak?

Zašto? Zašto bi itko učinio takvo nešto? A ako čovjek pretpostavi da je netko zaista bio u stanju počinuti takav zločin, može li se iz toga logično zaključiti da je Dave takva osoba?

Da, rekla je sama sebi, on živi u tajnom svijetu. Da, vjerojatno više nikad neće biti čitav, uslijed zločina koje su ljudi počinili nad njim kad je bio dijete. Da, lagao je kad joj je ispričao priču o pljačkašu, ali možda je za cu laž postojalo razumno obrazloženje. Na primjer? Katie je ubijena u Pen Parku, nedugo nakon što je izašla iz Posljednje kapljice. Dave je tvrdio kako je svladao pljačkaša na parkiralištu tog istog kafića. Tvrdio je kako je pljačkaša ostavio tamo bez svijesti, ali ovaj nikad nije pronađen. Ipak, policija je spomenula da je pronašla krv na parkiralištu. Dakle, možda je Dave ipak rekao istinu. Možda.

Pa opet, stalno ju je proganjalo vrijeme kad su se pojedine stvari dogodile. Dave joj je rekao da je bio u Posljednjoj kapljici. Naizgled, o tome je lagao policiji. Katie je ubijena između dva i tri ujutro. Dave se pješice vratio u stan u tri i deset, obliven tuđom krvlju, s neuvjerljivom pričom o tome kako je ta krv dospjela na nj.

Upravo je to bila najzornija podudarnost — Katie je ubijena, Dave se vraća kući obliven krvlju.

Da mu nije žena, zar bi ikad dovodila u pitanje logični zaključak? Celeste se ponovno skvrčila, trudeći se da zadrži povraćanje i ušutka glas koji joj je u glavi uporno siktao šaptom: Dave je ubio Katie. Isuse Kriste. Dave je ubio Katie. O, mili Bože. Dave je ubio Katie, a ja želim umrijeti.

— Dakle, Bobbyja i Romana više ne smatrate sumnjivima? — rekao je Jimmy.

Sean je niječno zavrteo glavom. — Ne sasvim. Nije isključena mogućnost da su nekoga unajmili da to učini.

Annabeth je rekla: — Ali vidim to na vašim licima. Ne vjerujete da je to posrijedi.

— Ne, gospođo Marcus. Ne vjerujemo.

Jimmy je rekao: — Koga onda sumnjičite? Sumnjičite li uopće ikoga?

Whitey i Sean su zagledali jedan u drugoga. Tad je Dave ušao u kuhinju, odmatajući celofan s kutije cigareta, te ih je predao Annabeth. — Izvoli, Anna.

— Hvala ti. — Pogledala je u Jimmyja s izrazom nelagode na licu. — Jednostavno ne

mogu izdržati,

On se meko osmjehnuo i potapšao je po ruci. — Zlato, samo izvoli. Sto god ti treba. Nema frke.

Ona se okrenula k Whittyju i Seanu i zapalila cigaretu. —

Prestala sam pušiti prije deset godina.

— Ja isto — rekao je Sean. — Mogu li ugrabiti jednu? Annabeth se nasmijala, a cigareta joj je poskočila između usana.

Jimmy je pomislio kako je to prvi lijepi zvuk koji je čuo u posljednja dvadeset četiri sata. Vidio je diskretni smiješak na Seanovu licu dok je ovaj uzimao cigaretu, i želio mu je zahvaliti što ju je nasmijao.

— Vi ste loš dečko, pozorniče Devine. — Annabeth mu je upalila cigaretu.

Sean je udahnuo. — To sam već negdje čuo.

— Čuo si to prošli tjedan od zapovjednika — rekao je Whitey — ako se dobro sjećam.

Annabeth je rekla: — Stvarno? — i zagledala se u Seana toplo, sa zanimanjem. Annabeth je spadala u one rijetke ljude koji se podjednako trude i da slušaju druge, kao i da im se obraćaju.

Sean se još šire osmjehnuo. Dave je uto sjeo, i Jimmy je osjetio kako atmosfera u kuhinji postaje lakša.

— Bio sam neko vrijeme suspendiran, sve donedavno — priznao je Sean. — Jučer sam se tek vratio na posao.

— Sto si učinio? — rekao je Jimmy, naslanjajući se o stol. Sean je rekao: — To je povjerljivo.

— Narednice Powers? — rekla je Annabeth.

— Pa, kolega Devine je...

Sean ga je pogledao. — I ja znam neke priče o vama. Whitey je rekao: — Ah, zaista. To sam bio zaboravio. Zao mi je, gospodo Marcus.

— Pa dajte.

— Nema šanse. Žalim.

— Seane — rekao je Jimmy, i kad se Sean okrenuo prema njemu, Jimmy mu je pogledom pokušao dati do znanja da je upravo to ono što trebaju, da je to najbolja stvar u tom trenutku. Malo relaksacije. Razgovor koji neće imati nikakve veze s umorstvom niti s pogrebnim poduzećima, niti s korotom.

Seanovo se lice načas smekšalo, i činilo se kao da je opet dječak od jedanaest godina. Kimnuo je glavom.

Okrenuo se ponovno k Annabeth i rekao: — Pokopao sam tipa s pomoću izmišljenih globa.

— Što ste učinili?! — Annabeth se nagnula prema njemu, s cigaretom podignutom u

ruci do uha, razrogačenih očiju.

Sean je zabacio glavu, duboko udahnuo dim, i ispuhao ga prema stropu. — Ima jedan tip kojeg ne volim, nije bitno zašto. Uglavnom, otprilike jedanput na mjesec, ubacio bih njegov registarski broj u bazu podataka Registra motornih vozila na ime krivog parkiranja. Na razne načine: jednom zbog parkiranja bez naplate, drugi put zbog parkiranja u poslovnoj zoni, i tako dalje. Tip je tako bio uvučen u sustav, ali nije imao pojma.

— Jer nikad nije dobio opomenu — rekla je Annabeth.

— Upravo tako. Svakih dvadeset jedan dan računalo bi dodalo pet dolara zbog neplaćanja globe, dok se kazne nisu skupile i dok on jednog dana nije dobio poziv da se pojavi na sudu.

Whitey je rekao: — Gdje je saznao da državi duguje oko tisuću dvjesto dolara.

— Tisuću sto — rekao je Sean. — Ali to ne mijenja na stvari. On ih je uvjeravao da nikad nije dobio nikakvu obavijest o globi, ali mu na sudu nisu vjerovali. Takve isprike slušaju stalno. Tip je zato nagrabusio. Na kraju krajeva, računalo je tvrdilo drukčije, a znamo da računala ne lažu.

Dave je rekao: — Pa to je sjajno. Je li to često radiš?

— Ne! — rekao je Sean, a Annabeth i Jimmy su se nasmijali. — Ne, ne radim to često, Davide.

— Sad te zove "David" — rekao je Jimmy. — Bolje da se paziš.

— Učinio sam to samo taj put tom tipu.

— Kako su te onda skužili?

— Teta tog tipa radila je u Registru motornih vozila — rekao je Whitey. — Možete li to povjerovati?

— Svašta — rekla je Annabeth.

Sean je kimnuo glavom. — Tko je mogao znati? Tip je platio globe, ali je usput i obavijestio svoju tetu, koja je pretražila sustav i otkrila da su globe potekle iz postaje u kojoj ja radim. A kako sam s tim gospodinom već imao dugu povijest nesuglasica, zapovjedniku nije bilo teško zbrojiti motiv i okolnosti, svesti broj osumnjičenih na minimum i skužiti me.

— Koliko si točno sranja morao progutati zbog toga? — rekao je Jimmy.

— Tonu sranja — priznao je Sean, i ovaj put su se svi četvero nasmijali. — Čitav lučki kontejner debelog sranja. — Sean je zapazio sjaj u Jimmyjevim očima i sam se počeo smijati.

Whitey je rekao: — Jadni stari Devine nije baš proveo najbolju godinu svog života.

— Sreća da u novinama nisu doznali za to — rekla je Annabeth.

— O, ne. Mi se brinemo za svoje dečke — rekao je Whitey. — Jeste da smo ga ilibali odostraga, ali sve što je gospoja iz Registra motornih vozila mogla doznati bilo je iz koje su postaje globe unesene u računalo, ne sam broj značke. Što smo im mi odgovorili? Da se

radilo o administrativnoj greški?

— Greški u računalnoj obradbi — rekao je Sean. — Zapovjednik me natjerao da isplatim pun povrat novca, bla bla bla, suspendirao me na tjedan dana bez plaće i nametnuo mi tri mjeseca popravnog. Ali mogao sam proći i mnogo gore.

— Mogli su ga degradirati — rekao je Whitey.

— Kako to da nisu? — rekao je Jimmy.

Sean je ugasio cigaretu i ispružio ruke. — Zato što sam Superpajkan. Zar ne čitaš novine, Jime?

Whitey je rekao: — Ono što vam ovaj ego-tripovac pokušava reći, to je da je posljednjih nekoliko mjeseci riješio nekoliko poprilično ozbiljnih slučajeva. U mojoj jedinici on ima najbolju ratu riješenih zločina. Moramo čekati da mu se prosjek spusti da bismo ga mogli srušiti.

— Onaj slučaj s cestovnim okršajem — rekao je Dave. — Vidio sam jednom tvoje ime u novinama.

— Evo, Dave čita novine — rekao je Sean Jimmyju.

— Ali ne priručnike za igranje biljara — rekao je Whitey uz smiješak. — Kako ruka?

Jimmy je pogledao u Davea upravo u času kad je ovaj oborio pogled, i Jimmyja je obuzeo snažan osjećaj da onaj veliki drot jebe Davea, da ga bocka. Jimmy je to već obilato iskusio tijekom dana, i već mu je bio poznat taj ton. Shvatio je da drot hoće gnjaviti Davea zbog ruke. Sto mu je onda značilo ono o igranju biljara?

Dave je htio nešto zaustiti, ali mu je uto pogled odvušlo nešto iza Seanovih leđa. Jimmy je pratio njegov pogled, osjećajući kako se svaki centimetar njegova tijela ukružuje.

Sean je okrenuo glavu i vidio Celeste Boyle kako drži tamnomodru haljinu, s vješalicom podignutom uz rame, tako da je haljina lebdjela pokraj nje kao da prekriva nevidljivo tijelo.

Celeste je vidjela pogled na Jimmyjevu licu i rekla: —Ja ću je odnijeti na pogrebni zavod, Jime. Ne moraš se gnjaviti.

Jimmy je izgledao kao da se zaboravio micati. Annabeth je rekla: — Ne moraš to činiti.

— Želim to — rekla je Celeste uz čudan, očajnički smijeh. — Zaista. Bit će mi drago. Da malo izađem na zrak. Nema uopće problema, Anna.

— Sigurno? — rekao je Jimmy pomalo napuklim glasom.

— Da, da — rekla je Celeste.

Sean se nije mogao sjetiti kad je posljednji put vidio da netko tako očajnički želi napustiti prostoriju. Ustao je i pošao prema njoj, ispruživši ruku.

— Sreli smo se nekoliko puta. Ja sam Sean Devine.

— Ah, da. — Celestina ruka bila je mokra od znoja kad ju je Sean prihvatio.

— Jednom ste me šišali — rekao je Sean.

— Znam, kako ne. Sjećam se.

— Pa... — rekao je Sean.

— Eto.

— Neću vas zadržavati.

Celeste se opet nasmijala onim svojim očajničkim smijehom.

— Ne, ne. Drago mi je da sam vas vidjela. Sad moram poći.

— Dovidenja.

— Dovidenja.

Dave je rekao “Bok, zlato”, ali Celeste je već odlazila niz hodnik, hitajući prema izlaznim vratima kao da je u kući nastao kvar na plinu.

Sean je rekao: — Šit — i pogledao preko ramena u Whiteyja. Whitey je rekao: — Što?

— Ostavio sam zapisnik u autu. Whitey je rekao: — Trči po njega. Dok se udaljavao niz hodnik, Sean je čuo Davea kako govori:

— Pa zar mu ne možete vi posuditi papir iz vašega?

Nije uspio čuti kakvo je sranje Whitey izmislio kao odgovor, jer se požurio kroz vrata i niz stepenice, izašavši na trijem u času kad je Celeste posezala za vratima automobila. Ubacila je ključ u bravu i otvorila vrata, zatim se nagnula i otključala stražnja vrata. Otvorila ih je i pažljivo smjestila haljinu na stražnje sjedalo. Kad je zatvorila vrata, podigla je pogled i preko krova automobila ugledala Seana kako silazi niz stepenice. Sean je na njezinu licu vidio голу stravu, poput pogleda čovjeka koji zna da će ga u idućoj sekundi pregaziti autobus.

Mogao joj je pristupiti bilo zaobilazno, bilo izravno, a jedan pogled na njezin izraz lica bio je dovoljan da odabere izravnu metodu kao jedinu moguću. Mora je se dokopati dok je još izvan sebe, koji god bio razlog njezinoj stravi.

— Celeste — rekao je. — Samo vam želim postaviti kratko pitanje.

— Meni?

Kimnuo je glavom. Upravo se bio približio automobilu, pa se naslonio na nj i položio ruke na krov. — U koliko sati se Dave vratio kući u subotu uvečer?

— Molim?

Ponovio je pitanje, gledajući je ravno u oči.

— Zašto vas to zanima? — rekla je.

— To je samo sitnica, Celeste. Danas smo postavili Daveu nekoliko pitanja, budući da se nalazio u McGillsu u isto vrijeme kad i Katie. Neki od Daveovih odgovora ne štimate, pa to muči mojeg kolegu. Sto se mene tiče, pretpostavljam da je Dave popio par žestica te večeri, pa se zato ne sjeća pojedinosti, ali moj partner je puno pedantniji od mene, pa je važno da doznam u koliko se točno sati Dave vratio kući. Tako ću si skinuti kolegu s

ramena, pa se možemo usredotočiti na potragu za Katienim ubojicom.

— Mislite da je to Dave učinio?

Sean se odmaknuo od automobila i pogledao je iskosa. — Celeste, ništa takva nisam rekao. Za Boga miloga, kako bih takvo nešto uopće mogao i pomisliti!

— Pa, ne znam.

— Ali to ste vi rekli.

Celeste je rekla: — Sto? O čemu vi pričate? Zbunjena sam.

Sean se osmjehnuo najutješnije što je mogao. — Što prije doznam u koji sat se Dave vratio kući, to ću prije navesti mog kolegu da se posveti drugim stvarima, a ne traženju rupa u priči vašeg muža. Načas se činilo kao da će se ona zaletjeti natraške prema vrevi. Izgledala je tako izgubljeno, tako smeteno, da je Sean osjetio prema njoj istu onakvu sirovu sućut kakvu je često znao osjetiti za njezina muža.

— Celeste — rekao je, znajući da bi mu Whitey dao kolac u svojem izvještaju o njegovu popravnom da je mogao čuti ovo što će upravo reći — ne mislim da je Dave išta učinio. Kunem se Bogom. Ali moj kolega tako misli, a on mi je pretpostavljeni. On odlučuje kojim se putevima potraga ima kretati. Samo mi recite u koji sat se Dave vratio kući, pa smo s tim gotovi. I Dave može biti siguran da ga više nikad nećemo gnjaviti.

Celeste je rekla: — Ali vidjeli ste njegov auto.

— Molim?

— Čula sam vas prije kako razgovarate. Netko je vidio njegov auto parkiran pred Posljednjom kapljicom one večeri kad je ubijena Katie. Vaš kolega misli da je Dave ubio Katie.

Sranje. Dave nije mogao vjerovati svojim ušima.

— Moj kolega želi pobliže promotriti Davea. To nije isto. Ne sumnjičimo još nikoga, Celeste. Okej? Iskreno. Ali Daveova priča ima neke rupe. Ako ih uspijemo pozatvarati, kud koji, mili moji. Više nitko ne mora brinuti.

Opljačkali su ga, Celeste je htjela reći. Vratio se kući sav obliven krvlju, ali samo zato što gaje netko htio opljačkati. On to nije učinio. Čak i ako mislim daje mogao, drugi dio mene zna da Dave nije takav čovjek. Vodim ljubav s njim. Udala sam se za njega. A ne bih se udala za ubojicu, jebeni drote.

Pokušala se prisjetiti kako je ono bila planirala da će ostati mirna kad policija dode i počne postavljati pitanja. One večeri, dok je prala krv s njegove odjeće, bila je uvjeren da ima plan kako će se postaviti kad zagusti. Ali u tom času još nije znala da je Katie mrtva i da će je policajci ispitivati o Daveovu udjelu u tome. Kako je to mogla predvidjeti? A ovaj drot ovdje bio je tako lukav, spretan i šarmantan. Nije bio dlakavi, mamurni tip s pivskim trbuhom kakvog je očekivala. Bio je Daveov stari prijatelj. Dave joj je pričao da je ovaj čovjek, Sean Devine, stajao s njim i Jimmyjem Marcusom na ulici kad su ga oteli. A izrastao je u ovog visokog, pametnog, zgodnog frajera čiji bi glas čovjek mogao slušati čitavu noć, s pogledom koji je bio u stanju guliti sugovornika sloj po sloj.

Isuse Kriste. Kako se mogla nositi s nečim takvim? Trebalo joj je vremena. Trebalo joj

je vremena da razmisli, da se osami i racionalno razmotri situaciju. Nije se mogla sabrati s haljinom mrtve djevojke koja zuri u nju sa stražnjeg sjedala i ovim drotom s druge strane koji zuri u nju svojim pogledom zmije otrovnice i zavodnika u isti mah.

Rekla je: — Spavala sam.

— Ha?

— Spavala sam — rekla je. — U subotu uvečer, kad se Dave vratio kući, bila sam već zaspala.

Drot je kimnuo glavom. Naslonio se opet na auto i počeo tapkati rukama po krovu. Činio se zadovoljnim. Činilo se kao da je dobio odgovor na svoja pitanja. Ona se sjetila kako mu je kosa nekoć bila vrlo gusta, prošarana vlasima boje karamela, dok je inače bila svijetlosmeda. Sjetila se kako je pomislila da on nikad neće morati brinuti o ćelavosti.

— Celeste — rekao je onim svojim maglovitim, jantarnim glasom - mislim da ste prestrašeni.

Celeste je osjetila kako ju je kakva prljava ručetica zgrabila za srce.

— Mislim da ste prestrašeni, i mislim da nešto znate što ja ne znam. Želim da shvatite da sam na vašoj strani. I na Daveovoj. Ali sam više na vašoj, jer, kao što sam rekao, vidim da ste prestrašeni.

— Nisam prestrašena — uspjela je izgovoriti, i otvorila vrata.

— Jeste, itekako — rekao je Sean i odmaknuo se. Ona je ušla u automobil i odvezla se niz aveniju.

Kako su namjeravali živjeti

Kad se Sean vratio gore u stan, zatekao je Jimmyja kako u hodniku razgovara na bežičnom telefonu.

Jimmy je rekao: — Okej, neću zaboraviti slike. Hvala vam — i poklopio. Pogledao je u Seana. — Pogrebno poduzeće Reed — rekao je. — Preuzeli su njezino tijelo iz sudske medicine, kažu da mogu svratiti do njih i donijeti njezine stvari. — Slegnuo je ramenima. — Kužiš, da dogovorimo posljednje pojedinosti oko pogreba.

Sean je kimnuo glavom.

— Jesi li našao svoj zapisnik?

Sean se potapšao po džepu. — Evo ga. Jimmy se nekoliko puta potapšao bežičnim po bedru. — Pa, bolje da krenem u Reeds.

— Čovječe, izgledaš kao da bi ti dobro došlo da se naspavaš.

— Ne, dobro sam.

— U redu.

Kad se Sean zaputio da se udalji, Jimmy je rekao: — Razmišljam bih li te zamolio za uslugu. Sean se zaustavio. — Reci.

— Dave će vjerojatno uskoro otići kako bi odveo Michaela kući. Ne znam što planiraš dalje u toku dana, ali nekako sam se ponadao da bi možda mogao praviti Annabeth društvo. Tek tako da nije sama, shvaćaš? Celeste će se vjerojatno vratiti, tako da to neće dugo potrajati. Mislim, Val i njegova braća otišli su s curama u kino, tako da u kući nema nikoga, a znam da Annabeth ne želi još poći u pogrebni zavod, pa sam se, eto, nekako nadao...

Sean je rekao: — Mislim da neće biti problema. Moram pitati narednika, ali smjena nam je ionako službeno završila još prije nekoliko sati. Daj da najprije porazgovaram s njim. Može?

— Hvala ti.

— Nema frke. — Sean se zaputio prema kuhinji, ali se zaustavio i okrenuo natrag prema Jimmyju. — Zapravo, Jime, moram te nešto pitati.

— Samo naprijed — rekao Jimmy, i opet poprimio izgled opreznog zatvorenika.

Sean se vratio niz hodnik. — Imamo nekoliko izvještaja da si imao problema s kincem kojega si spomenuo jutros, Brendanom Harrisom.

Jimmy je slegnuo ramenima. — Zapravo i nisam imao nikakvih problema. Samo mi se mali nije sviđao.

— Zašto?

— Ne znam. — Jimmy je spremio bežični telefon u prednji džep.

— Neki ti ljudi jednostavno nisu po volji. Kužiš?

Sean mu je prišao i položio mu ruku na rame. — Hodao je s Katie, Jime. Namjeravali su pobjeći.

— Sereš — rekao je Jim gledajući u pod.

— Pronašli smo prospekte Las Vegasa u njezinom ruksaku, Jime. Obavili smo nekoliko telefonskih poziva i pronašli rezervacije na njihovo ime u aviokompaniji. Brendan Harris nam je to potvrdio. Jimmy je odbacio Seanovu ruku. — Jel' on ubio moju kćer?

— Ne.

— Sto posto si siguran u to?

— Skoro. Čovječe, prošao je detektor laži kao papa. K tome, dečko mi jednostavno ne izgleda kao takav tip. Čini se da je stvarno volio tvoju kćer.

— Jebemu — rekao je Jimmy.

Sean se naslonio o zid i čekao. Htio je Jimmyju dati dovoljno vremena da to proguta.

— Pobjeći? — rekao je Jimmy nakon nekog vremena.

Da, Jime. Prema onome što su nam rekli Brendan i obje Katiene prijateljice, ti si bio zakleti protivnik same mogućnosti da oni hodaju. Doduše, ne razumijem zašto. Dečko mi se uopće nije učinio kao problematičan. Kužiš? Možda malo bljedunjav, ali sve u svemu pristojan, zapravo dosta ugodan momak. Zbunjen sam.

— Zbunjen si? — Jim se zakikotao. — Upravo sam saznao da mi je kći, koja je usto mrtva, u slučaju da si to zaboravio, namjeravala pobjeći.

— Znam — rekao je Sean i spustio glas do šapta, nadajući se da će i Jimmy tako učiniti. Vidio je da je Jimmy isto onako unezvijeren kao i jučer poslijepodne kraj otvorenog kina. — Samo sam znatiželjan, čovječe. Zašto si bio tako rigidno protiv toga da ti kći hoda s tim dečkom?

Jimmy se naslonio o zid kraj Seana i nekoliko puta duboko udahnuo, polako ispuštajući zrak. — Poznavao sam mu oca. Zvali su ga "Samo Ray".

— Sto, zar je bio samuraj?

Jimmy je odmahnuo glavom. — Bilo je toliko frajera koji su se zvali Ray u to vrijeme u diru, na primjer Ray Bucheck zvani Šiza, Ray Dorian zvani Psiho i Ray iz Ulice brijestova, da je Raya Harrisa dopao nadimak "Samo Ray" zato što su svi ostali kul nadimci već bili zauzeti. — Slegnuo je ramenima. — U svakom slučaju, tip mi se nikad nije sviđao. Onda je ostavio ženu dok je bila noseća s onim nijemim klinkcem kojeg sam ima, kad je Brendanu bilo samo šest godina, tako da sam valjda pomislio: "Jabuka ne pada daleko od stabla", i, jebemu mater, jednostavno nisam htio da mi hoda s kćeri. Sean je kimnuo glavom, premda mu nije vjerovao. Bilo je nečega u Jimmyjevu tonu kad je rekao da mu se tip nikad nije sviđao — kao neki prizvuk u njegovu glasu, a Sean je u životu čuo

dovoljno različitih prešeravanja da je mogao prepoznati još jedno kad ga čuje, bez obzira koliko logično zvučala nečija priča.

— I to je to, ha? — rekao je Sean. — To je jedini razlog?

— To je to — rekao je Jimmy, odmaknuo se od zida i pošao niz hodnik.

— Mislim da je to dobra zamisao — rekao je Whitey stojeći pred kućom sa Seanom. — Drži se blizu njih neko vrijeme, vidi možeš li još štogod izvući. Što si rekao Boyleovoj ženi, kad smo već kod toga?

— Rekao sam joj da izgleda preplašeno.

— Je li imala alibi za njega?

Sean je zavrteo glavom. — Kaže da je spavala.

— Ali ti misliš da je preplašena?

Sean je pogledao na prozore što su gledali na ulicu. Dao je znak Whiteyju i glavom pokazao na kraj ulice, pa je Whitey pošao s njim do ugla.

— Čula nas je kako govorimo o autu.

— Jebiga — rekao je Whitey. — Ako kaže mužu, mogao bi zbrisati.

— Kamo? On je jedina, mama mu je umrla, ima niska primanja i ne baš puno prijatelja. Ne čini mi se da će baš emigrirati u Urugvaj.

— To ne znači da ne bi mogao pobjeći.

— Naredniče — rekao je Sean — nemamo ama baš nikakvih dokaza da je kriv.

Whitey se odmaknuo, za jedan korak i pogledao Seana, koji je stajao u svjedosti ulične svjetiljke iznad njihovih glava. — Jel' mi se to praviš Englez, Superdrote?

— Jednstavno mi se ne uklapa u sliku, čovječe. Kao prvo, nedostatak motiva.

— Alibi mu je govno, Devine. Priče su mu tako pune rupa da bi potonule na dno mora da su barke. Rekao si da mu je žena prestrašena. Ne iritirana. Prestrašena.

— U redu. Definitivno je nešto skrivala.

Dakle, stvarno misliš da je spavala kad se on vratio kući? Sean je vidio Davea kako ulazi u onaj auto kad su bili klinci, plaćući. Vidio ga je zatamnjena i u daljini na stražnjem sjedalu automobila kad je ovaj zašao iza ugla. Poželio je da može udariti glavom o zid iza svojih leđa i izbaciti te jebene slike iz glave.

— Ne. Mislim da zna kad se on vratio kući. A budući da nas je čula kako razgovaramo, zna i to da je on bio u Posljednjoj kapljici te večeri. Može biti da joj se sve to vrti u glavi, pa ih pokušava posložiti.

— I zbog "svega toga" se usrala?

— Možda. Ne znam. — Sean je udario nogom kamenčić u podnožju zgrade. — Osjećam se kao...

— Kao što?

— Kao da imamo posla s gomilom stvari koje se međusobno sudaraju, ali nikako da se poslože u logičnu cjelinu. Mislim da nam nešto fali.

— Ne vjeruješ da je Boyle to učinio?

— Ne isključujem ga u potpunosti. To ne. Prihvatio bih da ga osumnjičim kad bih mogao zamisliti bilo kakav motiv.

Whitey se odmaknuo i podigao petu, naslonivši je na svjetiljku. Pogledao je u Seana onako kako je znao pogledati u svjedoka za kojega nije bio siguran da će uvjeriti porotu u sudnici.

— U redu — rekao je. — Nedostatak motiva i mene muči. Ali ne previše, Seane. Ne previše. Mislim da postoji nešto što ga vezuje za ovo. Zašto bi nam inače lagao, jebemu?

— Hajde — rekao je Sean. — To je dio posla. Ljudi nam lažu čisto da vide kakav je to osjećaj. Ulica oko Posljednje kapljice je uvečer mjesto ozbiljnog biznisa—imate obične kurve, transvestite, klince, koji se svi motaju tamo okolo. Možda je Dave jednostavno neku vozao u autu, pa ne želi da mu žena sazna. Možda ima neku damu sa strane. Tko zna? Ali ništa ga zasad ni izdaleka ne vezuje za umorstvo Katherine Marcus.

— Ništa osim gomile njegovih laži i mojeg osjećaja da tip nije čist.

— Vaš osjećaj — rekao je Sean.

Seane — rekao je Whitey i počeo pucketati prstima — tip nam je lagao o tome u koje je vrijeme izašao iz McGillsa. Lagao nam je o tome kad je stigao kući. Bio je parkiran pred Posljednjom kapljicom kad je žrtva izašla. Bio je u dva ista kafića kao i ona, pa ipak to pokušava sakriti. Šaka mu je sva natekla, a on izmišlja govno od priče da obrazloži kako mu se to dogodilo. Poznavao je žrtvu, što je karakteristika našeg ideal-tipa osumnjičenika, oko toga smo se složili. Uklapa se da bolje ne može u profil prosječnog ubojice iz gusta; bijelac je, oko trideset pet godina, ima loš posao, i prema onome što si mi jučer rekao, spolno su ga zlostavljali kao klinca. Zajebavaš me? Načelno, ovaj tip morao bi već biti iza rešetaka.

— Ali upravo ste sami rekli: bio je spolno zlostavljan. Pa ipak, Katherine Marcus nije bila silovana. To nema smisla, narednice.

— Možda je jednostavno izdrkao nad njom.

— Nije bilo sperme na mjestu zločina.

— Kišilo je.

— Ne na mjestu gdje je pronađeno tijelo. U nasumičnom umorstvu iz gusta, svršavanje je dio jednadžbe, u 99.9 posto slučajeva. Ovdje toga nema.

Whitey je pognuo glavu i počeo tapkati dlanovima po svjetiljci. — Ti si bio prijatelj žrtvina oca i potencijalni osumnjičenik kad ste bili...

— E, sad pretjerujete!

— ... klinici. To te kompromitira. Nemoj mi govoriti da nije tako. Ti ovdje predstavljaš jebeno opterećenje.

— Ja predstavljam...? — Sean je spustio glas i odmaknuo ruku od grudi. — Slušajte

— rekao je. — Samo se ne slažem \$ vama u pogledu profila osumnjičenika. Ne kažem da vam neću pomoći uhititi Davea Boylea ako pronađemo nešto konkretno, presudnije od ovih par nedosljednosti u njegovoj priči. Znae da hoću. Ali ako u ovom času pođete k državnom odvjetniku s ovim čime raspolažemo, što mislite, što će on učiniti?

Whitey je sad malo glasnije tapkao dlanovima o svjetiljku.

— Zaista — rekao je Sean. — Što će on učiniti?

Whitey je podigao ruke iznad glave i drhturavo zijevnuo. Pogledao je Seana u oči i umorno se namrštio. — Slažem se. Ali — podigao je prst u zrak — ali, ti guzičavi jebeni odvjetnice, ja ću na kraju pronaći tu palicu kojom je premlaćena, ili pištolj, ili neku krvavu odjeću. Ne znam točno što, ali nešto ću pronaći. A kad to pronađem, onda ću ti obračunati s frendom.

— Nije mi frend — rekao je Sean. — Ako ispadne da ste u pravu, ja ću mu staviti lisice brže od vas.

Whitey se odmaknuo od svjetiljke i pristupio Seanu. — Nemoj se kompromitirati, Devine. Ako to učiniš, kompromitirat ćeš mene, a ja ću te pokopati. Uredit ću da te premjeste na proklete Berkshires, tamo ćeš preko radara nadzirati promet ralica za snijeg.

Sean je objema rukama prešao preko lica i kroz kosu, pokušavajući otrti umor sa sebe. — Balistička analiza morala bi već biti gotova — rekao je.

Whitey se odmaknuo od njega. — Da, upravo idem tamo. I laboratorijska pretraga otisaka morala bi već biti u računalu. Idem provjeriti, nadajmo se da ćemo imati sreće. Imaš mobitel sa sobom? Sean je potapšao džep. — Aha.

— Nazvat ću te kasnije. — Whitey je okrenuo leđa Seanu i krenuo niz Crescent do patrolnog vozila. Sean je osjećao da je razočarao čovjeka, i popravni mu se odjednom učinio mnogo stvarnijim nego jutros.

Zaputio se natrag niz Buckingham prema Jimmyjevoj kući upravo kad je Dave silazio stepenicama s Michaelom.

— Ideš kući?

Dave se zaustavio. — Aha. Ne mogu vjerovati da se Celeste nije vratila s autom.

— Uvjeren sam da je sve u redu — rekao je Sean.

— O, to bez daljnega — rekao je Dave. — Samo ću morati pješice, to je sve.

Sean se nasmijao. — Pa to je pet ulica.

Dave se nasmiješio. — Skoro šest, istini za volju.

— Bolje kreni, onda — rekao je Sean — dok još ima svjetla. Kako si, Mike?

— Bok — rekao je Michael.

— Čuvaj se — rekao je Dave, te s Michaelom ostavio Seana kraj stepenica. Daveovi koraci bili su pomalo spužvasti od svih piva kojima se oblio kod Jimmyja. Sean je mislio: Ako si to ti učinio, Dave, bolje ti je da odmah prestaneš srati. Jer trebat će ti sva siva materija koju posjeduješ kad "Whitey i ja krenemo u lov. Sva.

Penitentiary Channel bio je srebrn u ovo doba večeri, kad je sunce zašlo, ali još ima malo svjetlosti na nebu. No, krošnje drveća u parku već su bile potamnjele, a ekran otvorena kina odavde se činio kao obična oštra sjenka. Celeste je sjedila u automobilu u Shawmutu, gledajući dolje na rijeku i park, te na East Bucky koji se straga uzdizao poput nasipa. Ravnica je gotovo u potpunosti utonula u mrak ispod parka, uz iznimku pokojeg zvonika i nekolicine visokih krovova. No, kuće na Rtu uzdizale su se nad Ravnicom i gledale svisoka na nju sa svojih valovitih brda s popločanim ulicama.

Celeste se nije uspijevala čak ni prisjetiti kako se dovezla ovamo. Ostavila je haljinu jednom od sinova Brucea Reeda — dečko je bio odjeven u pogrebno crno, ali tako glatko izbrijanih obraza i mlađahnih očiju da se činilo više kao da se sprema za maturalsnu zabavu. Izašla je iz pogrebnog poduzeća, i poslije toga gotovo nesvjesno zatekla se kako automobilom ulazi u stražnji dio odavno zatvorene željezarije Isaak, prolazeći uz prazne i ruševne ostatke zgrada veličine hangara, da bi se napokon odvezla na kraj parkirališta, udarajući branikom o hrpe smeća i prateći pogledom mutnu struju Penitentiaryja kako se slijeva prema luci.

Od časa kad je načula razgovor dvaju policajaca o Daveovu automobilu — njihovu automobilu, ovome u kojemu upravo sjedi, osjećala se pijano. Ali ne ugodno pijano, opušteno i ležerno, s laganim zujanjem u glavi. Ne, već se osjećala kao da je čitave noći ispijala jeftinu rakiju, došla kući i onesvijestila se, zatim se probudila, još uvijek mamurna i odebljala jezika, sva kisela od otrova, otupjela, oteščala i nesposobna da se koncentrira.

— Vi ste prestrašeni — rekao joj je drot, tako je savršeno pogodivši u srce da je njoj jedino bilo preostalo da mu se suprotstavi čistim, ratobornim nijekanjem. — Ne, nisam prestrašena. — Kao da je dijete. Ne, nisam. O da, jeste itekako. Ne, nisam. Jeste, jeste. Znam da jeste, ali što vam mogu? Nja-nja-nja-nja-nja.

Bila je prestrašena. Bila je prestravljena. Osjećala je kako se pretvara u puding od straha.

Razgovarat ću s njim, rekla je sama sebi. Na kraju krajeva, to je još uvijek Dave. Dobar otac. Čovjek koji nikad nije podigao ruku na nju ili pokazao znakove nasilnosti tijekom svih onih godina koliko ga je poznavala. Čak nije nikad zalupio vratima ili udario o zid. Bila je uvjerenjena da još uvijek može razgovarati s njim.

Reći će mu: Dave, čiju krv sam oprala s tvoje odjeće?

Dave, reći će mu, što se zapravo dogodilo u subotu uvečer?

Možeš mi reći. Ja sam ti žena. Možeš mi reći sve.

Tako će učiniti. Razgovarat će s njim. Nije bilo razloga da ga se boji. To je Dave. Voljela ga je, on je volio nju, i sve će to na kraju nekako izaći na dobro. Bila je uvjerenjena u to.

Pa opet, još uvijek je stajala tamo, s druge strane Penitentiaryja, sitna kao makovo zrno pod napuštenom željezarijom koju je nedavno kupio investitor, koji je navodno namjeravao pretvoriti to mjesto u parkiralište, u slučaju da s druge strane rijeke ipak bude izgrađen stadion kao što je bilo najavljeno. Zurila je na drugu stranu, u park, gdje je Katie

Marcus ubijena. Čekala je da joj netko kaže da se pokrene.

Jimmy je sjedio s Ambroseom, sinom Brucea Reeda, u uredu njegova oca, i raspravljao o pojedinostima. Bio bi radije razgovarao sa samim Bruceom nego s ovim dečkom, koji je izgledao kao da je tek izašao iz koledža. Jimmy ga je prije mogao zamisliti kako igra bumerang nego kako nosi lijes, i nije mu išlo u glavu da te glatke, besprijekorne ruke dolje u sobi za balzamiranje dodiruju mrtve. Rekao je Ambroseu datum Katiena rođenja i matični broj građana, i dečko je zapisao podatke zlatnom kemijskom na formular koji je držao u ruci, govoreći baršunastim glasom, koji je zvučao kao pomlađena verzija glasa njegova oca: — Dobro. A sad, gospodine Marcus, hoće li to biti tradicionalni katolički pogreb? S bdjenjem i misom?

— Da.

— Predlažem onda da bdjenje bude u srijedu.

Jimmy je kimnuo glavom. — Već smo rezervirali crkvu za četvrtak ujutro u devet sati.

— Devet sati — rekao je dečko i zapisao. — Jeste li već odlučili u koje vrijeme će biti bdjenje?

Jimmy je rekao: — U dva navrata. Prvi između tri i pet sati, drugi između sedam i devet.

— Sedam i devet — ponovio je dečko dok je zapisivao. — Vidim da ste donijeli slike. To je dobro.

Jimmy je pogledao hrpu uokvirenih slika u svom krilu: Katie na maturi. Katie sa sestrama na plaži. Katie i on na otvorenju Cottage Marketa kad joj je bilo osam godina. Katie s Eve i Diane. Katie, Annabeth, Jimmy, Nadine i Sara u Disneylandu. Katien šesnaesti rođendan.

Odložio je slike na stolac kraj sebe i osjetio kako ga lagano peče u grlu prije nego je progutao slinu.

— Jeste li razmišljali o cvijeću? — rekao je Ambrose Reed.

Već sam ih naručio kod Knopflera danas poslijepodne — rekao je—

— A osmrtnica?

Jimmy je prvi put pogledao dečka u oči. — Osmrtnica?

— Da — rekao je dečko, i pogledao u formular. — Kako bi osmrtnica u novinama trebala glasiti. Možemo se mi pobrinuti za to ako mi date osnovne podatke o tome kako biste željeli da izgleda. Ako biste radije da ljudi donesu priloge umjesto cvijeća, takve stvari.

Jimmy je skrenuo pogled s dečkovih utješnih očiju i zagledao se u pod. Ispod njih, negdje u podrumu ove bijele viktorijanske kuće, ležala je Katie, u sobi za balzamiranje. Brace Reed i ovaj dečko vidjet će je голу, kao i ostala dvojica sinova, dok je budu obrađivali, čistili, dodirivali, konzervirali. Njihove hladne, njegovane ruke prelazit će njezinim tijelom. Odstranjivat će komade njezina tijela. Uzet će joj bradu između palca i

kažiprsta i okrenuti je. Prolazit će češljevima kroz njezinu kosu.

Pomislio je na svoje dijete, golo i izloženo, s puti bez boje, kako čeka da ga ovi stranci dodirnu posljednji put — možda s mnogo pažnje, ali bezvrijedne, bolničke pažnje. Zatim će joj glavu poduprijeti satenskim jastucima u lijesu, odvući će je na kotačima u sobu za bdjenje sa zaleđenim licem lutke i njezinom omiljenom modrom haljinom. U nju će ljudi zuriti, vrebati na nju kao grabežljiva, komentirati o njoj, oplakivati je, i na kraju će je pokopati. Ona će sići u rupu što su je iskopali ljudi koji je također nisu poznavali, i Jimmy će čuti kako zemlja udara u lijes negdje u daljini, kao da je u lijesu zajedno s njom.

A ona će ležati u tami, sa šest stopa zemlje iznad sebe, s travom i čistim zrakom na vrhu, koje više nikad neće moći vidjeti, osjetiti, pomirisati ni dodirnuti. Ležat će tamo tisuću godina, i neće čuti korake ljudi koji će dolaziti da joj posjete grob, neće moći čuti ništa što se događa u svijetu koji je ostavila, jer će je od njega dijeliti sva ta zemlja koju su bacili na lijes.

Ubit ću ga, Katie. Na ovaj ili onaj način, pronaći ću ga prije policije i ubiti. Bacit ću ga u još goru rupu od ove u koju tebe spuštaju. Od njega neće ostati ni koščica za pokopati. Ništa za oplakivanje.

Učinit ću da nestane kao da ga nikad nije ni bilo, kao da je njegovo ime i sve što je bio, ili što misli da još uvijek jest, bilo tek san koji je prešao nečijom sviješću u tren oka, i zaboravljen je prije nego su se probudili.

Pronaći ću čovjeka zbog kojega ležiš na tom stolu dolje, i izbrisat ću ga s lica zemlje. A njegove voljene — ako ih uopće ima — obuzet će mnogo gora tjeskoba od tvojih voljenih, Katie. Jer oni nikad neće sa sigurnošću doznati što mu se dogodilo. I nemoj brinuti jesam li dorastao tomu, zlato. Tata je dorastao. To nikad nisi saznala, ali tata je već jednom ubio čovjeka. Tata je učinio stoje trebalo učiniti. I može to opet učiniti.

Okrenuo se opet k Bruceovu sinu, koji je još bio novajlija u ovom poslu, i nisu ga uznemiravale duge stanke.

Jimmy je rekao: — Volio bih da piše: “Marcus, Katherine Juanita, voljena kći Jamesa i Marite, preminula, pokćerka Annabeth, sestra Sare i Nadine...”

Sean je sjedio na stražnjem trijemu s Annabeth Marcus dok je ova pijuckala čašu bijelog vina i pušila cigarete, odbacivši jednu za drugom prije nego ih je popušila dopola. Lice joj je bilo osvijetljeno žaruljom iznad glave. Bilo je to snažno lice, koje možda nikad nije bilo privlačno, ali uvijek upadljivo. Sean je pretpostavljao da je navikla da je promatraju, a opet, kao da joj nije bilo jasno čime je to zaslužila. Podsjećala je Seana pomalo na Jimmyjevu majku, samo što u Annabeth nije bilo rezignacije ni poraza, i podsjećala ga je na njegovu vlastitu majku, u njezinom potpunom i spontanom ovladavanju samom sobom; zapravo, podsjećala ga je i na Jimmyja iz istog razloga. Annabeth Marcus činila mu se kao zabavna žena, ali nikad frivolna.

— Dakle — rekla je Seanu kad joj je zapalio cigaretu — što imate u planu večeras, nakon što budete oslobođeni zadaće da me tješite?

— Ja nisam...

Odmahnula je rukom. — Zahvalna sam vam. Dakle, što imate u planu?

— Idem posjetiti svoju majku.

— Stvarno?

Kimnuo je glavom. — Danas joj je rođendan. Idem ga proslaviti s njom i starim.

— A-ha — rekla je. — A koliko ste već dugo razvedeni?

— Zar se to vidi?

— Kao da vam piše na čelu.

— Uf. Pa, razveden sam malo više od godinu dana.

— Ona živi ovdje?

— Više ne. Putuje.

— To ste rekli nekako kiselo. "Putuje."

— Zaista? — slegnuo je ramenima.

Podigla je ruku. — Mrzim sebe što vam ovo radim, što koristim vas da ne bih mislila na Katie. Zato, ne morate odgovarati na moja pitanja ako nećete. Samo sam znatiželjna, a vi ste zanimljiv tip. Osmjehnuo se. — Ne, nisam. Zapravo, vrlo sam dosadan, gospodo Marcus. Da nije posla koji radim, ne biste me ni primijetili.

— Annabeth — rekla je ona. — Zovite me tako, molim vas.

— U redu.

— Teško mi je povjerovati, pozornice Devine, da ste dosadni. No, znate što me čudi?

— Što?

Okrenula se u stolcu i pogledala u njega. — Ne činite mi se kao čovjek koji bi nekome uvalio izmišljene globe.

— Kako to?

— Čini mi se djetinjasto — rekla je. — A ne izgledate mi kao djetinjast čovjek.

Sean je slegnuo ramenima. Iskustvo ga je naučilo da svi ljudi učine nešto djetinjasto prije ili kasnije. To se pogotovo događalo kad bi se sva sranja odjednom nakupila.

U više od godinu dana, nije nikome govorio o Lauren — ni svojim roditeljima, ni svojim rijetkim prijateljima, čak ni policijskom psihologu kojega je zapovjednik namjerno i umjesno spomenuo nakon što se u postaji pročulo da ga je Lauren napustila. Ali ovo je bila Annabeth, strankinja koja je također pretrpjela gubitak voljene osobe, i on je osjećao kako se ona pokušava snaći u svojoj koroti, pronaći nekoga s kim će je podijeliti, uz koga će saznati — činilo se Seanu — da nije usamljena.

Žena mi je kazališni menadžer — rekao je mirno. — Uređuje putujuće predstave. Gospodar plesa obišao je čitavu zemlju prošle godine, moja žena je vodila turneju. Takve stvari. Sad opet nešto sprema, mislim da je to Annie, uzmi pušku. Ne znam točno, iskreno da vam kažem. Što god da recikliraju ove godine. Bili smo čudan par. Hoću reći, moj posao i njezin stvarno su kao noć i dan.

— Ali voljeli ste je — rekla je Annabeth.

Kimnuo je glavom. — Da. I još uvijek je volim. — Udahnuo je i naslonio se, zadržavajući dah. — Tip kojemu sam uvalio globu, bio je... — Sean je osjetio kako su mu suha usta, pa je odmahnuo glavom, osjećajući odjednom potrebu da zbriše s tog trijema i udalji se iz te kuće.

— On vam je bio suparnik? — rekla je Annabeth diskretnim glasom.

Sean je izvadio cigaretu iz kutije i zapalio, kimnuvši glavom. — To je eufemizam. Da, recimo tako. Bio je suparnik. A ja i žena u to smo vrijeme baš prolazili kroz velika sranja. Nismo nikamo izlazili, i tako. A taj... suparnik je onda iskoristio priliku.

— A vi ste burno reagirali — rekla je Annabeth. Bila je to tvrdnja, ne pitanje.

Sean je okrenuo pogled u njezinu pravcu. — Znate li nekoga tko bi reagirao mirno?

Annabeth ga je prostrijelila pogledom kao da mu hoće reći da je sarkazam ispod njegove razine, ili pak da joj ta vrsta humora jednostavno nije po volji.

— Ali još je uvijek volite.

— Svakako. Kvragu, mislim da i ona još voli mene. — Ugasio je cigaretu. — Zove me čitavo vrijeme. Nazove me, i neće pričati.

— Čekajte, ona...

— Znam — rekao je.

— ...nazove vas i neće ni progovoriti?

— Da. To traje već osam mjeseci.

Annabeth se nasmijala. — Bez uvrede, ali to je najčudnija stvar koju sam ikad čula.

— Bez daljnega. — Zagledao se u muhu koja je oblijetala oko gole žarulje. — Jednog će dana morati progovoriti. To je ono što me drži.

Čuo je svoj vlastiti polovični cerek kako zamire u noći, i njegova ga je jeka zbunila, pa su neko vrijeme samo sjedili u tišini, pušeci cigarete, osluškujući muhu kako zuji dok je mahnito oblijetala oko svjetla.

— Kako se zove? — upitala je Annabeth. — Sve ovo vrijeme niste mi rekli njezino ime.

— Lauren — rekao je. — Zove se Lauren.

Ime je neko vrijeme visilo u zraku poput otrgnute niti paučine.

— A bili ste zaljubljeni još kao djeca?

— Od prve godine fakulteta — rekao je. — Da, pretpostavljam da smo bili djeca.

Sjetio se oluje u studenome, kad su se njih dvoje ljubili prvi put pred ulazom, a on je osjećao kako se naježila od hladnoće, i oboje su drhtali.

— Možda u tome i jest problem — rekla je Annabeth. Sean ju je pogledao. — To što više nismo djeca?

— Barem jedno od vas dvoje — rekla je. Sean nije pitao na koga od njih dvoje misli.

— Jimmy mi je rekao da tvrdite kako je Katie namjeravala pobjeći s Brendanom Harrisom.

Sean je kimnuo glavom.

— Pa, to je to, zar ne? Okrenuo se na stolcu. — Što?

Ona je otpuhnula dim u visinu, prema konopcima za rublje. — Blesavi snovi koje ljudi sanjaju kad su mladi. Mislim, zar su Katie i Brendan namjeravali preživjeti u Las Vegasu. Koliko bi dugo trajao taj raj na zemlji? Možda bi dogurali do svog drugog preseljenja u novu prikolicu, drugog djeteta, ali snašlo bi ih prije ili kasnije.

Život jednostavno nije u onome “živjeli su dugo i sretno”, zalasci sunca i takva sranja. Život je rad. Osoba koju voliš rijetko je kad vrijedna sve te ljubavi koju osjećaš za nju. Jer nitko nije vrijedan toga, i možda nitko i ne zaslužuje teret koji to nosi sa sobom. Ljudi će te iznevjeriti. Razočarat će te, ogorčiti, i doživjet ćeš mnogo loših dana. Više gubiš nego što dobivaš. Mrziš tu osobu i voliš je u isti mah. Ali, kvragu, zavrneš rukave i radiš. Jer se starenje sastoji upravo u tome.

— Annabeth — rekao je Sean — je li vam itko ikad rekao da ste čvrsta žena?

Okrenula je glavu prema njemu, sklopljenih očiju, sa snenim smiješkom na licu. — To mi stalno govore.

Brendan Harris vratio se te večeri u svoju sobu i suočio se s koferom ispod kreveta. Bio ga je svega ispunio šorcevima i havajskim košuljama, uz jedno sportsko odijelo i dva para traperica, bez ijednog džempera ili vunениh hlača. Stavio je unutra odjeću kakvu je zamišljao u Las Vegasu, bez zimske odjeće, jer su se on i Katie dogovorili da više nikad neće trpjeti zimski mraz niti rasprodaju termočarapa u Kmartu, kao ni zaleđene vjetrobrane. Kad je tako otvorio kofer, dočekalo ga je šarenilo pastelnih i cvjetnih uzoraka, kao prasak ljeta.

Tako su namjeravali živjeti. Pocrnjeli i opušteni, s tijelima koje ne pritišću bakandže ni kaputi, kao ni tuđa očekivanja. Ispijali bi pića egzotičnih imena iz lijepo oblikovanih čaša, provodili poslijepodneva na hotelskom bazenu, a koža bi im mirisala na kremu za sunce i klor. Vodili bi ljubav u sobi rashlađenoj klima-uređajem, ali i zagrijanoj suncem što se probija kroz žaluzije, a kad bi noć sve osvježila, odjenući bi najbolju odjeću i izašli u šetnju. Zamišljao je kako to čine kao da promatra iz daljine, s visokog kata, dvoje ljubavnika dok hodaju obasjani neonskom svjetlošću, a svjetla zapljuskuju asfalt vodenastim crvenim, žutim i plavim bojama. To su bili njih dvoje — Brendan i Katie — i hodali su lijeno niz sredinu širokog bulevara, sitni među zgradama, osluškujući čavrljanje i zveket iz kasina kako dopire kroz vrata.

U koji želiš da odemo večeras, ljubavi?

Ti odaberi.

Ne, ti odaberi.

Daj, odaberi ti.

Okej. Hoćemo li u onaj? ćini mi se okej.

Idemo onda tamo.

Volim te, Brendane.

I ja tebe volim, Katie.

Zatim bi se uspeli tapeciranim stepeništem između bijelih stupova, u žamor zadimljenog, bućnog lokala. Ćinili bi to kao muž i žena koji upravo zapoćinju zajednićki život, zapravo još klinci, i East Buckingham bio bi tisuću svjetlosnih godina udaljen od njih, i sa svakim njihovim korakom udaljavao bi se za još tisuću.

Tako je trebalo biti.

Brendan je sjeo na pod. Osjećao je potrebu da naćas sjedne.

Samo na trenutak-dva. Sjeo je, priljubio potplate svojih visokih tenisica jedan uz drugi i stisnuo rukama gležnjeve kao mali dećko. Malo se zaljuljao, spustivši bradu na grudi i sklopivši oći, i osjetio je kako bol u njemu naćas popušta. Osjetio je spokoj u tami, u ljuljanju.

Zatim je i to prošlo, i strava Katiena nestanka sa zemlje — njezina potpuna odsutnost — potekla mu je opet kroz vene, i osjetio je kako ga pritisak te spoznaje razdire.

U kući su držali pištolj. Pripadao je njegovu ocu, i majka ga je ostavila iza rebrenica kuhinjskog ormarića, pod samim stropom, gdje ga je njegov otac uvijek držao. Ako se stalo pred ormarić, poseglo ispod ruba nakrivljena drvenog okvira prema tri rebrenice što su se tamo nalazile, moglo se osjetiti težinu pištolja. Tad je bilo dovoljno lagano podići rebrenicu, ispružiti ruku i obujmiti pištolj prstima. Stajao je tamo otkad je Brendan znao za sebe, i jedno od njegovih prvih sjećanja bilo je kako kasno jedne večeri izlijeće iz iz kupaonice i vidi oca kako povlaći ruku iz otvora u drvenom okviru. Brendan je ćak bio izvukao pištolj i pokazao ga svom prijatelju Jerryju Diventi kad im je bilo trinaest godina, i Jerry je razrogaćio oći i rekao: “Vrati ga na mjesto, vrati ga”. Bio je prekriven prašinom, i vjerojatno iz njega nikad nije bilo pucano, ali Brendan je znao da ga je dovoljno oćistiti da proradi.

Mogao bi večeras uzeti pištolj sa sobom. Mogao bi se spustiti do Cafe Societyja, gdje se motao Roman Faliow, ili do Atlantic Auto Glassa, koji je pripadao Bobbyju O’Donnellu i gdje je, prema Katienim rijećima, nadzirao većinu svojih poslova u stražnjem uredu. Mogao je poći u bilo koje od ta dva mjesta — ili još bolje, na oba— i uperiti oćev pištolj u njihova lica, pritisnuti jebeni okidać, i još jednom i još jednom, sve dok ne bi zaćuo škljocanje praznog ležišta, a Roman i Bobby više nikad ne bi mogli ubiti ženu.

Mogao je to učiniti. Zar nije? Tako su to radili u filmovima. Brace Willis, ćovjeće, da mu je netko ubio dragu, sigurno ne bi sjedio na podu držeći se za gležnjeve i ljuljajući se kao bakin naslonjać. Brace Willis sad bi punio pištolj. Zar ne?

Brendan je zamislio Bobbyjevo bucmosto lice dok ga preklinje: Ne, molim te, Brendane! Nemoj, pliz!

A Brendan bi rekao nešto kul poput: Moli ti mamu koju si jebao. Moli je u paklu.

Tad je počeo plakati, još uvijek se ljuljajući, držeći se za gležnjeve, jer je znao da nije Brace Willis, a Bobby O'Donnell je stvarna osoba, ne čovjek iz filma, i pištolj bi trebalo očistiti, zaozbiljno očistiti, a on nije znao ni ima li metaka u njemu jer nije bio niti siguran kako se ta stvar otvara da provjeri, a kad bi i došao pred Bobbyja, ne bi li mu ruka zadrhtala? Ne bi li mu zadrhtala i poskočila kao što mu se znalo dogoditi sa šakom kad je bio klinac i znao da mu nema izlaza, da će se doista morati potući? Život nije jebeni film, čovječe. Život je... život, jebemu. U filmovima dobri dečko ima dva sata da pobijedi, jer znaš da će pobijediti. Brendan nije dovoljno poznao sebe da bi znao hoće li se ponijeti kao junak ako zatreba; bilo mu je devetnaest godina, i još se nikad nije suočio s ovakvim izazovom. Ali nije bio siguran je li sposoban jednostavno ući tipu na radno mjesto — ako su uopće vrata bila otključana, i ako nije bilo svih onih drugih frajera oko njega — i pucati mu u glavu. Jednostavno nije bio siguran.

Ali nedostajala mu je. Tako mu je strašno nedostajala, i od boli uslijed toga što je nema — i što je više nikad neće biti — zaboljeli su ga zubi, a on je pomislio kako mora nešto učiniti, bilo što, ako ništa drugo da se prestane osjećati ovako posrano barem na trenutak, u ovom svom životu koji se sad opet vraćao u bijednu kolotečinu.

Okej, odlučio je. Okej. Sutra ću očistiti pištolj. Jednostavno ću ga očistiti i provjeriti jesu li meci unutra. Toliko sam u stanju. Očistit ću pištolj.

Tad je Ray ušao u sobu, s rolama na nogama, koristeći se svojom novom palicom za hokej kao štapom dok je teturao na nesigurnim gležnjevima do kreveta. Brendan je brzo ustao i obrisao suze s obraza.

Ray je skinuo role, promatrajući brata, zatim mu je znakovima rekao: — Sve okej?

Brendan je rekao: — Ne.

Ray je pokazao: — Mogu ti pomoći?

Brendan je rekao: — Sve je u redu, Ray. Ne, ne možeš. Ali ne brini.

— Mama kaže da ti je tako bolje. Brendan je rekao: — Molim? Ray je ponovio.

— Ah, da? — rekao je Brendan. — Kako ona to zna? Ray je zamahao rukama. — Da si otišao, mama bi šiznula.

— Prebrodila bi to.

— Možda da, možda i ne.

Brendan je pogledao brata kako sjedi na krevetu, zureći mu u lice.

— Nemoj me sad jebati, Ray. Okej? — Prišao mu je blizu, misleći na onaj pištolj. — Volio sam je.

Ray ga je pogledao, lica prazna poput gumene maske.

— Znaš li kakav je to osjećaj, Ray? Ray je zavrtio glavom.

— To je kao da znaš sve odgovore na ispitu onog časa kad sjedneš u klupu. To je kao da znaš da će sve biti u redu do kraja života. Bit će super. Bit će kul. Ići ćeš po svijetu do kraja života s osjećajem olakšanja zato što si pobijedio. — Okrenuo se na drugu stranu. — Eto, tako to izgleda.

Ray je pljesnuo pokrivač kako bi ga Brendan pogledao, pa mu rekao s pomoću znakova.

— Opet ćeš se zaljubiti.

Brendan se spustio na koljena i unio se Rayu u lice.

— Ne, neću.

Jel' kužiš to, jebemu? Neću.

Ray je podigao noge na krevet i odmaknuo se, a Brendana je bilo sram. No, još uvijek je bio ljut, jer ljudi bez dara govora imali su jedno svojstvo — mogli su navesti čovjeka da se osjeti glupim što govori. Sve što je Ray govorio bilo je sažeto, upravo onako kako je bio zamislio. On nije poznao trud nalaženja pravih riječi, niti se spoticao o njih, jer njegov govor bio je brži od misli.

Brendan je želio da iz njega potekne bujica riječi, da u provali strastvenih, sjebanih, ne sasvim razumnih, ali do kraja poštenih rečenica izrazi počast Katie — što je ona značila za njega, kakav je to bio osjećaj pritisnuti nos o njezin vrat na ovom krevetu, ispreplesti prste s njezinima, obrisati joj sladoled s brade, sjediti kraj nje u autu i gledati kako joj oči sijevaju na raskrižjima, zatim je slušati kako govori, spava, hrče, i...

Želio je govoriti satima. Želio je da ga netko sluša i da shvati kako govor nije samo stvar izražavanja misli ili stavova. Ponekad, govor služi kako bi se prenijelo čitav jedan život. I premda si znao još prije nego si otvorio usta da nećeš uspjeti, bilo je dovoljno ve ć i pokušati da ti bude lakše. Jer drugu mogućnost nisi ni imao.

No, Ray to nikad ne bi mogao shvatiti. Riječi su za Raya bile hitri pokreti prstima, vješto podizanje, spuštanje i mahanje rukom. Ray nije mogao biti rastrošan na riječima. Komunikacija mu nije značila više od toga. On bi rekao što je mislio, i to je bilo sve što je trebalo reći. Izbaciti iz sebe bol i prepustiti se osjećajima pred bratom, koji je zurio u njega praznim izrazom lica, u Brendanu bi samo izazvalo osjećaj srama. Ne bi mu pomoglo.

Spustio je pogled na svog prestrašenog mlađeg brata, koji se skupio na krevetu i zurio u njega očima kao u kukca, i ispružio ruku.

— Zao mi je — rekao je, i čuo kako mu je glas napukao. — Žao mi je, Ray. Okej? Nisam te htio napasti.

Ray je prihvatio ruku i uspravio se.

— Jesi li sad okej? — rekao mu je znakovima, gledajući u Brendana kao je spreman skočiti kroz prozor ako ovaj opet podivlja.

— Okej sam — odgovorio mu je Brendan znakovima. — Mislim da je prošlo.

Kad se ona vrati kući

Seanovi roditelji živjeli su na Wingate Estates, zatvorenom naselju trosobnih kuća sa štukaturama u gradskom stilu, četrdesetak kilometara udaljenom od grada. Dijelovi naselja bili su sastavljeni od po dvadeset stanova, a svaki dio imao je svoj bazen i rekreacijski centar gdje su se subotom uvečer održavali plesovi. Nevelik teren za golf prostirao se s vanjske strane kompleksa poput pale kriške polumjeseca, i od kasnog proljeća sve do rane jeseni zrakom se širilo zujanje motora malih vozila koja se na takvim terenima koriste.

Seanov otac nije igrao golf. Još je davno odlučio kako je to igra za bogataše, i kako bi predstavljalo izdaju spram njegova radničkog podrijetla da ga se prihvati. Seanova majka nekoliko je puta pokušala, ali odustala je, jer joj se činilo da joj se drugi potajno smiju zbog njezina izgleda, njezina jedva čujnog irskog naglaska, i njezine odjeće.

Stoga su živjeli povučeno i mirno, uglavnom bez prijatelja, premda je Sean znao da mu se otac skompao s malim vulkanom od Irca po imenu Riley, koji je također stanovao u jednoj od gradskih četvrti prije nego je doselio u Wingate. Riley, kojega golf isto tako nije zanimao, katkad bi sa Seanovim ocem otišao na cugu u Ground Round s druge strane Autoceste 28. A Seanova majka, po svojoj naravi brižna osoba, usto i misaona, često je skrblila o starijim susjedima sa zdravstvenim tegobama. Odvezla bi ih do ljekarne kako bi podigli lijekove na recept, ili k liječniku kako bi dobili još koji recept za svoju kolekciju u ormariću. Majka, koja se približavala sedamdesetoj, osjećala se mladom i treperavom uslijed svih tih aktivnosti, a kako su osobe kojima je pomagala većinom bili udovci i udovice, smatrala je kako je dugovječno zdravlje u nje i njezina muža znak posebne milosti s neba.

— Sami su — rekla je jednom Seanu o svojim bolesnim prijateljima - i premda im liječnici to neće reći, oni su zapravo na smrt bolesni od samoće.

Kad bi prošao stražarevu kućicu i krenuo automobilom niz glavnu cestu, na kojoj su svakih deset metara bili raspoređeni žuti ležeći policajci od kojih mu se tresla osovina, Seanu se često činilo da gotovo može vidjeti duhove ulica, susjedstava i života koje su stanovnici Wingatea ostavili za sobom, kao da stanovi bez tople vode, dosadne sive stambene zgrade, požarne stepenice s ogradom od ljevena željeza i kreštava djeca plutaju sadašnjom panoramom od štukatura i uredno podrezanim travnjacima poput jutarnje magle, tik s onu stranu njegova vidnog polja. Tad bi ga obuzeo iracionalan osjećaj krivnje, osjećaj sina koji je svoje roditelje otpremio u starački dom. Iracionalan, zato što Wingate Estate službeno i nije bilo naselje za ljude iznad šezdeset godina (premda Sean, istini za volju, nikad nije vidio mlađeg stanovnika), a njegovi su roditelji usto preselili ovamo svojom voljom, nakon što su desetljećima prigovarali kako je u gradu bučno, kako ima kriminala i kako je promet neizdrživ; došli su ovamo, i njegov je otac izjavio: “Ovdje možeš noću šetati, a da ne moraš gledati prati li te netko.”

Pa ipak, Sean se osjećao kao da ih je iznevjerio, kao da su oni očekivali da će se on

više potruditi da ih zadrži uz sebe. Seanu se ovo mjesto činilo kao mjesto za umiranje, barem potencijalno, i nije stvar bila samo u tome da mu je bilo mrsko misliti kako mu roditelji ovdje žive — čekajući vrijeme kad će netko njih morati voziti k liječniku — već mu je bilo mrsko misliti da bi i on jednog dana mogao završiti na ovom ili nekom sličnom mjestu. A opet, znao je da ima malo izgleda da završi negdje drugdje. K tome, kako se čini, uz njega neće biti ni djeca ni žena da brinu o njemu. Bilo mu je trideset šest godina, već je prešao polovinu godina koje ga dijele od stana u Wingateu, a druga polovina proći će vjerojatno dvostruko brže.

Majka je ugasila svjećice na torti na stoliću što je stajao između male kuhinje i nešto prostranijeg dnevnog boravka, pa su je pojeli na brzinu, zatim pijuckali čaj uz tiktakanje sata na zidu iznad njihovih glava i uz zujanje klima-uređaja.

Kad su završili s jelom, otac je ustao. — Ja ću počistiti stol.

— Ne, pusti mene.

— Sjedi.

— Ozbiljno.

— Sjedi, curo. Danas ti je rođendan.

Majka je sjela natrag na stolac lagano se osmjehnuvši, a Seanov otac posložio je tanjure i odnio ih iza ugla u kuhinju.

— Pazi na mrvice — rekla je majka.

— Pazim.

— Ako ne opereš cijeli sudoper i gurneš mrvice niz odvod, opet će doći mravi.

— Bio je samo jedan mrav. Jedan jedini.

— Bilo ih je više — rekla je majka Seanu.

— Prije šest mjeseci — rekao je otac, nadglasavajući vodu iz slavine.

— A miševi?

— Nikad nije bilo miševa.

— Bilo ih je kod Feingoldove. Dvoje. Morala je postaviti klopke.

— Kod nas nema miševa.

— To je zato što pazim da ne ostaviš mrvice u sudoperu.

— Jezuš — rekao je Seanov otac.

Majka je otpila još čaja i pogledala preko šalice u Seana.

— Izrezala sam članak za Lauren — rekla je, kad je spustila šalicu na tanjur. — Tu je negdje.

Seanova majka uvijek je izrezivala članke iz novina i davala ih njemu kad bi joj došao u posjetu. Ili bi mu ih poslala poštom, po desetak članaka odjednom, i kad bi Sean otvorio kovertu, vidio bi ih uredno posložene kao podsjetnik na vrijeme koje je proteklo od njegova prethodnog posjeta. Članci su govorili o različitim temama, ali svi su se ticali

kućanstva ili samopomoći — kako uspješno izbjeći kvar u sušilici ili hladnjači, je li dobro ili ne potpisati izjavu kako nas nije potrebno priključivati na aparate ako padnemo u bezizglednu komu, kako se obraniti od džepara na putovanju, na što moraju paziti muškarci zaposleni na stresnim poslovima (“Neka vam srce izdrži do novog tisućljeća!”). Sean je znao da je to način na koji mu majka izražava ljubav, kao što mu je zakopčavala gumbe na kaputu i popravljala šal prije nego bi krenuo u školu u siječanjno jutro, i Sean se još uvijek znao nasmiješiti kad bi se sjetio članka koji mu je poslala dva dana prije nego što je Lauren otišla — “Skočite i vi u epruvetu!” — jer njegovi roditelji nisu nikad shvatili da je činjenica što on i Lauren nemaju djece stvar osobnog izbora, koja je proizlazila iz njihove zajedničke (koliko god nepriznate) bojazni da bi bili užasni roditelji.

Kad je ona napokon zatrudnjela, skrivali su to pred roditeljima, jer nisu još bili načistu ni hoće li ona uopće roditi to dijete; njihov brak upravo se raspadao, Sean je bio otkrio da je imala ljubavnika — još k tome i glumca — i počinjao ju je zapitkivati: “Čije je dijete, Lauren?” A Lauren bi mu odgovorila: “Napravi pretragu sperme, ako si tako zabrinut.”

Prestali su odlaziti na večere njegovim roditeljima, počeli pronalaziti izlike za to što ih nema kod kuće kad bi ovi svratili u grad, i Sean je osjećao kako ga razdire strah da dijete nije njegovo, kao i još jedan strah — da ne želi to dijete, čak i da jest njegov otac. Otkad je Lauren otišla, Seanova majka govorila je o njezinoj odsutnosti kao “potrebi da se nade”, i svi članci sad su bili za nju, ne za njega, kao da se nadala da će jednog dana ladica biti toliko krcata njezinim člancima da će se Lauren i Sean morati pomiriti samo zato da bi mogli opet zatvoriti ladicu.

— Jesi li razgovarao s njom u posljednje vrijeme? — upitao ga je otac iz kuhinje, lica zaklonjena za zeleno obojenim zidom što je stajao između njih.

— S Lauren?

— A-ha.

— Pa s kim drugim? — rekla je majka vedro dok je kopala po ladici u ormaru.

— Nazove me. Ništa ne kaže.

— Možda ne govori mnogo zato što...

— Ne, tata, ne shvaćaš. Uopće ne govori.

— Baš uopće?

— Ni a ni be.

— Kako onda znaš da je ona?

— Jednostavno znam.

— Ali kako!

— Isuse — rekao je Sean. — Čujem je kako diše. Okej? — Čudno — rekla je majka. — A govoriš li ti njoj, Seane?

— Ponekad. Sve manje i manje.

— Pa, znači da ipak nekako komunicirate — rekla je majka i stavila nove izreske iz novina na stol pred njega. — Reci joj da mislim da bi je ovo moglo zanimati. — Sjela je i

vanjskim rubom dlanova izravnala nabor na stolnjaku. — Kad se ona opet vrati kući — rekla je, gledajući kako nabor nestaje pod njezinim rukama.

— Kad se opet vrati kući — ponovila je, a glas joj je bio pahuljast, kao glas časne sestre, koja je sigurna da svime u svijetu vlada neuništiv red.

— Dave Boyle — rekao je Sean ocu sat vremena kasnije, dok su sjedili za visokim barskim stolićem u Ground Roundu. — One godine kad su ga odveli ispred naše kuće.

Otac se namrštio, zatim usredotočio na zaleđenu kriglu u koju je točio svoj Killian. Kad se pjena približila vrhu krigle, rekao je: — Ne možeš to potražiti u starim novinama?

— Pa...

— Zašto me to pitaš? Jebemu. Bilo je na televiziji.

— Ne kad su pronašli otmičara — rekao je Sean, nadajući se da je to dovoljno, da ga otac neće ispitivati o razlozima što se baš njemu obraća, jer u biti još nije imao spreman odgovor na to.

To je bilo povezano s njegovom potrebom da otac njega smjesti u kontekst tog događaja, da mu možda pomogne da vidi svoju vlastitu ulogu u tome — u čemu mu ni novine ni stari dosjei nisu mogli pomoći. A možda je htio s ocem porazgovarati i o nečemu ozbiljnijem od vječite dnevne politike i potrebe Red Soxa za novim igračem.

Seanu se činilo — ponekad — da su on i njegov otac možda jednom doista i razgovarali u važnijim stvarima od takvih sitnica (kao što mu se činilo da je i s Lauren jednom vodio ozbiljnije razgovore), ali Sean se, da se ubije, nije mogao sjetiti o čemu su to morali razgovarati. Bojao se da je u maglovitim sjećanjima iz mladosti izmislio trenutke intimnosti i jasne komunikacije s ocem koji se zapravo — koliko god da su tijekom godina dosegli mitske proporcije — nisu nikad dogodili.

Njegov otac bio je šutljiv čovjek, koji se izražavao krnjim rečenicama što su znale zamrijeti dok misao nije bila dovršena, i Sean je cijeli svoj život morao tumačiti očeve tišine, ispunjavajući praznine što ih je ovaj stvarao svojim eliptičnim rečenicama, zamišljajući što je njegov otac mislio reći. U posljednje vrijeme Sean se pitao ne događa li se i njemu samom da ne dovrši svoje rečenice - čega nije bio svjestan — ili je i on bio stvorenje uronjeno u šutnju, šutnju kakvu je sretao i kod Lauren, i oko koje se nije nikad dovoljno potrudio, pa je šutnja na kraju bila jedino što je ostalo od nje, zajedno sa šumorenjem u slušalici kad bi ga nazvala.

— Zašto se želiš vraćati na to? — rekao je napokon otac.

— Znaš da su ubili kćer Jimmyja Marcusa?

Otac ga je pogledao. — To je ona cura u Pen Parku? Sean je kimnuo glavom.

— Vidio sam joj ime — rekao je otac — pretpostavio sam da mu je u rodu. Ali baš kći?

— Da.

— On je tvoje godište. Zar je imao devetnaestogodišnju kćer? — Jimmy je postao otac s nekih sedamnaest godina, nekoliko godina prije nego što su ga otpremili na Deer Island.

— O, Jezuš Kristuš — rekao je otac. — Siroti momak. Jel' mu stari još uvijek u zatvoru?

Sean je rekao: —Tata, on je umro.

Sean je shvatio da je njegov odgovor povrijedio oca, vrativši ga u mislima natrag u kuhinju u Gannon Streetu, gdje su on i Jimmyjev otac u subotu uvečer redali pivo za pivom dok im ne bi udarilo u glavu, a djeca su im se igrala iza kuće, slušajući kako grmljavina smijeha njihovih očeva praska nad njihovim glavama.

O, jebenti — rekao je otac. — Je li bar umro izvan zatvora? Sean je načas pomislio ne bi li bilo bolje da laže, ali već je vrtio glavom. — Unutra. U Walpoleu. Od ciroze.

— Kad?

— Nedugo nakon što ste vi odselili. Prije nekih šest-sedam godina. Očeva usta raširila su se i bezglasno izgovorila "sedam". Gucnuo je pivo, a staračke mrlje na njegovim rukama činile su se izraženijima pod žutom svjetlošću koja ih je obasjavala. — Čovjek tako lako prestane voditi računa o vremenu. A ono leti.

— Zao mi je, tata.

Otac se namrštio. Bio je to njegov jedini odgovor na sućut, kao i na komplimente. — Zašto? Pa nisi ti kriv. Kvragu, Tim je samoga sebe upropastio kad je ubio Sonnyja Todda.

— Zbog biljara, zar ne?

Otac je slegnuo ramenima. — Obojica su bili pijani. Tko bi se sjetio? Bili su pijani, a obojica su bili brzi na jeziku i nezgodne ćudi. Samo što je Tim bio prilično gore ćudi od Sonnyja Todda. — Otac je gucnuo još piva. — Dakle, kakve veze ima otmica Davea Boylea s... kako joj ono bijaše ime, Katherine? Katherine Marcus?

— Da.

— Dakle, kakve veze ima jedno s drugim?

— Ne kažem da ima.

— Ne kažeš ni da nema.

Sean se nasmiješio i protiv svoje volje. Da ga zapadne bilo kakav okorjeli grupni silovatelj u postaji, recimo neki frajer koji se hoće izvući mudrovanjem jer poznaje sustav bolje od većine sudaca, Sean bi ga slomio. Ali da ga zapadne netko od oldtajmera, stamenih, nepovjerljivih kućkinih sinova iz generacije njegova oca — punih ponosa, i koji nisu imali nimalo poštovanja prema bilo kakvoj vlasti - mogao si ih gnjaviti čitavu noć, ali ako ti nisu htjeli nešto reći, dočekao bi jutro s istim pitanjima na koja nisi dobio odgovor.

— Hej, tata, nemojmo još brinuti o vezama među stvarima.

— Zašto ne?

Sean je podigao ruku. — Pliz. Poslušaj me.

— Oh, čuj ti njega. Što sam doživio, da moram slušati zapovijedi vlastitog sina.

Sean je osjetio kako mu ruka jače steže dršku krigle. — Pogledao sam dosje o Daveovoj otmici. Istražitelj koji je radio na slučaju je umro. Nitko drugi ne sjeća se tog

slučaja, a još uvijek se vodi kao neriješen.

— Pa?

— Pa, sjećam se kako si otprilike godinu dana nakon Daveova povratka došao u moju sobu i rekao: “Gotovo je. Uхватili su ih.” Otac je slegnuo ramenima. — Uхватili su jednoga od njih.

— Zašto onda... ?

— U Albanyju — rekao je otac. — Vidio sam mu sliku u novinama. Tip je priznao zloporabu nekoliko djece u New Yorku, i još nekoliko drugih u Massachusettsu i Vermontu. Objesio se u zatvoru prije nego je stigao opisati detalje. Ali prepoznao sam mu lice prema skici koju je policajac nacrtao u našoj kuhinji.

— Jesi li siguran?

Kimnuo je glavom. — Sto posto. Istražitelj se zvao, ovaj...

— Flynn — rekao je Sean.

Otac je kimnuo glavom. — Mike Flynn. Točno. Bio sam ostao u kontaktu s njim neko vrijeme, znaš. Nazvao sam ga nakon što sam vidio sliku u novinama, pa mi je rekao da je to bio taj tip. Dave je potvrdio.

— Koji?

— Ha?

— Koji tip?

— Aha. Onaj kojega si ti opisao kao... onoga “masnog, koji izgleda kao da mu se spava”.

Seanove riječi iz djetinjstva zvučale su čudno kad ih je izgovarao otac s druge strane stola. — Suvozač.

— Da.

— A njegov kompanjon? — rekao je Sean.

Otac je zavrtio glavom. — Poginuo je u prometnoj nesreći. Ili je barem drugi tako tvrdio. To je ono što znam, nije baš mnogo. Kvrugu, trebao si mi reći da je Tim Marcus umro.

Sean je ispio pivo do kraja i pokazao na očevu praznu kriglu. — Još jedno?

Otac je nakratko promotrio kriglu. — Što da ne. Može.

Kad se Sean vratio sa šanka s još dva piva, otac je gledao Jeopardy bez zvuka na jednome od tv-ekrana iznad šanka. Kad je Sean sjeo, rekao je prema televizoru: — Tko je Robert Oppenheimer?

— Ovako bez zvuka — rekao je Sean — kako znaš jesi li pogodilo?

— Zato što znam — rekao je otac, i natočio pivo u kriglu, mršteći se zbog Seanova glupog pitanja. — Vi dečki to radite cijelo vrijeme. Neću to nikad razumjeti.

— Što to? Koji dečki?

Otac mu je mahnuo s kriglom u ruci. — Dečki tvoje dobi. Postavljate hrpu pitanja i ne misleći da bi odgovor mogao biti sasvim logičan, kad biste se samo htjeli potruditi malo misliti.

— Aha — rekao je Sean — okej.

— Kao i ovo s Daveom Boyleom — rekao je otac. — Kakve veze ima što se prije dvadeset pet godina dogodilo čovjeku? Znaš što se dogodilo. Nije ga bilo četiri dana jer su ga otela dva pedofila. Možeš pretpostaviti što se dogodilo. Ali ti me dolaziš opet daviti s tim jer...

— Otac je otpio piva. — Kvragu, zaista ne znam zašto.

Otac mu se zbunjeno nasmiješio, a Sean mu je uzvratio.

— Hej, tata.

— Da.

— Hoćeš mi reći da se tebi nije nikad u životu dogodilo nešto o čemu si opet razmišljao, što ti se dugo motalo po glavi?

Otac je uzdahnuo. — Nije u tome stvar.

— Naravno da jest.

— Ne, baš nije. Svakome se događaju sranja, Seane. Baš svakom. Nisi ništa posebno. Ali cijela tvoja generacija se voli grepsti po krastama. Jednostavno niste u stanju ostaviti stvari na miru. Imaš li kakvih dokaza koji bi povezivali Davea s umorstvom Katherine Marcus?

Sean se nasmijao. Stari je pošao zaobilaznim putem, mameći Seana na šprehu o “njegovoj generaciji”, dok je zapravo jedino htio saznati ima li Dave veze s Katienim umorstvom.

— Recimo da ima par sitnica zbog kojih ćemo Davea držati na oku.

— To zoveš odgovorom?

— A ti ono svoje zoveš pitanjem?

Otac se tad nasmiješio svojim starim frajerskim osmijehom, i učinio se petnaest godina mladim. Sean se sjećao kako je taj osmijeh znao obasjati čitavu kuću.

— Zapravo, gnjaviš me s pitanjima o Daveu jer te zanima je li ga ono što su mu pedofili učinili moglo pretvoriti u tipa koji bi ubio curu?

Sean je slegnuo ramenima. — Recimo tako. Otac je malo razmislio o tome, miješajući kikiriki u posudi što je stajala između njih i otpivši još piva. — Ne vjerujem. Sean se zakikota. — Tako ga dobro poznaješ, ha?

— Ne. Jednostavno ga se sjećam kao dečka. Nije odavao takav dojam.

— Mnogo dobre djece izraste u ljude koji rade sranja kakva ti ne bi povjerovao.

Otac je podigao obrvu i pogledao ga. — Jel' ti to mene učiš o ljudskoj prirodi?

Sean je zavrteo glavom. — Samo ti pričam o policijskom iskustvu. Otac se zavalio u

stolcu i promotrio Seana s tračkom smiješka u uglovima usana. — Hajde, prosvijetli me.

Sean je osjetio kako počinje crvenjeti. — Hej, htio sam samo...

— Samo naprijed.

Sean se osjetio budalasto. Nevjerojatno kako je njegovu ocu polazilo za rukom da izazove u njemu osjećaj da primjedbe, koje bi većina Seanovih znanaca smatrala sasvim normalnima, u očima njegova oca predstavljaju tek znakove Seanova odrastanja, kao da je on dečkić koji se trudi izgledati odraslo tako što se pretenciozno izražava.

— Imaj malo pouzdanja u mene. Mislim da nešto ipak znam o čovjeku i o zločinu. To mi je posao, znaš.

— Dakle, ti misliš da je Dave bio u stanju izmasakrirati devetnaestogodišnju curu? Seane, ti govoriš o Daveu s kojim si se igrao iza kuće? O tom dečku?

— Mislim da je bilo tko sposoban učiniti bilo što.

— Onda sam i ja to mogao učiniti. — Otac je položio ruku na grudi.

— Ili tvoja mati.

— Ne.

— Bolje ti je da provjeriš imamo li alibi.

— Nisam to rekao. Isuse!

— Naravno da jesi. Rekao si da bi bilo tko mogao učiniti bilo što.

— U okviru razumnih pretpostavki.

— Aaaah — rekao je otac glasno. — Nisam bio čuo taj dio rečenice. Opet mu je to činio — vrtio Seana oko malog prsta, poigravao se njime kao što se Sean poigravao osumnjičenicima na ispitivanju. Nikakvo čudo onda što je Sean bio vješt ispitivač. Naučio je to od majstora.

Sjedili su neko vrijeme šuteći, dok otac nije napokon progovorio:

— Hej, ne kažem da nisi u pravu.

Sean ga je pogledao, u očekivanju mudrog zaključka.

— Možda je Dave doista u stanju učiniti takvo nešto. Ne znam. Samo se sjećam kakav je bio kao dečko. Ne poznajem čovjeka.

Sean je tad pokušao vidjeti sama sebe očevim očima. Pitao se nije li upravo to— dečko umjesto odrasla čovjeka — ono što je otac vidio u njemu. Vjerojatno bi ocu predstavljalo prevelik napor da postupi drukčije.

Sjetio se što su mu ujaci pričali o ocu. Bio je najmlađi od dvanaestoro djece, u obitelji koja je emigrirala iz Irske kad je ocu bilo pet godina. “Stari Bili”, govorili su, misleći na Billa Devinea kakav je bio prije Seanova rođenja. “Kavgadžija”. Tek sad Sean je doista čuo njihove glasove, prepoznajući u njima tračak superiornosti s kojom starija generacija uvijek gleda na mlađu, s obzirom da su Seanovi ujaci bili najmanje dvanaest — ili čak petnaest — godina stariji od svoga najmlađeg brata.

Svi su u međuvremenu pomrli. Svih jedanaestero očevih braće i sestara. A najmlađi od njih, koji će uskoro navršiti sedamdeset petu, zabio se ovdje u prigradsko naselje, uz teren za golf kojim se nikad neće koristiti. Posljednji preostali, a opet najmlađi, uvijek najmlađi, i uvijek ratoborno nastrojen prema i najmanjem dašku sućuti od bilo koga, pogotovo od vlastita sina. Jer on bi prije prekinuo svaku vezu sa svijetom nego što bi to dopustio — makar i tračak takvog nečega: jer svi oni koji su imali pravo da se tako ponašaju prema njemu odavno su otišli s ovoga svijeta.

Otac je pogledao u Seanovu kriglu i ostavio nešto novaca na stol za napojnicu.

— Hoćeš li skoro? — rekao je.

Vratili su se pješice niz Autocestu 28, pa se uspeli prilaznom cestom sa žutim ležećim policajcima i prskalicama za travnjak.

— Znaš li što se sviđa mami? — rekao je otac.

— Što?

— Kad joj pišeš. Shvaćaš, kad joj pošalješ poneku razglednicu tu i tamo, bez nekog posebnog razloga. Kaže da joj šalješ smiješne razglednice, i sviđa joj se kako pišeš. Čuva ih u spavaćoj sobi, u ladici. Ima i neke još iz vremena kad si bio student.

— U redu.

— Svako toliko, shvaćaš? Samo ih ubaci u poštanski sandučić.

— Nema problema.

Došli su do Seanova automobila, a otac je podigao pogled prema zatamnjenim prozorima njihova stana.

— Zar je već u krevetu? — upitao je Sean.

Otac je kimnuo glavom. — Sutra ujutro vozi gospođu Coughlin na terapiju. - Otac je najednom uhvatio i stisnuo Seanovu ruku. — Drago mi je da sam te vidio.

— I meni.

— Hoće li se ona vratiti?

Sean nije morao ni pitati tko je “ona”.

— Nemam pojma. Zaista.

Otac ga je pogledao pod bljedom žutom svjetlošću svjetiljke koja ih je obasjavala, i Sean je načas vidio da ocu probada srce svijest o tome da je njegov sin povrijeđen zato što su ga ostavili, ranili, kao da će to vječno trajati — kao da je sin izgubio dio sebe, koji mu se više nikad neće vratiti.

— Dobro, onda — rekao je otac — dobro izgledaš. Vidi se da se brineš o sebi. Imaš li možda problema s alkoholom?

Sean je zavrtio glavom. — Samo puno radim.

— Raditi je dobro — rekao je otac.

— Da — rekao je Sean i osjetio kako mu se uz grlo penje gorak osjećaj, nekakva samoća.

— Ajde, onda.

— Ajde.

Otac ga je pljesnuo po ramenu. — Vidimo se. Nemoj zaboraviti nazvati mamu u nedjelju — rekao je. Ostavio je Seana kraj automobila i zaputio se prema ulaznim vratima korakom dvadeset godina mlađeg čovjeka.

— Čuvaj se — rekao je Sean, a otac je podigao ruku kao znak da hoće.

Sean je otključao automobil daljinskim upravljačem, i taman kad je posegnuo za kvakom, čuo je oca kako kaže: — Hej.

— Da? — Okrenuo se i vidio oca kako stoji kraj vrata, dok mu se gornji dio tijela gubio u polutami.

Dobro si učinio što nisi htio ući u onaj auto. Zapamti to. Sean se naslonio na automobil, dlanova položenih na krov, trudeći se da vidi očevo lice u tami.

— Ali bilo bi bolje da smo pokušali zaštititi Davea.

— Bili ste djeca — rekao je otac. — Niste mogli znati. Pa čak i da jeste, Seane...

Seanu je trebao koji trenutak da to proguta. Zabubnjao je rukama po krovu i pogledom potražio očeve oči u tami. — To i ja sam sebi kažem.

— Pa?

Slegnuo je ramenima. — Ipak mislim da smo nekako trebali pretpostaviti. Barem pretpostaviti. Ne čini li ti se?

Čitavu jednu minutu nitko od njih dvojice nije progovorio. Sean je mogao čuti zrikavce, unatoč šištanju prskalica.

— Laku noć, Seane — rekao je mu je otac, nadglasavajući prskalice.

— ‘Noć — rekao je Sean i pričekao dok otac nije ušao u kuću.

Zatim je ušao u automobil i krenuo kući.

Zlodusi

Dave je sjedio u dnevnom boravku kad se Celeste vratila kući. Sjedio je u uglu napukla kožnog kauča s dvama stupovima od praznih limenki piva što su se uzdizale kraj ručke kauča. U ruci mu je bila nova limenka, dok mu je daljinski upravljač ležao na nozi. Gledao je film u kojemu su svi vrištali, ili se barem tako činilo. Celeste je svukla kaput u hodniku i pogledala kako svjetlost s ekrana treperi na Daveovu licu. Čula je kako su vriskovi sve glasniji i glasniji, sve prestravljeniji, pomiješani s holivudskim zvučnim efektima razbijanja stolova i vjerojatno gnječenja ljudskog mesa.

— Sto to gledaš? — rekla je.

— Neki film o vampirima — rekao je Dave, očiju prikovanih uz ekran, podižući pivo k usnama. — Glavni vampir ubija sve redom na tulumu koji su priredile ubojice vampira. Rade za Vatikan.

— Tko?

— Ubojice vampira. O, šit! — rekao je Dave — upravo je skinuo glavu frajeru.

Celeste je ušla u dnevni boravak i vidjela kako na ekranu neki tip u crnini leti s jednog kraja sobe na drugi, grabi prestravljenu ženu za lice i grize je za vrat.

— Isuse, Dave.

— Kul je. Sad će se James Woods raspizditi.

— Tko je James Woods?

— Glavni ubojica vampira. Nezgodan tip.

James Woods se tad pojavio na ekranu u kožnoj jakni i uskim trapericama, pa podigao nekakav križ i uperio ga u vampira. Ali ovaj je bio brži. Odbacio je Jamesa Woodsa na drugi kraj sobe kao da je moljac. Zatim je drugi tip utrčao u sobu, pucajući u vampira iz vatrenog oružja. Čini se da to nije pretjerano pomoglo, ali već sljedećeg časa trčali su mimo vampira, kao da je ovaj zaboravio gdje se nalaze.

— Je li to jedan od braće Baldwin? — rekla je Celeste. Sjela je na ručku kauča gdje se ova spaja s naslonom, i oslonila glavu na zid.

— Mislim da jest.

— Koji?

Ne znam. Tko bi vodio računa o svima njima. Gledala ih je kako trče motelskom sobom, po kojoj je ležalo više leševa nego što bi — tako se činilo Celeste — moglo stati u tako uzak prostor, a Dave je rekao: — Čovječe, Vatikan će morati obučiti čitavu ekipu novih ubojica vampira.

— Zašto Vatikan opet brine o vampirima?

Dave se nasmiješio i pogledao je svojim dječaćkim licem i prekrasnim očima. — Zlato, oni su veliki problem. Oni su poznati kradljivci kaleža u crkvama.

— Kradljivci kaleža? — rekla je ona, i osjetila iznenadnu potrebu da posegne rukom prema njegovoj kosi i pomiluje ga, kao da joj ovaj besmisleni razgovor pomaže da prebrodi taj užasan dan. — Nisam to znala.

— O, da. Jako veliki problem — rekao je Dave i ispio pivo upravo u času kad su James Woods, Baldwin i još neka cura koja je izgledala kao da je nafiksana jurili niz praznu cestu u kamionetu, a vampir letio za njima. — Gdje si bila?

— Otišla sam ostaviti haljinu u Reedsu.

— To je bilo prije nekoliko sati — rekao je Dave.

— Poslije toga sam jednostavno osjetila potrebu da negdje sjednem i razmišljam. Shvaćaš?

— Da razmišljaš — rekao je Dave. — Naravno. — Ustao je s kauča i otišao u kuhinju, gdje je otvorio hladnjak. — Hoćeš pivo?

Zapravo joj nije bilo do toga, ali je ipak rekla: — Može.

Dave se vratio u dnevni i dodao joj pivo. Često je mogla reći kako je Dave raspoložen prema tome bi li joj otvorio limenku ili ne. Limenka je doista bila otvorena, ali nije bila sigurna je li to dobar ili loš znak. Nije ga nikako mogla pročitati.

— Dakle, o čemu si razmišljala? — Otvorio je svoju limenku. Zvuk je bio još glasniji od guma na televiziji, koje su škripale kad se kamionet prevrnuo.

— Znaš već.

— Zapravo i ne, Celeste.

— O raznim stvarima — rekla je i otpila gutljaj. — O čitavom ovom danu, o tome kako je Katie mrtva, kako će Jimmyju i Annabeth sad biti teško. O takvim stvarima.

— Takvim stvarima — rekao je Dave. — A znaš li o čemu sam ja razmišljao dok sam se pješice vraćao kući s Michaelom, Celeste? Razmišljao sam o tome kako mu je moralo biti neugodno kad je čuo da mu se mama upravo odvezla, a da nije nikom rekla kamo ide ni kad će se vratiti. Puno sam o tome razmišljao.

— Upravo sam ti rekla, Dave.

— Što si mi rekla? — Podigao je pogled prema njoj i opet se nasmiješio, ali ovaj put to nije bio dječaćki osmijeh. — Što si mi rekla, Celeste?

— Jednostavno sam imala potrebu da razmišljam. Žao mi što te nisam nazvala. Ali ovih par dana je bilo vrlo naporno. Nisam pri sebi.

— Nitko nije pri sebi.

— Molim?

Kao u ovom filmu — rekao je. — Ne zna se tko je pravi čovjek, a tko vampir. Vidio sam već dijelove tog filma. Onaj Baldwin, na primjer, on će se zaljubiti u ovu plavušu, iako zna da su je ugrizli. Dakle, ona će njega pretvoriti u vampira, ali njega nije briga. Jer

je voli. A ona je krvopija. Ispit će mu krv i pretvoriti i njega u hodajućeg mrtvacu. Mislim da je u tome čitava stvar s vampirima, Celeste. Ima nešto privlačno u tome. Čak i ako znaš da ćeš od toga umrijeti, da će ti duša biti prokleta do vječnosti, da ćeš zauvijek samo gristi ljude u vrat i morati se skrivati pred suncem i pred vaticanskim borbenim odredima. Možda se jednog dana probudiš i zaboraviš kako je to izgledalo biti čovjek. Možda se to doista i dogodi, i onda je poslije sve u redu. Otrovali su te, ali otrov i nije tako loš kad jednom naučiš živjeti s njim. — Podigao je noge na stolić i otpio dug gutljaj iz limenke. — Barem ja tako mislim. Celeste je bila nepomična, sjedeći na ručki kauča i gledajući u muža. — Dave, koji kurac pričaš?

— Pričam o vampirima, zlato. O vukodlacima.

— Vukodlacima? To nema smisla.

— Zaista? Ti misliš da sam ja ubio Katie, Celeste. To ti ima smisla, na primjer.

— Ja nisam... Otkud ti to?

Lupnuo je noktom o otvor limenke. — Nisi me bila u stanju ni pogledati kod Jimmyja u kuhinji, prije nego što si otišla. Držala si njezinu haljinu kao da je ona još unutra, i nisi me bila u stanju niti pogledati. Zamislio sam se nad tim. Pitao sam se, zašto sam odjednom odbojan vlastitoj ženi? A onda mi je sinulo: Sean. Nešto ti je rekao, zar ne? On i onaj njegov jebeni jezivi kolega postavljali su ti pitanja.

— Nisu.

— Nisu? Sereš.

Nije joj se sviđala njegova smirenost. Mogla ju je donekle pripisati pivu, jer je Dave oduvijek bio pitoma vrst pijanca, ali sad je u njegovoj smirenosti nazirala ružan osjećaj, kao da nešto potihno vreba u njemu.

— Davide...

— O, sad me još zoveš i "Davide".

— ... Ne mislim ništa. Samo sam zbunjena.

On je nakrivio glavu i pogledao je u oči. — Pa, hajde onda da razgovaramo, zlato. To je ključ svake uspješne veze: temeljito međusobno razumijevanje.

Ona je imala 147 \$ na računu, kao i limit od petsto dolara na Visa kartici, od kojih je potrošila već dvjesto pedeset. Čak i kad bi uspjela izvući Michaela odanle, ne bi daleko stigla s njim. Provela bi možda dvije-tri noći u nekom motelu, nakon čega bi je Dave pronašao. On nije bio glup. Ušao bi im već u trag, bila je uvjerena u to.

Vreća. Mogla je odnijeti vreću za smeće Seanu Devineu, i bila je sigurna da bi ovaj mogao analizirati krv s Daveove odjeće. Čula je kako je sve napredovala DNA tehnologija. Pronaći će Katienu krv na odjeći i uhititi Davea.

— Hajde, zlato — rekao je Dave — daj da popričamo. Da to maknemo s dnevnog reda. Ozbiljno. Htio bih opovrgnuti tvoje strahove.

— Nisam prestrašena.

— Tako izgledaš.

— Jednostavno nisam.

— U redu. — Spustio je noge sa stolića. — Reci mi onda što te, ovaj... muči, zlato.

— Pijan si.

Kimnuo je glavom. — Jesam. Ali to ne znači da nisam u stanju razgovarati.

Na ekranu, vampir je opet nekome skidao glavu, ovaj put svećeniku.

Celeste je rekla: — Sean mi nije postavljao pitanja. Načula sam ih kako pričaju kad si otišao po cigarete za Annabeth. Ne znam što si im ispričao prije toga, Dave, ali oni ti ne vjeruju. Znaju da si bio u Posljednjoj kapljici pred kraj radnog vremena.

— Što još?

— Netko te vidio kako sjediš u autu na parkiralištu otprilike u vrijeme kad je Katie izašla. Ne vjeruju ni tvom objašnjenju kako si ozlijedio ruku.

Dave je ispružio ruku i nekoliko je puta stisnuo i otvorio. — To je sve?

— To je ono što sam čula.

— I, što si onda pomislila?

— Načas ga je gotovo ponovno dodirnula. Načas, činilo se kao da je prijatna nestala iz njegove pojave, i da ju je zamijenio poraz. Mogla je to vidjeti na njegovim ramenima, na leđima, i poželjela je ispružiti ruku i dodirnuti ga, ali zaustavila se.

— Dave, reci im za pljačkaša.

— Za pljačkaša.

— Da. Možda onda nećeš morati na sud. U čemu je problem? Bolje tako, nego da te optuže za umorstvo.

Pomislila je: Sad je vrijeme. Reci da to nisi učinio. Reci da nisi uopće vidio kad je Katie izašla iz Posljednje kapljice. Reci to, Dave. Umjesto toga, rekao je: — Kužim koja je tvoja logika. Stvarno. Vratio sam se kući krvav u isto vrijeme kad je Katie ubijena. Znači, ubio sam je.

Celeste je izlanula: — Pa?

Dave je odložio pivo i počeo se smijati. Podigao je opet noge s tla, srušio se na jastuke i smijao, smijao. Smijao se kao da ima napadaj, svaki put kad bi pokušao udahnuti opet bi se zagrcnuo od nove salve smijeha. Tako se jako smijao da su mu suze potekle niz obraze, a čitav gornji dio tijela mu se tresao. — Ja sam... ja sam... ja... ja... — Nije mu polazilo za rukom da izgovori rečenicu do kraja. Smijeh je bio jači od njega. Izlijevao se iz njega, dok nije zaplakao od smijeha kao kišna godina. Suze su mu se slijevale niz obraze u otvorena usta, gdje su stvarale mjehuriće.

Moglo se gotovo službeno utvrditi: Celeste još nikad u životu nije bila tako prestravljena.

— He-He-He-Henry — rekao je, a smijeh je napokon počeo zamirati, pretvarajući se u kikot.

— Molim?

— Henry — rekao je. — Henry i George, Celeste. Tako su se zvali. Zar to nije za crknut od smijeha? A George je fakat bio slučaj za proučavati, majke mi. Henry je samo bio obični perverznjak.

— O čemu to pričaš?

— O Henryju i Georgeu — rekao je vedro. — Govorim ti o Henryju i Georgeu. Otišli smo se malo provozati. Četiri dana. Zatvorili su me u nekakav podrum bogu iza leda, stavili su mi nekakvu vreću za spavanje svu izjedenu od miševa na kamenu pod, i vjeruješ li ti meni, Celeste, da su se natulumarili kao nikad u životu. Nitko onda nije priskočio u pomoć starom Daveu. Nitko nije uletio da spasi Davea. Dave se morao praviti da se to događa nekom drugom. Morao je postati tako snažan u mislima da se razdvoji na dva dijela. I to je Dave i učinio. Kvragu, Dave je umro. Nemam pojma tko je onaj klinac koji se izvukao iz tog podruma. Zapravo, to sam ja, u neku ruku. Ali to nije Dave, u to sam kurčevo siguran. Dave je mrtav.

Celeste nije mogla riječi izustiti. Tijekom osam godina Dave nije niti jednom spomenuo ono što su svi znali da ga je zadesilo. Rekao joj je da se igrao sa Seanom i Jimmyjem, da su ga oteli, da je pobjegao — i to je bilo sve što je bio spreman reći. Nikad nije čula imena tih muškaraca. Nikad joj nije spomenuo vreću za spavanje. Nikad joj nije spomenuo te pojedinosti. Osjećala se kao da se u tom času bude iz sna u kojemu su živjeli od vjenčanja do danas, i tek se sad suočavaju, protiv svoje volje, sa svim racionalizacijama, lažima, potisnutim željama i skrivenim sebstvima na kojima su izgradili svoj brak. Kao da gledaju kako im se brak raspada pod udarom razorne činjenice da se zapravo nikad nisu poznavali, da su se čitavo vrijeme samo nadali kako će se jednog dana upoznati.

— Znaš u čemu je stvar? — rekao je Dave. — Stvar je ista kao i s vampirima, Celeste. Nema razlike. To ti je ista jebena stvar.

— Sto je isto? — šapnula je.

— To nikad ne izađe iz tebe. Kad te jednom zahvati, ostane unutra.

— Zurio je sad u stolić, i ona je osjećala kako se on udaljava od nje. Dodirnula mu je ruku. — Dave, što ne izlazi? Što je isto?

Dave je pogledao u njezinu ruku kao da će zarinuti zube u nju i režeći joj odgristi šaku u zapešću. — Ne mogu više kontrolirati što mi se događa u glavi, Celeste. Upozoravam te, ne mogu više kontrolirati svoje misli.

Ona je odmakla ruku. Ruku su joj, na mjestu gdje je bila dotakla njegovu kožu, podilazili žmarci.

Dave je ustao, teturajući. Nakrivio je glavu i pogledao u nju, kao da se pita tko je ona, i kako je samo dospjela na rub njegova kauča. Pogledao je zatim opet u ekran. James Woods sad je pucao iz samostrela u nečije grudi, i Dave je šapnuo: — Razori ih sve, Ubojico. Sve ih razori.

Okrenuo se opet k Celeste i pijano joj se nasmiješio. — Idem van.

— U redu — rekla je.

— Idem van misliti.

— Nema problema — rekla je Celeste. — Samo podi.

— Ako bih samo uspio razračunati s tim u glavi, mislim da bih se bolje osjećao. Samo trebam razračunati s tim.

Celeste nije pitala što znači “to”.

— Dobro, onda — rekao je on i zaputio se k izlazu. Otvorio je vrata i već prešao preko praga, kad je svinuo ruku oko drveta i opet pomolio glavu.

S glavom u stanu, onako nakrivljenom, zureći u nju, rekao je: — Kad smo već kod toga, pobrinuo sam se za smeće.

— Molim?

— Vreća za smeće — rekao je. — Ona u koju si stavila moju odjeću. Maloprije sam je bacio.

— Aha — rekla je ona, i opet ju je obuzela potreba za povraćanjem.

— Vidimo se onda.

— Dobro — rekla je ona, a on je povukao glavu. — Vidimo se. Slušala je kako se njegovi koraci spuštaju do dna stepeništa, čula je kako su ulazna vrata zaškripala, i kako je Dave izašao na trijem i sišao stepenicama. Prišla je stepenicama koje su vodile gore u Michaelovu sobu, i čula ga je kako gore spava, duboko dišući. Zatim je otišla u kupaonicu i povratila.

Nije uspijevao pronaći mjesto gdje je Celeste parkirala auto. Ponekad, pogotovo za vrijeme snježnih oluja, trebalo se odvesti i osam ulica dalje da bi se pronašlo mjesto za parkiranje, pa je tako Celeste mogla zamesti auto i negdje na Rtu, na kraju krajeva. Doduše, vidio je da nedaleko od njihove kuće ima slobodnih mjesta. Ali nije mu bilo niti toliko stalo do auta. Bio je ionako odveć pijan da bi vozio. Duga šetnja možda mu i pomogne da razbistri glavu.

Otišao je pješice uz Crescent sve do Buckingham Avenue i skrenuo ulijevo, pitajući se koji mu je vrug pao na pamet da pokuša objasniti Celeste neke stvari. Isuse, čak je izgovorio i ona imena — Henry i George. Spomenuo je čak i vukodlake. Sranje.

A sad je imao i potvrdu — policija je sumnjala na njega. Motrit će ga. Nema govora da o Seanu i dalje misli kao starom prijatelju, s kojim je samo izgubio veze na neko vrijeme. Njihov odnos bio je danas daleko od toga, i Dave se sjetio što mu se nije sviđalo kod Seana kad su bili djeca: njegov osjećaj da je povlašten, da uvijek može računati na to da će biti u pravu, poput većine klinaca koji su imali dovoljno sreće — a radilo se samo o tome, o sreći — da imaju oba roditelja, lijepu kuću i najmoderniju odjeću i sportski pribor. Jebeš Seana. A tek onaj njegov pogled. I glas. Kad čovjek pomisli kako su žene uvijek izgledale kao da će tog časa svući gaćice čim bi on ušao u kuhinju. Jebeš njega i njegovu privlačnost. Jebeš njega i njegov superioran stav, njegove tobož duhovite i kul spike, njegovo drotopsko prenemaganje i činjenicu da mu se ime pojavilo u novinama.

Nije ni Dave bio glup. Bit će On dorastao zadatku kad si malo razbistri glavu. Samo da si razbistri tu glavu. Ako to znači da će je trebati skinuti s ramena i zatim je opet prišarafiti na mjesto, učinit će on i to.

Najveći problem sad je bio da je Dječak koji je pobjegao pred vukovima i odrastao sad prečesto pokazivao svoje lice. Dave se ponadao da će ono što je učinio u subotu uvečer smiriti stvar, da će začepiti usta tom jebaču i otjerati ga natrag u šumu Daveova uma. Dječak se te večeri zaželio krvi, želio je izazvati u nekome jebenu bol. Sad je bio Daveov dužnik.

Najprije se radilo o manjoj stvari, o nekoliko udaraca šakom, jednom udarcu nogom. Ali tad se Dječak oteo nadzoru, i Dave je osjetio kako gnjev buja u njemu dok je Dječak preuzimao nadzor nad njim. A Dječak je bio zločesto stvorenje. Dječak nije bio zadovoljan dok nije ugledao komadiće mozga.

Ali kad je bilo svršeno, Dječak se povukao. Otišao je i prepustio Daveu da počisti nered za sobom. A Dave je to i učinio. I učinio je to vrlo dobro. (Možda ne tako dobro kako se nadao, ali još uvijek dobro.) I učinio je to posebno zato da bi ga Dječak na dulje vrijeme ostavio na miru.

Ali Dječak je bio davež. Evo ga opet, kucao je na vrata i govorio Daveu da ga pripusti unutra, pa bio spreman za njega ili ne. Imamo jošpuno posla, Dave.

Aveniju pred sobom vidio je nejasno, kao da sklize s jedne strane na drugu, ali znao je da se približavaju Posljednjoj kapljici. Približavali su se dvjema posranim ulicama prepunim frikova i prostitutki, i svi oni prodavali su nešto što je Daveu jednom bilo' oduzeto.

Oduzeto meni, rekao je Dječak. Ti si odrastao. Ne pokušavaj nositi moj križ.

Najgora su bila djeca. Bila su poput zloduha. Izlijetali su iz haustora ili automobilskih karoserija i nudili pušenje. Za dvadeset dolara bili su spremni na jebačinu. Bili su spremni na sve.

Najmlađi, onaj kojega je Dave vidio u subotu uvečer, nije mogao imati više od jedanaest godina. Oči su mu bile okružene kolotovima od prljavštine, i bio je sasvim bijel, sa šumom čupave crvene kose na glavi, koja je još dodatno podcrtavala sličnost sa zloduhom. Umjesto da u to doba noći kod kuće gleda humoristične serije na televiziji, on je ovdje na ulici nudio pušenje kojekakvim frikovima. Dave ga je vidio s druge strane ceste kad je izašao iz Posljednje kapljice i zastao kraj svog automobila. Klinac je stajao naslonjen o svjetiljku, pušeci cigaretu, i kad je pogledao Davea u oči, Davea je obuzeo onaj osjećaj. Osjećaj da se nešto biba u njemu. Zelja da se rastopi. Da uzme crvenokosog dječaka za ruku i zajedno s njim pronađe neko mirno mjesto. Bilo bi to tako lako, tako opuštajuće, tako jebeno dobrodošlo da jednostavno popusti. Da popusti onome što je osjećao baremo čitavo posljednje desetljeće.

Hajde, rekao je Dječak. Učini to.

Ali (i to je bio trenutak kad se Daveov um uvijek cijepao na dvoje) duboko u duši znao je da bi to bio najgori od svih grijeha. Znao je da bi prešao crtu — koliko god privlačnu — s koje se više nikad ne bi mogao vratiti. Znao je da se, ako prijeđe tu crtu, više nikad neće moći osjećati čitavim, i da bi bilo bolje da je ostao u onom podrumu s Henryjem i

Georgeom do kraja života. To je govorio sam sebi u časovima iskušenja, kad je prolazio kraj stanica gdje su školska djeca čekala autobus i kraj igrališta, ili pak kraj bazena ljeti. Govorio je sam sebi da ne želi postati kao Henry i George, da je bolji od njih. Da je otac jednog sina, da voli svoju ženu i da će biti snažan. To je govorio sam sebi sve češće i češće, iz godine u godinu.

Ali to nije pomagalo u subotu uvečer. U subotu uvečer, poriv koji ga je obuzeo bio je snažniji nego ikad prije. A crvenokosi dečko koji se naslanjao o svjetiljku kao da je to znao. Nasmiješio se Daveu, s cigaretom među usnama, a Dave je osjetio kako ga nešto vuče k pločniku. Osjetio se kao da stoji, bosonog, na padini od satena.

Tad se neki automobil zaustavio s druge strane ceste, i nakon kratkog pregovaranja, dečko je ušao u vozilo, žalostivo pogledavši Davea preko krova. Dave je gledao kako automobil, dvobojni noćnomodrobijeli Cadillac, klizi niz aveniju u njegovu pravcu, skrećući k stražnjem dijelu parkirališta Posljednje kapljice. Dave je ušao u svoj auto, a cadillac se zaustavio ispod drveća čije su se bujne krošnje širile preko uleknute ograde. Vozač je ugasio svjetla, ali je ostavio upaljen motor, a Dječak je Daveu šaptao u uho: Henry i George, Henry i George, Henry i George...

Te večeri, prije nego je uspio doprijeti do Posljednje kapljice, Dave se okrenuo, iako mu je Dječak vrištao u uho. Dječak je vrištao: Ja sam ti, ja sam ti, ja sam ti.

A Dave je poželio da zastane i plače. Poželio je da se rukom osloni o najbliži zid zgrade i plače, jer je znao da je Dječak u pravu. Dječak koji je pobjegao pred vukovima i odrastao i sam je postao Vuk. Postao je Dave.

Vuk Dave.

Mora da se to dogodilo nedavno, jer Dave se nije uspijevaao sjetiti nikakve osjetne okolnosti u kojoj bi ga njegova duša napustila, isparivši kako bi oslobodila mjesto za ovo novo biće. Ali to se dogodilo. Vjerojatno u snu.

Ali nije se mogao zaustaviti. Taj dio avenije bio je odveć opasan, najvjerojatnije prepun narkomana kojima bi se Dave, onako pijan, učinio kao lak plijen. Upravo u tom času vidio je s druge strane ulice kako neki auto polako klizi, motreći na njega, čekajući da Dave zamiriše kao moguća žrtva.

Zato je duboko udahnuo i ispravio korak, usredotočujući se na to da izgleda samouvjeren i opušten. Pomalo se ustobočio, ogledao se oko sebe pogledom čovjeka kome se jebe i krenuo natrag svojim putem, natrag kući, a da mu glava nije bila nimalo bistrija, jer mu je Dječak još uvijek vrištao u uho, ali Dave je odlučio da se neće obazirati na njega. Bio je dovoljno snažan za to. Jer on je bio vuk Dave.

A Dječakov glas u međuvremenu se stišao. Razgovarao je opuštenije s Daveom, dok se ovaj vraćao kroz Ravnicu. Ja sam ti, rekao je Dječak prijateljski. Ja sam ti.

Celeste je izašla iz kuće s Michaelom, koji je još napola spavao, na ramenu, i shvatila da je Dave uzeo auto. Bila ga je parkirala pola ulice dalje, iznenadivši se što nalazi mjesto vikendom kasno navečer, ali sad je na njegovu mjestu stajao plavi džip.

To nije očekivala. Planirala je smjestiti Michaela na mjesto suvozača, njihove torbe na

stražnje sjedalo, i odvesti se pet kilometara dalje, do Econo Lodgea duž autoceste.

— Sranje — rekla je glasno, i jedva se suzdržala da ne počne vrištati.

— Mama — rekao je Michael.

— Sve je u redu, Mike.

Možda je i bilo sve u redu, jer kad se okrenula, spazila je taksi kako skreće iz Perthshirea na Buckingham Avenue. Celeste je podigla u zrak ruku u kojoj je držala Michaelovu torbu, i taksi se zaustavio pred njom. Celeste je pomislila na šest dolara koliko će koštati prijevoz do Econo Lodgea. Ali bila bi spremna platiti i stotinu, ako bi je to izvuklo odanle i odvelo je dovoljno daleko da stigne na miru promisliti o svemu, a da se ne mora plašiti da će se okrenuti kvaka na vratima i da će ugledati čovjeka koji je dosad možda već i zaključio da je i ona vampir, i da joj treba probosti srce kolcem, a zatim odrubiti glavu za svaki slučaj.

— Kamo? — upitao je taksist kad je Celeste odložila torbe na stražnje sjedalo i smjestila se kraj njih s Michaelom na ramenu.

Bib kamo, najradije bi mu odgovorila. Bilo kamo, samo što dalje odavde.

ČETVRTI DIO

Malograđani

22

Riba grabljivica

— Odvukli ste njegov auto? — upitao je Sean.

— Njegov auto je odvučen — odgovorio je Whitey. — To nije ista stvar.

Kad su se izvukli iz jutarnje prometne vreve i prešli na izlaznu rampu u East Buckinghamu, Sean je rekao: — Zbog čega?

— Bio je napušten — odgovorio je Whitey. — Auto je nađen dolje u Rome Basinu, uz cestu. Imamo sreće da ta cesta spada pod državnu upravu, ne? Izgleda da ga je netko maznuo, provozao se i ostavio ga. Takve se stvari događaju, znaš?

Sean se tog jutra probudio iz sna u kojem je držao svoju kćer i izgovarao njezino ime, iako ga nije znao i nije se mogao sjetiti što je rekao u snu, tako da još uvijek nije bio posve došao k sebi.

— Našli smo krv — rekao je Whitey.

— Gdje?

— Na prednjem sjedalu Boyleova auta.

— Koliko?

Whitey je palcem i kažiprstom pokazao da se radi o maloj količini.

— Malo. Našli smo još u prtljažniku.

— U prdjažniku — ponovio je Sean.

— Zapravo, još puno. - Pa?

— Pa, poslali smo uzorak u laboratorij.

— Ne — rekao je Sean. — Htio sam reći, pa što onda ako ste našli krv u prtljažniku? Katie Marcus nije bila ni u kakvom prtljažniku.

— Da, to je trn u peti.

— Narednice, pretraga auta vam neće biti odobrena.

— Krivo.

— Kako to?

— Auto je ukraden i ostavljen na državnoj cesti. Ali, u svrhu osiguranja i, usudio bih se dodati, u interesu vlasnika...

— Obavili ste pretragu auta i podnijeli izvještaj.

— Brzo kopčać, mali.

Zaustavili su se ispred kuće Davea Boylea i Whitey je stavio ručicu mjenjača u ler.

— Imam dovoljno materijala da ga pozovem na razgovor. To je sve što trenutno želim.

Sean je kimnuo glavom, svjestan da nema smisla svađati se s tim čovjekom. Whitey je dospio do čina narednika u Odjelu za umorstva zahvaljujući svojoj žilavoj upornosti kad bi imao nekakav predosjećaj. Njega nisi mogao odgovoriti od njegovih predosjećaj a, trebalo ih je jednostavno prebroditi.

— Sto je s balistikom? — pitao je Sean.

— To je također čudno — rekao je Whitey dok su sjedili i gledali Daveovu kuću. Whitey još nije bio spreman za pokret. — Pištolj je bio Smith & Wesson .38, kao što smo i mislili. Pripada opremi koju su ukrali dileru oružja u New Hampshireu 1981. Isti pištolj iz kojeg je ubijena Katie Marcus bio je upotrijebljen u pljački prodavaonice alkohola 1982. Upravo ovdje, u Buckinghamu.

— U Ravnici?

Whitey je odmahnuo glavom. — Gore u Rome Basinu, u dućanu Looney Liquors. Bila su dvojica, obojica su nosila gumene maske. Ušli su na stražnji ulaz, nakon što je vlasnik zatvorio prednji, i prvi tip koji je ušao u dućan ispalio je metak za upozorenje, koji je prošao kroz bocu viskija i zabio se u zid. Ostatak pljačke išao je kao po loju, ali metak je pronađen. Odjel za balistiku je ustanovio da se radi o istom pištolju iz kojeg je ubijena Marcusova.

— Ali ne mislite li da to opovrgava vašu teoriju? — rekao je Sean.

— 1982. godine Dave je imao, recimo, 17 godina, tek se bio zaposlio u Raytheonu. Sumnjam da se bavio ikakvim pljačkama dućana s alkoholom.

— Ne znači da pištolj nije s vremenom završio kod njega. Kvrugu, mali, znaš kako oni idu od ruke do ruke. — Whitey nije zvučao samouvjerenost kao prošle noći, ali je rekao: — Idemo po njega — i otvorio vrata.

Sean je također izašao iz auta, pa su prišli Daveovoj kući. Whitey je uhvatio lisice na boku, kao da se nada da će pronaći ma kakvu izliku da ih upotrijebi.

Jimmy je parkirao auto i, preko parkirališta prekrivena napuklim katranom, ponio kartonski pladanj sa šalicama kave i vrećicom krafni prema rijeci Mystic. Automobili su tutnjali prelazeći preko mosta Tobin iznad Jimmyja, a Katie je klečala uz vodu i zajedno sa Samo Ray Harrisom zurila u rijeku. I Dave Boyle bio je tamo, njegova ozlijeđena ruka bila se napuhala do veličine boksačke rukavice. Dave je sjedio na uleknutoj vrtnoj stolici, pokraj Celeste i Annabeth. Celeste je imala nekakav improvizirani patentni zatvarač preko usta, a Annabeth je pušila dvije cigarete istovremeno. Sve troje nosili su sunčane naočale i nisu gledali u Jimmyja. Gledali su gore u most iznad njih, i njihov izgled davao je do

znanja da bi radije da ih se pusti na miru u njihovim vrtnim stolicama.

Jimmy je spustio kavu i krafne pokraj Katie i kleknuo između nje i Samo Raya. Pogledao je dolje u vodu i vidio svoj odraz, vidio je i odraze Katie i Raya, kad su se okrenuli prema njemu. Ray je između zuba imao veliku crvenu ribu, koja je još uvijek lamatala repom amo-tamo.

Katie je rekla: — Pala mi je haljina u vodu.

Jimmy je rekao: — Ne vidim je.

Riba se izvukla iz Rayevih usta i bućnula u vodu, ležeći na površini i lamatajući repom.

Katie je rekla: — Ona će je naći. To je riba grabljivica.

— Imala je okus kao piletina, rekao je Ray.

Jimmy je osjetio Katienu toplu ruku na leđima, zatim Rayevu na vratu, a Katie je rekla: — Zašto ti ne odeš po nju, tata?

Tad su ga gurnuli u rijeku, Jimmy je vidio crnu vodu i ribe kako mu se približavaju, i znao je da će se utopiti. Otvorio je usta da povikne, ali ribe su mu uskočile unutra, prekidajući mu dotok kisika. A voda je bila kao crna boja kad je njegovo lice zaronilo unutra.

Otvorio je oči i okrenuo glavu, vidio da sat pokazuje 7:16, a nije se mogao sjetiti kad je ušao u krevet. Doduše, sigurno je da je nekako ušao jer se sad nalazio u njemu, Annabeth je spavala pokraj njega, a Jimmy se zatekao u novom danu u kojem ga je čekao izbor nadgrobne ploče za malo više od sat vremena, dok su mu Samo Ray Harris i rijeka Mystic kucali na vrata.

Ključ bilo kojeg uspješnog ispitivanja bio je dobiti što više vremena prije nego osumnjičeni zatraži odvjetnika. Okorjeli slučajevi — dileri, članovi uličnih bandi, motoristi i kriminalci — obično bi smjesta zatražili branitelja. Mogao si se malo zajebavati s njima, pokušati ih zastrašiti prije nego se odvjetnik pojavi, ali većinom bi slučaj morao temeljiti na materijalnim dokazima. Rijetko je Sean priveo nekog okorjelog i uspio izvući nekakvu korist.

S druge strane, kad imaš posla s običnim građanima, ili ljudima koji su po prvi put počinili neko krivično djelo, većinu slučajeva riješiš odmah, za vrijeme pitanja i odgovora. Slučaj cestovnog okršaja, a to je bio Seanov najveći uspjeh u karijeri do sada, izgledao je upravo tako. U Middlesexu, neki tip vozio se kući jedne večeri, kad mu je otpala desna prednja guma na terencu pri brzini od 130 km/ h.

Samo je otpala i otkotrljala se niz autocestu. Vozilo se prevrnulo 9-10 puta i frajer, neki Edwin Hurka, ostao je mrtav na licu mjesta. Ispostavilo se da su vijci na objema prednjim gumama bili odvrnuti. U najboljem slučaju, radilo se o ubojstvu iz nehaja jer je prevladalo mišljenje da je to bila greška nekog mamurnog mehaničara; Sean i njegov partner Adolph zaista su otkrili da je žrtva bila dala promijeniti gume nekoliko tjedana ranije. Ali Sean je također našao U pretincu žrtvina auta komadić papira, koji ga je mučio.

Bio je to broj nečije registarske tablice, naškraban na brzinu, i kad ga je Sean potražio u Registru motornih vozila, našao je ime Alana Barnes. Posjetio je njegovu kuću, i odmah na ulazu pitao čovjeka je li on Alan Barnes. Tip, vraški nervozan, rekao je: — Da, zašto? — A Sean, osjećajući cijelim bićem da je na pravom tragu, odgovorio je: — Želio bih popričati s vama o stanovitim vijcima.

Barnes se slomio već pred vratima, rekao je Seanu da je samo htio malo sjebati auto onom tipu i uplašiti ga, jer su njih dvojica imala okršaj tjedan dana ranije na cesti koja se spaja pri ulazu u tunel kod zračne luke. Barnes je toliko popizdio zbog toga da je ostao na cesti, propustio dogovor i slijedio Edwina Hurku kući, čekao da tip ugasi sva svjetla u kući, a zatim se bacio na njegove gume.

Ljudi su glupi. Ubijaju jedni druge zbog najglupljih stvari i onda čekaju da ih uhvate, da bi zatim došli na sud i izjavili da nisu krivi, iako su prije toga nekom drotu dali potpisano priznanje na 4 stranice. Upravo to što zna koliko su ljudi zaista glupi, to je jednom policajcu najbolje oružje. Pusti ih neka pričaju. Uvijek. Pusti ih da ti objasne. Neka se riješe svoje krivnje dok ih obilno nudiš kavom, a vrpca se vrti i snima.

A kad zatraže odvjetnika — a prosječan građanin to uvijek cini — namrštiš se i pitaš jesu li sigurni da to žele. Pustiš da se prostorija ispuni neprijateljskim vibracijama, sve dok oni sami ne odluče da bi zapravo željeli da sva trojica postanete prijatelji, pa će onda ipak možda još malo pričati prije negoli dode odvjetnik i pokvari raspoloženje.

Dave, pak, nije zatražio odvjetnika. Niti jednom. Sjedio je na stolici koja se svijala kad biste se previše naslonili na nju, i izgledao je mamurno, i zlovoljno i kao da je posebno ljut na Seana, ali nije izgledao uplašeno niti nervozno, i Seanu je bilo jasno da to Whiteyja počinje živcirati.

Gledajte, gospodine Boyle — rekao je Whitey—mi znamo da ste otišli iz McGillsa ranije nego što se izjavili. Znamo da ste se pola sata kasnije pojavili na parkiralištu kod Posljednje kapljice, otprilike u isto vrijeme kad je mala Marcusova otišla. I vraški dobro znamo da vam ta ruka nije natekla od udarca o zid dok ste igrali biljar.

Dave je progundao. Rekao je: —A kako bi bilo da me ponudite Spriteom?

— Još malo — rekao je Whitey po četvrti put u pola sata što su bili tamo. — Recite nam što se stvarno dogodilo te noći, gospodine Boyle.

— Već sam vam rekao.

— Lagali ste.

Dave je slegnuo ramenima. — To je vaše mišljenje.

— Ne — rekao je Whitey. — To je činjenica. Lagali ste o tome u koje vrijeme ste otišli iz McGillsa. Jebeni sat je stao pet minuta prije nego što vi tvrdite da ste otišli.

— Čak pet punih minuta?

— Mislite da je to smiješno?

Dave se malo naslonio u stolici i Sean je čekao da čuje pucketanje stolice koje je najavljivalo da će se slomiti, ali nije jer ju je Dave gurao do granice, ali ne dalje od toga.

— Ne, naredniče, ne mislim da je smiješno. Umoran sam. Mamuran sam. I ne samo da

mi je auto ukraden, nego mi sada još kažete da mi ga nećete dati. Kažete da sam otišao iz McGillsa pet minuta ranije nego što sam rekao?

— Najmanje toliko.

Dobro. Slažem se. Možda i jesam. Ne gledam na sat toliko koliko vi očito gledate. Dakle, ako vi kažete da sam otišao iz McGillsa u deset do jedan, umjesto u pet do jedan, onda OK. Možda i jesam. Sori. Ali to je to. Otišao sam kući odmah nakon toga. Nisam išao ni u jedan drugi kafić.

— Viđeni ste na parkiralištu...

— Ne — rekao je Dave. — Viđena je honda s ulupinom na boku. Točno? Zna li koliko hondi ima u ovom gradu? Dajte, čovječe!

— Koliko ih može biti, gospodine Boyle, s ulupinom na istom mjestu kao na vašoj?

Dave je slegnuo ramenima. — Sigurno mnogo.

Whitey je pogledao Seana i Sean je osjetio da gube. Dave je bio u pravu — sigurno su mogli naći dvadeset hondi s ulupljenim bokom na suvozačevoj strani. Dvadeset, bez problema. A ako ih je Dave mogao srediti tim argumentom, njegov odvjetnik mogao bi ih smisliti još više.

Whitey je stao Daveu iza leđa i rekao mu: — Recite nam kako je krv dospjela u vaš auto.

— Koja krv?

— Krv koju smo našli na vašem prednjem sjedalu. Krenimo s tim. Dave je rekao: — Seane, što je s tim Spriteom? Sean je odgovorio: — Stiže.

Dave se nasmijao. — Kužim. Ti si dobar drot. A kako bi bilo da mi uz to daš i jesti?

Sean, koji je napola bio ustao iz stolice, opet je sjeo. — Nisam ti ja kurvica, Dave. Čini se da ćeš morati još malo pričekati.

— Nečija kurvica ipak jesi. Nije li tako, Seane? — U očima mu je bio lud pogled dok je to govorio, neko drsko šepurenje, i Sean je pomislio da je možda Whitey u pravu. Sean se pitao ne bi li i njegov otac, kad bi sada vidio Davea Boylea, imao isto mišljenje o njemu koje je on imao prošle noći.

Sean je rekao: — Krv na prednjem sjedalu, Dave. Odgovori naredniku.

Dave je ponovno pogledao u Whiteyja. — Imamo žičanu ogradu u vrtu. Zna li na što mislim, ona na kojoj žica malo strši na vrhu? Radio sam nešto u vrtu pred koji dan. Moj stanodavac je star. Ja to napravim, a on je tolerantniji s naplatom stanarine. I tako vam ja režem nešto nalik na bambus što je on tamo posadio...

Whitey je uzdahnuo, ali nije se činilo da se Dave obazire na to.

-.. .i poskliznem se. U ruci sam držao mašinu za obrezivanje živice, i kako nisam htio da mi ispadne, pao sam na žičanu ogradu i porezao se na nju. — Potapšao se po grudnom košu. — Baš ovdje. Nije strašno, ali je vraški krvarilo. A deset minuta kasnije? Morao sam poći po sina koji je bio na treningu za Malu ligu. Vjerojatno mi je još uvijek curila krv kad sam sjeo u auto. To je jedino objašnjenje. Whitey je rekao: — Znači to je bila vaša krv na

prednjem sjedalu?

— Kao što sam rekao. To je jedino objašnjenje.

— A koja je vaša krvna grupa?

— B negativna.

Whitey se široko nasmiješio dok je obilazio stolicu, naslonjenu na rub stola. — Zanimljivo. Upravo smo tu krvnu grupu našli na vašem prednjem sjedalu.

Dave je podigao ruke. — Eto ga.

Whitey je ponovio Daveovu gestu. — Ne baš. Objasnite mi, molim vas, krv u prtljažniku. Ta krv nije bila B negativna.

— Ne znam ništa ni o kakvoj krvi u prtljažniku.

Whitey se nasmijao. — Nemate pojma kako je četvrt litre krvi dospjelo u vaš prtljažnik?

— Nemam, rekao je Dave.

Whitey se nagnuo i potapšao Davea po ramenu. — Nije mi problem reći vam, gospodine Boyle, da vam ovo nije najsretniji odgovor.

Ako na sudu budete rekli da ne znate kako je tuda krv dospjela u vaš auto... kako će to samo izgledati?

— Dosta dobro, čini mi se.

— Kako to mislite?

Dave se ponovno naslonio i Whiteyjeva ruka otpala mu je s ramena. — Vi ste napisali izvještaj, naredniče.

— Koji izvještaj?

Sean je to predvidio i pomislio je: Sranje, sjebao nas je.

— Izvještaj o kradi automobila, rekao je Dave.

— Pa?

— Pa — rekao je Dave — ja sinoć uopće i nisam bio u autu. Ne znam za što su ga kradljivci upotrijebili, ali možda bi bilo dobro da saznate, jer mi se čini da nije bilo u pitanju ništa dobro.

Dugih 30 sekundi, Whitey je sjedio u potpunoj tišini, i Sean je osjetio kako počinje shvaćati — bio je prepametan i sjebao se. Da su ne znam što našli u autu, ne bi vrijedilo na sudu, jer bi Daveov odvjetnik tvrdio da su to tamo stavili lopovi.

— Krv je bila stara, gospodine Boyle. Stara nekoliko sati.

— Da? — pitao je Dave. — Možete li to dokazati? Mislim, dokazati da bude uvjerljivo, naredniče? Sigurni ste da se nije brzo osušila? Mislim, sinoć nije bilo vlažno.

— Možemo dokazati — rekao je Whitey, ali Sean je čuo sumnju u njegovom glasu i bio je prilično siguran da ju je čuo i Dave.

Whitey je ustao i okrenuo leđa Daveu. Stavio je prste na usta i lupkao po gornjoj usni dok je prilazio Seanu na drugom kraju stola.

— Hoće li nešto biti s onim Spriteom? — upitao je Dave.

— Dovodimo onog malog s kojim je Souza pričao, onoga koji je vidio auto. Tommy, ovaj...

— Moldanado — rekao je Sean.

— Da. — Whitey je kimnuo glavom. Glas mu je bio slab, lice rastreseno, izgledao je kao netko kome su izvukli stolac, pa je pao na guzicu i sad se pita kako se našao na podu. — Hm, stavit ćemo Boylea u niz, pa ćemo vidjeti hoće li ga Moldanado prepoznati.

— I to je nešto — dodao je Sean.

Whitey se naslonio na zid u hodniku. Pokraj njih je prošla tajnica, s istim parfemom koji je koristila Lauren, i Sean je pomislio da bi mogao nju nazvati na mobitel, vidjeti bi li pričala s njim sad kad je on napravio prvi korak.

Whitey je rekao: — On mi je previše smiren tamo unutra. To mu je prvi put da je priveden, a uopće se ne znoji?

Sean je rekao: — Naredniče, stvari ne stoje dobro, znate?

— Otkrivaš mi toplu vodu.

— Ne, hoću reći, čak i da nas nije prešao u vezi s autom, ipak to nije krv Marcusove male. Ništa ga ne veže s ovim slučajem.

Whitey je pogledao prema vratima sobe za ispitivanje. — Mogu ga slomiti.

— Naredniče, razvalio nas je.

— Ja se tek zagrijavam.

Ipak, Sean je vidio sumnju na njegovu licu, početni slom prvobitnog predosjećaj a. Whitey je bio tvrdoglav, a znao je biti i opak ako je vjerovao da je u pravu, ali bio je također i prepametan da bi se raspalio zbog predosjećaj a koji nije imao na čemu utemeljiti.

— Čujte — rekao je Sean. — Pustimo ga da se malo znoji unutra.

— Nisam primijetio da se znoji.

— Možda bude. Pustimo ga da razmisli.

Whitey je pogledao u vrata kao da bi ih želio zapaliti. — Možda.

— Mislim da je bitan pištolj — rekao je Sean. — Riješit ćemo ovo ako riješimo pištolj.

Whitey je grizao unutrašnjost usta i nakon nekog vremena kimnuo.

— Bilo bi lijepo saznati nešto o tom pištolju. Hoćeš li se ti pozabaviti time?

Isti čovjek još uvijek drži trgovinu alkoholnih pića? Whitey je odgovorio: — Ne znam.. Slučaj je iz 1982., a tada je vlasnik bio Lowell Looney^[2].

Sean se nasmijao čuvši ime. — Zanimljivo zvuči.

Whitey je rekao: — Idi tamo. Ja ću gledati ovog zajebanta kroz staklo, možda propjeva o mrtvim curicama u parku.

Lowell Looney imao je oko 80 godina i izgledao je kao da bi mogao pobijediti Seana u utrci na 100 metara. Imao je na sebi narančastu majicu iz teretane Porter, plavu trenirku s bijelim ukrasom i nove Reebokice, a kretao se kao da bi mogao skočiti da dohvati najvišu bocu na polici, ako je samo zatraže od njega.

— Točno tamo — rekao je Seanu, pokazujući niz bočica iza pulta.

— Prošao je kroz bocu i zabio se u zid.

Sean je rekao: — Zastrašujuće, ne?

Starac je slegnuo ramenima. — Strašnije nego da se radilo o čaši mlijeka, možda. Ali nije strašnije od nekih noći ovdje. Neki prolupali balavac mi je uperio pušku u lice prije deset godina, imao je pogled kao u bijesnog psa, žmirkao je zbog znoja. To je bilo strašno, sine. A tipovi koji su opalili metak u zid bili su profesionalci. S njima se mogu nositi. Oni samo žele novac, ne pizde na svijet.

— Dakle, ta dva tipa...

— Dođite iza—rekao je Lowell Looney, jureći prema drugom kraju pulta gdje je crni zastor visio iznad skladišta. — Tamo su vrata koja vode do doka gdje se vrši utovar. U to vrijeme za mene je honorarno radio neki malac, koji bi bacao smeće i malo si popužio trave dok je bio ovdje. Najčešće bi zaboravio zaključati vrata kad bi se vratio unutra. Ili je on bio umiješan u to, ili su ga oni vidjeli dovoljno puta da zaključa da je idiot. Te noći, oni su ušli kroz otvorena vrata, ispalili hice za upozorenje, da ne bih ja uzeo svoj pištolj, pa su zgrabili što su htjeli.

— Za koliko su vas oštetili?

— 6 milja.

Sean je rekao: — To je morala biti gomila kovanica.

— Četvrtkom — rekao je Lowell — imao sam običaj unovčiti čekove. Više to ne radim, ali onda sam bio glup. Naravno, da su lopovi bili malo pametniji, opljačkali bi me ujutro, prije nego što sam unovčio mnoge od tih čekova. Slegnuo je ramenima. — Rekao sam da su profesionalci, ali izgleda da nisu baš bili najpametniji profesionalci.

— A dječak koji je ostavio otvorena vrata? — rekao je Sean.

— Marvin Ellis — rekao je Lowell. — Kvragu, možda je i bio upleten. Otpustio sam ga sljedeći dan. Znate, jedini razlog zašto su oni pucali jest što su znali da držim pištolj ispod pulta. A to baš i nije bilo općepoznato, tako da im je ili Marvin to rekao, ili je jedan od njih nekada radio ovdje.

— I rekli ste to policiji?

— Svakako. — Starac je mahnuo rukom kad se toga sjetio. — Pregledali su moje stare knjige, ispitili sve koji su za mene radili. Barem su tako rekli. Nikada nisu nikoga uhitili.

Kažete da je isti pištolj upleten u neki drugi zločin?

— Da — rekao je Sean. — Gospodine Looney...

— Za ime Boga, zovite me Lowell, molim vas.

— Lowelle — rekao je — imate li još uvijek ugovore o zapošljavanju?

Dave je gledao u zrcalo u sobi za ispitivanje, znajući da Seanov partner, a možda i Sean, gleda u njega. Dobro.

Kako je? Uživam u ovom Spriteu. Sto ono stavljaju u to? Limun. Tako je. Uživam u svojem napitku od limuna, narednice. Mmm mmm, njam. O da! Jedva čekam da mi daju još jednu limenku.

Dave je zurio u središte zrcala preko dugačkog stola i osjećao se izvrsno. Istina, nije znao kamo je Celeste otišla s Michaelom, a strah i neznanje preplavili su njegov mozak više nego petnaest ili više piva, koliko je strpao u sebe prošle noći. Ali vratit će se ona.

Nejasno se prisjećao da ju je možda uplašio, sinoć. U svakom slučaju pričao je besmislice, lupetajući o vampirima i stvarima koje ulaze u tebe pa ne mogu izići, tako da nije čudo ako se prepala. Nije ju mogao kriviti. Njegova je krivnja bila u tome što je dopustio Dječaku da preuzme kontrolu i pokaže svoje ružno, divlje lice.

Ali, osim što su Celeste i Michael otišli, osjećao se jakim. Nije više uopće osjećao neodlučnost s kojom se bio borio posljednjih nekoliko dana. Kvragu, čak je sinoć uspio i odspavati šest sati. Probudio se, osjećajući se pljesniv i teških usta, te je osjećao kao da mu glavu pritišće granit, ali je ipak donekle uspio razbistriti glavu.

Znao je tko je. I znao je da je učinio dobru stvar. A to što je ubio čovjeka (a Dave više nije za to mogao kriviti Dječaka; to je bio on, Dave, on je taj koji je ubio) ojačalo ga je, sad kad o tome razmisli. Negdje je čitao o drevnim kulturama, u kojima su ljudi jeli srca onih koje su ubili. Pojeli bi srce, i mrtvi bi ušli u njih. To im je davalo moć, moć dvoje ljudi, duh dvoje ljudi. Dave se tako osjećao. Doduše, nije pojeo ničije srce. Nije bio toliko sjeban. Ali osjetio je slavu grabežljivca. Ubio je. I dobro je učinio. Uspio je smiriti čudovište u sebi, nakazu koja je htjela dodirnuti ruku dječaka i rastopiti se u njegovu zagrljaju.

Čudovište je napokon otišlo u nepovrat, čovječe. Otišlo je u pakao, zajedno s Daveovom žrtvom. Ubivši čovjeka, ubio je onaj slabi dio sebe, čudovište koje je ležalo u njemu od njegove jedanaeste godine, kad je stajao na prozoru, gledajući zabavu na Rester Streetu, koju su priredili u čast njegova povratka. Osjećao se tako slabim, tako razgolićenim na toj zabavi. Osjećao je da mu se ljudi potajno smiju, da mu se roditelji smješkuju najlažnijim osmijesima, i vidio je iza njihovih javnih lica da ga sažalijevaju, i da ga se boje, da ga mrze, i morao je napustiti zabavu zato što se osjećao poput govna. Ali sada će ga tuda mržnja učiniti jačim. Jer, sad je imao novu tajnu, bolju od one stare i jadne, one tajne koju je, izgleda, većina ljudi ionako doznala. Sad je imao tajnu zbog koje se osjećao velikim, a ne malim.

Dođite bliže, najradije bi sada rekao ljudima, imam jednu tajnu. Bliže, šapnut ću vam u uho. Ubio sam čovjeka.

Dave je uperio pogled u debelog drota iza zrcala: Ubio sam čovjeka. A ti to ne možeš

dokazati.

Tko je sada slab?

Sean je našao Whiteyja u uredu, s druge strane dvostrana zrcala u sobi za ispitivanje broj 3. Whitey je stajao tamo, jednom nogom na stolici od poderane kože, gledajući u Davea i pijuckajući kavu.

—Jeste li obavili prepoznavanje sumnjivaca?

— Ne još — odgovorio je Whitey.

Sean mu je prišao. Dave je gledao ravno u njih, izgledalo je kao da hvata Whiteyjev pogled, kao da ga može vidjeti. I, još čudnije, Dave se smiješio. Bio je to mali smiješak, ali se ipak smješkao.

Sean je rekao: — Nije dobar osjećaj, ha?

Whitey ga je pogledao. — Ne baš.

Sean je kimnuo glavom.

Whitey je usmjerio šalicu prema njemu. —Nešto skrivaš. Jasno mi je, govнару. Govori.

Sean je želio još malo odgađati, izluđivati Whiteyja čekanjem, ali na kraju nije imao srca za to.

— Doznao sam da je netko zanimljiv radio u Looney Liquoursu. Whitey je spustio šalicu na stol iza sebe i spustio nogu sa stolca.

— Tko?

— Ray Harris.

— Ray...?

Sean je osjetio kako mu se osmijeh širi od uha do uha. — Otac Brendana Harrisa, narednice. I ima dosje.

Mali Vince

Whitey je sjeo na prazan stol preko puta Seana, s dosjeom u ruci. “Raymond Matthew Harris — rođen 6. rujna 1955. Odrastao u Ulici Twelve Mayhew u Ravnici, u East Buckinghamu. Majka Delores, kućanica. Otac Seamus, nekvalificirani radnik, napustio obitelj 1967. Slijede predvidljiva sranja, otac uhićen zbog sitne krađe u Bridgeportu u Connecticutu 1973. Zatim gomila kazni zbog vožnje u pijanom stanju. Otac umire od srčanog udara u Bridgeportu, 1979. Iste godine, Raymond se ženi s Esther Scannell (možeš zamisliti sreće!) i nalazi posao u Gradskom prijevozu kao vozač podzemne željeznice. Prvo dijete, Brendan Seamus, rođen 1981. Kasnije iste godine, Raymond optužen zbog sudjelovanja u pronevjeri 20,000 dolara od pokaza za podzemnu željeznicu. Optužba je na kraju odbačena, ali je Raymond otpušten iz Gradskog prijevoza. Radi sitne poslove nakon toga kao dio ekipe za uređenje doma, pomoćnik u Looney Liquoursu, pipničar, vozač viljuškara. Izgubio posao vozača viljuškara, opet zbog nestanka nekog novca. Nova optužba, koja je zatim odbačena, i Raymond je opet otpušten. Priveden na ispitivanje zbog pljačke Looney Liquoursa 1982., pušten zbog nedostatka dokaza. Ponovno priveden na ispitivanje zbog pljačke Blanchard Liquoursa, iste godine, opet, pušten zbog nedostatka dokaza.”

— Ali polako postaje poznat — rekao je Sean.

— Postaje popularan — složio se Whitey. — Poznat suradnik, neki Edmund Reese, otkucava policiji Raymonda u vezi s pljačkom zbirke rijetkih stripova 1983., od dilera...

— Sad i stripovi? — nasmijao se Sean. — Bravo, Raymonde!

— Stripovi u vrijednosti od 150,000 dolara, rekao je Whitey.

— A, to je već nešto drugo.

— Raymond je navedenu literaturu vratio u neoštećenom stanju i dobio četiri mjeseca, godinu dana uvjetno, sve u svemu odslužio je dva mjeseca. Izašao iz zatvora, kako se čini, s malim problemom ovisnosti o kemikalijama.

— Mili Bože.

— Kokain, naravno, jer su to osamdesete, i tu počinje rasti dosje. Raymond je nekako dovoljno pametan da uspije neopaženo raditi to što radi da bi platio kokain, ali nije toliko pametan da ga ne uhvate u pokušaju raspačavanja navedenog narkotika. Prekršio uvjetnu, osuđen na godinu dana u zatvoru.

— Gdje je spoznao svoje grijehe.

— Čini se da nije. Uhićen u policijskoj klopki, koju su zajedno organizirali FBI i Glavni odjel za kriminal, jer je prodavao ukradenu robu po cijeloj saveznoj državi. Ovo će ti se svidjeti. Pogodi što je Raymond ukrao. Misli na to da je 1984. godina.

— Ne daš mi mig?

— Što ti prvo padne na pamet.

— Fotoaparate.

Whitey ga je pogledao. —Jebenti fotoaparate. Daj, donesi mi kavu, nisi više policajac.

— Što onda?

— Monopoly — rekao je Whitey. —To ti ne bi nikad palo ne pamet, ha?

— Stripovi i Monopoly. Dečko ima stila.

— Ali gomilu sranja. Ukrao je kamion na Rhode Islandu i odvezao ga u Massachusetts.

— Zato ima dosje na federalnoj razini.

— Baš zato — rekao je Whitey, dobacujući Seanu još jedan pogled.

— U govornima je, u biti, ali ne ide u zatvor.

Sean se malo podigao i spustio noge sa stola. — Otkucao je nekoga? — Tako se čini — rekao je Whitey. — Nakon toga nema ništa u dosjeu. Raymondov službenik za uvjetnu zapisao je da Raymond uredno dolazi na sastanke sve dok nije pušten s uvjetne pred kraj '86. Podaci o zapošljavanju? — Whitey je pogledao preko dosjea u Seana.

Sean je rekao: — O, zar je sad red na mene? — Otvorio je svoj dosje. — Podaci o zapošljavanju, plaćanju poreza, primanju socijalne pomoći. Sve prestaje u kolovozu 1987. Puf, čovjek je jednostavno ispario.

— Provjerio si na razini svih saveznih država?

— Upravo obrađuju moj zahtjev, dobri gosparu.

— Koje su mogućnosti?

Sean se ponovno podbočio potplatima cipela na stol i zavalio u stolac. — Prva, mrtav je. Druga, u programu je za zaštitu svjedoka. Treće, uvukao se duboko, duboko, duboko u podzemlje i samo skočio van u susjedstvo da bi uzeo svoj pištolj i ubio susjedovu 19-godišnju kćer.

Whitey je bacio dosje na prazan stol. — Čak ne znamo ni je li pištolj njegov. Sve je to sranje. Što uopće radimo ovdje, Devine?

— Pripremamo se za zabavu, naredniče. Dajte, nemojte mi se tako lako predati. Imamo tipa koji je bio glavni osumnjičeni u oružanoj pljački prije 18 godina, kad je upotrijebljen njegov pištolj. Sin tog tipa je izlazio sa žrtvom. Tip ima dosje. Želim vidjeti njega i želim mu vidjeti sina. Znaš, onoga bez alibija.

— Onoga koji je prošao detektor laži i za kojeg smo se složili da nema dovoljno hormona za takvo nešto.

— Možda smo pogriješili.

Whitey je rukama trljao oči. — Čovječe, dosta mi je više pogrešaka.

— Mislite da ste se prevarili u pogledu Boylea?

Whitey je odmahnuo glavom, držeći još uvijek ruke na očima.

— Uopće ne kažem to. Još mislim da je tip obični govнар, ali mogu li ga povezati sa smrću Katherine Marcus ili ne, to je drugo pitanje.

— Spustio je ruke, a koža ispod njegovih očiju sad je bila crvena. — Ali ni ova teorija o Raymondu Harrisu ne obećava mnogo. Okej, idemo mu posjetiti sina. U redu. I probat ćemo naći oca. Ali što onda!

— Povezat ćemo nekoga s tim pištoljem — rekao je Sean.

— Pištolj je dosad mogao već završiti u moru. Znam da bih ga ja tamo bacio.

Sean je nagnuo glavu prema njemu. — Pa, vi biste to bili učinili još prije 18 godina, nakon što ste opljačkali trgovinu alkoholnih pića.

— Istina.

— Naš tip nije. Sto znači da...

— ... nije bistar kao ja — rekao je Whitey.

— Ilija.

— Ovo posljednje je još uvijek pod znakom pitanja.

Sean se ispružio na stolici, skupio prste i podigao ruke iznad glave, gurajući ih prema stropu dok nije osjetio da mu se mišići rastežu. Zijevnuo je i spustio glavu i ruke. — Whitey — rekao je, pokušavajući odgoditi što je dulje moguće pitanje za koje je, tijekom čitavog jutra, znao da će ga morati postaviti.

— Što je?

— Ima li što u vašem dosjeu o njegovim kompanjonima koji su nam poznati?

Whitey je podigao dosje sa stola i otvorio ga, te okrenuo prvih nekoliko stranica. — Kompanjoni za koje se zna — pročitao je — Reginald Neil zvani i Reggie Duke, Patrick Moraghan, Kevin SIRRACCI Drkadžija, Nicholas Savage... hmmm, vidi ti to... zatim Anthony Waxman... — Pogledao je u Seana, a Sean je znao da čuti ime koje slijedi. — James Marcus — rekao je Whitey — zvan i Jimmy iz Ravnice, poznati vođa bande kriminalaca, koju ponekad nazivaju Dečki iz ulice Rester. — Whitey je zatvorio dosje.

Sean je rekao: — Udarci se samo nižu, zar ne?

Nadgrobnni spomenik koji je Jimmy odabrao bio je jednostavan, bijele boje. Prodavač je govorio tihim glasom, punim poštovanja, kao da bi radije bio bilo gdje drugdje nego ovdje, a ipak je pokušavao usmjeriti Jimmyja prema skupljim spomenicima, ukrašenima anđelima, kerubinima i ružama urezanima u mramor.

— Možda keltski križ — rekao je prodavač — to jako vole.

Jimmy je čekao da prodavač kaže “ljudi poput vas”, ali se on na vrijeme zaustavio i dovršio rečenicu: — Mnogi ljudi to traže u posljednje vrijeme.

Jimmy bi bio pljunuo dovoljno love i za mauzolej daje smatrao da bi to usrećilo Katie, ali je znao da njegova kći nikada nije voljela razmetanje i pretjerano kićenje. Nosila je

jednostavnu odjeću i jednostavan nakit, bez zlata, i rijetko je koristila šminku, osim u posebnim prilikama. Katie je voljela čiste stvari, s mrvicom stila, i zbog toga je Jimmy odabrao bijeli kamen i naručio urezivanje slova krasopisom, iako ga je prodavač upozorio da će ovaj posljednji izbor udvostručiti cijenu. Jimmy se okrenuo da pogleda u malog lešinara, koji je ustuknuo, i rekao: — Keš ili ček?

Jimmy je zamolio Vala da ga doveze ovamo, i kad je napustio ured, ušao je u Valov mitsubishi 3000 GT, pitajući se, valjda po deseti put, kako čovjek s trideset pet godina može voziti takav auto i ne biti svjestan koliko smiješno izgleda.

— Kamo sada, Jime?

— Idemo na kavu.

Iz Valovih zvučnika obično je treštala nekakva usrana rap glazba, bas je tutnjao iza obojenih prozora, dok je neki crni dečko iz srednje klase, ili netko tko je glumatao da je bijelo smeće, pjevao o kurvama i beznađu, o pobuni i pregradu, i spominjao nekakva imena koja su, prema Jimmyjevim pretpostavkama, predstavljala referentne kulturne točke za pičkice s MTV-a, a za koja Jimmy nikada ne bi doznao da nije čuo Katie kako ih spominje kad je sa svojim prijateljicama razgovarala na telefonu. Ipak, Valov radio bio je isključen ovog jutra i Jimmy mu je bio zahvalan na tome. Jimmy je mrzio rap, ne zato što je potjecao iz crnačkih četvrti — kvragu, i P-funk, i soul, i puno jebeno dobrog bluesa bili su odatle potekli — nego stoga što, koliko god se trudio, nije mogao prepoznati nikakav talent u tome. Trebao si samo nabaciti gomilu stihova tipa “Kad se Mara zaželi kolača”, naći DJ-a da ti malo miksa ploče i izbaciti prsa van dok govoriš u mikrofon. O da, kako je to sirovo, kako je to original s ulice, kako je to živa istina, moj prijatelju. Ali isto vrijedi i kad pišanjem po snijegu napišeš svoje ime, i za povraćanje. Čuo je na radiju nekog idiotskog glazbenog kritičara koji je rekao da je simpliranje “umjetnička forma”, i Jimmy, koji nije znao mnogo o umjetnosti, poželio je zavući ruku u zvučnik i ispljuskati tog očito bijelog, očito preobrazovanog, očito impotentnog glupana. Ako je simpliranje umjetnost, onda su umjetnici i svi oni lopovi koje je Jimmy poznavao u mladosti. A njih bi vjerojatno iznenadilo da to saznaju.

Možda je jednostavno ostario. Znao je da je prvi znak po kojemu se vidi da je tvoja generacija predala štafetu i krenula u zaborav nemogućnost da se razumije glazba mladih od tebe. Pa ipak, duboko u sebi, znao je da nije stvar u tome. Posve jednostavno: rap je bio sranje. Činjenica da Val sluša rap bila je kao činjenica da vozi taj auto, pokušavao se uhvatiti za nešto što otpočetak nije bilo vrijedno truda.

Kupili su kavu u Dunkiri Donutsu, bacili poklopce u smeće na izlazu i pijuckali kavu naslonjeni na prtljažnik sportskog auta.

Val je rekao: — Bili smo vani sinoć i raspitali se, kao što si tražio. Jimmy je blago udario Vala u Jaku. — Hvala, čovječe.

Val je uzvratio udarac. — Nije to samo zato što si odsjedio dvije godine u buksi umjesto mene, Jime. Ni zato što mi fali da tvoja glava organizira stvari. Katie ml je bila nećakinja, čovječe.

— Znam.

Možda ne po rođenju ili nečemu takvom, ali sam je volio. Jimmy je klimnuo. —Vi,

momci, bili ste najbolji stričevi koje je dijete moglo imati.

— Ne zajebavaš se?

— Ne zajebavam se.

Val je popio malo kave i nakratko utihnuo. — Okej, ovako stvari stoje: izgleda da su drotovi bili u pravu što se tiče O'Donnella i Farrowa. O'Donnell je bio u okružnom zatvoru. Farrow je bio na zabavi i osobno smo pričali s devet tipova koji su jamčili za njega.

— Svi su u redu?

— Barem polovina—rekao je Val. — Malo smo i pronjuškali, i nije na ulici bilo nikakvih poslova već neko vrijeme. A prošlo je već godinu i pol otkad se uopće mogu sjetiti nekog plaćenog ubojstva, tako da bismo već nešto čuli, kužiš?

Jimmy je kimnuo i otpio još kave.

— Sad su se drotovi skroz upetljali — rekao je Val. — Preplavili su kafiće, ulični biznis oko Posljednje kapljice, sve. S kojom god sam kurvom pričao, već su je ispitali. Svakog konobara. Ama baš svakoga tko je bio u McGillsu ili Posljednjoj kapljici te večeri. Mislim, policija je upetljana. Tako da se nešto radi. Svi se pokušavaju sjetiti bilo čega.

— Jesi li pričao s nekim tko se ičega sjeća?

Val je pokazao dva prsta, dok je uzeo još jedan gutljaj. — S jednim tipom. Znaš Tommyja Moldanada? Jimmy je odmahnuo glavom.

— Odrastao je u Basinu, farba kuće. Uglavnom, tvrdi da je vidio nekoga kako se mota na parkiralištu kod Posljednje kapljice malo prije nego što je Katie izašla. Rekao je da tip definitivno nije bio drot. Vozio je strani auto ulupljen s boka, na strani suvozača.

— Okej.

— Druga čudna stvar, govorio sam sa Sandy Greene. Sjećaš se nje iz "Luje i Duje"?

Jimmy ju je mogao vidjeti kako sjedi u učionici, smeđih pletenica, krivih zuba, uvijek je grickala olovke dok joj ne bi pukle u ustima i zatim bi morala ispljunuti olovo.

— Da. Cime se ona bavi ovih dana?

— Kurvanjem — odgovorio je Val. — I gadno izgleda, čovječe. Naših je godina, kužiš? Moja majka je bolje izgledala od nje kad je ležala u lijesu. Ona je, kao, najstarija profesionalka na tom području oko Posljednje kapljice. Kaže da je, kao, posvojila nekog malog. Nema ga nikad kod kuće, i on se kurva.

— Mali?

— Ima, valjda, 11-12 godina.

— O, Bože.

— Čuj, takav je život. Uglavnom, ona misli da je malome pravo ime Vincent. Svi su ga zvali Mali Vince, osim Sandy. Ona kaže da se njemu više sviđa Vincent. A Vincentu kao da i nije dvanaest, kužiš? Mali je profesionalac. Ona kaže da će te mali sjebati ako se samo probaš kurčiti s njim, drži žilet ispod remena sata, znaš taj dir. Dežura na štajgi šest

večeri u tjednu. Sve do ove subote, zapravo.

— Što mu se dogodilo u subotu?

— Nitko ne zna. Ali nestao je. Sandy kaže da je znao prespavati kod nje. Kad je došla kući u nedjelju ujutro, njegovih stvari više nije bilo. Odlepršao iz grada.

— Dakle, odlepršao. Sreća njegova. Možda se izvukao iz dira.

To sam i ja rekao. Sandy je rekla: “Ne, mali živi za to”. Rekla je da će mali izrasti u zastrašujuće stvorenje kad odraste, kužiš? Ali, zasad je još dijete, a i sviđao mu se posao. Rekla je da je, ako se odlučio na bijeg, uzrok tome mogla biti jedna jedina stvar, a to je strah. Sandy misli da je nešto vidio, da ga je nešto prestrašilo, a rekla je da to nešto mora biti stvarno strašno, jer se njega teško može uplašiti.

— Jesi li pokrenuo potragu?

— Da. Doduše, teško je. Dječje kurvanje nije organizirano, kužiš. Oni samo žive na ulici, pakupe nešto malo love kako god mogu, pobjegnu iz grada kad im se sviđi. Ali moji ljudi ga traže. Ako nađemo tog malog Vincenta, možda on zna nešto o tipu koji je sjedio na parkiralištu kod Posljednje kapljice. Možda je čak vidio kako Katie umire, kužiš.

— Ako je tip u autu uopće imao veze s tim.

— Moldanado je rekao da je tip izgledao sjebano. Bilo je nešto čudno u njemu, rekao je, iako je bio mrak, nije mogao dobro vidjeti tipa, samo je rekao da je stekao takav dojam.

Dojam, pomislio je Jimmy. O da, to stvarno pomaže.

— A to je bilo prije nego je Kade izišla?

— Da, malo prije. Policajci, jel', zatvorili su pristup parkiralištu u ponedjeljak ujutro, poslali cijelu ekipu tamo i pretražili asfalt. Jimmy je kimnuo. — Znači, nešto se ipak dogodilo na tom parkiralištu.

— Da. To mi nije jasno. Katie je stradala na Sydneyju. To je, ono, deset ulica dalje.

Jimmy je popio kavu do kraja. — Što ako se vratila?

-Što?

— U Posljednju kapljicu. Znam koja je teorija najraširenija, ona da je odbacila autom Eve i Diane, vozila se Sydneyjem, i tada se to dogodilo. Ali što ako se prvo vratila u Posljednju kapljicu! Vratila se, naletela na tipa. On je otme, natjera je da vozi u Pen Park i onda se dogodi ono što drotnici misle?

Val je bacio praznu šalicu kave iz ruke u ruku. — Moguće. Ali zašto bi se vratila u Posljednju kapljicu!

— Ne znam. — Otišli su do kante za smeće i bacili šalice. Jimmy je rekao: — Što je s onim sinom Samo Raya, jesi li ti štogod saznao?

— Raspitao sam se općenito o njemu. Tip je, po svemu sudeći, miran kao miš. Ne radi sranja nikome. Da nije toliko zgodan, ne vjerujem da bi se itko sjećao da ga je uopće i upoznao. I Eve i Diane kažu da ju je volio, Jime. Volio ju je, ono, kao što se samo jednom voli u životu. Ako hoćeš, provjerit ću još.

— Pričekajmo za sada — rekao je Jimmy. — Budi oprezan, pričekaj dok nas stvar sama dovede do njega. Probaj naći malog Vincenta.

— Okej.

Jimmy je otvorio suvozačeva vrata. Vidio je Vala kako ga gleda preko krova, i shvatio je da mu je nešto prešutio.

-Što?

— Val je žmirkao zbog sunca i nasmiješio se. — Ha?

— Još nešto ima. Ispljuni.

Val je spustio bradu zbog sunca i raširio ruke na krovu. — Nešto sam čuo jutros. Prije nego što smo otišli.

— Da?

— Da — rekao je Val i pogledao u slastičarnicu na trenutak. — Čuo sam da su dva drota opet bila kod Davea Boylea. Znaš, onaj Sean s Rta i njegov partner, onaj debeli?

Jimmy je rekao: — Dave je bio u McGillsu te noći. Sigurno su ga nešto bili zaboravili pitati, pa su se vratili.

Val je maknuo pogled sa slastičarnice i susreo Jimmyjev pogled. — Odveli su ga sa sobom, Jime. Znaš što to znači? Stavili su ga na stražnje sjedalo.

Marshall Burden došao je u Odjel za umorstva u vrijeme ručka i zatražio Whiteyja, prolazeći kroz mala vrata pričvršćena za prijamni stol.

— Vi ste me tražili?

Whitey je rekao: — Da. Mi smo. Dođite.

Marshallu Burdenu još je jedna godina nedostajala do tridesete i tako je i izgledao. Imao je blijede oči čovjeka koji je vidio više svijeta i više sebe nego što bi itko to želio, a svoje visoko, mlitavo tijelo držao je kao da bi radije išao unatrag, nego naprijed, kao da su mu udovi u ratu s mozgom, a mozak se želi izvući iz svega toga. Vodio je Odjel za pronađene stvari posljednjih sedam godina, ali prije toga bio je jedan od najboljih agenata državne policije, pripremao se za posao pukovnika, napredovao je od Narkotika, Umorstava, pa sve do Teških zločina bez ijedne poteškoće, sve dok se nije jednog dana, tako ide priča, probudio uplašen. Bila je to bolest koja zahvaća dečke koji rade prerušeni, ili policajce koji više ne mogu zaustaviti još jedan auto jer su sigurni da vozač ima pištolj i da je luđak. I Marshalla Burdena to je nekako zahvatilo, i postao je policajac koji posljednji stiže, odugovlači prije nego što se javi na poziv, zamrzne se na stubištu dok se svi ostali penju.

Sjeo je pokraj Seanova stola, ostavljajući dojam pokvarenog voća, i prelistao Seanov kalendar SportingNews koji je tamo stajao, u kojemu su bile sačuvane stranice još od ožujka.

— Devine, je li tako? — rekao je ne dižući pogled.

— Da — odgovorio je Sean. — Drago mi je. Vidjeli smo što si sve radio na Akademiji, čovječe.

Marshall je slegnuo ramenima, kao da ga je sjećanje na sebe u prošlosti postidjelo. Prelistao je još nekoliko stranica. — Dakle, što ima, dečki? Moram se vratiti za pola sata.

Whitey je primaknuo svoju stolicu Marshallu Burdenu. — Ti si radio s federalcima u ranim osamdesetima, je li tako?

Burden je kimnuo glavom.

— Uhitili ste sitnog lopova Raymonda Harrisa, koji je ukrao kamion pun Monopolyja na odmorištu u Cranstonu, na Pvhode Islandu?

Burden se nasmiješio jednom citatu Yogi Berre u kalendaru. — Da. Vozač je otišao pišati, a nije znao da ga vrebaju. Taj Harris je ukrao kamion i odvezao se, ali vozač je odmah pozvao policiju, koja je obavijestila sve uokolo, i zaustavili smo ga u Needhamu.

— Ali Harris se izvukao — rekao je Sean.

Burden ga je pogledao po prvi put, i Sean je vidio u njegovim blijedim očima strah i samomržnju, i ponadao se da ga nikada neće spopasti to što je spopalo Burdena.

— Nije se izvukao — rekao je Burden. Cinkao je. Cinkao je tipa koji ga je unajmio za taj posao, nekog Stillsona, čini mi se. Da, Meyera Stillsona.

Sean je već čuo priče o Burdenovu pamćenju — navodno fotografskom — ali kad je vidio da tip izvlači sjećanja otprije 18 godina kao da se to dogodilo jučer, osjetio se ponizno i tjeskobno. Tip je mogao voditi cijeli slučaj, za ime Boga.

Dakle, cinkao je, i to je to? — rekao je Whitey. Burden se namrštio. — Harris je imao dosje. Nije se izvukao samo zato što nam je dao šefovo ime, ne. Ali Jedinica za borbu protiv bandi iz Bostonske policijske uprave umiješala se da dobije neke podatke, pa je Harris i njima cinkao.

— Koga?

— Vodu Dečki iz ulice Rester, Jimmyja Marcusa. Whitey je pogledao Seana i podigao jednu obrvu.

— To je bilo nakon pljačke u Gradskom prijevozu? — upitao je Sean.

— Kakve pljačke? — upitao je Whitey.

— Zbog toga je Jimmy bio u zatvoru — odgovorio je Sean. Burden je klimnuo. — On i neki drugi tip opljačkali su sobu s novcem u Gradskom prijevozu jednog petka navečer. Ušli su i izašli za dvije minute. Znali su u koje vrijeme se smjenjuju čuvari. Znali su točno kad dolaze pokupiti novac. Vani su bila dva tipa koja su zadržavala kamion koji je došao po novac. Bili su odveć vješti iiskusni, a da ne bi imali nekoga u Prijevozu, ili nekoga tko je prijašnjih godina radio za firmu.

— Ray Harris — rekao je Whitey.

— Da. Cinkao nam je Stillsona, a Jedinici za bande Dečke iz ulice Rester.

— Sve?

Burden je odmahnuo glavom. — Ne, samo Marcusa, koji je bio mozak operacije. Odsijeteš glavu, tijelo umre, kužite? Bostonski drotovi su ga pokupili kad je izlazio iz skladišta na dan proslave sv. Patricka. Na taj dan planirali su podijeliti novac, tako da je Marcus imao kovčeg pun novaca u ruci.

— Ali, čekaj — rekao je Sean — je li Ray Harris svjedočio na sudu?

— Ne. Marcus se nagodio puno prije nego što je slučaj stigao na sud. Nije htio otkriti tko je sve umiješan, i preuzeo je krivicu. Svi su znali za koja sranja je on odgovoran, ali nisu mogli dokazati. Mali je imao devetnaest godina ili tako nešto. Možda dvadeset. Vodio je tu bandu od svoje sedamnaeste godine i nikada nije bio uhićen. Državni odvjetnik se nagodio: dvije godine u zatvor, plus tri uvjetno, jer je znao da postoji velika vjerojatnost da ga ne bi uspjeli osuditi na sudu. Čuo sam da su dečki iz Jedinice protiv bandi popizdili, ali što možete?

— Znači, Jimmy Marcus nikada nije saznao da ga je Ray Harris cinkao?

Burden je ponovno podigao pogled s kalendara i usmjerio lutajući pogled na Seana, gledajući ga s neodređenim prezirom. — U tri godine, Marcus je izveo oko šesnaest velikih pljački. Jednom je sradio dvanaest zlatara u Zgradi zlatara u Ulici Washington. Čak ni danas nitko ne zna kako je to uspio izvesti. Morao je izbjeći dvadeset različitih alarma, povezanih s telefonskim linijama, satelitima, mobitelima, što je tada bila potpuno nova tehnologija. Imao je osamnaest godina. Jel' možete vi to vjerovati? Osamnaest godina, a probija kodove alarma koje četrdesetogodišnji profesionalci ne bi mogli probiti. Pljačka Keldar Technicsa? On i njegovi tipovi ušli su kroz krov, pritisnuli alarm za požar i pokrenuli prskalice za vodu. Najbolje objašnjenje do kojeg smo došli jest da su visjeli sa stropa dok prskalice nisu izazvale kratki spoj u detektorima kretanja. Tip je bio jebeni genij. Da je otišao raditi za NASA-u, sad bismo vodili žene i djecu za praznike na Pluton. Mislite da tako pametan tip nije skužio tko ga je cinkao? Ray Harris je nestao s lica zemlje dva mjeseca nakon što je Marcus pušten rta slobodu. Što vam to govori?

Sean je rekao:— Govori mi da misliš da je Jimmy Marcus ubio Raya Harrisa.

— Ili je naredio onom jebenom patuljku Valu Savageu da ga ubije. Čujte, nazovite Eda Folana u D-7. On je sada tamo zapovjednik, ali prije je radio u Jedinici za borbu protiv bandi. On vam može reći sve o Marcusu i Harrisu. Svaki drot koji je radio u East Buckyju u osamdesetima reći će vam isto. Ako Jimmy Marcus nije ubio Raya Harrisa, onda ću ja biti sljedeći papa židovskog podrijetla. — Prstom je odgurnuo kalendar i ustao, povlačeći hlače. — Moram jesti. Sretno, dečki.

Prošao je kroz odjel, okrećući glavu kao da upija dojmove, možda gledajući stol za kojim je nekada sjedio, ploču na kojoj su njegovi slučajevi bili napisani pokraj tuđih, osobu koja je nekoć bila on u ovoj prostoriji prije nego je ta osoba nestala i završila na Odjelu za pronađene stvari, moleći se za dan kad će otići s tog posla posljednji put u životu i naći se negdje gdje se nitko ne sjeća tko je on bio. Whitey se okrenuo prema Seanu. — Zamisli ga kao papu. Papa Marshall Zbunjeni.

Što je dulje sjedio na klimavoj stolici u toj hladnoj prostoriji, Daveu je bilo sve jasnije da je ono, što je tog jutra procijenio kao mamurluk, zapravo samo nastavak sinoćnjeg

pijanstva. Pravi mamurluk pojavio se oko podneva, uvukao se u njega poput guste gomile termita, preuzimajući nadzor nad njegovim krvotokom, stežući mu srce i ključajući mozak. Usta su mu se osušila, znoj mu je navlažio kosu i, kako mu je alkohol počeo izlaziti kroz pore, osjetio je kako zaudara. Noge i ruke napunile su se prljavštinom. Osjećao je bol u prsima. A mamurluk se spustio u kaskadama kroz njegovu lubanju i smjestio se iza očiju.

Nije se više osjećao hrabrim. Nije se više osjećao snažnim. Jasnoća koja se prije samo dva sata činila trajnom poput ožiljka napustila je njegovo tijelo i odletjela iz te sobe, da bi je zamijenila strava, najgora koju je ikad osjetio. Bio je uvjeren da će umrijeti uskoro i u mukama. Možda će doživjeti udar upravo tu, na toj stolici, lupiti glavom o pod, a njegovo tijelo će se grčiti, iz očiju će curiti krv i progutat će jezik, koji će potonuti tako duboko da ga nitko neće više moći izvaditi. Možda će to biti srčani udar, već mu srce udara o stijenke prsa, poput štakora u metalnoj kutiji. Možda će, kad ga puste odavde, ako ga ikad puste, izaći na ulicu, čuti trubu pokraj sebe i naći se na leđima, dok će mu debele gume autobusa prelaziti preko obraza.

Gdje je Celeste? Zna li uopće da su ga pokupili i doveli ovamo? Je li joj uopće stalo? A što je s Michaelom? Nedostaje li mu otac?

Najgore bi, u slučaju njegove smrti, bilo da njih dvoje nastave živjeti. Oh, možda bi ih boljelo neko vrijeme, ali bi izdržali i započeli novi život, jer to ljudi rade svaki dan. Samo u filmovima ljudi venu za mrtvima, dok im se životi zamrznu, poput pokvarenih satova. U stvarnom životu, tvoja smrt je svakodnevna stvar, događaj koji zaborave svi osim tebe sama.

Dave se katkad pitao gledaju li mrtvi one koje su ostavili iza sebe i plaču li kad vide kako se njihovi voljeni dobro snalaze bez njih. Kao sin Stanleyja Mrcine, Eugene. Je li on sada negdje u eteru, sa svojom ćelavom glavicom i odjeven u bijelu bolničku haljinu, gleda li dolje oca kako se smije u nekom baru, razmišljajući: Hej, tata, što je sa mnom? Sjećaš se mene? Nekad sam bio živ.

Michael bi dobio novog tatu, i možda bi jednog dana na faksu pričao nekoj djevojci o svom ocu koji ga je naučio igrati bejzbol, ocu kojeg se jedva sjeća. Davno je to bilo, rekao bi. Tako davno.

A Celeste je svakako bila dovoljno privlačna da nade drugog muškarca. Morala bi. Samoća, tako bi rekla svojim prijateljicama. Dotukla me. A on je dobar čovjek. Dobro se slaže s Michaelom. A njene bi prijateljice iznevjerile Daveovu uspomenu u tren oka.

Rekle bi: Tako treba, draga. To je najbolje. Moraš se ponovno ukrcati na vlak i živjeti dalje.

A Dave bi bio gore s Eugeneom, njih dvojica gledala bi dolje, šaljući pozdrave glasovima koje nitko od živih ne bi mogao čuti.

Bože. Dave se poželio sklupčati u kutu. Propadao je. Da sad dođu oni drotovi, slomio bi se. Rekao bi im sve što žele znati, u zamjenu za malo topline i još jedan Sprite.

Zatim su se vrata sobe za ispitivanje otvorila pred Daveom i njegovim strahom i potrebom za ljudskom toplinom, a policajac, koji je ušao u punoj opremi, bio je mlad, i djelovao je snažno i imao je one policijske oči, one koje su uspijevale biti istovremeno i

bezlične i oštre.

— Gospodine Boyle, molim vas, dođite za mnom.

Dave je ustao i krenuo prema vratima. Ruke su mu se lagano tresle dok je alkohol nastavio bježati iz njega.

— Kamo? — pitao je.

— Stat ćete u niz za prepoznavanje, gospodine Boyle. Žele vas pogledati.

Tommy Moldanado nosio je traperice i zelenu majicu poprskanu bojom. Bilo je mrlja boje i u njegovoj kovrčavoj smeđoj kosi, kao i na njegovim radnim čizmama i na okviru njegovih debelih naočala. Upravo su te naočale zabrinjavale Seana. Bilo koji svjedok koji bi ušao u sudnicu noseći naočale mogao je slobodno staviti metu na prsa, i očekivati ubilački pucanj tuženikova branitelja. A porotnike zaboravi. Kako su, zahvaljujući Matlocku i Pravdi za sve, svi bili stručnjaci za naočale i pravo, svjedoke s naočalama gledali su kao i dilere droge, crnce bez kravate i zatvorenike cinkaroše koji bi se nagodili s tužiteljem.

Moldanado je zalijepio nos na staklo i promotrio petoricu u nizu. — Ne mogu procijeniti gledajući ih u lice, mogu li se okrenuti nalijevo?

Whitey je pritisnuo prekidač na platformi ispred sebe i rekao u mikorofon: — Okrenite se nalijevo.

Petorica muškaraca okrenula su se nalijevo.

Moldanado je stavio dlanove na staklo i zaškiljio. — Broj Dva. Mogao bi biti Broj Dva. Možete li mu reći da se primakne?

— Broj Dva? — rekao je Sean.

Moldanado ga je pogledao preko ramena i kimnuo glavom. Drugi čovjek u nizu bio je agent za borbu protiv narkotika, Scott Paisner, koji je inače radio u Općini Norfolk.

— Broj Dva — rekao je Whitey, uzdahnuvši. — Pridite dva koraka naprijed.

Scott Paisner imao je bradu, bio je nizak i debeo, i brzo je gubio kosu. Ličio je na Davea Boylea isto koliko i Whitey. Okrenuo se licem naprijed i prišao staklu, a Moldanado je rekao: — Da, da. To je tip kojeg sam vidio.

— Sigurni ste?

— 95% — rekao je. — Bio je mrak, znate. Nema svjetla na tom parkiralištu, a i ja sam malo cugnuo. Ali inače, skoro sam siguran da je to tip kojeg sam vidio.

— Niste spomenuli bradu u izvještaju — rekao je Sean.

— Ne, ali sad mi se čini da je tip možda imao bradu. Whitey je upitao: — Nitko drugi vam ne liči na onog tipa?

— Nema teorije — rekao je. Nisu ni blizu. Tko su oni, možda drotovi? — Whitey je spustio glavu i promrmljao: — Zašto uopće radim ovaj jebeni posao?

Moldanado je pogledao u Seana. — Molim? Što kaže?

Sean mu je otvorio vrata. — Hvala vam što ste došli, gospodine Moldanado. Čujemo se još.

— Dobar sam bio, ne? Hoću reći, pomogao sam.

— Svakako — rekao je Whitey. — Poslat ćemo vam poštom odlikovanje.

Sean se nasmiješio i kimnuo glavom Moldanadu, te zatvorio vrata čim je ovaj prešao prag.

— Nemamo svjedoka — rekao je Sean.

— Sereš.

— Dokazi iz auta neće biti održivi na sudu.

— Svjestan sam toga.

Sean je gledao Davea kako stavlja tuku na oči i škilji prema svjetlu. Izgledao je kao da nije spavao mjesec dana.

— Narednice, idemo.

Whitey se okrenuo i pogledao ga. I on je počeo izgledati iscrpljeno, bjeloočnice su mu postale ružičaste.

— Jebeš ga — rekao je. — Pusti ga neka ide.

Prognano pleme

Celeste je sjedila uz prozor kafića Nate & Nancyn?L Buckingham Avenue, preko puta kuće Jimmyja Marcusa, kad su Jimmy i Val Savage parkirali Valov auto pola ulice dalje i pješice došli do kuće. Ako je željela to učiniti, zapravo izvesti, morala se sada dići iz stolice i prići im. Ustala je, noge su joj drhtale i rukom se udarila ispod stola. Pogledala ju je. I ruka joj se tresla, a koža je bila oderana na donjem dijelu palca. Primakla ga je ustima i okrenula se prema vratima. Još uvijek nije bila sigurna da to može izvesti, izgovoriti tekst koji je pripremila u motelskoj sobi tog jutra. Odlučila je reći Jimmyju samo ono što zna — konkretne detalje o Daveovu ponašanju od nedjelje rano ujutro, bez izvođenja zaključaka o tome što je ono imalo značiti — i pustiti ga da sam procijeni. Bez odjeće u kojoj je Dave došao tog jutra, nije imalo puno smisla ići na policiju. Govorila si je to. Govorila si je to jer nije bila sigurna da bi je policija mogla zaštititi. Na kraju krajeva, morala je živjeti u toj četvrti, a jedino što te moglo zaštititi od nečega opasnog u susjedstvu bilo je samo susjedstvo. A ako bi rekla Jimmyju, onda bi, ne samo on, nego i Savageovi također, mogli napraviti oko nje jarak koji se Dave ne bi usudio prijeći.

Prošla je kroz vrata kad su se Val i Jimmy približili stepenicama ispred kuće. Podigla je ozlijeđenu ruku. Zazvala je Jimmyja kad je izašla na aveniju, bila je sigurna da izgleda kao luđakinja — divlje kose, nateklih očiju, zatamnjenih od straha.

— Hej, Jimmy! Val!

Okrenuli su se kraj stepenica i pogledali je. Jimmy se slabo i zbunjeno nasmiješio, i ona je ponovno primijetila kako ima otvoren i lijep smiješak. Bio je neusiljen, snažan i iskren. Govorio je: Ja sam ti prijatelj, Celeste. Sto mogu učiniti za tebe?

Došla je do pločnika i Val ju je poljubio. — Hej, mala.

— Bok, Val.

Jimmy ju je također cmoknuo, činilo se da joj je poljubac ušao pod kožu i da joj grlo podrhtava.

Rekao je: — Annabeth te tražila jutros. Nije te našla ni kod kuće, ni na poslu.

Celeste je kimnula. — Bila sam... hm... — Maknula je pogled s Valova zakržljalog, znatiželjnog lica koje je zurilo u nju. — Jimmy, možemo li popričati na trenutak?

Jimmy je odgovorio: — Naravno, opet se smiješeći zbunjeno. Okrenuo se Valu. — Pričat ćemo o onome kasnije, može?

— Definitivno. Vidimo se, mala.

— Hvala, Val.

Val je otišao unutra, a Jimmy je sjeo na treću stepenicu i napravio mjesta za Celeste. Ona je sjela i položila ozlijeđenu ruku u krilo, pokušavajući naći riječi. Jimmy ju je gledao

jedan čas, čekajući, ali onda je, izgleda, osjetio da je ona u grču, da se ne može izraziti. Blagim glasom rekao je: — Znaš što sam mislio neki dan?

Celeste je odmahнула glavom.

— Stajao sam pokraj onih starih stepenica iznad Sydney Streeta. Sjećaš se, onih gdje smo svi išli i gledali filmove na otvorenom i pušili travu?

Celeste se nasmiješila. — Ti si izlazio sa...

— Oh, nemoj to izgovoriti.

— .. Jessicom Lutzen, zapravo s njenim savršenim tijelom, a ja s Duckijem Cooperom.

— Duckster — rekao je Jimmy. — Što se uopće dogodilo s njim?

— Čula sam da je otišao u marince, dobio nekakvu čudnu kožnu bolest, sada živi u Kaliforniji.

— Hm. — Jimmy je nakrivio bradu, utonuvši u to vrijeme, i Celeste ga je odjednom mogla zamisliti kako radi istu stvar prije 18 godina, kad mu je kosa bila malo svjetlija, a on je bio puno ludi; Jimmy, tip dečka koji će se popeti na telefonske stupove za vrijeme grmljavine, dok ga djevojke gledaju i mole se da ne padne. Pa ipak, čak i u najluđim vremenima, imao je tu smirenost, te nagle stanke razmišljanja, taj dojam koji je ostavljao, čak i kao dječak, da pomno misli na sve, osim na sebe sama.

Okrenuo se i lagano je udario rukom po koljenu. — Pa što ima, stara moja? Djeluješ, hm...

— Reci slobodno.

— Što? Ne, djeluješ... pa, umorno. To je sve. — Naslonio se na stepenicu i uzdahnuo. — Jebi ga, svi tako izgledamo, ne?

— Provela sam noć u motelu. S Michaelom.

Jimmy je gledao ispred sebe. — Da?

— Nemam pojma, Jime. Mislim da sam ostavila Davea zauvijek. Primijetila je promjenu na njegovom licu, stiskanje vilice, i odjednom je imala osjećaj da Jimmy zna što će mu reći.

— Napustila si Davea. — Glas mu je sada bio monoton, gledao je ulicu.

— Da. U zadnje vrijeme ponaša se... ponaša se kao luđak. Nije onaj stari. Počinjem ga se bojati.

Jimmy se okrenuo prema njoj, osmijeh mu je bio tako leden da ga je skoro pljusnula. U očima mu je vidjela onog dječaka koji se po kiši penjao na telefonske stupove.

— Zašto ne kreneš od početka? — rekao je. — Otkad se Dave počeo drukčije ponašati.

Rekla je: — Što ti znaš, Jimmy?

— Znam?

— Nešto znaš. Nisi iznenađen.

Ružni osmijeh je nestao i Jimmy se nagnuo naprijed, ruku prekrivenih na krilu. — Znam da ga je policija odvela jutros. Znam da ima strani auto s ulupljenim suvozačevim vratima. Znam kako je meni ispričao jednu priču o povredi ruke, a policiji drugu. I znam da je vidio Katie one noći kad je umrla, ali mi je to rekao tek nakon što ga je policija ispitala. - Raširio je ruke. — Ne znam što to sve točno znači, ali počinje me mučiti.

Celeste je na trenutak osjetila sažaljenje prema mužu, zamišljajući ga u sobi za ispitivanje, možda vezana za stol, s jarkim svjetlom uperenim u lice. Zatim ga se sjetila kako je prošle noći pomolio glavu iza vrata i pogledao je, nagnut i izbezumljen, i strah je u njoj nadvladao sažaljenje.

Duboko je udahnula. — U nedjelju, Dave se vratio kući u tri ujutro, obliven nečijom krvlju.

Sad je bilo gotovo. Riječi su izišle iz njezinih usta. Izgradile su zid ispred njih dvoje, zatim je iz njega izniknuo strop i još jedan zid iza njih i odjednom su bili zatvoreni u maloj ćeliji koju je stvorila jedna jedina rečenica. Buka na ulici utihnula je, povjetarac je nestao, i sve što je Celeste osjećala bila je Jimmyjeva kolonjska voda i jako svibanjsko sunce, uvučeno u stepenice pod njihovim nogama.

Dok je govorio, Jimmy je zvučao kao da mu je netko čvrsto stisnuo vrat. — Što je on rekao da se dogodilo?

Rekla mu je. Rekla mu je sve, uključujući i sinoćnje vampirsko ludilo. Rekla mu je, i shvatila da je svaka riječ iz njezinih usta još jedna riječ od koje se on želi sakriti. Pekle su ga te riječi. Zabijale mu se u kožu kao pikado strelice. Usta i oči uzimali su pred njima, a koža mu se toliko zategnula na licu da je ispod nje mogla vidjela kosti, i temperatura joj je pala pri pomisli na njega kako leži u lijesu s dugačkim, šiljatim noktima i opuštenom vilicom, s glatkom mahovinom umjesto kose.

I kad su mu suze tiho potekle niz obraze, oduprla se nagonu da privije njegovo lice na svoj vrat, da osjeti te suze kako joj teku u košulju i niz leđa.

I dalje je govorila jer je znala da, ako sad prestane, prestat će zauvijek, a nije mogla stati jer je morala nekome povjeriti zašto je otišla, zašto je pobjegla od čovjeka kojemu se zaklela na vjernost u dobru i zlu, od oca svoga djeteta, koji joj je pričao šale i milovao ruku i puštao je da zaspri na njegovim prsima. Čovjeka koji se nikada nije žalio i nikada je nije udario, koji je bio divan otac i dobar suprug. Morala je nekome reći kako je bila zbunjena kad je taj čovjek naizgled nestao, kao da mu je pala maska s lica na pod, a zlobna se nakaza zagledala u nju.

Završila je priču rekavši: — Još uvijek ne znam što je učinio,

Jimmy. Još uvijek ne znam čija je to bila krv. Ne znam. Ništa uvjerljivo. Jednostavno, ne znam. Ali se tako jako bojim.

Jimmy se okrenuo na stepenici tako da je bio naslonjen na ogradu stepenica. Koža mu je upila suze, a usta su se zaokružila u šoku. Promatrao je Celeste pogledom koji kao da je prolazio kroz nju, niz ulicu, i bio usmjeren na nešto puno ulica dalje, što nitko drugi nije mogao vidjeti.

Celeste je rekla: — Jimmy — ali on je odmahnuo rukom i čvrsto zatvorio oči. Spustio

je glavu i duboko udahnuo.

Æelija oko njih sad je nestala i Celeste je kimajući glavom pozdravila Joan Hamilton, koja je prolazila i uputila im sućutan, a opet neodređen, sumnjičav pogled prije nego je odšetala dalje.

Zvuči ulice vratili su se sa svojim trubljenjem i škripom vrata i udaljenim dozivanjem.

Kad je Celeste ponovno pogledala Jimmyja, on ju je pažljivo promatrao. Oči su mu bile bistre, usta zatvorena i privukao je koljena uz prsa. Na njih je položio ruke, i ona je mogla osjetiti njegovu divlju, ratobornu inteligenciju, i osjetila je kako njegov um počinje raditi mnogo brže i domišljatije nego što bi to uspjelo većini ljudi.

— Odjeće koju je nosio više nema — rekao je. Ona je kimnula. — Provjerila sam. Nema je.

Spustio je bradu na koljena. — Koliko se bojiš? Iskreno.

Celeste je pročistila grlo. — Sinoć sam, Jimmy, mislila da će me ugristi. Da će me počesti gristi, i da više neće prestati.

Jimmy je nagnuo lice, tako da mu je lijevi obraz sada bio na koljenu, i zatvorio je oči. — Celeste — prošaptao je.

— Da?

— Misliš li da je on ubio Katie?

Celeste je osjetila odgovor kako joj se podiže u tijelu kao kad je sinoć povraćala. Osjetila je kako joj vrući odgovor lupa po srcu.

— Da — odgovorila je. Jimmyjeve su se oči naglo otvorile. Celeste je rekla: — Jimmy? Bože pomози!

Sean je pogledao preko stola u Brendana Harrisa. Mali je izgledao zbunjeno i umorno, i uplašeno, baš kako je Sean htio da se osjeća. Bio je poslao dva policajca da ga pakuju kod kuće i dovedu ovamo, a onda je pustio Brendana da sjedi dok je on na računalu proučavao sve podatke koje je skupio o mladićevu ocu, ne žureći se, ne obraćajući pažnju na Brendana, puštajući ga da sjedi i vrpolti se. Sada je opet gledao u ekran, pritišćući tipku olovkom kako bi postigao bolji efekt, i rekao: — Pričaj mi o svom ocu, Brendane. -Što?

— O svom ocu. Raymondu starijem. Sjećaš ga se?

— Jedva. Imao sam nekih šest godina kad nas je otkantao.

— Znači, ne sjećaš se tipa?

Brendan je slegnuo ramenima. — Sjećam se sitnica. Dolazio je kući pjevajući kad je bio pijan. Jednom me odveo u park Canobie Lake i kupio mi "slatku vunu", ja sam pola pojeo i onda povraćao na vožnji u lunaparku. Nije ga bilo puno kod kuće, toga se sjećam. Zašto? Sean je opet gledao u ekran. — Čega se još sjećaš?

Nemam pojma. Smrdio je po pivu i kaugumama. On... Sean je osjetio smiješak u Brendanovu glasu, pa je podigao pogled, zatekavši ga kako se nježno smiješi. — Što,

Brendane? Brendan se namjestio u stolici, pogleda prikovana na nešto što uopće nije bilo u toj prostoriji, niti u toj vremenskoj zoni. — Nosio je puno sitniša, kužite? Bio mu je težak u džepovima i zvečao je kad je hodao. Kad sam bio mali, sjedio sam u dnevnom boravku u prednjem dijelu kuće. Bilo je drukčije mjesto od ovog gdje sada živimo. Bilo je lijepo. I ja bih tamo sjedio oko pet sati poslijepodne i žmirio, sve dok ga ne bih čuo kako on i njegove kovanice stižu. Onda bih izletio iz kuće da ga vidim i, ako bih pogodio koliko ima u jednom džepu, čak i samo približno, dao bi mi sitniš. — Brendan se široko osmjehnuo i kimnuo glavom. — Čovjek je imao puno sitniša.

— A pištolj? — upitao je Sean. — Je li tvoj otac imao pištolj? Osmijeh se ukočio, a Brendanove oči zaustavile su se na Seanu, kao da ne razumije što ovaj govori. — Što?

— Je li tvoj otac imao pištolj?

— Ne.

Sean je kimnuo glavom i rekao: — Prilično si siguran za nekoga tko je imao samo šest godina kad mu je otac otišao.

Connolly je ušao u sobu za ispitivanje, noseći kartonsku kutiju. Prišao je Seanu i spustio kutiju na Whiteyjev stol.

— Što je to? — pitao je Sean.

— Svašta—odgovorio je Connolly, vireći unutra — izvještaji službe sigurnosti, balistika, nalazi otisaka prstiju, vrpca poziva policiji s govornice, svašta.

— Već si to rekao. Kako stojimo s otiscima?

— Ne pripadaju nikome u računalu.

— Ni na razini savezne države?

Connolly je rekao: — Ni na razini Interpola. Nula. Imamo jedan besprijekorni, koji smo skinuli s onih vrata. Otisak palca. Ako je to počinitelj, nizak je.

— Nizak — ponovio je Sean.

— Da, nizak. Otisak bi mogao, doduše, biti bilo čiji. Skinuli smo i šest čistih, ali nijedan se ne podudara.

— Poslušao si vrpca poziva?

— Ne. Zar trebam?

— Connolly, trebaš biti upućen u sve živo što ima veze s ovim slučajem, čovječe.

Connolly je kimnuo. — Hoćete vi preslušati? Sean je rekao: — Zato imamo tebe. — Vratio se Brendanu Harrisu. — Pištolj tvog oca. Brendan je rekao: — Moj otac nije imao pištolj.

— Stvarno?

— Da.

— Oh — rekao je Sean — onda smo krivo obaviješteni. Usput, Brendane, čuješ li se s ocem?

Brendan je odmahnuo glavom. — Nikada. Rekao je da ide na piće i otišao je, ostavivši mamu i mene, a ona je još bila i trudna.

Sean je kimnuo, kao da je osjećao njegovu bol. — Ali tvoja majka nikad nije podnijela prijavu za nestale osobe.

— Zato što on nije nestao — rekao je Brendan, s borbenim žarom u očima. — Rekao je majci da je ne voli. Rekao je da ga stalno gnjavi. Dva dana kasnije je otišao.

— Nikad ga nije pokušala naći? Ništa takvo?

— Ne. On šalje novac, tako da... zajebi to.

Sean je odmaknuo olovku od tipkovnice i položio je na stol. Pogledao je Brendana Harrisa, pokušavajući ga pročitati, ali ništa nije pročitao osim daška depresije i preostale ljutnje.

— Šalje novac?

Brendan je klimnuo. — Jednom mjesečno, točno kao sat.

— Odakle?

— Ha?

— Omotnice u kojima stiže novac, odakle su poslane?

— Iz New Yorka.

— Uvijek?

— Da.

— Šalje gotovinu?

— Da. Uglavnom, petsto dolara mjesečno. Više za Božić. Sean je rekao: — Pošalje li kakvu poruku?

— Ne.

— Pa kako znaš da je on?

— Tko bi nam drugi slao novac svaki mjesec? Osjeća krivnju. Mama kaže da je uvijek bio takav: napravi sranje, a onda, samo zato što se poslije osjeća jadno, misli da mu je oprošteno. Kužite?

Sean je rekao: — Želim vidjeti jednu od omotnica u kojima je stigao novac.

— Mama ih baca.

Sean je rekao: — Sranje — i okrenuo ekran od sebe. Sve ga je u vezi s ovim slučajem mučilo: Dave Boyle kao osumnjičenik, Jimmy Marcus kao otac žrtve, sama žrtva koja je ubijena iz pištolja oca svoga dečka. A onda se sjetio još nečega što ga je mučilo, iako nije uopće bilo bitno za slučaj.

— Brendane — rekao je — ako je tvoj otac napustio obitelj dok je tvoja majka bila trudna, zašto je djetetu njegovo ime? Brendanov pogled lutao je po sobi. — Moja mama nije baš skroz čista. Kužite? Trudi se, ali...

— Okej...

— Ona kaže da mu ja dala to ime da se podsjeti.

— Na što?

— Muškarce. — Slegnuo je ramenima. — Na to da, ako im daš i najmanju priliku, sjebat će te samo da dokažu da mogu.

— Ali kad se otkrilo da je tvoj brat nijem, kako joj je bilo?

— Popizdila je — rekao je Brendan, s malim osmijehom na usnama. — Na neki način je to dokazalo njezinu teoriju. Barem u njezinoj glavi. — Dotaknuo je kutijicu sa spajalicama na rubu Seanova stola i mali osmijeh je nestao.

— Zašto pitate je li otac imao pištolj?

Seanu je odjednom bilo dosta igrice, i pristojnosti, i opreza. — Znaš ti zašto, mali.

— Ne, rekao je Brendan. — Ne znam.

Sean se nagnuo preko stola, jedva se odupirući neobjašnjivoj želji da se ne zaustavlja, nego da nasrne na Brendana i rukama mu stisne vrat. — Pištolj iz kojeg je ubijena tvoja djevojka, Brendane, isti je pištolj koji je tvoj otac upotrijebio u pljački prije 18 godina. Želiš mi nešto o tome reći?

— Moj otac nije imao pištolj — rekao je, ali Sean je vidio da se nešto događa u mladićevoj glavi.

— Ne? Sranje. — Udario je po stolu tako snažno da se mali stresao u stolici. — Kažeš da si volio Katie Marcus? Daj da ti kažem što ja volim, Brendane. Ja volim rješavati slučajeve. Volim svoju sposobnost da riješim slučaj u 72 sata. A ti me tu zajebavaš i lažeš!

— Ne lažem.

— Da, lažeš. Znaš da je tvoj otac bio kradljivac?

— On je bio u podzemnoj...

— Bio je jebeni kradljivac. Radio je s Jimmyjem Marcusom. Koji je isto bio jebeni kradljivac. I sad je Jimmyjeva kći ubijena iz pištolja tvog oca?

— Moj otac nije imao pištolj.

— Jebi se! — povikao je Sean i Connolly se skočio sa stolice, gledajući ih. — Želiš nekoga zajebavati, mali? Zajebavaj se u svojoj ćeliji.

Sean je uzeo ključeve koje je imao oko pasa i bacio ih preko njegove glave Connollyju.

— Zatvori ovog crva.

Brendan je ustao. — Ja nisam ništa učinio. Sean je vidio Connollyja kako prilazi malome s leda, sve napetiji.

— Nemaš alibija, Brendane, i bio si u vezi sa žrtvom, a ona je ubijena iz pištolja tvog oca. Dok ne nađem nešto bolje, zadržat ću tebe. Odmori se malo, razmisli o izjavama koje si mi dao.

— Ne možete me zatvoriti. — Brendan je pogledao iza sebe u Connollyja. — Ne možete.

Connolly je ponovno pogledao u Seana, raskolačenih očiju, jer je mali bio u pravu. Tehnički, mogli su ga zatvoriti samo ako bi ga za nešto optužili. A nisu ga, u biti, imali za što optužiti. Bilo je protuzakonito u ovoj saveznoj državi nekoga zatvoriti samo na temelju sumnje.

Ali Brendan nije znao ništa o svemu tome, i Sean je uputio Connollyju pogled koji je govorio: — Dobro došao u Umorstva, kolega.

Sean je rekao: — Ništa mi ne pričaj, mali, zatvaram te.

Brendan je otvorio usta i Sean je vidio da mračna spoznaja prolazi kroz njega poput električne jegulje. Zatim je zatvorio usta i stresao glavom.

— Sumnja na umorstvo s predumišljajem — rekao je Sean Connollyju. — Zatvori govna.

Dave se vratio u svoj prazan stan usred poslijepodneva i otišao ravno prema hladnjaku po pivo. Nije ništa jeo, i osjećao je da mu je želudac prazan i da žubori od zraka. To nisu baš najbolji uvjeti za još jedno pivo, ali Daveu je bilo potrebno. Imao je potrebu omekšati pijuk koji mu je udarao u glavu, opustiti vrat i smiriti divlje lupanje srca.

Prvo pivo je s lakoćom popio dok je hodao po praznom stanu. Celeste je možda došla kući dok ga nije bilo i zatim otišla na posao. Razmišljao je o tome da nazove u njezin salon da vidi je li ona sada tamo, šiša tuđe glave i čavrlja s gospođama, očijuka s Paolom, gej tipom koji radi iste smjene kao i ona i očijuka s curama na onaj opušten, ali ne i potpuno bezopasan način, tipičan za gej muškarce. Ili možda ode kod Michaela u školu, mahne mu i zagrlji ga, zatim ga doprati do kuće. Putem bi mu kupio čokoladno mlijeko.

Ali Michael nije bio u školi i Celeste nije bila na poslu. Dave je nekako znao da se skrivaju od njega, pa je popio drugo pivo, sjedeći za kuhinjskim stolom, osjećajući kako mu pivo prožima cijelo tijelo, sve smiruje i komeša zrak pred njim, te ga ovija u srebrnastu boju. Trebao joj je reći. Od samog početka, trebao je reći svojoj ženi što se zaista dogodilo. Trebao je imati povjerenja u nju. Nije bilo mnogo žena koje su stajale uz svoje bivše igrače bejzbola koji su u djetinjstvu bili zlostavljani i nisu mogli zadržati pošten posao. Ali Celeste jest. Sama pomisao na nju kako stoji nad sudoperom neku večer, pere onu odjeću, govoreći da će se riješiti dokaza — Isuse, ona je zaista bila posebna. Kako je Dave mogao to zaboraviti? Kako se dospije u fazu kad si već toliko dugo s nekim da ga više uopće ne primjećuješ?

Dave je uzeo treće i posljednje pivo iz hladnjaka i još malo hodao po stanu, dok se njegovo tijelo punilo ljubavlju prema ženi i sinu. Želio se sklupčati uz golo tijelo svoje žene, ona bi mu mrsila kosu, a on bi joj govorio koliko mu je nedostajala u onoj hladnoj sobi za ispitivanje sa slomljenim stolcem. Ranije je mislio da mu je potrebna ljudska toplina, ali istina je da mu je trebala samo Celestina toplina. Želio je priviti svoje tijelo uz njezino, izvući smiješak iz nje, ljubiti joj kapke, milovati leda i potpuno se prekriti njome.

Nije prekasno, reći će joj kad se vrati. Samo mi je u zadnje vrijeme nešto bilo krivo

spojeno u mozgu, sve je ispremiješano. Pretpostavljam da ni ovo pivo u ruci ne pomaže, ali potrebno mi je prije nego što budem opet imao tebe. A tada će prestati. Prestat ću piti, poći ću na tečaj za rad na računalu ili tako nešto, naći ću dobar činovnički posao. Teritorijalne jedinice nude plaćenu obuku, mogu tamo ići. Mogu ići tamo jedan vikend mjesečno i nekoliko tjedana ljeti, za svoju obitelj. Za svoju obitelj mogu to obaviti dubeći na glavi. Vratit ću se u farmu, izgubit ću težinu koju sam dobio od piva, raščistit ću si misli. A kad dobijem onaj činovnički posao, odselit ćemo odavde, iz ove četvrti u kojoj raste stanarina, gradi se stadion i rade se preuređenja za više klase. Čemu se opirati? Izgurat će nas prije ili poslije. Izgurati nas i stvoriti svoj svijet skupogpokućstva, razgovora o svojim ljetnikovcima i kupovine u trgovinama zdrave hrane.

Mi ćemo ipak otići na neko dobro mjesto, tako će reći Celeste. Otići ćemo na neko Čisto mjesto, gdje ćemo moći odgojiti svoga sina. Krenut ćemo ispočetka. I reći ću ti Što se dogodilo, Celeste. Nije lijepo, ali nije ni tako strasno kao što misliš Reći ću ti da imam uglavi neke zastrašujuće, perverzne stvari i mo[^]da trebam s nekim popričati o tome. Imam potrebe koje mi se gade, ali se trudim, mila. Trudim se da budem dobar Čoijek. Trudim se da pokopam Dječaka. Ili da ga barem naučim nešto o sućuti.

Možda je upravo to tražio tip u cadillacu — malo sućuti. Ali Dječaka koji je uspio pobjeći pred vukovima nije zanimala nikakva jebena sućut u subotu navečer. On je imao onaj pištolj u ruci i udario je tipa u cadillacu kroz otvoren prozor, Dave je čuo pucanje kostiju, a crvenokosi dječak oteo se i pobjegao kroz suvozačeva vrata, te gledao zablenuo kako Dave uporno udara tipa. Posegnuo je unutra i, uhvativši tipa za kosu, izvukao ga kroz vrata, a tip nije bio toliko bespomoćan koliko se pretvarao. Pravio se daje ozlijeđen, i Dave je odjednom vidio kako nož zasijeca njegovu košulju i meso. Tip je imao skakavac, kojim je slabo zamahnuo, ali je nož ipak bio dovoljno oštar da poreze Davea prije nego što je udario koljenom tipa u zglob i prignječio mu ruku o vrata auta. Kad je nož pao na zemlju, Dave ga je šutnuo pod auto.

Crvenokosi dječak izgledao je uplašeno, ali i nekako uzbuđeno, a Dave, izvan sebe od bijesa, udario je tipa pištoljem tako jako da mu je napuknuo držak. Tip se prevrnuo na trbuh, a Dave mu je skočio na leđa, osjećajući vuka u sebi, mrzeći tog čovjeka, zlu nakazu, zlog jebenog pedofila. Čvrsto je uhvatio gada za kosu i udarao mu glavom o zemlju. Udarao mu je glavom gore-dolje, da ne ostane ni koščica od tog tipa, tog Henryja, tog Georgea, o Bože, tog Davea, tog Davea.

Crkni, pizdo, crkni, crkni, crkni!

Tada je crvenokosi dječak pobjegao. Dave je okrenuo glavu i shvatio da on izgovara te riječi. “Crkni, crkni, crkni, crkni, crkni ” Dave je vidio dječaka kako trči preko parkirališta i potrčao za njim, dok mu se s ruku cijedila krv onog tipa. Želio je reći crvenokosom dječaku da je to učinio za njega. Spasio ga. I, ako želi, zauvijek će ga štititi.

Stajao je u uličici iza kafića, zadihan, znajući da je dječak odavno pobjegao. Pogledao je u noćno nebo. Rekao je: — Zašto?

Zašto sam ovdje? Zašto si mi dao ovaj život? Zašto si mi dao ovu bolest, bolest koju prezirem više od bilo koje druge? Zašto si mi onda uopće stvorio u mozgu trenutke ljepote i nježnosti i isprekidane ljubavi prema djetetu i ženi — zapravo, bljeske života koji je mogao biti moj, da se onaj auto nije pojavio u Gannon Streetu i odvezao me u onaj

podrum? Zašto?

Odgovori mi, molim Te. Molim Te, molim Te, odgovori.

Ali, naravno, nije bilo odgovora. Ničega osim tišine i šuma vode u žljebovima i kišice koja je jačala.

Nekoliko minuta kasnije, izišao je iz uličice i našao tipa kako leži pokraj auta.

Opa, pomislio je Dave. Ubio sam ga.

Ali onda se tip okrenuo na bok, teško dišući poput ribe. Imao je plavu kosu i velik trbuh na inače mršavom tijelu. Dave se pokušao sjetiti kako je izgledao u licu prije nego što je gurnuo ruku unutra kroz otvoren prozor i udario ga pištoljem. Sjećao se samo da su mu se usne činile odveć crvenima i prevelikima.

Sada, pak, tip više nije imao lica. Izgledalo je kao da ga je netko pritisnuo uz propeler aviona i Daveu je postalo mučno gledati tu krvavu stvar kako usisava zrak, dašćući.

Tip, izgleda, nije bio svjestan da Dave stoji iznad njega. Okrenuo se na koljena i počeo puzati. Puzao je prema drveću iza auta. Dopuzao je do malog nasipa i stavio ruke na žičanu ogradu koja je dijelila parkiralište od tvrtke za staro željezo s druge strane. Dave je skinuo flanelsku košulju koju je nosio iznad majice. Omotao ju je oko pištolja, približavajući se stvoru bez lica.

Stvor bez lica pokušavao se uspraviti uz ogradu, ali ga je snaga napustila. Pao je na zemlju i nagnuo se na desnu stranu, da bi na kraju sjeo uz ogradu, izvrnutih nogu. Njegovo bezlično lice gledalo je Davea kako prilazi.

— Ne — prostenjao je. — Ne.

Ali Daveu je bilo jasno da to ne misli. Njegovo stanje ga je iscrpilo, kao i Davea.

Dječak je kleknuo ispred tipa i prislonio mu smotanu flanelsku košulju na prsa, malo iznad trbuha. Dave je lebdio nad njima, gledajući.

— Molim te — tip je promrmljao.

— Pssst — rekao je Dave, i Dječak je pritisnuo okidač. Tijelo bezličnog stvora toliko se streslo da je udarilo Davea u pazuh, a zatim je zrak izišao iz njega, kao iz kotlića za čaj. I Dječak je rekao:

— Bravo.

Tek kad je ubacio tipa u prtljažnik honde, Dave je shvatio da je trebao uzeti njegov cadillac za to. Ali već je bio podigao prozore i ugasio motor, i zatim obrisao prednje sjedalo i sve što je dotaknuo flanelskom košuljom. Ali čemu se voziti okolo u hondi s tipom u prtljažniku, tražeći mjesto gdje će ga baciti, kad je odgovor stajao pred njim?

Stoga je Dave parkirao svoj auto pokraj cadillaca, promatrajući pokrajnja vrata kafića, iz kojeg nitko nije bio izišao već neko vrijeme. Otvorio je svoj prtljažnik, zatim prtljažnik cadillaca, te prebacio tijelo iz jednog auta u drugi. Zatvorio je oba prtljažnika, zamotao skakavac i pištolj u flanelsku košulju, bacio je na prednje sjedalo honde, pa pobjegao glavom bez obzira.

Bacio je košulju s nožem i pištoljem s mosta u ulici Roseclair u Penitentiary Channel,

tek poslije shvativši da je za to vrijeme Katie Marcus upravo umirala u parku malo niže. Zatim se odvezao kući, siguran da će svaki čas netko naći auto i tijelo u prtljažniku. Odvezao se do Posljednje kapljice kasno u nedjelju, i samo je jedan auto bio parkiran pokraj cadillaca, inače je parkiralište bilo prazno. Taj je drugi auto pripadao Reggieju Damoneu, jednom od konobara. Caddy je izgledao nevino, zaboravljeno. Kasnije istog dana, vratio se onamo i pomislio da će doživjeti infarkt kad je vidio da je mjesto na kojem je bio caddy — prazno. Znao je da ne može nikoga pitati o tome, čak ni usput, npr. “Hej, Reggie, vi date odvući auto ako je predugo parkiran?” I shvatio je da, što god se s autom dogodilo, više ga ništa ne može povezati s njim.

Ništa osim dječaka crvene kose.

Ali, kako je vrijeme prolazilo, shvatio je da je dječaku, iako je bio uplašen, bilo drago, bio je uzbuđen. On je bio na Daveovoj strani. Nije se morao zabrinjavati zbog njega.

A sad drotovi nisu imali ništa. Nisu imali svjedoka. Nisu imali dokaz iz Daveova auta, u svakom slučaju, ništa što bi mogli upotrijebiti na sudu. Dakle, Dave se mogao opustiti. Mogao je govoriti sa Celeste i priznati i pustiti neka pukne kud pukne, predati se na milost svojoj ženi i nadati se da će ga prihvatiti kao čovjeka koji ima mana, ali se trudi da se promijeni. Kao čovjeka koji je učinio ružnu stvar, ali s dobrim razlogom. Kao čovjeka koji se vraški trudio da ubije vampira u svojoj duši.

Dečko iz prtljažnika

Whitey i Sean kasno su ručali u restoranu Kod Pata, uz autocestu nedaleko od stanice. Patov restoran je bio na tom mjestu od Drugog svjetskog rata, i njega su policajci posjećivali toliko dugo da je Pat III. govorio kako je njegova obitelj jedina u ugostiteljskom poslu koju već u tri generacije nitko nije opljačkao.

Whitey je progutao komad cheeseburgera i zalio ga sokom. — Sigurno ne misliš da je mali kriv?

Sean je zagrizao svoj sendvič s tunjevinom. — Znam da mi je lagao. Mislim da zna nešto o tom pištolju. I mislim, ali to je samo mogućnost, da je stari živ.

Whitey je umočio kolut luka u tartar-umak. — A što je s onih 500 dolara mjesečno iz New Yorka?

— Da. Znaš koliko ispadne kad se sve zbroji? Skoro 80 banki. Tko će toliko poslati ako ne otac?

Whitey je obrisao usta salvetom i ponovno zaronio u cheeseburger, dok se Sean pitao kako je taj čovjek do sada uspio izbjeći infarkt, s obzirom na to kako jede i pije i da radi 70 sati tjedno kad ga dopadne nekakav opak slučaj.

— Recimo da je živ — rekao je Whitey.

— Recimo.

— U čemu je onda stvar? To je nekakav veliki plan da se osveti Jimmyju Marcusu tako što će mu ubiti kćer? Sto, zar smo postali zvijezde u nekakvom filmu?

Sean se nasmijao. — Tko bi vas glumio, što mislite?

Whitey je slamkom pio sok dok nije došao do leda. — Puno razmišljam o tome, znaš. Moglo bi do toga doći ako riješimo ovaj slučaj, Superdrote. Neko sranje poput Fantoma iz New Yorka. Znaš da bismo završili na platnu. A Brian Dennehy bi prodao i vlastitu majku, samo da dobije moju ulogu.

Sean je razmislio o tome. — Pa ni to nije isključeno — rekao je, pitajući se kako to nije prije primijetio. — Niste visoki kao on, naredniče, ali imate škembu kao on.

Whitey je kimnuo glavom i odgurnuo tanjur. — A neka od onih pičkica iz Prijatelja glumila bi tebe. Kužiš, tipovi izgledaju kao da svako jutro provode sat vremena podrezujući dlake iz nosa i čupajući obrve, i idu pedikeru jednom tjedno. Da, netko od njih bi bio savršen.

— Zavidni ste.

— To je, doduše, jedna stvar — rekao je Whitey. — Ova teorija o Rayu Harrisu ne drži baš vodu. Kvocijent na ljestvici vjerojatnosti je možda 6.

— Od deset?

— Od tisuću. Ponovimo, okej? Ray Harris cinka Jimmyja Marcusa. Marcus sazna, izlazi iz zatvora, naruči Rayevo umorstvo. Harris se nekako izvuče, ode u New York, nade dovoljno stalan posao da može slati 500 dolara doma svaki mjesec u zadnjih trinaest godina?

I onda se jednog jutra probudi i kaže: “Okej, vrijeme za osvetu”, ode na bus, dođe ovamo i ukoka Katherine Marcus. I to ne na neki običan način, već na nevjerojatan način. Ono u parku bilo je djelo bijesnog psihopata. I onda, stari Ray (definitivno star, mora da već ima 45 godina, a tamo trčkara kroz park za njom) popne se na bus i vrati se u New York s pištoljem? Jesi li provjerio u New Yorku? Sean je kimnuo. — Nema ga na socijalnom, nema kreditnih kartica na njegovo ime, u dokumentima o zapošljavanju nema nikoga s njegovim imenom i godinama. Nikada nije bio uhićen nitko s njegovim otiscima.

— Ali ti misliš da je on ubio Katherine Marcus.

Sean je odmahnuo glavom. — Ne. Zapravo, nisam siguran. Ne znam ni je li živ. Samo kažem da bi mogao biti on. A vrlo je vjerojatno da je oružje iz kojeg je ubijena njegovo. I mislim da Brendan Harris zna nešto, a za njega definitivno nitko ne može potvrditi da je bio u krevetu kad je Katie Marcus ubijena. Tako da se nadam da će nam reći neke stvari, ako provede dovoljno vremena u ćeliji i razmisli.

Whitey je podrignuo tako da je odjeknulo.

— Vi ste car, narednice.

Whitey je slegnuo ramenima. — Čak ne znamo je li Ray Harris opljačkao onu trgovinu alkoholnih pića prije 18 godina. Ne znamo je li to bio njegov pištolj. Samo nagađamo. Sve su to indicije. Nema šanse da se održe na sudu. Kvragu, dobar tužitelj ne bi ih uopće iznio.

— Da, ali imam osjećaj u vezi s tim.

— Osjećaj. — Preko Seanova ramena pogledao je vrata koja su se otvorila. — O, Bože, evo onih sijamskih blizanaca-idiota.

Souza je prišao njihovom separeu s Connollyjem, koji ga je pratio na nekoliko koraka razdaljine.

— A rekli ste da nije ništa ozbiljno, naredniče.

Whitey je stavio ruku iza uha i pogledao u Souzu. — Sto si rekao, mali? Slabo čujem, kužiš.

— Provjerili smo koji su sve automobili odvučeni s parkirališta kod Posljednje kapljice— rekao je Souza.

— To nije pod našom upravom — rekao je Whitey. — Što sam vam rekao o tome?

— Našli smo auto po koji još nitko nije došao, naredniče.

— I?

— Rekli smo nadstojniku da provjeri je li auto tamo. Vratio se na telefon i rekao da nešto curi iz prtljažnika.

— Što curi? — pitao je Sean.

— Ne zna, ali rekao je da smrdi kao vrag.

Cadillac je bio dvobojan, s bijelim krovom, inače tamnomodar. Whitey se sagnuo do suvozačeva prozora, s rukama na sljepoočnicama. — Sumnjiva mi je ta smeđa mrlja pokraj vozačevih vrata. Connolly, koji je bio pokraj prtljažnika, rekao je: — Isuse, njušite li ovo sranje? Smrdi kao jebena oseka u kanalizaciji.

Whitey je došao iza auta, baš dok je nadstojnik davao Seanu kliješta za otvaranje brava.

Sean je stao pokraj Connollyja, pomaknuo ga i rekao mu: — Upotrijebi kravatu.

— Što?

— Stavi je na nos i usta, čovječe. Upotrijebi kravatu.

— A što vi koristite?

Whitey je pokazao svoju sjajnu gornju usnu. — Mi smo stavili malo kreme od mentola na putu ovamo. Žao mi je, momci, nema više. Sean je prinio rub kliješta za otvaranje brava. Ubacio ga je u bravu prtljažnika i okrenuo, osjetio je kako metal klizi preko metala i uhvatio je cijeli cilindar brave.

— Jesmo ušli? — pitao je Whitey. — Iz prve?

— Ušli smo. — Sean je snažno povukao, izvukao cijeli cilindar, uspio nakratko vidjeti rupu koja je ostala prije nego što se poklopac prtljažnika otvorio i onaj smrad oseke zamijenilo je nešto gore, kombinacija smrada močvarnih plinova i kuhanog mesa, ostavljenog da trune u hrpi kajgane.

— Isuse. — Connolly je pritisnuo kravatu na lice i odmaknuo se od auta.

Whitey je upitao: — Je li netko za sendvič? — a Connolly je pozelenio poput trave.

No, Souza je ostao kul. Približio se prtljažniku, držeći se za nos jednom rukom i pitao: — Gdje mu je lice?

— To jest njegovo lice — odgovorio je Sean.

Tip je bio sklupčan u položaju fetusa, glava mu je bila zabačena unazad i u stranu, kao da mu je slomljen vrat, a ostatak tijela bio je okrenut na drugu stranu. Nosio je skupo odijelo i cipele, a Sean je bacivši pogled na njegove ruke i kosu pretpostavio da ima pedesetak godina. Primijetio je rupu na leđima sakoa i olovkom pomaknuo tkaninu s njegovih leđa. Bijela košulja ispod odijela bila je požutjela od znoja i vrućine, ali Sean je našao drugu rupu na polovici leđa, gdje se košulja uvukla u meso.

— Ima izlaznu ranu, narednice. Definitivno je upucan. — Pogledao je u prtljažnik. — Doduše, ne mogu naći čahuru.

Whitey se okrenuo prema Connollyju, koji je počeo teturati. — Uđi u auto i idi natrag na parkiralište kod Posljednje kapljice. Sto prije javi okružnoj policiji. Ne treba nam još svađa oko terena. Kreni od mjesta gdje nađeš najveću količinu krvi na parkiralištu. Velika

je vjerojatnost da je tamo čahura. Jesi razumio?

Connolly je kimnuo, gutajući zrak.

Sean je rekao: — Metak je ušao u prsnu kost kroz najniži kvadrant, skoro točno u središte.

Whitey je rekao Connollyju: — Pozovi SNMZ i što više teritorij alaca možeš, a da ne raspizdiš one iz gradske policije. Nađi taj metak i osobno ga odnesi na analizu.

Sean je nagnuo glavu u prtljažnik i dobro promotrio smrskano lice.

— Sudeći po količini šljunka, netko mu je udarao glavom o zemlju dok nije mogao više.

Whitey je stavio ruku na Connollyjevo rame. — Reci gradskoj policiji da će im trebati kompletna ekipa iz Umorstava, tehničari, fotografi, pomoćnik državnog odvjetnika i mrtvozornik. Reci im da narednik Powers traži nekoga tko može na licu mjesta odrediti krvnu grupu. Kreni.

Connolly je bio presretan što može otići bilo kamo dalje od tog smrada. Otrčao je do svog auta, ubacio ga u brzinu i, zanoseći stražnjim dijelom, odjurio odanle u roku od minute.

Whitey je ispucao rolu filma oko auta i kimnuo Souzi. Souza je uzeo par kirurških rukavica i obio bravu suvozačevih vrata.

Jesi našao osobnu iskaznicu? — Whitey je pitao Seana. Sean je rekao: — Novčanik u stražnjem džepu. Slikajte još malo dok stavim rukavice.

Whitey se približio i slikao tijelo, a zatim pustio da mu aparat visi oko vrata, dok je črčkao dijagram mjesta zločina u svom bloku.

Sean je izvukao novčanik iz stražnjeg džepa leša i otvorio ga, kad je Souza po vikao iz prednjeg dijela auta: — Registriran je na ime Augusta Larsona iz ulice Sandy Pine u Westonu.

Sean je pogledao vozačku dozvolu: — Isti tip.

Whitey je pogledao preko ramena. — Ima li izjavu o doniranju organa ili tako nešto?

Sean je našao kreditne kartice i iskaznice videoklubova, člansku iskaznicu teretane, karticu Udruženja američkih sportaša-amatera i, naposljetku, iskaznicu zdravstvenog osiguranja. Podigao je iskaznicu da je Whitey može vidjeti.

— Krvna grupa A.

— Souza — rekao je Whitey. — Zovi Centralni ured. Neka izdaju tjeralicu za Davidom Boyleom, Crescent Street 15, East Buckingham. Bijelac, smeđa kosa, plave oči, 177 cm, 75 kg. Vjerojatno naoružan i opasan.

— Naoružan i opasan? — rekao je Sean. — Sumnjam, naredniče. Whitey je rekao: — Reci to ovom tu dečku iz prtljažnika.

Stožer okružne policije bio je samo osam ulica daleko od spremišta odvučenih

automobila, pa je pet minuta nakon Connollyjeva odlaska bataljun patrolnih vozila i automobila bez oznaka prošao kroz ulaz, a pratili su ih mrtvozornikov kombi i kamion SNMZ-a. Sean je skinuo rukavice i odmaknuo se od prtljažnika čim ih je ugledao. Sad je bio red na njih. Ako su htjeli postaviti Seanu par pitanja, okej, ali inače on odlazi odanle.

Prvi detektiv iz Odjela za umorstva koji je izišao iz vozila bio je Burt Corrigan, veteran iz Whiteyjeve generacije, sa sličnom prošlošću — propalim ljubavnim vezama i lošom prehranom. Rukovao se s Whiteyjem, obojica su četvrtkom redovito posjećivala JJFoley's i bili su članovi iste ekipe u pikadu.

Burt je rekao Seanu: — Jesi li već stavio cijenu na ovaj auto ili ćeš to učiniti poslije sprovoda?

— Bravo — rekao je Sean. — Tko ti piše šale ovih dana, Burt?

Burt ga je potapšao po ramenu kad je došao iza auta. Pogledao je unutra, ponjušio i rekao: — Smrdi.

Whitey je prišao prtljažniku. — Mislimo da se ubojstvo dogodilo na parkiralištu kod Posljednje kapljice u East Buckyju u nedjelju rano ujutro.

Burt je kimnuo. — Nisu li se naši forenzičar tamo sreli s vašima u ponedjeljak poslijepodne?

Whitey je kimnuo. — Isti slučaj. Poslao si dečke tamo danas?

— Da, prije par minuta. Trebaju se naći s policajcem Connollyjem i tražiti metak?

— Da.

— I izdao si tjeralicu za nekim, ne?

— Davidom Boyleom — rekao je Whitey.

Burt je pogledao mrtvaca u lice. — Trebamo sve tvoje bilješke o slučaju, Whitey.

— Nema problema. Ostat ću s tobom, da vidim što će iz toga svega ispasti.

— Oprao si se jutros?

— To je bilo prvo što sam napravio.

— Okej onda. — Okrenuo se Seanu. — A ti?

Sean je rekao: — U pritvoru imam tipa kojeg želim ispitati. Ovo je vaše sada. Povest ću Souzu sa sobom.

Whitey je kimnuo i otpratio ga do auta. — Ako povežemo Boylea s ovim, možda ga povežemo i s ubojstvom Marcusove. Dvije muhe jednim udarcem.

Sean je rekao: — Dvostruko umorstvo na udaljenosti od 10 ulica?

— Možda je izišla iz kafića i vidjela ga.

Sean je odmahnuo glavom. — Vrijeme u koje se sve dogodilo je međusobno skroz sjebano. Ako je Boyle ubio tog tipa, učinio je to između 1.30 i 1.55. Onda bi se morao odvesti deset ulica dalje, vidjeti Katie Marcus kako vozi auto u 1.45. Ne vjerujem. Whitey se naslonio na auto. — Da, ni ja.

— Plus, rupa koju tip ima na leđima je malena. Premala za kalibar .38, ako mene pitaš. Različiti pištolji, različiti ubojice.

Whitey je kimnuo, gledajući u cipele. — Opet ćeš cijediti malog Harrisa?

— Sve se stalno vraća na pištolj njegova oca.

— Možda da nabaviš sliku njegova oca? Neka netko napravi fotomontažu da izgleda starije i razdijeli to okolo. Možda ga je netko vidio.

Souza je prišao i otvorio suvozačeva vrata. — Da pođem i ja, Seane? Sean je kimnuo i opet se okrenuo Whiteyju. — Radi se o sitnici.

— Kako to misliš?

— To što nam nedostaje. To je nekakva sitna pojedinost. Kad je skužim, riješio sam slučaj.

Whitey se nasmiješio. — Koji još otvoreni slučaj umorstva imaš, mali?

Sean je odmah ispalio ime. — Eileen Fields, već osam mjeseci na čekanju.

— Ne možeš ih sve riješiti — rekao je Whitey i uputio se nazad prema cadillacu. — Kužiš što hoću reći.

Brendan se nije dobro proveo u pritvoru. Izgledao je manji i mlađi, ali i zlobniji, kao da je unutra vidio stvari za koje nije želio znati da postoje. Ali Sean ga je pažljivo dao zatvoriti u praznu ćeliju, dalje od šljama i ovisnika, tako da mu nije bilo jasno što je Brendanu bilo tako strašno, osim ako nije mogao podnijeti izoliranost.

— Gdje ti je otac? — pitao je Sean.

Brendan je grizao nokat i slegnuo ramenima. — U New Yorku.

— Nisi ga vidio?

Brendan je prešao na drugi nokat. — Ne otkad sam imao šest godina.

— Jesi li ti ubio Katherine Marcus?

Brendanu je ispao prst iz usta i zagledao se u Seana.

— Odgovori.

— Ne.

— Gdje je pištolj tvog oca?

— Ne znam ništa o tome da je moj otac imao pištolj.

Ovaj put nije treptao. Nije ni skrenuo pogled sa Seana. Zurio je u Seanovo lice s nekakvim okrutnim i izmučenim izrazom umora, zbog kojega je Sean osjetio, po prvi put otkako ga je upoznao, da bi mali mogao jednog dana postati nasilnik.

Sto se, dovraga, dogodilo u toj ćeliji?

Sean je rekao: — Zašto bi tvoj otac želio ubiti Katie Marcus?

— Moj otac — rekao je Brendan — nije ubio nikoga.

— Nešto znaš, Brendane. A šutiš. Slušaj, idemo vidjeti je li detektor laži slobodan. Postavit ćemo ti još par pitanja...

Brendan je rekao: — Želim govoriti s odvjetnikom.

— Samo malo. Idemo...

Brendan je ponovio: — Želim govoriti s odvjetnikom. Odmah. Sean nije podigao glas. — Dobro. Imaš li nekoga?

— Moja majka poznaje jednoga. Dajte mi da je nazovem. Sean je rekao: — Čuj, Brendane.

— Odmah, rekao je Brendan.

Sean je uzdahnuo i gurnuo svoj telefon preko stola. — Prvo pritisni 9.

Brendanov odvjetnik bio je stari napuhani Irac, koji je trčao za kolima hitne pomoći još iz vremena kad su ih vukli konji, ali bio je dovoljno iskusan da zna da Sean nema pravo držati njegova klijenta zbog nedostatka alibija i ničeg drugoga.

Sean je rekao: — Držati ga?

— Poslali ste ga u ćeliju — rekao je odvjetnik.

— Nismo je zaključali — rekao je Sean. — Mali je htio razgledati. Odvjetnik je napravio grimasu koja je govorila da ga je Sean razočarao, a zatim su Brendan i on izašli iz sobe za ispitivanje, ne osvrćući se nijednom. Sean je pročitao neke dosjee, ali tekst nije djelovao na njega. Zatvorio je dosjee i naslonio se u stolcu, zatvorio oči, vidio svoju zamišljenu Lauren i svoje zamišljeno dijete u glavi. Mogao ih je osjetiti, zaista je mogao.

Otvorio je novčanik, izvadio komadić papira s Laureninim brojem mobitela, stavio ga na stol i izravnao rukom. Nikada nije želio djecu. Osim što imaš prednost kad se penješ u avion, nije vidio nijednu pozitivnu stranu u tome da se ima djecu. Ona ti zavladaju životom i ispune te strahom i zamorna su, a ljudi se ponašaju kao da je rođenje djeteta blagoslov i govore o djeci s pobožnim tonom koji je nekad bio rezerviran za bogove. Sve se svodilo na to da one šupčine koje se ubacuju ispred tebe na cesti, hodaju po ulici, deru se u kafićima i preglasno slušaju glazbu i pljačkaju te i siluju te i prodaju ti pokvarene aute — sve te šupčine su samo djeca koja su odrasla. Nema tu čuda. Ničega svetog u tome.

Uostalom, nije čak ni bio siguran da je ona njegova. Nikad nije išao na test za dokazivanje očinstva jer mu je ponos govorio: Jebeš to. Ići na test da dokažem da sam otac? Može li to biti još manje dostojanstveno? O, oprostite, moram izvaditi krv jer se moja žena jebala s nekim drugim tipom i zatrudnjela.

Jebeš to. Da, nedostajala mu je. Da, volio ju je. I da, sanjao je o tome da drži dijete u rukama. Pa što onda? Lauren ga je iznevjerila, a zatim i napustila i kasnije rodila, a ipak se nikada nije ispričala. Ipak nikada nije rekla: Seane, pogriješila sam. Žao mi je što sam te povrijedila.

A je li Sean nju povrijedio? Pa, naravno. Kad je saznao da ga je prevarila, zamalo ju je

udario, u zadnji tren je povukao šaku i stavio je u džep. Ipak, Lauren mu je vidjela taj poriv na licu. I kakvim ju je sve imenima nazvao. Isuse.

Ali ipak, njegov bijes i to što ju je odgurnuo od sebe bila je reakcija. Ona je sagriješila protiv njega. Ne on.

Zaista? Razmislio je par sekundi: zaista.

Vratio je broj u novčanik i ponovno zatvorio oči, dremuckajući u stolcu. Probudili su ga koraci u hodniku, pa je otvorio oči kad je Whitey ušao u sobu. Sean mu je u očima vidio da je pijan, i prije nego što mu je osjetio dah. Whitey se srušio na stolac i podigao noge na stol, te usput odgurnuo kutiju s različitim dokazima koje je Connolly bio donio ranije tog poslijepodneva.

— Jebeno dugačak dan — rekao je.

— Našli ste ga?

— Boylea? — Whitey je odmahnuo glavom. — Ne. Stanodavac je rekao da ga je čuo kako odlazi oko tri, nije se vratio odonda. Kaže i da ni žene i sina nema već neko vrijeme. Nazvali smo ga na posao. On radi u smjeni od srijede do nedjelje, pa ga nisu vidjeli. — Podrignuo je. — Pojavit će se.

— Sto je s metkom?

— Našli smo jedan kod Posljednje kapljice. Problem je u tome što je pogodio metalni stup iza mjesta gdje je tip ubijen. S Balistike kažu da će ga možda moći identificirati, a možda i ne. — Slegnuo je ramenima. — Sto je s malim Harrisom?

— Zvao odvjetnika.

— Stvarno?

Sean je prišao Whiteyjevu stolu i počeo kopati po kutiji. — Nema tragova stopala. A otisci prstiju se ne podudaraju ni sa čijima. Pištolj je posljednji put upotrijebljen u pljački prije 18 godina. Što je to, jebemu? Ubacio je izvještaj Balistike natrag u kutiju. — Jedini tip bez alibija ujedno je jedini tip u kojeg ne sumnjam ni izdaleka.

— Idi doma — rekao je Whitey. — Stvarno.

— Da, da. — Izvadio je vrpcu sa snimkom hitnog poziva.

— Što je to? — upitao je Whitey.

— Snoop Dogg.

— Mislio sam da je mrtav.

— To je bio Tupac.

— Teško je to sve pratiti.

Sean je stavio vrpcu u magnetofon i pritisnuo play.

— Dobili ste policijsku službu. Koje je naravi vaš hitni slučaj? Whitey je prstima rastegnuo gumicu i ispalio je prema stropu.

— Tu je neki auto, ima krvi u njemu, ovaj, vrata su otvorena, i, ovaj...

— Gdje se nalazi automobil?

— U Ravnici. Kod Pen Parka. Ja i moj frend smoga pronašli.

— U kojoj ulici?

Whitey je zijevnuo u šaku i posegnuo za još jednom gumicom. Sean se uspravio i protegnuo, pitajući se što ima u hladnjaku.

— Sydney Street. Unutra ima krvi, i vrata su otvorena.

— Reci mi ime, sinko.

— Pita me kakjojje ime. Nazvao me “sinko”.

— Sinko? Pitao sam te kako je tebi ime. Reci mi svoje ime.

— Čovječe, mi gibamo odavde, jebenti mater. Sretno.

Veza je pukla i zatim je telefonist nazvao Centralni ured i Sean je ugasio magnetofon.

— Bio sam uvjeren da Tupac ima više ritma—rekao je Whitey.

— To je bio Snoop. Rekao sam ti.

Whitey je opet zijevnuo. — Idi doma, mali. Okej?

Sean je kimnuo i izbacio vrpca iz magnetofona. Vratio ju je u omot i ubacio preko Whiteyjeve glave u kutiju. Uzeo je svoj Glock i futrolu iz gornje ladice, pa zakvačio futrolu na remen.

— Njoj — rekao je.

— Što? — Whitey ga je pogledao.

— Onaj mali na vrpci. Rekao je “njojime”. “Pita me kak joj je ime”. Govorio je o maloj Marcusovoj.

— Točno — rekao je Whitey. — Ako je mrtva cura, za nju kažeš “ona”.

— Ali kako on to zna?

— Tko?

— Mali koji je nazvao. Kako zna da krv u autu potječe od ženske osobe?

Whitey je spustio nogu sa stola i pogledao u kutiju. Posegnuo je unutra i izvukao vrpca. Bacio ju je Seanu i Sean ju je uhvatio.

— Pusti je ponovno — rekao je Whitey.

Izgubljeni u svemiru

Dave i Val provezli su se kroz grad i preko Mystica u skroman lokal, u kojem je pivo bilo jeftino i hladno i nije bilo gužve, tek nekoliko oldtajmera, koji su izgledali kao da su čitav život radili u luci, i četiri graditelja koja su se svađala oko neke Betty koja je, navodno, imala odlične sise, ali je bila bezobrazna. Kafić se nalazio ispod Tobin Bridgea, bio je okrenut leđima Mysticu i izgledao kao da se tamo nalazi već nekoliko desetljeća. Svi su poznavali Vala i pozdravili su ga. Vlasnik, mršavi tip vrlo crne kose i vrlo bijele kože, zvao se Huey. Radio je za šankom i dao im je prve dvije runde na račun kuće.

Dave i Val su malo igrali biljar, zatim sjeli u separe s vrčem piva i dvije čaše. Četvrtasti prozorčići, koji su gledali na ulicu, promijenili su boju iz zlatne u tamnoplavu. Noć se spustila takvom brzinom da se Dave osjećao kao da mu prijete. Val je inače bio ležeran dp kad ga se bolje upozna. Pričao je priče o zatvoru i krađama koje su pošle naopako, i sve su priče, zapravo, na neki način bile zastrašujuće, ali ih je Val znao prikazati smiješnima. Dave se odjednom zapitao kakav je osjećaj biti Val, krajnje neustrašiv i povjerljiv, a opet tako malen.

— Jednom, u one dane, Jimmy je završio u buksi i mi sad pokušavamo zadržati ekipu na broju. Nije nam još bilo jasno da je jedini razlog zašto je itko od nas bio lopov taj što je Jimmy pravio sve planove. Mi smo samo morali slušati njega, izvršavati njegove naredbe i bilo bi nam super. Ali bez njega, bili smo idioti. I jedanput, idemo opljačkati nekog skupljača maraka. On se zadržao u svom uredu i ja i moj brat Nick i mali Carson Leverett, koji nije znao ni zavezati cipele ako mu nisi pokazao kako se to radi, stojimo mi u liftu. Kao ono, mi smo kul. Imamo odijela na sebi, izgledamo kao da se uklapamo. Uđe neka žena u lift i počne se gušiti. I to glasno. A mi nemamo pojma što se događa. Mi djelujemo kao fini ljudi, kužiš? Okrenem se Nicku, a on gleda u Carsona Leveretta jer jebeni idiot još uvijek ima masku na licu. Val je udario rukom po stolu, smijući se. —Jel' možeš to vjerovati? On još nosi masku Ronalda Reagana, znaš onu veliku nasmijanu koju se nekada moglo kupiti? On je nosi.

— A vi niste bili primijetili?

— Ne. U tome je stvar — rekao je Val. — Izašli smo iz ureda, i Nick i ja smo skinuli naše maske, pretpostavili smo da je i Carson tako napravio. Takva mala sranja se događaju stalno. Jer si nervozan i glup, i samo želiš što prije kidnuti s tog mjesta, pa ponekad propustiš najočitiiji detalj. Stoji ti pred nosom, a ti ga ne vidiš. Nasmijao se i popio piće. — Zato nam je Jimmy toliko nedostajao. Mislio je na svaki detalj. Znaš kad se kaže da voda napada vidi cijeli teren? Jimmy je vidio cijeli teren na poslu. Znao je predvidjeti sve što bi moglo poći naopako. Tip je bio jebeni genij.

— Ali više se ne bavi time.

— Naravno — rekao je Val, paleći cigaretu. — Zbog Katie. I zbog Annabeth. Između nas, mislim da on nikada i nije to volio, ali eto. Ponekad ljudi odrastu. Moja prva žena

rekla je da je to moj problem: nisam mogao odrasti. Previše volim noć. Dan je samo nešto što prespavaš.

— Uvijek sam mislio da će biti drugačije — rekao je Dave.

— Što?

— Biti odrastao. Mislio sam da ću se drukčije osjećati, kužiš? Da ću se osjećati odraslo. Kao muškarac.

— Ne osjećaš se tako?

Dave se nasmiješio. — Možda ponekad. Na trenutke. Ali većinu vremena ne osjećam se drukčije nego kad sam imao 18 godina. Često se probudim i pomislim: “Imam klinca? Imam ženu? Odakle mi to?” — Dave je osjetio da mu jezik postaje drven od pića, a glava mu je počela lebdjeti jer nije uspio ništa pojesti. Imao je potrebu da objasni što misli. Da pokaže Valu kakav je on tip i da se Valu sviđa taj tip. — Mislim da sam uvijek računao kako će jednog dana to biti trajno stanje. Kužiš? Jednog dana se probudiš i osjećaš odraslo. Osjećaš da kužiš stvari kao što očevi u serijama na TV-u uvijek kuže.

— Kao tate iz Melrose Placea? — rekao je Val.

— Da. Ili neki od onih šerifa, kao John Wayne, takvi tipovi. Oni su bili muškarci. Trajno.

Val je kimnuo i popio gutljaj piva. — Neki tip mi je rekao u zatvoru: “Sreća dolazi u trenucima, a onda nestane do sljedećeg puta. Možda ode i na više godina. Ali tuga” — Val je namignuo — “tuga dođe i ostane”. — Ugasio je cigaretu. — Sviđao mi se taj tip. Uvijek je govorio neka dobra sranja. Idem po još pića. Ti? — Val je ustao.

Dave je odmahnuo glavom. — Još pijem ovo.

— Ma daj — rekao je Val. — Živi malo.

Dave je pogledao u njegovo malo, nasmijano lice i rekao: — Okej, može.

— Tako treba. — Val ga je potapšao po ramenu i prišao šanku.

Dave ga je gledao kako stoji za šankom i čavrlja s nekim lučkim radnikom dok je čekao pića. Pomislio je kako ljudi u ovom kafiću znaju što znači biti muškarac. Muškarci bez sumnji, muškarci koji ne dovode u pitanje ispravnost svojih odluka, muškarci koje ne opterećuje svijet ili ono što se očekuje od njih.

Radi se o strahu, tako je nagađao. To je ono što je njega uvijek mučilo, a njih ne. Strah se rano usadio u njega — usadio se trajno, kao što je Valov prijatelj iz zatvora tvrdio za tugu. Strah se okučio u Daveu i nikada ga nije napustio, pa se bojao da će napraviti neko sranje, bojao se da će nešto sjebati, bojao se da nije inteligentan, bojao se da nije dobar otac ili muž ili muškarac. Strah je tako dugo bio u njemu da se nije mogao sjetiti kako izgleda život bez straha. Prolazeća svjetla odbila su se o ulazna vrata i direktno mu obasjala lice kad su se vrata otvorila i Dave je trepnuo nekoliko puta, tako da je samo vidio siluetu čovjeka koji je ušao. Bio je debeo i nosio je nešto nalik na kožnu jaknu. Zapravo, ličio je na Jimmyja, ali je bio veći i širih ramena.

U stvari, to jest bio Jimmy, shvatio je Dave kad su se vrata zatvorila i kad mu se vid malo razbistrio. Jimmy, koji je nosio crnu kožnu jaknu preko tamne dolčevite i bež hlače,

kimnuo je Daveu prilazeći Valu za šankom. Nešto je rekao Valu u uho, a Val se okrenuo preko ramena i pogledao Davea i rekao nešto Jimmyju.

Daveu je postalo slabo. To je od tolikog pića na prazan želudac, bio je uvjeren u to. Ali bilo je i nešto u vezi s Jimmyjem, u njegovu pozdravu; lice mu je bilo bezizražajno, a opet nekako odlučno. I zašto je izgledao tako debelo, kao da je od jučer nakupio 5 kila. I što je radio ovdje, u Chelsei, noć prije pogreba svoje kćeri?

Jimmy je prišao i sjeo na Valovo mjesto, preko puta Davea. Rekao je: — Sto ima?

— Malo sam pijan — priznao je Dave. — Ti si se udebljao? Jimmy se zbunjeno nasmiješio. — Ne.

— Izgledaš veće.

Jimmy je slegnuo ramenima.

— Što ćeš ti ovdje — pitao je Dave.

— Često dolazim ovamo. Ja i Val već godinama poznajemo Hueyja. Mislim, jako se dugo poznajemo. Zašto ne ispiješ to piće?

Dave je podigao čašu. — Već sam se dobro naroljao.

— Što onda? — rekao je Jimmy i Dave je shvatio da Jimmy isto ima čašu. Podigao ju je i kucnuli su se. — Za našu djecu — rekao je Jimmy.

— Za našu djecu — jedva je izrekao Dave, osjećajući se grozno, kao da je iz dana prošao kroz noć i završio u snu, u snu u kojem su sva lica preblizu, ali njihovi glasovi zvuče kao da dolaze s dna kanalizacije.

Dave je ispio piće, namrštio se kad ga je zapeklo, a Val se uvukao u separe pokraj njega. Val ga je zagrlio i popio gutljaj piva direktno iz vrča. — Uvijek sam volio ovo mjesto.

— Dobar je to kafić — rekao je Jimmy. — Nitko te ne gnjavi.

— To je važno — rekao je Val. — Važno je da te nitko ne gnjavi u životu. Da te nitko ne zajebava, ni tvoje najbliže, ni tvoje prijatelje. Jel' tako, Dave?

Dave je rekao: — Apsolutno.

— Ovaj tip je ludnica — rekao je Val. — Dobro je društvo. Jimmy je rekao: — Da?

— O, da — rekao je Val i stisnuo Daveovo rame. — Dave, care.

Celeste je sjedila na rubu motelskog kreveta, dok je Michael gledao TV. Držala je telefon u krilu, a dlanom je pritiskala slušalicu.

U kasno poslijepodne, koje je provela s Michaelom uz mali bazen, sjedeći u zahrdaljoj stolici, malo po malo počela se osjećati isprazno i mizerno, kao da je se može vidjeti odozgo, a ona izgleda odbačeno i smiješno i, još gore, nevjerno.

Svog muža. Izdala je svog muža.

Možda je Dave ubio Katie. Možda. Ali na što je ona mislila kad je to išla govoriti

Jimmyju, od svih ljudi? Zašto nije pričekala i još malo razmislila o tome? Zašto nije pomislila na sve druge mogućnosti? Zato što se bojala Davea?

Ali ovaj novi Dave kojega je vidjela u zadnjih nekoliko dana bio je devijacija u odnosu na normalu, to je bio Dave nakon što je doživio stres.

Možda nije ubio Katie. Možda.

Stvar je bila u tome da mu je trebala vjerovati dok se slučaj ne raščisti. Nije bila sigurna da bi mogla živjeti s njim i izložiti Michaela opasnosti, ali joj je sada bilo jasno da je trebala otići na policiju, a ne Jimmyju Marcusu.

Je li željela povrijediti Davea? Je li očekivala nešto više kad je pogledala u Jimmyjeve oči i povjerila mu svoje sumnje? Ako i jest, što? Od svih ljudi na svijetu, zašto je rekla baš Jimmyju?

Bilo je mnogo mogućih odgovora na to pitanje, ali nijedan joj se nije svidio. Podigla je slušalicu i nazvala Jimmyja. Za to vrijeme podrhtavala joj je ruka, a ona je mislila: Molim Te Bože, neka se netko javi. Samo neka se netko javi. Molim Te.

Smiješak na Jimmyjevu licu sada se ljuljao, naprijed-nazad, na jednu stranu, pa nazad, pa na drugu stranu, a Dave se pokušavao usmjeriti na šank, ali se i on ljuljao, kao da je ovaj kafić na brodu, a more je odjednom popizdilo.

— Sjećaš se kad smo jednom ovamo doveli Raya Harrisa? — rekao je Val.

— Naravno — rekao je Jimmy. — Dobri stari Ray.

— A Ray je bio — rekao je Val i udario po stolu ispred Davea — jedan urnebesno smiješan gad.

— Da — blago je rekao Jimmy. — Ray je bio smiješan. Znao je nasmijati čovjeka.

— Većina ga je zvala Samo Ray — rekao je Val dok je Dave pokušavao shvatiti koji kurac oni pričaju. — Ali ja sam ga zvao Ray Zvečka.

Jimmy je pucnuo prstima prema Valu. — Tako je. Zbog sveg onog sitniša.

Val se naslonio na Davea i govorio mu u uho. — Taj tip, kužiš? Nosio je 10 dolara sitniša u džepu svaki dan. Nitko ne zna zašto. On je jednostavno volio imati pun džep sitniša, u slučaju da mora nazvati Nikaragvu ili neko takvo jebeno mjesto. Tko zna? Ali on bi hodao okolo s rukama u džepovima i zvečao tim sitnišem cijeli dan. Mislim, tip je bio lopov, a svi su ga zajebavali, kao: “Pa tko tebe ne bi čuo kako dolaziš, Ray?” Ali izgleda daje ostavljao sitniš kod kuće kad je obavljao poslove. — Val je uzdahnuo. — Smiješan tip.

Val je spustio ruku s Daveova ramena i zapalio još jednu cigaretu. Dim se popeo prema Daveovu licu i on je osjetio kako mu puže po obrazima i prodire u kosu. Kroz dim je vidio Jimmyja kako ga gleda onim jednoličnim, odlučnim pogledom. Vidio mu je u očima nešro što mu se nije svidjelo, nešto poznato.

Bio je to pogled onog policajca. Narednika Powersa. Imao je osjećaj kao da gleda direktno u Daveov um. Osmijeh se vratio na Jimmyjevo lice, skakao je gore-dolje poput

čamca, a Dave je osjetio da njegov želudac prati to kretanje, da skače kao da surfa na valovima.

Gutnuo je nekoliko puta i duboko udahnuo.

— Jesi dobro? — pitao je Val.

Dave je podigao ruku. Kad bi začepili usta, bilo bi mu bolje. — Da.

Sigurno? — rekao je Jimmy. — Pozelenio si, čovječe. Bujalo je u njemu i osjetio je kako mu se dužnik steže poput šake i opet otvara, osjetio je kako mu kapi znoja izbijaju nad obrvama. — Sranje.

— Dave.

— Povratit ću — rekao je, osjećajući kako mu se opet diže želudac.

— Stvarno.

Val je rekao: — Okej, okej — i brzo izletio iz separea. — Idi na stražnja vrata. Huey ne voli čistiti bljuvotinu s daske na WC-u. Kužiš?

Dave se digao iz separea i Val ga je zgrabio za ramena i okrenuo ga, tako da Dave vidi vrata na drugom kraju kafića, pokraj stola za biljar.

Dave se uputio prema vratima, trudeći se da hoda ravno, noga ispred noge, noga ispred noge, ali vrata su se ipak malo nagnula.

Bila su to mala, crna vrata, hrastovina obojana u crno, oštećena i izrezbarena. Dave je odjednom osjetio vrućinu na tom mjestu. Bila je ljepljiva i gusta i puhala je u njega kad je zateturio prema vratima, hvatajući mjedenu kvaku, zahvalan što je bila toliko hladna kad ju je uhvatio i pritisnuo, te otvorio vrata.

Prvo što je vidio bio je korov. Zatim voda. Posrnuo je van, iznenađen kako je tamo mračno, i kao da je dao znak, upalilo se svjetlo iznad vrata i osvijetlilo popucali katran. Čuo je kako na mostu trube i tutnje auti, i odjednom mu je mučnina prošla. Možda još bude dobro. Duboko je udahnuo noć. Lijevo od njega netko je nabacao hrpu starih drvenih kreveta i zahrđalih zamki za jastoge, neke od njih imale su nazubljene rupe, kao da su ih napali morski psi. Dave se pitao koga vruga zamke za jastoge rade tako daleko odmora i na rijeci, a zatim je shvatio da je ionako previše pijan da bi našao odgovor. Iza hrpe nalazila se žičana ograda, jednako zahrđala kao i zamke za jastoge i ugušena korovom. Pokraj njega nalazilo se polje korova višeg od čovjeka, koje se bilo proširilo kroz popucali šljunak na dobrim 18 metara.

Daveov želudac ponovno se uzbunio, a novi val povraćanja bio je najjači dotad, te se probijao kroz njegovo tijelo. Taman je doteturab do vode i spustio glavu, kad su strah i Sprite i pivo potekli iz njega u tamni Mystic. Bila je to čista tekućina. Nije imao ništa drugo u sebi. Iskreno, nije se mogao sjetiti kada je zadnji put jeo. Ali čim je to izašlo iz njegovih usta i otišlo u vodu, osjećao se bolje. Osjećao je svježinu predvečerja u kosi. Lagani povjetarac podigao se nad rijekom. Pričekao je na koljenima da vidi hoće li još povraćati, iako je sumnjao u to. Kao daje bio pročišćen.

Pogledao je gore u most, tamo su se svi tiskali ili da udu u grad, ili da izađu, svi su bili u nervoznoj žurbi, vjerojatno napola svjesni da se neće nimalo bolje osjećati kad stignu

kući. Pola njih odmah će otići nekamo — ili u trgovinu po nešto što su zaboravili, ili u kafić, videoteku, restoran gdje će opet čekati u redu. A za što? Za što stojimo u redu? Kamo smo očekivali da ćemo otići? I zašto nikada nismo onoliko sretni koliko smo mislili da ćemo biti kad stignemo na odredište?

Dave je primijetio barčicu s vanjskim motorom desno od sebe. Bila je privezana za ravnu dasku, tako sitnu i uleknutu da to nisi mogao opravdano nazvati dokom. Zaključio je da je to Hueyjev brod i nasmiješio se kad je zamislio tog mršavka boležljiva izgleda kako se vozi po toj masnoj vodi, s vjetrom u kosi crnoj poput ugljena. Okrenuo je glavu i pogledao krevete i korov. Nije čudo da su ljudi ovamo dolazili rigati. Bilo je to potpuno izolirano mjesto. Ako se s druge strane rijeke gledalo ovamo bez dalekozora, nije se moglo vidjeti ništa. Mjesto je bilo ograđeno s tri strane i tako tiho, zvuk automobila čuo se prigušeno u daljini, a korov je priječio sve zvukove osim graktanja galebova i mrmora vode. Da je Huey pametan, maknuo bi korov i krevete, izgradio dok ovdje i privukao tajkune koji se doseljavaju u Admiral Hill, i pretvorio Chelsea u novo bojište za proboj malograđana, nakon što obave posao u istočnom Buckyju.

Dave je pljunuo nekoliko puta i obrisao usta rukom. Usto je i odlučio da će reći Valu i Jimmyju kako mora nešto pojesti prije nego nastavi piti. Nije to morala biti neka raskošna večera, samo najnužnije. A kad se okrenuo, oni su stajali uz crna vrata, Val lijevo, Jimmy desno, vrata su bila čvrsto zatvorena, a Dave je pomislio da izgledaju čudno, kao da su došli dostaviti pokućstvo, a nisu vidjeli kamo da ga odlože u svem tom korovu.

Dave je rekao: — Hej, momci. Došli ste provjeriti da nisam pao u vodu?

Jimmy se odmaknuo od zida i prišao mu, a svjetlo iznad vrata se ugasio. Jimmy, koji je nestao u mraku, polako se približio, a lice mu je slabo osvjetljavalo svjetlo s mosta i povremeno je nestajalo u sjeni.

Daj da ti kažem nešto o Rayu Harrisu — rekao je Jimmy, tako tiho da se Dave morao nagnuti naprijed. — Ray Harris bio je moj frend. Posjećivao me dok sam bio u zatvoru. Obilazio je Maritu i Katie i moju majku, pitao je li im što potrebno. On je to radio da bih ja pomislio kako mi je prijatelj, ali pravi razlog bio je osjećaj krivnje. Osjećao se krivim što se dao uhvatiti za jaja i što me otkucao policiji. Bilo mu je jako krivo zbog toga. Ali nakon što mi je nekoliko mjeseci dolazio u zatvor, dogodilo se nešto čudno. — Jimmy je došao do Davea, zaustavio se i pogledao ga u lice malo nakrivljene glave. — Otkrio sam da mi je Ray drag. Mislim, iskreno sam uživao u njegovom društvu. Razgovarali smo o sportu, o Bogu, o knjigama, o našim ženama, djeci, dnevnoj politici, o svemu i svačemu. Ray je bio tip osobe koja možda pričati o svemu. Sve ga je zanimalo. To je rijetkost. A onda je moja žena umrla. Kužiš? Umrla je, a oni su mi poslali nekog čuvara u ćeliju, koji mi je rekao: “Zao mi je, osuđeniku, žena ti je preminula sinoć u 20.15. Mrtva je.” A u čemu je stvar? Sto me pogodilo u vezi sa smrću moje žene, Dave?

To što je morala proći kroz to posve sama. Znam što misliš, svi umremo sami. Istina. U zadnjem stadiju, kad si već gotov, sam si. Ali moja žena je imala rak kože. Polako je umirala zadnjih šest mjeseci. A mogao sam biti uz nju. Mogao sam joj pomoći kad je umirala. Ne kad je umrla, nego kad je umirala. Pa ipak, nisam bio uz nju. Ray, tip kojeg sam volio, lišio je toga mene i moju ženu. Dave je vidio tamnoplavi komad rijeke — osvjetljen svjedima s mosta i svjetlucač — kako sjaji u Jimmyjevim zjenicama. Rekao je:

— Zašto mi to govoriš, Jimmy?

Jimmy je pokazao prstom mjesto iza Daveova ramena. — Natjerao sam Raya da klekne točno na onom mjestu i dvaput sam ga upucao. Jednom u prsa i jednom u grlo.

Val se odmaknuo od vrata i bez žurbe prišao Daveu s lijeve strane, a korov se izdizao iza njega. Daveu se stisnulo grlo i protrnuo Dave je rekao: — Hej, Jimmy, ne znam što...

Jimmy je rekao: — Ray me preklinjao. Rekao je da smo frendovi. Rekao je da ima sina. Rekao je da ima ženu. Rekao je da mu je žena trudna. Rekao je da će odseliti. Rekao je da me više neće gnjaviti. Preklinjao me da ga poštedim, da može vidjeti kako mu se rada dijete. Rekao je da me poznaje, i da sam dobar čovjek, i da zna da to ne želim učiniti. — Jimmy je, pogledao u most. — Želio sam mu nešto odgovoriti. Reći mu: volio sam svoju ženu, a ona je mrtva i ja tebe smatram odgovornim i, na kraju krajeva, opće je poznato da ne treba cinkati prijatelje ako želiš dugo živjeti. Ali nisam ništa rekao, Dave. Prejako sam plakao. Toliko sam bio jadan. On je jecao, ja sam jecao. Jedva sam ga vidio.

— I zašto si ga ubio? — rekao je Dave, a u glasu mu se čuo prizvuk očaja.

— Upravo sam ti rekao — rekao je Jimmy, kao da objašnjava četverogodišnjem djetetu. — Bio sam 22-godišnji udovac s petogodišnjom kćeri. Propustio sam zadnje dvije godine života svoje žene. A onda pizda od Raya je jako dobro znala prvo pravilo u našem poslu: ne otkucavaj prijatelje.

Dave je rekao: — A što misliš da sam ja napravio, Jimmy? Reci mi.

Kad sam ubio Raya — rekao je Jimmy — osjećao sam, ne znam... potpuni nedostatak sebe. Osjetio sam da me Bog gledao dok sam mu stavljao utege i gurao ga u vodu. A Bog je samo kimao glavom. Nije bio ljut, zapravo. Gadilo mu se, ali nije bio iznenađen, čini mi se. Kao kad ti se pas posere na tepih. Stajao sam baš tamo, iza mjesta gdje ti sada stojiš, i gledao kako Ray tone. Glava mu je zadnja potonula i sjetio sam se kako sam, kao mali, mislio da, ako odeš do dna bilo koje rijeke ili mora, probit ćeš dno i glava će ti dospjeti u svemir. Mislim, tako sam ja zamišljao zemaljsku kuglu, kužiš? I tako bih ja bio tamo, glava bi mi virila iz kugle, sav taj svemir, i zvijezde, i crno nebo bilo bi oko mene i ja bih samo pao. Pao bih u svemir i lebdio, lebdio sljedećih milijun godina, vani, u toj hladnoći. I kad je Ray potonuo, o tome sam razmišljao. O tome kako će tonuti sve dok ne probije glavom planet i potone u svemir na milijun godina.

Dave je rekao: — Znam da nešto misliš, Jimmy, ali varaš se. Misliš da sam ja ubio Katie, je li? To je to? Jimmy je rekao: — Šuti, Dave.

— Ne, ne, ne — rekao je Dave, kad je odjednom primijetio pištolj u Valovoj ruci. — Nisam imao nikakve veze s Katienom smrću.

Ubit će me, shvatio je Dave. O, Bože, ne. Ovo je nešto za što se moraš pripremiti. Ne izađeš iz kafića da povratiš i onda se okreneš i shvatiš da si došao do kraja života. Ne. Ja bih trebao otići kući. Trebam srediti stvari s Celeste. Trebam pojesti onu večeru.

Jimmy je posegnuo rukom u jaknu i izvukao nož. Ruka mu je malo drhtala dok je vadio oštricu. Drhtala mu je i gornja usna, kao i dio brade, primijetio je Dave. Bilo je nade. Ne daj da ti se mozak zakoči. Ima nade.

— Došao si doma one noći kad je Katie umrla u odjeći koja je bila natopljena krvlju,

Dave. Ispričao si dvije različite priče o tome kako si sjebao ruku i tvoj auto je viđen kod Posljednje kapljice u vrijeme kad je Katie odlazila. Lagao si drotovima i svima ostalima.

— Gledaj, Jimmy. Molim te, pogledaj me. Jimmy je držao pognutu glavu.

— Jimmy, bilo je krvi na meni, točno. Nekoga sam prebio. Gadno prebio.

— A, to je ona priča o pljačkašu? — pitao je Jimmy.

— Ne. Bio je pedofil. Imao je seks s nekim dječakom u autu. Bio je vampir, Jime. Trovao je maloga.

— Znači, nije bio pljačkaš. Bio je to neki tip koji je, znači, zlostavljao dijete. Svakako, Dave, svakako. Ubio si tog tipa?

— Da. Pa, ja., .ja i Dječak.

Dave nije imao pojma zašto je to rekao. Nikad nije spominjao Dječaka. To se jednostavno ne radi. Ljudi to ne shvaćaju. Možda je to bilo zbog straha. Možda je želio da Jimmy vidi što je u njegovoj glavi, da shvati da je unutra nered, ali da vidi njega, Davea. Jimmy, shvati da nisam čovjek koji bi ubio nevino biče.

— Znači, ti i zlostavljeni dječak ste...

— Ne — rekao je Dave.

-Što "ne"? Rekao si da ste ti i dječak...

— Ne, ne. Zaboravi to. Glava mi je ponekad sjebana. Kažem da...

— Bez zajebancije? — rekao je Jimmy. — Znači, ubio si pedofila. To kažeš meni, ali nisi rekao ženi? Čovjek bi pomislio da ćeš prvo njoj reći. Pogotovo sinoć, kad ti je rekla da ne vjeruje u priču o pljačkašu. Mislim, zašto joj ne bi to rekao? Većini ljudi ne smeta ako umre pedofil, Dave. Tvoja žena je mislila da si ubio moju kćer. A ti me uvjeravaš da bi radije da ona to vjeruje, nego da si ubio pedofila. Objasni mi to, Dave.

Dave je želio reći: Ubio sam ga jer sam se bojao da se pretvaram u njega. Kad bih pojeo njegovo srce, njegov duh bi ušao u mene i preplavio me. Ali ne mogu to reći naglas. Ne mogu reći tu istinu. Znam da sam se danas zakleo da neće više biti tajni. Ali, zaboga, ova tajna mora ostati nepoznata — bez obzira na to koliko laži moram reći da je sačuvam.

— Hajde, Dave, reci mi zašto. Kako to da nisi vlastitoj ženi mogao reći, ovaj... istinu*.

Najbolji odgovor koji je Dave smislio bio je: — Ne znam.

— Ne znaš. Znači, u ovoj bajci, ti i taj dječak... to si, kao, bio ti kad si bio mali? Ti i on...

— Samo ja — rekao je Dave. — Ubio sam stvorenje bez lica.

— Što si ubio, jebemti? — rekao je Val.

— Tipa. Pedofila. Ubio sam ga. Ja. Samo ja. Na parkiralištu kod Posljednje kapljice.

Jimmy je rekao: — Nisam čuo da su našli ikakvog mrtvaca kod Posljednje kapljice— i pogledao Vala.

Val je rekao: — Puštaš ovog govgnara da ti objašnjava, Jime? Zajebavaš me?

— Ne, istina je — rekao je Dave. — Kunem ti se svojim sinom. Stavio sam tipa u prtljažnik. Ne znam što se dogodilo s autom, ali to sam učinio, kunem se Bogom. Želim vidjeti ženu, Jimmy. Želim živjeti dalje. — Dave je pogledao u most i čuo kako gume škripe pred žutim svjetlom. — Jimmy? Molim te, nemoj mi to oduzeti. Jimmy je pogledao Davea i Dave je u njemu vidio svoju smrt.

— Živjela je u Jimmyju poput vukova. Dave je toliko želio da se može suočiti s time, ali nije mogao. Nije se mogao suočiti sa smrću. Stajao je ondje u tom času — upravo tad noge su mu bile na zemlji, srce je pumpalo krv, mozak je slao impulse u živce, u mišiće i organe, nadbubrežne žlijezde radile su punom parom, i za koji trenutak, možda baš sljedećeg časa, oštrica će se zariti u njegova prsa. I u svoj toj boli doći će sigurnost da će njegov život — njegov život i njegova vizija i njegovo jelo i vođenje ljubavi i smijeh i opip i njuh završiti. Nije mogao biti hrabar. Preklinjat će. Hoće. Učinit će sve što zatraže samo da ga ne ubiju.

— Čini mi se da si prije 25 godina ušao u onaj auto, Dave, i netko drugi se vratio umjesto tebe. Mislim da su ti spržili mozak ili nešto takvo — rekao je Jimmy. — Imala je devetnaest godina. Shvaćaš li to? Devetnaest godina i nikada ti nije ništa učinila. Zapravo si joj bio drag. A ti je ubiješ, jebemti? Zašto? Jer je tvoj život sranje? Jer te ljepota vrijeđa? Jer nisam ja taj koji je ušao u onaj auto? Zašto?

Samo mi to reci, Dave. Reci mi to. Reci mi to — rekao je Jimmy — i pustit ću te da živiš.

— Nećeš, jebemu — rekao je Val. — Jimmy, što radiš? Zar ti je žao ovog jebenog govgnara? Čuj...

— Zaveži, Val — rekao je Jimmy, okrenuvši se prema Valu. — Predao sam ti jebeni stroj kad sam išao u buksu, a ti si ga sjebao. Sve sam ti dao, a ti samo znaš razbijati i prodavati jebenu drogu? Nemoj mi davati savjete, Val. I ne pomišljaj na to da mi daješ jebene savjete.

Val se okrenuo, počeo udarati korov i brzo si govoriti nešto u bradu.

— Reci mi, Dave. Ali nemoj mi prodavati sranje o pedofilu jer večeras ne pušim govna. Okej? Reci mi istinu. Ako mi opet budeš lagao, jebeno ću te rasporeti.

Jimmy je udahnuo nekoliko puta. Držao je nož ispred Daveova lica i zatim ga je spustio i stavio između remena i hlača na desnom boku. Ruke su mu bile prazne. — Dave, poštedjet ću ti život. Samo mi reci zašto si je ubio. Ići ćeš u zatvor. Ne zajebavam te. Ali neću te ubiti. Disat ćeš.

Dave je bio toliko zahvalan da je poželio glasno zahvaliti Bogu.

Želio je zagrliti Jimmyja. Prije 30 sekundi ispunjao ga je najstrašniji očaj. Bio je spreman pasti na koljena, prklinjati i reći: Ne želim umrijeti. Nisam spreman. Nisam spreman da odem. Ne znam što me čeka tamo vani. Ne vjerujem da postoji raj. Ne vjerujem da nas čeka svjetlost. Mislim da je tamno i hladno i daje to beskrajni tunel ništavila. Kao tvoja rupa u planetu, Jim. A ne želim biti sam u ništavilu. Godine ništavila, stoljeća hladnog, hladnog ništavila i samo moje usamljeno srce lebdi u njemu, samo,

samo, samo.

Sada je mogao živjeti. Ako slaže. Ako pregrize tvrd orah i kaže Jimmyju što želi čuti. Izvrijeđat će ga. Vjerojatno će ga prebiti. Ali ostat će živ. Vidio je to u Jimmyjevim očima. Jimmy nije lagao. Vukovi su nestali i pred njim je samo ostao čovjek s nožem koji je trebao kraj priče, čovjek koji je tonuo pod pritiskom neznanja i žalovanja za kćeri koju više nikada neće dodirnuti.

Vratit ću ti se, Celeste. Ostvarit ćemo onaj lijepi život. Hoćemo. I onda, obećaj em, nema više laži. Nema više tajni. Ali mislim da moram sada reći još ovu laž, najgoru laž u svom lažljivom životu jer ne mogu reći najgoru istinu u svom životu. Radije bih da misli da sam mu ubio kćer, nego da zna zašto sam ubio onog pedofila. Ovo je pozitivna laž, Celeste. Otkupit ću naše živote.

— Reci mi — rekao je Jimmy.

Dave je ispričao priču koja je bila blizu istini koliko je to bilo moguće. — Vidio sam je kod McGillsa te večeri i podsjetila me na jedan san.

— O čemu? — rekao je Jimmy, lice mu je popustilo, a glas mu je pucao.

— O mladosti — rekao je Dave. Jimmy je spustio glavu.

— Ne sjećam se da sam imao mladost — rekao je Dave. — A ona je bila san o mladosti, pa sam jednostavno puknuo, valjda.

Ubijalo ga je što to mora govoriti Jimmyju, razdirati ga time, ali Dave je samo želio otići kući, srediti se i vidjeti svoju obitelj i, ako je ovo bilo potrebno, učinit će to. Ispravit će stvari. A za godinu dana, kad uhvate i osude pravog ubojicu, Jimmy će shvatiti njegovu žrtvu.

— Jedan dio mene — rekao je — nikada nije izišao iz onog auta, Jime. Baš kako si rekao. Neki drugi Dave vratio se u susjedstvo u Daveovoj odjeći, ali to nije bio Dave. Dave je još uvijek u podrumu, kužiš?

Jimmy je kimnuo, a kad je podigao glavu, Dave je vidio da su mu oči vlažne i sjajne i pune sućuti, možda čak i ljubavi.

— Zbog sna, znači? — prošaptao je Jimmy.

Zbog sna, tako je — rekao je Dave i osjetio hladnoću laži kako mu se širi trbuhom i postaje toliko hladna da je pomislio kako je to možda od gladi, pošto je maloprije ispraznio želudac u Mysticu. Ipak, bila je to drukčija hladnoća, drukčija od bilo koje koju je ikada osjetio. Ledena. Tako hladna da je bila skoro vruća. Ne, bila je vruća. Trbuh mu je sada gorio i vatra mu je silazila u međunožje i penjala se prema prsima, isisavajući zrak iz njega.

Krajičkom oka, vidio je kako Val skače u zrak i viče: — To! Tako je već bolje!

Pogledao je Jimmyjevo lice. Jimmy, čije su se usne kretale prebrzo i presporo u isto vrijeme, rekao je: — Mi pokapamo svoje grijehе ovdje, Dave. Čistimo ih.

Dave je sjeo. Gledao je kako krv teče iz njega po hlačama. Tekla je iz njega, i kad je stavio ruku na trbuh, prstima je osjetio pukotinu koja se širila s jedne na drugu stranu.

Rekao je: Lagao si mi.

Jimmy se sagnuo nad njim. — Sto?

Lagao si mi.

— Vidiš da miče jebenim usnama? — rekao je Val. — Miče usnama.

— Imam oči, Val.

Dave je osjetio kako ga preplavljuje spoznaja, i bila je to najružnija spoznaja s kojom se ikad morao suočiti. Bila je ružna i ravnodušna. Bila je bešćutna, a sastojala se samo u ovome: Umirem.

Ne mogu se vratiti odavde. Ne mogu varati i pobjeći od ovoga. Ne mogu se izvući preklinjanjem i sakriti iza svojih tajni. Ne mogu očekivati odgodu kazne zbog sućuti. Čije sućuti? Nikoga nije briga. Nikoga nije briga. Osim mene. Mene je briga. Meni je itekako stalo. A nije pravedno. Ne mogu se suočiti sam s tunelom koji me čeka. Nemojte me slati tamo. Molim vas, probudite me. Želim se probuditi. Želim te osjetiti, Celeste. Želim osjetiti tvoje ruke. Nisam spreman.

Natjerao se da usredotoči pogled, kad je Val nešto dodao Jimmyju i Jimmy je to prislonio na Daveovo čelo. Bilo je hladno. Bio je to hladan i blag krug, koji mu je donosio olakšanje od vatre u tijelu. Čekaj! Ne, ne, Jimmy! Znam što je ovo. Vidim okidač. Nemoj, nemoj, nemoj. Gledaj me. Vidi me. Nemoj to činiti. Molim te. Ako me odvezeš u bolnicu, bit ću dobro. Oni će me srediti. Oh Bože Jimmy nemoj to učiniti prstom nemoj to učiniti lagao sam lagao sam molim te nemoj mi ovo uskraćivati molim te ne mogu se pripremiti za metak u čelu. Nitko ne može. Nitko. Molim te, nemoj. Jimmy je spustio pištolj.

Hvala ti, rekao je Dave. Hvala ti, hvala ti.

Dave je legao i vidio zrake svjetla kako prelaze preko mosta, kako sijeku mrklu noć, kako sjaje. Hvala ti, Jimmy. Odsad ću biti dobar čovjek. Naučio si me nešto. Jesi. I reći ću ti što je to čim dođem do daha. Bit ću dobar otac. Bit ću dobar muž. Obećaj em. Kunem se... Val je rekao: — Okej, gotovo je.

Jimmy je pogledao Daveovo tijelo, kanjon koji je urezao na njegovu trbuhu, rupu od metka koji mu je ispalio u čelo. Skinuo je cipele i jaknu. Zatim je svukao dolčevitu i hlače koje je umrljao Daveovom krvlju. Skinuo je trenirku koju je nosio ispod svega toga i stavio je na hrpu pokraj Daveova tijela. Čuo je Vala kako slaže građevne blokove i lanac u Hueyjeve brod, a zatim se Val vratio s velikom zelenom vrećom za smeće. Ispod trenirke, Jimmy je nosio majicu i traperice, a Val je izvukao par cipela iz vreće i dobacio mu ih. Jimmy ih je obuo i provjerio je li krv procurila na njegovu majicu i traperice. Ali nije je bilo. Čak je i trenirka bila jedva umrljana. Kleknuo je pokraj Vala i nagurao odjeću u vreću. Žarim je uzeo nož i pištolj, otišao na mol i bacio nož i pištolj, jedno po jedno, u središte Mystica. Mogao ih je staviti u vreću s odjećom, baciti poslije s broda, zajedno s Daveovim tijelom, ali zbog nekog razloga, imao je potrebu da to učini sada, da osjeti pokret ruke kako se podiže i kako oružje zatim kružno leti, opisuje luk, zaranja u vodu i tiho tone.

Kleknuo je nad vodom. Ono što je Dave povratio odavno je odnijela struja, i Jimmy je zaronio ruke u rijeku, onako masnu i zagađenu, i oprao ruke od Daveove krvi. Ponekad, u

svojim snovima, radio je istu stvar — prao se u Mysticu — kad bi odjednom glava Raya Harrisa iskočila i zagledala se u njega.

Samo Ray uvijek bi rekao istu stvar: — Ne možeš biti brži od vlaka. A Jimmy, zbunjen, rekao bi: — Nitko ne može, Ray.

Samo Ray ponovno bi počeo tonuti i rekao: —Ali, ti pogotovo. Trinaest godina imao je te snove, trinaest godina Rayeva glava pojavljivala se na vodi, a Jimmy još uvijek nije znao koga vraga je htio time reći.

Koga voliš?

Kad se Brendan vratio kući, njegova majka već je bila otišla na tombolu. Ostavila je poruku: “Imaš piletine u frižideru. Drago mi je da si dobro. Nemoj da ti to prijede u naviku.”

Brendan je provjerio svoju i Rayevu sobu, ali Ray je također bio vani, i Brendan je uzeo stolicu iz kuhinje i smjestio je ispred smočnice. Popeo se na stolicu, a ona se nagnula nalijevo, jer je u jednoj nozi nedostajao vijak. Pogledao je otvor za ventilaciju na stropu i ugledao mrlje od prstiju u prašini, a zrak ravno pred njegovim očima usko viđao je malene tamne čestice prašine.

Gurnuo je desnim dlanom rebrenicu otvora za ventilaciju i podigao je. Spustio je ruku, obrisao je o hlače i nekoliko puta duboko udahnuo.

Postoje neke stvari na koje ne želiš znati odgovor. Brendan nikada nije želio naletjeti na oca kad odraste jer nije želio pogledati u očevo lice i vidjeti kako mu je lako bilo napustiti ga. Nikada nije pitao Katie o njezinim bivšim dečkima, čak ni o Bobbyju O'Donnellu, jer nije htio imati u glavi sliku nje kako leži na nekome drugome i ljubi ga onako kako je ljubila njega, Brendana. Brendan je znao što je to istina. U većini slučajeva, samo je trebalo odlučiti hoćeš li se suočiti s njom ili ćeš komotno živjeti u neznanju i lažima. A neznanje i laži su često bili podcijenjeni. Većina ljudi je znala da Brendan ne bi mogao izdržati niti jedan dan bez tanjura neznanja i laži sa strane. Ali ova istina... s ovom istinom se morao suočiti. Jer, već se s njom suočio u ćeliji, i presjekla ga je poput metka i zabila mu se u trbuh. A nije namjeravala izaći, što znači da se nije mogao sakriti od nje, nije se mogao uvjeriti da ona nije tu. Neznanje nije bilo opcija. Laž više nije bila dostupan dio jednadžbe.

Sranje — rekao je Brendan i gurnuo rebrenicu otvora u stranu, te gurnuo ruku u tamu. Prstima je napipao prašinu i iverje i još prašine, ali nije bilo pištolja. Pipao je gore još cijelu minutu, ali znao je da nije ondje. Očev pištolj nije bio ondje gdje je trebao biti. Bio je negdje vani i iz njega je ubijena Katie.

Vratio je rebrenicu natrag. Uzeo je metlu i lopaticu i pomeo prašinu koja je pala na pod. Vratio je stolicu u kuhinju. Osjećao je potrebu da sve obavi pedantno. Smatrao je da je najvažnije ostati miran. Natočio si je sok od naranče i stavio čašu na stol. Sjeo je na stolac sa klimavom nogom i okrenuo se tako da je gledao u vrata u sredini stana. Popio je gutljaj soka od naranče i čekao Raya.

— Pogledajte ovo — rekao je Sean, izvlačeći izvještaj o otiscima prstiju iz kutije. Otvorio ga je pred Whiteyjem. — Ovo je najjasniji koji su skinuli s vrata. Malen je jer pripada djetetu.

Whitey je rekao: — Stara gospa Prior čula je kako se dvoje djece igra na ulici malo

prije nego što je Katie slupala auto. Rekla je da su imali palice za hokej.

— Rekla je da je čula Katie kako nekoga pozdravlja. Možda to nije bila Katie. Dječji glas zvuči kao ženski. I nema otisaka nogu? Naravno da ne. Koliko su djeca teška? 45 kg?

— Prepoznaješ djetetov glas?

— Zvuči kao Johnny O'Shea.

Whitey je kimnuo. — Drugi dječak uopće ništa ne govori.

— Zato što je nijem, jebemu — rekao je Sean.

— Hej, Ray — rekao je Brendan kad su dvojica dječaka ušla u stan.

Ray je kimnuo. Johnny O'Shea mahnuo je rukom. Krenuli su prema spavaćoj sobi.

— Dođi malo ovamo, Ray. Ray je pogledao Johnnyja.

— Samo na trenutak, Ray. Nešto te moram pitati.

Ray se okrenuo, a Johnny O'Shea spustio je torbu za trening koju je nosio i sjeo na rub kreveta gospode Harris. Ray je došao u kuhinju malim hodnikom i ispružio ruke, gledajući brata kao da želi reći „Što je?“

Brendan je nogom uhvatio stolicu i izvukao je ispod stola, te kimnuo prema njoj.

Ray je nakrivio glavu kao da osjeća nešto u zraku, nešto što mu se ne sviđa. Pogledao je u stolicu. Zatim u Brendana.

S pomoću znakova je rekao: — Što sam napravio?

— Ti meni reci — rekao je Brendan.

— Nisam ništa napravio.

— Onda sjedni.

— Ne želim.

— Zašto?

Ray je slegnuo ramenima.

Brendan je rekao: — Koga mrziš, Ray?

Ray ga je pogledao kao da je lud.

— Daj — rekao je Brendan. — Koga mrziš? Rayov znak bio je kratak. — Nikoga. Brendan je kimnuo. — Okej. A koga voliš? Ray ga je opet onako pogledao.

Brendan se nagnuo naprijed, s rukama na koljenima. — Koga voliš?

Ray je pogledao u cipele, zatim u Brendana. Podigao je ruku i pokazao na svoga brata.

— Voliš mene?

Ray je kimnuo, vrpoljeći se.

— A mamu?

Ray je odmahnuo glavom.

— Ne voliš mamu?

Ray je znakovima pokazao: — Nit je volim, nit je ne volim.

— Znači, ja sam jedina osoba koju voliš?

Ray je izbacio lice i namrgodio se. Ruke su mu letjele. — Da. Jel' mogu sad ići?

— Ne — rekao je Brendan. — Sjedni.

Ray je pogledao dolje u stolicu, lice mu je bilo crveno i Ijutito. Pogledao je Brendana. Podigao je ruku i pokazao mu srednji prst, a zatim se okrenuo u namjeri da izađe iz kuhinje.

Brendan nije ni shvatio da se pomaknuo dok nije uhvatio Raya za kosu i podigao ga sa zemlje. Povukao ga je natrag rukom, kao da vuče sajlu na zahrđaloj kosilici, a zatim je otvorio šaku i Ray je poletio unatrag, preko kuhinjskog stola. Udario je li zid i pao na stol, te se sve skupa srušilo na pod.

— Voliš me? — rekao je Brendan, i ne gledajući u brata. — Toliko me voliš da si mi ubio curu, jebemu mater? Ha?

Tad je Johnny O'Shea krenuo, kao što je Brendan prevideo.

Johnny je zgrabio svoju torbu i poletio prema vratima, ali ga je Brendan dohvatio. Podigao je malog pizdeka za vrat i odalamio njime o vrata.

— Moj brat nikada ništa ne radi bez tebe, O'Shea. Nikada.

Spremao se da ga udari, a Johnny je povikao: — Ne, Bren! Nemoj! Brendan ga je udario tako jako da mu je slomio nos. Zatim ga je još jednom udario. Kad je Johnny pao na pod, skiupčao se i pljuvao krv po parketu, a Brendan je rekao: — Vratit ću se. Vratit ću se i možda te prebijem na smrt, ti jebeno smeće.

Ray je stajao na klimavim nogama, tenisice se mu se sklizale na polomljenim tanjurima, kad se Brendan vratio i pljusnuo ga takvom jačinom da je odletio u sudoper. Zgrabio je brata za košulju, a Ray je zurio u njega dok su mu suze tekle iz očiju ispunjenih mržnjom. Krv mu je tekla iz usta. Brendan ga je bacio na pod, raširio mu ruke i kleknuo na njih.

— Govori — rekao je Brendan. — Znam da možeš. Govori, jebena nakazo, ili ću te ubiti, kunem se Bogom. Govori! — urlao je Brendan i spustio šake na Rayeve uši. — Govori! Reci njezino ime! Reci! Reci "Katie", Ray. Reci "Katie"!

Rayu su se zamaglile oči i ispljunuo je krv po svom vlastitom licu.

— Govori! — vikao je Brendan. — Ubit ću te ako ne progovoriš, jebem ti mater!

Zgrabio je brata za kosu na sljepoočnicama, podigao mu glavu s poda i tresao je s jedne strane na drugu dok se Rayeve oči nisu ponovno razbistrile. Brendan mu je držao mirno glavu i pogledao duboko u te sive oči, vidio je toliko ljubavi i mržnje u njima da je poželio otkinuti bratovu glavu i baciti je kroz prozor.

Rekao je ponovno: — Govori — ali ovaj put je to prošaptao promuklo i prigušeno. —

Govori.

Čuo je glasan kašalj i okrenuo se, vidio je Johnnyja kako stoji, pljujući krv po podu, a u rukama je držao pištolj Raya starijeg.

Sean i Whitey su se uspinjali stepenicama kad su začuli kavgu. Čuli su kako netko viče u stanu, i nedvosmislene zvukove udaraca u ljudsko meso. Čuli su muškarca kako viče: — Ubit ću te! — i Sean je posegnuo za pištoljem kad je uhvatio kvaku.

Whitey je rekao: — Čekaj — ali Sean je već bio pritisnuo kvaku, ušao u stan i ugledao pištolj uperen u njegova prsa na udaljenosti od 15 cm.

— Stoj! Nemoj povući taj okidač, mali!

Sean je pogledao u johnnyjevo krvavo lice i ono što je vidio u njemu prestravilo ga je. U njemu nije bilo ničega. Vjerojatno nikada nije bilo ničega. Mali neće povući okidač zato što je ljut ili uplašen. Povući će ga zato što je Sean lik s ekrana visok 188 cm, a pištolj je joystick.

— Johnny, spusti pištolj.

Sean je čuo Whiteyjevo disanje s druge strane praga.

— Johnny.

Johnny O'Shea je rekao: — Udario me, jebem mu mater. Dvaput. Slomio mi je nos.

— Tko?

— Brendan.

Sean je pogledao nalijevo i ugledao Brendana kako stoji na kuhinjskim vratima, spuštenih ruku, ukočen. Johnny O'Shea, shvatio je, namjeravao je pucati u Brendana kad je Sean ušao. Čuo je Brendanov dah, kratak i spor.

— Uhapsit ćemo ga zbog toga, ako hoćeš.

— Ne želim da uhapsite pizdu. Želim ga mrtvog.

— Mrtav, to ti je velika stvar, Johnny. Mrtav se više ne vraća, znaš?

— Znam — rekao je mali. — Sve znam o tom sranju. Upotrijebit ćete ga? — Dječakovo lice bilo je u rasulu, krv mu je tekla iz slomljenog nosa i kapala s brade.

Sean je rekao: — Što?

Johnny O'Shea je kimnuo prema Seanovom boku. — Taj pištolj? To je Glock, ne?

— Da, to je Glock.

— Glock je mrak, čovječe. Rado bih si nabavio jednog takvog. I, upotrijebit ćete ga?

— Sada?

— Da. Pucat ćete u mene?

Sean se nasmiješio. — Ne, Johnny.

Johnny je rekao: — Kojeg kurca se smijete? Pucajte. Vidjet ćemo što će se dogoditi. Bit će fora. — Gurnuo je pištolj naprijed, ispružene ruke, a vrh pištolja je sada bio oko 2 cm od Seanovih prsa.

Sean je rekao: — Čini mi se da me imaš u šahu, stari. Kužiš što hoću reći?

— Imam ga u šahu, Ray — viknuo je Johnny. — Jebenog policajca, stati. Ja! Gledaj!

Sean je rekao: — Nemojmo dopustiti da se ovo...

Gledao sam jednom jedan film, kužiš? Drot ganja nekog crnca na krovu. Crnčuga ga je razvalio. Drot nešto zavija i takva sranja. Crnčuga je takva legenda da ga je baš briga što drot ima doma ženu i mala govna. Crnčuga je legenda, čovječe.

Sean je ovo već prije vidio. Dok je još bio u uniformi, bio je poslan u neku banku gdje je bila pljačka koja je propala, tip unutra je postupno postajao jači dva sata, osjećajući moć pištolja u ruci i učinak koji je on imao. Sean ga je gledao kako govori bombastično preko ekrana koji je bio spojen na kamere u banci. U početku, tip je bio uplašen, ali ga je prošlo. Zaljubio se u taj pištolj.

I u jednom trenutku, Sean je ugledao Lauren kako ga gleda preko jastuka, podbočena na jednu ruku. Vidio je svoju kćer iz snova, osjetio je, i pomislio je kako bi bilo usrano da umre, a da je ne upozna ili da više nijednom ne vidi Lauren.

Usredotočio se na prazno lice pred sobom. Rekao je: — Vidiš onog tipa lijevo od sebe, Johnny? Onog na vratima?

Johnnyjeve oči su brzo poletjele ulijevo. — Da.

— On tebe ne želi ubiti. Ne želi.

— Briga me — rekao je Johnny, ali Sean je vidio da ga je to ipak pogodilo, oči su mu poput zečeva skakutale gore-dolje.

— Ali ako ti mene upucaš, on nema izbora.

— Ne bojim se smrti.

— Znam. Ali znaš u čemu je stvar? Neće te pogoditi u glavu ili tako. Mi ne ubijamo djecu. Ali ako bude pucao s onog mjesta gdje stoji, znaš gdje će taj metak završiti?

Sean nije spuštao oči s Johnnija, iako se činilo da mu glavu privlači pištolj u dječakovoj ruci. Želio ga je pogledati, vidjeti gdje je okidač, da li mali uopće drži prst na njemu, ali Sean je mislio, ne želim da puca u mene, a pogotovo ne želim da u mene puca dječak. Nije mogao zamisliti jasniju smrt. Osjetio je da Brendan, koji je stajao ukočeno tri metra nalijevo, vjerojatno misli isto.

Johnny je navlažio usne.

— Proći će ti kroz pazuhu i otići u kralješnicu. Ostat ćeš paraliziran. Bit ćeš kao oni klinici na reklami Fonda za invalidnu djecu. Znaš koji. Oni koji sjede u kolicima, jedna strana im je ukočena, glava im visi s kolica. Sliniti ćeš, Johnny. Ljudi će morati držati šalicu pokraj glave da možeš piti kroz slamku.

Johnny se odlučio. Seanu je to bilo jasno. Kao da se upalila lampica u dječakovu mračnom mozgu; Sean je osjetio da ga je obuzeo strah, znao je da će mali povući okidač,

ako ništa drugo, onda da čuje zvuk pucnja.

— Moj jebeni nos, čovječe — rekao je Johnny i okrenuo se prema Brendanu.

Sean je iznenađeno čuo vlastiti dah kako izlijeće iz usta, pogledao je dolje i vidio kako se pištolj udaljava od dječakova tijela, kao da se vrti na vrhu tronošca. Bio je posegnuo takvom brzinom, kao da netko drugi upravlja njegovim rukama, i uhvatio pištolj. Kad je Whitey ušao u sobu, Glock je već bio uperen u dječakova prsa. Mali je ispustio uzdah — uzdah poražena iznenađenja, kao da je otvorio božični poklon i našao unutra prljavu sportsku čarapu — a Sean je gurnuo maloga do zida i uzeo mu pištolj.

Sean je rekao: — Pizdo mala — i trepnuo da odagna znoj s očiju, pogledavši prema Whiteyju.

Johnny je zaplakao kako to mogu samo trinaestogodišnjaci, kao da mu je cijeli svijet sjeo na lice.

Sean ga je okrenuo prema zidu i stavio mu ruke na leđa. Vidio je Brendana kako konačno počinje disati, dok su mu usne i ruke drhtale. Ray Harris je stajao iza njega u kuhinji koja je izgledala kao da ju je razorio tornado.

Whitey je prišao Seanu i stavio mu ruku na rame. — Je li sve u redu?

— Mali bi fakat bio pucao — rekao je Sean, osjećajući kako mu je znoj natopio svaki pedalj odjeće, čak i čarape.

— Ne, ne bih — rekao je Johnny. — Samo sam se šalio.

— Jebi se — rekao je Whitey i unio se u dječakovo lice. — Nikoga nije briga za tvoje suze osim tvoje mamice, pizdeku. Sto prije to shvatiš, to bolje.

Sean je stavio Johnnyju lisice i povukao ga za košulju, odveo ga u kuhinju i gurnuo ga na stolac.

Whitey je rekao: — Ray, ti izgledaš kao da te netko izbacio iz kamiona.

Ray je pogledao u brata.

Brendan se naslonio na pećnicu i tijelo mu je izgledalo toliko nestabilno da je Whitey pomislio da bi ga povjetarac mogao srušiti.

— Znamo sve — rekao je Sean.

— Što znate — prošaptao je Brendan.

Sean je pogledao dječaka koji je šmrcao na stolcu i drugog dječaka, njemaka, koji ih je gledao kao da se nada da će oni uskoro otići, pa da se može vratiti igrati Doom u svojoj sobi. Sean je bio prilično siguran da će, kad dovede tumača znakova i socijalnog radnika, na pitanje zašto su to učinili oni odgovoriti “zato”. Zato što su imali pištolj. Zato što su bili na ulici kad je ona došla tamo. Možda zato što se Rayu nije nikad sviđala. Možda zato što im je to bilo fora. Zato što još nisu nikoga ubili. Zato što, kad staviš prst na okidač, moraš ga povući ili će te svrbjeti tjednima.

— Što znate — ponovio je Brendan promuklim glasom.

Sean je slegnuo ramenima. Rado bi bio odgovorio Brendanu, ali gledajući u ona dva

dječaka, ništa mu nije padalo na pamet. Ništa.

Jimmy je odlazeći u Gannon Street ponio sa sobom bocu. Na kraju ulice nalazio se Dom za starije osobe, gromada od vapnenca i granita iz 60.-tih godina, koja je imala dva kata i prostirala se duž pola ulice, sve do Heller Courta, koji je počinjao tamo gdje je Gannon završavao. Jimmy je sjeo na bijele stepenice pod ulazom i pogledao niz Gannon. Čuo je da izbacuju stare ljude odavde jer je Rt postao toliko popularan da je vlasnik zgrade odlučio prodati je nekom tipu koji se specijalizirao za prodaju stanova mladim parovima. Rt zapravo nije više bio kao nekad. Uvijek je bio snobovski brat Ravnici, ali sad se činilo kao da nisu više niti u istoj obitelji. Uskoro će vjerojatno sastaviti povelju, promijeniti ime i otcijepiti ga s karte Buckinghamama.

Jimmy je izvadio pljosku iz jakne i popio gutljaj burbona, gledajući mjesto gdje su posljednji put vidjeli Davea Boylea, na dan kad su ga odveli oni ljudi, kad su mu vidjeli glavu na stražnjem prozoru, koji se, utonuo u sjenu, već gubio u daljini.

Volio bih da ti nisi čovjek koji je to učinio Dave. Iskreno. Nazdravio je Katie. Tata ga je sredio, zlato. Tata ga je sredio.

— Pričaš sa sobom?

Jimmy se okrenuo i vidio Seana kako izlazi iz auta. Sean je imao pivo u ruci i nasmiješio se kad je vidio Jimmyjevu pljosku. — Kakav izgovor imaš za to?

— Gdna noć — rekao je Jimmy.

Sean je kimnuo. — I meni je bila. Skoro sam dobio metak na poklon.

Jimmy se maknuo u stranu i Sean je sjeo kraj njega. — Kako si znao da ćeš me naći ovdje?

— Tvoja žena mi je rekla da bi mogao biti ovdje.

— Moja žena? — Jimmy joj nije uopće rekao da dolazi ovamo. Kriste, ona je stvarno bila mustra.

— Da. Jimmy, uhitili smo nekoga danas.

Jimmy je potegnuo piće iz boce, u prsima je osjećao nemir. — Uhitili ste nekoga?

— Da. Imamo ubojice tvoje kćeri. Sredili smo ih.

— Ubojice? — rekao je Jimmy. — U množini?

Sean je kimnuo. — Zapravo su djeca. Trinaest godina. Sin Raya Harrisa, Ray mladi, i još jedan malac, Johnny O'Shea. Priznali su prije pola sata.

Jimmy je osjetio da mu nož ulazi kroz uho u mozak i izlazi na drugu stranu. Vruć nož, koji mu sjecka po lubanji.

— Nema nikakve sumnje u to? — rekao je.

— Nikakve — rekao je Sean.

— Zašto?

— Zašto su to učinili? Ni oni ne znaju. Igrali su se pištoljem. Vidjeli su da dolazi auto i jedan je od njih legao nasred ceste. Auto je naglo skrenuo, ugasio se, a O'Shea je potrčao do auta, da joj kaže kako ju je samo htio uplašiti. Umjesto toga pištolj je opalio. Katie ga je onda udarila vratima, i klinici kažu da su tad pukli. Ganjali su je da ne bi nekome rekla kako su imali pištolj.

— Zašto su je onako istukli? — rekao je Jimmy i otpio još gutljaj.

— Ray mladi imao je palicu za hokej. Nije htio uopće odgovarati. Nijem je, shvaćaš? Samo je sjedio. Ali O'Shea je rekao da su je pretukli jer ih je raspizdila kad je bježala. — Slegnuo je ramenima kao da je čak i on iznenađen besmisлом svega što se dogodilo. — Jebenti klince — rekao je. — Bojali su se da će im zabraniti gledati televiziju ili takvo nešto, pa su je ubili.

Jimmy je ustao. Ustao je da dođe do daha, ali su mu noge popustile i našao se opet na stepenicama. Sean ga je pridržao za lakat.

— Lakše, Jime. Udahni par puta.

Jimmy je vidio Davea kako sjedi na zemlji i dodiruje ranu koju mu je Jimmy otvorio s jedne strane trbuha na drugu. Čuo je njegov glas: Pogledaj me, Jimmy. Pogledaj me.

A Sean je rekao: — Nazvala me Celeste Boyle. Kaže da je Dave nestao. Rekla je da je malo pukla u posljednje vrijeme. Rekla je da bi ti, Jime, mogao znati gdje je on.

Jimmy je pokušao govoriti. Otvorio je usta, ali mu se dušnik napunio nečim što je podsjećalo na vlažnu vatu.

Sean je rekao: — Nitko drugi ne zna gdje bi Dave mogao biti. A bitno je da popričamo s njim, Jime, jer možda zna nešto o jednom tipu koji je ubijen pred neku večer ispred Posljednje kapljice.

— Nekom tipu? — jedva je izrekao Jimmy prije nego što mu se dušnik ponovno zatvorio.

— Da — rekao je Sean, s nečim teškim u glasu. — Pedofil s tri prethodna prekršaja. Pravo govno. U postaji pretpostavljamo da ga je netko uhvatio na djelu s djetetom i poslao ga na vječna lovišta. U svakom slučaju — rekao je Sean — želimo popričati s Daveom o tome. Znaš li gdje je, Jime?

Jimmy je odmahnuo glavom, nije više ništa mogao vidjeti na periferiji vidnog polja, činilo se da mu se stvorio tunel pred očima.

— Ne? — rekao je Sean. — Celeste kaže da ti je ispričala kako je Dave ubio Katie. Čini se da si i ti pomislio isto. Stekla je dojam da ćeš nešto poduzeti u vezi s tim.

Jimmy je gledao kroz tunel u otvor za kanalizaciju.

Hoćeš li sada slati Celeste 500 dolara mjesečno, Jimmy? Jimmy je podigao pogled i obojica su sada vidjela istinu u licu onog drugoga — Sean je vidio što je Jimmy učinio, a Jimmy je vidio da je Seanu sve jasno.

Učinio si to, jebem ti mater, zar ne? — rekao je Sean. — Ubio si ga—

Jimmy je ustao, pridržavajući se za ogradu. — Nemam pojma što pričaš.

— Ubio si obojicu. I Raya Harrisa, i Davea Boylea. Isuse, Jimmy, došao sam ovamo misleći da je sve to skupa nemoguće, ali sada ti vidim u licu, čovječe. Ti ludo, jebeno, psihotično govno. Učinio si to. Ubio si Davea. Ubio si Davea Boylea. Našeg prijatelja, Jimmy. Jimmy je prezrivo rekao: — Našeg prijatelja. Svakako. Mladi gospodine s Rta, on je baš bio tvoj dobar kompa. Stalno si visio s njim, je li?

Sean mu se unio u lice. — Bio je naš prijatelj, Jimmy. Sjećaš se? Jimmy je pogledao u Seanove oči, pitajući se hoće li ga udariti.

— Zadnji put vidio sam Davea sinoć u svojoj kući — rekao je. Odgurnuo je Seana i prešao cestu. — To je bio zadnji put.

— Sereš.

Okrenuo se raširenih ruku, gledajući Seana. — Onda me uhiti, kad si tako siguran.

— Naći ću dokaze — rekao je Sean. — Znaš da hoću.

— Nećeš ti ništa naći — rekao je Jimmy. — Hvala što si našao ubojice moje kćeri, Seane. Stvarno. Možda da si to ipak malo brže obavio? — Jimmy je slegnuo ramenima, okrenuo mu leđa, te odšetao niz Gannon.

Sean ga je gledao dok ga nije izgubio iz vida u tami, ispod razbijene lampe ispred Seanove kuće.

Tisi to učinio, pomislio je Sean. Ti si stvarno to učinio, ti hladna, hladnokrvna životinjo. A najgore je to što znaš koliko si pametan. Nisi nam ništa ostavio kao trag. To nije u tvojoj prirodi jer ti paziš na detalje, Jimmy. Ti jebena pizdo.

— Oduzeo si mu život — rekao je Sean naglas. — Zar ne, stari moj? Bacio je pivo na pločnik, prišao autu i nazvao Lauren s mobitela.

Kad se javila, rekao je: — Sean je. Šutnja.

Znao je da nije rekao ono što je ona željela čuti, ono što je već više od godinu dana odbijao reći. Sve, govorio si je, sve ću reći osim toga.

Pa ipak, sada je to rekao. Rekao je to, dok je u glavi vidio kako mu onaj mali cilja pištoljem u prsa, mali koji nije ni na što zaudarao, i vidio je jednog Davea onog dana kad mu je Sean ponudio pivo, a u Daveovim očima zablistala je iskrica očajničke nade, jer on vjerojatno nije nikada vjerovao da bi itko želio popiti cugu s njim.

A rekao je to jer je osjećao u kostima potrebu da to kaže, za Lauren, ali i za sebe.

Rekao je: — Zao mi je.

Lauren je progovorila. — Zbog čega?

— Što sam sve svalio na tebe.

— Okej...

-Hej...

— Hej...

— Ti prva — rekao je. -Ja...

— Što?

— Kvrugu, i meni je žao, Seane. Nisam htjela...

— U redu je — rekao je. — Stvarno. — Duboko je udahnuo, udišući prljavi ustajali smrad svog auta. — Želio bih te vidjeti. Želio bih vidjeti svoju kćer.

Lauren je odgovorila: — Kako znaš da je tvoja?

— Moja je.

— Ali test očinstva...

— Moja je — rekao je. Ne trebam test očinstva. Hoćeš li se vratiti kući, Lauren? Hoćeš li?

Negdje na tihoj ulici, čuo je brujanje generatora.

— Nora — rekla je.

— Što?

— Tako se zove tvoja kći, Seane.

— Nora — rekao je, a ime mu je zapelo u grlu.

Kad je Jimmy stigao kući, Annabeth ga je čekala u kuhinji. Sjeo je za stol preko puta nje, i ona mu je uputila onaj blagi, tajnoviti osmijeh koji je volio, onaj koji ga je valjda tako dobro čitao da Jimmy više nikada ne bi morao niti otvoriti usta, a ona bi ipak znala što želi reći. Jimmy ju je uhvatio za ruku i palcem dotakao njezin palac, pokušavajući naći snage u slici sama sebe koju je vidio u njezinim očima.

Zvučnik povezan s dječjom sobom stajao je između njih. Koristili su ga prošli mjesec kad je Nadine imala tešku upalu grla, slušali su kako grgolji u snu, a Jimmy je zamišljao kako mu se dijete utapa, čekajući da čuje dovoljno jak kašalj da moradne skočiti iz kreveta i podići je, odvesti je žurno na hitnu, samo u boksericama i majici. Doduše, brzo je ozdravila, ali Annabeth nije spremila zvučnik u ormar u blagovaonici. Upalila bi ga noću i slušala Nadine i Saru kako spavaju.

Sada nisu spavale. Jimmy ih je čuo kroz mali zvučnik kako šapću, smiju se, i užasavala ga je istovremena pomisao na njih i na njegove grijehe.

Ubio sam čovjeka. Pogrešnog čovjeka.

Gorjelo je u njemu, ta spoznaja, taj sram.

Ubio sam Davea Boylea.

Kapalo je, još uvijek goreći, u njegov trbuh. Sipilo je kroz njega. Ubio sam, ubio sam nevinog čovjeka.

— Dragi — rekla je Annabeth, tražeći njegov pogled. — Zlato, što ti je? Je li zbog Katie? Dragi, izgledaš kao da umireš.

Obišla je stol sa zastrašujućom mješavinom zabrinutosti i ljubavi u očima. Sjela je Jimmyju u krilo i uhvatila ga rukama za glavu i natjerala ga da je pogleda u oči.

— Reci mi. Reci mi što je.

Jimmy se želio sakriti od nje. Njezina ljubav u tom ga je času odveć boljela. Želio se rastopiti u njezinim rukama, naći neko tamno mjesto, nekakvu špilju gdje ga ne bi mogle dosegnuti ni ljubav, ni svjetlost, i gdje bi se mogao sklupčati i oplakivati svoju bol i mržnju prema sebi u tami.

— Jimmy — prošaptala je. Poljubila mu je kapke. — Jimmy, pričaj sa mnom. Molim te.

Pritisnula je dlanove na njegove sljepoočnice, a prsti su joj se zarinuli u njegovu kosu, i ljubila ga je. Ušla mu je jezikom u usta, tražeći duboko izvor njegove boli, sišući. Jezik joj je bio u stanju pretvoriti se u skalpel, ako je potrebno, i izrezati sav taj rak što ga je proždirao, te isisati komade tog otrova iz njega.

— Reci mi. Molim te, Jimmy. Reci mi.

Znao je, gledajući u njezinu ljubav, da joj mora reći sve ili će biti izgubljen. Nije bio siguran da će ga ona moći spasiti, ali je definitivno znao da će umrijeti, ako joj se odmah ne otvori.

I rekao joj je.

Rekao joj je sve. Rekao joj je o Samo Ray Harrisu i o tuzi koja se ukorijenila u njemu otkad je imao jedanaest godina, i rekao joj je da je njegova ljubav prema Katie bilo jedino divljenje vrijedno postignuće u njegovu inače beskorisnom životu, da je Kade u svojoj petoj godini — ta kći-stranac koja ga je trebala, a istovremeno mu nije vjerovala—bila najstrašnija stvar s kojom se ikada morao suočiti, i da je to bio jedini zadatak od kojega nikada ne bi pobjegao. Rekao je svojoj ženi da je ljubav prema Katie i zaštita Katie bila u njegovoj srži i, kad je ona umrla, i on je umro.

— I zato — rekao joj je u kuhinji koja je postala mala i tijesna — ubio sam Davea.

— Ubio sam ga i bacio u Mystic, a sad sam otkrio, kao da sam zločin nije bio dovoljan, on je bio nevin.

—To su stvari koje sam učinio, Anna. I ne mogu ih izmijeniti. Mislim da bih trebao ići u zatvor. Trebao bih priznati da sam ubio Davea i vratiti se u zatvor jer mislim da tamo pripadam. Ne, zlato, tako je. Nisam sposoban za život ovdje. Ne može mi se vjerovati.

Glas kojim je govorio kao da nije bio njegov. Zvučao je toliko drukčije od uobičajenoga da se pitao vidi li Annabeth ispred sebe stranca, nekakvu kopiju Jimmyja, dok se pravi Jimmy rasplinuo. Njezino lice je, pak, bilo suho i staloženo, toliko mirno da bi mogla pozirati za sliku. Brade malo uzdignute, očiju bistrih i bezizražajnih.

Jimmy je opet začuo djevojčice sa zvučnika kako šapću. Zvučale su kao tiho šuštanje lišća.

Annabeth je spustila ruku i počela mu otkopčavati košulju, a Jimmy je obamrlo gledao njezine spretne prste. Otkopčala mu je košulju i skinula je dopola, te prislonila obraz na njegova prsa, uhom posred prsa.

On je rekao: — Ja samo...

— Pssst — prošaptala je. — Želim ti čuti srce.

Ruke su joj klizile preko njegova prsnog koša i po leđima, a glavu mu je još jače pritisnula na prsa. Zatvorila je oči, a blagi smiješak ocrtao joj se na usnama.

Sjedili su tako neko vrijeme. Šaputanje na zvučniku pretvorilo se u prigušeni zvuk njegovih usnulih kćeri.

Kad se odmaknula, Jimmy je i dalje osjećao njezin obraz na prsima, kao trajan trag. Sišla je s njega i sjela na pod, gledajući mu u lice. Nakrivila je glavu prema zvučniku i, na trenutak, slušali su kako im kćeri spavaju.

— Znaš što sam im rekla kad sam ih ispratila u krevet? Jimmy je odmahnuo glavom.

Annabeth je rekla: — Rekla sam im da moraju biti posebno dobre prema tebi neko vrijeme jer, koliko god da smo mi voljele Katie, ti si je volio još više. Volio si je toliko jer si je ti stvorio i držao je u ruci kad je bila sićušna i nekad je tvoja ljubav bila tolika da se tvoje srce punilo poput balona i izgledalo je da će puknuti od ljubavi prema njoj.

— Isuse — rekao je Jimmy.

— Rekla sam im da i njih tata toliko voli. Da on ima četiri srca i sva su baloni i sva se pune i bole. I tvoja ljubav znači da se nikada ne moram brinuti. A Nadine je rekla: “Nikada?”

— Molim te. — Jimmy se osjećao kao da je na njega pao blok granita. — Prestani.

Odmahnula je glavom, gledajući ga mirno. — Rekla sam Nadine: Tako je. Nikada. Jer tata je kralj, ne princ. A kraljevi znaju što treba učiniti, čak i ako je teško, kako bi ispravili loše stvari. Tata je kralj i on će...

— Anna...

— ..on će učiniti sve što treba za one koje voli. Svi griješe. Svi. Veliki ljudi pokušavaju popraviti stvari. I to je jedino važno. To je velika ljubav. Zato je tata velik čovjek.

Jimmy se osjećao kao da je slijep. Rekao je: — Ne.

— Celeste je zvala — rekla je Annabeth, i riječi su joj bile poput bodlji.

— Nemoj...

— Htjela je znati gdje si. Rekla mi je da ti je povjerala svoje sumnje u vezi s Daveom.

Jimmy je obrisao rukom oči i gledao svoju ženu kao da je nikada prije nije vidio.

— Rekla mi je to, Jimmy, i ja sam se pitala kakva je to žena koja priča takve stvari o svom mužu? Kakva to jebena kukavica mora biti da priča takve priče kao balavica? I zašto je baš tebi trebala govoriti? Ha, Jime? Zašto baš tebi?

Jimmy je imao predodžbu o tome. Uvijek je imao predodžbu o Celeste i o pogledima koje mu je upućivala, ali nije ništa rekao. Annabeth se nasmiješila, kao da je vidjela odgovor na njegovu licu.

— Mogla sam te nazvati na mobitel. Mogla sam. Čim mi je rekla što si saznao, a sjetila sam se da sam te vidjela kako odlaziš s Valom, bilo mi je jasno što ćeš učiniti. Nisam glupa.

To nikad nije bila.

Ali nisam te nazvala. Nisam to spriječila. Jimmy je pitao napuklim glasom: — Zašto ne? Annabeth je nagnula glavu kao da je odgovor očit. Ustala je, gledajući ga onim svojim znatiželjnim pogledom, i skinula cipele. Otkopčala je traperice i svukla ih preko bedara, sagnula se u boku, i spustila ih do gležnjeva. Izašla je iz njih i skinula košulju i grudnjak. Povukla je Jimmyja iz stola. Privila ga je na svoje tijelo i ljubila njegove mokre jagodice.

— Oni su slabi — rekla je.

— Koji oni?

— Svi — rekla je. — Svi osim nas.

Skinula je Jimmyjevu košulju i Jimmy se sjetio kako je izgledala na Pen Channelu, kad su prvi put izašli zajedno. Pitala ga je je li mu kriminal u krvi, a Jimmy ju je uvjerio da nije jer je mislio da ona želi takav odgovor. Tek sad, nakon dvanaest i pol godina, shvatio je da je ona od njega samo željela istinu. Kakav god bio njegov odgovor, ona bi se bila prilagodila. Bila bi ga poduprla. Bila bi izgradila njihov život u skladu s tim.

— Mi nismo slabi — rekla je, i Jimmy je osjetio kako ga obuzima želja, kao da je rasla od rođenja. Da ju je mogao pojesti cijelu, a da joj ne nanese bol, bio bi proždri njezine organe i zario zube u njezin vrat.

— Nikada nećemo biti slabi. — Sjela je na kuhinjski stol, a noge su joj visjele.

Jimmy je gledao ženu dok je skidao hlače, svjestan da je to privremeno, da samo tjera od sebe bol zbog Daveova ubojstva, sakrivajući se od njega u ženinu snagu i put. Ali to je bilo dovoljno za večeras. Možda ne za sutra ili nadolazeće dane. Ali za večeras će sigurno dostajati. A nisu li tako počinjali svi oporavci? Malim koracima?

Annabeth je stavila ruke na njegove bokove i zarila nokte u meso oko njegove kralješnice.

— Kad budemo gotovi, Jime?

— Da? — Jimmy se uz nju osjećao opijenim.

— Ne zaboravi poljubiti curice za laku noć.

EPILOG

Jimmy Ravnica (nedjelja)

28

Pričuvat ćemo ti mjesto

Jimmyja je u nedjelju ujutro probudio zvuk bubnjeva u daljini.

Nije to bio zvuk rombanja po bubnjevima i činelama kakav bi se čuo u zagušljivom klubu kad svira bend s rinčicama u nosu, već duboko, uporno, muklo udaranje vojske utaborene nadomak četvrti. Zatim je odjednom začuo blejanje limene glazbe, koja je svirala bez sluha. Opet, bio je to zvuk u daljini, koji je jutarnji zrak nosio odnekud desetak ulica dalje, i zamro je gotovo odmah čim je započeo. U tišini koja je uslijedila, ležao je slušajući svježju tišinu kasnog nedjeljnog jutra, koje je očito moralo biti sunčano, s obzirom na jaki žuti sjaj s druge strane zatvorenih roleta. Čuo je kljuckanje i gukanje golubova na prozorskoj dasci, i hrapavi lavež psa niz ulicu. Vrata auta otvorila su se i zatvorila, i čekao je da začuje zvuk paljenja motora, ali nije, a zatim je ponovno uslijedilo ono muklo bubnjanje, čvršće, s više samopouzdanja.

Pogledao je na sat na noćnom ormariću: 11:00. Posljednji put je ovako dugo spavao... Zapravo, nije se mogao sjetiti kada je posljednji put ovako dugo spavao. Prošle su godine otad. Možda i čitavo desetljeće. Sjetio se koliko se iscrpio u zadnjih nekoliko dana i kako je osjećao kao da se Katien lijes podiže i spusta u njemu poput dizala. A zatim su Samo Ray Harris i Dave Boyle došli u posjet dok je on sinoć sjedio pijan na ležaju u dnevnoj sobi, s pištoljem u ruci, gledajući ih kako mu mašu sa stražnjeg sjedala u autu koji je mirisao na jabuke. I vidio je Katien u ispruženu ruku između njih dvojice, dok su odlazili niz Gannon Street, a Katie se nijednom nije okrenula. Vidio je Samo Raya i Davea kako mašu kao ludi i budalasto se smješkaju, i Jimmy je osjetio kako ga svrbi pištolj u ruci. Nanjušio je benzin i poželio staviti cijev pištolja u usta. Bdjenje je bilo noćna mora. Celeste se pojavila kad je bila najveća gužva, u osam navečer, i napala Jimmyja, udarajući ga šakama, nazivajući ga ubojicom. —Ti imaš njezino tijelol—vrištala je. — A što ja imam? Gdje je on, Jimmy? Gdjei— Brace Reed i njegovi sinovi skinuli su je s njega i odvukli je odande, ali Celeste je još uvijek vikala svom snagom: — Ubojico! On je ubojica! Ubio je moga muža! Ubojica! Ubojica.

Zatim je uslijedio sprovod. Jimmy je stajao tamo na groblju dok su mu spuštali dijete u raku i bacio na lijes grumene zemlje i pokoji kamen, i Katie je izbljedjela pred njim, pod svom tom zemljom, kao da nikada nije ni bila živa.

Težina svega toga obrušila se na njegove kosti sinoć i prodrila duboko. Katiein lijes se podizao i spuštao, podizao i spuštao, tako da se, dok je spremio pištolj u ladicu i bubnuo

na krevet, već osjećao nepokretan, kao da mu se koštana srž napunila svim tim mrtvacima i kao da mu se krv zgrušala.

O, Bože, pomislio je, nikad nisam bio toliko umoran. Toliko umoran, toliko žalostan, toliko beskoristan i sam. Iscrpljen sam od svojih pogrešaka i svog bijesa i svoje gorke, gorke tuge. Uništili su me moji grijesi. O Bože, ostavi me i pusti me da umrem, tako da više ne mogu pogriješiti i da ne budem umoran i da ne nosim teret svoje prirode i svojih ljubavi. Oslobodi me od svega toga jer ne mogu to učiniti sam. Annabeth se trudila da shvati tu krivnju, taj užas pred samim sobom, ali nije mogla. Jer nije ona povukla okidač.

A sada, spavao je do jedanaest. Punih dvanaest sati, a i spavao je poput mrtvaca jer nije čuo kad je Annabeth ustala.

Negdje je pročitao da među simptome duboke depresije spadaju trajan umor i neodoljiva potreba za spavanjem, ali dok je sjedio u krevetu i slušao udaranje bubnjeva, kojemu se sada pridružila i limena glazba, a ovaj put su zamalo točno svirali, osjetio se preporođen. Osjećao se kao da ima dvadeset godina. Osjećao se potpuno budan, kao da više nikad neće spavati.

Parada, shvatio je. Bubnjevi i limena glazba bili su dio ansambla koji se spremao u podne proći kroz Buckingham Avenue. Ustao je, otišao do prozora i podigao roletu. Auto nije bio krenuo zato što su blokirali promet u Buckingham Avenueu, od Ravnice pa sve do Rome Basina. Trideset šest ulica zaredom. Pogledao je kroz prozor niz ulicu. Bio je to čisti potez plavosivog asfalta obasjan jakim suncem, čišći nego što ga je Jimmy ikada vidio. Plave barikade zatvarale su prilaz iz svake bočne ulice i prostirale se niz pločnik dokle god je sezao Jimmyjev pogled.

Ljudi su upravo počeli izlaziti iz svojih domova i zauzimati mjesta na pločniku. Jimmy ih je gledao kako spuštaju na pod svoje posude za hlađenje i radioprijemnike i košare za piknik, i mahnuo je Gudenovima, Danu i Maureen, dok su ovi rasklapali ležaljke ispred Hennesseyjeve praonice rublja. Kad su oni mahнули njemu, dirnula ga je zabrinutost koju je vidio u njihovim licima. Maureen je skupila ruke oko usta i viknula njegovo ime. Jimmy je otvorio prozor i nagnuo se na mrežu protiv komaraca, osjetio dašak sunca i svježeg zraka, kao i ostatka proljetne prašine koja se uhvatila za mrežu protiv komaraca.

— Sto si rekla, Maureen?

— Rekla sam “Kako si?” — viknula je Maureen. — Jesi dobro?

— Da—odgovorio je Jimmy i iznenadilo ga je što se, zapravo, zaista osjeća dobro. Još uvijek je nosio Katie u sebi poput drugog ranjenog, ljutitog srca koje nikada neće prestati ljutito kucati — bio je uvjeren u to. Nije imao iluzija u pogledu togi. Bol je sada bila stalna, više dio njega negoli dijelovi njegova tijela. Ali nekako, za vrijeme dugog sna, uspio je to u načelu prihvatiti. Bilo je to sad u njemu, i mogao se s time nositi. U takvim okolnostima, osjećao se bolje nego što je očekivao. —Ja sam... dobro — rekao je Maureen i Danu. — Kad se uzme u obzir. Znete?

Maureen je kimnula, a Dan je rekao: — Je li ti išta treba,

Jime?

— Bilo što da ti zatreba — rekla je Maureen.

A Jimmy je osjetio kako ga obuzima ponosna i trajna ljubav za njih i cijelo to susjedstvo, i rekao je: — Ne, u redu je. Ali hvala. Hvala lijepa. Puno mi to znači.

— Dolaziš dolje? — viknula je Maureen.

— Mislim da hoću — rekao je Jimmy, ne znajući sigurno dok nije izrekao te riječi. — Vidimo se dolje za par minuta?

— Pričuvat ćemo ti mjesto — rekao je Dan.

Mahnuli su mu i Jimmy njima, a zatim se maknuo s prozora, dok su mu prsa još uvijek bila puna preplavljujuće mješavine ponosa i ljubavi. To su bili njegovi ljudi. I ovo je bila njegova četvrt. Njegov dom. Pričuvat će mu mjesto. Hoće. Za Jimmyja iz Ravnice.

Tako su ga zvali veliki dečki u ono vrijeme, prije nego što je otišao na Deer Island. Vodili bi ga u klubove u ulici Prince u sjevernom dijelu grada i rekli: — Hej, Carlo, ovo je onaj prijatelj o kojem sam ti govorio. Jimmy. Jimmy iz Ravnice.

A Carlo, ili Gino, ili već neki od onih čija su imena završavala na “o”, razrogačili bi oči i rekli: — Ma daj! Jimmy Ravnica. Drago mi je, Jimmy. Divio sam se tvom radu nekada davno.

Usljedile bi šale o njegovim godinama. — Što, probio si prvi sef dok si još bio u pelenama? — ali Jimmy je osjetio da ti štemeri u njegovoj prisutnosti osjećaju poštovanje, možda čak i strahopoštovanj e.

On je bio Jimmy Ravnica. Vodio je prvu bandu sa sedamnaest godina. Sedamnaest? Možete li vjerovati? Ozbiljan neki tip. Ne treba se s njim zajebavati. To je tip koji zna šutjeti i zna pravila igre, i zna pokazati poštovanje tamo gdje treba. Zahvaljujući njemu, njegovi frendovi zarađuju.

U to vrijeme on je bio Jimmy Ravnica, i sada je bio Jimmy Ravnica, a oni ljudi što su se počeli skupljati na paradu na cesti — oni su ga voljeli. Bili su zabrinuti za njega i preuzimali su dio njegove boli kako su najbolje znali. A što im je on davao zauzvrat, za njihovu ljubav? Morao se to pitati. Zaista, što im je davao zauzvrat?

Jedini koji su mogli pretendirati na status vode u ovoj četvrti otkako je FBI razbio bandu Louiea Jelloa, bili su — zamisli sad ovo - Bobby O'Donnell i Roman Fallow. Dva jadna dilera koja su se bavila zaštitom i zelenašenjem. Jimmy je čuo glasine kako su sklopili nekakav ugovor s vijetnamskim bandama gore u Rome Basinu da bi spriječili starosjedioce da se ne nameću, a zatim proslavili savezništvo tako što su spalili Connienu cvjećarnicu do temelja, kao upozorenje svima koji odbiju plaćati njihovo osiguranje.

To se ne radi tako. Operirao si izvan svoje četvrti, nisi četvrt pretvarao u bojno polje. Svoje ljude imaš čuvati, a oni ti, iz zahvalnosti, paze leda i dojavljaju sve glasine. A ako ti zahvalnost ponekad izraze u obliku omotnice, ili torte, ili auta, to je njihov vlastiti izbor i nagrada tebi što si ih čuvao.

Tako se vodilo četvrt. Dobrohotno. S jednim okom na njihovom interesu, a drugim na svom. Nećeš dopustiti kojekakvim Bobbyjima O'Donnellima i njihovim ambicioznim kosookim diletantima da si umisle kako mogu tek tako doći i zajebavati se ovuda, uzimati što im se sviđa. Ne ako su namjeravali vratiti se kući na istim nogama koje im je Bog dao.

Jimmy je izašao iz sobe i našao prazan stan. Vrata u dnu hodnika bila su otvorena i Jimmy je čuo Annabethin glas iz gornjeg stana, čuo je nožice svojih djevojčica kako trčkaraju po parketu, ganjajući Valovu mačku. Ušao je u kupaonicu i otvorio tuš, ušao pod tuš kad se zagrijao i podigao lice pod mlaz.

Jedini razlog zašto O'Donnell i Farrow nisu nikad obratili pažnju na Jimmyjev dućan bila je Jimmyjeva bliskost s obitelji Savage. A poput svakoga tko ima mozak, O'Donnell ih se bojavao. A ako su se on i Roman bojali Savagea, to je automatski značilo da se boje Jimmyja.

Bojali su ga se, Jimmyja iz Ravnice. Jer i on sam bio je jako pametan, sam Bog to zna. A kako su mu Savagei pazili leđa, mogao se slobodno nametati i neustrašivo sređivati druge. Spoji Jimmyja Marcusa i braću Savage zaozbiljno, i oni bi mogli...

Što?

Učiniti četvrt sigurnom, kao što ona i zaslužuje. Vladati cijelim prokletim gradom. Posjedovati ga.

— Molim te, Jimmy, nemoj. Isuse. Želim vidjeti svoju ženu. Želim živjeti svoj život. Jimmy? Molim te, nemoj mi to oduzeti. Pogledaj me!

Jimmy je zatvorio oči i pustio da mu jaka, vrela voda buši lubanju. Pogledaj me!

Gledam te, Dave. Gledam te.

Jimmy je vidio Daveovo usrdno lice, slina na njegovim usnama nije bila mnogo drukčija od slina na donjoj usni i bradi Raya Harrisa prije trinaest godina.

— Pogledaj me!

Gledam, Dave. Gledam. Nisi se trebao vratiti iz onog auta. Znaš to? Trebao si ostati tamo. Vratio si se ovamo, u naš dom, a nedostajali su ti ključni dijelovi. Nikad se nisi ponovno uklopio, Dave, jer su te oni otrovali, a taj je otrov samo čekao da ponovno izađe.

— Nisam ubio tvoju kćer, Jimmy. Nisam ubio Katie. Nisam, nisam.

Možda i nisi, Dave. Sad to znam. Izgleda da nisi stvarno imao ništa s tim. Još postoji mala šansa da su drotovi ulovili krive dečke, ali priznajem, sve u svemu, čini se da si stvarno bio nevin što se tiče Katie.

— I onda?

I onda, ubio si nekoga, Dave. Ubio si čovjeka. Celeste je bila u pravu, što se toga tiče. Osim toga, znaš kako je s djecom koju zlostavljaju.

— Ne, Jime. Daj mi reci.

Sami postanu zlostavljači. Prije ili kasnije. Otrov je u tebi i mora izaći. Ja sam samo štitio neku buduću žrtvu od tvog otrova, Dave. Možda tvog sina.

— Ne miješaj moga sina u to.

Dobro. Možda onda nekog od njegovih prijatelja. Ali, Dave, prije ili kasnije, ti bi pokazao svoje pravo lice.

— Tako se ti nosiš s time?

Kad si ušao u onaj auto, Dave, nikad se nisi trebao vratiti. Tako seja nosim s time. Nisi spadao ovamo. Zar ti to nije jasno? Upravo to je susjedstvo — mjesto gdje žive ljudi koji spadaju zajedno. Ostali se ne moraju upisivati u klub.

Daveov glas padao je s vodom i udarao u Jimmyjevu lubanju: — Sada živim u tebi, Jimmy. Ne možeš me se riješiti.

- O da, mogu, Dave.

Jimmy je zatvorio tuš i izašao iz kade. Osušio se i udahnuo paru. Ako išta, osjećao se još bistrije. Obrisao je paru s malog prozora u kutu i pogledao niz uličicu iza kuće. Dan je bio tako bistar i svijetao da je čak i ta uličica izgledala čisto. Isuse, kakav divan dan. Kakva savršena nedjelja. Kakav savršen dan za paradu. Odvest će ženu i kćeri na ulicu i držat će se za ruke i gledati ljude u mimohodu i svirače i platforme na kotačima i političare kako prolaze pod jakim suncem. I jest će hot dog i slatku vunu, i kupit će djevojčicama zastavice Buckingham Pridea i majice. A proces ozdravljenja započet će usred činela i bubnjeva i puhača i klicanja. Ponijet će ih atmosfera, bio je uvjeren u to, kad budu stajali na pločniku i slavili osnivanje svoje četvrti. A kada ih navečer Katiena smrt pritisne, i kad im se tijela počnu svijati pod njezinom težinom, barem će se sj'écati popodnevnih zabave kao protuteže toj boli. Tako će započeti proces ozdravljenja. Svi će to shvatiti, barem na nekoliko sati ovog poslijepodneva, i osjetit će užitak, ako već ne radost.

Odmaknuo se od prozora i umio se toplom vodom, prekrpio obraze i vrat pjenu za brijanje, i sinulo mu je, kad se počeo brijati, da je zao čovjek. Doduše, bila je to dosta skromna spoznaja — nisu mu u srcu lupala nikakva gromoglasna zvona. Samo tako — odjednom, u jednom trenutku obuzeo ga je osjećaj, kao da ga je lagano zahvatio prstima.

Pa eto, jesam.

Pogledao je u zrcalo i jedva je išta osjećao. Volio je svoje kćeri i volio je svoju ženu. I one su voljele njega. U njima je našao sigurnost, potpunu sigurnost. Malo je muškaraca — malo ljudi — imalo takvo nešto.

Ubio je čovjeka zbog zločina koji ovaj vjerojatno nije počinio. Ako to nije bilo dovoljno loše, nije čak ni imao grižnju savjesti. A nekada davno, ubio je još jednog čovjeka. I stavio je na oba tijela utege, tako da su potonuli na dno Mystica. A iskreno je volio oba čovjeka — Raya malo više od Davea, ali ih je obojicu volio. Ipak, ubio ih je. Iz principa. Stajao je na rubu rijeke i gledao kako Rayevo lice postaje bijelo i tone ispod površine vode, razrogačenih, beživotnih očiju. I tijekom svih ovih godina, nije osjetio krivnju zbog toga, iako je sama sebe uvjeravao da je osjeća. Ali ono što je on nazivao krivnjom zapravo je bio strah od loše karme, strah da će se ono što je napravio dogoditi njemu ili osobama koje su mu drage. A pretpostavljao je da je Katiena smrt ispunjenje te loše karme.

Krajnje ispunjenje, ako realno pogledaš — zašto bi se inače Ray vratio kroz utrobu svoje žene i ubio Katie, osim zbog karme?

A Dave? Provukli su lanac kroz rupe u građevnom bloku, zavezali ga oko njegova tijela i prikvačili dva kraja. A zatim su s mukom podigli njegovo tijelo tih dvadeset centimetara koliko je trebalo da ga maknu s barke i prebacili ga preko ruba, dok je Jimmy u glavi imao sliku maloga Davea, a ne odrasloga, kako tone na dno rijeke. Tko zna kamo

je dospio? Ali bio je negdje dolje, na dnu Mystica, i gledao gore. Ostani tamo, Dave. Ostani tamo.

Istina je bila da Jimmy nije osjećao preveliku krivnju zbog bilo čega što je učinio. Istina, sredio je s frendom u New Yorku da šalje Harrisovima 500 dolara svaki mjesec posljednjih trinaest godina, ali tu se nije radilo toliko o krivnji koliko o smislu za posao — dokle god su bili uvjereni da je Samo Ray živ, neće poslati nikoga da ga traži. Zapravo, sada, kad je Rayev sin u zatvoru, jebeš ga, može i prestati slati novac. Može ga upotrijebiti za nešto dobro.

Za četvrt, odlučio je. Upotrijebit će ga da zaštiti svoju četvrt. I, gledajući se u zrcalu, odlučio je da će ona upravo to i biti: njegova četvrt. Odsada ju je on posjedovao. Posljednjih trinaest godina živio je u laži, pretvarajući se da je pošten građanin, a zapravo je samo propuštao gomilu prilika. Oni namjeravaju ovdje izgraditi stadion? Dobro. Popričajmo o tome koga ćete zaposliti kao radnike, dakle o nama. Nećete nas? Oh, u redu. Ali onda držite strojeve na oku, momci. Bilo bi grozno da takvo što izgori.

Morat će sjesti s Valom i Kevinom i popričati o njihovoj budućnosti. Ovaj gradić je čekao priliku da se razvije. A Bobby O'Donnell? Njegova budućnost, zaključio je Jimmy, ne izgleda tako sjajno, ukoliko namjerava ostati u East Buckyju.

Završio je s brijanjem i još jednom pogledao svoj odraz. Dakle, on je zao čovjek? Neka bude. Mogao je živjeti s tim jer je imao ljubavi u srcu, i sigurnost. Takva razmjena mu je sasvim dobro odgovarala. Odjenuo se. Prošao je kuhinjom osjećajući da je čovjek kojega je glumio svih ovih godina završio u kanalizaciji. Čuo je kćeri kako vrište i smiju se, vjerojatno ih je lizala Valova mačka, i pomislio je: Čovječe, to je divan zvuk.

Vani, na ulici, Sean i Lauren našli su mjesto ispred kafića Nate & Nancy. Nora je spavala u kolicima i stavili su je u hlad ispod tende. Naslonili su se na zid i jeli sladoled, a Sean je promatrao svoju ženu i pitao se hoće li im uspjeti, nije li jednogodišnji raskid nanio previše štete, jesu li protratili ljubav i sve dobre godine braka koje su imali prije zbrke u zadnje dvije godine. Lauren ga je, pak, uzela za ruku i stisnula je, a on je pogledao dolje u svoju kćer i pomislio da ona zaista izgleda kao nešto što se treba obožavati, mala boginja, možda, koja ga ispunja.

Iako je parada prolazila ispred njih, Sean je vidio Jimmyja i Annabeth Marcus, njihove dvije lijepe djevojčice kako sjede na ramenima Vala i Kevina Savagea. Djevojčice su mahale nakićenim kolima i otvorenim kabrioletima koji su prolazili.

Sean je znao da je prije 216 godina sagrađen prvi zatvor u okolici, i to uz obalu kanala koji je s vremenom i dobio ime po zatvoru. Prvi doseljenici u Buckinghamu bili su tamničari i njihove obitelji, te žene i djeca zatvorenih muškaraca. Nikada nije bilo lakog primirja. Kad su zatvorenici pušteni, bili su obično preumorni ili prestari da se odsele daleko, i Buckingham je uskoro postao poznat kao odlagalište ološa. Duž ove avenije i u prljavim ulicama iznikle su krčme, a tamničari su se povukli u brda — doslovno — gradili su kuće na Rtu da mogu nadzirati ljude koje su zatvorili. U 19. stoljeću došlo je do procvata stočarstva, obori za stoku nicali su na mjestu gdje je sada prolazila autocesta, teretni vlak prolazio je uz rub Sydney Streeta i iskrcavao mlada goveda koja su onda dugo hodala do središta, kuda je sada prolazila parada. A generacije zatvorenika i zaposlenih u

klaonici i njihovi potomci gurnuli su Ravnicu skroz do pruge. Zatvor je dokinut nakon nekog zaboravljenog pokreta reforme, završio je i procvat stočarstva, ali krčme su i dalje nicale. Val irskih imigranata uslijedio je nakon talijanskog, u dvostrukom broju, te je izgrađena prigradska željeznica, i oni su išli na posao u Boston, ali su se na kraju dana uvijek vraćali ovamo. Čovjek je dolazio ovamo jer je on izgradio to selo, poznao je njegove užitke i opasnosti, i najvažnije, ništa što se ovdje događalo nije ga moglo iznenaditi. Postojala je neka logika u korupciji i krvoprolićima i tučnjavama u krčmama, kao i u uličnom bejzbolu i vođenju ljubavi u subotu ujutro. Nitko drugi nije vidio tu logiku, i u tome je bila stvar. Nitko drugi nije bio dobrodošao.

Lauren se naslonila na njega, stavila glavu ispod njegove brade, a Sean je osjećao njezinu sumnju, ali i njezinu odlučnost, njezinu potrebu da ponovno izgradi svoju vjeru u njega. Rekla je: — Koliko si se bojao kad je onaj mali uperio pištolj u tebe?

— Iskreno?

— Da.

— Skoro sam izgubio kontrolu nad mjehurom.

Izvukla je glavu ispod njegove brade i pogledala ga. — Ozbiljno?

— Da — rekao je.

— Jesi li pomislio na mene?

— Jesam — rekao je. — Mislio sam na vas obje.

— Sto si pomislio?

— Pomislio sam na ovo — odgovorio je. — Pomislio sam na sadašnji trenutak.

— Na paradu, na sve ovo? Kimnuo je glavom.

Ona ga je poljubila u vrat. — Znam da opet sereš, dragi, ali lijepo od tebe.

— Ne lažem — rekao je. — Ne lažem. Ona je pogledala u Noru. — Ima tvoje oči.

— I tvoj nos.

Gledala je u dijete kad je rekla: — Nadam se da će ovo uspjeti.

— I ja isto. — Poljubio ju je.

Naslonili su se oboje na zid, ispred njih prolazila je rijeka ljudi na pločniku, a onda se odjednom ispred njih pojavila Celeste. Bila je blijeda, kosa joj je bila puna prhuti i natezala je prste kao da ih želi iščupati iz zglobova.

Namignula je Seanu. Rekla je: — Hej, pozorniće Devine.

Sean je ispružio ruku jer je izgledala kao da joj je potreban kontakt ili će odlebdjeti. — Bok, Celeste. Zovi me Sean. U redu je.

Ona mu je stisnula ruku. Dlan joj je bio ljepljiv, prsti vrući i gotovo mu je odmah pustila ruku čim su se dotakli.

Sean je rekao: — Ovo je Lauren, moja supruga.

— Dobar dan — rekla je Lauren.

— Zdravo.

Na jedan trenutak, nitko nije znao što bi rekao. Stajali su ondje, ukočeni i nesputani, a onda je Celeste pogledala preko ulice i Sean je pratio njezin pogled i došao do Jimmyja, koji je stajao s jednom rukom oko Annabeth. Njih dvoje sjali su kao sunce, okruženi prijateljima i obitelji. Izgledali su kao da više nikada neće ništa izgubiti.

Jimmyjev pogled prešao je preko Celeste i zaustavio se na Seanu. Kimnuo mu je i Sean je odgovorio istom gestom. Celeste je rekla: — On je ubio mog muža. Sean je osjetio kako se Lauren sledila pokraj njega.

— Znam — rekao je. — Ne mogu još to dokazati, ali znam.

— Hoćeš?

— Što?

— Dokazati — rekla je.

— Probat ću, Celeste. Kunem se Bogom.

Celeste je pogledala niz ulicu i zagrebla glavu lijenom surovošću, kao da traži uši. — Ne uspijevam se srediti u zadnje vrijeme, kao da gnjurim prst u tortu i pokušavam je zakačiti. — Nasmijala se. — To je bila grozna metafora. Ali zaista se tako nekako osjećam.

Sean je ispružio ruku i uhvatio je za zglob. Ona ga je pogledala, smeđe oči bile su joj divlje i staračke. Izgledala je kao da očekuje pljusku.

On je rekao: — Celeste, mogu ti preporučiti liječnika koji je specijaliziran za takve slučajeve, kad ljudi izgube svoje voljene nasilnim putem.

Ona je kimnula, iako se nije činilo da su joj njegove riječi donijele utjehu. Zglob joj je ispao iz njegove ruke, pa je nastavila natezati prste. Primijetila je da je Lauren promatra i pogledala je dolje, u svoje prste. Spustila je ruke, zatim ih opet podigla i prekrížila preko grudi, zabivši ruke ispod laktova, kao da ih pokušava spriječiti da ne odlete. Sean je primijetio da joj se Lauren, oklijevajući, smješka. Bio je to smiješak krajnje sućuti, i začudilo ga je što joj Celeste odgovara sićušnim smiješkom, i vidio je zahvalnost u njezinim očima.

Osjetio je tada kako voli svoju ženu dublje nego ikada, zbog njezine sposobnosti da odmah nade srodstvo s izgubljenim dušama. Tada je shvatio da je on sam kriv za neuspjeh njihova braka jer je bio dopustio svojem policijskom egu, svojem rastućem prijeziru prema ljudskim manama i krhkosti da zauzme prvo mjesto. Ispružio je ruku i dotaknuo Laurenin obraz, a Celeste je pogledala u stranu. Pogledala je na ulicu kad su prolazila kola u obliku bejzbolske rukavice, na kojoj su bili članovi Male lige. Djeca su blistala i mahala, luda od divljenja kojim su ih obasipali.

Nešto u vezi s tim kolima sledilo je Seana, možda način na koji je rukavica manje nosila djecu, a više ih grabila, a da djeca toga nisu bila svjesna, već su se smješkala kao luda.

Osim jednoga. Bio je nekako tužan i gledao je dolje, a Sean ga je odmah prepoznao. Daveov sin.

— Michael — Celeste mu je mahala, ali dječak se nije obazirao. Držao je spušten pogled, iako ga je ona opet zazvala. — Michael, dušo! Dragi, gledaj! Michael!

Kola su i dalje prolazila, a Celeste je i dalje vikala, ali njezin sin odbio je pogledati u njezinu smjeru. Seanu se činilo da vidi mladog Davea u dječakovim ramenima i spuštenoj bradi, u njegovu gotovo nježnom, dobroćudnom izgledu.

— Michael — Celeste je vikala. Opet je natezala prste i sišla s pločnika.

Kola su prošla kraj njih, ali Celeste je pošla za njima, gurajući se kroz gužvu, mašući, zazivajući sinovo ime.

Sean je osjetio kako mu Lauren lagano miluje ruku, i pogledao je preko ulice u Jimmyja. Makar mu trebao cijeli život, uhvatit će ga. Vidiš me, Jimmy? Daj. Pogledaj opet.

I Jimmy je okrenuo glavu. Nasmiješio se Seanu.

Sean je podigao ruku, ispružio kažiprst i oblikovao pištolj, zatim spustio palac i opalio. Jimmyjev se osmijeh raširio.

— Tko je bila ona žena — pitala je Lauren.

Sean je gledao Celeste kako ide kroz gomilu gledatelja, postajala je sve manja kako su kola išla dalje niz ulicu, a njezin je kaput lepršao za njom.

— Žena koja je izgubila muža — rekao je Sean.

I pomislio je na Davea Boylea, i poželio je da mu je kupio ono pivo koje je bio obećao drugog dana istrage. Poželio je da je bio bolji prema njemu kad su bili djeca, i da Daveov otac nije napustio Davea, i da njegova majka nije bila luda, i da mu se toliko ružnih stvari nije dogodilo. Stojeći duž parade sa ženom i djetetom, puno je toga poželio za Davea Boylea. Ali najviše mir. Više od bilo čega drugoga, nadao se da je Dave, gdje god se nalazio, napokon pronašao svoj mir.

KRAJ

Beleške

[{1}](#) golub (prim. prev.)

[{2}](#) luđak (prim. prev.)